DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT-ENWAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

1954

71 STE JAARGANG

INHOUD

1954

kolom

Bestuursberichten: 1-2; 41-42; 73-74; 105-106; 137: 169-170; 201; 233; 265; 297-299; 329: 361

H. J. A. van Son †, door Jhr. H. Trip 3

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 21 November 1953 in het Gebouw van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage ..... 3 - 6

Bijdragen tot de genealogie van Limburg Stirum, door A. L. Hulshoff . . . . . 6 - 10

Nog eens Van Merlen en Van Merler, door A. van der Marel. Hoofdstuk 1: De Merula's. Hoofdstuk 11: De Haagse familie Van Maerle. Hoofdstuk III: Van Maerle te Amsterdam en Rotterdam . . . . . 10—14; 60—68; 75-80

Samuel Chappuzeau, leermeester van Prins Willem III, en enkele van zijn Nederlandse afstammelingen, door Dr. W. Gaade 14-27

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart 27-31; 68-71: 89-92: 223-225

Boekbespreking 31-33; 71-72: 92-97; 131—132; 164-166; 190—195; 255-256; 293-294: 325-326; 351; 387-389

Aanwinstenlijst der Bibliotheek 42-46; 330-336

De tentoonstelling „het Blazoen" Museum „Het Prinsenhof", Delft, 23 December 1953-1 Maart 1954, door Mr. Elisabeth C. M. Prins 46-48

Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen, door Mr. A. Haga 48-60

W. Wijnaendts van Resandt † 16 Februari 1873-23 Januari 1954, door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg 74-75

Een uitgestorven tak van het Groningse predikantengeslacht Schepel, later Hamminck Schepel, door A. Merens, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins 80-89

De heren van Arkel, door Mr. J. W. Groesbeek 106-115; 172-181; 202-2 17

Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere. door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht . 155-122; 137-163

De afkomst van het geslacht Quarles, door Mejuffrouw H. Mijnssen 122-126

Staat van Aanwinsten 170-172

De Veye, door W. Ph. Veeren 181-186

Nog eens het geslacht van Vari(c) k te Rhenen, door W. J. van Varik 186-190

Het geloof en het archief van de Amsterdamse familie Schaep, door 1. H. van Eeghen ... 217-223

De tak van het geslacht Van Teylingen in India, Ceylon en Java, door W. Wijnaendts van Resandt †. 234-250

Allianties tussen de huizen 'Limburg' en Almelo: door A. L. Hulshoff 250-255

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 3 Juli 1954 in de Nederlands Hervormde Kerk te 's-Heerenberg 266-268

Jaarverslag 1953 269-272

Genealogie in de wetgeving. Adoptie. Een inleidend woord van het bestuur. Van adoptie, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 272-278

Afstamming en nakomelingen van Ds. Isaäc Junius Frz, door J. de Loos-Haaxman 278-292

In Memoriam Willem baron Snouckaert van Schauburg 297-298

Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande; IX. '17, Horenken, door Mr. H. L. Hommes. 299-314; 338-348

Dirk van Assendelft, schout van 'Breda, en de zijnen, door Mr. F. A. Holleman. 314-321

Nog eens: Arkeliana Vetera, door Dr. 0. Merckens 321-323

De praktische toepassing en het direct maatschappelijk nut van de genealogie en heraldiek . . 336-338

De eerste generatiën van het geslacht van Lelyveld in Nederland's Patriciaat 1911, door W. A. van Rijn 347-351

Lijst der Hoofdelingen en Heren van Ameland, door J. Visser 361-370

Van Liesveld, door † Dr. P. G. F. Vermast 371-379

Korte mededelingen: Een onbekend handschrift van Jan van Leiden's kroniek en genealogie van Brederode ontdekt 126-128: Een zeer vreemdsoortige grafzerk 128, 292; De pauw in het wapen van Staverden 128-129; Wapen Veugen 129-131: Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen 131: Dorrepaal 131; De afkomst van het geslacht Quarles 163, 384; Kerkregisters Malacca 163; ten Hage-van Erkelens 293; De erfenis Thierry 323; Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere 323-325; Een merkwaardig zegel; nog eens het huwelijk Zuylen van Abcoude-Arkel in het begin der 14de eeuw 380; Eijck 380: Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen 381; Geslacht Horenken 381-382; Nog eens Van Merlen en Van Merler 382-383; Van Merlen (van Maerle) 383-384; Nogmaals de familie Schaep 384-385; Schepel 385 -387.

Vragen en antwoorden: Aalderink 133; Abeelen, van den 351; Alphen, van 352: Ambten 352; Avila, d' 392; Becker 166, 225-226, 294; Beecke, van der 355; Beeke, van der 352; Bemme 166; Bennik 360: Berck 34, 97-98: Berg, van den 256; Bernard 355: Bertelman 226; Beth 99; Beyer, de 354; Bi(e)se 352; Bisschop 294; Blockhovius 166-167; Blomkolk 167; Bockum, van 295, 353-354; Borselen, van 260; Brakel 390-391; Broeckhuysen, van 257: Buys 98, 132, 133; Charisius 99; Chijs, van der 166, 225-226, 294: Dasselaer 133; Deckers 167, 226, 257-258: Doesburch, van 356; Dolre, van 352-353; Dongen, van 294: Draex 167; Drielenborg, van 166; Drielenburg (Drielenborch), van 227: Drielenburg (Drillenburgh), van 196-197, 228; Drongelen, van 167; Duyn, van der 34; Eenschaten, van 228, Egbers 391; Egmond van der Nyenburg, van 353; Eloff 195, 228, 294; Elpers, Woltman 353; Engelenberg 326, 353; Engh, van den 167, 228-229; Eskes 229, 294—295; Feredon (Fereken?) 199; Fine, de 72; Freeser(s) 258; Galen, van 258: Gessel, van (Gesselius) 34, 72, 167-168; Gestema 264; Glo(c) kman(n), van 34-35; Goor, van 353; Goverts 35-36; Graaf(f), de 353; Grootensteyn, van 195; Grijns (, de) 258-260; Hagen 99; Halder 262-263, 295, 296, 353-354; Hamel 354: Harderwijk 354; Hardtkam 133, 229; Haringman 36-37; Hartsuiker 260; Hartzuijker (Hartzoekers) 133, 295; Heemstra (, van) 195-196; Hees, van 260; Herlin, du 354; Hermsen 256; Hoog, de 196; Hopfer 100—103; Horst, ter 99; Houten, van 196; Houtwipper 260, 354-355; Hulter, de 355; Idzarda, van 195-196; Jacob 196; Jacometti 99; Jolle, le 196-197: Kaiser 355; Camp (Kamp) 260-261; Kathman 226; Kimmel (Kymmel) 355; Kley, van der 99; Kloeck 197-198; Cock, de 355; Kockum 198; Colenbrander 355-356: Cool 261, 295; Corssendonck 198; Koster, de 36-37; Craey 355; Creevelt, van 356; Croes 199, 200; Kruijswijck 356; Laer, van de 37, 198-199; Laet, de 355; Leenders 261, 295; Lemmers 37; Leijne, de la 295, 353-354; Limbergen, van 228; Lipjes 133, 229; Lutghens 133; Luynenborch, van 228; Mairieu Paternostre de la 38; Marinissen 37-38: Mast, van der 38-39; Mathijssen 356: Mazade 199; Meer, van der 295; Melleville (Merrivelt) 258; Meijer 229, 261-262; Middach 351, 354, 356: Middagh 356; Middelaer 199, 229; Middelkamp 133; Middelkoop 262; Mierlo (, van) 262; Morray 354: Mulder 356; Munthe 100: Navogi (Navauge) 199, 230—231; Nieuwburgh, van der 103-104, 134: Nieuwenhof 357; Ommeren, van den Steen van 103; Oy, van 231, 357—360; Paets 353; Pals 353; Paludanus 100: Paternostre de la Mairieu 38; Post 231; Proot 229, 261-262: Putten, van 326-328; Rammelman 38-39; Rappard 328; Reefman 133; Reinbach 100; Reinbout 40: Rhone, van der 100; Ridderinkhof 133, 295; Rie, de 262; Riedel 262-263; Robijn 100; Rollema 231, 263; Ronstorff 328; Roode, de 100—103; Ruychaver 103: Ruys 360; Ruytenbee(c)k, van 133, 199, 200; Schaap 200; Scheers (, van) 167, 228-229; Schouten 263-264; Schukking 264; Schuttrop (Schuttrup) 100—103; Seters 256; Sickama 232; Simons 34, 97-98; Sprenger 360, Steegh, van der 39; Steen van Ommeren, van den 103; Steenberch, van 39; Steenhuys, van de 39, 200, 296; Steenoven 360: Stierling 100—103; Strengnaerts 103; Till, van 40: Tonderen, van 296; Trolle 103; Tromp ('t Jom, Tjom) 296: Troy(en) 260: Tukker 328; Udemans 37-38: Urne 103; Uurglas 360; Valck 263-264: Valstar 133: Vaquette 390—391; Vechte, van de 391; Veelkers 328; Ve(e) ris 103—104, 134, 232: Verburg 326-328; Vercamer (Verkamer) 134; Visch 391; Vonk 360: Voorn 167; Voorst, van 134-136, 232, 264, 328, 391; Westerhout 40; We(ij)nands 104: Witte 197-198; Wolfswinkel, van 391-392; Woltman Elpers 353; Wou, van 232, 392; Wybo 392; Zeper 136; Zetten (Setten), van 136, 354; Onbekend wapen 264; Portretten gevraagd 136; Wapens gevraagd 136; De dichteres Juliana Cornelia de Lannoy (1740—1782) 168.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap: voor Geslacht- en Wapenkunde;

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 LXXIe Jaargang, Januari 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van D-r. H. Schneider, sedert 1928 lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

J. W. ARRIËNS . . . . . *Diepenveen.*
Huize De Kloosterhof, Dorp 22.
JHR. W. BOREEL . . . . . *Scheveningen.*
Harteveltstraat 4a.
DRS. G. FRANSEN . . . . . *Zetten.*
Huize Den Boomgaard, Heldringstraat 2.
MR. A. GOEKOOP . . . . . *'s-Gravenhage.*
Huize „Sorghvliet", Adr. Goekooplaan **10.**
MR. S. J. HALBERTSMA . . . . . *'s-Gravenhage.*
Dedelstraat **7.**
J. B. F. VAN HASSELT . . . . . *Velp (Gld.).*
Hogeweg 12.
MR. F. W. HONDIUS . . . . . *'s-Gravenhage.*
van Neckstraat 51.
Mevrouw E. KAHMANN geb. VAN VLIJMEN . *Arnhem.*
van Heemstralaan 49.
L. M. J. KNEPPELHOUT VAN STERKENBURG . ***Zeist.***
Driebergseweg **10.**
H. Baron VAN LAWICK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Willem de Zwijgerlaan 34.
IR. W. J. DE KOCK VAN LEEUWEN . . . *'s-Gravenhage.*
van Soutelandelaan **7.**
F. LUGT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Laan van Meerdervoort 1380.
IR. J. MAC LEAN . . . . . *Rotterdam.*
Goereeschestraat 136c.
MR. L. W. J. MARGGRAFF . . . . . *Vught.*
Huize Zionsburg.
JR. F. NAWIJN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Vreeswijkstraat 176.
H. W. A. VAN OORDT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Flatgebouw Marlot. Flat 41, *Offenberglaan 1.*
DR. J. VAN DER SCHAAR . . . . . *Vlaardingen.*
Mozartlaan 24.
MR. H. TYDEMAN . . . . . *Amersfoort.*
Snouckaertlaan 19.
DR. IR. H. VAN VLOTEN . . . . . *Wageningen.*
Belmontelaan 5.
JHR. MR. H. E. VAN WEEDE . . . . . *'s-Gravenhage.*
Lange Voorhout 48.
S. B. WITTE . . . . . *Utrecht.*
Oudegracht 70.
JHR. MR. M. VAN ASCH VAN WIJCK . . . . *Arnhem.*
Prins Hendrikstraat 63.

Verbeterde adreswijziging:

J. G. BERGSMA . . . . . *IJmuiden-Oost.*
Velserduinweg 9.
MR. J. M. F. ESKENS . . . . . *Hilversum.*
Van Kretschmar van Veenlaan 42.

Adreswijzigingen:

JHR. J. J. G. BEELAERTS VAN BLOKLAND *Ville d'Avray (S. et O.), Frankrijk*
3 Rue du Lac.
B. J. VAN ECK . . . . . *'s-Gravenhage.*
van Aerssenstraat 14, *Pension de Vries.*
TH. VAN EMSTEDE . . . . . *Breda.*
Michiel de Ruyterstraat 14.
JHR. H. A. VAN FOREEST . . . . . *'s-Gravennage.*
Alexanderplein 22.
J. B. F. VAN HASSELT . . . . . *Velp (G.).*
Hogeweg 12.
J. J. POLDERMAN . . . . . *Amersfoort.*
Flatgebouw ***De Terp, C.*** 38.
MR. L. J. RIETEMA . . . . . *Epe (Gld.).*
St. Anthonieweg **10.**
MR. J. J. B. BOSCH ridder VAN ROSENTHAL . *Wassenaar.*
Vijverweg 6.

H. J. A. van Son †

Op 24 December 1953 overleed te 's-Gravenhage, na een langdurig, moedig gedragen lijden, Hendrik Jan Abraham van Son, die een reeks van jaren als Bestuurslid zijn beste krachten aan ons Genootschap heeft gewijd.

Op 13 November **1935** in een buitengewone Algemene Vergadering tot bestuurslid gekozen, zag hij zich twee jaar later, op 29 Mei **1937,** tot eerste Secretaris benoemd.

Al eerder was de Heer van Son lid van de commissie tot voorbereiding van de in **1933** gehouden Genealogische Heraldische Tentoonstelling geweest.

Nadat hij in 1939 wegens de mobilisatie tijdelijk zijn werkzaamheden had moeten staken, keerde hij in Juli 1940 als Secretaris terug, waarna hij een werkzaam aandeel nam aan de pogingen van het toenmalig bestuur, de collecties van het Genootschap uit handen van de bezetters te houden en te voorkomen, dat een en ander naar Duitsland werd overgebracht, Zijn durf en enthousiasme in die dagen werkten aanstekelijk op hen, die toen met hem samenwerkten, en het moet een grote voldoening voor, hem zijn geweest, dat de bezittingen van het Genootschap intact door de oorlog kwamen!

Helaas openbaarde zich reeds enkele jaren na de bevrijding de symptomen van de slepende ziekte, die hem op 21 Juni 1947 reeds noodzaakte voor zijn bestuursfunctie te bedanken.

Meerdere malen heeft de Heer van Son mededelingen over zijn geslacht in de Leeuw gepubliceerd.

Was reeds in 1913 als afzonderlijke uitgave „de Genealogie van Son" van zijn hand verschenen, in 1931 publiceerde hij een artikel over „De herkomst van het Geslacht van Son", in 1933 gevolgd door: „Het Geslacht van Son te Tilburg" en in 1939 door: „De gemeenschappelijke afstamming van twee geslachten van Son".

In later jaren door zijn ziekte meer aan huis gebonden, werkte hij zoveel zijn krachten het toelieten aan het werk, dat hem zo zeer ter harte ging, n.l. „De Geschiedenis en Genealogie van het Geslacht van Son, eertijds geheeten van Broechoven".

Tot heden verschenen van dit werk 7 delen (6 banden) en het moet een grote voldoening voor hem zijn geweest ook nog het 8ste en laatste deel vóór zijn dood te hebben kunnen voltooien.

Een sympathiek mens en ijverig genealoog is van ons heengegaan: iemand van wie allen, die op de een of andere wijze met hem in aanraking kwamen, zullen getuigen dat hij een goede kameraad was, wiens nagedachtenis in ruime kring zal blijven voortleven.

H. TRIP.

Notulen **van de Algemene Vergadering, gehouden op** 21 November 1953 **in het Gebouw van de Eerste Kamer** der Staten-Generaal te 's-Gravenhage,

Aanwezig: de ereleden Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en Jhr. H. Trip en de gewone leden: O. L. van der Aa, F. C. Baron van Aerssen Beijeren van Voshol, J. K. H. de Roo van Alderwerelt, W. N. Arntzenius, F. W. A. Baron van Asbeck, W. J. Baron d'Aulnis de Bourouill, 0. G. d'Aumerie, D. van Baalen, H. J. Barendregt, W. Barends, Dr. R. F. P. de Beaufort, J. A. J. Becx, Jhr. J. Beelaerts van Blokland, Mr. J. Belonje, Mr. P. J. W. Beltjes, Mr.- F. J. J. Besier, A. G. Bessem, Mr. H. W. B. Wefers Bettink, Dr. J. P. de Bie, C. W. Blokhuis, B. H. Boissevain, D. Boissevain, B. Bolsius, J. H. Brakke, Jhr. Mr. E. N. de Brauw, F. A. Brekelmans, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, H. Brouwer, Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis- en Mariekerke, D. J. G. Buurman, B. A. Baron Calkoen, R. J. Castendijk, J. G. F. Charisius, J. J. Cock, Mevrouw Th. E. C. M. Kappeyne van de Coppello-van Panhuys, Mevrouw H. A. Crommelin-Waller, Mr. F. Daniëls, Ir. C. M. R. Davidson, A. W. E. Dek, M. Thierry de Bye Dolleman, Jhr. Mr. D. van Doorn, Mr. J. 1. van Doorninck, Mr. D. Dunlop, H. J. A. van Duynen, Jhr. I. F. Burmania van Humalda van Eysinga, Jhr. H. A. van Foreest, L. F. van Gent, J. A. H. M. van Geyn, Mr. Dr. L. de Gou, C. D. Goudappel, H. 's Graeuwen, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, Dr. J. A. Bierens de Haan, Mr. S. N. B. Halbertsma, Dr. T. Halbertsma, W. F. del Campo Hartman, L. T. Wilhelmy van Hasselt, Dr. F. S. Sixma baron van Heemstra, A. C. Baron van Heerdt, G. C. Helbers, J. J. van Helsdingen, Dr. A. Blanson Henkemans, Jhr. N. C. van Heurn, Jhr. Mr. D. J. P. Hoeufft, Mr. H. L. Hommes, Mr. H. L. L. van Hoogenhuyze, F. van Hoogstraten, Mr. M. P. Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren, G. van Katwijk, J. A. L. K. E. Kempers, C. J. Keur, J. W. M. Klomp, L. J. M. Kneppelhout van Sterkenburg, W. Kroon, H. L. Kruimel, F. C. van der Meer van Kuffeler, J. W. G. van Lansberge, Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius, H. J. van 't Lindenhout, J. Loeff, Dr. R. van Luttervelt, G. L. Maaldrink, Mr. E. J. Mac Gillavry, D. Baron Mackay, H. C. de Man, A. van der Marel, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, M. J. Martens, Jhr. P. H. A. Martini Buys, Ir. G. L. Meesters, H. M. Mensonides, J. A. Merens, Mevrouw J. L. ter Meulen-Wijnmalen, P. W. Modderman, J. Sibinga Mulder, G. Haitsma Mulier, Mejuffrouw H. Mijnssen, H. J. Baron van Nagell, Ir. F. A. Nelemans, W. Niekerk, Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, Jhr. Dr. E. 0. van Nispen tot Sevenaer, Mr. IJ. H. M. Nijgh, J. Bleuland van Oordt, H. F. D. Oxenaar, A. Pathuis Jr., A. C. Polvliet, H. W. Prillewitz, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, Mr. B. L. de Regt, F. Renssen, Mr. H. H. Reijers, Mr. H. F. Reynvaan, Mr. F. van Rossem, N. J. A. C. van Rossem, W. A. van Rijn, Ir. 0. Z. van Sandick, Mr. E. R. van Eibergen Santhagens van Lunenburg, J. Scherpenhuyzen, Mr. A. P. van Schilfgaarde, Mevrouw L. P. van den Clooster Barones Sloet tot Everlo-van Linden Tol, A. A. M. Stols, Ir. F. Stokhuyzen, Mr. E. Stricker, M. J. L. Baron Taets van Amerongen van Renswoude, H. F. Heerkens Thijssen, Mevrouw A. M. D. van Linden Tol-Sieger, Jhr. Mr. H. R. Laman Trip, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Jhr. Mr. J. F. Th. van Valkenburg, Mr. W. W. van Valkenburg, W. Ph. Veeren, G. J. Vermaat Hzn., A. Veth, J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, Mr. A. N. Baron de Vos van Steenwijk, **EI.** P. J. M, Vriens, J. Warner, Jhr. Ir. A. C. von Weiler, E. J. Werkman, Jhr. N. L. J. van Buttingha Wichers, Mr. J. A. Willinge, Jhr. Mr. L. H. K. C. van Asch van. Wijck, Jkvr. J. M. van Asch van Wijck, Jhr. H. W. M. van der Wyck, H. van Wijk.

1. Te 15.15 uur opent de *voorziffer* de vergadering.

2. De notulen van de Algemene Vergadering van 27 Juni 1953 worden goedgekeurd.

3. Er is bericht van verhindering van een zevental leden.

4. De *penningmeesfer* dient de volgende begroting voor 1954 in.

Inkomsten.		Uitgaven.	
Contributies en Abonnementen .	f. 13.800.—	Rentezegels, Vereveningsheffing, Sociale lasten . .	f 700.—
Maandbladen . .	„ 300.—	Premie pensioenpolis	„ 335.—
Rijkssubsidie . .	„ 500.—	Assurantie ...	„ 100.—
Inlichtingendienst .	„ 150.—	Uitgaven Secretaris id: Penningmr. .	„ 80.—
Nadelig saldo . .	„ 835.—	Abonnementen . .	„ 100.—
		Onkosten Bibliotheek	„ 400.—
		Aankoop boeken .	„ 400.—
		Bindloon	„ 80.—
		Telefoon, licht, gas	„ 200.—
		Drukkerij	„ 6.000.—
		Vcreending Maandbl.	„ 350.—
		Schoonhouden Bibliotheek . .	„ 255.—
		Bode- en Schrijfloon	„ 630.—
		Opdrachten aan derden	„ 3.550.—945.—
		Salaris Bibliotheek	
		Huur Bleyenburg .	„ 1.050.—
		Porti	„ 250.—
		Zegelk-sten ...	„ 10.—
		Zaalhuur	„ 50.-
		Diversen, Onvoorzien	» 100.—
	f 15 585.—		f 15 585.—

De penningmeester wijst erop, dat er een nadelig saldo is en wekt daarom de leden op ieder ten minste één nieuw lid aan te brengen.

Naar aanleiding hiervan geeft *Mr. M. P. Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren* in overweging voor jongeren een goedkoper lidmaatschap in te voeren, b.v. voor de halve contributie en voor maximaal b.v. 10 jaar. De *secretaris* zegt toe, dat het bestuur dit voorstel in overweging zal nemen.

5. De *voorziffer* stelt aan de orde de verkiezing van zijn opvolger. De *secretaris* deelt mede, dat door een misverstand in enige dagbladen een bericht is verschenen, waarin al een opvolger wordt genoemd. Voor deze vergadering was voor het eerst de pers uitgenodigd en in verband daarmede is enige dagen geleden een persconferentie belegd, waarbij de opvolging van de heer Beelaerts besproken werd. Het was echter niet te bedoeling, dat de naam van een eventuele opvolger reeds in de pers bekend zou worden gemaakt. De secretaris verzoekt de leden zich geheel los te maken van dit persbericht en eventueel door hen gewenste candidaten te stellen. Uit de vergadering komt echter geen voorstel, waarop de secretaris mededeelt, dat Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel de candidaat van het bestuur is, waarna deze bij acclamatie wordt benoemd.

De heer *Graswinckef* bedankt de vergadering voor het in hem gestelde vertrouwen. In hartelijke bewoordingen brengt hij de dank van het Genootschap over aan de heer Beelaects, -die sinds 1899 lid is, redacteur van het orgaan is geweest van 1900—1907, erelid is sinds 1909, voorzitter is geweest van 1921-1927 en andermaal sedert 1945, aanvankelijk onder zeer moeilijke omstandigheden. Van zijn hand verschenen belangrijke artikelen in het maandblad, inzonderheid over Heusden. De heer Graswinckel weet zich de tolk van alle leden, wanneer hij de voorzitter warm dank brengt voor alles wat deze voor het Genootschap heeft gedaan (krachtig applaus van de vergadering).

Voorts deelt de heer Graswinckel mede, dat de heer Beelaerts benoemd is tot erevoorzitter van het bestuur. Hij spreekt de hoop uit, dat de erevoorzitter regelmatig de bestuursvergaderingen zal bijwonen, zodat wij nog lang van zijn grote ervaring zullen kunnen profiteren. Hij nodigt hem uit deze vergadering verder te leiden.

De heer *Beelaerts* bedankt voor de vriendelijke woorden en voor de aanbieding van het erevoorzitterschap van het bestuur. Hij is alleen heengegaan wegens zijn vele bezigheden, mede gezien zijn hoge leeftijd. Hij aanvaardt gaarne het erevoorzitterschap en is bijzonder gevoelig voor de aanbieding daarvan. Hij overhandigt de fraaie voorzittershamer, die hij bij het vijftigjarig bestaan van zijn broeder kreeg, aan de nieuwe voorzitter.

Vervolgens moet worden voorzien in de vacature van de heer Graswinckel; als diens opvolger wordt benoemd Mr. F. Daniëls.

6. Bij de rondvraag bepleit de heer *Knappelhout* van *Sferkenburg* het handhaven van de buigings-n.

7. Te 15.30 uur sluit de *voorzitter* de vergadering.

Daarna houdt *Mr. A. P. van Schilfgaarde* een voordracht over „W. A. Baron van Spaen" en *Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis- en Mariekerke* een inleiding over de Hoge Raad van Adel en deszelfs collecties.

De *voorziffer* brengt beide sprekers hartelijk dank voor hun interessante voordrachten en bedankt tevens de heer de Bruyn van Melis- en Mariekecke voor de door hem aangeboden thee.

Vervolgens wordt een fraaie en belangwekkende tentoonstelling bezichtigd, welke uit de collecties van de Hoge Raad van Adel is samengesteld.

Tenslotte verenigen 43 leden zich aan een diner ten afscheid van de voorzitter in de Nieuwe of Littéraire Sociëteit De Witte.

Bijdragen tot de genealogie van Limburg Stirum,

door A. L. HULSHOFF.

In zijn artikel in de Nederlandsche Leeuw van 1948, kol. 213-216, heeft Jhr. Mr. M. A. Eeelaerts van Blokland een genealogie van het geslacht Limburg Stirum opgesteld, die geheel afwijkt van de traditonele opvatting. Zoals bekend is, had graaf *Diederich van Isenberg-Limburg* twee zonen *Johan* en *Everhard*. Tot nu toe werd algemeen aangenomen, dat *Johan* als oudste zoon de stichter is geweest van de tak *Hohen Limburg* en *Everhard* de stichter van de tak *Limburg Sfirum*. De heer Beelaerts vestigde er de aandacht op, dat *Everhard* zich ook graaf noemde, en trok daaruit de conclusie, dat deze jongere zoon zijn oomzegger *Diederich*, zoon van zijn vóóroverleden oudere broeder *Johan*, uit zijn rechtmatige erfenis heeft weten te werpen, en zelf de grafelijkheid heeft geüsurpeerd. Verder maakte hij de gevolgtrekking, dat de huidige Stirums stammen uit de oudste tak, terwijl de uitgestorven graven *van Limburg-Hohenlimburg* en *Limburg Broich* uit de jongste zoon van de oude graaf *Diederich* stammen. Tegen beide conclusies heb ik bezwaren, die het mij vergund zij hier nader uiteen te zetten.

Everhard treedt als comes op, tesamen met zijn vader, in de volgende oorkonden: 5 April 1279 (Westf. UB VII 1676), 26 November 1282 (aldaar 1839), 7 Mei 1285 (aldaar 1999),

28 Januari 1287, Paasstijl 1286 (aldaar 2021), 15 November 1288 (aldaar 2100), 15 September 1291 (aldaar 2202), 30 Januari 1299, Paasstijl 31 Januari 1298 (aldaar 2513). Verder voert hij de titel comes in de volgende oorkonden: 27 April 1286 (aldaar 1996), 4 Mei 1291 (aldaar 2195), 1297 (aldaar 2440). Een acte van 21 December 1298 vaardigt hij uit, zonder dat hij zich comes noemt (Schubert 78).

Na de dood van zijn vader blijft hij de titel van comes voeren in oorkonden van 12 Maart 1301 (Kremer XIX), 13 Augustus 1303 (Versl. en Meded. Oud Vad. Recht III 616-618).

Het is niet moeilijk na te gaan, wat graaf Diederich bewogen heeft zijn zoon *Everhard* grafelijke rechten te verlenen. In 1271 was de jeugdige gemalin van Johan overleden, aan deze drie onmondige kinderen nalatend. Om zijn zoon over zijn leed heen te helpen, stelde graaf *Diederich* hem tot mederegent aan en schonk hem een deel van zijn bezittingen. Tesamen vaardigden zij verschillende oorkonden uit, bijvoorbeeld 15 December 1271 (Westf. UB VII 1412), 10 Mei 1272 (aldaar 1432), 15 Mei 1272 (aldaar 1433), 30 Maart 1273 (aldaar 1468 en 1469). Zelfstandig trad *Johan* op in de oorkonde van 1272, nader te dateren tussen 14 Mei en 19 Juli, (aldaar 1442a), waarin hij en zijn beide zonen *Diederich* en *Friederich* hun goederen in Berge voor 60 Keulse Mark als erfleen overdroegen aan Diderich van Vlerike en diens vrouw Gertrud.

Het moet voor graaf *Diederich* een zware slag zijn geweest, toen hij zijn zoon *Johan zes* jaren na de dood van zijn schoondochter verloor. Daar graaf *Diederich* en zijn gemalin zich niet meer in staat achtten de zorg voor de drie wezen op zich te nemen, droegen zij de opvoeding van deze op aan hun zoon *Everhard*, die zijn ouders in hun verdere levensavond heeft bijgestaan en als mederegent voor zijn bejaarde vader is opgetreden. Dat graaf *Diederich* eerst zijn zoon *Johan*, na diens dood *Everhard* die functie verleende, was niet zonder antecedent. Ook *Diederichs* grootvader *Arnold van Altena* had met diens zoon *Everhard* het regentschap gedeeld, zoals blijkt uit de oorkonde van 1200 (na Augustus), waarbij graaf *Arnold* aan zijn tweede gemalin *Mathilde* verschillende goederen, o.a. de hoven te Mülheim en te Stirum, als weduwegoed toewees, met toestemming van zijn zoon graaf *Everhard* „consentiente et plene favente filio comite Everhardo" [1]).

Graaf *Diederich* schonk aan zijn zoon *Everhard* verschillende goederen o.a. de hof te Stirum, zonder daarbij te kort te doen aan *Johan*'s oudste zoon *Uiederich*. Hij verzuimde niet om bij alle rechtshandelingen betreffende familiebezit diens toestemming te vermelden [2]). Het moet voor de oude graaf *Diederich* en zijn gemalin *Aleidis een* reden tot voldoening en dankbaarheid zijn geweest te mogen beleven, dat de stamhouder van hun geslacht de volwassen leeftijd bereikte, dat hij zelfstandig optrad en een eigen gezin stichtte [3]). Een bewijs voor de goede verstandhouding met zijn grootvader en zijn oom *Everhard* geeft de oorkonde van 1 Augustus 1297, waarbij de jonge graaf *Diederich* met hun beider toestemming aan het Stift Fröndenberg het goed Wiegut in Bertinckloe schonk, welke schenking beide met hun zegel bekrachtigden [4]).

1) Hans Schubert. Urkunden und Erläuterungen zur Geschichte der Stadt Mülheim an der Ruhr (793—1508). Bonn. 1926 N. 28. Een uitvoerige geschiedenis over de graven en heren van Limburg is te vinden bij Christoph Jacob Kremer. Akademische Beiträge zur Gülch- und Bergischen Geschichte. Band 11, (Mannheim 1776) p. 1—192.

2) Westf. UB VII register in voce Dietrich II.

3) Westf. UB VII 2260 en 2406.

Over deze acte van 1297 schrijft de heer Beelaerts: „Dat dit alles (namelijk het verwerven der grafelijke rechten door *Everhard*) niet zonder strijd ging, blijkt uit een enkele acte van 1297, onmiddellijk na de dood van zijn grootvader, waarin *Dirk van Limburg*, zoon van *Johan*, zich graaf noemt. Dit is de enige keer, dat hij aldus voorkomt."

Hierbij valt op te merken, dat de grootvader in 1297 nog leefde (hij stierf in 1299, tussen 30 Januari 1299 en 9 Januari 1300) [5]), en dat dit geenszins de enige keer is, dat *Diederich* II, de zoon van *Johan*, als graat voorkomt. Hij droeg die titel zijn leven lang, ook nog in twee oorkonden van 11 en 12 Maart 1350 [6]), in tegenstelling tot *Everhard's* zoon *Diederich*, die zich „*Theodericus de Limburg*, miles, dictus *Snycke*" noemde [7]) en die vóór Maart 1328 overleed [8]).

De heer Beelaerts brengt twee acten in het geding, een van 1328 en een van 1331, om te bewijzen, dat de oude opvatting omtrent de afstamming van de beide takken *Hohenlimburg* en *Limburg Stirum* ongerijmd is. Om de bewijskracht van zijn argumenten te toetsen, is het nodig na te gaan, wat bekend is over de afstammelingen van Johan en van Everhard [9]).

Johan hàd drie kinderen *Diederich*, *Friederich* en *Mechteld* (Westf. UB VII Nachtrag 1675a). *Diederich*, die nog leefde in 1350, was eerst gehuwd met *Berta van Guterswyc*, uit welk huwelijk twee zonen *Johan* en *Diederich* werden geboren, die vóór hun vader zijn gestorven. Uit zijn tweede huwelijk met *Lise* gravin van *Wittgenstein* had hij wederom twee zonen *Everhard*, die in 1342 *Diederich's* eerstgeboren zoon wordt genoemd (Kremer XXIV) en Cracht, die in 1348 in diens plaats was getreden (Lacomblet 111 463).

Everhard, evenals zijn broeder *Johan* gehuwd met een *Agnes*, had een zoon *Uiederich*, en een dochter *Irmgard* (Westf. UB VII 2195). Deze *Diederich*, bijgenaamd *Snycke*, overleden vóór Maart 1328, had twee zonen *Johan*, genoemd *van Stierheim*, en *Diederich*, ridder, die de hof Op den Kolk kocht.

Over de oorkonde van 22 Maart 1328 (Schubert N. 92) zegt de heer Beelaerts: „In 1328 bevestigt *Adolf* graaf *van Berg*, dat ridder *Johan van Limburg* en zijn broeder *Diederik, zoons* van wijlen *Diederik van Limburg*, ridder, den Steynhof en andere goederen verkocht hebben aan Godschalk van Redinchaven, burger van Duisburg. De vraag is nu, van welken Diederik is hier sprake, van den zoon van Johan of van dien van Everhard. Sedert Kremer is men gewoon te zeggen van den laatste".

Mijns inziens volkomen terecht, want zonder twijfel is bedoeld *Everhard's* zoon *Diederich*, bijgenaamd *Snycke*, die vóór Maart 1328 overleed, terwijl *Diederich Johanszoon* in 1350 nog leefde. De Steynhof lag niet ver van Duisburg in de Speldorfer marke, waar de Stirummers gegoed waren (Schubert N. 453).

4) Von Steinen. Westphälische Geschichte. Erster Theil. Das II. Stück Anhang Num. 13 p. 822—824.

5) Zijn sterfdatum valt tussen 30 Januari 1299 en 9 Januari 1300, zie Westf. UB VII 2513 en 2571.

6) Dortmunder UB 1 661 en 662.

7) Th. J. Lacomblet. Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins. III 227.

8) In de oorkonde van 22 Maart 1328 (Schubert 92) heet het: Johannes de Limburgh et Theodericus eius frater filii quondam Theoderici de Limburgh, en de inhoud van de oorkonde van 1 Juni 1325 (Dortmunder UB 1 439) luidt: Die Ritter Johannes und Thiderieus von Limburg, Brüder, erkennen den Verkauf des Arnold, Sohn des Volbert von Rodehem, durch ihren verstorbenen Vater, Th. von Lymburg, miles an das Katharinenkloster in Dortmund.

9) Walther Möller. Stammtafeln westdeutscher Adelsgeschlechter im Mittclalter. III, Darmstadt 1936.

Om de waarschijnlijkheid van de oude voorstelling aan te tonen, haalt de heer Beelaerts een oorkonde aan van 1331 betreffende het patronaatsrecht van de kerk te Mülheim. In deze acte, gedrukt bij Schubert N, 96, lezen wij: „So spreke wy also, wente de kirke to Molhem de up eigene steyt des Aldenhoves to Molhem deme herrn van Lymborg und syme neven heren Johan hern van Lymborg angeervet is van iren vader und van iren alden vader, und de alde greve Diederich van Lymborg den hoff to Molhem und de kerke wesselde umbe de kirke to Lutteken Dorpmunde und umbe den teenden te Herbede und umbe ander gut .... weder greven Aloff van de Marke, dess syn alde erve was. -- Hieruit lees ik in de eerste plaats, schrijft de heer Beelaerts, dat de gemeenschappelijke stamvader de oude graaf Dirk was. Dit is ongetwijfeld de graaf Dirk, die in 1297 „ (lees 1299)" overleed. Voorts lees ik hieruit, dat de niet genoemde heer van Limburg, die echter in 1342 uitdrukkelijk greve Diederich van Lymburg heet, staat in de plaats van zijn vader en heer Johan in die van zijn grootvader. Hier acht ik dus de representatie ingevoerd, doch op een wijze, die doet vermoeden, dat dit geen oorspronkelijk landrecht is. In ieder geval mag vastgesteld worden het uitzonderlijk feit, dat een jonger zoon (Everhard) reeds vertegenwoordigd wordt door zijn kleinzoon (heer Johan), terwijl de vooroverleden oudste zoon (Johan), nog vertegenwoordigd wordt door zijn zoon (graaf Dirk)". De heer Beelaerts acht deze representatie uitzonderlijk en onwaarschijnlijk. Ik zou het tegendeel willen beweren, want *Everhard's* zoon *Diederich*, genaamd *Snyclce*, was in 1331 niet meer in leven. Het is dus niet vreemd, dat *Everhard* hier door zijn kleinzoon, heer Johan, wordt vertegenwoordigd.

Op 24 Januari 1342 werd een overeenkomst gesloten door vertegenwoordigers van de beide linies *Hohenlimburg en Limburg Sfirum* over het recht om de pastoor van de kerk te Mülheim aan te wijzen, bij toerbeurten. De beide oorkonden, die daarop betrekking hebben, welke dezelfde datum dragen en gelijk van inhoud zijn, zijn bewaard. In de ene verklaren graaf *Diederich van Limburg en Everhard* zijn eerstgeboren zoon, dat zij deze overeenkomst hebben aangegaan met heer *Johan*, ridder, en *Diederich* zijn broeder „unsem lieven neven" (Schubert N. 102), in de tweede verklaren *Johan van Limburg*, ridder, en *Diederic* zijn broeder, dat zij hetzelfde zijn overeengekomen met „onsen oom" [10]) graaf *Diederich van Limburg* en heer *Everhard*, ridder, zijn eerstgeboren zoon. Deze laatste oorkonde, die gedrukt is bij Kremer XXIX, eindigt aldus: „so hebbe wi unser twyer ingesiegele gehangen an dissen tegewortegen openen brieff. De is gegeben tzo Styerem, dar wi won et, des Dunredages vor sunte Agneten dage, alse men tellet ende scrivet na Godes geboert 1342."

Het wil mij voorkomen, dat het betoog van de heer Beelaerts door de inhoud van deze beide laatste oorkonden afdoende weerlegd wordt.

Ten overvloede kan nog worden gewezen op de oorkonde van 6 November 1348 (Lacomblet 111 463), waarin *Diederich* graaf te *Lymburg, Craychf, zijn* zoon, ridder, *Diederich*, zijn kleinzoon: *Johan van Lymburg*, ridder, genaamd *van Styerheym, Diederich*, zijn zoon; en *Burchard van Broich* en *Diederich* zijn oudste zoon met graaf *Gerhard van Berg en Ravensberg* een eeuwig verbond sluiten om deze tegen iedere vijand hulp te verlenen. Aan dit stuk hangen v i e r zegels, (beschreven bij Schubert N. 108), waarvan dat van graaf *Diederish* een schild vertoont „mit nach rechtsgewendetem aufrechten Löwen; Umschrift: S' THEODERIC .COMES DE LYBURG; dat van Johan *van Lymburg:* Schild mit gefüllter Rose; Umschrift (z.T. abgebröckelt): S' JOHAN – LINBORCH."

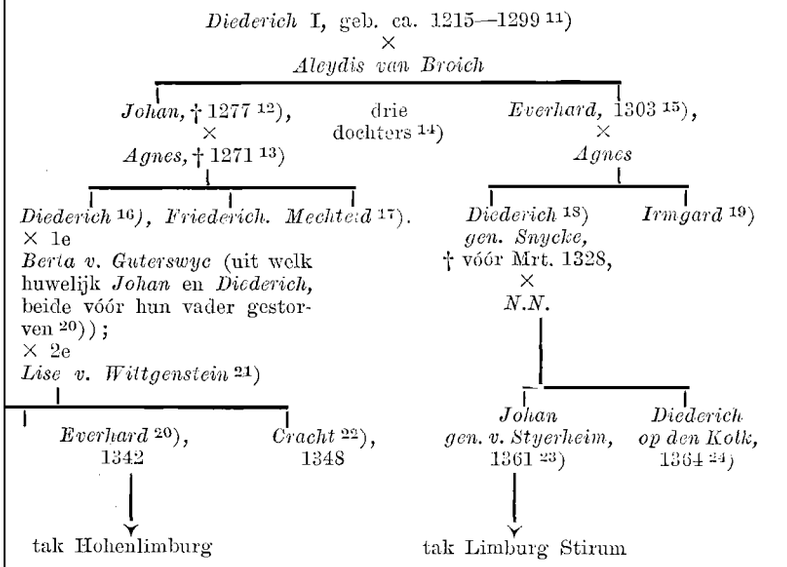

Nog eens Van Merlen en Van Merler,

door A. VAN DER MAREL.

Hoofdstuk 1: De Merula's.

In dit Maandblad (1952), kol. 290 e.v., komt een artikel voor van de Heer W. Wijnaendts van Resandt over „Van Merlen en Van Merler", dat mij interesseerde, omdat ik enige studie van dit onderwerp heb gemaakt. Daardoor is het mij mogelijk aanvullingen te geven op het werk van genoemde schrijver.

De Heer Wijnaendts behandelt twee geslachten, welke voorheen ten onrechte werden verondersteld één te zijn, n.l. het Brielse geslacht *Merula*, hetgeen een latinisering is van *Van Maerle, Van Me(e)rle(n)*, enz. en het geslacht *Merlair* of *Van Merlen* (of *Merier)* uit Grave.

Over de *Merula's* kan ik beknopt zijn, omdat de Heer Wijnaendts deze uitvoerig behandelt aan de hand der bestaande literatuur over hen. *Huberfus Merula*, die zich met

10) Indien in de streek, waarin Mülheim ligt, het geen gebruik was om vaders neef o o m te noemen, zou dit er op wijzen, dat *Diederich* genaamd *Snycke* gehuwd was met een zuster van een der beide gemalinnen van graaf *Diederich*, hetzij van *Berte de Guterswye*, hetzij van *Lise* gravin *van Wittgenstein*, maar een bewijs voor deze veronderstelling heb ik niet gevonden.

11) laatstelijk vermeld 30 Januari 1299; W.U.B. VII. 2513.
12) W.U.B. VII. 1631.
13) W.U.B. VII. 1384.
14) Sophia, Elysabet, Alheydis, vermeld in het jaar 1253; W.U.B. VII, 785.
15) laatstelijk vermeld 13 Augustus 1303; Versl. en Meded. Oud-Vaderl. Recht III (1898), p. 616—618.
16) laatstelijk vermeld 12 Maart 1350; Dortmunder U.B. I. 662.
17) vermeld in W.U.B. VII Nachträge 1671a.
18) overleden vóór 22 Maart 1328; Schubert No. 92.
19) vermeld in W.U.B. VII. 2195.
20) 24 Januari 1342; Schubert No. 102.
21) Möller. Stammtafeln: „Die zweite Gattin hiess Lise (Lacomblet III. 272) und war nach einer Quad'schen Ahnenprobe aus dem Anfang des 15. Jahrhunderts eine Gräfin van Wittgenstein (Herold. 1883, S. 92)".
22) 6 November 1348; Lacomblet III. 463.
23) laatstelijk vermeld 16 Maart 1361; Dortmunder U.B. I. 760.
24) 17 Maart 1364; Schubert No. 122. Aldaar het laatst vermeld.

letterkundige studiën bezig hield en in 1529 in 's-Hertogenbosch overleed, zal wel ongehuwd geweest zijn, anders zou het tegendeel wel gebleken zijn uit de „Arbor" van de hand van Prof. *Paulus Merula*[1]). Genealogen uit de 19de eeuw hebben gefantaseerd over nakomelingen van hem, die in Frankrijk zouden hebben gewoond, doch alle grond voor deze bewering ontbreekt. Er wonen en woonden vele de of *du Merle*'s in dat land, o.a. een adellijk geslacht van die naam met de titels comte en vicomte (vgl. Annuaire de la noblesse de France, 1935, blz. 341), doch deze geslachten zijn voor zover mij bekend zuiver Franse geslachten, die uit België noch Holland stamden.

Katharina Merula, de zuster van Engel, *Paulus* en *Hubertus Merula,* is blijkens de Merula-literatuur tweemaal gehuwd geweest, 1° met *Dirk Dirksz.,* bij wie ze twee kinderen had, nl. *Lijsbeth Dirx,* tr. *Bartout Jansz,* en *Cornelis Dirx;* 2° met *Laurentius,* bij wie zij een zoon *Johannes Laurentius* had. (Vgl. testament *Angelus Merula*).

Van twee zusters van Prof. *Paulus Merula* ben ik nog het een en ander te weten gekomen uit een acte van 13 Maart 1668 uit het protocol van notaris A. van Adrichem te 's-Gravenhage (deel 316, fol. 383). Dit stuk, dat een erfeniskwestie behandelt, is een ware goudmijn van genealogische Merula-gegevens, welke hier volgen, doch eerst iets uit een andere bron.

Agatha Willemsdr. Merula was gehuwd met *Richard Walen,* Secretaris van de Admiraliteit van Zuid-Holland. In „de Nederlandsche Leeuw" van 1910 vindt men omtrent dit echtpaar:

23-4-1600. Procuratie van *Paulus Merula,* Professor der Historien in d'Universiteyt, Leiden. Hij geeft procuratie als oppervoogd over twee „onbejaerde" weeskinderen van *Aechtgen Merula,* „sijn zustere geteelt" bij *Richard Walen,* secretaris der admiraliteit in Z.-H., beide zaliger.

Eén dezer „onbejaerde" weeskinderen, nl. *Jacoba Walen,* was blijkens de acte van 1668 in 1661 gestorven en bij de verdeling van haar erfenis had men met *Jusfina Merula Paulusdr.,* die gehuwd was met *Johannes Pefrous,* oud-burgemeester van Kostock, geen rekening gehouden, aannemende dat dit echtpaar allang overleden was. Blijkbaar was men dit in Rostock te weten gekomen en hadden de Petrousen *Wilhelmus Junius,* doctor in de rechten te Wageningen, hun neef die een zoon was van *Jacoba Paulusdr. Merula* en *Adrianus Junius* (Rector van de Latijnse school te Amsterdam), gemachtigd hun aandeel in bovenbedoelde erfenis, ten' bedrage van 1385 carolus guldens, alsnog van de andere erfgenamen terug te vorderen. Dit gelukte blijkbaar. Het stuk is o.m. ondertekend door *Paullus Junius,* rector van het gymnasium te

[1]) De Heer Wijnacndts van Resandt neemt in Ned. Leeuw LXIX, kolom 296, *Hubertus Merula* een oom van Prof. *Paulus Merula.* Dit moet zijn oud-oom, want Hubertus was een broeder van zijn grootvader ook *Paulus Merula* geheten. Behalve diens afstammelingen wordt iets vermeld over de nazaten van *Katharina Merula,* oud-tante van Prof. Merula.

[2]) In het bekende werk van Mr. Bloys van Treslong Prins over de grafkerken in de provincie Z.-Holland vindt men onder Gouda:

no. 37: Hier is begraven Ds. *Paulus Merula van Abbesteegh* sterf den 24 December 1653 en

Joffroum ***Jacoba de Laet*** sijn huysvrouw sterf den 6 October 1644.

C. G. *Smient.* (Twee wapens uitgekapt). 1660.

In het trouwboek van de Waalse kerk te Gouda komt voor:

Ondertr. Sr. *Paul Merula d'Abbesteech*

fils du Sr. *Bartholt d'Abbesteech.*

receveur des convoyes et licences de Gouda,

natif de Leyde et

Madlle *Jacoba de Laet* fille de Sr. *Jean de Laet.*

getr. Leiden 6 Juli 1643.

Leiden, en *Cornelis Junius,* klaarblijkelijk 'broeders van genoemde Dr. Wilhelmus Junius.

Dan is er in dit stuk melding gemaakt van *Elisabeth Merula* (jongste zuster van Prof. *Paulus Merula),* die gehuwd was met *Laerthout* of *Bartholt van Abbesfeegh,* ontvanger der licentiën en convoyen te Gouda. Dit echtpaar had zoals uit de acte blijkt 3 dochters. Er was ook een zoon geweest, doch dit weet ik uit andere bronnen. Deze zoon was Ds. *Paulus Merula van Abbesfeeg,* die blijkens zijn grafsteen in de kerk te Gouda aldaar overleed in December 1653 [2]). Hij was te Leiden op 6 Juli 1643 gehuwd met *Jacoba de Laef Jansdr., geb.* van Leiden, overleden te Gouda 6 October 1644. Zij hadden een zoon *Barfholdus van Abbesteeg.* Zijn geboorte heeft vermoedelijk zijn moeder het leven gekost, want op zijn grafsteen te Dordrecht staat, dat hij 24 Dec. 1658 overleed, oud 14 jaren, dus geb. 1644 [3]).

Nu de 3 dochters van *Barfhold van Abbesfeegh:*

Jacoba, leeft nog in 1668, wede van *Servaes du Bois.*

Agatha, gehuwd met Doctor *Aga Offens Patinga,* beiden overleden vóór 1668.

Maria, 1609-2 Jan. 1663, gehuwd met capitein *Servaas van Hoogeveen,* brouwer te Dordrecht (1605-31 Jan. 1667 [3]). Voor hem kwam als erfgenaam op zijn broeder *Aalert van Hoogeveen,* ook brouwer in Dordrecht, die nog leefde in 1668. *Maria* en haar echtgenoot liggen in hetzelfde graf nr. 61 te Dordrecht als hun neefje *Barfholdus van Abbesfeeg.* Het kind woonde na de dood van zijn vader bij zijn kinderloze oom en tante *van Hoogeveen.* De zerk met opschrift is nog aanwezig.

In 1668 waren de nog in leven zijnde afstammelingen van *Willem Merula* (de vader van Prof. *Paulus Merula)* dus:

a. *Jusfina Paulusdr. Merula* (en haar echtgenoot *Johannes Pefrous*);
b. de drie gebroeders *Junius,* zonen van *Jacoba Merula Paulusdr.* en *Adrianus Junius.*
c. *Jacoba van Abbesfeegh,* dochter van *Elisabeth Willemsdr. Merula* en *Bartholf van Abbesteegh.*

Merkwaardig is, dat onder het stuk ook nog de handtekening voorkomt van een zekere *Johannes Laurentius,* vermoedelijk een afstammeling van *Johannes Laurentius,* zoon van *Catherina Merula,* de zuster van *Angelus, Paulus* en *Huberfus Merula.*

Voorts noemt de Heer Wijnaendts 9 kinderen van Prof. *Paulus Merula* en *Judith Buys Gryphius,* zulks aan de hand van de „Arbor" uit de „Historia tragica". Daar dit boekje echter van 1604 dateert en genoemde Professor eerst in 1607 overleed, is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat het negental tussen de jaren 1604 en 1607 nog vermeerderd is. Dat zulks inderdaad het geval is, blijkt uit Merula's levensbeschrijving door Clingius in Merula's „Tijdt-Thresoor" te Leiden uitgegeven in 1614, waar men op blz. 792 vermeldt vindt, dat er nog een dochtertje *Wilhelmina* bijgekomen was. *Paulus Merula* liet derhalve niet 5 doch 6 kinderen na (vier van de 10 waren jong gestorven). Genoemde Clingius vermeldt nog over *Bartholemeus Merula,* dat hij in Rostock studeerde, dat hij zeer vlug was en op zijn 9de jaar reeds Latijn sprak.

Van *Justina* weten wij reeds, dat zij met *Johannes Petrous* gehuwd was en in 1668 nog in leven was.

[3]) Mr. Bloys van Treslong Prins vermeldt. onder Dordrecht:

nr. 61. „Hier leyt begraven *Bartholdus van Abbesteegh* ***soon van*** de Heer lesentmecster *Poulus van Abbesteegh* van ***de Gouda*** oud 14 jaer sterff den 24 December 1658. (wapens uitgekapt)."

Voorts vindt men op de zerk vermeld dat daar begraven werden „capteyn *Servaes* van *Hoogeveen",* overleden 31-1-1667, oud 62 jaren, en zijn vrouw Maria *van* ***Abbesteech,*** overleden 2-1-1663, oud 54 jaren.

Jacoba Paulusdr. Merula huwde met *Adrianus Junius*, rector der Latijnse school te Amsterdam (vgl. ook het boek van Dr. 1. M. J. Hoog „De verantwoording van Angelus Merula, 1897, Inleiding, blz. VIII, Ze alinea).

Uit de acte van 1668 blijkt eveneens nogmaals, dat *Paulus Merula's* zonen *Willem, Bartholemeus* en *Jacobus* toen dood waren en niet gerepresenteerd werden door nakomelingen. Ook van het jongste kind *Wilhelmine* wordt nergens meer gerept.

Willem Paulusz. Merula, de oudste zoon van de Professor, werd in 1602 als litt. student ingeschreven. Hij haalde zich het ongenoegen der Leidse curatoren op de hals, omdat hij zich aan blasphemie had schuldig gemaakt. Over dit conflict schrijft Dr. G. D. J. Schotel op blz. 13 van zijn boek van 1875 over „De Academie te Leiden". Vermoedelijk heeft hij zijn studie moeten staken. In 1612 werd hij opnieuw en wel als medisch student ingeschreven.

Uit dezelfde bron weet ik, dat de weduwe van de professor een soort studentenpension te Leiden hield om te voorzien in haar onderhoud en dat van haar talrijk gezin.

Iets aardigs vond ik over de beroemde *Paulus Merula* in „De Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde" door Prof. Dr. G. Kalff, deel 111, blz. 554-555, dat ik hier moge aanhalen:

„Hoe die ernst alle levensverhoudingen beheerscht, blijkt misschien nergens duidelijker dan uit den brief, die een 31-jarig Leidsch Professor, Paulus Merula, in den jare 1589 schreef aan zijne „alderliefste, zeer weerde toecomende Huysvrouwe". Is deze jonge man verloofd?

Ja zeker, daarom behandelt hij de wederzijdsche verplichtingen, die een paar getrouwde menschen van weerszijden in acht hebben te nemen: immers alleen indien zij die verplichtingen nakomen, zullen zij te zamen een „heylich ende tuchtig leven" kunnen leiden. Hij heeft zijn aanstaande vrouw „van harten lief", hij draagt haar „een uytnemende affectie" toe doch — „ten eerste omme Godts wille en ten anderen om uwe persone selve". Hij wekt haar op te bedenken, dat hun tijd hier beneden kort is, plotseling kunnen zij worden opgeroepen en „alsdan soude het ons wezen (mijn uytverkorenheyt) een grooten hertzweer dat wij malcander moetwillens wreet, koudt ende stuyrs geweest hadden". Aan het slot van den brief eerst durft de wereldsche minne zich even vertoonen in den wensch, vóór haar of tegelijk met haar te mogen sterven, want alleen achterblijven zou hem „een eeuwich duyrent torment" zijn." De brief van Paulus Merula vond Dr. Kalff in de „Kronyk van het Hist. Genootschap", Jg. 1848, blz. 78-83.

Judith Buys Griphius overleefde haar echtgenoot, die in 1607 overleed op 49-jarige leeftijd. Zijn bovenvermelde wens is dus verhoord. Dit vroegtijdige einde is hoogst waarschijnlijk het gevolg geweest van overmatige arbeid. Hij stierf te Rostock ten huize van zijn zwager *Johannes Albertus Buys Gryphius*, alwaar hij logeerde voor herstel van zijn miltziekte, welke reeds geruime tijd zijn gezondheid ondermijnde. Deze zwager was te Roctock secretaris van de Raad en was daar zeer gezien. Ook Merula's zoon *Bartholomaeus*, die in Rostock studeerde, woonde aldaar ten huize van zijn oom.

Daar de Leidse hoogleraren in die tijd een salaris hadden van ƒ 200.— tot ƒ 400.—, is het zeer verklaarbaar, dat ondanks het grote verschil in geldswaarde in vergelijking met thans, dit honorarium geheel onvoldoende was en dat — zoals Schotel in zijn meergenoemd boek op blz. 230 ons vertelt — Merula en enige van zijn collega's daarom genoodzaakt waren studenten te houden en zich door hen geld bij promoties of publieke disputen in de hand te laten stoppen.

Tot zover mijn aanvullingen op het relaas van de Heer Wijnaendts van Resandt over de *Merula's* of *Van Maarle's*. In een tweede hoofdstuk zal ik een onbekende tak van het Graafse geslacht *Van Merlen (Merler)* behandelen, die onder de naam *van Maerle* in de 17de eeuw te 's-Gravenhage woonde en in de 18de eeuw in Delft en Lisse en bovendien zal ik in een 3de hoofdstuk schrijven over de Amsterdamse juwelier *Hans van Maerle* en zijn nageslacht. Deze was een zoon van de uit Grave naar Antwerpen vertrokken *Dirck van Merlen*, procureur aldaar, zodat het niet geheel juist is wat de Heer Wijnaendts in kolom 296 zijn artikel schrijft, dat de afstammelingen van *Dirck van Merlen* gedurende 6 generaties in Antwerpen bleven wonen. Dit geldt wel voor het merendeel, doch niet voor allen.

(Wordt vervolgd.)

Samuel Chappuzeau, leermeester van Prins Willem 111, en enkele van zijn Nederlandse afstammelingen,

door **Dr. W. Gaade.**

1.

Prins Willem 111 te Leiden.

Uit de geschiedenisboeken herinneren wij ons, welk een precaire verhouding er in de vijftiger jaren der 17de eeuw bestond tussen Johan de Witt en de Staten van Holland enerzijds, en de jonge Prins Willem en de volkswil anderzijds. Hoe vertrouwd is voor de huidige generatie het beeld van een situatie waarin elke openbare uiting ten gunste van het Oranjehuis verboden is — hebben wij in de jaren 1940-1945 niet dikwijls teruggedacht aan vorige epi oden uit *onze* geschiedenis, waarin eveneens het Oranjehuis aanslagen op zijn desondanlcs niet te verwoesten populariteit te verduren had? Wel; licht hebben wij toen teruggedacht aan het dramatische jaar 1795, wellicht ook aan de jonge jaren van de latere Koning-Stadhouder Willem 111, aan diens voortdurende stille strijd met zijn grote tegenspeler Johan de Witt. En al moge laatstgenoemde met meer glorie de vaderlandse geschiedenis ingegaan zijn dan de latere tegenstanders van Oranje — één aspect hadden zij gemeen: hun opportunistisch negatieve houding tegenover het Oranjehuis.

Tegenwicht tegen de politiek van Johan de Witt waren de vele demonstraties ten gunste van de Prins, reeds in zijn prille jeugd. Vooral in 's-Gravenhage gaf dit tot hevige spanningen aanleiding, en dit was dan ook voor Johan de Witt een reden, de jonge prins in 1659, dus op zijn 9de jaar, aan de Haagse sfeer te onttrekken en hem naar de Leidse Universiteit te zenden. zogenaamd om meer geregeld onderwijs te ontvangen dan hij tot dusver genoten had, maar in werkelijkheid omdat de steeds groeiende populariteit van de jonge Oranjetelg in 's-Gravenhage hem en de Staten van Holland een doorn in het oog was.

Het besluit om de prins naar Leiden te zenden, was reeds in het voorjaar van 1659 genomen, maar eerst in November uitgevoerd. Ten slotte vrij plotseling, want op 3 Nov. kregen de Staten-Generaal er officieel kennis van (eind Oct. liep te Leiden nog slechts het gerucht), en reeds op 4 Nov. deed de prins zijn intocht te Leiden. De hofhouding die hem meegegeven was, was als volgt samengesteld.

Gouverneur werd *Frederik van Nassau*, heer van Zuylensteyn, de natuurlijke zoon van Frederik Hendrik, dus een oom

van de prins. Als „eerste edelman van de bedcamer" werd aangesteld *Charles Henri van den Kerckhoven,* baron Wotton en heer van Blijdestein, een zoon van de Heer van Heenvliet. Hofmeester werd *Johan Boreel,* heer van Vrendijck, stalmeester werd *Frederik van Reede.* „Directeur" van 's prinsen studiën werd Prof. *Henricus Bornius,* de uit Breda afkomstige hoogleraar in de ethica te Leiden, die speciaal belast werd met het onderwijs in de Latijnse taal „en andere wetenschappen": het onderricht in lezen, schrijven, tekenen, cijferen „ende anders" werd toevertrouwd aan *Abraham Raguineau, die* hiertoe uit Breda naar Leiden verhuisde en ook dezelfde vakken aan de pages onderwees. Voor godsdienstonderwijs kwam Ds. *Trigland* 1 of *2* maal per week naar Leiden uit 's-Gravenhage, en voor de Franse taal „en andere wetenschappen" vinden wij tenslotte in dit illustere gezelschap de wonderlijke figuur, die verder in dit verhaal als hoofdpersoon zal fungeren: *Samuel Chappuzeau,* een man over wie de historieschrijvers het in hun meningen niet altijd eens zijn: in zekere zin een man van twaalf ambachten en dertien ongelukken, maar tevens iemand van veelzijdig talent, dat helaas echter niet steeds de overhand had over zijn rusteloze en avontuurlijke aard.

Op 6 November 1659 vindt dan de inschrijving in het Album Studiosorum te Leiden plaats.

11.

De familie Chappuzeau.

De naam Chappuzeau is afgeleid van het verouderde Franse werlcwoord chappuiser, dat de werkzaamheid van een timmerman (charpentier) aanduidde. De familie *Chappuzeau,* afkomstig uit Poitiers, was protestant, en het hoeft ons dan ook niet te verwonderen, dat zij, — uit een land komende waar de strijd tegen de Hugenoten fel gewoed heeft, zoals juist in Poitiers, — het financieel niet breed had. Toch behoorde zij tot de aanzienlijke geslachten, in Parijs telde *zij* zelfs onder de „noblesse de robe", de z.g. parlementsadel, hetgeen moge verklaren, dat wij de naam *Chappuzeau* in de litteratuur ook als *„de Chappuzeau"* tegenkomen.

De familie *Chappuzeau* voerde oorspronkelijk als wapen: doorsneden, 1. drie gouden denappels op een blauw veld, II. een rode keper op een gouden veld, vergezeld van drie morenkoppen met zilveren haarband. De later in Duitsland geadelde tak nam een nieuw wapen aan: doorsneden in drieën. 1. een diagonaal geplaatste groene palmtak op een rood veld. II. een gouden veld, III. op een blauw veld een zilveren duif zittende op een groene terp. Het geheel omrand met goud. Helmteken: de duif op de terp, in de vlucht van de Pruisische adelaar. Dekkleden: links goud en azuur, rechts zilver en zwart.

Samuel's vader, *Charles (de) Chappuzeau,* geboren ca. 1575, was een vooraanstaand jurist. Meer dan 50 jaren heeft hij te Parijs de belangrijke positie bekleed van „avocat au conseil privé du Roi", na eerst dezelfde functie in het parlement te Parijs gehad te hebben. De oudste vermelding van zijn naam in de Franse geschiedenis is een acte van 23 Maart 1609, waarin hij een verzoek van de protestantse inwoners van de stad Caen tot het stichten van een eigen kerk ondersteunt. Hij was toen dus blijkbaar al iemand van gezag en hierop, samen met de geboortejaren zijner kinderen (1608-1625) baseer ik de schatting van zijn geboortejaar als ongeveer 1575.

Charles Chappuzeau heeft een onverdeeld gunstige pers in de Franse geschiedenis. Hij was een serieus mens, eerlijk maar ietwat kinderlijk, en als gevolg daarvan soms het mikpunt van

spot. Zowel op zijn eigen naam als op de titel van zijn belangrijkste boek zijn raillerende woordspelingen gemaakt. Drie werken van zijn hand zijn bekend geworden:

1. Le Devoir Général de l'Homme en toutes conditions: envers Dieu, le Roy, le public, son prochain et soy-même; de sa vie, de sa mort, corporelle, spirituelle, temporelle, éternelle. Dit werk verscheen, met een op-opdracht aan de Koning, te Parijs in 1617.
2. Traité de diverses jurisdictions de France, des évocations, règlements de juges, privileges de jurisdictions, etc., waarvan drie drukken te Parijs verschenen in 1617, 1618 en 1620, en later in 1666 nog een 4de druk te Lyon.
3. Recueil de diverses pièces; harangues prononcées devant le Roi depuis 1589. Verschenen te Parijs in 1623.

Vooral de eerste twee werken hebben zijn naam gevestigd als die van een rechtschapen persoonlijkheid en een vooraanstaand rechtsgeleerde.

Charles Chappuzeau was gehuwd met *Anne Poullet* (1590—1641), die hem 6 kinderen schonk: 4 zoons en 2 dochters. Onze *Samuel* was van deze kinderen de jongste, gedoopt 16 Juni 1625 te Parijs. Hij alleen heeft bekendheid verworven: verschillende bronnen leren ons bijzonderheden over zijn rijk geschakeerd leven (zie kol, 27). Herhaaldelijk spreken deze bronnen elkaar op verscheidene punten tegen, en het is dan ook niet gemakkelijk, een betrouwbare synthese uit de ter beschikking staalde gegevens op te bouwen. In het onderstaande hebben wij een desbetreffende poging gedaan, daarbij zijn leven in drie perioden verdelende: voor, tijdens, en na zijn vijfjarig verblijf in Holland.

111.

Samuel Chappuzeau's eerste periode (tot 1656).

In de hierboven geschetste omgeving ontving *Samuel* zijn eerste opvoeding die, met een plichtsgetrouwe vader als *Charles Chappuzeau,* streng was en de temperamentvolle zoon niet beviel. Op zijn 13de jaar loopt hij dan ook van huis weg na een uitbrander, die blijkbaar nogal hevig aankwam. Energie mogen we hem op deze jeugdige leeftijd reeds niet ontzeggen, want niet alleen studeerde hij daarna klassieke letteren in Frankrijk te Châtillon-sur-Loing, maar vervolgens ook philosophie te Genève, en dat alles van zijn 13de tot zijn 16de jaar. Op deze leeftijd, in 1641, komt hij weer in Frankrijk terug, waar zijn moeder in het begin van dat jaar, op 13 Jan. 1641, overleden was. Zij heeft dus niet meer de tweede slag behoeven te beleven, die hij zijn vader toebracht: zijn overgang tot het Katholicisme in hetzelfde jaar, een periode in zijn leven die overigens slechts drie jaar geduurd heeft. Hij had zich laten ompraten door de beroemde Dominicaan Campanella, die blijkbaar iets in de jongen zag. In de handen van de bisschop van Quimper-Correntin zwoer hij zijn vaderlijk geloof af, maar voelde zich in de kloosters van Bretagne op de duur niet thuis. Toen hij dan ook drie jaar later een spreekbeurt over een philosophisch onderwerp moest vervullen, maakte hij van de gelegenheid gebruik om weer naar Parijs terug te vluchten en zich ootmoedig bij zijn vader te melden. In 1644 keert hij zodoende weer tot het protestantse geloof terug, dat hij daarna zijn leven lang trouw gebleven is.

Wellicht om zijn godsdienstige evenwicht weer in het reine te brengen, stuurt zijn vader hem vervolgens naar Montauban om-theologie te studeren, Inderdaad wordt hij dan predikant,

Echter, verre'van, zoals zijn vader, zijn ambt rustig tientallen jaren lang uit te oefenen, houdt hij het niet lang in Frankrijk uit en openbaart de zwerflust, die hem reeds op 13-jarige leeftijd van huis verdreven had, zich voor het eerst in zijn volle kracht, zoals dit later ook nog dikwijls zou gebeuren. Ondanks zijn vele rondzwervingen bleef de verhouding tot zijn vader echter uitstekend, hij kwam steeds weer voor kortere of langere tijd bij hem terug en droeg zelfs enige van zijn werken aan hem op.

Eerst trekt hij met een Frans edelman naar Schotland, vervolgens zien wij hem opduiken te 's-Gravenhage (1650), waar hij op weinig elegante manier zijn entrée in de litteraire wereld maakt: hij draagt een werk van zijn hand gelijktijdig op aan twee verschillende personen en haalt zich daardoor de toorn van een hunner dermate op de hals, dat hij naar Duitsland vlucht. Uit Kassel schrijft hij dan op 10 Nov. 1650 een brief aan Nicolas d'Aumale, kapitein in het Hollandse regiment van Haucourt, om zich te verdedigen. Als motief voert hij aan, dat het volgens hem geoorloofd was om verschillende delen van eenzelfde werk aan verschillende personen op te dragen. Intussen heeft hij ook tweemaal te Bremen gepreekt en ook in Kassel in Aug. 1650 voor het keurvorstelijk echtpaar. Aan het Hessische hof ondervond hij veel bescherming van de Landgravin Amelie-Elisabeth.

Hij had intussen een vertaling gemaakt van 30 Latijnse **colloquia** van Erasmus en deze van opmerkingen en samenvattingen voorzien, welk werk met ondersteuning van de Landgravin aedrukt zou worden. Verder werkte hij aan een geschiedschrijving van de regeringsperiode van zijn beschermvrouwe, wier dood in 1651 echter reeds een abrupt einde maakte aan zijn korte maar- veelzijdige verblijf aan het Hessische hof. Hij keert dan naar Frankrijk terug en nog hetzelfde jaar 1651 vinden we hem in het bescheiden beroep van corrector op een drukkerij te Lyon. Voorwaar een terugval na zijn verblijf in vorstelijke sferen in Duitsland! Hij blijft in Lyon tot 1656. en ontwikkelt zich in die periode tot toneelschrijver en deskundige op toneelgebied. Hoewel zijn dramatische productie niet boven een zekere middelmatigheid uitkwam, schijnt hij toch op dit gebied verdienstelijke prestaties geleverd te hebben. Verscheidene van zijn stukken uit deze en latere tijd zijn met succes gespeeld door het gezelschap van Molière, die hij persoonlijk gekend heeft: Molière met zijn gezelschap kwamen in 1652, 1654 en 1654 in Lyon spelen. Sommige van Molière's personages, o.a. Harpagon, zijn geïnspireerd op figuren uit stukken van Samuel Chappuzeau. Dat sommige van zijn werken in letterlijke zin de eeuwen wisten te trotseren blijkt wel hieruit, dat in 1863, dus twee eeuwen later, twee van zijn blijspelen zijn herdrukt.

Daarnaast vond zijn grondige kennis van het Franse theater een blijvende bevestiging in zijn boek „Le Théatre François", dat nog steeds een standaardwerk is over de geschiedenis van het Franse theater voor en tijdens Molière. Hij begon dit werk te schrijven onmiddellijk na Molière's dood (1673), het verscheen te Lyon in 1674 en werd twee eeuwen later, in 1875, te Parijs herdrukt, wel een bewijs van de belangrijke informatieve waarde die het voor latere geschiedschrijvers steeds behield.

Gedurende zijn vijfjarig verblijf te Lyon treedt hij in het huwelijk met *Maria de La Serra* uit Genève, dochter uit een oud adellijk geslacht uit Savoye *(Salteur de la Serra).* Met haar trekt hij in 1656 naar Holland, en hiermee breekt dan de tweede periode in zijn leven aan, welke wij aan een aparte beschouwing willen onderwerpen.

IV.

De Hollandse periode (1656-1661).

Bij zijn verhuizing naar Holland was Samuel Chappuzeau 31 jaar oud, had — zoals uit het voorgaande gebleken moge zijn — al een tamelijk veelbewogen leven achter de rug en had zich ontwikkeld tot een man van veelzijdige interesse en extases. Op 24 Sept. 1656 wordt hij met zijn vrouw ingeschreven als lidmaten van de Waalse kerk te Amsterdam. Hij voorziet in zijn onderhoud door het geven van Franse lessen en door litterair werk. In een brief aan Johan de Witt van 3 Aug. 1658 spreekt hij in de meest vleiende bewoordingen over ons land, waar hij als protestant inderdaad meer vrijheid ontmoet zal hebben dan in Frankrijk. Financieel rooskleurig zal het dan echter niet gehad hebben, immers de brief aan Johan de Witt, in hoe hoogdravende stijl ook geschreven, is in feite niets anders als een verzoek om, als er vertalingen in het Frans of Latijn gemaakt moeten worden, daarvoor in aanmerking te mogen komen. Johan de Witt schijnt inderdaad hierop nader met hem in contact getreden te zijn, want vervolgens verhuist het gezin Chappuzeau naar 's-Gravenhage. Tenslotte vertrekt hij dan, zoals wij reeds zagen, in November 1659 met de Prins van Oranje als diens „precepteur" naar Leiden. Constantijn Huygens beschrijft in zijn memoires, hoe een van Chappuzeau's opdrachten was, er op toe te zien dat de jonge prins regelmatig zijn ochtend- en avondgebed deed — een teruggrijpen blijkbaar op zijn vroegere predikantschap.

In Februari 1661 vindt dan het drama plaats, waardoor Chappuzeau in onze geschiedenisboeken een niet zeer eervolle plaats is gaan innemen: hij had schulden gemaakt, werd failliet verklaard en vertrok met zijn gehele gezin (hij had intussen 4 kinderen gekregen) met stille trom uit Leiden. Een opvolger als Franse leraar voor de Prins is nooit aangesteld, en men heeft hieruit de omstandigheid willen verklaren, dat de Prins zijn hele leven lang zulk abominabel slecht Frans geschreven heeft.

Het is te begrijpen, dat het eclipseren uit Leiden van iemand, die daar door zijn precepteurschap van de Prins een tamelijk prominente positie innam, in de stad enige beroering gewekt heeft. Op 28 Febr. 1661 begaven de Rector en de Secretaris van de Universiteit zich naar Chappuzeau's huis, daar zij gewaarschuwd waren, dat dit huis, toebehorende aan de Vrouwe van Meerdervoort, „geabandonneerd" was. Daar ontdekten zij, dat niet alleen de familie Chappuzeau, maar ook al het huisraad verdwenen was op enkele meubelen na, samen ter waarde van hoogstens 150 gulden. De Rector gaf daarop bevel, twee andere kamers in hetzelfde huis, die door studenten bewoond werden, en waaruit het huisraad niet was weggevoerd, eveneens te doen sluiten en onder bewaring te stellen van de twee pedellen der Universiteit. Deze moesten de wacht houden, kennelijk om te voorkomen, dat Chappuzeau nog meer meubilair zou weghalen, en om hem op te vangen zodra hij zich zou vertonen. Wijselijk is hij echter na zijn faillissement niet meer te Leiden boven water gekomen.

De volgende dag reeds, 1 Maart 1661, verschenen in de vergadering van Rector en Assessoren de vaders van de beide gedupeerde studenten, die zelf wegens vacantie thuis te Amsterdam waren, de heren De Vicq en Van Gangel, resp. arts en koopman te Amsterdam. Zij verzochten, tot de kamers van hun zoons te worden toegelaten om daaruit „haar soonen goederen naer haer te neemen", welk verzoek echter niet werd toegestaan: men wilde eerst de reactie van de Vrouwe van

Meerdervoort afwachten. De vaders kregen de geruststellende verzekering, dat de Rector en de „Rechters" van de Universiteit alles op orde zouden stellen. Als curator over de weinige goederen die Chappuzeau had achtergelaten, werd de oudste pedel aangesteld. Hieruit is vervolgens een langdurige competentiestrijd ontstaan tussen het Stadsbestuur van Leiden, de Rector en de Senaat van de Universiteit, en de Staten van Holland, welke strijd meer dan een jaar geduurd heeft.

Aldus was het — laat ons eerlijk zijn — weinig roemrijke einde van het verblijf in Holland van „Chappuzeau, praeceptor van Sijne Hoocheit den Heere Prince van Orange, een lidtmaat van de Universiteyt binnen Leyden". Toch heeft deze gedurende zijn Hollandse periode niet alleen maar schulden gemaakt, hij heeft er ook daadwerkelijk intellectueel werk gedaan. Niet alleen was hij' gedurende 16 maanden leraar van de Prins, ook kwamen er twee toneelstukken van hem uit: „Pythias et Damon, ou le Triomphe de l'Amour et de l'Amitié", opgedragen aan de Heer Apero van der Hoeven, gespeeld te Parijs en Brugge in de winter van 1656/1657, en uitgegeven bij Jean Ravestein te Amsterdam, 1657, en „Armetzar ou les Amis ennemis", opgedragen aan de Heer Snoeckaert van Schauburg, uitnegeven bij Jean Elzevier te Leiden in 1658. Verder verscheen in 1658 te Amsterdam een bundel van de preken, die hij in 1651 te Kassel voor de Hessische keurvorst gehouden had. In het voorwerk van deze bundel bevindt zich een opdracht aan Laurent de Geer, gezant van Zweden, met diverse details over de familie **De** Geer.

Dat hij Holland steeds een goed hart is blijven toedragen, blijkt uit een voorval in 1676, dus 15 jaar na zijn vertrek uit Holland. Hij redigeerde toen de reisbeschrijvingen van J.-B. Tavernier, de eerste over Turkije, de tweede over Perzië, en de derde over Indië. Hierin liet Tavernier zich echter dermate ongunstig uit over het Hollandse bewind in de Oost, dat Chappuzeau weigerde, langer ramen te werken met iemand die een dergelijke blaam op Holland wierp. Dit is dan ook de reden, dat van Tavernier's reisverhalen slechts de eerste twee door Chappuzeau bewerkt zijn.

V.

Samuel Chappuzeau's derde periode (na 1661).

Volgen wij thans Samuel Chappuzeau op zijn verder levenspad, dan zien wij hem, na zijn verdwijning uit Leiden, weer boven water komen te Parijs. Dit jaar 1661 is wel een van de dieptepunten in zijn leven geweest, want na de Leidse débacle in Februari volgt een eveneens minder fraaie episode te Parijs in Juni. Hij compromitteert zich daar namelijk door de omgang met Alexandre Morus, die niet alleen een van de beroemdste Franse protestantse predikers uit de 17de eeuw was, maar tevens berucht om zijn loszinnige levenswandel en zich als gevolg van zijn gepassionneerde temperament nog al eens in moeilijkheden stortte. Hij was een tijdlang zeer bevriend met Chappuzeau, die hij waarschijnlijk nog uit Holland kende. Deze heeft hem tenslotte verlaten en speelde een belangrijke rol bij de tegen Morus ingebrachte aanklacht, beschreef daar Morus' gedraaingen van dag tot dag, ja zelfs van uur tot uur, ook over de bezoeken aan de plaatsen, die een predikant zeer bepaaldelijk niet geacht wordt te frequenteren. Pijnlijk is het intussen, te bedenken, dat Samuel Chappuzeau, eens in zijn leven eveneens predikant, van deze bezoeken wel verdacht nauwkeurig op de hoogte was... . . . Morus werd tenslotte op 10 Juli 1661 geschorst,

Chappuzeau houdt het daarna nog een jaar in Parijs uit: op 2 Juli 1662 wordt er zijn zoon *Jean* gedoopt, maar kort daarop treft hem een nieuw ongeluk: zijn vrouw sterft. Nog in hetzelfde jaar hertrouwt hij met *Marie Trichot* uit Sédan, dochter van *Louis Trichot* (de naam wordt ook gespeld *Tricot, Triccot* of *Trucheau),* en reeds op 22 Mei 1663 wordt uit dit huwelijk het eerste kind geboren, een dochter *Eve,* die wij hieronder nog verder zullen tegenkomen. Zijn tweede vrouw, die hij tijdens zijn verblijf in Lyon had leren kennen, was vrij Gefortuneerd, zij bezat verscheidene goederen in en om Genève. Haar fortuin had echter een zware dobber tegen de weinige inkomsten van haar man, gecombineerd met een steeds toenemende gezinssterkte. Behalve de vier nog in leven zijnde kinderen uit het eerste huwelijk (één was er overleden), werden er in Genève in de jaren 1663-1672 vijf dochters en een zoon geboren, en in Parijs in 1676 nog een zoon.

Begin November 1662 vertrekt het gezin naar Genève. Daar krijgt hij op 16 Febr. 1663 voorlopige vergunning om zich in de stad te vestigen als leraar in Franse taal, aardrijkskunde en geschiedenis. In datzelfde jaar maakt hij een reis langs de Italiaanse hoven en woont hij enige tijd in Turijn. In de nu volgende jaren schijnt hij een kalmer en meer verdienstelijk leven geleid te hebben dan in de daaraan voorafgegane periode, want on 22 Oct. 1666 verkrijgt hij het officiële burgerschap van Genève voor zich en zijn gezin. Omstreeks deze tijd neemt hij ook de studie der medicijnen ter hand, Zijn kring van leerlingen omvatte veel illustere personen, zoals de prinsen van Saksen-Gotha, Wurttemberg en uit het Brunswijkse huis, en de markies de Rossac, die ook een zijner dochters ten doop hield.

Bepaald pijnloos is echter zijn toelating tot burger van Genève niet verlopen. Het stadsbestuur hield deze vier jaar lang tegen op grond van veel wat hij in vroegere jaren op zijn kerfstok geladen had. Hiertegen bracht Chappuzeau in, dat hij in Genève gestudeerd had en dat zijn eerste vrouw uit Genève afkomstig geweest was, waardoor zijn kinderen als overgrootvader de vroegere burgemeester *Le Boifeux* hadden, terwijl ook wijlen zijn eigen vader goede betrekkingen met, de stad onderhouden had. Bovendien schreef Samuel Chappuzeau een locaal historisch drama („Genève délivrée"), met de bedoeling dit werk te doen opvoeren op de 60ste herdenkingsdag van l'Escalade (12 December), een vergeefse aanslag op de stad door de hertog van Savoye in 1602. De opvoering in 1662 werd hem geweigerd: het werk zelf is in 1702, het jaar na zijn dood, te Celle gedrukt, terwijl in Genève een herdruk plaats vond ter gelegenheid van de 260ste herdenkingsdag van l'Escalade in 1862 -- een treffend bewijs, dat men hem in Genève zelfs toen nog niet vergeten was.

In Genève begint hij ook aan een groot werk, dat, indien hij het benodigde doorzettingsvermogen bezeten had, voor het nageslacht van veel waarde had kunnen zijn. Getiteld „L'Europe vivante", zou dit werk in verschillende delen een nauwkeurige beschrijving geven van de diverse landen van Europa in hun toenmalige structuur. In 1666 verscheen het eerste deel, voor de verschijning waarvan hij zich zulke grote opofferingen getroostte, dat hij er zijn gehele inboedel voor heeft moeten verkopen, in 1669 het tweede en in 1671 het derde en laatste deel, speciaal aan Duitsland gewijd. Reeds voordat hij dit werk ter hand nam, had hij vele regerende en niet-regerende vorsten persoonlijk leren kennen: deze contacten werden nu nog aanzienlijk uitgebreid, zodat hij langzamerhand aan nagenoeg alle Europese hoven bekend was.

In de jaren rond 1670 onderneemt hij ten behoeve van

„L'Europe vivante" een groot aantal reizen, die hem bijv. in 1666 naar Lyon, in 1667 naar Carcassonne, Nîmes en Montpellier en verder naar Berlijn en Londen brengen. In Parijs verkeert hij in de paleizen van Versailles, du Luxembourg, Chantilly en Saint-Germain, en verleent hij tussen de bedrijven door zijn medewerking aan de opvoeringen van de koninklijke balletten. Tevens maakt hij hernieuwe reizen naar Italië.

In Maart 1669 komt hij op doorreis van Parijs uit weer één dag in Genève, en vertrekt dan weer onmiddellijk voor een reis langs de hoven van Wurttemberg, Baden, Hessen, Saksen, Anhalt, Brunswijk-Luneburg, Brandenburg, Holstein en Mecklenburg, om daar zijn Europe vivante bekend te maken: een aanbiedingsreis, zouden wij tegenwoordig zeggen. Thans pleegt dit door de uitgevers te gebeuren, hier zien wij echter de auteur er zelf op uittrekken, die deze reis echter tevens benutte om, naast de propaganda voor de reeds verschenen delen, de stof op te doen voor het deel Duitsland, waaraan hij bezig was en dat, zoals wij reeds zagen, in 1671 verscheen. In de herfst van 1669 komt hij dan weer thuis te Genève, waar hij zijn lessen hervat en zijn litterair werk voortzet.

In 1671 komt er echter een abrupt einde aan zijn verblijf te Genève, doordat hij zich de woede van de Geneefse burgerij op de hals haalt. In een zijner boeken, „L'Etat présent de la Cour de Savoye" geeft hij nl. de Hertog van Savoye de titel van Graaf van Genève. De moeilijkheden tussen Genève en Savoye lagen echter nog te vers in het geheugen, zodat men dit als een belediging opvatte en Chappuzeau uit Genève verbannen wordt. Hij herneemt nu zijn zwerftochten door Europa, waarbij hem aan verschillende Duitse vorstelijke hoven aanbiedingen tot blijvende vestiging gedaan worden. Vooralsnog wijst hij deze alle af, omdat hij zich, zoals uit brieven aan zijn relaties blijkt, ondanks alles nog teveel aan Genève verknocht voelt en daar graag weer terug zou willen komen. Hoewel verscheidene hooggeplaatste personen (o.a. de Prins van Saksen-Gotha op 17 Maart 1674) tevergeefs op zijn begenadiging bij het stadsbestuur aandrongen, als motief aanvoerende dat zij zijn lessen niet konden missen, zwichtte de stad niet voor deze aandrang. Als reden voor zijn uitsluiting wendde men de vrees voor, dat Chappuzeau door de Geneefse bevolking mishandeld zou worden als hij zich in de stad zou vertonen. Zijn verbanning is inderdaad nooit opgeheven, hoewel zijn gezin er bleef wonen en hij dan ook meermalen dicht in de buurt van Genève verbleef.

Hoewel hij dus in de jaren na 1671 geen vaste woonplaats heeft, zet hij zijn litteraire werk voort en vervaardigt o.a. een Frans-Duits-Latijns woordenboek. Soms vergezelt zijn vrouw hem in zijn verbanning: op 21 Juli 1676 wordt te Parijs zijn zoon ***Vincent*** gedoopt. Eindelijk, na elf jaren, in 1682, geeft hij de hoop op, nog ooit in Genève toegelaten te worden en besluit dan tenslotte gehoor te geven aan een van de aanbiedingen uit Duitsland; op 23 Sept. 1682 verzoekt hij aan het stadsbestuur van Genève om als gouverneur van de pages in dienst te mogen treden van Hertog Georg Wilhelm van Brunswijk-Luneburg te Celle bij Hannover, waar zijn oudste zoon Christophe al sinds 6 jaren als secretaris fungeert. Dit hof stond er om bekend, veel Fransen in dienst te nemen, en Chappuzeau had in Genève, zoals wij zagen, aan prinsen uit dit huis les gegeven. Het verzoek wordt toegestaan, en bijna 20 jaren lang heeft hij deze functie bekleed, die hem betere levensomstandigheden bood en de mogelijkheid, zijn litterair werk in een rustiger sfeer voort te zetten.

Vanuit Celle blijft hij steeds in correspondentie met de

verschillende vorsten, die hij gedurende zijn vroegere omzwervingen had leren kennen. Zo is op het Koninklijk Huisarchief te 's-Gravenhage aanwezig een brief van hem aan Willem III uit 1688, toen de Prins in het centrum van de Europese belangstelling stond wegens zijn onderneming tegen zijn schoonvader Iacobus 11 van Engeland, toen dus Chappuzeau's oud-leerling op het punt stond Koning van Engeland te worden. Ik wil niet nalaten, hier de Directeur van genoemd Archief, Jhr. Ir. P. F. 0. R. Sickinghe, mijn dank te betuigen voor de grote bereidwilligheid, waarmede hij mij inzage verschafte van de aldaar aanwezige bescheiden, op Samuel Chappuzeau betrekking hebbende. De bedoelde brief is beschreven in een regelmatig doch energiek, intellectueel handschrift, dat men nauwelijks aan een 63-jarige met een zo veelbewogen levensloop zou durven toeschrijven. De toon van de brief is als die aan een goede persoonlijke vriend: Chappuzeau geeft de Prins als het ware een bemoedigend klopje op de schouder door hem te zeggen, gemerkt te hebben, hoe heel Europa met hem meeleeft in zijn kruistocht tegen Jacobus 11, zijn schoonvader. Hij richt tot de Prins de woorden „Memento mei, cum veneris in regnum tuum" — rechtstreeks ontleend aan de woorden die de moordenaar aan het kruis tot Jezus sprak. Eu Chappuzeau releveert dan, hoe hij in 1660 te Breda dezelfde woorden tot Willem's oom, Karel 11, gesproken heeft, toen deze eveneens op het punt stond als Koning naar Engeland te vertrekken, en hoe het hem twee jaar later in Whitehall gebleken was, dat de Koning dit inderdaad niet had vergeten.

Samuel Chappuzeau is tot zijn dood aan het hof van de Hertog van Celle gebleven. Op 31 Aug. 1701 maakt de dood een einde aan dit veelbewogen leven van 76 jaren. Drie dagen voor zijn overlijden dicht hij nog een fijnzinnig sonnet, waarin hij klaagt, oud, blind en arm te zijn, en met een zekere berusting en zonder vrees de dood ziet naderen. Al had hij in zijn laatste jaren het gezichtsvermogen verloren, de geest was ongebroken: nog twee jaar tevoren had hij aan een vriend een voortreffelijk en uitgebreid exposé gestuurd van een plan tot het samenstellen van wat wij tegenwoordig de Winkler-Prins zouden noemen.

SONNET

door Samuel Chappuzeau, „composé trois jours avant sa mort à la louange do Dieu et son Pronce et pour sa propre consolation".

Agé, sans bien, sans yeux, je ne fers, ce me semble
que d'embarras au monde et je le dis à Dieu.
A d'autres châtiments voudrois-je donner lieu?
ct n'est ce pas assez de ces trois maux ensemble?

Plus de jours l'homme vit, plus d'ennuis il s'assemble
Des miens depuis longtemps j'ai passé le milieu;
La mort sur mon sein appuyant son épieu
M'appelle au tribune, m'y conduit et j'en tremble.

Mais pourquoi m'effrayer de l'horreur du tombeau?
de ne voir plus au jour le céleste flambeau
Soucis, vieillesse, en vain vous me faites la guerre.

J'ai pour mc soutenir contre tous vos efforts
Un Dieu très-bon au ciel, un Prince sur la terre,
L'un a souci de mon âme et l'autre de mon corps.

Celle, 28-8-1701.

Een terugblik op dit leven van bijna adembenemende veelzijdigheid geeft ons het beeld van een man van onmiskenbaar grote gaven, die zich had kunnen ontwikkelen tot iemand van blijvende historische betekenis. Het is echter de tragiek van dit leven geweest, dat althans tot ongeveer zijn 60ste jaar

zijn praedispositie tot het zich in avonturen storten en zijn niet in te tomen rusteloosheid en scherpe pen hem belet hebben merkelijk grootse prestaties tot een afgerond einde te brengen. Immers, er blijft per faculteit te weinig diepte over als een aanleg, hoe groot ook, versplinterd wordt over zo vele terreinen als die waarop hij zich begaf. Een goed bewijs hiervan geven de ca. 50 werken, die van zijn hand verschenen en die zulke uiteenlopende terreinen bestrijken als theologie, geografie, historie, wijsbegeerte, taalwetenschap, reisbeschrijvingen en theaterstukken. Toch werden verscheidene dezer werken, zoals wij reeds terloops vermeldden, nog na eeuwen herdrukt.

Als samenvattende eindindruk kunnen wij wellicht het beste zeggen, dat Samuel Chappuzeau in onze eigen vaderlandse geschiedenis een onverdeeld ongunstige, in de algemene Europese een verdeeld gunstige herinnering heeft nagelaten.

VI.

Afstammelingen: 2e generatie.

Samuel Chappuzeau had talrijke kinderen, in totaal twaalf uit zijn twee huwelijken, van wie er echter verscheidene jong gestorven zijn. Zijn oudste zoon, de reeds genoemde *Christoph,* geb. 15 Nov. 1656 te Amsterdam, was secretaris. van de Hertog van Celle. Constantijn Huygens beschrijft in ziin journaal, hoe hij „le fils de Chappuzeau" op 12 Oct. 1680 te Celle ontmoette, „un garçon noireau avec des cheveux courts". Een jaar later, 17 Oct. 1681, huwde Christoph Chappuzeau met *Anna Katherine Pflaumbaum,* waardoor hij de stamvader werd van een Pruisisch geslacht *Chappuzeau,* dat meer dan twee eeuwen lang vele vooraanstaande officieren, predikanten en ambtenaren heeft voortgebracht en op 15 Febr. 1771 in de adelstand werd verheven. Christoph Chappuzeau zelf overleed te Celle de 1 lde Maart 1732.

Een andere zoon uit het eerste huweliik, *Louis Chappuzeau,* promoveerde in 1711 aan de Leidse Universiteit tot doctor in de medicijnen. Of hij nageslacht had, is mij onbekend, hetgeen eveneens geldt voor een derde zoon uit het eerste huwelijk, *Jean,* gedoopt te Parijs op 9 Juli 1662.

Uit zijn tweede huwelijk met Marie Trichot had Samuel Chanpuzeau vijf dochters (*Eve,* geb. 22 Mei 1663: *Judith.* seb. 3 Febr. 1665; *Magdalena,* geb. precies een jaar later 3 Febr. 1666: *Christina,* geb. 3 Juni 1668; *Magdalena Louise,* geb. 28 Juli 1670 en vervolgens twee zoons *(Sigismund,* geb. 10 Jan. 1672: *Vincent,* geb. 21 Juli 1676). Op de jongste na, die zoals reeds boven vermeld, tijdens de verbanning van zijn vader in Parijs geboren werd, zagen al deze kinderen het levenslicht in Genève. Van deze kinderen interesseert ons hier speciaal de oudste dochter uit het tweede huwelijk, *Eve,* daar zij de stammoeder is geworden van een talrijk nakomelingschap in Holland.

Eve Chappuzeau was 19 jaar toen zij met haar familie naar Celle verhuisde. Zes jaren later, op 1 Mei 1688, huwde zij aldaar met *Charles Richier,* Hugenoot als de Chappuzeau's, geb. 11 Juni 1653 te Montélimar en Dauphine, zn. van *Paul Richier* en N. N. *Caron.* Dit echtpaar Richier-Chappuzeau vertrok naar Berlijn, waar Charles Richier een vooraanstaande plaats in de medische wereld innam („maître-chirurgien" wordt hij genoemd), terwijl moeder *Chappuzeau-Trichot* na de dood van haar man in 1701 in Celle bleef wonen, waar zij op 12 Mei 1714 begraven werd. Intussen was op 6 Juli 1704 te Berlijn haar kleinzoon (en dus ook de, zij het posthume, kleinzoon van onze hoofdpersoon Samuel Chappuzeau) *Salomon Richier* gedoopt, die voorbestemd zou blijken om het bloed der Chappuzeau's naar Holland terug te brengen. Zijn moeder *Eve Chappuzeau* overleed te Berlijn op 14 Juli 1725, zijn vader *Charles Richier* aldaar vijf jaar later, op 19 April, 1730.

VII.

Afstammelingen: 3de generatie.

Salomon Richier is blijkbaar na de dood van zijn ouders naar Holland vertrokken, waar wij hem het eerst aantreffen bij zijn huwelijk te Scheveningen op 14 Oct. 1736 met *Anna Catharina Schmetz* uit Roermond. (Ik geef hier de naam Schmetz in de meest waarschijnlijke spelling, gezien haar afkomst uit Roermond, waar deze naam ook thans nog voorkomt. In diverse acten, zoals bij geboorte der kinderen, onder.-trouw, als doopgetuige, enz., wordt de naam steeds weer anders gespeld: *Smis, Smits, Smets, Smidts, Schmilzen* en *Schemefze,* m.i. een bewijs dat de naam voor de Haagse kerkscribenten moeilijker was dan het simpele Smits.)

Het huwelijk Richier-Schmetz werd gezegend met 7 kinderen, allen geboren te 's-Gravenhage, de plaats van handeling van het verdere deel van dit verhaal. Het is de moeite waard, de namen dezer kinderen met die hunner doopgetuigen, hier in extenso te vermelden:

1. *Suzanna Johanna,* ged. 29 Sept. 1737; get. Johann Simon Stengel en Susane Dumas.
2. *Jean,* ged. 11 Dec. 1738; get. der Hochedelgeb. Herr Johann Graf von Golowkin und die Hochedelgeb. Jungfr. Maria Gräfin von Golowkin.
3. *Alexander Heinrich,* ged. 22 Jan. 1741: get. die Frau Catharina Henriëta Gräfin von Golowkin und ihr Sohn der Herr Graf Alexander von Golowkin.
4. *Lisette,* ged. 8 April 1742: get. Alexander Graf von Golowkin und Lisette Esperance, Gräfin von Golowkin, beyde Kinder von Sein Exel. der Herr Graf von Golowkin, Extraord. Ambassadeur und geheimer Radt von Ihre Kaiserliche Majestät von gantz Ruslandt.
5. *Franziskus Heinrikus,* ged. 20 Juni 1743; get. François Corbas en Anriette Corbas.
6. *Pierre,* ged. 17 April 1746; get. der Herr Graf Peter Golowkin und die Gräfin Nathalia Golowkin.
7. *Johanna Carolina,* ged. 18 Nov. 1751; get. Charles du Bois en Johanna Carolina Buckeels.

Het jongste kind werd gedoopt in de Waalse Kerk, alle andere in de Hoogduitse Kerk.

Welke conclusies zijn er nu uit dit „tableau de la troupe" te trekken? In de eerste plaats wel deze, dat noch de vader, noch de moeder, bepaald familieziek geweest zijn: geen der kinderen wordt genoemd naar ouders of grootouders, maar onveranderlijk fungeren de doopgetuigen tevens als naamgevers. Verder blijkt er een nauwe band bestaan te hebben tussen het echtpaar Richier-Schmetz en het gezin van de Russische ambassadeur, want bij 4 van de 7 dopen zien wij diens kinderen, eenmaal zelfs zijn echtgenote, als getuigen fungeren.

Hoe deze relatie te verklaren? Is Salomon Richier misschien reeds op zeer jeugdige -leeftijd van zijn familie vervreemd (hetgeen de afwezigheid van familie-voornamen zou verklaren) en door von Golowkin geadopteerd? Salomon Richier heeft zijn grootvader Samuel Chappuzeau nooit gekend, maar hij was 10 jaar toen zijn grootmoeder Chappuzeau stierf, heeft deze dus nog de band gelegd uit haar relaties met het hof tè Celle? Ik weet het antwoord op deze vragen niet, maar

onwillekeurig dringt zich de herinnering aan Samuel Chappuzeau en zijn relaties op,

Salomon Richier overleed te 's-Gravenhage op 30 Maart 1770; het overlijden van zijn vrouw heb ik niet gevonden,

VIII.

Afstammelingen: 4de generatie.

Voorzover ik heb kunnen nagaan, zijn van de 7 kinderen uit het huwelijk Richier-Schmetz er 3 gehuwd. Het 6de kind, *Pierre Richier,* huwde op 18 Juni 1769 te 's-Gravenhage met *Elisabeth van Ringen* uit Alkmaar, uit welk huwelijk niet minder dan 7 dochters, maar geen enkele zoon, geboren werden.

Hoewel, zoals wij zagen, noch Salomon Richier noch zijn vrouw ons bepaald verknocht aan hun voorgeslacht voorkwamen, schijnt het dat zij met hun gezin wel een homogeen geheel vormden. Het is nl. een aardig trekje van familieleven, als wij zien hoe op 6 Mei 1764 in de Engelse Kerk te 's-Gravenhage zowel de oudste dochter, Suzanna Johanna, als de oudste zoon, Jean, in het huwelijk treden. Deze dubbele huwelijksplechtigheid zal cngetwijfeld een groot evenement in de familie zijn geweest.

Suzanna Johanna Richier trouwde met *Johannes Hendrik Kegel,* afkomstig uit Beylsteyn in Nassau-Dietz. Deze was, althans een deel van zijn leven, in staatsdienst, want bij de geboorte van zijn 10de en laatste kind staat vermeld: „de vader absent, zijnde als courier van den Staat te Parijs". Dit laatste kind zal hij overigens wel nooit gezien hebben, want reeds na 3½ week overleed het aan stuipen (1783).

Descendenten van het echtpaar Kegel-Richier zijn afkomstig uit de huwelijken hunner kinderen *Catharina Louise Christina Kegel,* tr. 10 Febr. 1793 *Thomas Somerschoe; Arrietta Mariana Kegel,* tr. 1° 3 Mei 1789 *Chrisfiaan Petrus Meeder* en tr. 2° 13 Nov. 1796 *Johan Daniel Saenger.* Behalve deze twee dochters had het echtpaar nog 3 zoons en 4 dochters, van wie mij echter geen afstammelingen bekend zijn.

Jean Richier trouwde op de genoemde datum van 6 Mei 1764 met *Maria Pauline Block* (ook gespeld *Blocq*) uit 's-Gravenhage, geb. 22 Juni 1738 als dochter van *Joan Block(q)* en *Mariana Fajon.* Deze naam, alsmede de soms aangetroffen spelling van de naam Blocq, doet vermoeden dat de bruid van Jean Richier eveneens uit een Hugenotenfamilie stamde.

Uit het huwelijk van Jean Richier met Maria Pauline Block werden 6 kinderen geboren:

1. *Henriette Marie,* ged. 10 Jan. 1765 (geb. 7 Jan. 1765).
2. *Jean Martin,* ged. 11 Jan. 1767 (geb. 5 Jan. 1767).
3. *Anna Caroline,* ged. 13 Oct. 1768 (geb. 9 Oct. 1768).
4. *Jacques Godefroy,* ged. 6 Jan. 1771 (geb. 3 Jan. 1771).
5. *Livia Nicoline,* ged. 21 Maart 1773 (geb. 11 Maart 1773).
6. Een ongedoopt kind, geboren na 's vaders dood, en kort na de geboorte op 23 Dec. 1779 overleden.

Jean Richter was meester-kleermaker en het schijnt hem niet aan aardse goederen ontbroken te hebben. Hij kon zich financieel goed bewegen en woonde in het Noordeinde te 's-Gravenhage, schuin tegenover de Oranjestraat, naast het huis van de Griffier Fagel. Op 4 Nov. 1767 koopt hij daar nog een huis, alsmede enige huisjes in het z.g. Hofje van Zodaen, belendend aan zijn eigen huis, terwijl hij er op 25 Mei 1769 nog vier bijkoopt: Ook in dit tijdperk zien wij bij

de doop van een zijner zoons wederom een onverwachte doopgetuiae optreden, evenals dit bij verschillende van zijn broers en zusters het geval was geweest. Ditmaal was het bij de doop van zijn zoon Jacques Godefroy, waar deze door zijn vader ten doop gehouden werd voor en in naam van Zijne Excellence Le Comte Jacques Godefroy de Rechteren etc. (Waalse Kerk, 6 Jan. 1771). Wij noemen voor een soortgelijk verschijnsel de datum van 13 Jan. 1774, toen, eveneens in de Waalse Kerk Guillemine Richier, dochter van het eerder genoemde echtpaar Pierre Richier (Jean's jongere broeder) X Elisabeth van Ringen, ten doop gehouden werd door Jean Richier, representerende le Comte Guillaume de Swerin.

Onweerstaanbaar duikt bij dit alles weer de herinnering aan (inmiddels overgrootvader) Samuel Chappuzeau op.

Een ander vermogend man behoorde eveneens tot de kennissenkring van Jean Richier, nl. zijn buurman in het Noordeinde Lieven Nicolaas Meybaum, een rijk koopman, die later als Commandeur in Bantam overleden is. Naar hem is Jean's vijfde kind, Livia Nicoline Richier Genoemd. Deze vriend des huizes had nog een tweede peetdochter, nl. Livia Nicoline Boomhauer. die in 1793 huwt met L. van Stavoren van Aalst. In het Archief van de Weeskamer te 's-Gravenhage komen beide Livia Nicoline's voor als erfgenamen van Lieven Nicolaas Meybaum. Hieruit blijkt, dat zij in het Waalse Diaconiehuis gealimenteerd werden.

Jean Richier overleed op 20 Sept. 1779 en, hoezeer het hem in zijn leven financieel naar de wind gegaan moge zijn, uit Livia's aanwezigheid in het Diaconiehuis blijkt ons, dat zijn weduwe niet bij machte was, de 5 kinderen, bij het overlijden van hun vader 6 tot 14 jaar oud ,op haar eigen kosten groot te brengen. Zij overleed trouwens reeds op 18 Maart 1786.

IX.

Afstammelingen: vijfde en verdere generaties.

De kinderen uit het huwelijk *Richier-Block* zijn niet bij machte geweest, de naam Richier te doen voortleven. Ik heb tenminste nergens een huwelijk van de zoons *Jean Martin en Jacques Godefroy* gevonden. Van de drie dochters bleef *Anna Caroline* ongehuwd. *Henrietfe Marie* trouwde op 16 Dec. 1792 met een weduwnaar uit Rotterdam, *Cornelis de Vries.* Afstammelingen hiervan zijn mij onbekend.

Livia Nicoline Richier is echter de stammoeder van enige geslachten geworden door haar huwelijk op 30 Juli 1797 met *Christiaan Johannes Gaade,* geb. 's-Gravenhage 26 Aug. 1772 als zoon van een gelijknamige vader en een Engelse moeder, *Maria Cooper.* Uit dit huwelijk werden geboren:

1. *Judith Maria Gaade,* geb. 8 Maart 1799. Zij huwde met *Gerke d'Arnaud Gerkens:* uit hen het geslacht *d'Arnaud Gerkens.*
2. *Jan Hendrik Gaade,* geb. 23 Oct. 1800, oprichter van het Octrooibureau Vriesendorp & Gaade, het oudste ter wereld. Hieruit de Nederlandse tak van het geslacht *Gaade* en uit het huwelijk van zijn dochter *Janna Margaretha* het geslacht *Bentz van den Berg.*
3. *Martinus Willem Gaade,* geb. 1802, na 4 weken overleden.
4. *Augustus Marinus Gaade,* geb. 28 Aug. 1805. Hieruit de Engelse tak van het geslacht *Gaade.*

5. *Henriette Marie Gaade,* geb. 20 Juli 1807, huwde met *Johannes Hermanus Henkes,* eigenaar van de bekende distilleerderij J. H. Henkes N.V. te Delfshaven.
6. *Hester Nicoline Gaade,* geb. 2 Febr. 1809, huwt *Gerrit Mongers te* Doesburg.
7. *Anna Hermelina Gaade,* geb. 12 Aug. 1810, die in **tweede** echt (als weduwe van *Gerardus Leydeckersj* huwde met de bovengenoemde *Johannes Hermanus Henkes,* intussen weduwnaar van haar zuster Henriette Marie geworden. Uit de beide huwelijken Henkes-Gaade stamt het geslacht *Henkes.*

Livia Nicoline Gaade-Richier, de stammoeder dus van minstens 4 geslachten, overleed te Arnhem op 30 Nov. 1842, waarschijnlijk als laatste naamdraagster van de Hollandse Richiers. De afstammelingen van de spectaculaire figuur Samuel Chappuzeau leven o.a. voort in de families waarvan de namen hierboven genoemd zijn, en hun descendenten in vrouwelijke lijnen. Ik heb deze namen hier met opzet vermeld ten behoeve van degenen die bij kwartieronderzoek op vermelde echtparen stuiten, en voor wie de levensgeschiedenis van Samuel Chappuzeau dus niet van interesse ontbloot is.

Litteratuur betreffende Samuel Chappuzeau.

De uitvoerigste en m i. betrouwbaarste bron i s de dissertatie van F. Meinel (Leipzig 1908), g e t i t e l d „Samuel Chappuzeau, 1625—1701" Deze kreeg ik eerst in handen na volt. oiing van bovenstaand artikel, en wel i n de Universiteitsbibliotheek te Genève. Merkwaardigerwijze bleek mij eerste daarna, dat, ik de aanwezigheid van deze dissertatie in de Univ. Bibl. te Amsterdam over het hoofd gezien had. Aldaar is zij dus eveneens voor belangstellenden Ce raadplegen.

Meinel's werk bevat een beschrijving van de levensloop v a n S. Chappuzeau, welke grotendeels parallel loopt met de hierboven gegevene, maar waarin de Hollandse periode slechts zeer summier wordt behandeld. Vervolgens geeft Meinel een u i t v o e r i g e en critische bespreking van Chappuzeau's litterxtire productie.

Uitvoerige en vrij betrouwbare bronnen zijn verder:

1) Haag, La France Protestante,, IV, rol. 9-40, 1100.
2) EI. K. Eggers, Zeitschri-ft des historischen Vereins für Niedersachsen, 1880, p. 265—273.

Een eveneens vrij uitvoerige informatie, maar m.i. minder betrouwbaar, geeft:

3) G. Monval, voorrede in de herdruk van 1875 van Samuel Chappuzeau's „Le Théatre Franç i s" (1674).

Verdere notities zijn te vinden in:

4) De voorrcdo van „Genève délivrée, comédie sur l'Escalade composée en 1662 par S. Chappuzeau, homme de lettres".
5) J al, Dictionnaire critique de biographie et d'histore.
6) Rotermund, Gelehrtes Hannover.
7) Péricaud aîné. Documents sur L v o n.
8) J. Scnebier, Histoire littéraire de Genève.
9) V. Fournel, in „Contemporains de Molière" (1863): Hotel de Bourgogne, notice sur Samuel Chappuzeau et la Dame d'intrigue. In dccl 111, Théatre du Marais: notiee eomplémentairc sur Samuel Chappuzeau et son Académie des femmes.

Voor sommige details in voorgaande verhandeling maakte ik gebruik van:

10) R Fruin, Brieven aan Johan de Witt, deel 1, p. 264.
11) R. Fruin, Brieven aan Johan de Witt, deel I, p. 264.
12) P. C. Molhuyzen, Bronnen der Leidsche Universiteit, Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Groote Serie No. 38, p. 143—168.

Op do Universiteitsbibliotheek te Genève bevindt zich „Recueil de lettres et de poésies de Chappuzeau", een boek met eigenhandig door hem geschreven opstellen, gedichten, enz.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. Muscmart.
(vervolg van LXX, 418.)

van Sallant.

Swederus van Sallant, in 1509 schepen van Nijmegen, voerde volgens „De Nederlandsche Heraut" 1890, pag. 119-127, als wapen: „een s p r i n g e n d e b o k".

Dit wapen is niet juist, want 's mans zegels van 1496 -en 1517 aan charters in het archief van het Huis Bergh en in de charters van het Klooster St. Agatha bij Kuik, regest 537, in het Alg.-Rijksarchief te 's-Gravenhage vertonen zeer duidelijk als wapen: „een k 1 i m m e n d e r a m", hetgeen eveneens het geval is op de zegels in diverse archiefbronnen van: *Bertolt van Sallant,* in 1436 knecht des lands van Veluwe, *Johan van Sallant,* in 1434 schepen van Arnhem, en jonker *Wijnant van Sallant,* in 1611 momber van *Henrica van Middachten* weduwe *Schellarts.*

De voornoemden komen ook voor met de namen *van Zallandt* en *van Zallant.*

Saverneel, Saverneol gend. Waerseggre.

In een Collectie wapentekeningen in de Gemeente-Bibliotheek te Rotterdam vond ik een wapen *Saverneel* als volgt: „in goud 2 rode sterren, waarvan 1 boven links en 1 beneden, en in een zilver vrijkwartier 3 blauwe palen en een rood schildhoofd".

Dit zelfde wapen, doch mispelbloemen inplaats van sterren, met dezelfde kleuren is in een M.S. Wapenboek, getiteld: „Drie duijsend wapens met de pen geteekend" in het Museum Meermanno-Westreenianum aangegeven met de naam *Saverneol gend. Waerseggre.*

van Schaage, Schagen.

In de M.S. Genealogieën afkomstig van Balthazar Ortt in het Gemeente-Archief te Amsterdam wordt vermeld *Pieter van Schaage,* zoon van *Jan Claes Reijnierse,* burgemeester van Amsterdam, en *Catharina Pieterse van Schaagen, en* omstreeks 1575 getrouwd met *Catharina Willemse,* waarbij *Catharina,* die trouwde met *Burgert Jacobsen Bors van Waveren,* met navolgend wapen „gedeeld, 1. doorsneden, A. in r o o d d r i e g o u d e n l i g g e n d e b l o k j e s: B. in g o u d een zwarte r a a f 0 p een zwarte tak: 11. in zilver d r i e groene klaverbladeren".

Maar in een M.S. Genealogie *Oetgens van Waveren* i n het Gemeente-Archief te Amsterdam is een wapen *S c h a g e n* als volgt aangegeven: „gedeeld, 1. i n g o u d t w e e verhoogde r o d e b l o k j e s (dus niet liggend), vergezeld beneden van een zwarte e e n d (zonder tak); II. in zilver v i e r groene klaverbladeren, 1-2-1 gerangschikt".

Van deze 2 namen is *Schagen* de juiste en *van Schaage* o n j u i s t, zoals blijkt uit de Vroedschap van Amsterdam door J. Elias, pag. 244, waár vermeld is, dat *Jan Claes Reijniersz.,* van 1599 tot 1612 raad van Amsterdam, bij zijn vrouw *Trijntge Schagen Pietersdochter,* één zoon en twee dochters had, waarvan de twee dochters zich *Reijniers* noemden, doch de in 1573 te Hamburg geboren zoon *Pieter,* die dus met de voornaam van de vader zijner moeder gedoopt werd, zich naar zijne moeder *Schagen* noemde.

Dit wapen *Schagen* is dus feitelijk het wapen van voornoemde raad *Jan Claes Reijniersz.* en diens wapen was, zoals wij bij Reijniers hiervoor gezien hebben, hetzelfde als hier bij *Schagen is* beschreven (met dit kleine verschil, dat de twee blokjes bij *Reijniersz.* liggend zijn), waaruit dus volgt, dat naam en wapen *van Schage* f o u t i e f z ij n.

Schamberch.

In een Collectie wapentekeningen in de Gemeente-Bibliotheek te Rotterdam komt een wapen met de naam *Schamberch* **voor** als volgt: „doorsneden, A. gedeeld, 1. effen zilver, 11. effen rood: B. effen blauw".

Volgens een M.S. Wapenboek van Jacob Romein van het

jaar *1753 is* dit het wapen van een familie *Schaumberg* en evenzo komt het in het Armorial Général voor als wapen ener Beierse familie *Schaumberg.*

De spelling *Schamberch* is dus niet geheel juist.

van Schellebeek.

Volgens „De Indische Navorscher" 1940, pag. 6 en 7, voerde *Johanna Hendrika van Schellebeek,* geboren *de Saumaise* in 1758 als wapen: „gedeeld, 1. in zilver een geplante boom, 11. in groen een ronde spiegel op hoge voet. En in een gouden schildhoofd 3 vijfpuntige sterren naast elkaar".

Doch „De Indische Navorscher" 1939, pag. 4 en 15, vertoont dit zelfde wapen doch met het schildhoofd rood als wapen van Steven *Lieve Garrison,* notaris te Batavia in 1759 en getrouwd met de 14 Juni 1770 aldaar overleden *Jeanne Henriette de Saumaise.*

Het laatste nu is juist, het wapen is inderdaad van *Garrisson en* n i e t v a n *van Schellebeek,* zoals blijkt uit de lakafdruk van voornoemde notaris *Steeven* (sic) *Lieve Garrisson* van 2i Maart 1761 in de Boedelpapieren van de Weeskamer te Amsterdam, lade 580, en de lakafdruk van *Pierre Jacques* Garrisson, 6 Mei 1735 te Amsterdam als kapittelheer van Oud-Munster in de Brieven aan het Kapittel van Oud-Munster, portefeuille 36 0, in het Rijksarchief te Utrecht.

Volgens de Wapenkaart van dat Kapittel in dit Rijksarchief was deze *Pierre Jaques Garrrsson* kanunnik van 1729 tot 1735 en voerde hij dit wapen met de boom groen, de spiegel zilver met gouden lijst en gouden voetstuk en de vijfpuntige sterren goud in rood schildhoofd.

Schot.

Andries Janszoon Schot, in 1579 schepen van Leiden, voerde volgens M.S. Wapenboek van G. van Rijckhuijsen, deel 1, folio G9 verso, in het Gemeente-Archief te Leiden als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV een cirkelronde schietschijf: 11 en 111 3 blokjes".

Doch dezelfde van Rijckhuijsen heeft op zijn Leidse Wapenkaart het wapen van deze *Andries Jansz. Schot,* van 14 Oct. 1574 tot zijn dood in April 1592 totaal anders afgebeeld, n.l. als volgt: „gevierendeeld, 1 in goud een rode ieeuw, met een zilveren barensteel met 3 hangers over de hals heengaande, en binnen een blauw geleliede blauwe binnenzoom; II in blauw 3 zilveren schildjes vergezeld van een kleine gouden lelie in het schildhart; 111 in zwart 3 zilveren zwaarden met de gouden gevesten naar beneden naast elkaar en vergezeld van een kleine gouden wassenaar, die over de punt van het middelste zwaard heengaat: IV in rood 3 gouden eikels met de stelen naar boven en verbonden aan een gouden koord als onderstaande schets".

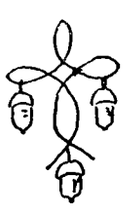

Twee totaal verschillende wapens dus voor dezelfde persoon, waarvan natuurlijk één fout is, of mogelijk wel allebei.

Het Armorial Général beschrijft het wapen *Schot* te Leiden als het hier vermelde gevierendeelde wapen met de 4 verschillende kwartieren, doch met de binnenzoom dubbel.

Sommers.

In de Heraldieke Bibliotheek 1876, pag. 294, wordt een familie *Sommers,* vermeld als voorname familie te 's-Hertogenbosch in 1669 met als wapen: „in zilver een gouden zon" en verwijst daarbij naar een grafzerk in de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch.

Die grafzerk is afgebeeld in de Grafzerken in die kerk door Dr. C. Smits, deel 1, pag. 204, met dit wapen zonder kleuraanduidingen en de zon met een aangezicht en met rechte en golvende stralen op het wapenschild van de 4 Sept. 1696 overleden *Joanna Somers,* de vrouw van de 10 Juli 1683 overleden *Willem van Bree.*

De naam *Sommers is* dus onjuist.

Spuel.

Volgens een M.S. Wapenboekje van Job Martin de Lange, deel I, pag. 238 voerde een familie *Spel,* omstreeks 1600, geallieerd met de families *van der Hem en Tenbergh,* als wapen: „doorsneden, A. in zilver 3 rode hertekoppen naast elkaar; B. in rood een zilveren roos".

Deze naam deugt niet, want dit is het wapen der Amsterdamse familie *Spiegel,* zoals uit vele andere bronnen en o.a. he: Armorial Général blijkt.

In de Vroedschap van Amsterdam door J. Elias wordt op pag. 160 vermeld *Bregitta van der Hem,* geboren in 1634 als dochter van *IJsbrand van der Hem* en *Geertruid Spiegel.*

van **Stavele.**

Volgens „De Wapenheraut" 1900, pag. 173, voerde *Willem van Stavele,* wiens vrouw *Agnes van Wassenaar, in 1444* overleed, als wapen: „in hermelijn een rode d w a r s b a 1 k".

Volgens het Armorial Gtnéral, „De Navorscher" 1894, pag. 387, en het 1° Supplement op het Weigliches Wappenbuch uitgave 1753 te Nürnberg echter is het wapen van deze naam „in hermelijn een rode s c h u i n b a 1 k".

En evenzo met een schuin b a 1 k in p 1 a a t s van e e n d w a r s b a 1 k voerde jonkvrouw *Johanna van Stavele,* 12 Dec. 1552 in de ouderdom van 23 jaar overleden en in de Metropolitane Kerk te Mechelen begraven, als de vrouw van Mr. *Jan de Carnin,* advocaat in de Grote Raad, en als dochter van wijlen Mr. *Jacop van Stavel,* president in Friesland, en diens vrouw *Johanna de Maeijere,* volgens de Graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen, deel 3, folio 83.

Het is dus wel zeker, dat het wapen met de d w a r s b a 1 k f o u t i e f i s.

van Steelant.

Volgens het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1900, pag. 254, voert een familie *van Steelant* als wapen: „in goud een rode dwarsbalk, vergezeld boven van de bovenhelft van een zwarte adelaar, die op de balk rust, en beneden van een rode schuinbalk rechts en links vergezeld van 3 zoomwijs gerangschikte blauwe koeken".

Dit wapen is niet van de familie van *Steelant,* doch van de aangetrouwde familie *Orisandt.* Mr. *Lodewijk Orisandt* trouwde 31 Aug. 1698 te Standdaarbuiten met *Sabina Agneta van Sfeelanf.*

De familie *van Steelant* voerde een getraliede dwarsbalk.

Stumphius,

Volgens het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1891, pag. 104, voerde *Anna Catharina Stumphius,* geboren 3 April 1758 en getrouwd met *Abraham Diemont,* als wapen: „in

blauw een zilveren dwarsbalk vergezeld boven en beneden van 3 omgekeerde gouden vleugels naast elkaar".

Ik betwijfel heel erg, of dit haar wapen is, daar ik in diverse archiefbronnen z e e r vele wapens *Stump, Stumph* en *Stumphius* gevonden heb, die totaal anders zijn, n.l.: „twee weerhaken, kepersgewijs gerangschikt, en vergezeld beneden van een schelp".

Stijls,

Volgens het Armorial Général voert een Zeeuwse familie *Stijls* het wapen: „in zwart 3 gouden rozen en in een zilveren schildhoofd t w e e rode lelies".

Doch volgens „De Nederlandsche Leeuw" 1887, kol. 6, vertoont een kwartierwapen op het portret van de in 1673 overleden raadsheer *de Brauw* in het Burger-Weeshuis te Middelburg dit wapen met dezelfde kleuren doch met d r i e rode lelies in het schildhoofd.

(Wordt veruolgd.)

BOEKBESPREKING,

Die Blutsverwandtschaft und der Drei-Generationen-Khytmus in der Menschheitsentwicklung als socialbiologisches Grundgesetz. Ein Beitrag zumnatürlichen Recht sowie zur exakten Bevölkerungs- und Abstammungslehr e door Dr. Arnold Pösch 1. 195 1. Universitäts-Verlag Wagner, Innsbruck.

Er wordt *van* de Nederlandse *lezer wel* veel zelfbeheersing gevraagd om zich, nog geen tien jaren nadat in Duitsland de rassentheorie wanstaltige successen boekte, te verdiepen in een Duits geschrift over dit onderwerp, al lezen wij dan ook, dat deze leer door het nationaal-socialisme niet als orthodox is erkend en zelfs is bestreden. De lezer heeft nog een andere tegenzin te overwinnen: de schrijver overdrijft de betekenis van zijn opvattingen dermate, dat een nuchtere Nederlander de neiging krijgt het boek opzij te leggen. Pöschl acht zich ongetwijfeld op het terrein van de anthropogenetica een Mendel of Darwin.

Beschikt men over zoveel nuchterheid, dat men ook deze tweede oorzaak van tegenzin weet te overwinnen, dan komt men tot de ontdekking, dat Dr. Pöschl wel interessante dingen zegt. In ons Maandblad wordt een opgave van de inhoud vooral verantwoord geacht, omdat de schrijver de genealogie weer eens anders benadert, dan wij gewend zijn. Hij heeft een geometrische en mathematische bewerking gegeven van de materie, waarmede de genealoog en anthropoloog werkt.

Zeer interessant is zijn behandeling van de kwestie van het ons allen bekende kwartierenverlies. De naieve voorstelling is, dat het aantal voorouders is te berekenen door van generatie op generatie met twee te vermenigvuldigen (2 ouders, 4 grootouders, 8 betovergrootouders etc.). Op die wijze „bewijst" men dan (zoals men bij deling van de afstand bewijst, dat Achilles nooit een schildpad kan inhalen), dat ieder van Karel de Grote afstamt (en, zoals Prof. van Bernmelen er niet onaardig aan toevoegde, van diens stalknecht), Na alle varianten van kwartierenverlies te hebben beschreven, komt Dr. Pöschl tot de verrassende conclusie: Wir haben nun mit Sicherheit erkannt, dasz die Gesamtzahl der Vorfahren eines heute Leben zu Beginn unserer Zeitrechnung im Durchschnitt etwa 128 Personen beträgt (eher weniger als

mehr), im Höchstfalle aber einige hundert. Zijn stelling is, dat men het aantal voorouders niet moet berekenen door de generatie in de tweede macht te plaatsen maar met twee te vermenigvuldigen. De stelling voor verantwoording van de schrijver latende, mag toch niet de waarde ervan worden ontkend tegenover de bovengenoemde naieve opvatting, die geen rekening houdt met de grote invloed van het kwartierenverlies.

Zijn leer is de schrijver vervolgens gaan gebruiken voor het erfelijkheidsonderzoek, zowel van physische als psychische eigenschappen in de mens. Het is nuttig, dat hij er op wijst, dat wiskundig gezien wij van bepaalde voorouders meer aan eigenschappen erven dan van anderen. Hier betekent kwartierenverlies, versterking van de eigenschappen van die kwartiergevers. Na zijn Lehre von der quantitativen Erbgut-Fortpflanzung voor het individu te hebben behandeld, keert de schrijver zich tot de volksgroepen en meent ook het rassenonderscheid te kunnen verklaren uit zijn leer van de versterking van eigenschappen door kwartierenverlies binnen een bepaalde groep.

De schrijver concludeert: Zusammenfassend kann man also wohl sagen, dasz die genaue Erforschung der Blutverwandtschaft und des in ihr zutage tretenden Rhythmus für viele, wenn nicht alle Wissensgebiete, von grundlegender Bedeutung ist und noch mehr sein wird, je mehr die fortschreitende Forschung darauf Bedacht nehmen wird. In Nederlandse vertaling: geen onnutte studie voor degene die zich interesseert voor erfelijkheidsonderzoek en de betekenis van kwartierenverlies.

A. J. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

Dirk van Assendelft, schout van Breda, e n d e z i j n e n, door M r. F. A. H o 11 e m a n, rechter in de Arrondissement+Rechtbank te Breda. N.V. W. J. Thieme en Cie, Zutphen. 1953.

Deze uitgebreide studie heeft de schrijver gewijd aan „eene afstammelinge van Dirk van Assendelft en Adriana van Nassau" te 's-Gravenhage.

De inhoud omvat een boekwerk van ± 650 bladzijden en is verdeeld in een Voorbericht, een tiental hoofdstukken, een toelichting bij de illustraties, bijlagen, alsmede een register van zaken en een idem van personen.

Geen wonder, dat een boekwerk van dergelijke omvang en voorzien van een overstelpende massa noten zich bezwaarlijk leent voor een boekbespreking in gebruikelijke stijl.

Zeker zal men bij kennismaking met dit werk in enkele punten, die echter niet de hoofdpersoon raken, met de schrijver van mening mogen verschillen, maar dan vindt dit slechts zijn oorzaak in de talloze genoemde bronnen, waarvan er steeds enige zijn, die in de loop der tijden van minder waarde zijn geworden en niet meer dat vertrouwen van genealogen hebben als voorheen. Dit neemt niet weg dat ik de schrijver meen te moeten complimenteren met zijn zeer geslaagd werk, dat met grote zorg samengesteld tot een hoogst leesbaar en belangrijk geheel kon worden opgebouwd en dat spreekt voor 's schrijvers waarheidsliefde, welke hem er toe bracht de verschillende gegevens uit tal van bronnen bijeengegaard onderling op hun waarde te vergelijken en ten slotte te verwerken in dit boekdeel.

Het was blijkbaar des heren Holleman's grondidee om, naast betrouwbare gegevens betreffende de te behandelen personen, ons meer in het bijzonder een denkbeeld te geven van hun persoon, hun verwanten, hun wijze van leven en hun naaste familieleden, waarbij de schrijver de schout van Breda

en diens familie in het midden van onze belangstelling plaatste.

Een kort overzicht moge nu volgen:

Het eerste hoofdstuk behandelt „de stam der Assendelft's" aanvangende met *Gerrit* van *Assendelft* (I) vermeld 1306—1323. De schrijver voert ons — van hem uitgaande — op de Dirk (IV) van *Assendelft*, „de schout van Breda", die, met zijn gade, in het tweede hoofdstuk wordt besproken en welke Dirk omstreeks 1498/99 zou zijn geboren (pag. 15). M.i. is de door Mr. Holleman gegeven leeftijd (of liever geboortejaar) nog niet bewezen. Dit geboortejaar toch is afgeleid uit het portret (zie Plaat 1) in strijd met andere gegevens.

Dirk van Assendelft, heer van Besoyen, Heynenoord en Aelbrantswaard, was de jongste zoon van *Claes van Assendelft* en *Aleyt van Kijfhoek en* huwde vóór 1530 met *Anna van Nassau*, dochter van *Pauwels van Nassau*, stammende uit de bekende bastaard-tak der Nassau's, en van *Cafharina van Haeften*.

Uitvoerig wordt een en ander ons aangetoond in dit hoofdstuk en de bijgevoegde kwartierstaten 1 en 11.

Hoofdstuk III schetst Dirk in zijn ambtsfunctie als schout (pag. 68/108), terwijl Hoofdstuk IV een beschrijving geeft van het zich in de Grote Kérk te Breda bevindende Gedenkteken der Assendelft's en de kwartieren van genoemd echtpaar. De zich daarbij voordoende vraagpunten worden uitvoerig besproken en toegelicht.

Het dan volgend hoofdstuk bespreekt het korte leven van Dirk's oudste zoon Jonker *Claes van Assendelft*, die jong stierf (zie pag. 175) en van zijn vader Besoyen en Heynenoord erfde en wiens portret men vinden kan naast pag. 189. Daar hij kinderloos overleed ging zijn goed over op de oudste op Claes volgende broeder Jr *Pauwels*, ± 1537-1593, wiens portret men vindt naast pag. 214, waarna in Hoofdstuk VII Jr *Jan*, de jongste broeder, (pag. 234 e.v.) wordt besproken.

In Hoofdstuk VIII volgen dan de dochters van Dirk en Anna van Nassau met haar echtgenoten, waarna in Hoofdstuk IX en X het uitbloeien van de adellijke stam van dit geslacht van Assendelft uitvoeriger wordt besproken.

Na enige „slotbeschouwingen", „een toelichting bij de illustraties" en „bijlagen" bevattende de belangrijkste acten volgen nog een tweetal zeer bruikbare „registers" betreffende resp. zaken en personen, die dit groot opgezette werk besluiten.

Zodoende is het geheel geworden een waardevol geschenk, dat de schrijver samenstelde voor de „afstammelinge" in de aanvang door mij vermeld, wier naam door hem bescheiden is vermeden te noemen, maar die eventueel belangstellenden bij zorgvuldige kennisname van 's schrijvers pennevrucht wel zullen onderkennen.

De heer- Holleman heeft inderdaad gestreefd naar hetgeen hij beoogde 'te geven (zie het Voorbericht). M.i. is hij daarin volkomen geslaagd, mits men in voorkomende gevallen de waarde der bronnen zelf als onfeilbaar aanvaardt, iets wat slechts door zelfstudie en contrôle van originele bescheiden mogelijk is.

Het is mij een genoegen de bespreking te beëindigen met een aanbeveling aan belangstellenden zich dit ook voor de kennis van onze middeleeuwse geslachten zo belangrijke werk voor hun bibliotheek te verwerven.

Het boekwerk is op keurige wijze uitgegeven, voor uitgave en drukken mag de N.V. W. J. Thieme en Cie, Zutphen, een woord van hulde zeker niet onthouden worden.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Berck-Simons. Wie waren de ouders en grootouders van *Cafharina Simons*, geb. te ? 6 Juni 1724, † te ? 21 Juli 1770, tr. (ondertr. Amsterdam 18 Mei 1745) *François Berck*, geb. te ? 27 Dec. 1719, † vermoedelijk te Amsterdam 3 Nov. 1778.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

van der Duyn. Wie waren de ouders en grootouders van *Helena van der Duyn*, geb. 27 Juni 1755 te ?, † 22 Juni 1817 te ?, tr. Amsterdam(?) 1777 met *David Berck Françoiszn.*, geb. ?, † Amsterdam 27 Oct. 1819.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

van **Gessel-Gesselius.** Nadere bijzonderheden gevraagd omtrent mag. *Jan Cornelisz. (van Gessel)*, van 1574—1619 rector van het Gymnasium te Amersfoort en docent in de geschiedenis aldaar, overleden 1627, wiens weduwe in het Latijn *Witfia* wordt genaamd. Gevraagd bovendien ascendenten van genoemd echtpaar en descendenten (w.o. zoons van *Jan Cornelisz.*, te weten med. dr. *Cornelis van Gessel* en med. dr. *Timan van Gessel*, conrector van genoemd gymnasium en schrijver van een aan kerkgeschiedenis gewijd boekwerk, en vermoedelijk ook *Otto Gesselius* in 1629, onder Montecuculi, kerkmr. van St. Joris te Amersfoort).

's-Gravenhage. JHR. MR. TH. K. M. J. VAN SASSE VAN YSSELT.

van **Glo(c)kman(n).** Gevraagd gegevens over en descendenten van de kinderen van het echtpaar *Wilhelm Ewalt van Glo(c)kman*, Capiteyn der Dragonders, en *Cafharina Johanna Schuftrop*, gctr. te Alkmaar na int. Leiden 1 Oct. 1749:

1. *Arnoudf Joost Wilhelm van Glokman*, Luth. ged. Leiden 6 Jan. 1752, woonde voigens N.L. LIV, 376 in 1773 te Leiden en deelde toen mede, dat zijn broer „pagie" was bij Z.D. Hoogheid. Welke broer was dat en waar is hierover iets naders te vinden? Is hij getrouwd en heeft hij nakomelingen?
2. *Charlofta Eleonora Johanna van Glokman*, Luth. ged. Leiden 18 Dec. 1752, tr. waar? wanneer? *Gijsbertus Rietveld*. Van dit echtpaar werd op 29 Nov. 1781 te Utrecht een dochter Luthers gedoopt.
3. *Catharina Wilhelmina van Glo(c)kman*, Luth. ged. Leiden 10 Dec. 1754. Is op 29 Nov. 1781 peet bij de doop van het kind van haar zuster (zie sub 2). Is zij getrouwd?
4. *Maria Wilhelmina van Glokman*, Luth. ged. Leiden 6 Sept. 1756, tr. (int.) Leiden 18 Aug. 1780 Ds. (Luth.) *Jan (Joannes) Franciscus Schwencke*, uit welk huwelijk minstens 1 dochter: *Cafharina Johanna Schwencke*, Luth. ged. Deventer 15 Sept. 1782, tr. Leiden 10 Maart 1805 *Adrianus Halder*.
5. *Wilhelm Friederich Ewalt van Glokman*, Luth. ged. Leiden 30 Mei 1758. Is hij identiek met *Wilhelm Ewald van Glo(c)kman*, capiteyn, die tr. (int) 's-Gravenhage 19 Febr. 1786 Jkvr. *Johanna Louise Vogel*, van IJsselstein? (zie NL. LIV, 376/78).
6. *Karl Wilhelm van Glockman*, Luth. ged. Leiden 18 Nov. 1759, waarschijnlijk jong overl.
7. *Cornelia Carolina Wilhelmina van Glockman*, Luth. ged. Leiden 1 Dec. 1761, waarschijnlijk jong overl.
8. *Frederica Wilhelmina van Glockman*, Luth. ged. Leiden 8 Aug. 1763, waarschijnlijk jong overl.

9. *Otto Friederich Wilhelm van Glo(c) kman,* Luth. ged. Leiden 3 Maart 1766, tr. waar? wanneer? *Anna Catharina Louise Lemper* (zie Ned. Patr. XXXIV, blz. 312, doch in Ned. Patr. IX, blz. 103, wordt zij *Cemper* genoemd). Uit dit huwelijk minstens 1 dochter: *Catharina Johanna Wilhelmina van Glockman,* die tr. 1° Mr. *Gisbertus Carel Ferdinand Gasinjet* en tr. *2"* Mr. *Hendrik Tonckens.*

Enschede. H. LOURENS.

Aan de in de handschriftenverzameling van het Genootschap berustende Genealogie de Koning door J. C. Fabius (1940), waaraan toegevoegd een korte mededeling over de familie *von Glockmann,* ontleen ik het volgende.

I. *Wilhelm Friedrich Ewalt* baron *von Glockmann,* geb. Koningsbergen (Oost-Pruissen), [waarschijnlijk identiek met de in Ned. Leeuw LIV, kol. 377, genoemde en dan dus majoor en sergeant-majoor tit. in het regt. Pruissische Gardes Dragonders in Statendienst, † Maastricht 28 Jan., begr. ald. (Herv. St. Jansk.) 31 Jan. 1736.1

Zoon:

II. *Wilhelm Ewalt* baron *von Glockmann,* geb. in 1709, kolonel-commandant van het regiment Pruissische Gardes Dragonders in Statendienst tot 2 Mei 1766, † op zijn buitenplaats bij Zoeterwoude 9 Dec. 1778, begr., met militaire eer, Leiden (St. Pietersk.), tr. (Alkmaar, ondertr. Leiden 1 Oct.) 1749 *Catharina Johanna Schuttrup,* geb. in 1730, † 's-Hertogenbosch 24 Aug. 1811.

Uit dit huwelijk negen kinderen, waaronder

a. *Arnold Joost Willem,* geb. Leiderdorp 1753 (sic), vaandrig Regt. Gardes Dragonders (dienststaten in Rijksarchief);

b. *Wilhelm Friedrich Ewalt,* geb. 25 Maart 1758, hij huwde *Johanna Louise Vogel* uit Oudenbosch.

hieruit: *Wilhelmina Catherina Sabina* (overleden 1864), zij huwde *Pieter Vogel* (overleden 1837).

Uit dit huwelijk: *Sabina Wilhelmina Hendrika Vogel,* geb. Oudenbosch 27 Juli 1834, † Arnhem 13 Nov. 1884, tr, Ds. *Anthony Johannes de Koning,* geb. Dordrecht 18 Mei 1824, Ned. Herv. predikant, † Arnhem 13 Nov. 1884, zn. van *Jacobus,* notaris te Dordrecht, en *Johanna Cornelia Rouffaer.* (Uit dit huwelijk een dr., tr. Prof. Mr. *H. L. Drucker,* en een zoon met nakomelingschap; zie bovengemelde handschriftgenealogie).

c. *Karel Frederik Willem,* seb. Leiderdorp 1762 (sic.); vaandrig Regt. Gardes Dragonders (dienststaten in Rijksarchief).

Blijkens Ned. Leeuw 1936, kol. 143 en 149, sproten uit het huwelijk *Halder-Schwencke* nakomelingen. De echtgenote van *Otto Friedrich Wilhelm von Glockmann* (het negende kind van het echtpaar *von Glockman-Schuttrup)* was blijkens Ned. Adelsboek 1941, pag. 21, genaamd *Anna Catharina Louisa L e m p e r;* aangezien zij bij haar huwelijk met *Von Glockmann* was douairière *Ruurd Carel van Cammingha,* op Wiardastate, komen nadere bijzonderheden omtrent haar voor in de in bovengemeld Adelsboek opgenomen stamreeks *van Cammingha.* REDACTIE.

Goverts. (LXVII, 271: LXVIII, 23). Indertijd vroeg ik de kwartieren *Goverts-Vergoes.* Ik kreeg uitvoerig antwoord in Ned. Leeuw 1951, kol. 23 en 24. Van dat antwoord houd ik hieronder de nummering aan. Gevraagd aanvullingen in het bijzonder omtrent de in Nederland wonende voorouders der betreffende Hamburgse Doopsgezinden, wier gegevens ik hoofdzakelijk kreeg van het archief te Hamburg.

VII. *Margaretha de Vlieger,* geb. 12 Mei 1684, ged. 24 Maart 1701 te Altona, † 10 April 1736 te Altona, begr. ald. 16 April, dr. van *Jacob de Vlieger,* geb. in 1658 te Altona, ged. ald. 26 Sept. 1680, † ald. 28 April 1698 (zie D. G. B. dl. 51: 476), tr. 29 Juli 1683 te Altona *Catharina Koenen,* geb. 13 Maart 1661, ged. ald. 26 Sept. 1680, † 13 Sept. 1740 ald., begr. 18 Sept.

Jacob de Vlieger is zn. van *Salomon de Vlieger,* geb. 1 Oct. 1628 te Wandsbeck, † 23 Oct. 1705, begr. 28 Oct. 1705 te Altona, diaken ald., burger van Hamburg 7 Juni 1695, bleker en fluweelfabrikant, tr. 2 Juli 1654 *Katharina Gerrits,* geb. 1651, † 17 Maart 1714.

Salomon de Vlieger is zn. van *Jacob de Vlieger,* woont te Wandsbeck, tr. N.N., † in 1629, begr. 7 Juni 1629, hij hertr. 7 Juni 1646 te Amsterdam *Trijntje Arens,* van Amsterdam, die daarheen 1671 terugkeert en daar † 21 April 1682.

Catharina Koenen is dochter van *Lucas Koenen,* geb. in 1628 te Altona, † 23 Oct. 1688, begr. Altona 29 Oct. 1688; 1671 diaken, tr. Altona 8 Oct. 1648 *Margaretha de Mey,* geb. ± 1623 te Amsterdam, † 6 Febr. 1689, begr. 14 Febr. 1689 te Altona, dr. van *Guilliam de Mey* en *Margaretha Haesebert.*

VIII. *Elisabeth Vergoes,* geb. 7 Juni 1725 te Hamburg, † 25 Juli 1800, begr. Altona 31 Juli 1800, is dr. van *Klaas Vergoes,* geb. 17 Apr. 1702 te Hamburg, ged. 15 Sept. 1720 te Altona, † 25 Sept. 1740, begr. 29 Sept. 1740 te Altona. tr. ald. 16 Mei 1732 *Geertruyd van der Smissen,* geb. 18 Nov. 1705 te Hamburg, ged. 25 Maart 1722 te Altona, † 14 Mei 1785, begr. 19 Mei 1785 te Altona.

Klaas Vergoes is zn. van *Claes Vergoes,* geb. 25 Apr. 1658, † 25 April, begr. 30 April 1738 te Altona, tr. *Margrietje Vergoes,* geb. 2 Febr. 1665, † 24 Mei 1742, begr. 29 Mei 1742 te Altona.

Geertruid van der Smissen is dr. van *Lambert van der Smissen,* geb. 21 Aug. 1681, ged. 29 Sept. 1700 te Altona, † 21 Juni 1763, begr. 26 Juni 1763 te Altona, tr. 28 Mei 1703 ald. *Elisabeth Bekkers,* geb. 30 Maart 1666, ged. 28 Sept. 1690 te Altona, † 15 Juni 1724, begr. 20 Juni 1724 te Altona.

Het archief te Hamburg kon mij helaas geen antwoord geven aangaande het verband tussen *Lambert van der Smissen* en *Gijsbert Danielsz. van der Smissen,* geb. Haarlem 6 April 1620, † Altona 22 Jan. 1685, koopman ald., eerder bakker te Glückstadt, wiens Brabantse voorouders uitvoerig in het Deutsches Geschlechterbuch te vinden zijn en die een zoon *Hendrik* heeft, geb. 24 Jan. 1662, bakker, koopman en reder te Altona, die gelet op zijn geboortejaar vermoedelijk niet de vader is van *Lambert.'*

Velp (Gld.). MR. R. A. RUEB.

Haringman-de Koster. (LXX, 127). Uit mijn aantekeningen is mij het volgende bekend omtrent personalia en ouders van het echtpaar *Haringman-de Koster:*

1. *Jan Haringman,* (zoon van *Jan Haringman* en *Clara Geelhoet*), ged. Colijnsplaat 20 Mei 1720, schepen en gezworen van Colijnsplaat, † aldaar 24 October 1794, tr. *Neeltje van* Schelven, dr. van *Cornelis van Schelven,* mr. timmerman te Oosterland. (Zie over *van Schelven* Ned. Patr. 1953).

Uit dit huwelijk o.a.:

II. *Izaak Haringman,* geb. Colijnsplaat 17 April 1767, tr. Kats 15 Juli 1793 *Adriana Petronella de Koster,* geb. te Colijnsplaat.

Uit dit huwelijk o.a.:

111. *Neeltje* Johanna *Haringman,* geb. Colijnsplaat 22 Aug. 1795, tr. *Leendert Abraham Paardekooper,* wiens moeder was *Aurelia Catharina van Stapele.*

Wassenaar. **MR. W.** W. **VAN VALKENBURG.**

van de **Laer.** *Dingena Peys,* weduwe van *Adriaan Strengh,* woonde in de Veemarktstraat te Breda. Zij huwde te Prinsenhage **1** Maart 1705 *Andries van de Laer.* Hoewel deze in zijn akte van ondertrouw wordt genoemd: „jonge man van Breda", is zijn doopakte aldaar niet te vinden.

Gevraagd de ascendenten van en nadere gegevens over *Andries van de Laer.*

's-Gravenhage+ L. Q. **BAKKER.**

Lemmers. Gevraagd aanvullingen op volgende drie generaties *Lemmers,* overgrootouders, grootouders en ouders van Jacob Lemmers, geb. Amsterdam in 1637/'38:

I. N.N. *Aarts(en),* woonde te Antwerpen, geref., verm. † vóór 24 April 1594, tr. *Truijken Hermans,* woonde te Amsterdam in 1594,

(misschien identiek met *Jaspar Aertsen,* geref., woonde te Antwerpen, tr. *Truyken,* huwelijk niet gevonden, en hun zoon *Jaspar Aertsen,* ged. Antwerpen 30 Juli 1576).

Uit dit huwelijk:

Jaspar, volgt II.

II. *Jaspar Aerts(en) (Lamberts(z), Lemmers(z)),* van Antwerpen, geref., geb. in 1570/'71, doop ald. niet gevonden in 1570—'75, kleermaker, † na 29 Mei 1635, tr. 1° Amsterdam (Oude K.) 25 April 1594 *Heyltgen (Heilten, Heylwigis) van Wettere(n) Jansdr.,* ged. Antwerpen (St. Walburgis K.) 6 Febr. 1570, dr. van *Jan (Hans) van Wettere,* vermoedelijk visverkoper, en *Tanneken Delien (van Wetfere);* [tr. ald. (St. Jacobs K.) 2 Oct. 1559, woont te Amsterdam in 1594]; tr. 2° Amsterdam (Nieuwe K.) 27 Dec. 1622 *Catharina dur de Gietere (Duppengiter),* van Aken, geb. in 1589,

Uit het eerste huwelijk:

1. *Aert,* volgt III.

2. *Anna (Annetie) Lemmers,* geb. in 1610/'11, tr. Amsterdam 29 Mei 1635 (Nieuwe K.) *Pieter Pietersen,* van Haarlem, geb. in 1609/'10, wijnverlatersgezel.

III. *Aert(us) Lemmers,* geb. in 1602/'03, goudsmid en poorter te Amsterdam, † verm. vóór 28 Mei 1664, tr. ald. 29 Mei 1635 (Nieuwe K.) *Marritie (Marettge) van (der) Oort,* van Alkmaar, woonde te Amsterdam van af het jaar 1633 (of 1632), † verm. na 28 Mei 1664.

Uit dit huwelijk:

Jacob(us) Lemmers = generatie 1. van de fragment-stamboom in W. E. van Dam van Isselt, Twee takken van familie Lemmers te Bergen op Zoom, Bergen op Zoom 1927, blz. 34.

Is het geslacht *Lemmers* thans in Nederland in mannelijke lijn uitgestorven?

Malmköping (Zweden). IRMGARD HENNING.

Marinissen-Udemans. (LXVIII, 253). De kwartieren van *Henriette Rosina Marinissen* zijn volgens aantekeningen in mijn bezit:

Ouders:

1. *Danker Johan Jacob Marinissen,* geb. Veere in 1804, apotheker te Middelburg, ouderl. Nederd. Herv. Gem. aldaar, † Elburg 5 October 1873, weduwnaar van *Elisabefh Adriana Haman,* tr. 2° Middelburg 27 September 1838
2. *Francina Udemans,* geb. Dordrecht in 1804, † Middelburg 5 Februari 1864.

Grootouders:

1. *Anfhony Jacob Marinissen,* geb. omstr. 1773, ontvanger der registratie en domeinen † Middelburg 16 Oct. 1848, tr. (ondertr. Colijnsplaat 20 April 1798)
2. *Helena Swemer,* geb. in 1777, † Middelburg 20 Mei 1844.
3. *Rosier Udemans,* geb. Vlissingen 1 Juni 1778, † Goes 21 Aug. 1820, tr. Vl issingen 10 Mei 1799
4. *Hendrika Standaert,* geb. te Goes, † Goes 4 Jan. 1838.

Overgrootouders:

1. *Willem Marinissen,* schepen, raad en burgemeester van Veere, rekenmeester van Zeeland, † 's-Gravenhage 20 Mei 1811 (oud ruim 65 jaar), tr.
2. *Johanna van der Loeff.*
3. *Danker Swemer,* geb. 7 Oct., ged. Colijnsplaat 11 Oct. 1733, schout, schepen en secretaris van Colijnsplaat, gezworen van Oud- en van Nieuw-Noordbeveland, † Colijnsplaat 12 Januari 1798, tr. Nieuwerkerk (Duiveland) 29 Aug. 1774
4. *Bastiana van IJsselsteyn,* ged. Zierikzee 26 Aug. 1744, † Colijnsplaat 6 Dec. 1794.
5. *Gosardus Udemans,* rentmeester der geestelijke goederen te Goes, secretaris van Capelle-Biezelinge, tr.
6. *Neeltje Baane.*
7. *Standaert,* tr.
8. N.N.""

Wassenaar, **MR.** W. W. **VAN VALKENBURG.**

Paternostre de la Mairieu. (LXX, 382). In mijn familie is er een alliantie met deze familie, n.l.:

Didrika Egberdina Jordens, ged. Zwolle 2 Maart 1757, (dr. van *Anfony Jordens,* gemeensman en custos van de Lbuïnuskerk, en *Maria Machteld Walraven),* † *27* Januari 1804 te 's-Hertogenbosch, tr. 1788 *Augustin Maximilien Gerbrand Joseph Paternostre du Montlion,* geb. Namen in 1758, † Bergen op Zoom 4 Dec. 1801, laatst kapitein b/h korps Mineurs v/h Bat. Reg.

Zijn Staat van Dienst is als volgt:

16 maanden als cadet b/h Corp Mineurs;

61 maanden als cadet b/h Regt. Wallons Infanterie van Gen. Maj. Grenier;

46 maanden vaandrig bij dit Regt.

Luit. bij dit Regt. 5 Mrt. 1779.

Naar Frankrijk uitgeweken 20 October 1787.

Kap. bij het Korps Mineurs van de Bat. Republiek 8 Juli 1795.

's-Gravenhage. **MR. C. G.** IORDENS.

Rammelman-van der Mast. (LXX, 158, 253). **De** door Mr. Rueb vermelde gegevens zijn in overeenstemming met een rouwbord in de St. Laurenskerk te Rotterdam ter nagedachtenis van *Isaäc Elsevier* **(1690-1747).** Men zie Handschrift met kwartierstaten, Collectie Van der Lely, archief Hoge Raad van Adel no. 625 bis, fol. 42). Het kwartier *Van Hoogenhuyze* behoort daarin echter waarschijnlijk niet thuis. Blijkens A. M. Ledeboer, Het Geslacht Van Waesberghe etc. (1869), blz. 245, huwde *Cornelis van Mast Dirksz.* op 16 Maart 1649 *Anna van Hoogenhuyze,* dr. van *David en Margaretha van Waesberghe.* Hun zevende (ongehuwd ge-

bleven?) kind *Anna van der Mast* was dus een kleindochter van de rector *David van Hogenhuyze* († Rotterdam 28 Juni 1648). wiens vrouw *Margaretha van Waesberghe* (geb. 16 Mei 1594) een oudere zuster was van *Catharina van Waesberghe* (geb. 15 April 1597). Deze laatste (dochter van *Jan* en *Margaretha van Bracht)* huwde 12 Mei 1621 *Abraham Elsevier* (1592—1652). Men zie Ledeboer a.w. blz. 227. *Abraham en Catharìna* waren de ouders van *Isaäc Elsevier* (1627—1684), die *22* Maart 1650 huwde met *Anna van der Mast,* dr. van *Willem* en *Anna Rammelman.* Een eenvoudige berekening leert, dat *Dirk van der Mast,* de schoonvader van *Anna van Hoogenhuyze,* haar vader *David van Hogenhuyze en Willem van der Mast,* de echtgenoot van *Anna Rammelman,* Ieeftijdsgenoten geweest moeten zijn. Mogelijk waren *Dirk* en *Willem van der Mast* broers, hetgeen bij een onderzoek ten gemeente-archieve te Rotterdam wellicht kan blijken. Uit het bovenstaande volgt in ieder geval, dat de moeder van *Willem van der Mast geen* dochter kan zijn geweest van *David van Hoogenhuyze,* als zij ene van Hoogenhuyze was, die tot Davids naaste familie behoorde, kan zij eventueel hoogstens een tante van hem zijn geweest.

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

van der **Steegh.** Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van *Dirck Otten van der Steegh,* geb. Hedel, huwt Well 3 Juni 1653 *Adriaantje Dirks de Gier (zie* voor haar voorouders genealogie de Gier in N.L. 1943). Blijkens een acte van boedelscheiding in prot. van opdr. Hedel d.d. 15 Sept. 1697 zijn zij de ouders van *Jenneke, Dirck, Elske* en *Doris.* De wapengegevens van de Heer Muschart leverden volgende gegevens op: wapen drie Ieeuwekoppen zonder hals op zegels van Ot *Jansz. van der Stege,* 1560 schepen van Hedel, *Jan Ottensz. van der Steech,* 1608 en 1609 schepen van Hedel, *Niclaes Aertsz. van der Steghe,* 1609 schepen van Hedel. *Hendrick Jansz. van der Steegh,* schepen van Hemert in 1645 en 1649 voerde als helmteken een leeuwekop. Zonder wapen werd nog aangetroffen *Otto Jansz. van der Steech,* 1640 hopcooper en biersteecker te Hedel.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van **Steenberch.** (LXX, 286). De kwartieren kunnen uitgewerkt worden met behulp van de gegevens in N.L. 1886, k. 98; 1914, k. 137 en 253. Ter plaatse wordt echter niet vermeld, dat het geslacht *van Steenberch* uit de stad Utrecht afkomstig is. Van de vele gegevens voorkomende in de klapper op de Utrechtse notariële protocollen worde slechts vermeld het testament van *Wilhelm van Steenberch,* Raedt in de vroetschap der stad Utrecht, en *Bertraedt van de Venen,* **zijn** echtgenote (notaris Claes Verduyn 4 Mrt. 1626). In de klapper op de Domoverluidingen (Rijksarch. Utrecht) komen o.a. voor: *Dirk van Steenberg* 18 Sept. 1625; *Maria van Steenberch,* vrouw van Mr. *Dirck van Steenberch* 16 Mrt. 1672; Mr. *Dirck van Steenbergen 7* Juni 1679 (zie voor hem en zijn echtgenote ook de gegevens in Bloys van Treslong Prins: Kerken Utrecht, blz. 178); *Bartha van de Veen, wed. Willem van Steenberch 29* Jan. 1655; *Willem van Steenberg 7* Mrt. 1633. Zie ook N.L. 1951, k. 39.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van de **Steenhuys.** Gevraagd personalia en de ouders van Jonker *Evert van de Steenhuys,* geb. te Tiel en gewoond hebbende te Ochten, † vóór 1661, geh. 11 Febr. 1656 te Buren met *Maria Gout.*

Steenbergen. MR. DR. L. DE GOU.

van Till-Reinbout. (LXX, 286). In het Nieuw-Repertorium op het leenregister van Utrecht, nr. 1871, leest men: de rechte helft van de huyse d e n W i t t e n H a a n binnen Utrecht aan de Gansemarkt, 14 Aug. 1700 verlijd aan *Henricus van Til* door opdracht van *Arnoud Kemps en Hillegonda van Kleef.*

18 Maart 1727 *Anna Margaretha Engels.* w e d u w e en boedelhoudster van *Henricus van Til.*

28 Nov. 1768 *Bernardus van Til* krachtens scheiding tussen hem en de weduwe en kinderen van z ij n b r o e d e r *L a m b e r t u s v a n T i l,* alle samen kinderen en kintskinderen van *Henricus van Til en Anna Margaretha Engels.*

2 Apr. 1788 *Hendrik van Til,* zoon en successeur feudaal na doode van zijn vader *Bernardus v a n T i l1, enz.*

In het Repertorium wordt de d a t u m van de scheiding, die vermeld wordt bij de belening van 28 Nov. 1768, niet opgegeven, doch deze zal in de beleningsacte zelf wel zijn genoemd.

Bovengenoemde *Lambertus* is ongetwijfeld de door de vrager gezochte *Lambertus van Till,* die 24 Febr. 1741 te Utrecht huwde met *Josina Reinbout.* Dit is trouwens het enige huwelijk van een *Lambertus van Till* aldaar: zijn doop komt niet voor te Utrecht, maar uit bovenvermelde leenacte van 28 Nov. 1768 blijkt duidelijk, dat hij een zoon was van *Henricus van Till* en *Anna Margaretha Engels.* Dit echtpaar huwde te Utrecht 24 Mei 1706, hij heet dan weduwnaar van *Elisabeth de Wildt* en wonende a a n d e Ga n s e m a r kt, zij heet dochter van *Anna Margaretha Peters.*

Zijn eerste huwelijk was 21 Oct. 1685 te Utrecht gesloten, hij heet dan jongman wonende in de Keyserstraat, getuige *Petronella van der Maet, z ij* n m o e d e r. Hieruit volgt, dat hij een zoon is van *Bernt van Till,* j.m. van Brummen, die 18 April 1648 te Utrecht huwde met *Petronella van der Maet,* j.d. van Utrecht.

Hun zoon *Henderic(us)* was ged. in de Domkerk te Utrecht 16 Jan. 1652.

Uit het eerste huwelijk van laatstgenoemde met *Elisabeth de Wildt* werd 17 Nov. 1686 in de Domkerk gedoopt *Bernardus,* die echter 27 Maart 1687 reeds overleed. De twee zoons uit het tweede huwelijk zijn niet te Utrecht gedoopt,

De zoon *Lambertus* liet tussen 1740 en 1748 vijf dochters te Utrecht dopen: hij zelf overleed er 9 Dec. 1750, zijn acte van begraven zal wel enige gegevens vermelden. Het overlijden van zijn ouders en groutouders kan desgewenst ook opgegeven worden.

Amerongen. W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Westerhout. Gegevens gevraagd, betreffende ouders en voorouders van *Hendrik Westerhout,* † Utrecht 18 Sept. 1775. geh. aldaar 27 Juni 1722 met *Nicola Westerman.*

Steenbergen. MR. DR. L. DE GOU.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — H. J. A. van Son † — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 21 November 1953 in het Gebouw van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage. — Bijdrage tot de genealogie van Limburg Stirum, door A. L. Hulshoff. — Nog eens Van Merlen en Van Merler, door A. van der Marel. — Samuel Chappuzeau, leermeester van Prins Willem III, en enkele van zijn Nederlandse afstammelingen, door Dr. W. Gaade. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, **bestemd** voor het **Bestuur,** gelieve men te richten **tot de Secretaris** IR. C. M. R. DAVIDSON, Jacob de *Graeffiaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige **correspondentie (niet,** bestemd **voor** Bestuur **of** Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 **LXXIe Jaargang** **Februari 1954**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de heren US. A. van Essen en Mr. Dr. Ph. B. Liboure 1, respectievelijk sedert 1949 en 1937 lid van het Genootschap.

Bij het ter perse gaan van dit nummer ontvingen wij bericht van het overlijden van de Heer W. Wijnaendts van Resandt, sedert 1901 (behoudens een korte onderbreking) lid van het Genootschap.

Tot lid zijn bmoemd:

DR. TH. G. A. BOS . . . . . *Amsterdam-Z.* *Bronckhorststraat* 44.
DS. H. J. L. COUVÉE . . . . . *Steenbergen.* *Nassaulaan 19.*
Mejuffrouw DR. I. H. VAN EEGHEN . . . . *Amsterdam-C.* *Prinsengracht* **556.**
W. ENTERMAN . . . . . *den Helder.* *Singel* 6.
J. M. P. DE JONCHEERE . . . . . *Velp (Gld.).* *Arnhemses wat* 35.
J. U. DE KEMPENAER . . . . . *Joppe bij Gorssel (Gld.).*
MR. M. ODÉ . . . . . *Groningen.* *Hereplein* 4.
C. J. F. SLOOTMANS . . . . . Bergen *op Zoom.* *Bolwerk* Noord *69.*
Mevrouw de Wed. G. VAN SON, geb. BEELAERTS VAN EMMICHOVEN . . *'s-Gravenhage.* *Rouwstraat* 6.
JHR. MR. L. A. P. H. STORM VAN 'S GRAVESANDE *'s-Gravenhage.* *Anth. Duyckstraat* 93.
M. L. WENTZEL . . . . . *Zeist.* *Verlengde Slotlaan* 175.

Verbeterde opgave nieuw lid:

S. R. WITTE . . . . . *Utrecht.* *Oudegracht 70.*

Adreswijzigingen:

B. VAN DER FEEN DE LILLE . . . . *Utrecht.* *Emmalaan 22.*
H. CH. G. Baron VAN LAWICK . . . *Breda.* *Werfstraat 10.*
D. C. A. LUGT . . . . . *Zierikzee.* *Havenpark A* 339.
IR. C. B. ROEST . . . . . *Apeldoorn.* *Soerenseweg 9.*

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Hoffmann, E. Die Herkunft des Bürgertums in den Städten des Herzogtums Schleswig. Neumünster, 1953. Quellen u. Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins, XXVII. *(Recensie-exemplaar.)*

Hoge, J. Personalia of the Germans at the Cape, 1652—1806. [Kaapstad, z.j.] Argief-jaarboek vir Suid-Afr. geskiedenis", IX. *(Geschenk van Dr. C. Graham Botha.)*

Holleman. F. A. Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen. Zutphen, 1953. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Honig, G. J. Uit den gulden bijkorf. Genealogisch-historisch-economische studiën over Zaansche families. Uitgeg. als vervolgdeel op het Stamboek Smit. Koog aan de Zaan, 1952. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Horden Jz., P. Een kleine geschiedenis van het land van Vianen. [Amsterdam, 1953.1 gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

Houben, C. Philipp Houben, Notar und Archäologe in

Xanten. Sein Leben und sein Wirken. [Z. pl., 1951.1 Overdr. uit „Die Heimat", XXII. *(Geschenk van de Heer J. H. J. Gulikers.)*

H o v i n g, J. Släkten Hoving. Helsingfors, 1938. Genealoaiska Föreningens Släktböcker, 11. *(Ruil.)*

H u e n d e r - B o s c h, W. J. Lijst van nakomelingen van Ds. Jacob van Heusden en Wilhelmina Cornelia de Bruyn. Rotterdam, 1952. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

H y m a, A. Albertus C. van Raalte and his Dutch settlements in the United States. Grand Rapids, 1947. *(Geschenk van de Schrijver.)*

J a a r b o e k j e [v a n de] familie-gemeenschap „Ter Laeck". [Z. pl., 1953.1 no. 9. gestenc. *(Geschenk van de Heer D. Terlaak.)*

[J a c q u a r t, J.] L'étude de la généalogie sert l'histoire locale, provinciale, nationale. [Dinant, 1953.] Overdr. uit „Le Guetteur Wallon", 1953. *(Recensie-exemplaar.)*

J a h r e, 1100, Herbede. Herausgeg. . . . anlässlich der 1100-Jahrfeier vom 13. bis 17. Juli 1951. Herbede-Ruhr, 1951. *(Geschenk van hef Gemeentebestuur van Herbede.)*

J a h r e, 100, städttische Oberschule für Mädchen Leer (Ostfriesland, Festschrift. [Leer, 1952.1 *(Geschenk van hef Gemeentebestuur van Leer.)*

[J a n s s e n, L.] Nachkommenschaft J a n s s e n. [Etzel, 1953.] gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

[J a n s s e n, L.] Sippe Köppen. [Etzel (über Wittmund) , 1951.] gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

K e i k e s, W. H. Inventaris der archieven van Bolsward. bolsward, 1952. *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Bolsward.)*

[K n i t e 1, O.] Seit 1599 Glockengiesserei Grassmayr. [Innsbruck, z.j.] *(Geschenk van de Directie van „Glockengiesserei Grassmayr.)*

K o 11 e r, F., A. Schillings e.a. Armorial universel. Bruxelles, 1951. dl. 1. *(Recensie-exemplaar.)*

K r a n e n, J. J. G. Afschrift uit de kerkeraadshandelingen der gereform. gem. te Jutphaas van 1727 tot 1807. Naamlijsten van de predilcanten, ouderlingen, diakenen en lidmaten. Rotterdam, 1953. getypt. *(Geschenk van de Schrijver.)*

K r o e s - L i g t e n b e r g, C h r. Joost en Eeltje Halbertsma in Bolsward. Bolsward, 1952. *(Recensie-exemplaar.)*

K r o n i e k van de stichting geslacht Mees. Rotterdam, 1953. no. 9. *(Geschenk van Mr. W. C. Mees.)*

L a n g h a n s, A. Die Bürgerbücher der Stadt Wesel. Die Listen der Neubürger von 1308—1677. Duisburg [,1950]. *(Aankoop.)*

L e i s t e r, 1. Rittersitz und adliges Gut in Holstein und Schleswig. Remagen, 1952. Porschungen zur deutschen Landesk., LXIV. *(Recensie-exemplaar.)*

L e n n e p, M. J. v a n. Genealogie van den jongeren tak van het geslacht van den Steen. Rotterdam [,1952]. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

L e r n e r, F. Die Frankfurter Patriziergesellschaft Alten-Limpurg und ihre Stiftungen. Frankfurt am Main, 195%. *(Recensie-exemplaar.)*

L ü b e c k, K. Die Fuldaer Äbte und Fürstäbte des Mittelalters. Ein geschichtlicher überblick. Fulda, 1952. Veröffentl. des Fuldaer Geschichtsvereins, XXXI. *(Ruil.)*

Lu eb, J. H. Lichtenvoordsche sprokkels. Groenlo, 1939. Overdr. uit „de Geldersche Bode en Geldersche Achterhoeker enz." *(Geschenk van de Heer F. J. H. Weyn Banningh.)*

M a h r e n h o i t z, H. Versuch einer Zusammenstellung über d a s Ratsherren- und Pastoren-Geschlecht Kortum (Corthum, Cortnum) in Hamburg-Bergedorf, Steinkirchen und Altengamme, 1500-1765. Isernhagen [, z. j.]. Niedersächs. Landesver. f. Fam.k., Sonderveröffentl. 4/53. gestenc. *(Geschenk van de „Niedersächsischer Landesverein f. Familienkunde".)*

M a r i s, A. J. Raden van de stad Nijmegen (benoemingsjaren en sterfdata 1410 t/m 1556). *[Z.* pl., z.j.] Overdruk uit „Jbrk. van het Centraal Bureau voor Genealogie", 1953. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

M e d e d e 1 i n g e n [van de] Orde van Sint-Jan. 's-Gravenhage, 1953. jrg. IV, no. 15 en 16. gestenc. *(Geschenk van de Redactie.)*

M e i e r, K. Geschichte der Stadt Lemgo. Lemgo, 1952. *(Geschenk van de „Naturwissenschaftl. Verein f. das Land Lippe".)*

M e u r g e y, J. Etude sur les armoiries de la ville de Tournus. Macon, 1917. Overdr. uit „Mém. de la Soc. des Amis des arts et des sciences de Tournus". *(Geschenk van de Heer J. C. Wagner.)*

M e u r g e y, J. Etude' sur les armoiries de l'abbaye de Tournus. Paris, 1918. *(Geschenk a.b.)*

M e u r g e y, J. 'Les armoiries du pays Basque. Paris. 1918. *(Geschenk a.b.)*

M e u r g e y, J. Note sur le sceau de Gérard IV, trente-huitième abbé de Tournus (XIVe siècle). Macon, 1924. Overdr. uit „Mém. de la Soc. des Amis des arts et des sciences de Tournus". *(Geschenk a.b.)*

[M e u r g e y, J.] La place des décorations dans les armoiries des villes de France. Paris, 1924. *(Geschenk a.b.)*

M e u r g e y, J. Les blasons des provinces et des villes Basques. Bayonne, 1932. Overdruk uit „Bulletin de la Soc. des Sciences, lettres, arts et études régionales de Bayonne, 1931. *(Geschenk a.b.)*

M e y e r, D. J. Mittelalterliche Genealogie der v.[on] Bodenhausen. Göttingen [, z.j.]. Niedersächs. Landesver. f. Fam.k., Sonderveröffentl. 3/53, gestenc. *(Geschenk van de „Niedersächsischer Landesoerein f. Familienkunde".)*

M o m m e r s, A. R. M. Brabant van generaliteitsland tot gewest. Bestuursinrichting en gezagsuitoefening in en over de landen en steden van Staats-Brabant en Bataafs Braband, 14 Sept. 1629-1 Maart 1796. Utrecht enz. [,1953]. Proefschrift. Leiden. *(Recensie-exemplaar.)*

M o n a t s b l a t t, Senftenegger, für Genealogie und Heraldik. Ferschnitz, 1953. jrg. 1, afl. 12; jrg. 11, afl. 1. *(Geschenk van de Heer K. F. von Frank.)*

M o o r s e 1, H. G. v a n. Kronyk of aantekening der merkwaardige voorvallen binnen de gemeente Heeze en eenige omliggende dorpen en enkelde welken algemene belangstelling verdienen. Uitgeg. en toegelicht door D. de Jong O.C.R. Achelse Kluis, 1953. *(Aankoop.)*

M ü h 1 e n d a h 1, E. v o n. Die baltischen Ritterschaften. Übersicht über die in den Matrikeln der Ritterschaften von Livland, Estland, Kurland und Oesel verzeichneten Geschlechter. Glücksburg, 1953. *(Recensie-exemplaar.)*

M u s c h a r t, R. T. De oude generaties der familie Waller, hun leven, bedrijf en woonplaatsen enz. Arnhem, 1935. *(Geschenk van de Familie- Waller-Stichting.)*

N ij s fan'e Hoekema-Stifting. [Heemstede,] 1953. nr. 7. gestenc. *(Geschenk van de Hoekema-Stifting.)*

0 o s t e r h o f f, B. J. Israelietische persoonsnamen. Delft, 1953. Exegitica, 1, 4. *(Aankoop.)*

0 p r e 1, J. Stamboom der familie Bloem volgens de gegevens van Pieter Hermanus Bloem te Nijmegen van af zijn over-oud-overgrootvader Hendrik Bloem. Aangevuld door A. A. Arkenhout. Overschie, 1938. blauwdr. *(Geschenk*

van de Heren A. A. Arkenbout en Ir. C. M. R. Davidson.)

Pathuis, A. en E. J. Werkman. Beschrijving van de doop-, trouw- en begraafboeken, enz. in de provincies Groningen en Drente, dagtekenende van vóór de invoering van de Burgerlijke Stand. 's-Gravenhage, 1953. Rijksarchieven Groningen en Drente. *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

Pirchegger, H. Geschichte des Bezirkes Gröbming. Herrschaft, Bürger und Bauer. [Gröbming, 1951.1 *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Gröbtning.)*

[Pohlmeier, K.] Fest- und Heimatbuch [Geseke], 952-1952. [Geseke, 1952.1 *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Geseke.)*

Pösch 1, A. Die Blutsverwandtschaft und der Drei-Generationen-Rhythmus in der Menschheitsentwicklung als sozialbiologisches Grundgesetz. Innsbruck, 195 1. *(Recensie-exemplaar.)*

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- u. Wappenkunde. Herausgeg. von der Ostfriesischen Landschaft, Arbeitsgruppe Sippenforschung u. Heraldik. Aurich, 1952-1953. jrg. 1952 en jrg. 1953, afl. 1. gestenc. *(Geschenk van de „Ostfriesische Landschaft.)*

Reckmann, R. Beiträge zur Geschichte der Familie Reckmann-Dorsten. Bottrop [, z.j.]. dl. I. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Reidemeister geb. Langerfeldt, S. Genealogien Braunschweiger Patrizier- und Ratsgeschlechter aus der Zeit der Selbständigkeit der Stadt (vor 1671). Herausgeg. von W. Spiess. Braunschweig, 1948. Werkstücke aus Museum, Archiv u. Bibl. der Stadt Braunschweig, XII. (Aankoop.)

[Rest, W. van der.] Genealogie van het geslacht van der Esch [van de(r) Rest. Haarlem, 1952.1 getypt. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Roorda, R. S. Geneslogyske paedwizer en list fan testaminten út de prosesstikken by de civile sentinsjes fan it Hof fan Fryslân. [Ljouwert,] 1953. offsetdr. *(Geschenk van de Friesche Academie, afd. Genealogisch Werkverband.)*

Roosmalen, J. B. W. M. van. Geschiedenis van het geslacht Wouters (plm. 1560—1953). Tilburg. [Tilburg, 1953.1 *(Recensie-exemplaar.)*

Rots, B. D. Aalten en Bredevoort in vervlogen tijden. Aalten, 1950. *(Recensie-exemplaar.)*

Rijksarchieven, De, in Nederland. Overzicht van de inhoud van de Rijksarchiefbewaarplaatsen. 's-Gravenhage, 1953. *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

Schaar, J. van der. Uit de wordingsgeschiedenis der Hollandse doop- en familienamen. Assen [,1953]. Proefschrift Leiden. *(Recensie-exemplaar.)*

Schlüsse 1, Der. Gesamtinhaltsverzeichnisse mit Ortsquellennachweisen für genealogisch-heraldische und historische Zeitschriftenreihen. Göttingen, 1949-1953. afl. 1-8. *(Recensie-exemplaar.)*

[Seegebrecht, R.] 300 Jahre Sternwoll Spinnerei, 1651-1951. Hamburg-Bahrenfeld [, z.j.]. *(Geschenk van de Directie van Wollgarnfabrik Tittel & Krüger en Sternwoll-Spinnerei A.G.)*

Soest, ein Heimatbuch und Fiihrer durch Stadt und Börde. Soest, 1952. 5. Aufl. *(Recensie-exemplaar.)*

Specht, H. Kloster und Stift Wietmarschen. Eine Siedlung am Siidrande des Bourtanger Hochmoores. Nordhorn [,1951]. *(Ruil.)*

Spies, W. Chronik der Stadt Braunschweig 1801-1950. Braunschweig, 1952. *(Aankoop.)*

Stikker, A H. Een familie van galjootschippers. commandeurs op Groenland en Friese vermaners, Baske-Hoekstra-Veenstra. [Driehuis-Velsen. 1953.1 gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Stoob, H. Die dithmarsischen Geschlechterverbände. Grundfragen der Siedlungs- und Rechtsgeschichte in den Nordseemarschen. Heide in H., 1951. Verein f. Dithmarscher Landeskunde. *(Recensie-exemplaar.)*

Tjessinga, J. C. De aanbreng der vijf deelen van 1511 en 1514. Assen, 1950-1952. afl. 2. Barradeel; afl. 3. Hennaerderadeel. *(Recensie-exemplaar.)*

Tynge, De Nijdamstra. Maandblad voor de geslachten Nijdam, Nieuwdam, Vleer en Wynia. Orgaan van de familievereniging Nijdamstra. De Kaag, 1953. jrg. V, nr. 3-9. gestenc. *(Geschenk van de Heer W. Tsj. Vleer.)*

Velde, Te. Uitgave van de „Ver. van de(r) Velde(n)". Hilversum, 1953. jrg. IV, no. 8-12. gestenc. *(Geschenk van de „Vereniging van de(r) Velde(n)".)*

Venne, J. M. van de. Beschrijving van de doop-, trouw- en begraafboeken (overlijdensregisters) in de provincie Limburg, dagtekenende van vóór de invoering van de Burgerlijke Stand. 's-Gravenhage, 1953. Rijksarchief in Limburg. *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

[Vleer, W. T sj.] De aloude Aalsmeerse familien. Genealogisch overzicht van 28 Aalsmeerse geslachten, ± 1550—± 1850. de Kaag [,1953]. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Vleer, W. T s j. De Bottema's. Genealogisch overzicht van de vier geslachten Bottema. De Kaag [,1953]. gestenc. *(Recensie-exemplaar.* j

Vleer, W. T sj. De Hania en Hanja's.. . ± 1200-1953. [de Kaag, 1953.1 gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Vleer, W. T s j. De Talsma en Tolsma's. Genealogisch overzicht van de verschillende geslachten Talsma en Tolsma. Hardegarijp [, z.j.]. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller)*

[Vlis, C h. C. van der.] De gardes d'honneur van Friesland. [Z.pl., z.j.1 Overdr. uit „Jierboekje fan it Geneal. Wurkforbân", 1953. *(Geschenk van de* Schrijver.)

Wernstedt, F. Riddarhusets stamtavlor, historik, läge, önskemäl. [Z.pl., z.j.] Skrifter utgivna av Genealogiska Föreningen, II. *(Ruil.)*

Wilkes, C. Inventar der Urkunden des Stiftsarchivs Xanten (1119-1449). Köln, 1952. Inv. nichtstaatl. Archive, 2. dl. I. *(Aankoop).*

Wüstner, Fr. Kirchengemeinde Joinville.. . 1851-1951. Joinville [, z.j.]. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Wijnaendts van Resandt, W. Het geslacht Couperus in Nederland van 1580 tot ongeveer 1830. Rotterdam, 1953. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

De tentoonstelling „Het Blazoen"

Museum „Het Prinsenhof", Delft, 23 December 1953-1 Maart 1954

door **Mr. Elisabeth C. M. Prins.**

Dinsdagavond 22 December 1953 opende de pas-opgetreden Voorzitter van ons Genootschap, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, de tentoonstelling „Het Blazoen" in het historische Prinsenhof, een wel bij uitstek passende omgeving voor zulk een manifestatie.

In de rij van heraldische tentoonstellingen van de laatste

kwarteeuw, 's-Gravenhage 1933 [1]), Leeuwarden 1942 [2]), Parijs 1950 [3]), Brussel 1952 [4]), Delft 1953/1954, is „Het Blazoen" waarschijnlijk de meest kunstzinnige [5]). De Heer D. H. G. Bolten, Directeur van het Museum „Het Prinsenhof" heeft door zijn keuze van een naam voor deze expositie ook inderdaad het artistieke element naar voren willen halen. Dat intussen aan de wetenschap niet is te kort gedaan, getuigt de wèldoorwrochte catalogus met de lezenswaardige inleiding, beide van de hand van de onderdirectrice Dr. Anne Berendsen; een knap stuk werk!

Behalve de familieportretten, wapenboeken, kwartierstaten, zegels, munten en penningen, kussens, het porselein, zilver en damast en de talrijke diversen, welke men kon verwachten, is hier veel plaats ingeruimd aan bronzen en koperen grafplaten, welke op zerken zijn bevestigd geweest. Deze zijn hier te lande tamelijk zeldzaam; verscheidene van de hier geëxposeerde zijn dan ook uit Brugge afkomstig [6]). De lange wand in de eetzaal van Prins Willem van Oranje wordt gesierd door een indrukwekkende reeks rouwborden, werke in uitstekende staat verkeren. Ook de wapenborden, vervaardigd voor verscheidene kapittels van het Gulden Vlies, trekken de aandacht.

Men herkent tal van stukken, welke op de Jubileumtentoonstelling van ons Genootschap in 1933 zijn te zien geweest en enkele, onze Leden bekend van de Tentoonstelling Vier eeuwen Nederlands Zilver in het Gemeentemuseum te s-Gravenhage in 1952').

Als eindgrens in de tijd is ongeveer het jaar 1800 aangehouden, behalve in de zegel-afdeling, waar zegels en zegelstempers van de Koningen en Koninginnen der Nederlanden zijn uitgelegd, om het teruggrijpen naar de oude vormen op dit gebied te demonstreren.

De voorwerpen zijn niet te dicht op elkander geétaleerd en met smaak en beleid gerangschikt. Delen van een achttiende-eeuws servies, welke zich vermoedelijk sedert jaren in verschillende handen bevinden, zijn hier herenigd: cat. nrs. 299—301, bord, kom en twee kopjes en schoteltjes met het wapen *Valckenier*. De portretten van de echtelieden *Gijsbert* van *Hardenbroek*, gouverneur van Hulst († 1658), op de lijst gesierd met zijn kwartierwapens *hardenbroek, Vaerick, heumrn, Gelder,* en *Mechteld van Keede* († 1692), met de kwartierwapens *Reede, Diest, van Lede, Kyp,* cat. nrs. 5 en b, hangen in **de zaal,** waar ook in twee vitrines delen van het porseleinen servies zijn uitgestald, dat een hunner kinderen **bestelde** uit China en dat de wapens *Hardenbroek, Reede, Varick* en *van bede* vertoont, cat. no. 297. *Mechteld van Reede* s kwartieren met internationale inslag *(Kyp, Pruynen, W etser)* zijn eerder in ons Maandblad besproken naar aanleiding van de memoriepennmg van haar neef zowel van vaders- als van moederszijde Ds. *Johan Frederik van den Eden,* † 1707, **welke** op **de** tentoonstelling Vier eeuwen Nederlands Zilver in het Haagse Gemeentemuseum is te zien geweest [8]). Men vindt die kwartieren terug op de prachtiggesneden lijst om het portret van *Mechteld's* kleinzoon *Jan Louis van Hardenbroek* (cat. no. 10, afb. 12).

Het spreekt vanzelf, dat de catalogus verscheiden onbekende wapens vermeldt. Hoe nuttig het bezoek van deskundigen kan zijn, bewees de rondleiding van de Genealogische Sociëteit Zeist van 9 Januari 1954: een onzer Leden herkende op de bokaal- met de alliantiewapens *Reede-Duyst van Voorhout* en *Doubleth van Groenevelt-Fagel* (cat. no. 315) het onbekende wapen [9]) als dat van de heerlijkheid Mijnsheerenland van Moerkerken! *Maria Duyst van Voorhout,* vrouwe van Mijnsheerenland van Moerkerken (1662—1754), dochter van *Hendrik,* burgemeester van Delft, en van *Cornelia Doubleth,* vrouwe van Moerkerken, huwde (als weduwe van *Dirk Hoogeveen)* in 1685 *Frederik Adriaen* Baron *van Neede,* vrijheer van Renswoude, heer van Bornewal en Emminckhuysen (1659—1738). Als „Vrijvrouwe van Renswoude" is zij bekend door haar drie Fundaties van Kenswoude te Utrecht, 's-Gravenhage en Delft. Lij legateerde de heerlijkheid Mijnsheerenland van Moerkerken aan haar neef *François Doubleth,* heer van Groenevelt (geb. 1715), kleinzoon van haar germanneef *François Doubleth,* heer van Groenevelt, en *Maria Fagel.*

Het schijnbare raadsel, dat op het rouwbord met de zestien kwartieren van *Siuck Aebinga van Humalda genaamd van Sternzee,* † 1676 (cat. no. 42) als hoofdwapen **dat van** *Sternzee* en als eerste kwartier aan vaderszijde *Aebinga* is opgenomen, kan misschien alleen een genealoog verklaren: 's mans betovergrootvader in de manstam was een *Aebinga.*

Of de kwartieren op het geborduurde wandtapijt *Sweerts-Ketteler* (cat. no. 147) de toets van de genealogische critiek even gemakkelijk kunnen doorstaan?

De Directie van het Museum „Het Prinsenhof" heeft recht op de dankbaarheid van alle Leden van ons Genootschap voor het bijéénbrengen van zoveel schoons en belangwekkends en geen beoefenaar van genealogie en heraldiek, die het wapen — mooi of lelijk, „sprekend" of onbegrijpelijk, dwaas ot geworteld in de historie — om zijn zeits wil liefheeft en bestudeert, mag verzuimen, vóór 1 Maart 1954 „Het Blazoen" te gaan zien.

---

1) Genealogischheraldische Tentoonstelling in het Raadsgebouw der Gemeente 's-Gravenhage, Mei 1933 (Vijftig-jarig bestaan van ons Genootschap) ; Rijksmuseum Amsterdam Juni—September 1933.

2) Fries Museum.

3) L'Art et la vie au Moyen Age à travers les Blasons et les Sceaux. Exposition internationale organisée . . . à l'occasion . . . du premier Congres International des Archives. Palais Soubise.

4) Exposition de l'Office Généalogique et Héraldique de Belgique.

5) Over de tentoonstelling te Brussel kan ik niet oordelen. E. P.

6) Het wapen met het prachtig-getekende helmteken op de band van de catalogus is ontleend aan de gegraveerde grafplaat van Katharina van Messems, † 1504.

7) No. 167 Schotel met wapens, gegraveerd door Michel le Blon, zie Ned. Leeuw 19.52, k. 333; no. 200 Troffel Alewijn, ibidem k. 322.

8) *Ned.* Leeuw 1952, k. 331.

9) in goud een rood schuinkruis, beladen met vijf gouden St. Jacobsschelpen, geplaatst in de richting van het schuinkruis.

Zie voor de vererving van deze heerlijkheid: Alg. Rijksarchief, Holl. Leenkamer No. 252, Repertorium Putten, folio 4.

10) De Haan Hettema en van Halmael, Stamboek van den Frieschen ... Adel, deel 1, blz. 2.

11) Hier zij nog vastgelegd, dat door een misverstand het vrouwelijk wapen in het witkornalijnen cachet, door ons Genootschap ingezonden (cat. no. 213), in de catalogus staat opgegeven als: *Beusichem.* Leze zegelstempel was van Ds. Jacobus *Bolwerck,* ged. Bensichem 2 Dec. 1686, die vóór of in 1713 trouwde met *Petronella Agnes Pasques de Chavonnes.*

Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen,

door **Mr. A.** HAGA.

De stamreeks van het geslacht *van Wijnbergen,* laatstelijk voorkomende in Ned. Adelsboek 1916, is in dit blad vroeger meermalen een voorwerp van onderzoek geweest; nochtans is zij voor verbetering vatbaar. Wij hebben daarvoor ook het familie-archief geraadpleegd, dat thans bij ons genootschap berust, maar dit **bleek** vrijwel geen originele stukken te bevatten behalve een maagscheid van 21 Mei 1589 van *Johan van Wijnbergen,* burgemeester van Elburg (zoon

van Johan en *Arnolda Mom)* met zijn kinderen, verwekt bij *Aleit Drullinck,* dat voor de stamreeks verder van geen belang is. Wel vonden wij in het familie-archief ook de verschillende maagscheiden of extracten daaruit, vermeld in N.A. 1918, doch alle in afschriften van latere tijd, ja, zelfs afschriften van afschriften, welke alle hebben gediend bij de deductie van *Hendrik Willem van Wijnbergen* tot toelating als ambtsjonker in de Veluwe, waarbij ook de vervalste richtersbrief — waarover reeds in N.L. 1919, kol. 55–57 en 1922, kol. 77, is geschreven — en andere kennelijk onjuiste stukken. Wij weten langzamerhand, wat wij van afschriften, zelfs al zijn die door officiële personen gecopieerd, zoals de onderhavige, moeten denken en wij hebben ze dus als niet ter zake dienende buiten beschouwing gelaten. Bij het onderstaande is alleen van authentieke gegevens gebruik gemaakt, voor zover niet een enkele maal het tegendeel is vermeld. Aan de welwillendheid van ons medelid Jhr. H. H. Röell danken wij voorts de mededeling van verscheidene doop-, trouw- en overlijdensdata van de jongere generaties.

Toen in jaargang 1905 van Ned. Adelsboek de stamreeks van het geslacht van *Wijnbergen* was opgenomen, verscheen in dit Maandblad 1939, kol. 119, een artikel van Jhr. Mr. W. Beelaerts van Blokland, die deze stamreeks, wat de oudste generaties betrof, aan een kritisch onderzoek onderwierp en aan de hand van de beleningen met het goed Radelant bij Doesburg enige belangrijke verbeteringen aanbracht, die merendeels in N.A. 1918, waar de stamreeks *van Wijnbergen* opnieuw werd gepubliceerd, werden overgenomen.

Nu heeft de heer Eeelaerts, wiens uiteenzettingen steeds van de uiterste nauwkeurigheid blijk gaven, in zijn bovengenoemd artikel een onbegrijpelijke vergissing — mirabile dictu! — begaan, die ook door de redactie van het Ned. Adelsboek onopgemerkt is gebleven. Hij spreekt n.l. van de belening van *Johan van Wijnbergen* (V) [1]) met Radelant in 1473 bij transport van zijn vader *Siwart van Wijnbergen.* terwijl noch uit het door de vereniging „Gelre" uitgegeven register op de leenaktenboeken van het kwartier Zutphen (ald. blz. 163), noch uit het oorspronkelijk leenregister — naar een welwillende mededeling van het Rijksarchief in Gelderland — blijkt, dat *Johan* (V) een zoon is van *Siwert* (IV). De vraag moet dus gesteld worden: wie was de vader van deze *Johan van Wijnbergen* (V), die in 1473 met Radelant werd beleend?

Wanneer wij de beleningen met het goed Swaluenhove of Swaluenborch bij Oldebroek [2]) nagaan en deze vergelijken met de beleningen van Radelant, vinden wij de oplossing.

In 1402 werd met Swaluenborch beleend *Sweder van Wijnbergen,* de stamvader van het geslacht. die in 1492 ook met het goed te Wimborch bij Doetinchem [3]) werd beleend. Hij bezegelt 22 Maart 1397 een oorkonde met zijn zegel, vertonende drie vijfspakige raderen, welk wapen ook thans nog door de familie wordt gevoerd (zie N.L. 1923, kol. 200). Hij wordt in eerstgenoemd leen in 1410 opgevolgd door *Claes van Wijnbergen,* „erve synes vaders *Swéders ;*" in 1460 komt het aan *Willem van Wijnbergen,* „erve synes ooms *Claes*", die het leen terzelfder tijd opdraagt aan *Johan van Wijnbergen,* „synen broder". Deze *Johan* was dus een kleinzoon van de bovengenoemde *Sweder,* de stamvader van het geslacht. *Johan* wordt vervolgens 1465, 1473 en 1481 opnieuw beleend en

1) De Romeinse cijfers verwijzen naar de generaties in Ned. Adelsboek 1918.

2) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Arnhem, blz. 183.

3) Idem, van het kwartier Zutphen, blz. 264.

is gestorven vóór 12 Augustus 1484, toen met de Swaluenborch beleend werd *Sywert van Wijnbergen,* „erve synes vaders *Johans Sywertssoon*". Deze *Johan Sywertssoon van Wijnbergen* was dus een broeder van *Sweder* van *Wijnbergen,* die als generatie 111 in N.A. 1918 wordt vermeld,

Op dezelfde dag, 12 Augustus 1484, werd een *Sywert van Wijnbergen* ook met Radelant beleend als „erve synes vaders *Johans*", welke laatste — de persoon in kwestie! — in 1473 met Radelant was beleend [4]) na opdracht door *Sywert Swedersz. van Wijnbergen* (IV). Wanneer wij nu verder zien, dat de eerstvolgende beleningen zowel van Radelant als van Swaluenborch volkomen identiek zijn, dan volgt daaruit noodzakelijk, dat de *Sywert van Wijnbergen,* die in 1484 met Swaluenborch werd beleend, dezelfde persoon moet zijn als *Sywert,* die in 1484 met Radelant werd beleend en dat dus ook hun vader *Johan van Wijnbergen,* die in 1473 met Radelant werd beleend, dezelfde persoon moet zijn als *Johan van Wijnbergen,* die 1460 met Swaluenborch na transport van zijn broeder *Willem* werd beleend, m.a.w. deze *Johan van Wijnbergen,* vermeld in Ned. Adelsb. 1918 als generatie V, was een zoon van *Siwert* van *Wijnbergen,* vermeld als generatie II en niet van *Siwert,* vermeld als generatie IV. *Siwert Swedersz, van Wijnbergen* (IV) droeg dus Radelant in 1473 niet — zoals de heer Beelaerts meende — op aan zijn zoon *Johan* (die nimmer heeft bestaan) maar aan z ij n o o m *Johan van Wijnbergen,* vroeger generatie V, thans III. De generaties III en IV vervallen daarmede uit de stamreeks in Ned. Adelsb. 1918.

Ter verduidelijking stellen wij de beleningen van Radelant en van Swaluenborch hier naast elkaar.

	Radelant		Swaluenborch	
1.	*Sweder v. W.* als momber zijner vrouw *Griete*	1392	I. *Sweder v. W.*	1402
11.	*Siwart v. W.*	1401	IIbis. *Claes v. W.* erve zijns vaders *Swéders*	1410
	idem, *Swederszoon*	1402	IIIbis. *Willem v. W.* erve zijns ooms *Claes,* draagt het op aan zijn broeder *Johan v. W.*	1460
	idem	1424	IIIter. idem *Johan v. W.*	1465, 1473, 1484
(111)	*Sweder v. W.* [5])	1435	*Sywert v. W.* erve zijns vaders *Swerts*	1531, 1544
(IV)	*Siwart v. W.* erve zijns vaders *Swéders*	1452	*Gerritje v. W.* erve haars vaders *Johan*	1553
	idem	1465 en 1473		
	transporteert het leen op			
(V)	*Johan v. W.* 25 Sept.	1473		
	Sywert v. W. erve zijns vaders *Johan* 12 Aug.	1484		
	Johan v. W. erve zijns vaders *Siwer's*	1531		
	Gerritje v. W. erve haars *vaders Johan*	1553		

Van enig belang is voorts de vraag, wie de beide echtgenoten van *Siwert van Wijnbergen* (II) waren. Volgens Ned. Adelsb. 1918 was hij in tweede echt verbonden met *Johanna [Kreynck]*; haar geslachtsnaam is blijkbaar onzeker en van het eerste huwelijk wordt geen melding gemaakt. Dat *Sywert* twee huwelijken heeft gesloten, is alleszins waarschijnlijk: immers zijn oudste zoon *Sweder* was in 1450 reeds overleden en diens zoon was in 1452 reeds volwassen, toen hij zijn vader in diens lenen opvolgde. *Sweder* moet dus reeds vóór 1430 zijn getrouwd, terwijl zijn broeder *Johan* († *1484)* wel niet vóór 1450 met *Golda van Bfarickhorst* zal zijn getrouwd, aangezien hun beide zoons *Sywert* en *Johan* eerst in 1531 zijn overleden. Zowel tussen de huwelijks- als tussen de sterf-

4) Idem, blz. 163.

5) Dat hij een zoon was van *Siwart* (11) blijkt uit de belening terzelfder tijd met de oude tiende van Wimborch. (Register der lenen van het huis Bergh, blz. 82.)

jaren van **Sweder** en zijn broeder **Johan** ligt dus een ruimte van 20 tot 30 jaren, hetgeen het waarschijnlijk maakt, dat **Sweder** uit het eerste huwelijk, **Johan** en zijn broeders uit het tweede huwelijk zijn.

In een genealogie **van** *Wijnbergen,* opgesteld in de 17de eeuw en berustende bij de Vereeniging tot beoefening van Overijss. Regt en Gesch. — die echter verschillende onjuistheden bevat — wordt aan bovengenoemde in 1450 overleden **Sweder van** *Wijnbergen* als echtgenote gegeven N.N. *van Meeckeren* en als dochter *Andriesje van Wijnbergen,* overl. 1525, gehuwd met *Pieter van Apeltoren,* overl. 1523. De grafzerk van beide laatstgenoemden is nog in de St. Walburgkerk te Zutphen aanwezig [6]) met op de hoeken de wapens *Wijnbergen, **Kreynck*** (rechts), *Meeckeren* en *Iseren* (links) en in het midden *Apeltoren.* Daaruit zou dan volgen, dat de moeder van **Sweder van** *Wijnbergen* een *Kreynck* was en in bovenstaande gedachtengang voortgaande, dat *Sywerf van Wijnbergen* (II) in eerste huwelijk met N.N. *Kreynck* en in tweede huwelijk met *Johanna* ..... was gehuwd. Bewijzen voor deze veronderstelling kan ik verder niet bijbrengen en ik geef deze suppositie gaarne voor een betere.

Over de vrouw van de in 1484 overleden *Johan van Wijnbergen* (V, thans III), in Ned. Adelsb. 1918 genoemd *Golda van Blarickhorsf, is* al heel weinig bekend. De heer Beelaerts kende geen enkele acte, waarin zij wordt genoemd (N.L. 1919, kol. 56, noot 3). In een latere jaargang (N.L. 1927, kol. 42) komt zij als *Gontgin van Wijnbergen* in 1488 te Harderwijk voor en is in 1489 overleden (ibidem), Zij wordt onder dezelfde naam met haar oudste zoon *Siwert* genoemd in een akte van 1485 [7]). Dat zij inderdaad *van Blarickhorst* heette, is heel wel mogelijk. In het ambt Putten, buurschap Gerven, lag een abtsgoed der abdij van Paderborn, geheten Blerickhorst, welk goed onder de kelnarij van Putten behoorde, en in 1472 komt te Harderwijk een *Griete van Blarickhorst* voor [8]). Een *Stijne van Blaerxhorst* komt in 1474 als vrouw van *Pefer van Apeldoern* voor [9]). Mogelijk is deze *Peter* dezelfde, die later met *[Andriesje] van Wijnbergen* hertrouwde. (zie hiervóór). Het wapen *van Blarickhorst zou* een leeuw zijn volgens de grafzerk van *Golda's* zoon *Johan van Wijnbergen,* die gehuwd was met *Arnolda Mom* (N.L. 1919, kol. 56).

Opvallend is, dat in Ned. Adelsboek 1918 bij de eerste acht generaties nergens sprake is van een stad of streek, waar deze personen wonen en de enige twee plaatsbepalingen, t.w. bij 111 „in de ridderschap van Veluwe 1456" en bij IV „overleden Montfoort" blijken volgens de meermalen aangehaalde artikelen van de heer Beelaerts (N.L. 1918, kol. 352, en 1919. kol. 54) vals te zijn. De beleningen zeggen ons natuurlijk niets omtrent de woonplaatsen der leenmannen. Uit N.L. 1922, kol. 384, zien wij, dat althans in 1421 *Siwart **van** Wijnbergen* (II) te Harderwijk woonde, evenals — blijkens de in de vorige alinea aangehaalde akten uit het archief van Harderwijk — hun zoon *Johan* en zijn vrouw ***Gontgen [van** Blarickhorst].*

Uit laatstgenoemd echtpaar (V, thans 111) zijn ons vier kinderen bekend, die voorkomen in een akte van 20 Januari

[6]) R. T. Muschart, Grafzerken in de St. Walburgkerk te Zutphen, in Bijdragen en Mededelingen van „Gelre" XL (1937), blz. 270. Zie ook de noot aldaar.

[7]) P. Berends. Het oud-archief der gemeente Harderwijk, regest no. 438.

[8]) Dr. B. H. Slicher van Bath. Het archief van de kelnarij van Putten ('s-Gravenhage, 1952). Zie index.

[9]) Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland, blz. 115.

1504 [10]), n.l. *Sywert,* die in 1484 zowel met Radelant als met Swaluenborch werd beleend en gehuwd was met *Christina [van Hoeckelum]; Johan* gehuwd met *Arnolda Mom; Sweer,* geestelijke, en *Stijntie,* die reeds in 1488 gehuwd voorkomt met *Ruderick Wolfs* (N.L. 1927, kol. 42). Voor de stamreeks is hier alleen *Johan van Wijnbergen* (VI, thans IV) van belang, maar juist over hem ontbreken alle authentieke gegevens behalve de zo juist genoemde akte van 1504 en de reeds besproken grafzerk van hem en zijn vrouw, volgens welke *Johan* in 15.31 en *Arnolda Mom* in 1563 zou zijn overleden. Hun huwelijk zou volgens Ned. Adelsboek 1918 in 1529 hebben plaats gevonden. Dit jaartal kan niet juist zijn, want hun zoon *Johan* huwde volgens de gedrukte genealogieën (Ferwerda: Adelijk en aanzienelijk wapenboek en Rietstap: Wapenboek van den Nederl. adel) reeds in 1540 met *Alijt Drullinck,* zodat het huwelijk zijner ouders wel vóór 1515 zal hebben plaats gevonden. Uit dit huwelijk van *Johan van Wijnbergen* met *Alijt Drullinck* stamt een uitgebreid nageslacht, dat tot het Protestantse geloof overging en waarvan *Johan van Wijnbergen Wichmanszoon* de eerste van Wijnbergen was, die (in 1649) in de ridderschap van de Veluwe werd toegelaten. Deze tak stierf echter in het einde der 18de eeuw uit.

Arnolda Mom. de vrouw van *Johan van Wijnbergen* (VI. thans IV) is nog steeds een duistere figuur in de stamreeks van Wijnbergen, Van haar is. voor zover mij bekend, geen enkel authentiek gegeven aan het licht gebracht behalve haar qrafzerk in de kerk te Harderwijk. Zij zou volgens Ned. Adelsb. 1918 een dochter zijn van *Johan Mom* en *Anna*..... De genealogie *Mom* in de Heraldieke Bibliotheek 1883, blz. 166 en 190, noemt haar een dochter van *Johan* en *Arnolda van Boecop* en plaatst haar — overigens zonder verband — bij de Didammer linie van het geslacht *Mom* (zie ald. tabel V). In deze genealogie ontbreken echter vele naamgenoten, die langs de Zuiderzeekust van Harderwijk tot Vollenhove woonden en het lijkt waarschijnlijker, dat *Johan van Wiinbergen* zijn vrouw dáár zal hebben nevonden. In Elburg [11]) troffen wij in de jaren 1495-1517 een *Johan Mom* aan als rentmeester van Elburg en peinder van Doornspijk, die als vader van *Arnolda* in aanmerking zou kunnen komen. Fahne [12]) meent, dat *Frnolda* een dochter is uit het huwelijk van *Johan Mom* en *Geerfruid van Boecop.* Dit huwelijk wordt ook vermeld in de genealogie ***van Boecop,*** afkomstig van Mr. W. J. d'Ablaing van Giessenburg en als bijlage gedrukt achter de „Uittreksels uit het dagboek van Arent toe Boecop" [13]). *Arnolda zou* later hertrouwd zijn met Coop *van Vanevelt.* Een onderzoek in de oude rechterlijke archieven van Harderwijk en Elburg zal m.i. hier de oplossing moeten brengen: de inventarissen van de oude gemeente-archieven dezer beide steden (zie noten 10 en 11) vermelden weliswaar vele van Wijnbergers — waaronder ver-cheidere. die wij in geen enkele gedrukte genealogie aantroffen —, maar voor de opbouw van de stamreeks leverden deze geen positieve resultaten.

De gedrukte genealogieën geven aan het echtpaar ***van** Wimbergen-Mom* vier zoons, waarvan voor ons alleen van belang is *Willem van Wijnbergen* (VII, thans V), die volgens

[10]) P. Berends. Het oud-archief der gemeente Harderwijk, regest no. 503.

[11]) Dr. A. J. van de Ven. De oude archieven van de gemeente Elburg, etc. Zie index.

[12]) Fahne. Geschichte der Herren von Borholtx, Bd. 1, Abt. 1 (geslacht van Wijnbergen).

[13]) Uitgegeven door de Ver. tot beoefening van Overijss. Regt en Geschiedenis.

Ned. Adelsboek 1918 in eerste huwelijk verbonden was met *Margaretha Heymericks gen^d ter Brake Arntsdr.* en in tweede huwelijk met *Judith van Wijnbergen,* dr. van *Sweder* en *Judith van Laer.* Aldus reeds Ferwerda, a.w., waaraan ook is ontleend, dat het eerste huwelijk kinderloos was. Dit is echter niet juist, want de zoon *Johan,* die het geslacht voortzette, is blijkens het leenregister der familie van Doetinchem [14]) uit het eerste huwelijk gesproten. Op 29 Juli *1569* wordt n.l. *Simon Glauwe* als gemachtigde van *Arendt Heymensz.*[15]), oldevader, en *Willem van Wijnbergen,* vader, als mombers over de onmondige *Johan van Wijnbergen,* „synes olders omtrent die negen jaren", beleend met de tienden van een goed in het kerspel van der Wolde (Terwolde) in Tweller mark, gelijk de voorsz. onmondige *Johan van Wijnbergen Willemsz.* door dodelijke afgank van juffer *Gertruyt van Utherwyck,* wede zal. *Jacob van Ittersum* angeërft[en]angestorven is. Op 11 Januari tevoren was hij reeds beleend met *21* morgen lands in Nijebroek als erfgenaam van zijn overgrootmoeder *Gertruyd van Uterwyck,* wed^e *Jacob van Ittersum*[16]). Zijn moeder *Marqaretha Heymensz.* was dus toentertijd reeds overleden. Of zijn zusters uit het tweede, dan wel eveneens uit het eerste huwelijk van zijn vader zijn qesproten, is mij onbekend en doet hier ook weinig ter zake. Deze tweede echtqenote van *Willem van Wijnbergen,* t.w. *Judith van Wijnbergen, zou* een dochter zijn van *Sweer van Wiinbergen* en *Judith van Laer.* Tot nu toe ben ik hen in officiële akten niet tegengekomen: opgemerkt dient, dat het oud-archief van Harderwijk wel in 1552 vermeldt een *Arntke van Laer,* wed^e *Zweer van Wijnbergcn* [17]).

Was de aansluitinq van de twee vorige generaties aan de stamreeks o.i. nog dubieus, zo krijqen wij met de volqende generatie weer vaste grond onder de voeten. De zoëven qenoemde *Johan van Wijnbergen Willemsz.* (VIII, thans VI). die omstreeks 1559 qeboren is. huwde met *Theodora van Roecop,* dr. van *Sweder* en *Barbara fen Bussche.* Hij overleed in 1617 [16]), zijn vrouw wordt nog vermeld in 1595 [18]). Zij lieten twee zoons na, *Arenf,* wiens tak spoediq uitstierf, en *Willem,* die het geslacht tot op de huidige dag voortzette. De oudste zoon *Arenf* is niet de stamvader van de in 1905 uitgestorven Protestantse tak. zoals Ned. Adelsb. 1918 aangeeft. Dit was zijn naamqenoot, de zoon van zijn broer Willem, zoals nader zal bliiken.

Arent van Wijnbergen, gehuwd met *Geertruid ter Bruggen,* volqde zijn vader *Johan* zowel in het Van Doetinchemse als in het Gelders leen op en overleed kort vóór 25 Maart 1643, waarns hij in beide lenen werd opgevolgd door zijn zoon *Johan van Wijnbergen,* gehuwd (ondertr. Deventer 19 Dec. 1657, attestatie op Nunspeet 4 Januari 1658) met *Johanna van Brienen, tot* Bijssel [19]), welk echtpaar qeen kinderen naliet. Het Gelders leen werd in 1677 opgedragen aan *Coenraad van Wiinbergen,* het Van Doetinchemse leen in 1684 aan *Hendrik Marienburg. Johan* overleed (volgens Ferwerda) in November 1686.

Johan had echter nog twee broers, *Willem van Wijnbergen,*

14) Rijksarchief in Overijsel, schenking van Sasse van IJsselt, aanwinst 1891.

15) Hij was gehuwd met *Margaretha van Ittersum,* dr. van *Jacob* en *Geertruid van Uterwyck.*

16) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Arnhem, blz. 277.

17) P. Berends, Het oud-archief der gemeente Harderwijk, regest no. 925.

18) Dr. A. J. van de Ven. De oude archieven van Elburg, etc. Regest no. 1161, noot.

19) Huwelijksvoorwaarden van 10 Januari 1658 (Inventaris der huisarchieven op Oolde, regest no. 135).

begraven te Deventer 26 Mei 1674 en ongehuwd, en *Hendrik van Wijnbergen,* overleden (volgens Ferwerda) 8 Oct. 1678. die 12 Nov. 1671 te Heerde ondertrouwde met *Golda Arnolda Krijt,* tot Vosbergcn, dr. van *Gerrit en Judith van Doetinchem.* Zij werd 18 Mei 1713 beleend met de tiende te Heerde en overleed omstreeks 1720 [20]).

Een en ander wordt bevestigd door de beleningen met het goed Binnenpoorte in het kerspel Raalte, buurschap Ramele, een Overijssels leen [21]). Op 16 Nov. 1630 wordt *Arent van Wijnbergen* namens zijn vrouw *Geertruit ter Bruggen* en juffer *Judith ter Bruggen,* wed^e *Coens,* met de helft van dit goed beleend. Op 28 April 1664 volgt *Hendrik van Wijnbergen* na dode zijner moeder *Geertruit ter Bruggen* en mede namens zijn broeder *Willem* in het leen op, terwijl op 24 Mei 1682 *Jan van Wijnbergen* ermee wordt beleend na dode zijns broeders *Willem* en als oom en momber van *Johanna Geertruida van Wijnbergen,* dr. van wijlen *Hendrik van Wijnbergen.* Hij transporteert q.q. dit leen ter zelfder tijd aan *Theodorus Gronovius,* zijnde eigenaar van de andere helft van Binnenpoorte als erfgenaam van zijn grootvader *Jacob te Nuyl.* Met *Johanna Geertruida van Wijnbergen* is deze tak uitgestorven.

Wiliem van Wijnbergen (IX, thans VII), de andere zoon van *Johan* en *Theodora van Boecop,* woonde waarschijnlijk te Kampen of te IJsselmuiden en zou in 1612 gehuwd zijn met *Mechteld van Oldeneel,* dr. van *Johan* en *Marqaretha van Cloppenberch.* Indien dit huwelijksjaar juist is, kan het geboortejaar van *Mechteld* veilig op 1594 worden gesteld, aangezien haar ouders op 26 Juli 1593 te Deventer huwden. Haar moeder *Marqaretha van Cloppenberch,* wed^e *Johan van Oldeneel,* testeerde te IJsselmuiden 25 Juni 1647, welk testament 11 April 1648 werd geopend [22]) en waarbij zij tot erfgenamen stelt haar zoon *Arent van Oldeneel* voor ¼ en de drie kinderen van wijlen haar dochter, n.l. *Jan, Arenf* en *Dorothea van Wijnbergen* voor ¾ n alle na te laten goederen. Mocht de zoon in of buiten rechte hiertegen opponeren, dan zal hij alleen de leqitieme portie genieten.

Van de drie kinderen van het echtpaar *van Wijnbergen-van Oldeneel* huwde de dochter *Dorothea van Wiinbergen* met *Herman Joost Lindener,* bij zijn huwelijk (ondertr. Zwolle Dec. 1647) vaandriq te Wezel. Van de beide zoons is *Jan van Wijnbergen (X,* thans VIII), overleden tussen 21 Juli 1701 en 13 April 1707, te IJsselmuiden (10 Sept. 1648 volgens Ned. Adelsb 1918) gehuwd met *Jacomina Juncker,* † 19 Nov. 1691, dr. van *Jacob* en *Cecilia van Holthe.*

Op 14 Sept. 1692 testeert te Kampen juffer *Maria Juncker* en legateert o.a. een zilveren degen aan jonker *Arent Jacob van Wijnbergen;* voorts stelt zij tot universele erfgenamen voor 1/3 de kinderen van haar zaliger zuster *Jacomina Juncker,* voor 1/3 de kinderen van haar zaliger zuster *Aline Juncker* en voor 1/3 de kinderen van haar zaliger broeder *Arent Juncker,* in leven schout van IJsselmuiden. De vijf met name genoemde dochters (hieronder gerekend) van *Jacomina Juncker* zullen het derdedeel van de inboedel van linnen, wullen, zilver, goud etc. genieten, zonder dat derzelver broeders daarin zullen mede-erven.

Op 21 Juli 1701 testeert *Maria Juncker* te IJsselmuiden [23]) opnieuw, herroept het voorgaande testament, legateert aan haar zwager jonker *Jan van Wijnbergen* tot

20) Stichtsche, Gaasbecksche en Overijss. leenen, gelegen in Gelderland, blz. 103, 104.

21) Leenregister van Overijssel. (Rijksarchief in Overijssel.)

22) Register van contentieuse en voluntaire zaken 1631—1664, schoutambt IJsselmuiden (R.A. in Overijssel).

23) Register van testamenten en momberstellingen 1700—1714, schoutambt IJsselmuiden (R.A. in Overijssel).

een nieuw rouwkleed 53 car. gl. en stelt. tot erfgenamen de kinderen van haar overleden broeder en zusters gelijk als in het vorige testament, met de bepaling, dat het erfdeel der kinderen van *Jacomina Juncker* (gehuwd *met Jan van Wijnbergen*) vrij zal blijven van alle schulden der crediteuren van *Jan van Wijnbergen* en echtgenote, terwijl de dochters van *Jacomina Juncker* alléén het derdendeel van *de* inboedel aan linnen, wollen, zilver en goud etc. zullen erven, zonder dat haar broeder daarin zal mede-erven. Voorts zullen de gebroeders *Willem Arent* en *Jacob Jan van Wijnbergen* aan hun zuster *Cecilia Maria van Wijnbergen* (kinderen van *Arent van Wijnbergen* en *Alina Juncker*) jaarlijks ieder 10 car. gl. moeten uitkeren.

Uit dit tweede testament mogen wij met enige waarschijnlijkheid concluderen, dat de in het eerste testament genoemde *Arend Jacob van Wijnbergen* in 1701 reeds overleden was, temeer daar hij ook niet meer genoemd wordt in het hierna te vermelden testament van zijn zuster *Margaretha Barbara.*

Uit het kinderrijke huwelijk van *Jan van Wijnbergen (X,* thans VIII) en *Jacomina Juncker* hebben acht kinderen de volwassen leeftijd bereikt:

1. *Willem*, kapitein-luitenant, gesneuveld voor Maastricht in 1676 (Ferwerda).
2. *Mechteld Aleida,* nog vermeld als doopgetuige 28 Nov. 1714.
3. *Gesina Maria,* nog vermeld 13 Maart 1709.
4. *Cecilia Margaretha,* nog vermeld 13 Maart 1709.
5. *Arend Jacob,* geb. *7 Nov.* 1661 (Ferwerda) nog vermeld in het voorgenoemde testament van 14 Sept. 1692, doch vermoedelijk vóór 21 Juli 1701 overleden.
6. *Maria Anna,* geb. 71 April 1666 (Ferwerda), nog vermeld 13 Maart 1709,
7. *Margaretha Barbara van Wijnbergen,* geb. 22 Juli 1667 (Ferwerda), testeert IJsselmuiden 10 Maart 1705, doch is vermoedelijk tussen 10 Maart en 13 April 1707 overleden. Zij huwt (ondertr. Kampen 16 Febr.) 1700 *Willem van Haersolte,* vaandrig, ged. Windesheim 3 Maart 1672, † na 1712, aangezien hij te Kampen 23 Nov. 1712 ondertrouwde met *Johanna Meyers.* Zijn ouders waren *Dirk van Haersolte,* kap.-luitenant van de garde in de provincie Gelderland (weduwnaar van *Helena van Iftersum),* die te Windesheim 21 Augustus 1669 gehuwd was met *Fosseta Hommens* (weduwe van *Mathias Albrecht van den Rutenborch* tot Zuithem).

   Willem van *Haersolte* testeert te IJsselmuiden 6 Juni 1700 en 19 April 1704 (gecsssecrd 10 April 1705), waarbij hij tot enige erfgenaam stelt zijn vrouw *Margaretha Barbara van Wijnbergen*[23]). Deze testeert zelf te IJsselmuiden 10 Maart 1705[23]) en geeft daarbij aan haar man het vruchtgebruik van het huis en erf de Kleine Wiltbaan te IJsselmuiden. Haar vier bovengenoemden zusters krijgen haar linnen en wollen goederen en het zilver op de tafel en haar broeder *Hendrik Willem van Wijnbergen* een paar zilveren kandelaars met de zilveren snuiter. Voorts zijn erfgenamen haar vier zusters en haar broeder, om de erfenis in 5 egale porties te verdelen. Op 10 Maart 1707 wordt dit testament weer geroyeerd. Vermoedelijk is zij kort daarop overleden, want-zij vordt in de *hier* volgende akte van 13 April 1707 niet meer genoemd.

8. *Hendrik Willem van Wijnbergen* (XI, thans IX), geb. 24 Mei 1668 (Rietstap), † 26 Febr. en begraven Arnhem 4 Maart 1729, kapitein, ambtsjonker van Apeldoorn, huwde te Loenen voor het gerecht 18 Januari 1714 *Wilhelmina Maria Hackfort,* † 11 en begraven Arnhem 16 October 1748, dr. van *Allard Hackfort* tot ter Horst en *Elisabeth Maria Hackfort.*

Op 13 April 1707 compareren voor de schout van IJsselmuiden [24]) *Hendrik Willem van Wijnbergen* benevens *Mechteld Aleida, Gesina Maria, Cecilia Margaretha* en *Maria Anna van Wijnbergen* en verklaren dat *Willem van Haersolte* heeft gerenuntieerd van alle actiën op de boedel van „onse vader *Jan van Wijnbergen* zaliger en moeder *Jacomina Juncker* en van onse moeye Maria *Juncker*" en dat zij hem daarvoor indemniseren van alle pretensien van crediteuren vrn dien boedel.

Op 13 Maart 1709 nemrn bovengenoemde vier zusters en hun broeder *f* 600 hypotheek on hun huis aan de Nieuwe Weg te IJsselmuiden ten behoeve van *Jacob Peters Lijndrajer*[24]).

Op 8 Augustus 1711 transporteren *Hendrik Willem van Wijnbergen* en zijn echtgenote het erf de Wiltbaan c.a. tezamen 10 morgen lnnds, aan *Winolt van Tongeren* en deszelfs erfgenamen [25]).

Uit dit huwelijk:

Jan Willem Augustijn van Wijnbergen (XII, thans X), als jur. cand. te Harderwijk ingeschreven 16 Juli 1735, raadsheer in het Hof van het Overkwartier te Venlo, ged. te Kampen in de Paterskerk 28 Nov. 1714. Doopgetuigen *Jacob Jan van Wijnbergen* en *Mechteld Aleida van Wijnbergen,* respectievelijk neef en zuster van de vader.

Uit hem stamt het thans nog levende geslacht *van Wijnbergen.*

Ons rest nog te behandelen de afstammelingen van *Arent van Wijnbergen,* de broeder van *Jan van Wijnbergen* (VIII) bovenvermeld.

VIIIbis. *Arent van Wijnbergen* huwde in 1653 *Alina Juncker,* schoonzuster van zijn broeder *Jan van Wijnbergen* en testeerde te IJsselmuiden 12 Mei 1659 [26]), waarbij zijn vrouw het vruchtgebruik van alle roerende en onroerende goederen verkrijgt; mocht zij hertrouwen, dan moet zij zich houden aan de huwelijksvoorwaarden, tussen hen op 10 Augustus 1653 gesloten. Volgens Ferwerda zou hij 17 Mei 1659 zijn overleden. Zijn vrouw daarentegen is vóór 14 Sept. 1692 (zie hiervoor) gestorven. Uit hen stamt de in 1905 uitgestorven Protestante tak.

Wanneer deze tak Protestant is geworden, is niet met zekerheid te zeggen. De *Junckers* zullen ongetwijfeld Protestants geweest zijn, daar zij in verschillende generaties schouten van IJsselmuiden waren. De nazaten van *Jacomina Juncker* werden echter door haar huwelijk met *Jan van Wijnbergen* (VIII) alle Katholtek. Enigszins anders lag de situatie bij het huwelijk van *Arent van Wijnbergen* met *Alina Juncker.* Hun zoon *Willem Arent van Wijnbergen* huwde de Protestantse *Geertruid van Uterwyck* en hun enige zoon huwde eveneens Protestant. De tweede zoon *Jacob Jan van Wijnbergen* huwde echter een Katholieke *van Boecop* en hun enige zoon *Arent Willem Augustijn van Wijnbergen* werd Katholiek gedoopt, doch huwde de Protestantse *Wilhelmina Catharina van Till.* Sindsdien was deze tak der familie van *Wijnbergen* Protestant.

In de leenregisters van de ambtmannie vnu Essen [27]) vindt men de volgende beleningen met de Kleine Hof te Irthe, kerspel Dalfsen, buurtschap Leuthe :

---

[24]) Register van transporten en hypotheken, 1700-1710, schoutambt IJsselmuiden (RA. in Overijssel).

[25]) Idem, 1710—1728 (RA. in Overijssel).

[26]) Register van testamenten en momberstellingen, 1652—1664, schoutambt IJsselmuiden (R.A. in Overijssel).

[27]) In het Rijksarchief in Overijssel.

Op 14 Maart 1662 wordt beleend *Maria Juncker*, gelijk het leengoed haar van haar zaliger vader *Jacob Juncker* is aangeërfd. Hulder haar broeder *Arnold Juncker*, schout van IJsselmuiden.

Op 15 Sept. 1685 wordt *Maria Juncker* beleend met de helft en *Alina Juncker*, wede *Arnold van Wijnbergen*, met de andere helft.

Op 9 Oct. 1700 beleend *Wilhelm Arent van Wijnbergen*, kapitein, met de helft, gelijk zijn moeder zaliger *Alina Juncker*, wede *Arent van Wijnbergen* op 15 Sept. 1685 beleend is geweest.

Op 24 Juni 1701 verkrijgt *Jurrien Reyner van der Beeck* als gemachtigde van *Maria Juncker*, voorts van *Jacob Joan en Cecilia Maria van Wijnbergen* en als gemachtigde van *Wilhelm Arnold van Wijnbergen*, kapitein, consolidatie der beide helften en transporteert het leen aan *Joan Lowys de Bussonnet*, overste-luitenant in het oude Gelderse regiment.

Uit dit huwelijk (van *Arent van Wijnbergen* en *Alina Juncker*):

1. *Willem Arent van Wijnbergen*, kapitein. nog vermeld in het testament van zijn tante *Maria Juncker* op 21 Juli 1701 (zie hiervóór), tr. Steenwijk 17 Dec. 1684 (ondertr. 23 Nov.) *Geertruid van Uterwyck*, geb. 1645. † 8 Sept. 1703 [28]), dr. van *Jacob van Uferwyck* tot Heemse en *Hendrina van Raesfelt*.
   Uit dit huwelijk één zoon:
   a. *Arent Jacob van Wijnbergen*, geb. 3 Nov. 1685 (Ferwerda) en kinderloos overleden vóór 20 Juni 1732, tr. Tiel (ondertr. Venlo 17 Dec. 1719) *Adriana van Lidth de Jeude*, overluid Tiel 19 Aug. 1744, dr. van *Albert en Jacoba de Haas* en wede van *Cornelis Bouwensch*, daarna van *Jan Adolf van Vinceler* [29]).
2. *Cecilia Maria van Wijnbergen*, met haar beide broeders vermeld in het testament van haar tante *Maria Juncker* op 21 Juli 1701 (zie hiervóór).
3. *Jacob Jan*, volgt IXbis.

IXbis. *Jacob Jan van Wijnbergen*, begr. in de Bovenkerk te Kampen 9 Oct. 1736. huwde te Kampen in de Paterskerk 18 Januari 1698 (ondertr. 31 Dec. 1697) *Aleida Maria van Boecop*, geb. 1667, begraven in de Bovenkerk te Kampen 7 Febr. 1714, dr. van *Warner* en *Anna Maria van Ruytenborch*.

Op 17 April 1709 testeren te IJsselmuiden [23]) *Arent Willem van Boecop* en *Arnolda Maria Bruyns*, echtelieden. Bij ontstentenis van kinderen stelt teetator tot erfgenamen voor 3/5 deel *Hendrik Arent, Jurien Jacob* en *Egbert Anthoni ten Bussche*, kinderen van jonker *Egbert ten Bussche*, bij *Louisa Catharina van Boecop* in echte verwekt en voor 2/5 deel *Louise Antonia* en *Arent Willem van Wijnbergen*, kinderen van jonker *Jacob Jan van Wijnbergen*, bij *Aleida Maria van Boecop* in huwelijk verwekt. Testatrice stelt c.q. tot erfgenamen haar broers en zusters *Geertruit Catharina, Hendrik Aloysius, Egbert Antoni* en *Maria Judith Bruyns*.

Jacob Jan van Wijnbergen wordt met zijn minderjarige kinderen *Louisa Antonia* en *Arent Willem*, verwekt bij wijlen *Aleida Maria van Boecop* vermeld in een leenakte van 22 Juli 1718, gepasseerd voor de ambtman van Essen [27]).

Jacob Jan van Wijnbergen werd 20 Juni 1732 beleend met zeven morgen uiterwaarden te Isendoorn als „erfgenaem sijns broeders soons *Aernt Jacob*", waarna de weduwe van laatstgenoemde hierover ging procederen tegen haar oom *Jacob Jan* voornoemd [29]).

Uit die huwelijk:

1. *Louisa Antonia van Wijnbergen*, geb. 1699 (Ferwerda), vermoedelijk als „de freule *van Wijnbergen*" te Kampen in de Bovenkerk begraven 5 Augustus 1752.
2. *Arent Willem Antony*, volgt Xbis.

Xbis. *Arent Willem Antony van Wijnbergen*, majoor, ged. te Kampen in de Paterskerk 4 Maart 1700. overleden in 1747 (Rietstap), huwde te Oosterbeek 13 Juni 1741 *Wilhelmina Catharina van Till*, geb. 12 Nov. 1718, begraven te Warnsveld 19 April 1762, dr. van *Lambert Floris* en Anna *Margaretha van der Hell*. Zij hertrouwt te Velp 11 Sept. 1753 *Samuel van Eck*, kolonel der cavalerie, in de ridderschap van Veluwe, geb. huis Overbeek te Velp in Januari 1691. overl. Arnhem 20 Januari 1760, wedr van *Jacoba Wilhelmina Maria Couttis* en zoon van *Lubbert van Eck* tot Nergena en *Jeannette de Lannoy* [30]).
Uit dit huwelijk:

XIbis. *Lambert Floris van Wijnbergen*, geb. 1747, bij zijn huwelijk vaandrig, later luitenant bij de Hollandse garde, overl. Kaap de Goede Hoop huwt te Drempt 7.3 Augustus 1767 (op attestatie van Schoonhoven en Doesburg) *Judith Geerfruid d'Aulnis*, geb. te Doesburg, overl. te Baarn 21 Juni 1832, dr. van *Justus Ludovicus d'Aulnis* en *Henriette Gezina van Renesse van Wilp* [31]).
Uit dit huwelijk o.a.:

XIIbis. *Willem Lodewijk van Wijnbergen*, kapitein, geb. 7 April 1768, gesneuveld bij Waterlo 1815, tr. in Maart 1791 *Everdina Kleynhoff*, dr. van *Chrisfiaan*, heer van Enspiick, burgemeester van Culemborg, en *Huberta Verspyck* [32]).
Uit dit huwelijk behalve drie dochters:

XIIIbis. *Carel Frederik Jan Pieter van Wijnbergen*, geb. 7 Maart 1796, overl. 29 Oct. 1829, huwt *Maria Anna Arnolda Fischer de Monrepos*, geb. 1798. dr. van *Charles Louis* en *Marie Gertrude Savelkoel*. (N.L. 1937, kol. 92).
Uit dit huwelijk behalve twee jong gestorven dochters:

1. *Everdina Huberta van Wijnbergen* („Tine"), geb. 20 Sept. 1819, overl. 13 Sept. 1874, tr. 10 April 1846 *Eduard Douwes Dekker* („Multatuli"), geb. Amsterdam 2 Maart 1820, overl. Nieder-Ingelheim 19 Febr. 1887, zoon van *Engel (Douwes) Dekker*, kapitein ter koopvaardij, en *Sietske Eeltjes Klein*. Hij hertrouwt Rotterdam 1 April 1875 *Maria Frederika Cornelia Hamminck Schepel* („Mimi").

28) Zie van Doorninck, Geslachtk. Aanteekeningen, blz. 141. Andere huwelijken tussen een *Willem Arent* of *Arent Willem van Wijnbergen met een Geertruid van Uterwyck*, vermeld bij Ferwerda, Kok en — op gezag van laatstgenoemde — bij van Doorninck, a.w. blz. 89, hebben nimmer bestaan.

29) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Nijmegen, blz. 437. Zie ook blz. 380, noot 1 en N.L. 1913, kol. 121.

30) Ned. Adelsb. 1941, blz. 289. Vgl. Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland, blz. 74. Van deze en volgende generaties geren wij slechts, wat wij bij een vluchtig onderzoek in gedrukte bronnen vonden vermeld. Het publiceren van volledige gegevens lag niet in onze bedoeling.

31) Deze gegevens ontleend aan de Heraldieke Bibliotheek, 1880, blz. 347 en N.L. 1911, kol. 319.

32) Register op de leenaktenboeken van het kwartier Nijmegen, blz. 580 en 590, Ned. Leeuw 1923, kol. 290.

2. *Henriette Marie van Wijnbergen,* geb. Antwerpen 1 Mei 1822, overl. 's-Gravenhage 6 Sept. **1905 als** laatste van de Protestantse tak, tr. Tjandjoer 6 Aug. 1846 *Johan Constant Willem* baron *van Heeckeren tot Waliën,* ass.-resident van Tebing-Tinggi, geb. Zutphen 9 Juni 1819, overl. 's-Gravenhage 31 Aug. 1868, zn. van baron Mr. *Evert Ludolf* en *Petronella Susanna Helena Lulofs* (Ned. Adelsboek 1942, blz. 357).

Resumerende, kan de stamreeks van Wijnbergen onder het gemaakte voorbehoud o.i. als volgt worden opgesteld:

I. *Sweder van Wijnbergen,* zegelt 22 Maart 1397 met de drie vijfspakige raderen. beleend met Radelant bij Doesburch als momber zijner vrouw *Griete [van Bake]* 30 Oct. 1392, met Swaluenborg bij Oldebroek en met het goed te Wimborch bij Doetinchem 1402, overl. vóór 1410.

II. *Siwert van Wijnbergen,* woont te Harderwijk, beleend met Radelant 1401, 1402 en 1424, met het goed te Wimborch als erve zijns vaders Sweder 1410, opnieuw 1424, met de oude tiende te Wimborch (leen van het huis Bergh) 1417, met het goed te Bijssel bij Doornspijk 1424, overl. vóór 1435, tr. 1° N. *[Kreynck],* tr. 2° *Johanna.*
Uit het eerste huwelijk:
1. *Sweder van Wijnbergen,* beleend met Radelant en Wimborch 1435, met de oude tiende te Wimborch na dode zijns vaders *Zwart 29* Maart 1435, overl. 1450, tr. N.N. *[van Meeckeren],* wiens tak uitstierf.
Uit het tweede huwelijk:
2. *Johan,* volgt 111.

III. *Johan van Wijnbergen,* schepen van Harderwijk, beleend met Swaluenborch 1460, 1465, 1473 en 1483, met Radelant 1473, overl. 1484, tr. *Gontgen [van. Blarickhorst].* vermeld 1485, 1488, overl. 1489.

IV. *Johan van Wijnbergen,* vermeld met zijn broers en zwager te Harderwijk in 1504, begraven aldaar 1531, tr. *Arnolda Mom,* begr. ald. 1563.
Uit dit huwelijk o.a.:
1. *Johan van Wijnbergen,* huwt 1540 *Alijt Drullinck,* waaruit de eind 18de eeuw uitgestorven Protestantse tak, waarvan verschillende leden sinds 1649 in de ridderschap van de Veluwe werden geadmitteerd.
2. *Willem,* volgt V.

V. *Willem van Wijnbergen,* gemeensman te Harderwijk 1549. schepen 1556, nog aldaar vermeld 20 Mei 1587, tr. 1° vóór 1559 *Margaretha Heymensz. [ter Brake],* overl. vóór 1569, dr. van *Arent Heymensz,* schepen en burgemeester van Elburq en *Margaretha van Ittersum.* Hij tr. 2° *[Judith van Wijnbergen, Swedersdr.].*
Uit het eerste huwelijk:

VI. *Johan van Wijnbergen,* geb. 1559, overl. 1617, beleend 1569 met landen onder Nijbroek (Gelders leen) en met een tiende onder Twello (Van Doetinchems leen) als erfgenaam van zijn overgrootmoeder *Geertruid van Uterwyck,* wede *Jacob van Ittersum,* tr. *Theodora van Boecop.* nog vermeld 1595, dr. van *Sweder* en *Barbara ten Bussche.*

Uit dit huwelijk:
1. *Arent van Wijnbergen,* tr, *Geertruid ter Bruggen,* wiens tak uitstierf op het einde der 17de eeuw.
2. *Willem,* volgt VII.

VII. *Willem van Wijnbergen,* overl. 25 **Nov.** 1641, tr. (volgens Ned. Adelsboek in 1612) *Mechteld van Oldeneel,* geb. 1594, overl. vóór 25 Juni 1647, dr. van *Johan* en *Marparetha van Cloppenberch.*
Uit dit huwelijk:
1. *Jan,* volgt VIII.
2. *Arent van Wijnbergen,* tr. (huw.voorw. 10 Aug. 1653) *Alina Juncker,* waaruit de in 1905 uitgestorxen Protestantse tak, welke geen erkenning verzocht.

VIII. *Jan van Wijnbergen,* woont te IJsselmuiden, overl. tussen 21 Juli 1701 en 13 April 1707, tr. [IJsselmuiden 10 Sept. 1648] *Jacomina Juncker,* overl. 19 Nov. 1691. dr. van *Jacob* en *Cecilia van Holthe.*

IX. *Hendrik Willem van Wijnbergen,* geb. IJsselmuiden 24 Mei 1668, kapitein, ambtsionker van Apeldoorn, overl. 26 Febr. en begr. Arnhem 4 Meart 177.9, tr. Loenen 18 Januari 1714 *Wilhelmina Maria Hackfort,* overl. 11 en begr. Arnhem 16 Oct. 1748. dr. van *Allard,* tot ter Horst, en *Elisabeth Maria Hackfort.*

X. *Jan Willem Augustijn van Wijnbergen,* ged. Kampen in de Paterskerk 38 Nov. 1714. tr. Utrecht 28 Juli 1736 *Aletta Maria van Wijkerslooth.*
Hieruit het tegenwoordige geslacht.

Nog eens Van Meden en Van Merler,

door A. VAN DER MAREL.
(vervolg van LXXI, 14.)

Hoofdstuk II.

De Haagse familie Van Maerle.

De heer Wijnaendts van Resandt maakt in zijn artikel over bovenvermeld onderwerp in het Octobernummer 1952 van dit Maandblad, wat afstammelingen betreft, slechts gewag van de Antwerpse *Van Merlen's,* waarvan de adellijke Nederlandse familie van die naam afkomstig is. Dank zij de studie der Graafse *Van Merlen's* van de geachte schrijver ben ik echter tot de ontdekking gekomen, dat een door mij nagevorste familie *Van Maarle (Maerle),* welke in de 17de eeuw te 's-Gravenhage woonachtig was en in de 18de eeuw te Delft en Lisse, ook tot dit geslacht moet behoren. Weliswaar ontbreekt er een schakel in de afstammingsketen, doch deze zal vermoedelijk nog wel op te sporen zijn.

De door mij gevonden Van Maerle's beginnen met een zekere *Govert Hendricxe van Maerle,* graanhandelaar te 's-Gravenhage. In een notariële acte van 14 April 1652, verleden voor not. P. v. Groeneweghen te 's-Gravenhage (protocol nr 81, fol. 91) wordt hij vermeld als *Govert Hendricx van Maerlen,* koopman, oud 60 jaren. Dat was een mooie vondst, want nu wist ik dus met zekerheid, dat hij geboren moest zijn in 1591 of 1592. Het geboortejaar van zijn vader, *Hendrik van Maerle,* zouden wij dus mogen schatten op ± 1560 Nu maakt de heer Wijnaendts van Resandt in zijn artikel (LXIX, 298) melding van de kinderen van *Celis Otten Roeloffs,* t.w. *Hendrik, Reynier, Jan* en *Goert* (= *Govert),*

van wie de laatste drie in Mei 1582 nog onmondig waren. Uit zijn gegevens valt voorts op te maken, dat de vader *(Celis Otten Roeloffs)* vermoedelijk geboren is ± 1535 en op grond daarvan mogen wij het geboortejaar van zijn oudste zoon *Hendrik* op ± 1560 schatten, hetgeen klopt met zijn meerderjarigheid in 1582.

Hendrick van Maerle bovenvermeld kan dus identiek zijn met *Hendrick Celiszoon van Merlen.* Wanneer wij nu in ogenschouw nemen, dat *Hendrick van Maerle* zijn in 1591 of 1592 geboren zoon *Govert* noemt (de naam van zijn jongste broeder) en — zoals wij later zullen zien — zijn dochter *Judith* (de naam van zijn vaders ongehuwde zuster *Judith,* dus een erftante) en ten rlotte dat een zijner kleinzoons *Marcelis = Celis (Marcelis Govertsz. van Maarle,* doctor medicinae te 's-Gravenhage) heette, dan wijst dit alles toch met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid op afstamming dezer Haagse *van Maarle's* uit de Graafse *Van Merlen's.* De combinatie der waarlijk niet alledaagse voornamen Celis, Goert en Judith bij de Van Merlen's en idem Marcelis, Govert en Judith bij de Van Maerle's is zo frappant, dat hier niet slechts sprake kan zijn van toeval, te meer daar Van Merlen en Van Maerle als naam ook dezelfde betekenis hebben, namelijk de vogelnaam maarle of merel, in het Frans merle, latijn merula. (Merula dats der maerlen name, die soete singhet ende bequame. Jacob van Maerlant uit „Der Nature Bloeme".)

Govert Hendrickz. van Maerle komt 17 maal voor in de notariële protocollen, hetgeen gemakkelijk te controleren is aan de hand van de alphabetische klappers op het oud gemeente-archief te 's-Gravenhage. Hij wordt in deze acten ook vaak met een ander beroep aangeduid. In 1626 was hij „backer en winckelier", in 1642 koopman in wijnen, in 1645 „korenkooper", 1648 „coopman in greijnen (d.i. granen), soms ook zoals in 1658 koopman, zonder nadere aanduiding. Er valt in dit alles een zekere ontwikkelingsgang te bespeuren en het is wel zeker, dat hij fortuin gemaakt heeft in 's-Gravenhage [1]). In een notariële acte van 25 April 1663, (protocol nr. 390, fol. 55), noemt de notaris hem „verhuurder" en bovendien Regent van het Dol- en Pesthuis. Als zodanig wordt hij ook vermeld door de Riemer in zijn bekend werk over de historie van 's-Gravenhage.

In notarieel protocol nr 415, in een acte van 16 Mei 1670, is sprake van *Govert Hendricxen van Maerelen,* gehuwd met *Gerritie de Groot.* Bovendien worden hierin enige van zijn kinderen genoemd, nl. *Gerard, Judith, Marcelis* en *Theodorus.* Wij maken hier dus kennis met zijn vrouw, die in een acte van 5 Dec. 1673 (not. protocol 416, fol 68) genoemd wordt *Gerritgen Gerrits,* de wed. van *Govert Hendrickse van Maerlen.* Haar vader heette dus *Gerrit de Groot* en zijn zoeven genoemde kleinzoon *Gerard van Maerle* was blijkbaar naar hem vernoemd. Behalve bovengenoemde vier kinderen moet *Govert Hendricksz. van Maerle* ook nog een zoon *Hendrick* gehad hebben, vermoedelijk de oudste uit het gezin. Deze wordt vermeld in een acte van 26 Nov. 1689, voorkomende in het register van prothocollen van opdrachten, transporten en rentebrieven van Rijswijk Z.H. (deel 1676-1689). Op genoemde datum compareerde nl. voor het schepengerecht aldaar: „d'Heer *Hendrik van Maerle,* raed en Vroedschap van 's-Gravenhage. Dewelcke verclaerde vercocht te hebben ende bij dezen wel ende wettelick op te draqen ende te transporteren aen ende ten behoeve van de Heer *Marcelis van*

[1]) Zijn weduwe bezat in 1674 *f* 15000.— (Haagse Cohieren 1674, Jaarboekje „Die Haghe" 1914/15, blz. 50 en 113.)

Maerle zijn heer Comparantes Broeder mede wonende in 's-Gravenhage ofte desselfs recht vercrijgende den eygendom van de gerechte helft in een Losrentebrief tot laste vant Gemeenelandt van Hollandt ende Westvrieslandt ten comptoire van de Heer Ontfanger Generaal Mr Cornelis Aert van Hogerheijden, staende origenelick op de naam van *Govert Hendricxsz. van Maerle* als man ende vooght van *Geertje Gerrits* in dato den sesden february XVI[c] sesenveertich inhoudende capitael en somme van drie duijsent gulden. Geregistreert fol. 5604: Ende noch de Gerechte helft van een Capitael van vijff duvscnt vijff hondert negenenveertigh ponden van XL grocten t' stuck, hem Heer Compt competeerende in vier Losrentebr'even spreeckende mede ten Lasten vant voorsz. Gemenelandt van Hollandt en Westfrieslandt, ten comptoire van de Heer Mr. Joost Heemskerck Ontfanqer van de Gemeenlandtsmiddelen tot Leijden welke voorsz Helft hem Compt alsmede de helft in de bovengemelde Rentebrief, Aengecomen is, bij doode ende Overlijden van zijn moeder zal' *Gerritje Gerrits* wed: van zalr *Govert Hendricxsz. van Maerle,* alles breder blijckende bij het Contract van Scheijdinge tusschen Dominus Laurentius Laurentius, Nicolai van Egmont, ende Dominus Roesselius praetorius Bedienaers des Goddelicken woorts ter eenre. ende Sr *Govert Hendricxsz. van Maerle* alle zalr ged: ter andere zijde opgerecht in dato den X[e] Julij XVI[e] seven en vijftigh voor den notaris Melchior Bras-er tot Leijden van welcke voorsz. Ende getransporteerde effecten, de voorsz. Marcelus van Maerle, de wederhelft mede doort overlijden van de voorsz. Gerritje Gerrits haerlieder moeder zalr is aengecomen en Competerende is", enz. enz.

Ik heb deze acte bijna geheel aangehaald, omdat ze zo rijk aan geqevens is. Uit het moederlijk erfdeel van *Hendrick* en *Marcelis van Maerle* zijn b.v. gevolgtrekkingen te maken nopens de gegoedheid van de weduwe van *Govert van Maerle.* Ook bliikt er uit dat *Hendrick* lid van de vroedschap was van 's-Gravenhage in 1689. Hij komt in deze functie ook reeds voor in 1680 en was gehuwd met *Catharina van Schagen.* Op 9 Mei 1681 liet dit echtpaar te 's-Gravenhage een dochtertje *Gerlina* dopen, waarbij zijn broeder Dr. *Marcellus van Maarle* en diens vrouw *Maria van Stapele* als getuigen optraden. (Daar deze *Hendrik van Maerle* verm ± 1622 is geboren. is hij dus blijkbaar eerst op gevorderde leeftijd getrouwd.) Vermoedelijk komt zijn portret wel voor on een der Haagse regentenstukken uit het laatste kwart der 17de eeuw. Meer gegevens over hem en zijn gezin heb ik in de Haagse archieven niet aangetroffen [2]).

Omtrent zijn ouders, broeders en zuster vond ik in de Haagse doop-, trouw- en begraaffiches nog vermeld: dat de vader *Govert Hendricse van Maerle* begraven werd op 74 Maart 1673. zodat hii dus 81 of 82 jaren oud is geworden. Zijn vrouw *Geertje* of *Gerritie Gerritsdr. de Groot* werd te 's-Gravenhage begraven op 12 Oct. 1676, zodat zij haar man ruim drie jaren overleefde. Omtrent de zoon *Gerrit* of *Gerard van Maarle* vond ik. dat hij als koopman met het schip „Het wapen van Amsterdam" uit Indië terugkerend op de kust van IJsland schipbreuk leed in het jaar 1667 en daarbij om het leven kwam. (vgl. protocol notaris van Rijp te 's-Gravenhage 23-1-1668).

De dochter *Judith Goverts van Maarle* en de zoon *Theo-*

[2]) In het boek van E. Voet Jr., Merken van Haagse goud- en zilversmeden, 1941, vond ik over hem nog: *Hendrick van Maerle,* goudsmid, juwelier, ondertr., als j.m., 6 Maart 1678 met *Catharina van Schagen,* j.d. van Alkmaar. Nominatie deken 1679—'87. Zijn boedel was insolvent in 1690.

dorus worden slechts vermeld in de bovenaangehaalde acte van 16 Mei 1670.

Omtrent de Haagse medicus Dr. *Marcelis Govertsz. van Maarle,* die blijkbaar vernoemd was naar zijn Graafse grootvader *Marcelis Otten Roeloffs,* weten wij iets meer. Blijkens het Leidse album studiosorum werd hij in 1655 op 26-jarige leeftijd student in de medicijnen. Hij moet derhalve geboren zijn in 1628 of 1629. Hij werd te 's-Gravenhage begraven op 18 Oct. 1692 en is dus ongeveer 64 jaren oud geworden. Hij woonde aan de Veerkade. Hij huwde in 1672 met *Maria van Stapele,* weduwe van ..... *van Ophoven,* bij wie zij een dochter *Petronella van Ophoven* had, die trouwde met Mr. *Pieter Bucherius* [3]). Uit het huwelijk met *Marcelis van Maarle* werd een zoon *Godefridus geboren,* gedoopt te 's-Gravenhage 1 Oct. 1673 en nog een kind, gedoopt 28 Juli 1672. Een dezer kinderen werd te 's-Gravenhage begraven op 14 Oct. 1674 [4]), vermoedelijk *Godefridus,* want deze wordt niet meer vermeld. De huwelijkse voorwaarden van Doctor *Marcellus van Maerlen* vindt men in deel 425 der Haagse notariële protocollen op fol. 198 en 210 dd. resp 4 Jan. 1672 en 19 Sept 1673. Ook is er nog een acte omtrent hem in het protocol van notaris C. v. Rijp dd. 13 Juli 1669.

Verdere gegevens omtrent de nakomelingschap van de Haagse graanhandelaar *Govert van Maarle* ontbreken [5]). Ik vermoed dat deze tak Govert, althans in de mannelijke lijn, is uitgestorven.

Govert had echter nog een broeder *Fop Hendricxz. van Maarle,* wiens nakomelingen worden vermeld tot op het einde van de 18de eeuw en ook nog een zuster *Judith Hendrikse van Maerle.* Mis-chien had hij ook een broeder *Jacob van Maerle,* want 7 Januari 1664 komt in het notarieel archief een zekere *Hendrickje Jacobs van Maerle* voor. (deel 276, fol. 5).

1. *Fop Hendricksz. van Maarle* is jong gestorven, want in deel 70 van het notarieel archief van 's-Gravenhage, nots. P.v.G. 22 Jan. 1636, is sprake van *Fop Hendricxsz. van Marelen,* zalige man van *Maertgen Mathijsz. van Hasselt* [6]). Van dit echtpaar zijn mij drie zonen en vermoedelijk een dochter *(Hendrina van Maerle,* die op 22 Juli 1657 optreedt als getuige) bekend. Deze drie zonen volgen hier met hun nageslacht:

3) Dc registers der graven Kloosterkerk 's-Gravenhage. (Overboekingen, enz.) door J. c. ven der Muelen 1883:

Den 31 July 1719 de helft van deze grafstede (nr. 5) overgcbouckt op den naem vnn dc Heer en Mr. Pieter *Bucherius,* als in huwelijk hebbende *Petronella van Ophoven,* die een dochter was van *Maria* van *Stapelen,* die getrout was en universeele erfgenaem ven Doctor *Marcelis* van *Maerle,* die een soon was ven ***Govert*** *Maerle.*

4) Graven Kloosterkerk 's-Gravenhage. Reg. van "vcrbcuckingen enz. (zie noot 3) fol. IIe XVI No. 5. Den XI Aug. 1661 het graf nr. J sup. fs. 215, verbouct op de name van ***Govert*** *van Maerle.* Den 1 Januari 1671 begraven Monsr. *de* ***Lange.*** 13 Juli 1678 vcrbouct op Doctor *van Maerle,* Den 22 Febr. 1674 verbouct op de naem van *Gerritge* van *Maerlo,* weduwe en boedelhoudster van *Govert van Maerlo.* Den 14 Oct. 1674 een kind van Doctor van *Maerlo.*

5) Van *Govert Hendricxen van* Maerle wordt in de Grote Kerk te 's-Gravenhage een kind gedoopt op 23 Oct. 1633.

6) Deze *Fop Hendricxs* van *Maerlen* leefde blijkbaar nog 7 Juni 1633, want in deel-69 der Haagse not. protocollen, fol. 69, notaris P. v. G., wordt hij zonder de aanduiding „zal." genoemd als man van ***Maritge*** *Mathijss van Hasselt.*

11. *Matheus Foppe van Maerle* [7]), mr. schoenmaker te 's-Gravenhage, geb. 1625, tr. aldaar 10 Aug. 1648 *Lijsbeth van Teyckenbeek,* die te 's-Gravenhage begraven werd op 8 Mei 1660. Hij hertrouwt ± 1662 met *Pieternelle Centen van Leeuwen,* dr. van *Cent Philipsz. van Leeuwen.*

Uit het le huwelijk:

a. *Anthonie,* ged. 's-Gravenhage 15 Oct. 1649, get.: Pieter Bellaert en Judith van Maerle

b. *Matheus,* ged. 's-Gravenhage 2 Oct. 1650, get.: Aeltgen Dubly en Judith van Maerle.

c. *Maria,* ged. 's-Gravenhage 22 Juli 1657, get.: Hendrina van Maerle.

Uit het 2e huwelijk:

d. *Vincent,* ged. 's-Gravenhage 24 Maart 1663, get.: Cent Philipsz van Leeuwen, Judith Hoeckgeest, Philips van Leeuwen en Janneken Philipsz. Rietveld, volgt onder 111.

e. *Matheus,* ged. 's-Gravenhage 14 Maart 1668, get.: Adryaen Westerbaen, Judith van Leeuwen en Lijsbeth van Leeuwen; hij werd later Iakenkoper. Van hem wordt een kind *Matheus* vermeld, begr. 's-Gravenhage 27 Maart 1696. (Impost *f* 6.—).

f. *Johanna van Maarle,* ged. 's-Gravenhage 4 Juni 1670,

111. *Vincent Matheuszoon van Maarle,* ged. 's-Gravenhage 24 Maart 1663, get.: Cent Philipss. van Leeuwen, Judith Hoeckgeest, Philips van Leeuwen en Janneken Philipss Rietveld, werd begraven te 's-Gravenhage 11 Oct. 1698 [8]) en is dus slechts 35 jaren oud geworden. Hij was gehuwd met *Pefronella de Groot.*

Uit hun huwelijk zijn mij twee kinderen bekend:

a. *Mattheus van Maerle,* ged. 's-Gravenhage 6 Januari 1692, get.: Adriaan en Agatha van Leeuwen, † blijkbaar jong.

b. *Mattheus,* volgt IV.

IV. *Matheus van Maerle,* ged. 's-Gravenhage 11 Aug. 1696, (get : de vroedschap Adriaan van Leeuwen en Agatha de Groot), huwde met *Adriana Weldijk,* dr. van *Cornelis Weldijk,* en vermoedelijk *Adriana de Bye.* Dit echtpaar *van Maarle* woonde te Delft. Uit hun huwelijk zijn mij vier kinderen bekend, t.w.:

1. *Cornelis van Maarle,* ged. Delft (N. Kerk) 5 Sept. 1726.
2. *Adriana van Maarle,* ged. Delft (0. Kerk) 13 Dec. 1730.
3. *Pieternella van Maarle,* ged. Delft (N. Kerk) 10 Aug. 1732.
4. *Adrianus van Maarle,* ged. Delft (N. Kerk) 9 Juni 1740 (getuigen: Cornelia Weldijk en Adriana de Bije).

Toevallig in de oude kerkregisters van Lisse rondsnuffelend voor nasporingen naar een geheel ander geslacht, vond ik daarin de hierboven onder IV, 1 vermelde *Cornelis Mattheusz. van Maarle,* alwaar hij als weduwnaar van *Wijntie de Bruyn* (begr. Lisse 28 Maart 1781) op 17 Maart 1782, dus op 56-jarige leeftijd, hertrouwde met *Elisabeth Kromhout.* j.d., geb. te Warmond, wonende beiden te Lisse. Zij schonk de

7) *Matheus* van *Marel,* schoenmaecker. 17 Sept. 1643. getuige: ntrs. P. v. G. deel 97, fol. 373.

Matheus van *Marelen,* 14 Juli 1648. Ntrs. P. v. G. deel 78, fol. 181.

Matheus van Maerle en *Lijsbeth Teyckenbeecq,* mr. schoenmaker, geb. 1625. deel 553 not. prot. fol. 182v.

Matheus van Marel, 29 Mei 1643, getuige, not. protocollen 's-Gravenhage. deel 97. fol. 199v. ntrs. P. v. G.

8) 11 October 1698. Begraven in de Nieuwe Kerk te 's-Gravenhage *Vincent* van *Marelde* (volgens impostregister van *Maarle*) 't Regt is *f* 20.—. 1 POOS geluit *f* 3.—. (uit Wapenheraut 1909, blz. 350).

reeds bedaagde Cornelis acht kinderen, van welke het laatste nà zijn dood geboren werd. Hij werd in de kerk te Lisse begraven op 9 Oct. 1790 in graf nr. 6. De kosten bedroegen ongeveer ƒ 35.— en de impost bedroeg ƒ 15.-. Hij bereikte dus een leeftijd van ongeveer 65 jaren. Zijn kinderen uit het 2e huwelijk waren:

1. ***Adriana,*** ged. Lisse 30 Juni 1782 (get.: Adriana Weldiik).
2. ***Gerrit,*** ged. Lisse 27 Juli 1783 (get.: Hendrik Bartijn en Pieternella Cromhout).
3. ***Piefernella,*** ged. Lisse 17 Oct. 1784 (get.: Jan Freesman en Pieternella van Maarlen), † Lisse 3 Nov. 1784.
4. ***Maftheus,*** ged. Lisse 5 Nov. 1786 (get.: Adrianus van Marlen en Maria Gijbe).
5. ***Elisabeth,*** ged. Lisse 30 Dec. 1787 (get.: Simon Esvelt en Heyltje Cromhout).
6. ***Johannes,*** ged. Lisse 14 Dec. 1788 (get.: Johannes Freesman en Petronella van Marlen).
7. *Cornelis,* ged. Lisse 14 Maart 1790 (get.: Hermanus Geerling en Sophia Crommelin).
8. *Petronella,* ged. Lisse 13 Juni 1791 (get.: Barent Carsjens en Elisabeth Bartijn).

Wij zien hieruit dat ***Adriana Weldijk*** in 1782 nog leefde. Zij moet toen wel ongeveer 80 jaren oud geweest zijn. Verder ontmoeten wij hier bij de getuigen Cornelis' broeder ***Adrianus,*** vermoedelijk gehuwd met ***Maria Gijbe*** en zijn zuster ***Pefronella,*** vermoedelijk gehuwd met ***Johannes Freesman.***

Deze Van Maarle's heb ik verder niet in Lisse aangetroffen, zodat de weduwe na de dood van haar man ***Cornelis van Maarle,*** naar elders vertrokken moet zijn, misschien wel naar haar geboorteplaats Warmond. Daar genoemde ***Cornelis van Maarle 4*** zonen had, nl. ***Gerrif, Maffheus, Johannes en Cornelis,*** is het zeer goed mogelijk dat van deze nog afstammelingen geleefd hebben of nog leven.

Het is mij hetaas niet bekend of uit het le huwelijk van ***Cornelis Matheusz. van Maarle*** met ***Wijntje de Bruyn*** kinderen geboren zijn. Ik vond hen te Lisse niet vermeld. Hij kan ongeveer in het tijdvak 1750 tot 1781 met haar gehuwd zijn geweest.

Er leeft in ons land nog een R.K. familie ***Van Maarle*** (b.v. in Leiderdorp, Warnsveld, enz.) afkomstig uit de stad Utrecht, afstammende van ***Paulus van Maarle,*** geb. Utrecht 1786 of 1787 en overleden aldaar 1 Maart 1860, gehuwd met ***Maria André.*** Deze ***Paulus van Maarle*** was een zoon van ***Cornelis van Maarle*** (vermoedelijk geb. ± 1760) en ***Pefronella Konge.*** Deze Cornelis zou een zoon geweest kunnen zijn van het bovengenoemde echtpaar ***Van Maarle-de Bruyn.*** Daar de door mij in dit artikel behandelde Van Maarle's echter protestant waren (evenals de Van Merlen's), is verwantschap tussen deze families niet heel waarschijnlijk. Bovendien zijn er tekenen, welke er op wijzen, dat deze Utrechtse Van Maarle's afstammen van een zekere ***Willem van Maerlen*** uit Odijk, die burger wordt van Utrecht 1683/84 en aldaar 5 April 1684 trouwde met ***Geerfruy Greevinck,*** weduwe van ***Adolf Bouma.***

Hiermede heb ik de nakomelingen van ***Fop Hendricksz van Maerle en Maertgen Mathijsdr. van Hasselt*** nog niet afgehandeld, want zij hadden nog minstens twee zonen, nl. ***Abraham*** en ***Heyndrick.*** (volgorde onbekend).

IIbis. ***Abraham Foppe van Maerle*** [9]), die kleermaker was

[9]) *Abraham van Maerlen,* kleermaker te 's-Gravenhage. Not. prot. deel 79, fol. 21, ntrs. A. v. d. D. 11 Juni 1646.

in 's-Gravenhage, alwaar hij vermoedelijk omstreeks 1620 geboren is. Hij was gehuwd met ***Maria van Baersenburch en*** uit de Haagse doopfiches noteerde ik 3 kinderen van hen, nl.:

1. ***Fop Abrahamsz. van Maarle.*** ged. 2 Dec. 1653 (get.: Judith Hoeckgeest, Gidion Dossigny).
2. *Jozyna,* ged. 13 Juli 1649 (get.: Judith Westerbaen. Peter Gerrits Hulstra).
3. ***Maria,*** ged. 11 Nov. 1646.

Over verdere gegevens omtrent deze ***Abraham van Maarle*** en zijn nageslacht beschik ik niet.

Ten slotte de 3e ons bekende zoon van ***Fop van Maerle:*** IIter. ***Heyndrick Foppe van Maerle*** testeerde als ziekelijke jongeman op 3 Juli 1636 (dus na zijn vaders dood) bij nots. P. v. Groeneweghen te 's-Gravenhage. Hij benoemt zijn moeder ***Marytje i'hysse van Hasselt,*** weduwe za. ***Fop Heyndrix van Maerle,*** tot zijn erfgenaam, t.w. van 50 carolus guldens, blijkbaar het geld dat hij van zijn vader geërfd had. Toch schijnt het mij toe, dat deze jonge man nog lang daarna leefde, want 21 jaren later, op 30 Juli 1657, compareerde voor Anthony van der Drift, notaris te 's-Gravenhage, ***Hendrik van Maerle,*** organist te Utrecht, weduwnaar van ***Geerfruyt van Oudersgie*** of *Overschie.* Hierin wordt de voogdij behandeld van zijn minderjarig dochtertje *Judith* ***van Maerle.*** Haar voogd was haar o u d o o m ***Govert Hendriksz. van Maerle.*** Deze ***Hendrik van Maerle*** was hoogstwaarschijnlijk wel de bovengenoemde zoon van ***Fop van Maerle.*** Het is wel jammer dat bij zijn naam niet vermeld staat Fopzn. of iets dergelijks. Zijn testament ondertekende hij in onberispelijk handschrift als Heyndrick Foppe van Maerle, terwijl de acte van 1,657 op vrij gebrekkige wijze ondertekend is door Hendrick van Maer.e. Het is uiteraard mogelijk dat deze Utrechtse organist Hendrick van Maerle tot vader heeft gehad een ons onbekende broeder van Govert Hendricksz. van Maerle, b.v. de reeds vermelde Jacob.

Deze ***Heyndrick van Maerle*** wordt als kunstbeoefenaar te Utrecht vermeld in het tijdvak 1644—1658.

Intussen zal het de opmerkzame lezer zijn opgevallen, dat bij verschillende dopen van de kleinkinderen van Fop Hendricksz. van Maarle zekere Judith als getuige optrad onder 3 namen, nl. Judith van Maerle, Judith Westerbaen en Judith Houckgeest. Deze Judith was ***Judifh Hendricksdr. van Maerle,*** een zuster van Govert en Fop van Maerle. Zij was eerst gehuwd met ***Abraham Westerbaen,*** die overleden moet zijn tussen 13 Juli 1649 en 2 Dec. 1653 en vervolgens met ***Vincent Houckgeest.*** Abraham Foppe van Maerle is vermoedelijk naar zijn oom Abraham Westerbaen vernoemd. Uit haar le huwelijk had Judith een zoon ***Adriaen Wesferbaen*** geheten. Het is mij niet bekend of Abraham Westerbaen verwant was aan de bekende dichter en stichter van de vermaarde buitenplaats Ockenburch ***Jacob Wesferbaen*** (1599—1670), maar ik acht dit wel waarschijnlijk, want Westerbaen was geen veelvuldig voorkomende geslachtsnaam, zij waren tijdgenoten en beide woonden in 's-Gravenhage of vlak daarbij. Misschien waren zij broeders.

In de notariële protocollen van 's-Gravenhage komt Judith van Maarle, die het laatst vermeld wordt op 4 April 1671, enige keren voor:

Judith ***van Maerlen.*** wed. van ***Abraham Wesferbaen,*** 2 Dec. ***1652,*** deel 81, fol. 314, notaris P. v. G.

Judith van Maerle. dr. van Mr. ***Heynrick van Maerle.*** 30 Juli 1657, fol. 188 en 191 van deel nr. 64, nots A. v. D.

Judith van Maerle, nu vrouw van ***Vincent Houckgeest*** en

moeder van *Adriaan Westerbaen.* 9 April 1658, deel 479, fol. 79 en 135, notaris J. v. D.

Judith van Maerle, laatst wede van *Vincent Hoeckgeesf.* Acoord. 4 April 1671. deel 447, fol. 110[10]).

Zij heeft dus ook haar 2e echtgenoot overleefd. Haar begrafenis heb ik niet vermeld gevonden.

Thans nog iets over de vader van *Govert, Fop* en *Judith van Maerle,* die wij hierboven in dat notariële stuk van 1657 vinden aangeduid als Mr. *Heynrick van Maerle.* Wellicht ten overvlcede merk ik op dat dit voorvoegsel geenszins behoeft te betekenen dat hij meester in de rechten was. Zijn kleinzoon Matheus was mr. schoenmaker, zijn kleinzoon Abraham mr. kleermaker in 's-Gravenhage. enz. Toch moet ik in verband met de maatschappelijke positie van de Haagse koopmansfamilie Van Maarle hierbij opmerken, dat men zich niet moet laten misleiden door deze beroepsaanduidingen. Ik acht het zeer waarschijnlijk, dat deze Van Maarle's gezeten burgers waren in 's-Gravenhage. Doch ik keer terug tot de ons nog zo weinig bekende stamvader van dit Haagse geslacht Mr. Heynrick van Maerle, van wie ik niets anders ken dan zijn naam en van wie ik vermoed, dat hij wel uit Grave geboortig zal zijn. Ook de naam van zijn vrouw kennen wij niet. Doch uit het feit, dat zijn ons bekende drie kinderen allen te 's-Gravenhage woonachtig waren, kunnen wij met grote waarschijnlijkheid concluderen, dat ook hij daar gewoond heeft. Daar hij omstreeks 1560 geboren moet zijn, is het dus mogelijk, dat hij tot ±1630 in 's-Gravenhage heeft gewoond. Daar hij en zijn vrouw de „missing link" vormen in dit relaas, zou ik zo gaarne zien, dat een van onze Haagse leden, die zich voor dit probleem interesseert, zou trachten wat meer omtrent hem te weten te komen. Vermoedelijk zal hij in de archivalia voorkomen onder het patronymicum *Heynrick* of *Hendrick Celisz. of Marcelisz.,* al of niet gevolgd door *Roeloffs.* Ik heb hem echter niet kunnen ontdekken.

De tweede onbeantwoorde vraag is: Waar is de weduwe van *Cornelis Marcelisz. van Maarle* met haar 8 kinderen gebleven na haar mans dood te Lisse in 1790 of 1791?

Ten slotte nog iets over het wapen der Haagse *Van Maarle's. Govert rfendrickszoon van Maarle,* de graanhandelaar en regent van het Dol- en Pesthuis, voerde 3 vogels in een schild met als helmteken een vogel met zijwaarts gestrekte vleugels. Naast het helmteken staan de letter G. H. (dus zeker zijn wapen). Aldus is dit wapen te vinden in een der protocollen van notaris C. van Rijp te 's-Gravenhage. Deze vogels zullen wel maarlen of merels voorstellen In een klein lakzegelafdruk is dat uiteraard moeilijk te onderscheiden. In Rietstap komt een wapen voor van een familie *Van Meerle,* Vlaanderen, „d'azur à trois merles d'or", waarmede bovenvermeld wapen dus veel overeenkomst heeft. Dit is van belang, omdat die Vlaamse familie *Van Meerle* wel identiek zal zijn met de Antwerpse *Van Merlen's,* die aldaar twee en een halve eeuw woonachtig waren. De Van Maarle's (= Merula's) uit Brielle voerden op een zwart schild een

[10]) Deze acte behandelt een precario-aangelegenheid. Merkwaardig is dat hierin als getuige optreedt een mij onbekende *Philips van Maerle,* „metselaersgesel". Deze ontmoette ik ook in een testament van zekere *Jannetje* van *Maerle* (not. prot. 's-Gravenhage 23 Mei 1680, deel 426, fol. 301), die gehuwd was met *Symon Fury.* Zij vermaakt een huis aan haar broeder *Philips van Maerle.* Blijkbaar was hij familie van *Judith van Maerle,* de zuster van *Govert* en *Fop.*

In dc Haagse begrafenisfiches vond ik nog:

18-2-1694, de Wed. van *Flip van Marelen,* begraven in de Nieuw Kerk.

Ik vermoed dat deze *Flip* en *Jannetje van Maerle* kinderen zijn geweest van Pop *van Maerle* of van de overigens onbekende *Jacob van Maerle,* die wij reeds vermeldden.

wiel[11]) met 8 spaken van goud vergezeld van 3 gouden merletten, zittend 2 boven op het wiel en 1 onder, het schild met een rand van goud. Dit Merula-wapen, dat o.a. voorkomt op het portret van Prof. *Paulus Merula* van 1602 door J. Matham, met de spreuk Vincenti Laurus, komt — zoals nu gebleken is — geheel ten onrechte als hartschild voor in het wapen van de geadelde Nederlandse familie Van Merlen. Dit geldt mede voor de spreuk Vincenti Laurus.

Volgens. Rietstap voerde Otto van Merler uit Grave I drie zilveren merels op een rood veld, II een zwart molenijzer op zilver, III en IV geschaakt, zilver en zwart.

Vervolgens geeft dezelfde bron een wapen *Van Merlen* Holland: Op een zilveren schild 3 zwarte merels 2 en 1 met rode snavels en poten, terwijl verder dit schild een zwarte dwarsbalk vertoont met een 5-puntige zilveren ster.

Voorts vermeldt Rietstap *(de)* Merle-wapens in Frankrijk zoals Merle in Auvergne: 3 zilveren merels op zwart. *Merle* in Lyonnais, 1 zwarte merel op goud, *Merle in* Languedoc 5 (2, 1, 2) zwarte merels op goud en Ze *Merle de Rébé* in Beaujolais 3 zwarte merels op goud.

Anyelus Merula, de bekende geloofsmartelaar, voerde blijkens zijn geschilderd portret, nog in de Merulastichting te Brielle aanwezig, een gouden schild met een zwarte getinneerde faas, vergezeld van 4 zwarte vogeltjes boven en 1 id. (vliegend) onder.

Het oude Wateringse landbouwersgeslacht *Van der Mare1* (oudtijds ook vaak voorkomend als *Van Maarle) is* mijn eigen geslacht, aanvangende met *Roeland Pouwelsz.,* die landbouwer was in Wateringen in de le helft der 16de eeuw. Een achterkleinzoon van hem, *Jan Cornelisz. van der Marel,* liet in 1641 een wapen schilderen, dat nog in onze familie bewaard is gebleven, bestaande uit een schild van goud waarop 3 zwarte merels (2 — 1), helmteken eveneens een zwarte merel tussen een gesloten vlucht, onderschrift 16 *Jan Cornelis van der Marel 41.* (Tot dit geslacht behoorde *Jan van der Mare1 1876-1949,* die lid van de Raad van Ned.-Indië was.)

Een ander Westlands geslacht *Van der Marel,* dat afkomstig was uit 's-Gravenzande (*Jan Adriaensz. van der Mare1* was aldaar in de le helft der 17de eeuw rentmeester, procureur, subst. baljuw en schout, en zijn broeder *Cornelis* burgemeester) en daarna gedurende 3 eeuwen in Maassluis woonde, voerde op goud 3 zwarte grutto's, die in Kennemerland marels' genoemd worden. (Tot dit geslacht behoorde de Haagse kunstschilder *Marinus van der Maarel 1857-1921.)*

Van al deze Hollandse *Van Maarle's* of *Van der Marel's* en ook van het geslacht *Van Marle* (een geheel andere familie uit Overijssel) hebben in de 17de eeuw leden in 's-Gravenhage gewoond en de notarissen schreven hun namen op allerlei verwarring stichtende wijzen, zodat bij de raadpleging dezer bronnen de grootste voorzichtigheid is geboden.

(Slot volgt.),

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.
(vervolg van LXXI, 31.)

Valckenborch,

Otto Valckenborch, in 1584 schepen van Nijmegen, voerde volgens „De Nederlandsche Heraut" 1890, pag. 123, als wapen: „een ster".

[11]) **Zou dit** niet verband houden met het kasteel Wielestein bij Heenvliet waarvan Willem *Merulla* (de vader van de professor Paulus Merula) kastelein was alvorens hij secretaris vn Dordrecht werd?

Dit is niet geheel juist, want zijn zegels van 1579, 1581, 1582, 1584 en 1594 aan charters in diverse archiefbronnen vertonen de zespuntige ster voorzien van een golvende straal ter weerszijden van de onderste punt: het is dus een komeet.

Hij komt ook voor met de namen *Valkenborch, Valckenburch, Valkenburch* en *Valkenburgh.*

Valentijn.

Volgens „De Nederlandsche Leeuw" 1929, kolom 103, zou *David Valentijn,* in 1775 en 1779 lid van het Handelshuis David Valentijn en Zoonen te Amsterdam als wapen gevoerd hebben: „gevierendeeld, 1 en IV een klimmende vos: 11 en III 5 kepers. En in een hartschild een boom, vergezeld rechts en links van een klimmende vos met de voorpoten tegen de stam van de boom".

Ofschoon ik lakafdruk noch zegel van deze *David Valentijn* gevonden heb, durf ik toch met vrijwel absolute zekerheid te zeggen, dat het hier beschreven wapen niet van hem is en wel om de twee navolgende redenen. Ten eerste voerde Dr. Christoffel *Valentijn,* van 1704 tot 1712 regent van het Leprooshuis te Amsterdam, volgens het M.S. Wapenboek dier regenten in het Gemeente-Archief aldaar als wapen: „in goud 3 blauwe bloemen aan groen gebladerde groene stelen als onderstaande schets waaiersgewijs op groene grond geplant".

Dus het zelfde wapen als in het Armorial Général voor de Amsterdamse familie *Valentijn* beschreven, waar gezegd wordt, dat deze bloemen passiebloemen zijn.

Ten tweede is dit wapen met het hartschild het wapen van *Isaac van Thije,* heer van Opmeer, in 1735 en 1755 te Amsterdam, zoals uit zijn lakafdrukken in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer en in de Crimineele processtukken van het Hof van Gelderland blijkt, met dien verstande echter, dat de 2 dieren in het hartschild 1 e e u w e n in plaats van vossen moeten zijn.

de Valle.

Volgens „De Wapenheraut" 1897, pag. 239, 240 voerde *Arnold de Valle,* in 1639 aangesteld tot vroedschap van Alkmaar en overleden in 164 1, als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV in zilver 3 zwarte appels met de steel naar beneden: 11 en III in zilver een rode dwarsbalk beladen met een gouden halve leeuw en vergezeld van 15 groene liggende blokjes, waarvan 9 boven de balk, 5-4 gerangschikt, en 6 beneden de balk en 3-2-1 gerangschikt".

Zijn zegel echter aan charter van 15 Sept. 1639 in de Verspreide Charters in het Algem. Rijksarchief te 's-Gravenhage vertoont in de kwartieren 1 en 4 g e e n appels d o c h r i n g e n a a n d e o n d e r z i j d e v o o r z i e n v a n e e n s t i f t als onderstaande schets.

Evenzo voerde Mr. *Johan Arnoudszoon de Vallee,* in 1666 oud-raad van Dordrecht en in 1668 schepen dier stad, volgens het M.S. Wapenboek betreffende de regering van Dordrecht door van der Lelij en volgens zijn zegel in de Collectie Schepenzegels in het Gemeente-Archief te Dordrecht.

En evenzo voerde volgens het Armorial Général de Dordtse familie *de Vallee,* w-aar die voorwerpen in de kwartieren 1 en 4 geheel zwart zijn aangegeven.

Verburgh.

Volgens „De Navorscher" 1913, pag. 213, voerde de Betuwse familie *Verburgh* als wapen: „3 verhoogde wassenaars vergezeld beneden van 3 sterren"

Deze naam deugt niet en moet *Verbrugh* zijn, hiertoe behoorde *Aalbertus Verbrugh,* in 1787 gesubstitueerd-richter van de heerlijkheid Lienden en in 1794 schepen van Lienden, wiens lakafdrukken in de besloten testamenten van Lienden en in protocol 4707 van notaris A. Ponse in het Gemeente-Archief te 's-Gravenhage dit wapen vertonen.

Evenzo met de wassenaars en sterren goud in blauw is dit wapen aangebracht aan een monumentale lantaarn staande in het dorp Lienden als wapen van *Johan Adriaan Verbrugh,* van 12 Mei 1869 tot 12 Mei 1909 burgemeester dier gemeente.

Verhagen.

Volgens de genealogische en heraldische gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java door Baoys van Treslong Prins, deel I, pag. 78 en 79, vertoont de grafzerk op de begraafplaats Tanah Abang te Weltevreden van de 16 Febr. 1694 in de ouderdom van 56 jaar overleden *Eewout Verhagen,* opperkoopman en fabriek en heemraad der Bataviase Ommelanden als wapen: „een beurtelings gekanteelde dwarsbalk over een linker schuinbalk heengaande".

Doch „De Wapenheraut" 1903, pag. 421, beschrijft het wapen van deze zelfde *Eewout Verhagen* (met zelfde functies, overlijdensdatum en leeftijd) als volgt: „een linkerschuinstreep over een in 3 horizontale rijen geschakeerde dwarsbalk heengaande".

Volgens deze Wapenheraut zou het helmteken van deze *Eewout Verhagen* zijn: „een uitkomende man, gekleed in de kleding der dienaren van de O.I. Compagnie en met beide handen een naar rechts gerichte verrekijker voor de ogen houdende, doch volgens eerstgenoemde bron behoort dit helmteken niet bij het eerstbeschreven wapen *Verhagen,* maar bij het op die grafzerk naast dit wapen *Verhagen* voorkomende vrouwelijk wapen met een omgewende blote arm van de rechter schildrand uitgaande en een schuinrechts geplaatste arm in de hand houdende.

Veugen.

Volgens een M.S. Wapenboek in het Rijksarchief te Maastricht, getiteld „Afbeeldingen van grafzerken zich bevindende in verschillende kerken" is het wapen van de 6 Mei 1740 overleden *Marie Veugen,* de vrouw van de 3 Aug. 1683 overleden *Jan Gedilde St. Martin,* voorkomende op hun beider grafzerk in de O.L. Vrouwekerk te Maastricht: „een voor-

werp vergezeld van de letters M en V als onderstaande schets".

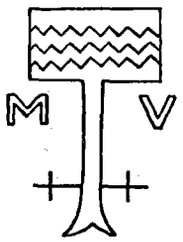

Volgens „De Maasgouw" 1908, pag. 78, echter vertoont dezelfde zerk in dezelfde kerk van dezelfde 6 Mei 1740 overleden *Marie Veugen,* de vrouw van *Jan Cedil (sic) de* (sic) Sc. *Martin,* een totaal ander voorwerp zonder letters als onderstaande schets.

Wie heeft nu gelijk?

(Wordt vervolgd.)

BOEKBESPREKING.

Stamboom van het Rotterdamse geslacht de Vrijer, door T. van der Loos. Gestencild. [Kotterdam 1953.] Niet in de handel.

Van dit geslacht, afstammende van *Gerrit Jansz. de Vrijer,* kassemaker en oudekleren-koper te Rotterdam, aldaar gehuwd in 1604, is nog een groot aantal nakomelingen te Rotterdam gevestigd, zodat men, zoals de titel trouweus aangeeft, van een typisch Hotterdams geslacht kan spreken. Een zeer groot aantal leden dezer familie, oefende het beroep van (hout)-zaagmolenaar uit; heden leven de afstammelingen van het geslacht in verschillende maatschappelijke geledingen. Als meest op de voorgrond getreden lid van het geslacht moet genoemd worden: Prof. Dr. *M. J. A. de Vrijer,* theol. doctor, hoogleraar te Utrecht.

ben drietal fragment-genealogieën *de Vrijer,* niet aansluitende op het hier behandelde geslacht, besluiten, met een naamregister, dit aardige, 86 bladzijden tellende, boekje, waarvan nog enkele exemplaren verkrijgbaar zijn tegen de prijs van ƒ 3,50 per stuk bij de schrijver T. van der Loos, Prinses Margrietlaan 20b, Rotterdam.

W. W. VAN VALKENBURG.

Emigratie uit de Antwerpse Kempen, door Drs. Jos. Verbeemen, „Oudheid en Kunst", Algemeen Tijdschrift voor Kempische Geschiedenis, uitgegeven door de Geschied- en Oudheidkundige: Kring voor Brecht en omstreken, 36e Jaargang, aflevering 1-2-3, 1953.

Deze studie is het resultaat van een onderzoek in de poortersboeken der steden Antwerpen, Lier, Mechelen, Bergen op *Zoom,* Breda, Brussel, Leuven, Diest, 's-Hertogenbosch en Goes, naar de vestiging aldaar van immigranten uit de Westelijke Antwerpse Kempen.

Bij elk dezer steden worden immigranten, chronologisch gerangschikt per gemeente van herkomst, vermeld, waarbij de daarbij in de poortersboeken vermelde nadere gegevens (beroepen, etc.) tevens worden opgegeven.

Deze poorterinschrijvingen, sommige reeds daterende uit het begin van de 15de eeuw, vermelden verscheidene namen, die in Noord-Nederland niet onbekend zijn; ik moge hier slechts noemen: *van Kin(t)schot* (pag. 46 en 93); *van Leeffdael* (pag. 131); *Schillemans* (pag. 11, 18, 39, e.a.); *Viruly* (pag. 54).

Door het ontbreken van een naamregister is het raadplegen van dit 135 bladzijden tellende en zeer vele namen bevattende werk, helaas zeer tijdrovend.

W. W. VAN VALKENBURG.

Genealogie Schotanus, door W. Tsj. Vleer. Gestencild. Uitgave van de schrijver. Hardegarijp [1953].

Van het geslacht *Schotanus (à Steringa),* wordt in dit werkje van ± 1500 tot ± 1850 een vrijwel volledige genealogie geboden, waarbij ook de afstammelingen in vrouwelijke lijn, die de naam *Schotanus* aannamen, worden behandeld.

Van dit geslacht, dat in de 17de eeuw voornamelijk predikanten en professoren heeft voortgebracht, werd deze traditie in het begin van de 19de eeuw alleen gehandhaafd door de predikantenfamilie *Schofanus à Sferinga Lemke,* in de vrouwelijke lijn uit het geslacht *Schofanus* stammende. De, de naam *Schotanus (à Steringa)* voerende, afstammelingen waren in het begin van de 19de eeuw visser, timmerman of smid van bercep en bekleedden geen intellectuele ambten meer.

Enige fragment-genealogieën van niet aan te sluiten families *Schotanus* besluiten dit 40 bladzijden tellende boekje, dat voor de prijs van ƒ 3,50 bij de schrijver W. Tsj. Vleer, „Op Honk", hardegarijp (giro 318202), verkrijgbaar is.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

de Fine. Gevraagd nadere gegevens over *Arnoldus de Fine,* koninklijk Deens kapelmeester, geb. in Holland omstr. 1530, † 1586, tr. 1° *Annicka Peiters,* † Kopenhagen 1576. Waarschijnlijk werd dit huwelijk in de Nederlanden gesloten. Heette familie in Nederland wellicht *van Ende?*

Malmö (Zweden). ARKIV FÖR SVENSK SLÄKTFORSKNING.

van **Gessel-Gesselius.** (LXXI, 34). Dr. *Cornelius Gesselius,* med. dr., tr. (Stadhuis) Amersfoort 18 Sept. 1612 *Joanna van Lilaer,* uit Amersfoort dr. van *Willem van Lilaer* en *bmmichjen van Dashorsf. Joanna* hertr. voor schepenen van Utrecht 16 Dec. 1626 *Thomas Franck van de Polszoon* en op 22 Sept. 1627 *Gerard van Scholberch,* procureur te Utrecht: zij wordt met de kinderen uit haar eerste huwelijk als wonende te Utrecht vermeld op 4 Juni 1644. *Otto van Gessel* wordt op 15 Febr. 1639 uitdrukkelijk als broeder van *Cornelius* vermeld.

Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — De tentoonstelling „Het Blazoen" Museum „Het Prinsenhof", Delft, 23 December 1953—1 Maart 1954, door Mr. Elisabeth C. M. Prins. — Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen, door Mr. A. Hega. — Nog eens Van Merlen en Van Merler, door A. van der Marel (vervolg). — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — **Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.**

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graeffiaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

NO. 3 LXXIe Jaargang **Maart 1954**

BESTUURSBERICHTEN,

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. A. G. Sickinghe, sedert 1926 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

K. A. CITROEN . . . . . *Amsterdam-C. Kalverstraat 1.*

MR. L. J. M. CORTEN . . . . . *Grevenbricht. Nieuwstraat 242.*

M. E. JONKER L ZN . . . . . *Baarn. Hilversumsestraatweg 2a.*

JHR. G. H. A. VAN KINSCHOT VAN NIEUWLAND *'s-Gravenhage. van Kijfhoeklaan 30.*

J. D. MARKESTEIN . . . . . *Rotterdam-Z. Groeneveld 23.*

IR. C. E. P. M. RAEDTS . . . . . *Heerlen. Valkenburgerweg 167.*

A. VAN SPAENDONCK . . . . . *Tilburg. Koestraat 168.*

Adreswijzigingen:

P. J. HOUBOLT . . . . . *Hilversum. „Kannenhuisflat", Rossinilaan 42.*

J. G. F. M. G. Baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER . . . . . *Arnhem. Tooropstraat 36.*

MR. F. F. A. DE NERÉE TOT BABBERICH *Luxemburg (Luxemburg). Rue Duchscher 5.*

W. S. NIEUWENHUISEN *Florida FNGBM. Bs. As. (Argentinië). Fco Beiró 1220.*

P. ROTSTEEG JR . . . . . *Rotterdam-N. Villapark 6.*

Het Genootschap heeft zich geabonneerd op: The Pennsylvania Genealogical Magazine. uitgave van „The Genealogical Society of Pennsylvania" te Philadelphia.

W. Wijnaendts van Resandt †
16 Februari 1873-23 Januari 1954.

In ons Maandblad, waarin hij gedurende zijn lange leven zovele belangrijke artikelen heeft gepubliceerd, mag een woord ter herdenking aan Willem Wijnaendts van Resandt niet ontbreken.

Reeds op jeugdige leeftijd wijdde hij zich aan de genealogie en nadat hij uit Indië was teruggekeerd, waar hij zeer veel gegevens verzameld had, werd het beoefenen der genealogie zijn beroep.

Hij was een systematisch werker en had, naast het voor genealogen onmisbare ijzeren geheugen, de gave om door logisch denken bronnen op te sporen, waar anderen aan waren voorbij gegaan. Zijn grote kracht was daarbij, dat hij zich topografisch en historisch ter dege oriënteerde, voordat hij zijn opsporingen aanving en ook in de loop van het onderzoek de samenhang tussen topografie, geschiedenis en genealogie nimmer uit het oog verloor. Tenslotte had hij de volharding om een eens aangevangen onderzoek ook af te maken en de resultaten zo te formuleren dat zij voor anderen goed leesbaar waren.

Aan deze gelukkige combinatie van eigenschappen danken wij een groot aantal monografieën zoals de boeken over de geslachten van der Hoop, van Middachten. Couperus, (van) Fenema, de Fremery, van Heerdt, de Jonge. van Hasselt,

Wijnaendts van Resandt, van Scheltinga, Sels, Tijl, de kwartieren van W oelderen, de Gezaghebbers der Oost-Indische Cie. op hare buiten-comptoiren in Azië, de Vicarieën in Gelderland, Inventaris der Huisarchieven op Oolde, en tal van andere publicaties. Verder ontelbare tijdschrift-artikelen, die dikwijls de resultaten behelsden van een hem opgedragen onderzoek dan wel voorstudies waren voor door hem behandelde genealogieën in Nederland's Adelsboek, van welks redactie hij van de aanvang af tot 1942 deel uitmaakte.

Tot ons Genootschap was hij reeds in 1901 als lid toegetreden: later werd hij corresponderend lid. Er zijn in de laatste decennia maar weinig jaargangen van de Ned. Leeuw, waarin geen bijdrage van hem te vinden is en nog zijn niet alle studies van zijn hand geplaatst.

Ieder mens heeft naast zijn goede eigenschappen ook zijn zwakheden en fouten. Ook Wijnaendts heeft in onze ogen eenmaal zeer ernstig gefaald en wel door zijn houding tijdens de tweede wereldoorlog. Tenslotte heeft hij de weg terug gevonden. Hij had een enigszins stugge aard, maar was terzelfdertijd een oprecht gelovig man. Dit laatste heeft hem geholpen toen na 1945 de genealogische wereld voor hem afgesloten leek.

Dit hebben tenslotte velen aangevoeld, die opnieuw met hem in contact kwamen en zo heeft hij het mogen beleven, dat oude banden geleidelijk weer werden aangeknoopt en dat ons Genootschap hem andermaal in de kring der leden opnam. Zo is hij nu heengegaan — werkend tot het uur waarin de dood kwam — als een dankbaar man, die veel had geleerd en van wie ook wij hebben kunnen leren.

C. C. VAN VALKENBURG.

Nog eens Van Merlen en Van Merler,

door A. VAN DER MAREL.

(slot van LXXI, 68.)

Hoofdstuk 111,

Van Maerle te Amsterdam en Rotterdam.

Ook woonden in de gouden eeuw in Amsterdam *Van Maerle's*, die in de familiekroniek Van Soldt (vgl. Navorscher 1935, blz. 35 en vlg.) *Van Meerle* worden genoemd. Van deze *Van Maerle's* woonden enkele in 's-Gravenhage. Zoals later zal blijken bestond er verwantschap tussen deze Amsterdamse en Haagse Van Maerle's. Zekere *Maria van Maerle* uit eerstgenoemde tak was gehuwd met *Otto van Langen* te 's-Gravenhage, die als oom van Hans van Soldt wordt aangeduid in genoemde familiekroniek Van Soldt. Deze *Van Langen is* volgens een Haags kerkregister op 1 Januari 1671 in graf nr. 5 in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage begraven, dat toebehoorde aan *Govert Hendriksz. van Maerle* [1]. *Otto van Lange(n)* overleed volgens de meergenoemde kroniek Van Soldt in 's-Gravenhage op 26 Dec. 1670 en werd 30 Dec. in de Kloosterkerk begraven „met 6 koetsen en 14 flambouwen". Dat is dus 2 dagen vroeger dan bovenvermelde datum, doch het lijdt m.i. geen twijfel of hier wordt dezelfde persoon bedoeld. Wij kunnen hieruit dus reeds afleiden, dat de vrouw van *Otto van* of *de Lange(n), Maria van Maerle,* op een of andere wijze tot de familie van Govert behoorde. Toch kan zij, zulks op grond van de gegevens van de kroniek van Soldt, geen dochter noch zuster van Govert van Maerle geweest zijn.

Hans van Soldt, die deze kroniek in 1637 begon en die door zijn nakomelingen werd vervolgd, vermeldt nl. het volgende:

„*Johan van Meerle,* mijn schoonvader, is gestorven tot Amsterdam 7 Aug. 1637, begr. Oude Kerk.

Maria van Gils, huisvrouwe van Vader *van Meerle, is ge*storven tot Amsterdam 7 Aug. 1637, begr. Oude Kerk.

Lucrecia van Meerle, onze zuster, is gestorven 14 Febr. 1658 als j. d. (lees voor zuster schoonzuster, want *Hans van Soldt* was getrouwd met *Agatha van Maarle).*

Blijkbaar een zoon van *Hans van Soldt* vervolgt:

Mijn lieve moeder *Agatha van Meerle is* gestorven 6 Juli 1659 in 's-Gravenhage begr. N.K.

Onze Moeytje (= tante) *Consfancia van Meerle,* gestorven ..... (niet ingevuld, verm. echter 1659).

Onze Moeytje *Christina van Meerle,* is gestorven tot Amsterdam 20 Febr. 1669 begr. O.K.

Onze Oom *Otto van Lange,* gestorven in 's-Gravenhage 26 Dec. 1670, enz. (zie boven).

Onze zuster *Hester van Soldt* is gestorven Amsterdam 19 Febr. 1665, begr. Zuiderkerk, out geweest 50 jaren.

Onze oom *Johannes van Meerle* is gestorven 's-Gravenhage 17 Maart 1679 en in de Kloosterkerk aldaar begraven met seeve koetsen.

Moeytje *van Lange,* is gestorven 's-Gravenhage 10 Dec. 1685 's avonds 5 ure de 15 dito begr. Kloosterkerk met seeven karossen".

Dan volgt er iets, dat foutief moet zijn.

„Grootvader *Jan van Meerle* is gestorven 6 Aug. 1687 oud 66 jaren in de O.K. te Amsterdam begraven 30ste steen bij Clein Orgel".

Deze aantekening is blijkbaar gesteld door *Johan van Soldt,* de zoon van *Hans van Soldt* en dat jaartal 1687 zal 1637 moeten zijn; de schoonvader van zijn vader was immers zijn grootvader van moederskant. Ik beschouw dit dus als een toutieve herhaling van de desbetreffende aantekening van zijn vader. De kroniek werd nl. in de loop der eeuwen enige malen gecopiëerd en ten gevolge daarvan zal de fout ontstaan zijn. Ook kan het een druktout zijn in „De Navorscher" [2]. Intussen is deze aantekening toch van groot belang, want de leeftijd van Jan *van Meerle* of *Maerle* wordt er in genoemd, nl. 66 jaren op 6 Aug. 1637. Hij moet dus geboren zijn in 1570 of 1571.

Nu had volgens de Van Merlen-literatuur de van Grave naar Antwerpen geëmigreerde *Dirck Ott Roeloffs* alias *Dirck van Merlen* (1540—1603) behalve een zoon *Abraham van Merlen,* de bekende graveur, ook een zoon *Jonas.* Deze had volgens Mr. A. D. de Vries Azn. in zijn Biografische aantekeningen betreffende voornamelijk Amsterdamse schilders, enz. (Oud-Holland jg. 1885) een broeder, *Jan* of *Hans,* een rijke juwelier. Hij noemt hem *Jan* of *Hans van Maerle,* die een uitmuntend kabinet schilderijen had, dat na zijn dood in 1637 (!) verkocht werd. Hij noemt hem een broeder van *Jonas van Maerle Dirkszoon,* de omstreeks 1578 te Antwerpen geboren kunstschilder, die in Juli 1603 met *Cafhelyne van Koninckloo* huwde. De vader van Cathelyne was ook kunstschilder. *Jonas* woonde in Amsterdam, waar hij op 11 April 1604 in de Oude Kerk een zoon *Dierick* liet dopen, getuige *Dierick van Maerle. Jonas van Merlen* woonde in 1607 weer in Antwerpen.

[1]) Zie Ned. Leeuw LXXI, kol. 63, noot 4.

[2]) De oudste copie van de kroniek was volgens de Navorscher in het jaar 1888 in het bezit van de heer 0. C. van Soldt te 's-Gravenhage en dateerde van 1768. Een copie van deze copie was in 1.924 in handen van de heer Th. Kockx aldaar.

Deze *Dierick van Maerle* kan niet Jonas' vader geweest zijn, want volgens de genealogie Van Merlen overleed deze in Antwerpen in 1603, tenzij een dezer jaartallen niet geheel juist is [3]).

Jan van Meerle of *Van Maerle* werd volgens de kroniek van Soldt geboren in 1570 of 1571. De Antwerpse *Dirck van Merlen* was in 1568 gehuwd met *Christine van Mansdale* en hertrouwde 8 Dec. 1573 met *Margaretha de Grande.*

Jan of *Hans van Maerle,* de juwelier, moet dus een zoon uit het eerste huwelijk geweest zijn, terwijl zijn broeders *Jonas* en *Abraham* zoons waren van *Margarefha de Grande.*

Op het oud-archief te Amsterdam heb ik nu het een en ander gecontrôleerd. Blijkens het poortersboek was *Hans van Marlen,* goudsmid van Antwerpen, poorter geworden van Amsterdam op 1 Mei 1601. Vermoedelijk is hij dus wegens zijn protestantse godsdienst uitgeweken naar Holland. Wij vinden hem ook vermeld in het kohier van de 200e penning van Amsterdam over 1631. De betreffende inschrijving luidt: Nieuwe Hoochstraat Suyt zijde *Jan van Maerle* Juwelier, ƒ 135.—. Dat was dus 1/200 van zijn kapitaal, dat dus ƒ 27000.— bedroeg, naar de tegenwoordige waarde ongeveer 3 ton. Hij was dus inderdaad vrij rijk. De overlijdensaantekeningen uit de Van Soldt-kroniek bleken juist, want ik vond in het begrafenisregister van de Oude Kerk te Amsterdam: „10 Aug. 1637. *Jan van Merlen* kompt van de nieuwe Hoogstraat vandaan 8 gld.

15 Aug. 1637. *Marie van Merelen vw* van *Jan van Merlen* kompt van de nieuwe hoogstraat 8 gld.

Uit de kroniek van Soldt kennen wij reeds zijn kinderen, nl. (de volgorde is willekeurig):

1. *Agatha van Maerle,* † 's-Gravenhage 6 Juli 1659, tr. *Hans van Soldt.*
   Lucrefia van Maerle, † *14* Febr. 1658, ongehuwd.
3. *Constancia van Maerle,* verm. † 1659, tr. *David van Mansdale.*
4. *Christina van Maerle,* † Amsterdam 20 Febr. 1669, tr. *Gerrit van Rijssen,* overman Goudsmidsgilde 1632.
5. *Maria van Maerle,* † 's-Gravenhage, 10 Dec. 1685, tr. *Otto* van *Langen,* † 's-Gravenhage 26 Dec. 1670.
6. *Johannes van Maerle,* †'s-Gravenhage 17 Maart 1679, ongehuwd.

Christina was blijkbaar vernoemd naar haar grootmoeder van vaderszijde *Chrisfina van Mansdale,* welke geslachtsnaam wij weder ontmoeten bij de echtgenoot van *Constancia van Maerle,* die dus blijkbaar met een bloedverwant gehuwd was.

Nu vond ik in het register 37 Will. Decreten een acte van 26 Nov. 1681, waarin alle erfgenamen opgesomd worden van *Joannes van Meerle,* de oude, die het juweliershuis „in de nieuwe hoogstraat daer de pelgrom in de gevel staet" verkopen voor ƒ 9400.—.

Daar *Johannes van Maerle,* de jonge, overleden was op 17 Maart 1679, mogen wij dus aannemen, dat dit huis sedert 1637 onverdeeld was gebleven.

Klaarblijkelijk ontmoeten wij hier in Amsterdam dus een tak van de Antwerpse *Van Merlen's,* die niet aldaar is gebleven en de Amsterdamse juwelier *Hans van Maerle* was dus blijkbaar een neef van *Henrik van Maerle,* de vader van de Hagenaar *Govert van Maerle.*

3) Mr. A. D. de Vries vermeldt op dezelfde plaats een in 1634 levende kunstschilder Jacob *Marell* in Utrecht, die daar sinds 1664 een kunsthandel dreef. (Historia, Nov. 1941, Te' ig. nr 7, in het artikel van Dr. A. Hulshof over de schilderes *Maria Sybilla Merian,* een stiefdochter van Jacob *Marell*). Misschien was hij een zoon van Jonas van Macrle. De graveur *Abraham van Merlen Dirk* te Antwerpen (1579—1660) had echter ook een zoon *Jacob.* Misschien is hij identiek met deze *Jacob Marell.*

Ik ben intussen nog niet aan het einde gekomen van mijn Amsterdamse vondsten. In het boek van Dr. J. G. van Dillen (1933) over het Gildewezen van Amsterdam vond ik op blz. 80 het volgende:

nr 151. *Confracf,* waarbij een goudsmid een leerling aanneemt. 1614. April 4.

not. arch. 377, j. 121. Not. Nic. Jacobs.

Op voorweerden ende conditiën, hierna beschreven, heeft *Gerrit Velfhuysen,* goudsmit, burger binnen deser stede Amsterdamme, aengenomen ende *Maria Brest,* weduwe van wijlen *Jehan de Maerle,* heeft ten overstaen van *Pieter van Houten,* als haer gecoren voocht in desen, bij denselve besteet *Joos* de *Maerle,* haeren zoone, cut omtrent derthien jaeren, omme te leeren het goutsmitsambacht met tgeene daer aencleven mach, voor sooveele hy sal cunnen begrypen. Waertoe de voors. Joos de Maerle gehouden blijft bij d'gemelte synen meester in de cos te woonen de tijt van sesse continuele jaeren, ingegaen zijnde kermisse lestleeden", enz. enz.

Nu is de verleiding groot om in het hier genoemde echtpaar *Jehan van Macrle* en *Maria Brest de* ouders te zien van de juwelier *Hans van Maerle,* doch dit is geenszins het geval. Bovengenoemde *Joos de Maerle* was op 4 April 1614 omtrent dertien jaar oud en is dus geboren in 1600 of 1601. *Hans van Maerle,* de juwelier, was geboren in 1570 of 1571. Daartussen liggen 30 jaren, wel een groot leeftijdsverschil voor broers, hoewel niet onmogelijk, mits het halve broers zijn.

Maar wie was dan die vader *Jehan van Maerle,* die op 4 April 1614 al dood was en verm. geboren is ±1570? Hij zou de in Mei 1582 nog onmondige zoon *Jan* van *Celis Otten Roeloffs* en *Aelken Remnits* geweest kunnen zijn, doch er zijn geen aanwijzingen in die richting.

In het weeskamerarchief (Lade 425) vond ik nog enige stukken van het jaar 1663 waaruit blijkt, dat zekere *Joanna Janszens,* dochter van *Lauerens* en *Anthonette de Maerle* een erfenis kreeg van 266 guldens van *Anna* en *Adriana Brest,* zusters van *Marya Brest,* haar grootmoeder. Zij had een zoon in Kortrijk. die *Adriaen Jansz. van Maerle* heette. Deze *Anthonette de Maerle* moet dus een zuster geweest zijn van *Joos de Maerle,* geb. 1600 of 1601 (de goudsmidsleerling van het jaar 1614) en van *Adriaan Jansz. van Maerle* in Kortrijk.

Uit deze gegevens blijkt duidelijk, dat *Jehan de Maerle* niet de vader is geweest van de juwelier *Hans van Maerle* uit de Nieuwe hoogstraat te Amsterdam. Deze laatste en enige zijner kinderen komen ook voor in de Haagse notariële protocollen:

Jan *van Maerle,* za. geh. geweest met *Maria Sybrechfs van Gilse. 14* Maart 1647. ntrs. S. K. deel 59, fol. 54.

Jan van Maerle za, die gehuwd was met *Maria Sebrechtsz. van Gilst. 2* Sept. 1649, deel 59, fol. 239, ntrs. A. v. d. D.

Deze acten betreffen een machtiging van *Hans van Solt,* gehuwd met *Agatha van Macrle.* en van *Otto van Langen,* als gehuwd met *Maria van Maerle,* allen te 's-Gravenhage woonachtig, aan hun oom *Adriaen Jansz. van Tongerloo* te Breda (gehuwd met *Agatha Sebrecht van Gilst*) om rente in ontvangst te nemen wegens land, dat hun moeder *Maria van Gilst* aldaar bezat. In de acte van 1647 wordt ook *Johannes van Maerle* te 's-Gravenhage, de broeder van *Agatha* en *Maria,* vermeld.

Voorts vond ik nog in het notarieel archief:

Maria van Maerlen, gehuwd met *Otto van Langen,* not. proc. nr 66, fol. 114, 5 Januari 1664.

Aangezien een kleindochter van *Hans van Soldt (de* bovenbedoelde kroniekschrijver, die gehuwd was met ***Agatha van Maerle),*** die *Agatha van Soldt* was geheten, in 1753 te Honselaarsdijk overleed en op 12 Sept. 1688 te Sloterdijk huwde met *François Ravens* (rentmeester van de stadhouderlijke goederen in het Westland) (†1741), mogen wij aannemen, dat deze *Agatha van Soldt* ± 1665 is geboren. Dan kan haar grootmoeder ***Agatha van Maerle*** († Den Haag 6 Juli 1659) ± 1600 geboren zijn.

Maria van Maerle, gehuwd met *Otto van* ***Langen,*** is blijkens het voorgaande hoogstwaarschijnlijk dus een verre nicht geweest van *Govert* ***van Maerle,*** hetgeen het begraven van haar man *Otto van* ***Langen*** in het graf van Govert in de Kloosterkerk zou verklaren.

Ten slotte wil ik nog vermelden, dat in de Rotterdamse archieven van de 17de en 18de eeuw *van* ***(der) Maerle's*** (of *van der Marel's*) woonden, die mogelijk ook op een of andere wijze afstamden van de Graafse ***Van Merler's.***

Zo wordt in 1610 vermeld *Claes* ***Adriaenszoon van der Maerle;*** minderjarig weeskind van ***Adriaen Claeszoon van der*** *Maerle* en *Ida* ***Russings.*** Zijn bloedvoogd was „capitain Joncheer ***Palick van Heerdt,*** die op 4 Juli 1610 procuratie aan zijn mede-voogd ***Lenert Habrechtsz.*** verleende „omme in zijne absentie sijns persoons alleen ofte yemant dyet hem goetduncken sal tot zijn behulp te mogen gebruijcken int handelen met Joncheer ***Franchoys du Quesnoy,*** ofte mette heeren Advocaat ***du*** *Quesnoy* zijnen broeder wonende in 's-Gravenhage" enz. (protocol notaris ***Gerrit Jans van Woerden,*** reg. nr 4) [4]).

In tegenstelling met de Haagse archivalia omtrent het daar wonende geslacht ***Van Maerle,*** geven deze Rotterdamse gegevens geen perspectieven in de richting Grave.

Dit geldt ook voor ***Willem Jansz. van der*** *Marel,* die te Rotterdam vermeld wordt 7 Aug. 1629 en wiens geboortejaar ik schat op ± 1555, zulks in verband met zijn nakomelingen, waarover ik vele gegevens vond. Wel was er in Grave volgens de heer Wijnaendts een ***Jan Ott Celiss (van Merler).*** die vermeld wordt 1567-1582, gehuwd met ***Elisabeth Coebergh,*** en had deze Rotterdamse *Willem Jansz van der Mare1* een kleindochter die Elisabeth heette, doch deze gegevens zijn uiteraard geheel onvoldoende om daaruit conclusies te trekken.

Hiermede ben ik aan het einde gekomen van mijn vrij lang relaas, doch het bevat grotendeels nimmer gepubliceerde gegevens, zodat ik gemeend heb mij bij de behandeling van deze materie niet te veel te moeten beperken tot de hoofdzaken.

Naschrift: In hoofdstuk IJ heb ik ***Judith van Maerle,*** de zuster van *Govert* en *Fop,* eenmaal verward met haar nichtje ***Judith van Maerte,*** de dochter van de Utrechtse organist, Daarom moeten in kolom 66 de regels 2 en 3 van onderen vervallen, alsmede de regels 8 t/m 11 van boven van kolom 67, behalve „van Maerle" in regel 8. In regel 20 van boven moet „mr" geschrapt worden.

Verzoeke voorts te lezen in kolom 62 in regel 22 van boven ***Wesselius*** in plaats van ***Roesselius.***

Voor belangstellenden naar de genealogie der Antwerpse Van Merlen's moge ik er op wijzen, dat in het boekwerk „Nouvelles biographies de Belgique", bij de daarin behandelde bekende graveurs van die naam, wordt verwezen naar „Généalogie de la famille Van Merlen (en manuscript)" par Goovaerts. Waar zich dit handschrift bevindt, is mij niet bekend. In genoemd biografisch werk staat o.m. te lezen: „Donc, en remontant à Jonas van Merlen, né 1578, nous constatons qu'il y eut, dans cette famille, une succession d'artistes pendant 227 ans".

De heer D. J. Knoops te Rotterdam verschafte mij nog een mij onbekend Van Maerle-gegeven. Op 12 Febr. 1634 huwden te 's-Gravenhage ***Jan Pauweles (Cuyter)*** met *Maritje* ***Foppen van Maerle.*** Wij maken hier dus kennis met een ons nog onbekende dochter van *Fop* ***Hendricksz. van Maerle. Zij is*** vermoedelijk ± 1615 geboren, zodat haar vader van omstreeks 1590 zal zijn.

[4]) Deze ***Claes*** *Adriaensz.* ***van der*** *Maerle* (verm. geb. ± 1590) huwde driemaal te Rotterdam, 1° met *Martge Mattys(* waaruit een dochter ***Elizabeth,*** ged. R'dam 30 Dec. 1621) ; 2" *Belijtje Hendriks* ***Spijkermans,*** (waaruit een zoon ***Adriaen*** *Claesz.* van der *Maerle,* ged. R'dam 9 Maart 1628); 3" *Geertruyt Ariensz. Blooteling.*

Merkwaardig is dat hij een tijd- en naamgenoot had in 's-Gravenhage (door mij nog niet vermeld), meestal aangeduid als Claes Arents of *Aryens* van der *Maerl* of *Marel,* geb. 1591 of 1592 en overleden 's-Gravenhage tussen 1666—1669, die aldaar viermaal trouwde; 1° met *Trijntje Warners,* 2" met *Leentje* of *Pleuntje* Simon; 3" met ***Neeltgen*** *Crijnen van Blickersduyn* (vermeld 1645); 4" in 1654 met *Adriaentje Jacob* van *Craenenburch,* uit Delft. Bij eerstgenoemde vrouw had deze Claes vier dochters, nl. 1 ***Lijsbeth,*** geh. met Jean *Payen,* schilder te Dordrecht; 2 Aryacntge, 9 Dec. 1659 te 's-Gravenhage gehuwd met *Matthijs Payen,* broeder van genoemde Jean Payen; 3 *Maria,* gehuwd met *Abraham Ciampert* te 's-Gravenhage; 4 *Diewertje,* † vóór 31 Jan. 1669, gehuwd met *Cornelis Jansz.* ***Bossey.***

Vermoedelijk behoort deze *Claes van* der *Maerl* ook tot het Rotterdamse familie-complex, doch bewijzen voor deze hypothese ontbreken.

Een uitgestorven tak van het Groningse predikantengeslacht Schepel, later Hamminck Schepel,

door A. MERENS,

met medewerking van **MR. ELISABETH** C. M. PRINS.

De nasporingen, waarvan het resultaat hieronder is weergegeven, werden begonnen als een wapenonderzoek. Zoals de heraldiek voos de familie-geschiedvorser een nuttig bijvak is, zo is de genealogie voor de wapenkundige een onontbeerlijke hulpwetenschap. Aldus ontstond een geslachtslijst. Ik heb deze vervolgens zo goed mogelijk aangevuld en meen haar thans, als een afgerond fragment ener genealogie, voor publicatie te mogen bestemmen.

Bij het wapenonderzoek bestond het uitgangspunt uit de volgende gegevens:

(1) Feith. van Rhijn. Vinhuizen en Wumkes, Grafschriften in Stad en Lande, Groningen 1910, blz. 285, Opwiesde:

4. ***Gerhardus Schepel*** soon van Dn.: ***A: Schepel en L: Beckeringh,*** is geboren den 29 Januari 1671 en gestorven den 10 Aug. 1672. Wapens: rechts: een schepel; links: ***Beckeringh.***

(2) Hetzelfde werk, blz. 286, Opwierde:

5. Randschrift: Anno 1676 den 28 Apr: is in den Heere gestorven D'ees en deughtrijke vrouw ***Lammetien Beckeringh*** huisvrouw van Dn: *Allardus* ***Schepel,*** Pastor in Opwierda An(n)o aetatis 32. Wapen: ***Beckeringh.*** Helmteken: arm met bijl in de hand. Wapens in de hoeken: 1. schepel vergezeld van 3 rozen, 2. ***Beckeringh, 3.*** onduidelijk, 4. band beladen met 3 ringen.

(3) Hetzelfde werk, blz. 286, Opwiesde:

6. Randschrift: Anno 1688 den 22 December is in den Heere gesustet den Eerw. Welgeleerde *Allardus* ***Schepel*** in 't leven Predicant alhyr ter plaetse. oudt

51jaer verwachtende een vroolycke opstanding in Christo. Wapens: rechts: schepel vergezeld van 3 rozen: links: band beladen met 3 ringen, In Christo gestorven is dat rechte leven.

Van deze wapenbeschrijvingen, waarnaar de afbeeldingen fig. 1 en 2 zijn gemaakt, heb ik geen bevestiging kunnen verkrijgen, daar de bedoelde zerken te Opwierde intussen bedekt geraakt of verwijderd zijn.

(4) Een lakstempel, in het bezit van ons medelid J. A. Merens, afkomstig van Johannes *Schepel*, hierna genoemd onder V, vertonende: een dwarsbalk beladen met een bak (schepel), waarin een stok (strijkhout) staat, vergezeld van 3 rozen: helmteken: een roos op een gebladerde stengel (fig. 3).

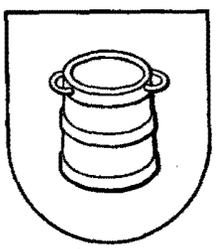

fig. 1

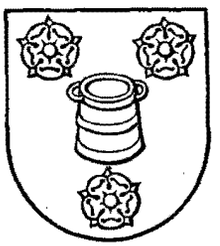

fig. 2

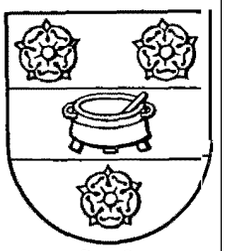

fig. 3

Ik ben er niet tot mijn tevredenheid in geslaagd, de personen, welke deze wapens gevoerd hebben, met elkander in verband te brengen en mitsdien het gestelde wapenbewijs geleverd te zien. Wel zijn er aanwijzingen dat vorengenoemde *Johannes* (V) en *Allardus* tot hetzelfde geslacht behoorden. Niet alleen waren zowel *Allardus* en zijn vermoedelijke vader, ds. *Aikenius Schepel*, alsook de oudste leden van het bewezen geslacht van Johannes, predikanten in Groningen en verwant met predikanten *(Beckering, Schuurman, Snecanus, Schmaal)*,

doch bovendien wijzen de levenspaden van enige leden van de ene groep naar standplaatsen van die van de andere. De gevolgtrekkingen, waartoe deze aanwijzingen aanleiding geven, blijven echter enigszins twijfelachtig. Deze gevolgtrekkingen zijn neergelegd in de bijgevoegde staat, waarbij onzekere afstamming door een stippellijn is aangegeven. Het is mij voorts niet gelukt, wapens vast te stellen, gevoerd door bewezen voorouders van *Johannes* (V).

Ds. *Allardus Schepel* werd 23 Sept. 1654 aan de universiteit van Groningen ingeschreven („Omlandus, Phil.") en in 1668 toegevoegd aan Ds. *Aikenius Schepel*, predikant te Breede in 1643, emeritus in 1668, die overleed in 1683. Wijlen ons hooggeacht medelid W. M. C. Regt bezat in zijn bekende gegevens over predikanten een aantekening, volgens welke *Allardus* een zoon van *Aikenius zou* zijn geweest, doch hij kon mij niet mededelen, waarop dit gegeven berustte. Het is mij ook niet langs andere weg gelukt, het bewijs voor deze verwantschap te vinden. In 1675 werd *Allardus* predikant te Opwierde, waar hij in 1688 stierf. Zeer wel kan *Allardus*. wiens-geboortejaar op grond van zijn grafschrift op 1637 gesteld mag worden, een broeder geweest zijn van Ds. *Johannes*, de stamvader van de hieronder beschreven tak, die eveneens in 1654 aan de universiteit van Groningen werd ingeschreven („Omlandus", a. 19, Phil.") en die volgens die registratie in 1634 of 1635 geboren werd. Ds. *Allardus* en Ds. *Johannes* zouden dan beiden zonen geweest zijn van Ds. *Aikenius*.

Andere afstammelingen van *Allardus* dan de jong gestorven *Gerardus*, wiens grafschrift hiervoren vermeld werd, zijn niet met zekerheid bekend. Ik ben *Allardus'* naam verder alleen tegengekomen in een Groningse akte van boedelscheiding d.d. 11 Nov. 1684 (rechterl. arch. III ij), waarbij hij optrad als „voormond", met Ds. *Gerhardus Schuurman* van de Zeerijp als „sibbe-voogd", over *Jacobus Schepel*. het negenjarige zoontje van *Aycke Schepel* en *Catharina Schuurman*. Laatst-

Overzicht:

Ds. *Aikenius Schepel*, pred. Breede 1643.

1. Ds. *Johannes*, geb. 1634/5, † 1678, pred. Den Andel, Stamvader van de hier behandelde tak, X *Maria (Louwens)*.

o.a.:

Ds. Joh. *Marcus*, pred. Sellinge, Nieuw Scheemda 1660 — † 1703, X *Marg. Borchgrave*.

II. *Hermannus*, kostcr Zandeweer, X *A. Snecanus*. Groninger tak. Hieruit *Schepel* en *Hamminck Schepel*.

Ayko, X 1" 1699 *G. Poppens;* X 2" 1703 *M. Gobels*, † 1745.

Ds. *Johannes*, pred. Winschoten 1718-1733, X *Debora Helena van Peer*. Winschoter tak.

Maria, X 1712 *H. Kunst*.

Tialda, X 1721 *A. B. Lock*.

Jantien, X 1722 *Jurjen Roelfs*.

Ds. *Allardus*, geb. c. 1637, † 1688, hulppr. Breede 1668, pred. Opmierde 1675, X *L. Beckeringh*, † 1676.

Gerhardus 1671—1676.

Aycko, † c. 1719. „van de Nandel", X 1695 *Geertr. Jochems*, testeert 1720. Kinderloos.

ex la *Maria*, × ? *L. Lentink*.

N X *Roelef Groenewout*, te Meppel.

Jantien, × *Harmen Stevens*.

Harm, „van Opwijrda", schoolmr. Leens 1693–1744, ongehuwd ?

Trijntje, van: de Breede lidm. Groningen 1671, X *Geot Geerts* (= ? Geert Schepel, schoolmr. Den Andel sedert 1664).

Hayco Schepel, Sergt. *Cie* J. Lewe, X (huw.voorw. Groningen 26 April 1715) Groningen, Noorderkerk, 14 Mei 1715 *Dyna* Jans, uit Slochteren.

Hieruit waarsch. nageslacht.

Aycke, X 24 Nov. *1674* **Catharina** *Schuurman*, † *na 1700*. *Zij* hertr c. 1684 *Helperus Ellcri*.

Jacobus, geb. c. 1675, testeert 1700.

genoemd echtpaar was ondertrouwd Groningen 7 Nov. en gehuwd ald. (Martinikerk) 24 Nov. 1674.

Bij de behandeling van de afstammelingen van Johannes (1) heb ik mij in hoofdzaak bepaald tot de in 1934 uitgestorven tak van diens zoon Hermannus (11), welke ik zo volledig mogelijk heb uitgewerkt. Gegevens omtrent de enige andere mij bekend geworden tak uit Johannes (1), die te Winschoten, welke gesproten is uit Johannes (1, 1), alsmede omtrent Schepels die ik niet heb kunnen thuisbrengen, staan gaarne ter beschikking van belangstellenden.

Opmerkelijk is dat deze tak, tengevolge van invloeden welke ik zelfs nauwelijks kan gissen, van een traditie van pastorale arbeid, langs de gemoedelijke weg van de schutterij, uiteindelijk bepaald een roeping tot het krijgsmanvak heeft ontwikkeld. Dat in de laatste generatie een Johan Albrecht (VI, 3) tenslotte geen zee-officier is geworden en dat Johannes Martinus (VI, 5) het niet verder gebracht heeft dan sergeant, doordat zijn geestelijke gaven niet toereikend waren voor de officiersloopbaan, is een beproeving voor de vader geweest.

I. Ds. Johannes *Schepel,* ingeschr. Acad. Gron. 13 April 1654 („Omlandus, a(etatis) 19, Phil."), predikant te den Andel 1660. † aldaar 5 April 1678, tr. [1]) *Maria (Louwens?),* † 1702.

Uit dit huwelijk (geboortedata en volgorde blijken uit het Kinderboek van de Classis Marne in het classicaal archief van Winsum):

1. Ds. *Johannes (Marcus) Schepel,* geb. 26 Jan. 1660, ingeschr. Acad. Gron. 17 Maart („Omlandus, Phil. et Theol.") 1680, predikant te Sellinge 1685, te Nieuw-Scheemda 1693, † aldaar 4 Dec. 1703, tr. *Maraaretha (= Geertie) Borchgrave,* woonachtig te Wildervank sedert 1705, † Maart 1747, dr. van *Hendrik.*

   Uit dit huwelijk, behalve enige waarschijnlijk jong gestorven kinderen:

   a. Ds. *Johannes* [2]) *Schepel,* pred. te Winschoten 1718-1733, tr. *Debora Helena van Peer,* ged. Veendam-Wildervank 17 Mei 1695, † 1758, dr. van *Hillebrand* en *Margaretha Wildervanck,* uit wie een tak te Winschoten.

   b. *Maria,* tr. Wildervank 4 Sept. 1712 *Hindrik Kunst* uit Veendam, collector te Wildervank, „bouwer" en koopman, zn. van *Jan Everts en Geertien Aalders;* beiden leven nog in 1722.

   c. *Jantien,* tr. circa 15 Mei 1722 *Jurjen Roelfs,* boekweitmolenaar; beiden leven nog in *1736.*

   d. *Hinderica,* geb. Sellinge, koopt (onqehuwd) een huis te Wildervank 15 Mei 1747.

   e. *Fcnnegien,* ged. Nieuw-Scheemda 15 Dec. 1695, koopt (ongehuwd) te zamen met hare zuster Hinderica een huis te Wildervank 15 Mei 1747.

   f. *Tialda,* tr. Wildervank 31 Aug. 1721 *Adriaan Benedictus Lock.*

[1]) Kinderen uit dit huwelijk delen mede (kennelijk bij plaatsvervulling van hun Moeder) bij de boedelscheiding tussen de erfgenamen van de kinderloze oud-burgemeester van Groningen *Cornelis Schay* en die van zijn vrouw *Anna Muntinge,* 31 Dec. 1736, Recht. Arch. Groningen IIIij. Erfgenamen van *Cornelis Schay* blijken te zijn vele afstammelingen van zijn overgrootouders *Havik Louwens en Menewer Loeringa.*

2. *Cornelia Schepel,* geb. den Andel 28 Febr. 1661.
3. *Hermannus,* volgt 11.
4. *Tialda Schepel,* geb. den Andel 13 Maart 1665, ondertr. Groningen 7 Nov. 1696, tr. ald. (Martinikerk) 1 Dec. 1696 *Syncko Hoytsema,* hoogstwaarschijnlijk ged. Scheemda 21 Jan. 1674, schoolmeester te Sappemeer 1698-1724, hoogstwaarschijnlijk zn. van *Jan Piebes* en *Morke.*

   N.B. Uit dit huwelijk twee zoons *Hoitsema.*

5. *Wilhelmus Schepel,* ged. den Andel 15 Febr. 1667.
6. *Adolph L(ouwens?) Schepel,* geb. den Andel 11 Febr. 1669, ongehuwd nog in 1712, leeft nog 31 Dec. 1736.
7. *Aijko Schepel* [3]), geb. den Andel 28 Dec. 1671, werd lidmaat te Wester- en Heiligerlee 1701, tr. 1° (ondertr. Wester- en Heiligerlee 8 Jan.) Heiligerlee 29 Jan. 1699 (huw.-contr. 29 Jan. 1699) *Geertruif Poppens,* lidmaat Wester- en Heiligerlee 1701, wede van schoolmeester *Derck Jansen;* tr. 2° (ondertr. Wester- en Heiligerlee 27 Mei 1703, huw.-contr. Nieuw-Scheemda 22 Juni 1703) *Metje Gebels,* impost begr. betaald Groningen 31 Mei 1743.

   Uit het eerste huwelijk een dochter *Maria,* ged. Wester- en Heiligerlee 21 Aug. 1701 (tr. vóór 30 Juni 1755 *Lourens Lentink,* deurwaarder?).
8. *Havik Schepel,* geb. den Andel 14 Jan. 1675, ingeschr. Acad. Groningen 25 April 1694, als theol. stud., burgerrecht van Groningen 1706, lid koopman- en kramergilde 1706, olderman van dat gilde 1721, † aldaar 24 Febr. 1735, impost begr. betaald ald. 25 Febr. 1735, tr. Groningen 4 Febr. 1706 *Cafharina Grandjean* (ook: Ze *Grand*), herkomstig van Leipzig, impost begr. betaald Groningen 20 Jan. 1730.

   Uit dit huwelijk (allen Ned.-Herv. ged.):

   1. *Joannes,* ged. Groningen 25 Aug. 1706.
   2. *Johannes Lambertus,* ged. Groningen 3 Sept. 1707.
   3. *Maria,* ged. Groningen 7 Oct. 1708.
   4. *Joannes,* ged. Groningen 30 Jan. 1710.
   5. *Lambertus,* ged. Groningen 8 Mei 1711.
   6. *Havik en Margaretha,* ged. Groningen 6 Mei 1712.
   7. *Maria,* ged. Groningen 9 Juli 1713, tr. ? vóór 31 Dec. 1736 *Frans Eekens?*
   8. *Margareta Schepel,* ged. Groningen 14 Sept. 1714, tr. (huw.-voorw. 30 Juni 1735,

[2]) Wellicht Johannes, Westenvoldanus, ingeschr. als stud. Groningen 5 Dec. 17079

[3]) Een andere *Aeycke Schepel* „van *de* Nandel" (van den Andel!), tr. Groningen 28 Febr. 1695 *Ge(er)truit Jochems, van* Groningen, zuster van *Writser Jochums.* Zij testeert als (ongetwijfeld kinderloze) weduwe 24 Nov. 1720 (Recht. Arch. 111 ij).

Zijn boedelscheiding (Recht. Arch. Groningen IIIij) d.d. 3 April 1720 vermeldt zijn broeder *Harmannus,* te Leens, zijn zuster gehuwd met *Roeleff Lamberts Groenewout* te Meppel en de kinderen uit het huwelijk van zijn vooroverleden zuster *Jantien met Harmen Stevens* als zijn erfgenamen.

Harmen Schepel was schoolmeester te Leens van 1693—1744 blijkens de kloosterrekeningen van Stad en Lande. *Hij* werd 3 Juni 1692 *in* het lidmatenboek van Leens ingeschreven als *Harm Schepel,* schoolmeester tot Leens, van Opwijrda. Hierdoor rijst het vermoeden, dat, *Harm* en zijn broeder en zusters kinderen waren van Ds. *Allardus Schepel.*

Waarschijnlijk deze *Ayco* Schepel, echtgenoot van *Geertruit Jochems,* en anders een van beide gelijknamige neven (1, 7 hierboven of de zoon van *Trijntje*), uit Den Andel, verwierf, als bakker, 21 Febr. 1695 het kleine burgerrecht van Groningen.

Zie de bijgevoegde staat.

Recht. Arch. Groningen IIIij) *Annaeus Andreae,* advocaat, zn. van hopman *Cornelius* en *Cornelia ten Hoorn.*

II. Hermannus *Schepel,* geb. den Andel 25 Jan. 1663, 1685 lidmaat te Zandeweer met attestatie van Uithuizen, schoolmeester te Zandeweer 1686-1720, koster aldaar, † 1720 of 1721, tr. aldaar 28 Nov. 1686 *Aurelia Snecanus,* uit Vierhuizen, waarschijnlijk geb. 1667, † Groningen 1 Nov., impost begr. betaald ald. 9 Nov. 1731, waarschijnlijk dr. van Ds. *Fungerus Snecanus,* pred. te Vierhuizen en Zoltkamp 1667-1672.
Uit dit huwelijk:
1. *Lucia,* ged.' Zandeweer 2 Oct. 1687, † jong.
2. *Johannes,* volgt III.
3. Fungerus, ged. Zandeweer 18 Mei 1690. † jong.
4. *Fungerus,* ged. Zandeweer 19 Febr. 1692, † jong.
5. *Fungerus,* ged. Zandeweer 29 Juli 1693, † jong.
6. Lucia, ged. Zandeweer 15 Febr. 1695, † waarsch. jong.
7. *Fungerus,* ged. Zandeweer 23 Febr. 1696, † jong.
8. *Funaerus,* ged. Zandeweer 31 Jan. 1697. † jong.
9. *Fungerus,* ged. Zandeweer 24 April 1698.
10. *Maria,* ged. Zandeweer 28 Jan. 1700.
11. *Maria Cornelia,* ged. Zandeweer 25 Maart 1701.
12. *Maria Lucia,* ged. Zandeweer 3 Aug. 1704.
13. *Lucia Maria,* ged. Zandeweer 23 April 1707.

III. *Johannes Schepel,* ged. Zandeweer 16 Dec. 1688, burgerrecht van Groningen 1719, bierbrouwer aldaar, luitenant des burgerlijken reqiments van Groningen 1721, hopman 1725, halve gildebroeder koopman- en kramergilde 1732, impost begr. betaald aldaar 8 Dec. 1764, tr. 1° Groninqen (Noorderkerk) 25 Juli 1720 *Aylke (van den Oever)'"),* ged. Eenrum 11 Sept. 1687. dr. van *Pieter Tewes* en *Aeltje Stuirwolts;* tr. 2° Groninqen (ondertr. ald. 11 Juni) 26 Juni 1729 (huw.-contr. 7 Juni 1779) *Johanna Petronella* [5] *Somberq,* qed. aldaar 3 Febr. 1702, impost begr. betaald aldaar 2 Oct. 1777, dr. van *Pieter,* hopman, en *Beerta Middelsten.*
Uit het eerste huweliik (allen Ned.-Herv. ged.):
1. *Hermannus,* qed. Groninqen 8 Mei 1721. † jong.
2. *Maqdalena,* ged. Groninqen 22 April 1722.
3. *Aurelia,* ged. Groninqen 20 Febr. 1724, † waarsch. Groningen 16 Maart 1724.
4. *Hermannus,* ged. Groninqen 27 April 1725, † jong.
5. *Petrus,* ged. Groninqen 22 Sept. 1726, † iong.
6. *Aurelia Schepel,* qed. Groningen 23 Juni 1728, beqr. aldaar 2 Jan. 1768, tr. Groninqen (Akerk) 5 Febr. 1747 *Cornelius Barlinckhof,* qed. aldaar 7 Juli 1715, vaandrig des burgerlijken reqiments van Groninqen, qezworene aldaar, † na 11 Mei 1774, zn. van Dr. *Joannes* en *Gesina Elama.*
Uit het tweede huwelijk:
7. *Pieter,* qed. Groninqen 9 April 1730. † jonq.
8. *Beerta Schepel,* ged. Groninqen 18 Febr. 1731, beqr. aldaar 17 Maart 1783, tr. Groningen 28 Juli 1754 *Rutgerus van Troyen,* ged. aldaar 21 Febr. 1732, luitenant des burgerlijken regiments van Groningen, lid koopman- en kramergilde 1755, † na 11 Mei 1774, zn. van *Gerrit,* ontvanger, en *Cathrijna Kuyl.*
9. *Hermannus,* ged. Groningen 17 Febr. 1732.
10. *Johannes,* ged. Groningen 19 April 1733.
11. *Pieter Somberg,* volgt IV.
12. *Hermanna Schepel,* ged. Groningen 4 Sept. 1735, bleef als weduwe te Winschoten wonen, † 1789, tr. (ondertr. Groningen 23 Nov.) Kantens 8 Dec. 1754 Ds. *Hermannus Schmaal,* ged. Oudeschans 29 April 1725, ingeschr. Acad. Gron. 14 Sept. 1744 (als Bellingwoldanus), pred. te Kantens 1754-1755, te Vlagtwedde 1755—1758, te Winschoten 1758. † Winschoten 30 April 1758, zn. van *Waalke Egberts* en *Peterke Schmaal.*
13. *Johannes Schepel,* ged. Groningen 12 Oct. 1736, † aldaar ongehuwd 15 Dec. 1812.

IV. *Pieter Somberg Schepel,* ged. Groningen 8 Juli 1734, halve gildebroeder koopman- en kramergilde 1766, provoost van het garnizoen van Groningen 1787 (in overlijdensakte: „gepensionneerd capitein geweldige"), olderman, † aldaar 12 Dec. 1816, tr. (huw.-procl. Groningen 6 Juli 1765) *Grietje Aisingh,* geb. „Bareveld" o. Gieten, ged. Wildervank 25 Juni 1741, † Groningen 3 Dec. 1811, dr. van *Arent,* koopman en ontginner, stichter van „Bareveld" onder Gieten, en *Margien Hammin (c) k.*
Uit dit huwelijk (allen Ned.-Herv. qed.):
1. *Johannes,* ged. Groningen 23 Jan. 1767.
2. *Arent Aising,* ged. Groningen 27 Mei 1768.
3. *Johanna Pieternella Schepel,* ged. Groningen 5 Juni 1770.
4. *Margien Schepel,* ged. Groningen 16 Juni 1772.
5. *Renske Christina Schepel,* ged. Groningen 21 Sept. 1773, † aldaar 5 April 1831, tr. Groningen 15 Sept. 1820 *Heert Bakker,* geb. aldaar 6 Maart 1785, subst.-griffier bij het provinciale gerechtshof te Groningen, † aldaar 16 Oct. 1859, zn. van *Klaas,* ontvanger, en *Gerritje Hilvering,* wedr. van *Catharina Margaretha Hoeksema.* Hij hertr. *Janneke Blaupot.*
6. *Johannes,* ged. Groningen 8 Nov. 1774.
7. *Johannes,* volgt V.
8. *Arent Aisingh Schepel,* ged. Groningen 14 Juli 1778, deurwaarder te Amsterdam, † aldaar 2 Jan. 1848, tr. Amsterdam 9 April 1817 *Josina Dorothea van Orssagen,* geb. aldaar 7 Dec., ged. 12 Dec. 1792, † 's-Gravenhage 18 Maart 1879, dr. van *Paulus,* timmerman, en *Josina Koster.*
9. *Pieter Hammink,* volgt Va.
10. *Beerta Schepel,* ged. Groningen 20 Febr. 1781.

V. *Johannes Schepel,* geb. Groningen 7 Maart 1777, ged. ald. 11 Maart, cadet artillerie 1795, 2e luit. 1799 (veldt. in Noordholland 1799), extraord. luit. ter zee 1799 (eervol ontslag 1800), werkzaam bij de Raad der Americaansche Colonien en Bezittingen 1801, ordin. klerk bij die raad 1805, le luit. inf. 1814 (eervol ontslag 1814), plaatsmajoor 3e kl. te Delfzijl 1814, kapitein-hon. 1816, gepens. 1822, † Rockwinkel bij Bremen 21 Oct. 1832, tr. Huizum 24 Mei 1802 *Elisabeth Schaap,* geb. Leeuwarden 25 Dec. 1775, ged. 24 Jan. 1776, † Veendam 20 Sept. 1835, dr. van *Johannes,* timmerman, en *Trijntje Vink.*
Uit dit huwelijk:
1. *Margaretha Petrosina Schepel,* geb. 's-Gravenhage 15 Oct. 1803, ged. 16 Nov., † Veendam 5 Oct. 1825, tr. aldaar 7 Juli 1825 *Bernardus Barends,* geb. Veen-

4) In haar huwelijksproclamatie en de doopakten van hare kinderen genoemd *Aylko Pieters (Aalke Peters).* Haar familienaam blijkt, uit de akte van scheiding van de hoedel van *Johannes Schepel* d.d. 11 Mei 1774 (Recht. Arch. Groningen IIIij).

5) Bij haar doop genaamd: *Petronella,* in de doopakten van hare kinderen: Johanna *Petronella.*

dam en ged. ald. 14 April 1799, zeeman, † (volgens familie-sant.-B., plaats onbekend, wellicht op zee) 20 Maart 1873, zn. van Dr. *Noach Paulus*, geneesheer, en *Hilligje Wijndelfs*. Hij hertr. *Maria Vinger*.

2. *Johannes Christiaan Pieter Hamminck*, volgt VI.
3. *Catharina Louisa Schepel*, geb. Amsterdam 20 Juli 1811, ged. 14 Aug., † Veendam 24 April 1863, tr. aldaar 9 Dec. 1835 *Reinder Wever*, geb. aldaar 20 Oct. 1812, zeeman, in dienst bij Zr. Ms. Marine, logementhouder te Harlingen 1880, † aldaar 17 Sept. 1882, zn. van *Jakob*, schipper, en *Geesje Blaauw*. Hij hertr. *Leentje Nieveen*.
4. *Martinus Johannes*, volgt VIa.
5. *Johanna Christina Elisabeth Schepel*, ged. Delfzijl 10 Dec. 1818, † Veendam 5 Dec. 1826.

VI. *Johannes Christiaan Pieter Hamminck Schepel* [6], geb. 's-Gravenhage 28 Sept. 1808, ged. 5 Oct., pijper 1821 [7], 2e luit. inf. 1830 (10-daagse veldtocht 1831), le luit. 1836 (Dept, van Oorlog 1842, adjudant Minister van Oorlog 1846), kapitein 3e kl. 1852, 2e kl. 1854, le kl. 1856 (toegev. aan Insp. der Inf. 1858), majoor 1859 (comm^{t} 4e Bat^{n} 4e Reg^{t} Inf.) luit.-kol. 1865 (comm^{t} dep^{t} 5e Reg^{t} Inf. 1865), kolonel 1867 (plaats. comm^{t} 2e kl. 's-Hertogenbosch 1867), gepens. 1869, ridder Ned. Leeuw en Eikenkroon, † Hilvarenbeek 13 Mei 1870, tr. 1° Amsterdam 20 Juli 1838 *Maria Volck, geb.* 's-Gravenhage 2 Mei 1815, † aldaar 9 Juni 1863, dr. van *Johan Albrecht*, Thesaurier des Rijks, en *Maria Frederika Cornelia van der Schalk;* tr. 2° Berlicum (N.-B.) 23 Oct. 1867 *Maria Henriëtta Christiana Martina Bierman*, geb. Amsterdam 9 Jan. 1811, ged. 6 Febr., † Utrecht 24 Nov. 1876, dr. van *Martinus Adrianus* en *Catharina Kracker* en wede van *Willem van Langen*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria Frederika Cornelia Hamminck Schepel*, geb. Venlo 14 Dec. 1839, † 's-Gravenhage 25 Sept. 1930, tr. Rotterdam 1 April 1875 *Eduard Douwes Dekker* [8], geb. Amsterdam 2 Maart 1820, 2e kommies Alg. Rekenkamer Ned.-Indië 1840, controleur 2e klasse 1846, kommies 1846, secr. der residentie Menado 1848, ass^{t}-resident te Amboina 1851, van Lebak 1856, wd. ass^{t}-resident van Ngawie 1856, eervol ontslag 1856, letterkundige onder de schuilnaam Multatuli, † Nieder-Ingelheim 19 Febr. 1887, zn. van *Engel Douwes*, zich noemende en schrijvende *Engel Douwes Dekker* [9], schipper, en *Sietske Klein*, en wedr. van *Everdina Hubetta van Wijnbergen*.
2. *Elisabeth Louisa Hamminck Schepel*, geb. Hilversum 11 Mei 1841, verpleegster, † Amsterdam 14 Jan. 1934.
3. *Johan Albrecht Hamminck Schepel*, geb. 's-Gravenhage 15 Maart 1843, adelborst 3e kl. 1857-1861, leraar in de V.S. van Amerika, klerk agentschap Ned. Handel-Mij. te Yokohama 1869, leraar te Kagoshima 1871, leraar Athénée Royal te Mons 1884, † Zutphen 11 Aug. 1901, tr. Brussel 6 Oct. 1885 *Philomène Marie Blanc*, geb. Bessoncourt (Haut-Rhin) 8 Dec. 1859, † Jussey (Haute-Saône) 19 Maart 1928, dr. van *Pierre*, landbouwer, en *Marguerite Boucot*.
4. *Annetta Hamminck Schepel* [10], geb. 's-Gravenhage 26 Dec. 1844, hoofd Pestalozzi-Fröbel-Haus te Berlijn 1874-1892, afgevaardigde voor Duitsland ten World's Congress of Representative Women, Chicago 1893, hoofd Sesame House for Home Life Training in Londen 1898-1907, † Glastonbury, Somerset, 3 Maart 1931.
5. *Johannes Martinus Hamminck Schepel, geb:* 's-Gravenhage 9 Nov. 1846, sergeant inf. Ned.-Indisch leger 1868, † (aan cholera) Soerabaia 25 Dec. 1873.
6. *Christina Johanna Jacoba Hamminck Schepel*, geb. 's-Gravenhage 29 Febr. 1848, † aldaar 19 Maart 1925, tr. Schiedam 23 Aug. 1872 *Allard Merens*, geb. Zaandam 7 Juli 1840, surnum. belastingen 1861, adj.-controleur 1867, control. 1870, ontv. 1886, laatstelijk ontv. dir. belast. Haarlem 1905, † Heemstede 28 Sept. 1907, zn. van Mr. *Dirk*, kantonrechter, en *Johanna Margaretha van Sante*.
7. *Frederika Maria Hamminck Schepel*, geb. 's-Gravenhage 29 Nov. 1853, † Amsterdam 3 April 1931, tr. Schiedam 6 April 1876 *Fredrik Hendrik Arend Pool*, geb. Amsterdam 10 Maart 1846, officier van admin. 3e kl. Kon. Marine 1869, op verz. eervol ontslag 1875, fabrikant verduurz. levensmiddelen te Amsterdam, † Watergraafsmeer 5 Oct. 1920, zn. van Dr. *Gerardus Jacobus*, geneesheer, en *Augustina van Son*.

VIa *Martinus Johannes Schepel*, geb. Delfzijl 13 Sept. 1816, soldaat 1832, 2e luit. inf. Ned.-Indisch leger 1840, gepens. (om gezondheidsredenen) 1843, † Terheijden 13 Jan. 1850, tr. aldaar 1 Mei 1844 *Elisabeth Dania van der Meer*, geb. Heeze (N.-B.) 25 Juni 1817, † Terheijden 8 Aug. 1879, dr. van *Lambert*, burgemeester van Heeze, en *Cresia Grever*.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia Johanna Dania Schepel*, geb. Antwerpen 11 Dec. 1841, † Terheijden 25 Nov. 1860.
2. *Johannes Christiaan Schepel*, geb. Terheijden 18 Mei 1849, † aldaar 29 Mei 1849.
3. *Lambertus Daniel Schepel*, geb. Terheiden 18 Mei 1849, † ald. 31 Mei 1849.

Va. *Pieter Hammink Schepel* [11], geb. Groningen 10, ged. ald. 16 Dec. 1779, ingeschr. Acad. Gron. 28 April 1797, cadet inf. 1797 (veldt. in Noordholland 1799, in Duitsland 1800), 2 eluit. 1801 (veldt. in Duitsland 1801, in Zeeland 1805), op non-actief 1805 (uit hoofde van zijn huwelijk met een doopsgezinde), kapitein Stedelijke Burgerbewapening te Haarlem en lid krijgsraad Gewapende Burgermacht aldaar 1806, weder in act. dienst als luit. en aide-de-camp van gen^{l} Daendels 1806 (veldt. in Hannover 1806), 1e luit. 1807 (veldt. in Duitsland 1807, 1808 en 1809, in Zeeland 1809 en 1810, in Rusland 1812), † (aan bekomen verwond.) als kapitein bij het 33e Reg^{t}

6) Ontving dc naam Hamminck bij zijn doop als laatste voornaam, doch voerde de familienaam Hamminck Schepel. Een goedkeuring van naamsverandering is niet gevonden.

7) Hoewel hij *als* pijper is ingeschreven, heeft hij nooit als zodanig dienst gedaan : zulk een inschrijving maakte het de knaap mogelijk om ondanks lengtegebrek als soldaat te worden ingeschreven! (Zie Archief Min. v. Oorlog). Mededeling van de Heer J. Kortenhorst.

8) Afstamming in Dr. Julius Pée, Multatuli en de zijnen, Amsterdam 1937, levensbeschrijving in Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek 1, kol. 697.

9) Engel Douwes (Dekker) was een zoon van Pieter Douwesz (zoon van Douwe Jorisz) en Engeltje Dekker. Eduard wordt in geboorteakte genoemd: Eduard Dekker, in de akte van zijn huwelijk met M. F. C. Hamminck Schepel heet hij: Eduard Dekker, zich noemende en schrijvende Eduard Douwes Dekker.

10) Biografische gegevens in Mary J. Lyschinska, Henriette Schrader-Breymann, Ihr Leben, Berlijn & Leipzig 1922.

Inf. Franse leger, veldslag van Krasnoë, 17 Nov. 1812, tr. Haarlem 24 Dec. 1805 *Johanna Wilhelmina Vijgh,* geb. Leiden 30 Dec. 1772, † Haarlem 20 Juni 1806, dr. van *Daniël,* uitgever en boekverkoper, en *Maria Vriends* en wede van Dr. *Dirk Veegens.*

Uit dit huwelijk:

Johanna *Wilhelmina* Chtisfina *Schepel,* geb. Haarlem 11 Juni 1806, ged. 25 Juni, † 's-Gravenhage 8 Dec. 1806.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXXI, 71.)

van Vliet.

Joan van Vliet, in 1690 opperkoopman en hoofd op Tutucorijn, geboren 11 Januari 1656, overleden 19 Aug. 1690 en begraven in de Wolvendaalkerk te Colombo, voerde volgens ,,De Wapenheraut" 1899, pag. 20 en 21, als wapen: ,,3 ruiten".

Doch dezelfde voerde volgens het Lapidarium Zeijlanicum door Leopold Ludovici een geheel ander wapen, n.l.: ,,3 tournooilansen schuinlinks geplaatst en schuinrechts gerangschikt en elke lans aan het boveneinde voorzien van een naar beneden hangend vaantje", terwijl aldaar gezegd wordt, dat hij 2 Januari 1656 is geboren.

Voerne.

Hendrick Voerne, in 1637 en 1659 burgemeester van Kampen, voerde volgens de Collectie Zegelbeschrijvingen in het Algem. Rijksarchief te 's-Gravenhage als wapen: ,,een keper vergezeld van 3 merletten".

Dit wapen deugt niet, want de lakafdruk in register 115 in het familie-archief van Rhemen van *Henrick Voerne,* 20 Sept. 1652 burgemeester van Kampen en neef van S. G. van Rhemen, vertoont de keper alleen boven vergezeld van 2 vogels en beneden van een zwemmende vis.

Vogelvanger.

Volgens Taxandria 1910, pag. 254, is het wapen *Vogelvanger* als volgt: ,,doorsneden, A. 3 vogels en in een schildhoofd een lelie", en komt dit voor op de grafzerk in de St. Elisabethskerk te Grave van de 4 Sept. 1660 overleden *Willem Vogelvanger,* burgemeester van Grave en rentmeester van St. Catharina-Gasthuis aldaar, en diens vrouw *Isabelle Teijts.*

Volgens het aldaar vermelde opschrift op die grafzerk echter heette deze burgemeester niet *Vogelvanger,* doch *Vogelvangers, en* dit is ook de juiste naam, zoals mij zelf in 1917 gebleken is, toen ik de grafzerken op het kerkhof bij de kerk aldaar heb beschreven, bovendien moet het sterfjaar volgens de grafzerk zijn 1666 en niet 1660.

Zie ook de Geneal. en herald. gedenkwaardigheden van Noord-Brabant door Bloijs van Treslong Prins, pag. 221.

Voghel.

Volgens ,,De Wapenheraut" 1918, pag. 343, ligt op de begraafplaats ,,Ter Navolging" te Tiel een grafzerk van de 19 Febr. 1557 overleden *Henrick Voghel.*

Deze naam deugt niet en moet *Voggel* zijn.

11) Biografische gegevens in Mr. D. Veegens, Historische studiën, 's-Gravenhage 1884, 2de deel, blz. 202 e.v.

Volgersheijm.

Volgens ,,De Wapenheraut" 1918, pag. 338, komt op de marmeren epitaphe in de St. Maartenskerk te Tiel van de in 1709 overleden *Stephanus* baron *van Welderen,* gouverneur van Meenen, een kwartierwapen *Volgersheijm* voor als volgt: ,,gedeeld, I doorsneden, A. een schuinkruis, B. g e p a a l d; 11 3 ringen boven elkaar".

Dit is onjuist, dit kwartierwapen vertoont in de benedenhelft van de doorsneden rechterhelft 2 p a 1 e n in plaats van gepaald.

van Voorst van Beest.

Volgens Nederland's Patriciaat 1911, zou het wapen dezer familie zijn: ,,doorsneden, A. weder doorsneden met een ster in de bovenhelft en de benedenhelft g ed wars bal kt van 4 stukken blauw en zilver (zijnde Beest): B. een spring end e ram".

Volgens deze genealogie trouwde *Warnard van Beest,* kanunnik van St. Jan te Utrecht, 20 Sept. 1809 aldaar met *Johanna Maria Cornelia van Voorst.*

Van deze beschrijving deugt niet veel. In de eerste plaats nl. blijkt, dat degene, die dit wapen aan het Patriciaat verstrekt heeft, het wapen van *van Beest* niet begrepen heeft, zoals duidelijk blijkt uit die opgave ,,gedwarsbalkt van 4 stukken blauw en zilver".

Het wapen *van Beesf* toch vertoont in het benedengedeelte 3 zogenaamde vairpalen, dat zijn zilveren palen elk beladen met blauwe vairklokjes boven elkaar. En verder is het wapen *van Voorst* geen spring end e ram maar een k l i m m e n d e ram. Bovendien voerde voornoemde kanunnik *Wernard van Beest,* A° 1787 volgens de Wapenkaart van het kapittel van St. Jan in het Rijksarchief te Utrecht g e en doorsneden wapen, doch niet anders dan ,,in rood 3 vairpalen".

vos.

Jan Vos, van 1540 tot 1553 schout te Cuinre, voerde volgens de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel 1876, pag. 338, als wapen: ,,een merk als onderstaande schets".

Dit is foutief, want 's mans zegel van 17 Maart 1541 aan charter in het archief van het Huis Bergh (archief Sonnenberch) vertoont als wapen: ,,een merk vergezeld beneden van een hamer als onderstaande schets".

Vos van Leuézenberch.

Volgens een M.S. Wapenboek in het Gemeente-Archief te Utrecht, getiteld: ,,Wapenboek van de Keizers, Koningen, Keurvorsten van Europa, de 17 Ned. gewesten, de steden en aanzienlijkste geslachten van het Sticht van Utrecht" voerde deze familie als wapen: ,,in goud een rode halve leeuw

rechts boven geplaatst en vergezeld van 2 rode ruiten, waarvan 1 links boven en 1 beneden".

Deze naam is niet geheel juist en moet de *Vos van Leuwenberch* zijn, want dit is het wapen *van Leeuwenberch, van Leeuwenberg, van Leeuwenborg, van Leuwenberg, van Lewenberch.*

Met de naam *de Vos van Leuwenberch* komt dit wapen voor in een 17de-eeuws wapenboekje in het archief van Wassenaar in het Algem. Rijksarchief te 's-Gravenhage, Aanwinst 1891, No. 28 XIX[b].

van Voss **van** Sinderen,

..... baron *van Voss van Sinderen,* wiens schoonmoeder *Barbara Louisa Sandra,* weduwe van de kolonel *Westerlo, 22* Maart 1823 op het Huis „de Nevel" bij Arnhem overleed, voerde volgens „De Navorscher" 1866, pag. 86, als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV effen en in een groot uitgetand schildhoofd 2 sterren: 11 en 111 een springende vos".

Dit wapen is niet geheel juist, tenminste de lakafdruk van . . . *van Voss tot Sinderen* in 1796 te Sinderen, in het Gemeente-Archief van Wisch vertoont een gevierendeeld wapen met 3 sterren zonder meer in de kwartieren 1 en 4, en in de kwartieren 2 en 3 een springende vos op grond, die in het 3e kwartier omgewend is.

van Vijanen.

Volgens het M.S. Wapenboek van A°1690 van P. van der Schelling met Genealogie en Wapenen der voornaamste adelijke geslagten dezer landen voerde *Gijsbertha van Vijanen,* erfdochter van *Giisbert* heer *van Rijsenborgh* en getrouwd met *Geraerd van Cuijlenborgh* bastaard, wier dochter *Cunera* in 1585 op hoge leeftijd overleed en getrouwd was met *Willem Borre van Amerongen,* als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV in zilver 3 zwarte lelies: 11 en 111 in vair 2 rode dwarsbalken".

Voor zover de voorwerpen in 1 en 4 betreft is dit zeker onjuist, daar deze voorwerpen zeker m u u r a n k e r s (zogenaamde zuil en) moeten zijn, daar de zeer vele in diverse bronnen gevonden wapens met de naam *van Vijanen* nooit anders dan 3 muurankers vertonen en zo ook de zegels van *Ghijsbert van Vijanen van Rijsenborch en jonge Ghijsbert van Vijanen van Rijsenborch,* beiden 31 Maart 1436 knaap aan een charter van het kapittel van Oud-Munster in de doos met de Inv. Nos. 2155 tot 2163 in het Rijksarchief te Utrecht.

Laatstgenoemde is mogelijk de vader van de hiervoor genoemde *Gijsbertha van Vijanen.*

Vijgh.

Volgens de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquerij voerde *Dorothea Jacoba Vijgh,* geboren 3 Tan. 1772 als wapen: **„in zilver** 2 schuingekruiste armen bekleed met een van rood en goud g e s c h a k e e r d k 1 e e d etc."

Ofschoon een kleinigheid wil ik er toch op wijzen, dat de zeer vele in andere bronnen voorkomende wapens van deze naam de armen n i m m e r g e s c h a k e e r d d o c h s t e e d s g e b l o k t v e r t o n e n, terwijl vele hunner de armen vertonen met ene bekleding noch geschakeerd noch geblokt, en enige ook met de armen geharnast.

van Wormer.

Gherijt Jansz. van Wormer, in 1366 schout van Amsterdam, voerde volgens het M.S. Wapenboek van de Hoofdofficieren van Amsterdam in het Gemeente-Archief aldaar als wapen: „gedwarsbalkt van 6 stukken rood en zilver en in een gouden

schildhoofd een halve blauwe paal, die van de bovenrand uitgaat".

Volgens de wapens der magistraten van Amsterdam door Mr. P. van den Brandeler, pag. 12, echter voerde *Gerred Jansz. van Wormer,* **in** 1366 schout van Amsterdam, — dus dezelfde als voorgaande — een totaal ander wapen, nl.: „in zilver 3 rode kepers".

Welke van deze twee wapens het juiste is, weet ik niet, daar ik nimmer zijn zegel gevonden heb, doch ik veronderstel, dat het wapen met de 3 kepers het juiste zal zijn, daar in vele andere bronnen dit wapen *van Wormer* ook voorkomende als *Wormer* zonder „van" steeds met 3 kepers voorkomt, soms vermeerderd met een ster, doch nimmer als het eerst beschrevene.

Wijckerheld.

„De Wapenheraut" 1900, pag. 254, beschrijft het wapen *Wijckerheld* als volgt: „g e d e e 1 d, I *in* goud 3 zwarte voetbogen: 11 in zwart een leeuw (waarvan geen kleur is aangegeven) ". Volgens deze bron zouden *Gerbrand* en *Dirk Wijckerheld* in ..... raden van Schiedam, dit wapen gevoerd hebben.

Van dit wapen deugt niet veel, het wapen *Wijckerheld* is helemaal niet gedeeld, de voetbogen en de leeuw zijn in het zelfde veld geplaatst, zoals uit vele andere bronnen blijkt en zoals het ook, voorkomt als 2e en 3e kwartier in het gevierendeelde wapen *Wijckerheld Bisdom.*

Zuurdeeg.

Volgens „De Navorscher 1913", pag. 213, voerde een familie *Zuurdeeg* te Dordrecht en Leiden als wapen: „in zilver een blauwe k 1 o k" en zou deze klok het fabrieksmerk der familie sedert 1652 zijn.

In hoeverre dit juist is, kan ik niet beoordelen, doch ik wil toch opmerken, dat het in het papier gedrukte wapen van *Abraham Zuurdeeg,* 1 Mei 1837 notaris te Leiden, op acte 172 in de minuut acten van het jaar 1837 van notaris Mr. Gerard van Eck te Arnhem als wapen vertoont: „een voorwerp als onderstaande schets" (dus een voorwerp rustende op een

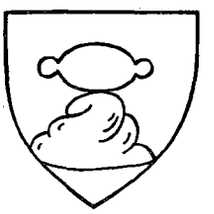

berg) met het op de berg rustende voorwerp verticaal geplaatst als helmteken, en daarbij zijn naam met het woord „notaris" er achter als randschrift.

(Wordt vervolgd.)

BOEKBESPREKING,

N e d e r l a n d ' s P a t r i c i a a t A ° 1954. 40ste Jaargang. Uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage.

Zoals wij van deze uitgave gewend zijn, verscheen ook dit 40ste jaarboek van Nederland's Patriciaat wederom keurig op tijd; een praestatie, vooral wanneer men constateert dat in dit 462 bladzijden tellende deeltje 24 geslachten behandeld zijn. Slechts van elf dezer geslachten werd reeds eerder een genealogie of stamreeks in het „Blauwe Boekje" opgenomen.

Van laatstgenoemde geslachten worden thans veel uitgebreider gegevens vermeld, zodat b.v. bij *van Everdingen, Kruseman, van der Loeff en van der Oudermeulen* takken zijn behandeld, die bij de vorige opname niet werden besproken.

Van het geslacht *van Baerle,* waarmede dit boekje aanvangt, werd sedert de publicatie in Vorsterman van Oyen's, Stam- en Wapenboek, geen volledige genealogie gepubliceerd; bekend is dit geslacht wel het meest door het huwelijk van een zijner leden, *Susanna van Baerle,* met *Constantijn Huygens.*

Na de reeds eerder behandelde geslachten *Batenburg* en *Bolomey,* volgt als geheel nieuwe genealogie, die van het geslacht *de Booy,* thans vooral bekend door vele prominente zee-officieren. Op het geslacht *Cleveringa,* ook sedert Vorsterman van Oyen nimmer behandeld, volgt als nieuwe publicatie de genealogie van het uit Gorinchem afkomstige geslacht *van Diepenbrugge.*

Bij het volgende artikel over het geslacht *Dyserinck* treft ons een onnauwkeurigheid op pag. 107. De daar genoemde *Nelly* Barones *Dyserinck* verkreeg toch de Belgische titel van barones, overgaande bij recht van eerstgeboorte op de nakomelingschap in mannelijke lijn uit haar tweede huwelijk. Hetgeen op pag. 107 wordt vermeld leidt tot de conclusie dat deze titel tot alle deze nakomelingen uit dat huwelijk is uitgestrekt.

Het geslacht *van Everdingen* kreeg, behalve een nog nooit gepubliceerde oudste tak, ook een geheel nieuwe ,,kop''. De naam blijkt ontleend aan een stiefvader, die in vrouwelijke lijn uit het oude gelijknamige geslacht stamde.

Van het grotendeels geadelde geslacht *Gockinga,* werd de enige nog voortlevende niet-geadelde tak behandeld. Jammer is, dat zelfs tot in de 19de eeuw voortlevende doch thans uitgestorven takken niet zijn opgenomen.

Dit bezwaar geldt ook voor het artikel *van der Goes,* waar bovendien de takken in Indonesië zijn weggelaten.

Na een geheel nieuwe genealogie *van Groningen,* volgt een genealogie *Halbertsma,* belangrijk uitgebreider, dan de eerder gepubliceerde stamreeksen. Op het geslacht van de nobelprijs-winnaar van *'t Hoff* volgt een genealogie *Kops (de Bruyn Kops),* wederom een veel uitgebreider publicatie dan de stamreeks in de tiende jaarqang. Bij het geslacht *Kruseman* zijn de oudere generaties thans van valse luister ontdaan, terwijl een jongere tak *Krüsemann* voor het eerst wordt behandeld.

Van het geslacht *van der Loeff* zijn thans ook meer takken opgenomen dan in 1917, Jammer, dat de volledige uitwerking eerst met de 7de generatie aanvangt.

De mededeling in de inleiding, dat men over het qeslacht van Motman slechts enige fragmenten in De Indische Navorscher aantreft is niet overeenkomstig de waarheid; de in De Indische Navorscher geboden genealogie is zeer vol ledig en belangrijk uitgebreider dan de thans in dit jaarboek geboden gegevens. De mededeling, op pag. 316 noot 1, dat uit een erkende, in 1802 geboren zoon van Generatie V een tak spruit is ook niet juist; deze zoon was niet erkend, doch geadopteerd. Waar de vader tussen 1793 en 1809 nog met een ander gehuwd was, was erkenning van een overspelig kind niet moqelijk. Bij het geslacht *van der Oudermeulen* werd een reeds bekende tak bij de hoofdstam aangesloten.

Het uitgebreide geslacht *Piper* werd, na de publicatie in het Stam- en Wapenboek, niet meer behandeld. Van het geslacht van *Spaendonck* werd niet eerder een genealoqie gepubliceerd. Met de artikelen *Verkade, Verschuir* en *Walen,*

alle geslachten betreffende over welke niet eerder gegevens in het Patriciaat werden gepubliceerd, wordt dit interessante jaarboek besloten.

Dat sedert de jaargang 1953 — wellicht in navolging van het Adelsboek — geen godsdienst van de geslachten aan het hoofd der artikels wordt vermeld, treft als een gemis en als een concessie aan voortschrijdende nivellering. Ook de opgave der beroepen is somtijds bijzonder summier: verschillende malen bepaalt men zich tot mededeling van de militaire rang zonder meer, zo b.v. op pag. 29 ,,kapitein'' en ,,generaal'' zonder opgave van legeronderdeel..

De wapenbeschrijvingen geven aanleiding tot de volgende opmerkingen:

Cleveringa: Beschrijving moet luiden: Een omgewende gouden leeuw cp een van zilver en rood in zeven rijen, e 1 ke rij van vijf vakken, geschakeerd veld.

Een geheel geschakeerd veld bestaat doorgaans uit zes rijen en elke rij van zes vakken, dus 36 vakken.

van Diepenbrugge: De ster in het le en 4e kwartier is op de tekening vijf puntig, Volgens de beschrijving is de ster zes puntig: het aantal punten is in de beschrijving niet aangegeven, dat houdt in, dat de ster zes puntig is. Heeft de ster meer of minder dan 6 punten, dan moet dat in de beschrijving worden uitgedrukt.

De merletten in het 2e en 3e kwartier zijn geplaatst op de tekening de een naast de ander. Dit komt in de beschrijving niet tot uitdrukking: ,,beladen met drie zwarte merletten" luidt de beschrijving, d.w.z. heraldisch: dat de merletten geplaatst zijn 2-1.

Geradts. De cherubijnen volgens beschrijving goud, op de tekening lijken deze toch zilver.

van Motman. Volgens de beschrijving is kwartier b: een zilveren driehoek met een der punten naar beneden. Op de tekening is de driehoek gedigd en dan heet dit voorwerp: de 1 ta. Is de tekening juist, dan beschrijving: een omgekeerde zilveren de 1 ta.

Piper. Volgens de beschrijving heeft de boomstam een tak naar links, op de afb. is de tak echter naar rechts.

Verkade. Volgens de beschrijving is het wapen een verkort breedarmig kruis, op de tekening echter is het een ankerkruis.

De uitgave is als altijd goed verzorgd; illustraties verluchten de artikels *Bolomey, van der Goes, Haíbertsma, van 't Hoff, van Spaendonck* en *Verkade.*

W. W. VAN VALKENBURG.

Heinz Stoob, Die dithmarsischen Geschlechterverbände, Grundfragen der Siedlungs- und Rechtsgeschicht.e in den Nordseemarschen; Verein für Dithmarscher Landeskunde; Westholsteinische Verlagsanstalt Boyens & Co., Heide in Holstein, 195 1.

In dit zeer grondige en overzichtelijk opgebouwde werk behandelt de schrijver het ontstaan, de herkomst en de ontwikkeling der zo merkwaardige Dithmarscher ,,Geschlechterverbände''. Dit probleem is daarom zo moeilijk op te lossen, omdat de betreffende geschreven bronnen in de vorm van oorkonden e.d. slechts in beperkte mate aanwezig zijn, terwijl zij, wat de tijd voor de 13de eeuw betreft, zelfs geheel ontbreken. Hierdoor was de schrijver genoodzaakt de ,,Siedlungsgeographie", de philologie, de archeologie en de rechtsgeschiedenis bij zijn onderzoek te hulp te roepen, zodat men ook

over deze onderwerpen waardevolle gegevens en belangrijke beschouwingen in zijn boek aantreft.

Aannemelijk is, dat de oudste der Dithmarscher geslachten zich gevormd hebben door aaneensluiting van families in de zin van „Sippen" ten tijde van of kort na het tot standkomen van een aaneengesloten zeedijk en dat zij vervolgens als „Siedlungsgenossenschaften" in de tijd van ± 1000 tot 1200 het marschgebied tussen de langs de zee gelegen terpenrij (die reeds eeuwen voor de bedijking was ontstaan op de daar het hoogst opgeslibde grond) en de hoge geestgrond zijn gaan koloniseren. „Von den Wurten herab" — leest men op blz. 104 — „ist also die Besiedlung der Neumarsch gesteuert worden, von den Wurten herab haben sich auch die bei den Arbeiten am Seedeich, aus dem genossenschaftlichen Zusammenschlusz mehrerer Wurtsippen entstandenen Geschlechter in das neue Siedlungsgebiet begeben, ... So etwa können wir die uns quellenmäszig nicht greifbaren Vorgänge rekonstruieren." In een samenvatting op blz. 118 zegt de schrijver om.: „Die Eindeichung gab den Anstosz zur Geschlechterbildung. Sie erzwang die Vergröszerung der bisherigen Sippengenossenschaft, beschleunigte die bereits in der Wurtenzeit zu erkennende starke Bevölkerungsvermehrung und bot zugleich die Möglichkeit, diese durch Neusiedlung im rückwärtigen Deichland auszugleichen. Auf den Wurten der Altmarsch haben sich daher die Geslechter gebildet und sind von dort als Siedlungsgenossenschaften ins Binnenmarschgebiet gezogen, das sie dann planmäszig kultivierten."

Later hebben ook de families, welke op de geestgronden thuisbehoorden, zich tot zulke geslachten verenigd. Zo hebben waarschijnlijk de meeste der aldaar gezeten riddermatige families zich aaneengesloten tot het machtige en grote geslacht der „Vogdemannen", waarvan althans de kern uit deze riddermatigen moet zijn gevormd.

Het lidmaatschap van al deze door aaneensluiting gevormde geslachten was erfelijk in mannelijke lijn.

In het bestek van een boekbespreking is het niet mogelijk verder in te gaan op al hetgeen de schrijver door uitvoerige onderzoekingen over deze geslachten heeft bijeengebracht en evenmin om een overzicht te geven van de talrijke zeer lezenswaardige beschouwingen, o.m. op geographisch, archeologisch, taalkundig en rechtshistorisch gebied, die dit werk bevat.

Eén onderwerp, dat nauw verband houdt met de positie, dit het geslacht aanvankelijk als „Siedlungsgenossenschaft" innam en waarover men gaarne meer zou vernemen dan hetgeen dit werk daarover bevat, is de buurschapsorganisatie in Dithmarschen. Immers in iedere agrarische samenleving zijn de buurschappen van fundamenteel belang. Op vele plaatsen blijkt weliswaar in dit boek, dat men — zoals te verwachten was — ook in Dithmarschen overal buurschappen en telkens markeverhoudingen aantreft, maar een systematisch onderzoek naar deze primaire rechtskringen zou ongetwijfeld, ook ten aanzien van de door de schrijver behandelde problemen, belangrijke resultaten hebben opgeleverd. Het is daarom te wensen, dat de auteur bij de uitvoering van zijn zeer toe te juichen plan, vermeld op blz. 114, om „Eine umfassende Darstellung" over „die friesischen Geschlechter" te geven, ook de buurschappen zo uitvoerig mogelijk in zijn onderzoekingen zal betrekken.

J. PH. DE MONTÉ VER LOREN.

Erich Hoffmann, Die Herkunft des Bürgertums in den Städten des Herzogtums Schleswig, Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins, Herausgegeben von der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte, Band 27- Karl Wachholtz Verlag, Neumünster, 1953.

In het onderhavige werk heeft de schrijver zich ten doel gesteld de vraag te beantwoorden uit welke landstreken de burgerij der Sleeswijkse steden afkomstig was. Zijn nasporingen hierover zijn van veel belang, omdat dit probleem nog nimmer in zijn geheel op systematische, wetenschappelijke wijze was behandeld. Het onderzoek strekt zich uit over de periode van omstreeks 1400 — wanneer in het algemeen de in aanmerking komende bronnen aanvangen — tot 1750. Terwijl er van ongeveer 1600 af van vrijwel alle Sleeswijkse steden lijsten van nieuw aangenomen burgers bewaard zijn, die hun herkomst vermelden, moest de schrijver voor de periode tussen 1400 en 1600 zijn onderzoek baseren op de ongeveer 30.000 namen door hem verzameld uit archivalia van allerlei aard en trachten uit deze namen, voorzover zulks mogelijk was, de herkomst van de dragers daarvan af te leiden. Namen ontleend aan plaatsen, landstreken of volken leverden bij dit onderzoek uiteraard de minste moeilijkheden op. Andere namen geven, wanneer men ze taalkundig beschouwt, een aanwijzing inzake het stamland van de dragers, ervan. Zo vormen de duidelijk als Duits, Deens of Fries herkenbare namen — om slechts de drie voornaamste groenen te noemen — een hulpmiddel ter bepaling van het Duitse, Deense en Friese element in de bevolking der Sleeswijkse steden. Daarnaast is er echter een groep namen, die geen enkele aanwijzing omtrent de herkomst van de dragers bevatten en waaruit voor schrijver's onderzoek dus geen conclusies te trekken zijn. Het namenonderzoek is voor de periode tussen 1400 en 1600 het enig mogelijke, maar geen absoluut afdoende middel om de samenstelling van de bevolking der Sleeswijkse steden te leren kennen, een feit, waarop de schrijver zelf met nadruk wijst.

Voor Nederlanders zijn uiteraard de in dit werk vervatte gegevens over immigranten uit onze gewesten bijzonder interessant. De schrijver komt tot de conclusie, dat deze immigratie meer qualitatief dan quantitatief van belang is geweest. Men leest op blz. 220: „Die Einwanderung aus Holland während des 16. und 17. Jahrhunderts war, ... wenigstens für das 17. Jahrhundert quantitativ wesentlich geringer, als man bisher wohl annahm. ... Auf jeden Fall war die qualitative Bedeutung dieser holländischen Einwanderung für den wirtschaftlichen Aufschwung der Städte an der Westküste von entscheidender Bedeutung, vor allem durch das Kapital und die neuen Wirtschaftsformen, welche die Hollander in ihre neue Heimat mitbrachten."

Bij het trekken van zijn conclusies gaat de schrijver zeer nauwgezet en voorzichtig te werk, waardoor zijn betooq een overtuigende indruk maakt en zijn werk tot een voortreffelijk boek is geworden.

J. PH. DE MONTÉ VER LOREN.

Brabant van generaliteitsland tot gewest, door A. R. M. Mommers. Uitg. N.V. Dekker en Van de Vegt. Utrecht/Nijmegen 1953.

Dit proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid valt uiteen in twee delen. Het eerste vangt aan met een historisch overzicht, behandelende de opkomst van het hertogdom Brabant, de verovering op de Spanjaarden tijdens de Tachtigjarige oorlog en het daarop volgende tijdperk, waarin Brabant als veroverd gebied zijn zelfstandigheid had verloren en de wetgevende en uitvoerende macht over dit gebied respectievelijk bij de Staten-Generaal en de Raad van State berustten. De daarbij optredende on-

gunstige gevolgen vooral op het terrein van belastingen en godsdienstuitoefening in dit overwegend katholieke gebied worden op uitvoerige en objectieve wijze belicht. Hierop volgt dan het hoofdthema van deze studie, n.l. de strijd, door de Brabantse patriotten gevoerd om het generaliteitsland eindelijk een gelijkwaardige plaats naast de andere Noord-Nederlandse gewesten te verzekeren, welke strijd haar succesvol besluit vond in een de iure erkenning door toelating van de vertegenwoordigers van Brabant in de slotzitting der Staten-Generaal van 1 Maart 1796.

Treft de rechtshistoricus veel van zijn gading aan in het eerste gedeelte, zo biedt het het tweede deel, „Biographieën", de genealoog en historicus een schat van gegevens over wel bijna een ieder die zich de patriottentijd in het Brabantse gewestelijke of locale bestuur of de politiek heeft bewogen.

Mede door de uitvoerige bronnenopgave bij alle verstrekte biographische bijzonderheden vormt deze studie een welhaast onuitputtelijke bron van gegevens over Brabanders in de tweede helft van de 18de eeuw. Voor genealogisch onderzoek is dit werk een zeer grote aanwinst, te meer waar een uitvoerig naamregister, lopende over beide delen, het raadplegen ervan zeer vergemakkelijkt.

Leden van het Genootschap kunnen dit, 632 bladzijden tellende, boekwerk, waarvan de handelsprijs ƒ15,— bedraagt, verkrijgen, desgewenst via de boekhandel, voor de verlaagde prijs van ƒ 10,-.

W.W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Berck-Simons. (LXXI, 34). Aan de hand van een indertijd door mij bewerkte genealogie *„Simons"* met daarbij een kwartierstaat van de kinderen van de generaal-majoor *Jean Jacques Simons X Catharina Elisabeth Biesman,* kan ik het volgende mededelen:

1. *Catharina Simons,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 7 Juni 1724, † ald. en begr. Westerkerk 25 Juli 1770 (middelkerk, graf no. 88), tr. Amsterdam (inget. 30 April — D.T.B. 588, fol. 131v.) Oude kerk, 18 Mei 1745 *François Berck,* ged. Amsterdam (Oude kerk j 29 Dec. 1719, koopman, † ald. en begr. Westerkerk 26 Nov. 1778 (graf als boven), zn. van *Cornelis Berck Antonisz.* en *Màrgretha Ida Blasius.*
2. *Matthijs Simons,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 20 Sept. 1690, koopman, poorter van Amsterdam 18 Febr. 1717 (Poorterboek no. 14), † ald. en begr. Westerkerk 25 Oct. 1729 (middelkerk, graf no. 171). tr. Amsterdam (inget. 23 Juli — D.T.B. 561, fol. 123v.) Oude kerk 8 Aug. 1723
3. *Aletta Oosterling,* ged. Amsterdam (Waalse kerk) 24 April 1698, † ald. en begr. Westerkerk 5 Nov. 1726 (graf 171 als boven).
4. *Matthijs Simons Matthijsz.,* geb. Bremen 1657/58 (volgens zijn opgegeven leeftijd huwelijks intekenreg. — volgens N.L. 1935, kol. 222, op 6 Dec. 1655), poorter van Amsterdam 10 Juni 1689 (Poorterboek no. 7), papierverkoper, † Amsterdam en begr. Oude kerk 8 Nov. 1727 (Voetboogkapel, graf no. 60), tr. Amsterdam (inget. 17 Sept. — D.T.B. 517, fol. 255) 1689
5. *Catharina Vermaten Jacobsdr.,* ged. Amsterdam (0.2. kapel) 21 Oct. 1663, † ald. en begr. 8 Nov. 1727 (dus gelijktijdig met haar man en in het zelfde graf).

6. *Jean Oosferfing,* geb. Gouda ca. 1670, koopman, † op zee bij Coromandel 1705 of begin 1706, tr. Amsterdam (inget. 22 Maart) 1697
7. *Rebecca Metsu (Metsue) Jacobsdr.,* ged. Amsterdam (Luiderkerk) 29 Dec. 1675, † ald. en begr. N.Z. kapel 29 Sept. 1719.

Kort na het overlijden van zijn vrouw, n.m.l., op 15 Aug. 1770, maakte *François Berck* zijn testament voor Nots. Mr. Arnoldus de Ridder te Amsterdam, waaruit blijkt dat de drie toen in leven zijnde kinderen, met name *Cornelis, Afetta Maria* en *David,* nog minderjarig waren. De dochter stierf ongehuwd en werd 13 Nov. 1777 in de Westerkerk begraven, evenals haar broeder Cornelis op 3 Aug. 1819. Of deze laatste gehuwd was, bleef mij onbekend. Ten slotte huwde de jongste zoon met *Helena van der Duyn Adriaensdr.,* waarover mij verder niets bekend is.

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Buys. (LXX, 283). Ds *Godefridus Buys* was blijkens zijn huwelijksvoorwaarden voor notaris Diderik Paringet te Grave, d.d. 4 Maart 1720 (R.A. 's-Bosch, N 2191) een zoon van *Peter Buys.* Blijkens andere akten uit diezeltde bundel was *Peter Buys* gehuwd met *Henderina Somers,* terwijl hij een broer had *Antony Buys,* gehuwd met *Petronella Peters, en* een zuster *Guertie buys,* gehuwd met *Willem Somers* († vóór 1699). *Peter Buys* is overleden vóór 1706, wanneer kenderina Somers, als zijn weduwe en geassisteerd met haar zoon Ds. *Goduard Buys* (die de akte mede tekent als *Godefridus Buys,* eccles. in Beers), een notariële machtiging geeft (N. 2193, no. 35).

Peter Jansen Buis, j.m. van de Grave, soidaat onder Capt. Treslong, ondertr. Grave 12 Jan. 1663 (attestatie naar Beers 12 Mei 1663) *Hendrixken Cornelissen,* j.d. van Gennep. Bij de doop van hun kinderen heet de vader Peter Janssen, in 1664 en 1668, terwijl de naam Buys verschijnt in 1666, en Bues wordt geschreven in 1670, wanneer de gezochte Ds. Godefridus wordt gedoopt als Godevaert Wilhelm, gedoopt 13 Aug. 1670. Peters zuster *Guertie Buys* trouwt te Grave als *Geertien Janssen* 12 Dec. 1657 *Willem Cornelissen,* die later *Somers* genoemd wordt. De broer *Antony Buys,* trouwt als *Anfony Janssen Buys* te Nijmegen 21 Febr. 1671 (volgens trouwboek Grave) *Petronella Peters.* Uit dit laatste echtpaar wordt ook een zoon *Godevaert* gedoopt te Grave 12 April 1678.

Als grootouders van Ds. Godefridus Buys komen in aanmerking een *Jan Petersz en Neeske Gerrits,* die 30 April 1623 een zoon *Peter* laten dopen te Grave, op 20 Oct. 1628 een dochter *Geertien,* en op 1 Febr. 1634 nogmaals een zoon *Peter.* Een Anthony uit dit echtpaar vond ik echter niet.

Als overgrootouders *Peter Jans Buijs,* die uit *Elsken Peters een* zoon *Uierrick* laat dopen te Grave in Maart 1616. Van Peter Jans en Elsken Peters wordt nog een (ongenoemd) kind gedoopt te Grave in Juni 1613; van *Peter Janssen* en *Elsken Verseyden* een zoon *Jan* gedoopt Grave 25 Juni 1606. Een onderzoek in Vest- of transportregisters zal hierin slechts de nodige zekerheid kunnen verschaffen.

Ter aanvulling van de latere generaties moge nog dienen, dat *Godefridus Buys,* ged. Grave 2 Oct. 1737 (zn. van *Petrus* en *Jacoba Johanna Jamin*), werd begr. Amsterdam (Zuiderk.) in Mei 1811, tr. Amsterdam 19 April 1767 *Maria van der Vorm,* geb. Vlissingen 12 Juli 1732, begr. Amsterdam (Zuiderkerk) in Sept. 1769, dr. van Ds. *Johannes en Cornelia Evertsen,* en wede van *Nicolaas van Noorle.*

's-Gravenmoer. J. LOEFF.

Charisius, In 1674 sneuvelde in de bloedige slag bij Senef (fe), ten Z. van Brussel, de Pommerse officier Georg *Ernst Charisius* (de Keizer van Duitsland was onze bondgenoot tegen de Fransen onder Condé). Vermoedelijk had genoemde Charisius een zoon, *Johann,* alias Georg *Ernst.* In „Die Matrikel der Albert-Universität zu Königsberg i. Pr. van Georg Erler, Leipzig 1911/1912 II. Band vind ik bij Sommersemester 1685, blz. 145, ingeschreven „*Charisius Joh.* Mastric. Batav.". Deze Johan(nes) zou dus geboren zijn te Maastricht. Het vermoeden rijst *nu,* dat Georg Ernst in Maastricht in garnizoen gelegen heeft en dat hem aldaar een zoon geboren is, die later naar Königsberg, waar veel familieleden woonden, vertrokken is.

Wie kan mij helpen aan verdere gegevens over de vader en de (vermoedelijke) zoon?

's-Gravenhage. J. G. F. CHARISIUS.

Hagen. (LXX, 379). *Benjamin ter Horst,* geb. Hengelo 16 Augustus 1784 als zoon van *Benjamin en Jenneke ter* Horst, huwt voor het landgericht Delden 27 April 1803 (ondertr. 31 Maart) *Johanna Frederica Hagen,* j.d. geb. (en wonende te) Gildehuis. (Bentheim), Mogelijk was zij een dochter van *Jan Hendrik Hagen,* die als j.m. van Gildehuis te Hengelo 5 Oct. 1782 ondertrouwde (attest naar Gildehuis 26 Oct.) met *Martha Lambers,* j.d. van Hengelo. *Benjamin* was evenals zijn vader doopsgezind.

Zwolle. MR. A. HAGA.

ter Horst. (LXX, 379). *Benjamin ter Horst,* j.m., en *Jenneke ter Horst,* j.d., beide te Hengelo wonende, ondertrouwen ald. 28 Mei 1767 (getr. voor het landgericht Delden 17 Juni). Zij overleed ald.1 Augustus 1818 (niet 1838!), oud 74 jaar, dr. van *Abraham* en *Jenneke ten Cate.* Haar ouders, voorgenoemd, beide te Hengelo wonende, ondertrouwen ald. 13 Mei 1741 (getr. landgericht Delden 19 Juni). Geboortedata dezer doopsgezinden kunnen bij gebreke van desbetreffende registers niet worden gegeven.

Zwolle. MR. A. HAGA.

Jacometti-Beth. Gevraagd: personalia en voorouders van het echtpaar *Albert Jacomeffi en Maria Hendrika Befh,* waaruit te Batavia 28 Juni 1854 een dochter *Anna Agnes Albertina Louise Margarefha Anfoineffe* geboren wordt.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Aan „De Indo-Europeesche Families in Nederlandsch-Indië", door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, gepubliceerd in een Ned. Indisch Nieuwsblad, ontlenen wij het volgende:

1. *Theodorus Joseph Azon Jacomeffi,* geb. Rotterdam 15 Juni 1789, reder, achtereenvolgens te Antwerpen, Amsterdam en Batavia, † Batavia 13 Sept. 1856, tr. Batavia 6 Febr. 1820 *Anna Angenesa Alberfina Bron,* geb. Delft 3 April 1803, † Weltevreden 1 Januari 1858. (Zie ook Gedenkw. betr. Europeanen op Java, door Bl. v. Tr. Prins, deel 111, p. 165.)

11. *Albert Jacometti,* geb. 7 Sept. 1826, † Weltevreden 20 Mei 1894, tr. Batavia 20 Juli 1853 *Maria Hendrika Beth,* geb. 27 Dec. 1834, † 11 Sept. 1905.

REDACTIE.

van der **Kley.** Gevraagd ouders en grootouders met personalia van *Jan Jansz. van der Kley,* geb. De Lier, †....., tr. Schipluiden 13 April 1720 *Cornelia Jandr. van 'f Wout,* geb. De Lier, †.....

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Munthe. De stamvader van het bekende Scandinavische geslacht Munthe was de koopman in Lubeck *Ludig Munfhe,* die 1561—'63 vermeld wordt. Hij zou van Nederlandse afkomst zijn. Is hieromtrent iets bekend?

Malmö (Zweden). ARKIV FÖR SVENSK SLÄKTFORSKNING.

Paludanus-van der **Rhone.** Voorouders en personalia gezocht van Dr. *Johannes Paludanus,* med. doctor (waar studeerde en promoveerde hij?), geb. omstr. 1500, † 1565, en van zijn echtgenote *Barbara van der Rhone.* Bestaat van hem een portret?

Malmö (Zweden). ARKIV FÖR SVENSK SLÄKTFORSKNING.

Reinbach. Wie kan mij zeggen wat geworden is van *Simon Reinbach,* geboren Den Burg op 21 November 1816 uit *Joan Jacob Reinbach* en *Jannetje Kikkert?* In acten'van 1841 en 1842 komt hij op Texel voor als notaris-klerk. In Mei 1843 deed hij te Amsterdam examen en werd hij candidaat-notaris. Hij is nooit notaris geworden. Mij huwde 28 Juni 1854 te Amsterdam met *Antoinetta Petronella Albertus,* geboren 15 December 1824 te Den Bosch en vestigde zich in 1855 met haar en 3 kinderen te Den Helder, waar hij voorkomt als zaakwaarnemer en candidaat-notaris. Op 14 Maart 1868 werd hij aldaar failliet verklaard als commissionnair in effecten en op 1 December 1869 werd hij van Den Helder afgemeld, waarschijnlijk bij een volkstelling, met zijn vrouw *en* 7 kinderen. Er werd niet genoteerd naar welke plaats zij zich begaven, terwijl het dossier over zijn faillissement in 1888 te Alkmaar verbrandde.

Bussum. J. F. DAARNHOUWER.

Robijn. Wie kan mij zeggen wat geworden is van *George Adriaan Robijn* en zijn zuster *Josina Robijn,* geboren resp. 28 December 1823 en 20 Maart 1826 op Texel, ouders *Gerhardus Robijn* en *Hendriëffa Reinbach? Josina* woonde in 1850 bij haar half-zuster *Geertruida Jacoba Robijn* te Zuid-Scharwoude, terwijl uit een boedelscheiding van het jaar 1852 bleek, dat *Josina* toen met haar broer *George Adriaan Robijn* in Ooster-Slokker woonde. Zij zijn noch gehuwd, noch overleden in deze plaats, zodat zij vermoedelijk naar elders zijn vertrokken. De betreffende registers ontbreken te Ooster-Blokker over de jaren 1840 tot en met 1861.

Bussum. J. F. DAARNHOUWER.

De **Roode, Hopfer, Schuttrop (Schuttrup), Stierling. (LIV, 149,** 376—378; **LVI, 285; LXIX, 61, 126-127).**

1. *Wessel Jansz. Schuttrop, geb. Leiden,* koopman, tr. 1° Leiden 16 Febr. 1664 (als jm.) *Annefgen Schreuders,* jd., geb. te Leiden, tr. 2° (verm. Amsterdam) na int. Leiden 17 Aug. 1679 *Marya Luurs (Lugers, Luyers),* weduwe won. te Amsterdam; tr. 3° Weesp (na int. Leiden 20 Sept. 1681) *Maria Hoymans,* weduwe, geb. en won. te Weesp.

Uit deze huwelijken (volgorde niet zeker) :

1. *Geerfruyd Schuftrop,* tr. le (int. Leiden 4 Nov. 1693) *Johannes van der Fuyck;* tr. 2° (int. Leiden 25 Jan. 1704) *Everf Roof.*
2. *Susanna Schuffrop,* tr. (int. Leiden 30 Nov. 1697) *Ary Gijbens.*
3. *Anna Schuftrop,* ged. (Luth.) Leiden 2 Oct. 1678.

Johannes Schuffrop, volgt IIa.

5. *Everhard(us) Schuttrop,* volgt IIb.
6. *Abraham Schuffrop,* volgt IIc.
7. *Johanna Schuftrop,* geb. Leiden, tr. 1° Leiden 13 Juni 1723 (als jd. won. te Leiden) *Dirck Smit,* jm., geb. en won.

te Leiden, koopman, † vóór 25 Mei 1727, zn. van *Frans Smit* [Uit dit huwelijk minstens 1 dochter *Theodora Johanna Smit,* posthuum Luth. ged. Leiden 25 Mei 1727]; tr. 2° Leiden 9 Mei 1745 *Hendrik de Jong,* wedr. van *Jannetje Harcan,* won. te Leiden.

IIa. *Johannes Schuttrop (Schutterop),* tr. *Dir (c) kje Ploij,* waaruit:

1. *Johanna Schuttrop,* ged. (Luth.) Leiden 31 Aug. 1702.
2. *Johannes Schuttrop (Schutterop),* ged. (Luth.) Leiden 30 Januari 1707, tr. (int. Amsterdam 26 Oct. 1759 als van Leiden, Luth. 52 j. ouders dood met) *Barbera Quast,* van Amsterdam, Luth., wed. van *Jan Forman.*

IIb. *Euerhardus Schuftrop,* koopman (in NL. LXIX, 127 abusievelijk Luth. predikant genoemd), † vóór 8 Juni 1745, tr. 1° (waar? wanneer?) *Catharina Hartogh (Harfigh),* vermoedelijk *Jakobusdr.,* tr. 2° Amsterdam (na int. Leiden 20 Oct. 1724) *Catharina Elders* (in NL. LXIX, 126/27 werd deze E l d e n en E l d e n s gespeld), wonende te Amsterdam, wede. van *Daniel van Hek,* tr. 3" Alkmaar (Stadhuis) 27 Jan. 1728 (na int. Leiden 9 Jan. 1728) *Johanna Maria de Roode,* jd. won. te Alkmaar, ald. Luth. ged. 27 Febr. 1695, dr. van *Joan de Roode* en *Cafharina Hopfer.*

Uit dit le huwelijk:

1. *Eva,* ged. (Luth.) Leiden 2 Mei 1706, vermoedelijk jong overl.
2. *Eva,* ged. (Luth.) Leiden 6 Mei 1708.
3. *Jakob,* ged. (Luth.) Leiden 21 Sept. 1710, vermoedelijk jong overl.
4. *Jakob,* ged. (Luth.) Leiden 29 Oct. 1713, tr. Leiden 15 Dec. 1743 als jm. geb. en won. te Leiden, koopman, *Ida Jacoba Hartingh,* jd., geb. te Amsterdam, dr. van *N.* en *Etnerentia Silver.*
5. *Johanna Maria,* ged, (Luth.) Leiden 26 Jan. 1716, vermoedelijk jong overl.
6. *Johanna Maria,* ged. (Luth.) Leiden 22 Mei 1717, leefde nog 8 Sept. 1777 (zie Mndbl. Amstelodamum Oct. 1953, bl. 128), tr. Leiden 10 Nov. 1744 haar neef Ds. *Euerhardus Schuttrup* (zie IIIb).

Uit het 3e huwelijk:

7. *Catharina Johanna,* ged. (Luth.) Leiden 19 Dec. 1728, tr. Alkmaar (na int. Leiden 1 Oct. 1749) *Wilhelm Ewalt van Glo (c) kman (n),* jm., geb. te Goedniep b/Koningsbergen, won. te Veur, ,,Capiteyn der Dragonders".
8. *Barbara Catharina,* ged. (Luth.) Leiden 18 Mei 1731, † vóór 8 Juni 1745.

IIc. *Abraham Schuttrup (Schutfrop),* geb. Leiden ca. 1689, † vóór 24 Juli 1743, tr. Amsterdam 1 April 1716 (als jm. van Leiden, oud 27 jaar) *Cornelia Elders,* ged. (Luth.) Amsterdam 10 Febr. 1688, † vóór 22 Nov. 1768, dr. van *Pieter Elders* en *Elsje (Elisabeth) Schermbeek.*

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter,* volgt IIIa.
2. *Euerhardus,* volgt IIIb.
3. *Abraham Schuttrup,* ged. (Luth.) Amsterdam 22 *Oct.* 1720.

IIIa. *Pieter Elders Schuttrup (Schuttrop),* ged. (Luth.) (als Pieter) Amsterdam 27 Jan. 1717, † vóór 7 Oct. 1764, opperkoopman te Ceylon en Colombo's Dessave sinds 1 Nov. 1751, tr. *Anna Maria van der Linden,* geb. Batavia 14 Sept. 1719, † Gale 7 Oct. 1764, dr. van *Johannes van der Linden,* onderkoopman te Batavia. (Zie ,,List of inscriptions on tombstones and monuments in Ceylon door J. Penry Lewis, blz. 163).

Uit dit huwelijk: (zie ook Navorscher LII, 501)

1. *Maria Cornelia Schuttrup (Schuttrop),* geb. Gale (Ceylon) 30 Nov. 1742, † Gale 5 Aug. 1785 (Wapenheraut 1897, 183/4), tr. Colombo 7 Nov. 1756 *Arnoldus de L(e)ij,* geb. Bergen op Zoom, commandeur der stadt en lande van Gale en Mature, waaruit vlgs Navorscher LIII, 187/8:
   a. *Andreas Euerhardus,* ged. Colombo 26 Febr. 1753, was in 1776 student te Harderwijk, onderkoopman te Matara, tr. 1° Gale 11 Mei .... *Dorothea Petronella van der Spar,* ged. te Gale 13 Mei 1764, dr. van *Matthaeus van der Spar* en *Dorothea Cornelia van Dam;* tr. 2° Gale 1818 *Elisabeth Hollebeek.*
   b. *Jacobus Cornelis,* ged. Gale 17 Juni 1762.
   c. *'Theodora Wilhelmina,* ged. Gale *24 Nov. 1765,* tr. Colombo 19 Febr. 1791 *Carl Frederick Moldreck,* van Batavia, assistent.
   d. *Mattheus Theodorus Arnoldus,* ged. Gale 14 Aug. 1768, omgekomen te Egmond aan Zee, 1 Sept. 1777 bij het verongelukken van het 0.1. Comp. schip ,,Overhout" (zie Mdbl. Amstelodamum, Oct. 1953, bl. 128).
2. *Julius Valentijn,* volgt IVa.
3. *Pieter,* ged. Colombo 4 Nov. 1746.

IIIb. *Euerhardus Schufferup (Schuftrup).* ged. (Luth.) Amsterdam 26 Febr. 1719, Luth. predikant te Alkmaar, ald. beroepen 23 Sept. 1742,, † Alkmaar 17 April 1765, tr. Leiden 10 Nov. 1744 (als jm. geb. te Amsterdam, won. te Alkmaar) zijn nicht *Johanna Maria Schuttrup* (zie IIb, 6). Uit dit huwelijk:

1. *Abraham Albertus,* geb. Alkmaar 13 Aug., ged. (Luth.) ald. 14 Aug. 1746, jong overl.
2. *Catharina Wilhelmina,* geb. Alkmaar 26 Sept., ged. (Luth.) ald. 5 Oct. 1749, jong overl.
3. *Abraham Conradus,* volgt IVb.
4. *Cornelia Wilhelmina,* geb. Alkmaar 6 Oct., ged. ald. (Luth.) 11 Oct. 1763, meerderjarig verklaard door Staten van Holland 29 April 1772, † Haarlem 19 Mei 1823, tr. (waar? wanneer?) *Joan George Stierling,* ged. Amsterdam 20 Jan. 1754, † ald. 14 Febr. 1825, zn. van *Joan George Sfierling* en *Catharina Meijer.*

Uit dit huwelijk (volgorde niet zeker):

a. *Margaretha Jacoba Constantia Stierling,* tr. 1° *Nicolaas van der Steng;* tr. 2° *Willem Jan* Baron *Mulert tot de Leemcule.*

b. *Cornelia Wilhelmina Catharina Sfierling,* geb. 10 Aug. 1781. beur. Utrecht (St. Mariakerk) 17 Febr. 1790.

c. *Johann Georg Euerardus Gijsbert Sfierling,* tr. 1° *Louisa Elisabeth de Dieu;* tr. 2° haar zuster *Carolina Johanna de Dieu.*

d. *Egberdina Wilhelmina Stierling,* tr. *H. van Vladeracken.*

IVa. *Julius Valentijn Schuttrup,* geb. ca. 1743, was 22 Nov. 1768 meerderjarig, woonde toen te Alkmaar, was 18 Oct. 1780 te Paramaribo, tr. (waar? wanneer?) *Maria Margaretha Egeling,* die 18 Oct. 1780 te Amsterdam woonde. (Zij komt niet voor in de genealogie *Egeling* in Ned. Patr. XXVII.)

IVb. Abraham Conradus Schuttrup (ook genoemd *Abr. Coenraad),* geb. Alkmaar 3 Nov., ald. Luth. ged. 7 Nov,

1751, meerderjarig verkl. door St. van Holl. 29 April 1772, † ca. 1795 (Op 7 Maart 1796 had de openbare verkoping van zijn bibliotheek en insectenverzameling plaats), tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 13 Dec. 1784 (na int. ald. 28 Nov. 1784 als wonende te Amsterdam) *Egberdina Wilhelmina de Neuwirth*, geb. 1 Juni, ged. 's-Gravenhage (Ev. Luth. Kerk) 1 Juni 1748, † ald. 27 Sept. 1828. Zij hertr. Wageningen 15 Nov. 1816 Mr. *Pieter Adriaan de Rocheforf.*

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter Willem Schuttrup*, geb. ca. 1790, † 's-Gravenhage 2 Maart 1809.

Enschede. H. LOURENS.

Ruychaver. Op 3 Mei 1648 huwden te Schoonhoven: *Maerfen Claesz. Ruychaver* en *Florenfia Nauwincx.* Deze laatste een dochter van *Jacques Nauwincx*, van Antwerpen, en van *Niesje Lambertsdr. van Wihe.*

Op 4 Dec. 1644 waren reeds gehuwd: *Ida Claesdr. Ruychaver* en *Gerrit Matthijsz. van Bemmel*, j.m. van Utrecht.

Vermoed wordt, dat de stamvader *Claes* —, hetzij een *Claes Maertensz. Ruychaver*, hetzij een *Claes Ariensz. Ruychaver* van Sevenhuysen was; in beide gevallen: schipper.

Wie onzer lezers weet hierop het antwoord?

Assen. DR. H. P. SCHAAP.

van den Steen van **Ommeren.** (LXX, 424). De gevraagde moet zijn: *Jacob Diederik Gerard François Philip van der Steen van Wadesfeyn*, geb. Utrecht 18 Maart 1820, gesjeesd iur. stud., kap. schutterij te Utrecht 1848, wegens verhuizing eervol ontslagen 1851, verkoopt 1854—'65 al zijn immobilia hier te lande, o.a. 1854 te Ommeren, 1856 Wayesteyn c.a., 1864 te Waardenburg, 1865 de heerlijkheid Ommeren (die tevoren zijn neef bezat); hij woonde in 1864 te Parijs en in 1869 te Milaan: hij was een zoon van *Adriaan Petrus Cornelis van den Sfeen*, heer van Wadesteyn, en *Wilhelmina Constantia de Vree.* (Zie Ned. Patr. 1950, pag. 336 onder VII, 2).

Leeuwarden. JHR. M. J. VAN LENNEP.

Strengnaerts. Bij zijn admissie te Rotterdam, 2 Nov. 1740, heet *Pieter Strengnaerts (Strengers)*, oud 33 jaar en geb. te Maastricht.

Welke is zijn ver_wantschap met *Ida Sfrengnaerfs*, geb. Maastricht 1724, die ald. 1750 huwt met *Carel Jacob de Quay?*

Gaarne gegevens betreffende hun kwartieren.

Nav. LIX vermeldt p. 508 een wapens *Sfrengnaerts: ge*deeld; 1. van ..... m. 3 rozen van ..... paalsgewijs boven elkaar; II. van ..... m. 3 aaneengesloten spitsruiten van. .... paalsgewijs; helmteken: een uitkomende eenhoorn.

Zijn de kleuren van dit wapen bekend?

Hilversum. J. M. REINEOUD.

Urne-Trolle. Komt de naam *Urne* thans nog en kwam de naam *Trolle* in 1675 in Nederland voor?, Zo ja, in welke plaatsen?

Malmö (Zweden). ARKIV FÖR SVENSK SLÄKTFORSKNING.

Ve(e)ris-van der Nieuwburgh, (XLIII, 126, 159; LXX, 382, 424). Eveneens een zoon van de in LXX, kol. 282, onder II genoemde *Melchior Veris* was:

IIIbis. *Pieter Melchiorsz. Veris*, geb. 1611, apotheker, Inspector Collegii Medici 1680, tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 1 Febr. 1633 (D.T.B. 440, p. 31vo) *Janneken Sladus*, geb. 1612.

Hij woonde in de Vijzel op de hoek van de Nes; 31 Aug. 1636 verklaring zich niet te zullen gedragen als erfgenaam van zijn petemoeye *Niesje Marfens van Marcken* (Not. Arch. 597, p. 525); h'ij was in 1633 apotheker van het- St. Pietersgasthuis.

Amsterdam. DR. D. A. WITTOP KONING.

We(ij)nands. (LII, 256, 320; LIII, 160; LXX, 287). Behalve bij notaris Keppel komt *Johanna van Middelhoven als* weduwe van *Marcus Renssen* voor bij notaris Adr. van Hardenbergh te Amerongen, dl. 1694-1706, No. 1769, op 22 Juni 1699, waarin ook haar schoonzoon *Johan de Leeuw*, schepen der hoge heerlijkheid van Amerongen; uit deze acte blijkt ook, dat zij een huis te Wijk bezit, Bij notaris Godert van Doorslag, dl. 1669-1680, nr. 1767a, vindt men een acte van 12 Juli 1678, waarin *Marcus Renssen*, als schoolmeester te Amerongen, en waarin zijn broeder *Albert Renssen*, burger te Utrecht.

Bij notaris Godert Quint, nr. 1770, vindt men een acte van 12 Oct. 1699, waarin *Dirkje van Middelhoven*, wonende te Amerongen, als dochter van Ds. *Michael van Middelhoven*, in leven predikant te Buren, en van *Margaretha de Ridder*, ongehuwd zijnde.

Bij notaris A. P. Keppel, nr. 1771, vindt men een acte van 29 April 1738, waarin onder de leden van de familie *de Leeuw* vermeld worden: „alle kinderen van *Jan de Leeuw en* van Cafharina *Serris*, haar eerste man".

Op de lidmatenlijsten van Amerongen, welke van 1642 tot 1764 voorkomen in de Kerkeraadsactenboeken Al, A2 en A3 van genoemde jaren, vindt men: *Catharina Serres*, huisvrouw van *Jan Gerrifs de Leeuw*, Jan. 1694, en *Margarefha Renssen*, jongedochter, aangenomen 5 April 1694, en *Marcus Renssen*, schoolmeester, en *Cafharina van Middelhoven*, zijn vrouw, van Utrecht, Jan. 1694; op de lijst van 1 Jan. 1707 staan *Sfeven Gerrits de Leeuw* en *Margaretha Renssen*, zijn huisvrouw, als lidmaten, èn *Jan Gerrits de Leeuw* en *Catharina Serres*, zijn huisvrouw: op de lijst van 19 Nov. 1713 staat de weduwe *Renssen* en ook *Jan* en *Steven de Leeuw* en hunne vrouwen voornoemd; laatstgenoemd echtpaar nog 23 Sept. 1725, maar daarna staat achter *Steven* (dood); op de lijst van 1744 staat nog *Margaretha Renssen*, weduwe van *Steven de Leeuw:* daarna komen deze personen niet meer voor op die lijsten, welke weer in 1750 nieuw zijn aangelegd.

Margaretha Renssen, weduwe van *Steven (Gerrits) de Leeuw*, wordt het laatst genoemd in een acte van Notaris A. P. Keppel, nr. 1771, van 26 April 1748, waarin haar dan levende kinderen en kleinkinderen voorkomen en waarbij de boedel van voornoemde weduwe verdeeld wordt (acte nr. 79): ik neem aan, dat zij dan of kort daarna is gestorven.

In het Raadsresolutieboek van Amerongen, (ook genoemd Boek van de Politie), dl. 1662-1713 (oud-gem. arch. van Amerongen) vindt men in 1699 enkele acten, waaruit blijkt dat *Marcus Renssen* dan is overleden: ik noteerde ze niet. Evenmin noteerde ik daaruit zijn benoeming als schoolmeester in 1678 aldaar.

Amerongen. W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Besturnsberichten. — W. Wijnaendts van Resandt †, 16 Februari 1873--23 Januari 1954, door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg. — Nog eens van Merlen en Van Merler, door A. van der Marel (slot). — Een uitgestorven tak van het Groningse predikantengeslacht Schepel, later Hamminck Schepel, door A. Merens, met medewerking van Mr. Elisabeth C. M. Prins. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen on correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart tc voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekkmg of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 4 — LXXIe Jaargang — April 1954

BESTWIRSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer J. J. Moerman, sedert 1952 gewoon lid van het Genootschap.

Benoeming corresponderend lid.

1r. W. J. H. Hoffman J. J zn. herdenkt op 11 April 1954 het feit, dat hij 50 jaar lid is van het Genootschap. Het Bestuur heeft hem van harte geluk gewenst met dit feit en hem, gezien zijn grote verdiensten voor de genealogie, tot corresponderend lid benoemd.

Tot lid zijn benoemd:

J. J. BOLOMEY . . . . . 's-Gravenhage.
Schoutenstraat 55.

H. J. EVERS . . . . . *Voorschoten.*
***Prinses** Irenelaan 29.*

H. F. J. HESSELFELT . . . . . ***Eindhoven.***
Prins Alexanderstraat 16.

IR. A. R. VAN MOTMAN . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Kanarielaan **5.**

G. NYPELS . . . . . *Maastricht.*
Achter ***de*** *Molens 12.*

J. TICHELAAR . . . . . ***Makkum (Fr.).***
Turfmarkt **5.**

C. F. VAN LINDEN TOL . . . . . ***Bussum.***
Ceintuurbaan 136.

Adreswijzigingen:

MR. E. P. BEVERSEN . . . . . ***'s-Gravenhage.***
***Ant.** Heinsiusstraat* 100.

Ds. A. BLANSON HENKEMANS . . . . . *Utrecht.*
***Weg** naar Rhijnauwen* **41.**

IR. J. MAC LEAN . . . . . *Rotterdam.*
Berkelselaan 82a/II.

MR. M. F. F. A. **DE** NERÉE TOT BABBERICH **VAN** CAMPHUYSEN ... ***Luxemburg (Luxemburg).***
Rue Duchscher 5.

MR. H. J. SJOLLEMA . . . . . *Rotterdam.*
Westersingel 43.

De heren van Arkel,

door MR. J. W. GROESBEEK.

1. Na de hierover gevoerde pennestrijd is *Herbaren* ***van der Lede*** wel als stamvader van de heren van Arkel aanvaard. Deze *Herbaren* wordt voor het eerst genoemd in het jaar 1227[1]), en wel onder de „nobiles". Als ridder komt hij voor bij een verzoening tussen Dirk heer van Altena en anderen [2]). In Sept. 1243 erkent hij goederen van het Domkapittel in Heukelom ontvangen te hebben [3]). Als getuige treedt in deze akte op zijn broeder Jan, de heer ***van*** der ***Lede.*** Het lijkt niet onwaarschijnlijk, dat Herbaren zich reeds bij zijn leven „van Arkel" genoemd heeft, daar geen enkele van zijn zoons de naam „van der Lede" meer gedragen heeft. Met wie hij gehuwd was blijkt niet uit authentieke akten. Toch is het wel mogelijk met enige mate van waarschijnlijkheid een gissing te wagen, wie die onbekende vrouw geweest kan zijn, Opvallend is namelijk, dat alle zoons van Herbaren een zoon hebben die Arnoud heet, een naam die in de hoofdstam van der Lede in het geheel niet voorkomt. Hetzelfde is het

1) Okb. Sticht Utrecht 11, no. 757.
2) Okb. Holland 1, no. 381.
3) Okb. Sticht Utrecht 11, fol. 377.

geval met de naam Alverade, die wel in enkele takken van de Arkelgroep doch ook niet bij de van der Lede's voorkomt. Het kan dus bijna niet anders dan dat Herbaren van der Lede door zijn huwelijk de namen Arnoud en Alverade in zijn geslacht gebracht heeft. Nu is „Arnoud" een stamvoornaam bij de van Heusden's, „Alverade" bij de van Cuijks. Aangezien er een zekere band bestaat tussen de Arkelgroep en de van Heusden's, lijkt het niet onwaarschijnlijk, dat Herbaren van der Lede gehuwd is geweest met een *van Heusden,* een geslacht, dat nauw geparenteerd geweest moet zijn aan de *van Cuijk's.*

Wat zegt de traditie ervan? Simon van Leeuwen geeft in zijn Batavia Illustrata (pag. 347) een rij heren van Arkel, die eerst bij Johan (door hem de 8e genoemd), gehuwd met *Berfha van Ochfen,* historische ondergrond verkrijgt. Vóór deze Johan (de 8e) noemt hij vier Johan's, die alle met buitenlandse gravendochters gehuwd waren. Vóór d e z e 4 Johan's (we zijn dan bij van Leeuwen vóór het jaar 1100 gekomen) noemt hij drie *Johan's,* die respectievelijk gehuwd waren met *Elisabeth van Cuijk, Margarefha van Altena,* en *Aleid van Heusden. Nu* treft het wel zeer bijzonder, dat de vrouw van Herbaren van der Lede, chronologisch gezien, een dochter geweest moet zijn van Jan heer van Heusden (zoon van Arnoud heer van Heusden) vermeld van 1200-1217, en van Aleid!, wier familienaam ons niet bekend is. Het is dus in het geheel niet onwaarschijnlijk, dat de vrouw van Herbaren van der Lede, *Aleid van Heusden* (dr. van *Jan* heer *van Heusden* en *Aleid)* geweest is. Ook de door v. Leeuwen vermelde alliantie van de van Ärkels met de van Cuijck's kan wel op waarheid berusten, de naam Älverade moet afkomstig zijn uit dit geslacht. ï'enslotte moet er óók een nauwe familiebetrekking tot de van Altena's bestaan hebben, de van Arkels houden immers later de heerlijkheid Schelluinen in leen van de heren van Ältena. Het bekende woord van de klok en de klepel is op S. van Leeuwen en zijn voorgangers wel zeer toepasselijk.

Als zijn kinderen nemen wij aan:

1. *Jan* 1 heer *van Arkel,* volgt sub II.
2. *Herbaren,* heer *van den Berghe* [4]), stamvader der heren *van Liesveld.*
3. *Offo,* stamvader der heren *van Heukelom* en *van Asperen.*
4. *Hugo Boffer van Arkel,* die voor het eerst voorkomt in de oorkonde van 25 Juni 1254 [5]), en wel te onderscheiden is van Hugo Botter van der Lede. Als knape is hij op 24 Juli 1269 getuige voor Johannes de Arkele, famulus [6]), op 23 Juni 1277 [7]) is hij getuige voor de heren van Heesbeen en van Heusden, nadat hij op 1 April als getuige voor graaf Floris V opgetreden was [8]). Op 26 April 1278 is hij weer getuige voor de heer van Heusden [9]). Op 17 Sept. 1284 voor Walraven van Benthem [10]). Na die tijd komt hij niet meer voor. Hij moet een dochter gehad hebben, die gehuwd was met een lid van het geslacht *van Loenersloof,* uit welk huwelijk gesproten is *Hugo Boffer van Loenersloot,* die *23* Juni 1314 in een oorkonde vermeld wordt als gehuwd met *Elisabeth,* dochter van heer *Sfeven van den Wale* [11]).
5. volgens Vermast: *Mabilia van Arkel,* in eerste echt gehuwd met *Godschalk van der Merwede,* in tweede echt met *Giselberfus* dominus *ufen Goye,* miles, die op 16 Mrt. 1271 te Utrecht overleed.

II. *Jan* 1 heer *van Arkel,*

In de reeds meer malen genoemde akte van 17 Mrt. 1253 [12]) treedt hij, heer van Arkel en ridder genoemd, met zijn broeder, heer *Herbaren van den Berghe,* op als getuige voor heer *Jan van der Lede.* In het volgende jaar (op 25 Juni 1254) vinden wij hem met zijn broeders *Otto* en *Hugo* vermeld in de oorkonde waarin heer *Jan van der Lede* en zijn neef *Hugo van Arkel* heer *Floris van Dalem* belenen met $^1/_3$ van Dalem. Op 29 Oct. 1263 beleent hij zijn „cognatus" Otto met het bedijkte land dat Slingeland genoemd wordt [13]). Voor de laatste maal wordt hij vermeld op 23 Aug. 1264 [14]), wanneer hij met Willem heer van Brederode een watergang verleent aan heer Hendrik van Alblas. De traditie geeft hem tot vrouw *Berfha van Ochfen.* Een direct bewijs hiervoor is in de bronnen niet te vinden, maar wijlen de heer de Groot [15]) heeft zulke sterke aanwijzingen naar voren gebracht voor dit huwelijk, dat wij hier van een zeer grote waarschijnlijkheid spreken kunnen. Hij wees op het voorkomen van de voornaam Ricoud, de kenmerkende voornaam bij de van Ochtens, bij de van Arkels van Noordeloos, die stammen uit een zoon van onze Jan 1. Deze voornaam komt niet voor bij de andere Arkeltakken, zodat deze bij het huwelijk van Jan I in zijn geslacht gekomen moet zijn. Verder wees hij op het feit, dat Jan 111 van Arkel in het bezit komt van leengoed dat hij oorspronkelijk van Jan van Ochten in leen gehouden had (5 Dec. 1305).[16])

Hoewel hiermede wel is komen vast te staan, dat Jan 1 van Arkel gehuwd was met een van Ochten, kon de heer de Groot slechts aanwijzingen bijbrengen omtrent het al of niet juist zijn van haar voornaam Bertha. Nu lezen wij [17]) „de Wolfswaarden onder Opheusden en Wageningen herinneren vrij zeker aan *Johan Wolft,* ridder, in 1280 vermeld als de gemaal van *Berfha van Ochfen,* die in 1272 weduwe geworden was van *Jan van Arkel.* Zij was een dochter van *Ricold* heer *van Ochfen,* in '80 dood, bij *Jutta,* in dit jaar domina (edelvrouw) getiteld", Dit alles vindt in sommige opzichten een treffende bevestiging in een oorkonde van 13 Dec. 1281 [18]) waarin vermeld worden *Henricus* en *Godefridus van Ochfen,* zoons van domina *Jutta de Ochfen.*

In dezelfde oorkonde worden „dominus *Johannes* dictus *Wolf,* miles, et *Berfa* ejus uxor" vermeld. Zij wordt hier niet uitdrukkelijk genoemd als zuster van *Hendrik* en *Godfried,* dus kan ook een tante van beide broers geweest zijn, en dus een dochter van *Ricolt* 1 *van Ochten* (en *Marina van Bentheim?*) zoals de heer de Groot veronderstelde.

Jan I is de man, die bij de oude schrijvers „de Sterke" genoemd wordt. Als zijn kinderen vinden wij genoemd:

1. *Jan,* volgt sub 111.
2. *Arnoud* here *van Noordeloos.*

zie Ned. Leeuw 1943, „Arkeliana Vetera", p. 42.

4) Ned. Leeuw Seat. 1952.
5) „ „ 1941, k.. 470.
6) Okb. Holland II, no. 186.
7) „ „ 11, no. 335.
8) „ „ 11, no. 331.
9) de Fremery, no. 201.
10) „ „ no. 214.
11) Reg. v. oork. v. d. Biss. v. Utrecht, no. 290.
12) Okb. Holland 1, no. 591.
13) „ „ II, no. 105.
14) „ „ 11, Nal. 37.
15) Ned. Leeuw 1937, k. 345-350.
16) Hist. Gen_, Codex Dipl. Neerl., 2e serie, dl. 1, afd. 1, no. 10.
17) Wapenheraut jg. 1, p. 37.
18) Sloet, no 1040.

3. *Margarefha? van Arkel,* overl. 1312, tr. *Hubrecht van Beusinchem,* heer van Culemborg.
4. een dochter, gehuwd met *Gossuin de Busco,* ridder, overl. vóór 10 Febr. 1306, uit welk huwelijk een zoon *Jan van Arkel,* op 10 Febr. 1306 borg voor 's-Hertogenbosch.

111. *Jan* 11 heer *van Arkel.*

Op 24 Juli 1260 is hij nog knape wanneer hij tesamen met *Offo van Arkel,* ridder, met het kapittel ten Dom in geschil is over de tienden van Oosterwijk en heukelom [19]). Op 7 Nov. 1272 verklaart hij het gerecht van Schelluinen in, leen te houden van de heer van Altena [20]). Op 1 April 1277 is hij nog knape wanneer graaf Eloris de dijkschouw tussen Lek en Donk regelt [21]). In dezelfde maand zegelt hij voor de heer van Altena [22]). Op 10 April 128 1 is hij ridder [23]). Op 23 Febr. 1282 verklaart graaf Floris V, dat hij aan die van Gorinchem, mannen van de heer van Hrkel, dezelfde tolvrijheid zal geven die zij nu genieten, indien ,,villam predictam'' door overstromingen verplaatst zou moeten worden [24]). Deze oorkonde heeft aanleiding gegeven tot tal van beschouwingen over de wijze waarop Gorinchem dat in 1224 nog toebehoorde aan Boudewijn graaf van Bentheim, in het bezit der van Arkels gekomen kan zijn. Vrijwel alle schrijvers trachten deze overgang te verklaren uit familierelaties tussen de van Bentheims en de van Arkels. In zijn artikel [25]):,,Hoe kwam Gorinchem aan het geslacht van Arkel'' tracht de heer de Groot aannemelijk te maken, dat Boudewijn graaf van Bentheim een oom is geweest van Jan 1 van Arkel. De hiertoe door hem opgestelde hypothese is zeer ingenieus, en lijkt wel aannemelijk. Toch kan zij het probleem niet oplossen, daar wij in volkomen onzekerheid blijven verkeren, of Gorinchem op de Arkels ver erf d is dan wel door hen aangekocht, terwijl wij ook weinig houvast hebben ten aanzien van de tijd, waarin deze overgang heeft plaats gevonden, In Mei 1283 [26]) doet hij aan zijn oom, heer Otto van Arkel, heer van Heukelom, de toezegging, dat alle goederen welke deze van hem in leen houdt ,,tam in jurisdictionibus sive decimis de Hoekelem quam aliis quibuscunque bonis", welke op hem (Otto) van zijn vader (Herbaren van der Lede) en moeder zijn vererfd, nooit weder aan hem (Jan II) zullen terugvallen. In verscheidene oorkonden wordt hij nog vermeld, zo b.v. in een van 17 Sept. 1284 [27]) waarin hij door Walraven van Bentheim ,,consanguineus'' genoemd wordt. In de oudste stadsrekeningen van Dordrecht vindt men op het jaar 1285/86 een merkwaardige post onder de uitgaven, nl. ,,van den pawelione, dat ghelenet was den here van Arkele, te wasghene, op te doene te voren ende te slane ende te vellen, in die kercke te draghene ende te hanghene 6s. 6d''. Deze ,,pawelione'' zal de heer van Arkel gebruikt hebben in dienst van de hertog van Brabant, die hem voor deze diensten in het volgende jaar beloont met tolvrijheid voor Gorinchem. (oorkonde dd. 4 Juli 1287) [28]).

Op 5 Juni 1288 neemt hij dan ook deel aan de slag bij Woeringen, terwijl hij in hetzelfde jaar als borg optreedt voor Herman, heer van Woerden [29]). In 1289 wordt hij door heer Herbaren, heer van Haestrecht ,,mage'' genoemd [30]). Op 18 April 1290 oorkondt hij, dat hij zijn ,,borch te Gorinchem" heeft opgedragen, aan graaf Floris V en van hem wederom in leen heeft ontvangen [31]). Nog in hetzelfde jaar ontvangt hij tolrechten voor Gorinchem [32]).

Op 21 Maart 1292 erkent graaf Floris 12000 pond Holl. schuldig te zijn aan here Jan, here van Arkel, Lambrecht de Vriesse en Ricoud van Noordeloos [33]). In de gebeurtenissen die zich om het jaar 1296 afspelen kiest hij de zijde van graaf Floris V, want na diens gevangenneming neemt hij diens twee neven van Henegouwen mede naar zijn kasteel:

,,Die here van Arkele nam beide
,,De twee kinder in sijn geleide
,,Ende voerde tsinen huse mede
,,omme te hebbene te beteren vrede" [34]).

Hij maakt ook deel uit van het gezelschap, dat aan de koning van Engeland de dood van graaf Floris V gaat melden"[35]). Op 11 Nov. 1296 geeft Jan van Avennes hem nog een rente van 80 pond 's jaars uit een wijngaard te Mechelen, doch op 27 Maart 1297 sneuvelt hij in de slag bij Vronen, zoals Melis Stoke ons bericht:

,,Daer bleef doot de ghetrouwe
,,van Arkele de goede her Jan'' [36]).

Wilhelmus Procurator verhaalt ons deze gebeurtenis nog iets nauwkeuriger, hij meldt ons, dat heer Jan verdronken is. Met wie hij gehuwd geweest is, is tot nu toe uit geen oorkonde gebleken. Oudere schrijvers geven hem tot vrouw Ermgard van Voorne, hetgeen niet juist kan zijn. Als zijn kinderen vinden wij genoemd:

1. *Jan* III, volgt sub IV.
2. *Herbaren van Arkel,* die voor het eerst genoemd wordt op 6 Jan. 1305 als getuige voor zijn broeder Jan, den heer van Arkel [37]).

   Op 28 Febr. 1305 bericht laatstgenoemde, dat hij zijn oom, en zijn broeder Herbaren, en zijn neef, in zijn vrede genomen heeft, in verband met ,,den kinde van Ghisen" [38]).

   Op 5 Juni 1307 geeft Johan, heer van Arkel, aan zijn lieve broeder heer Herbaren van Arkel, ridder, den Grooten Waard (groot, zegt Kemp, 45 hoeven, dat is 700 mergen), gerechte en tiende, met 50 morgen in Reynerscoop, en nog 17 morgen, geheten Haghenshoeve in het land van der Lede, ten rechten erfleen [39]).

   In 1311 rijden er boden van wege de graaf naar de heer van Arkel ,,om een vrede te setten van den kijf die hij hadde jegens Heren Harbaren, zijnen broeder" [40]). In 1312, op 22 April, treedt hij wederom op als getuige voor zijn broeder, de heer van Arkel [41]). Op 7 Dec. 1317 verklaren Herbert van Arkel, ridder, en zijn vrouw *Elisabeth,* door hertog Reinald van Gelre beleend te zijn met hun huis in Drie1 en nog enige stuk-

19) Okb. Holland II, no. 186.
20) „ „ II, no. 244.
21) „ „ 11 no 331.
22) „ „ 11, no: 332.
23) „ „ II, Nalezing no. 65.
24) „ „ 11, no. 444.
25) Ned. Leeuw jg. 1937, k. 345.
26) Dr. Meilink, „Archieven van de Staten van Holland vóór 1572", regest 2.
27) de Fremery, no. 224.
28) Okb. Holland 11, no. 613.
29) Okb. Holland 11, no. 632.
30) „ „ 11, no. 684.
31) „ „
32) Rechtsbronnen 11 Gorinchem no. 700. no. 6, 8 en 9.
33) Okb. Holland 11, no. 817.
34) Melis Stoke IV v. 1539—1542.
35) Okb. Holland 11, no. 950.
36) Melis Stoke V v. 1024—1025.
37) Voet v. Oudheusden „Culemborg", p. 677.
38) v. Mieris II, p. 47.
39) Kemp, p. 59; Reg. Hann., p. 22.
40) Oudste stadsrek. v. Dordrecht, p. 19.
41) Nijhoffs Bijdragen 3e reeks III, p. 134.

ken land [42]). Op 6 Nov. 1319 oorkondt hij met vele anderen, dat de graaf van Holland borg voor hem gebleven is [43]). Op 16 Sept. 1320 is er nog sprake van 4 morgen land ,,in den Groeten Wairt in heren Herbarens gerechte" [44]).

Vermelding verdient verder nog, dat Herberen van Arkel op 25 Febr. 1312 [45]) aan Hubrecht van Vianen een watergang geeft te Botersio. Voor de laatste maal treffen wij hem aan wanneer op 21 Mei 1323 Wouter, heer van Keppel, en zijn vrouw Jutte den Ketteldunc te Altena aan Herber van Arkel opdragen [46]).

Kort vóór 1326 moet heer Herbaren overleden zijn, want in genoemd jaar wordt zijn dochter door de hertog van Gelre met haar vaders lenen beleend. Dat Herbaren een zoon Pieter van Slingeland gehad zou hebben, wordt momenteel door niets bevestigd. Herbaren hebben wij ook nergens als heer van Slingeland aangetroffen; de Grote Waard (waarvan hij het gerecht bezat) was volgens Ramaer een polder grenzend aan Slingeland, thans behorende tot Noordeloos. *Elisabeth* heeft zich dan ook als weduwe niet vrouwe van Slingeland, maar ,,vrouwe van den Groten Waard" genoemd. Dat hij gehuwd was met *Elisabeth*, wier geslachtsnaam ons onbekend bleef, zagen wij reeds. Uit dit huwelijk werd slechts één dochter aangetroffen, namelijk *Heylwig van Arkel,* gehuwd met *Dirk van Herlaer,* heer van Ameide. Op 18 Juni 1312 noemt Dirk van Herlaer, knape, heer Herbaren van Arkel ,,zijn sweer" (= schoonvader) [47]). In 1326 ontvangt jonckfrou Heylwich Diedricks wijf van Herlaer van hertog Reinald van Gelre haar lenen, o.a. ,,een hofstat tot Driel, daar heer Herberen plach op te wonen" [48]). Nog op 24 Juni 1337 worden heer Dirk en zijn vrouw Heilwig tesamen genoemd. Op die datum oorkonden zij, dat wijlen vrouwe Elisabeth van den Groiten Werde (d.w.z. Elisabeth, weduwe van heer Herbaren) die dit goed van haar ouders geërfd had, aan hun dochter *Sophia,* non in Grafenthal, 9 à 10 morgen land in Driel op ten Rijn in den kirspel van Oesterbeeck gegeven had, onder voorwaarde dat dit land na Sophia's dood aan het klooster zou komen. De oorkonders doen afstand van al hun eventuele rechten op dit land [49]).

3. *Mabilia van Arkel,* overleden in Oct. 1317 (?), begraven te Wijk. Zij huwde met *Sweder* 11, heer *van Abcoude en Wijk bij Duurstede,* die vermeld wordt van 1307-1345, en op 25 April 1347 overleed en evenals zijn vrouw begraven te Wijk [50]). Obreen zegt hiervan in zijn ,,La maison de Zuylen" p. 17: ,,Nous ignorons la date exacte de sa mort que les chroniques fixent néanmoins, en 1347; il serait enterré dans l'église de Wijk. On lui attribue comme épouse Mabilie d'Arkel, dont le nom, cependant ne figure dans aucun document authentique".

Dat zij een van Arkel was en een zuster van Jan III blijkt uit een oorkonde van 26 Nov. 1345 waarin bis-

[42]) Nijhoffs Gedenkwaardigheden, dl. 1, no. 171; en register op de leenaktenboeken van Gelre, 12e stuk, p. 679.
[43]) v. Mieris II, p. 225.
[44]) A.R.A. Leenkamer no. 7, fol. 16v.
[45]) Reg. Hann., p. 45.
[46]) Reg. Hann., p. 115.
[47]) v. Mieris II, p. 125.
[48]) Reg. Gelderse Leenaktenboeken, 12e stuk, p. 679.
[49]) Scholten ,,Grafenthal", no. 170.
[50]) Wapenheraut jg. 1905, p. 76.

schop Johan van Arkel met z ij n o o m Zweder heer van Abcoude, en diens zoon Gijsbert een overeenkomst sluit over de gerechten en de novale tienden in het kerspel van Renen etc. [51]).

IV. *Jan III* heer *van Arkel.*

Wij vinden hem voor het eerst genoemd 12 Aug. 1297 [52]) wanneer hij aan die van Oosterwijk etc. een achterdijk verkoopt. Op 19 April 1298 is hij als ,,knape" getuige voor de hertog van Gelre [53]). In 1298 beleent hij Lammijn Coenraetsz. van Arkel met goed te Arkel, dat deze uit eigen goed opgedragen had [54]).

De Raadt vermeldt zijn zegel aan een stuk van 1299; uit het randschrift hiervan blijkt, dat hij toen ridder was [55]). Op 1 Jan. 1305 verklaart hij, dat die van Middelkoop een watergang hebben gekocht, die te Leerdam en Arkel uitwatert [56]). Op 6 Jan. 1305 verkoopt hij opnieuw een watergang ten behoeve van de ingelanden tussen Bosinchem en de Diefdijc [57]). In dit stuk zegelen mede ,,heer Arnold van Arkel, ridder, onsen oom, Herbaren van Arkel, onsen broeder, Johan uten Goye en Otte van Heukelom, knapen, onse neven".

In de volgende maand, op 28 Febr. 1305 (v. Mieris 11, p. 47) schrijft hij aan de graaf van Holland, dat hij zijn oom heer Arent van Arkel, zijn broeder Herbaren en ook Otto van Heukeiom en hun bezittingen ,,in onsen vrede" genomen heeft. De bewoordingen van het stuk zijn niet zeer duidelijk. De zin ervan is vermoedelijk, dat Jan en zijn familie in geschil zijn over het goed van ,,den kinde van Ghisen", doch dat er ook nog andere verwanten zijn die met evenveel recht aanspraak op dit goed kunnen maken.

6 Jan. 1306 (Kemp, p. 58) heer Jan v. Arkel, ridder, tezamen met heer Arnoud van Arkel, zijn oom, en Herbaren van Arkel, zijn broeder.

Op 5 Dec. 1305 ontvangt hij van de bisschop van Utrecht in leen het goed, dat de bisschop aanbestorven was van Jan van Ochten [58]). In 1306 is hij borg voor Coen van Oosterwijk [59]). In hetzelfde jaar heeft hij ,,binnen vrede" aan onderdanen van de bisschop van Utrecht hun pacht ontnomen: de bisschop beveelt hem de pachters te herstellen in hun bezit [60]). Op 5 Juli 1307 geeft hij zijn broeder heer Herbaren van Arkel den Grooten Weerd met nog 50 morgen in Reynerscoop en nog de Hagenshoeve in het land van der Lede [61]). In 1307 en 1308 is hij met Vastaert van Giessen in geschil met de heer van Altena [62]), lid van 's-Graven Raad 12 Jan. 1311. In 1311 is hij in geschil met zijn broeder Herbaren [63]). In tal van oorkonden wordt hij vermeld. Hij is ook leenman van de hertog van Brabant voor een rente van 40 solidi 's jaars [64]). Niet onvermeld mag blijven, dat hij op 30 Jan. 1316 door de proost van Oudmunster beleend wordt met

[51]) S. Muller Fz., Regesten v. h. archief der bisschoppen v. Utrecht" 1, p. 127, no. 771.
Nadat het bovenstaande reeds geschreven was bemerkte ik dat Obreen ook deze oorkonde onder ogen gehad heeft (N.L. 1935, p. 348). Het er door Ohreen bijgevoegde genealogische staatje is echter geheel onjuist.
[52]) Kemp, p. 52.
[53]) idem.
[54]) Okh. Holland 11, no. 1039.
[55]) de Raadt 1, p. 179.
[56]) Regesta Hannonensia, p. 12.
[57]) Voet van Oudheusden ,,Culemborg", p. 677.
[58]) v. Mieris 11, p. 51.
[59]) R.A.H. Coll. Aanw. 63, fol. 384v.
[60]) Regesten Bissch. v. Utrecht no. 69.
[61]) Kemp, p. 59.
[62]) Regesta Hann., p. 23 en 27.
[63]) Oudste stadsrek. Dordrecht, p. 79.

de heerlijkheid Haestrecht [65]) en dat hij op 10 April 1317 zijn neef Herbaren Florkensz. beleend heeft met het gerecht van Ammersgraveland [66]). In 1320 en 1321 treedt hij op als raad van de bisschop van Utrecht [67]), en als „capitaneus exercitus" voert hij het leger van de bisschop aan tegen Lienden [68]). De laatste oorkonde waarin hij zeker nog als in leven vermeld wordt, is die van 12 Juni 1323 [69]), op welke datum hij Diderik de Cock van Blockland beleent met enig goed. Pauli vermeldt, en Kemp volgt hem hierin, dat heer Jan op 24 Dec. 1324 gestorven is. Hiermede schijnt echter in strijd te zijn, dat van Mieris vermeldt, dat here Jan, here van Erckel, nog als getuige optreedt in de oorkonde dd. 18 Aug. 1326, waarin de hertog van Brabant en de graaf van Holland de paalscheiding bevestigen die voorheen tussen Brabant en Holland gemaakt was [70]). Deze oorkonde is echter niet in originali bewaard maar slechts bekend uit een vidimus van 1396.

Zeer veel verwarring heerst er bij de schrijvers aangaande de vrouw(en) waarmede heer Jan gehuwd zou zijn geweest. Pauli noemt als vrouw „Armgardis de Voern". Blijkbaar verwarde hij haar met de vrouw van Jan IV, die met Ermgard van Cleve gehuwd was. Toch had Pauli de waarheid kunnen weten, want hij bericht ons: „Anno Domini 1318: „Kal. Marcii obiit nobilis *Mabelia de Voern* domina de Arkel [71]).

Als wij een oorkonde wensen te zien waarin wij *Mabelia van Voorn* als vrouw van Jan 111 vermeld vinden, zullen wij teleurgesteld. worden. Toch is het huwelijk wel bewijsbaar. Hier volgen de argumenten:

Ie. Op 5 Dec. 1305 [72]) geeft de bisschop van Utrecht aan heer Jan van Arkel in leen het goed, dat aan de bisschop teruggekomen was door het overlijden van Jan van Ochten. Heer Jan maakt dit goed tot lijftocht voor z ij n v r o uw *Mabelia.*

?e. Op *28* Aug. *1293* [73]) gaan Katherine, vrouwe van Voorne, en haar zoon Gerard een schikking aan met joncfrou *Mabelien van Voerne,* dochter van heer *Aelbrecht,* heer *van Voorne,* en van vrouwe *Aleid,* nopens de erfenis van haar vader. Voor haar aandeel ontvangt Mabelia, al het goed, dat haar vader bezat in de P o e l d ij k, erve en tiende in N a a l d w ij k, en tevens het goed B o r n iss e in Heenvliet. Nu vinden wij het goed Bornisse later terug onder de goederen der van Arkels [74]), terwijl de Arkels zeer gegoed waren in de Poeldijk. In een oorkonde van 21 Mei 1398, vermeld in de Egmondse leenregisters, wordt gesproken van „die hofstad die men heet Arkelstijn" gelegen in de parochie van Poeldijk, die Jan Lambrecht Voppenzoonszone in leen houdt van de heer van Arkel! Ook vond men onder Poeldijk „de Arkelse tiend".

Nu wij weten, dat dit Arkelse goed afkomstig was van de Voorne's, wordt het ook verklaarbaar, dat wij de Arkels gegoed zien in en om Rotterdam. Doorslaggevend is ook, dat de zoëven genoemde oorkonde van *28* Aug. 1293 tot opschrift heeft: „Zegher Florensz. heeft dit goed ende brieve als hier nae volghet". Zegher Florensz. was een van Kijfhoek (voerende het wapen van Arkel) en ontving dit goed van de van Arkels in leen.

3e. Op 21 Juli 1313 noemt Gerard, heer van Voorne, heer Jan van Arkel „onse lieve neve". Ook in andere oorkonden treden de van Arkels op als verwanten van de heer van Voorne. Tevens verwierven zij door dit huwelijk goederen in en bij hun stamland.

4e. In 1372 verkopen Otto, heer van Arkel, en Bodijn, heer van Steinfurt, aan hertog Albrecht al het goed dat hun aanbestorven was van de vrouwe van Voorne.

64) Le livre des feudntaires de Jean 111 Duc de Brabant.
65) Reg. Hann., p. 62.
66) R.A.H. Coll. Aanw. 57, fol. 328v.
67) Regesten bisschoppen van Utrecht 455, 436, 457, 491, 492.
68) Beka, p. 111.
69) R.A.H. Coll. Aanw. 57, fol. 406.
70) v. Micris 11. p. 397.
71) Chron. Holl., p. 488.
72) Codex Dipl. Neerl. serie 2, dl. 1, nfd. 1 no. 10.
73) Okb. Holland 11p. 856.
74) Nibbelink „Handvesten v. d. Zwijndrechtse Waard", no. 81.

De vraag of er uit dit huwelijk al of niet kinderen geboren zijn, zullen wij straks trachten te beantwoorden. Allereerst iets over zijn tweede huwelijk.

Op *27* Oct. 1321 [75]) oorkondt Graaf Willem, dat hij het goed van den Berghe, zoals het door de heren van den Berghe bezeten was, om menige trouwe dienst die de heer van Arkel hem gedaan heeft en nog doen zal, ten rechten leen gegeven heeft aan Janne van der Lede, des heren outste sone van Arcle voerseijt, die hi heeft bi vrouwe *Conighonde van Verrenburch.* sire vrouwen sinen wive". Laatstgenoemde ontvangt bovendien dit goed tot lijftocht. De tweede vrouw was dus *Cunegonda van Virnenburg.* Een tweede akte waarin zij vermeld wordt heeft tot vele beschouwingen aanleiding gegeven. Het is een oorkonde van *23* Aug. 1326 [76]), waarbij Gherijt, here van Voerne, Ricout van Heijswijck, proost van St. Pieter te Utrecht, Arnoudt van Hoeclem, ridder, Arnoudt van Houweninghen, knape, oorkonden: „dat wij ghesamender handt ende elck voer all gheloeft hebben ende qheloeven mit descn brijeve enen Edelen prinche etc. heer Willem grave etc. alse van der effeninghe, die die bisschop van Utrecht ende hij maeckeden tusschen veren *Conegonden der vrouwen van Arckell* te Linschoten ende *Jan van Arckell,* alse van sulcken eijske als sij mit horen brieven eijskende was, hem te betalen alle jaere ter tijt toe, dat ver Conegonda voers. outste zoone sijne daghe hevet, 300 £. Tourn. siaers" etc.

Brünner ziet [77]) hier een twist tussen Jan 111 en zijn vrouw Kunigunde, die met haar kinderen de wijk had genomen naar Linschoten (1326). Nauwkeurige lezing van het stuk heeft ons echter tot een andere conclusie gebracht. Is het wel zo zeker, dat met „ Jan van Arkel" haar echtgenoot bedoeld wordt? Cunegonde wordt namelijk betiteld als „ver Conegonde der vrouwe van Arckell" terwijl haar echtgenoot simpel Jan van Arckell genoemd wordt, en dat niet alleen in de borgtocht van Gerard van Voorne en de anderen, hiervoor genoemd, maar ook *in* de uitspraak van Graaf Willem zelve [78]). Het is volkomen onaannemelijk, dat graaf Willem een ridder, lid van zijn Raad nogwel, zou betitelen als „Jan van Arckell" tout court, terwijl zijn vrouw als ver Cunegonde vrouwe van Arckell aangeduid wordt.

Zoëven zagen wij reeds, dat Jan 111 tweemaal gehuwd geweest is. Brünner spreekt dit als een vermoeden uit, J. de Groot vermeldt het als een feit [79]). Beide nemen echter aan, dat Jan IV, heer van Arkel, identiek is met Jan van der Lede, de oudste zoon van Cunegonda, terwijl Brünner worstelt met het probleem, dat er twee broers zijn, die beide de naam Jan dragen: Jan, de bisschop, en Jan IV. Dit brengt hem tot de

75) V. Mieris 11, p. 265.
76) A.R.A. Leenkamer 7, fol. 51v.
77) Nieuw Ned. Biogr. Wbk. VII, p. 22.
78) v. Mieris 11, p. 398.
79) Ned. Leeuw, Dec. 1941, kolom 477.

veronderstelling, dat Jan, de bisschop, een zoon uit het e e r s t e huwelijk van Jan III geweest zou zijn. Beide meningen zijn echter onjuist. Wij zagen reeds, dat het uitgesloten is dat met ,,Jan van Arckell" uit de akte van 23 Aug, 1326 heer Jan III, heer van Arkel, bedoeld kan zijn: Maar wie was hij dan wel? Hij is dezelfde persoon als Janne van Arcle, knape, die op 29 Mrt. 1322 [80]) te Voorne aanwezig is bij het passeren van de huwelijksvoorwaarden tussen Hendrik van Brederode met jvr. IJsenbeel van Fonteynes. Op 11 Aug. 1324 [81]) wordt hij genoemd Johannes de Arckell, zoon van heer Johannes, heer van Arckel. Op 16 Oct. d.a.v. [82]) heet hij: Jan van Arckel, oudste zoon van heer Jan, heer van Arkel. Op 25 April 1327 is hij nog knape [83]). Het is d e z e Jan van Arkel in wie wij de latere Jan IV, heer van Arkel, moeten zien, gesproten uit het huwelijk van Jan 111 en Mabelia van Voorne! Het kan dan ook niet anders of met de Jan van der Lede ,,sheren oudste zone van Arkel bij vrouwe Cunegonda van Virnenburg" uit de akte van 27 Oct. 1321, die wij zoeven bespraken, moet de latere bisschop Jan van Arkel bedoeld zijn. De akte van 23 Aug. 1326 is dus logischer te verklaren: Cunegonda is in conflict geraakt met haar stiefzoon Jan IV van Arkel; misschien was Jan IV ontevreden over het feit, dat de heerlijkheid van den Berghe door graaf Willem was toegewezen aan *zijn* halfbroer Jan van der Lede (de latere bisschop). Een vraag blijft nog open, namelijk of Jan 111 op 23 Aug. al dan niet nog in leven was. Wij zagen reeds, dat hij nog genoemd wordt op 18 Aug. 1326 als getuige te Brussel voor graaf Willem, die hem ,,here Jan die here van Arkel" noemt. Als de datum van deze akte juist is (zij is slechts bekend uit een vidimus van 1396), dan moeten wij wel tot de conclusie komen, dat Jan III zich niet bemoeid heeft met de ruzie tussen zijn oudste zoon en zijn tweede vrouw. Of is Jan 111 tussen 18-23 Augustus overleden? Het blijft opvallend, dat Jan III na 18 Aug. in geen enkele akte meer als levend aangetroffen wordt. Wanneer Cunegonda op 20 Juni 1328 [84]) haar testament maakt, noemt zij zich ,,Cunegondis de Virnenburch, relicta felicis recordationis nobilis viri domini Johannis domini quondam in Erkele".

(Wordt vervolgd.)

Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere.

door **Mr. Dr. J.** C. Maris van Sandelingenambacht.

Inleiding.

De Jan van Riebeeck-herdenking anno 1952 heeft de gevoelige plek geopenbaard van een bij velen tot dusverre ongekend familiezwak. Ons genootschap werd door zijn initiatief in één slag populair, en de genealogie kwam in de belangstelling zelfs van volstrekte leken op dit gebied. In de algemene vergadering op 22 November 1952 heeft Mr. Wendelaar het nastreven van deze belangstelling, ook in dit Maandblad, bepleit.

Het zo deugdelijk bevonden middel, een talrijk publiek te betrekken in groot familieverband, verdient, tot voorzegd doel, zeer zeker verdere toepassing.

Hierin heb ik de vrijmoedigheid gevonden, om de kwartieren *Haitsma Mulier-Labouchere* persklaar te maken. Door

[80]) v. Mieris 11, p. 251.
[81]) Inv. Arch. Heren v. Culemborg, regest 58.
[82]) *idem*, regest 59.
[83]) v. Mieris II, p. 426.
[84]) ,,Vetera aliquot testamenta" Matthaeus p. 365 t/m 367.

deze ver uitgewerkte kwartieren kan immers een zeer ruime kring van lezers tal van onverwachte aanknopingspunten ontmoeten van onderlinge verwantschap. *Jan van Riebeeck*, die, bij de behandeling van zijn volledig nageslacht, de centrale figuur was, bezet onder deze kwartieren als nummer 966 slechts één plaats in de rij.

Men krijgt hier opgediend een samenvatting van vele gegevens — gerangschikt in verband —, welke over verschillende gedrukte uitgaven verspreid te vinden zijn, aangevuld met eigen archiefonderzoek.

Geen kost misschien voor de strikt wetenschappelijke genealoog?

Intussen is er stof te over voor een wetenschappelijke analyse, als men zich de moeite getroost vier van de hoofdgroepen te onderkennen, welke ,,de bloem der natie" vormden, toen ons land nog in opgang was. Het is leerzaam, en allerminst een ijdel vermaak voor het nageslacht, om zich hieraan te spiegelen.

Ik doelde zo juist op de volgende groepen:

I. emigranten van verschillende landaard, zoals Walen, Hugenoten, Zwitsers, Hoogduitsers,
II. regenten der grote stemhebbende steden, dragers van de souvereiniteit in de republiek der ,,Verenigde Provinciën",
III. leden der ridderschappen,
IV. plaatselijke notabelen, ten deze voornamelijk in Friesland.

Volgens deze globale indeling worden gerangschikt, in de generatie der 128 kwartieren, onder I: de kwartieren 128, 129, 132, 133, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 206, 222, 223, 237, 244, 245, 246, 247, 250, 251; onder 11: de kwartieren: 176, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 190, 204, 205, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 236, 238, 239, 240, 241, 243, 254: onder III: de kwartieren 179, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 248, 249, en onder IV: de kwartieren 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 200, 201, 202, 203, 242, 252, 253, 255; daarnaast nog een kern van doopsgezinden, vertegenwoordigd door *Van Lennep, Kops, Barnaart, De Neufville* e.a., in de kwartieren 208, 209, 224, 225, 226, 227.

Tot zover deze inleiding, welke ik niet wil besluiten zonder dank te betuigen voor de bijstand van mijn genealogische vrienden, die niet allen in de tekst genoemd konden worden.

Overzicht generatie I—III.

4. *Eco* Haitsma *Mulier*, 1843—1920, lt. ter zee, burgemr. van Winterswijk, tr. Leeuwarden 27 April 1876
5. Aleida Thoden *van Velzen*, *1856-1902.*
6. *Abel Labouchere*, 1860-1940, dir.-eigenaar ,,de Porcelevne Fles" te Delft, weth. van Rijswijk (Z.H.), tr. Delft 3 Febr. 1887
7. Cornélie *Jacqueline de Bruyn Kops*, *3 863-1924.*

2. Gerard Haitsma *Mulier*, geb. 1887, tr. Rijswijk (Z.H.), huize te Werve, 16 Juni 1.914.
3. Cornélie *Jacqueline Labouchere*, geb. 1591.

1. a. Cornélie *Adelaïde Haitsma Mulier*, geb. Rijswijk (Z.H.) 18 April 1916.
   b. *Aleida Wijnanda* Haitsma *Mulier*, geb. Sloten' (Fr.) 9 Febr. 1918.
   c. *Machteld Haitsma Mulier*, geb. Zeist 15 Sept. 1922.
   d. Jean Gaspard Haitsma *Mulier*, geb. Zeist 24 Juli 1927.

Generatie IV[1]).

8. Mr. *Johannes Haitsma Mulier,* 1811-1859, burgemr. van Bolsward, tr. Schoterland, huize ,,Oranjewoud", 8 Nov. 1839
9. *Maria Louisa Ypey,* 1816-1898.
10. Dr. Syo *Kornelis Thoden van Velzen,* 1809-1900, predikant, tr. Arnhem, huize ,,Mariëndaal", 27 April 1854
11. *Henriette Hester Jacoba van Eck, 1819-1888.*
12. *Henri Mathieu Labouchere,* 1807-1869, firmant Hope en *Co.* te Amsterdam, tr. Amsterdam 11 Nov. 1841
13. *Cornelia Henrietta van Lennep,* 1821-1902.
14. Ir. *Cornelis Johannes de Bruyn Kops,* 1830-1891, civ. ing., tr. Delft 25 Juni 1857
15. *Josine Elise van Goens,* 1835-1877.

Generatie V.

16. *Pieter Mulier, 1783-1866,* lid Gedep. Staten van Friesland, tr. Tjerkwerd 3 April 1809
17. *Margaretha Haitsma, 1790-1819.*
18. Mr. *Eco Ypey,* 1793-1826, rechter te Heerenveen, tr. Oudeschoot, huize ,,Veenwijk", 2 Juni 1815
19. *Petronella Adriana Bienema, 1798-1866.*
20. Ds. *Hajo Uden Thoden van Velzen, 1772-1845,* predikant, tr. Oudkerk 25 Oct. 1807
21. *Anna Syes Sikma,* 1785-1858.
22. Mr. *Gerard van Eck,* 1785-1857, notaris te Arnhem, tr. Arnhem 18 Sept. 1817
23. *Agafhe* Barones *van Haersolte, 1798-1876.*
24. *Samuel Pierre Labouchere,* 1778-1867, hoofd der firma Hope en Co te Amsterdam, tr. Amsterdam 12 Juli 1806
25. *Anna Maria Theodora Jutting,* 1785-1855.
26. Prof. Mr. *David Jacob van Lennep* [2]), *1774-1853,* phil. hoogl. te Amsterdam, lid prov. staten en gedep. staten (1838) van Noord-Holland, luit. kol. Landstorm Dec. 1813, tr. Amsterdam 28 April 1819.
27. Jonkvr. *Anna Catharina van de Poll,* 1791-1860.
28. *Cornelius Johannes de Bruyn Kops, 1791-1858,* burgemr. van Haarlem, lid Tweede Kamer Staten-Generaal 1840, tr. Haarlem 28 Nov. 18 18
29. *Maria Constance Françoise de Bosset,* 1794—1879.
30. *Juste Théodore Jean van Goens,* 1799-1843, dir. der registratie in Noord-Holland, tr. Goes 29 Oct. 1829
31. *Cornelia Jacqueline* Barones *van Dopff,* 1808-1879.

Generatie VI.

32. Mr. Dr. *Dirk Mulier,* geb. Amsterdam 27 Nov. 1754, drossaard Oosterkwartier van het Markiezaat Bergen op Zoom, † Oudenbosch 3 Febr. 1791, tr. Oenkerk, huize ,,Hofwegen", 4 Sept. 1778
33. *Catharina de With,* geb. Dokkum 15 Febr. 1758, † Leeuwarden 24 Aug. 1798.
34. Mr. *Johannes Hayes Haitsma,* geb. Tjerkwerd 29 Oct. 1763, burgemr. van Bolsward, † Bolsward 28 April 1827, tr. Tjerkwerd 1 Juni 1789
35. *Liskje Tichelaar,* geb. Bolsward 1 Oct. 1765, † ald. 7 Juli 1836,
36. Mr. *Mathijs Ypey,* geb. Franeker 9 Febr. 1762, griffier staten van Friesland, † Leeuwarden 26 Nov. 1817, tr. Bidaard 27 Mei 1792

1) De kwartieren 2-31 enigszins verkort opgenomen; zie Nederland's Patriciaat.

2) Voor hem en de verdere Amsterdamse tak Ban *Lennep,* uitgebreid „Gens Nostra", jrg. 7 nrs. 4 en volg.

37. *Maria Louisa de Wendt,* geb. Sneek 16 Mrt. 1765, † Leeuwarden 22 Juni 1816.
38. *Epke Roos van Bienema,* geb. Heerenveen 24 Jan. 1767, lid ged. staten van Friesland, tr. Dantumawoude 28 Juli 1789
39. *Sara Susanna Bergsma,* geb. ald. 28 Juli 1769, † Leeuwarden 24 April 1836.
40. Ds. *Eggo Ulphard Thoden van Velzen,* geb. Norden 25 Oct. 1732, predikant, † Klein-Midlum 12 Juli 1798, tr. Rysum (O.-Fr.) 27 Mrt. 1765
41. *Engelina Uden,* geb. Jemgum (O.-Fr.) 3 Juli 1743, † Rysum 17 Nov. 1778.
42. Sye *Gerbensz.,* geb. Oenkerk. gegoed te Roodkerk, † ald. 1801/02, tr. Oudkerk 13 Mei 1781
43. *Grietje Kornelisdr. Sikma* [3]), ged. Roodkerk 30 Dec. 1758. † ald. *27* Mrt. 1835.
44. Mr. *Jacobus Nicolaas van Eck,* geb. Tiel 27 Sept. 1752, burgemr. van Arnhem, † ald. 8 Apr. 1833, tr. Oosterbeek, huize ,,Mariëndaal", 7 Nov. 1779
45. *Hesther Henriette Engelen,* geb. Arnhem 3 Febr. 1756, † ald. 19 Dec. 1823.
46. *Anthonie Frederik Robbert Evert* Baron *van Haersolte,* geb. Zutphen 19 Aug. 1756, commandeur Balije van Utrecht, burgemr. van Harderwijk, lid Staatsbewind 1801, † 14 Juli 1830, tr. Utrecht 18 Nov. 1779
47. *Cafharina Jacoba Johanna Taets van Amerongen,* geb. Utrecht 5 Aug. 1758, † Arnhem 26 Aug. 1820.
48. *Mathieu Labouchere,* geb. Orthez (Frankrijk) 1 Sept. 1721, kwam via Londen naar 's-Gravenhage. Waals lidmaat ald. 1740, lakenkoper in de Spuistraat ald., lid firma Courcelles, Labouchere en Ilver, † ald. 12 Febr. 1796, tr. 's-Gravenhaqe 5 Mrt. 1769
49. *Maria Magdalaine Molière,* geb. ald. 7 Sept. 1744, † Amsterdam 3 Jan. 1825.
50. *Jan Hendrik Jutting,* geb. Völlen (O.-Fr.) 31 Mei 1743, koopman te Curaçao en Amsterdam, † Amersfoort 2 Juli 1827, tr. Curaçao 7 Mei 1775
51. *Sara Maria van Sfarkenborah.* ged. Utrecht 27 Juni 1754, † Amersfoort 2 Dec. 1834.
52. Mr. *Cornelis van Lennep,* geb. Haarlem 22 Febr. 1751, schepen van Amsterdam, voorz. Nationale Verqaderinq 1796, † Amsterdam 1 Febr. 1813, tr. ald. 74 Oct. 1773
53. *Cornelia Henrietta van de Poll,* geb. ald. 27 Mrt. 1753, † ald. 4 Mei 1827.
54. Ihr. Mr. *Ian van de Poll,* geb. Amsterdam 25 Aug. 1759, bankier. lid Gedep. Staten van Noord-Holland, † Heemstede 23 Juni 1822. tr. Hillegom 3 Oct. 1784
55. *Anna Catharina Valckenier,* geb. Amsterdam 7 Mrt. 1766, † ald. 11 Tuli 1842.
56. *Pieter Kops,* geb. Haarlem 30 April 1746, linnenfabrikant. lid prnv. bestuur van Holland 1795, Representant ter Staten-Generaal 1795, '96, † Haarlem 2 Dec. 1803, tr. Haarlem 3 Juni 1783
57. *Maria Cornelia van Oosten de Bruyn. geb.* Haarlem *26* Mrt. 1766, † Haarlem 21 Febr. 1845.
58. *George François de Bosset* [4]), geb. Neuchâtel 28 Tan. 1756, luit.-generaal, qezant van Duitse hoven, hofmaarschalk van de Hertog van Mecklenburg, † Kassel (Hessen) 26 Juni 1813. tr. Nantes 13 Nov. 1792
59. *Anna Margaretha* des H.R. Rijksgravin *van Heems-*

3) Zij nam als weduwe de naam Sikma aan voor haar minderjarige kinderen, bij akte van 28 Dec. 1811 in het register voor familienamen in Tietjerksteradeel–Oenkerk.

4) Prnissische adel 8 Jan. 1787.

kerck, geb. Haarlem 15 Mei 1765, † ald. 5 Mei 1842.

60. Mr. *Cornelius Johannes van Goens,* geb. Leiden 11 Febr. 1765, provinciaal inspecteur der belastingen in Zuid-Holland, † Amsterdam 25 Juni 1825, tr. Delft 27 Juni 1791
61. *Jeanne Marie l'Ange,* geb. Dordrecht 19 Oct. 1764, † 's-Gravenhage 30 Dec. 1813.
62. *Willem Frederik Lodewijk Anne van Dopff,* geb. Breda 24 Mrt. 1781, luit. in Fransen dienst, † Neustadt 14 Aug. 1813, tr. Nijmegen 22 Dec. 1806
63. *Cornelia Jacoba Krayenhoff,* geb. ald. 17 Mei 1772, † Etten 17 Mrt. 1808.

Generatie VII.

64. *Pieter Mulier,* ged. Emmerik 3 Oct. 1706, poorter te Amsterdam 1750, makelaar, firmant Van Hoorn en Uhlenbroek suikerhandel en rafineerderij, later firmant handelssociëteit ten name van Daniel Crommelin en Zonen, woonde Prinsegracht, zuidzijde, bij de Amstel, later Fluwelenburgwal bij de Hoogstraat (huis geërfd van zijn schoonvader), † ald. 4 Juli 1785, tr. Amsterdam 2 April 1754
65. *Machtilda Sfeenhoff,* geb. ald. 14 Jan. 1729, begr. ald. 25 Aug. 1762.
66. *Jens True,* later gen. *Jan de Wifh,* geb. Aarhuis (Denemarken) 18 Mrt. 1715, commandant retourvloot O.I.Cie 1746, kolonel ter admiral. van Friesland, † Oenkerk, huize „Hofwegen", 12 Sept. 1781, tr. Dokkum 19 Apr. 1750
67. *Wikje Minnema,* ged. ald. 15 Sept. 1725, † Oenkerk 25 Mrt. 1786.
68. *Haye Hayfsma,* ged. Franeker 17 Oct. 1724, koopman en leerlooier te Franeker, erfgez. te Tjerkwerd, † Tjerkwerd 28 Apr. 1805, tr. Midlum 26 Dec. 1758
69. *Griefje Gerlsma,* ged. Tjerkwerd 29 Jan. 1719.
70. *Frans Tichelaar,* ged. Bolsward 22 Sept. 1740, burgemeester ald., † ald. 10 Aug. 1788, tr. Sneek 5 Juni 1763
71. *Elisabeth Brolsma,* ged. Ferwerd 17 Juli 1739, † Bolsward 27 Apr. 1802.
72. *Nicolaas Ypey,* ged. Bergum 7 Juni 1714, hoogleraar te Franeker [5]), † ald. 14 Juli 1785, tr. Franeker 7 Juli 1748
73. *Elisabeth Smif,* ged. ald. 10 Oct. 1729, † ald. 31 Mrt. 1783.
74. Mr. *Eco de Wendt,* geb. Dokkum 16 Juli 1725, pensionaris Leeuwarden *1753,* burgemeester van Workum 1780, van Sneek 1782, lid gedep. staten van Friesland, † Kollum, huize „Oostenburg" [6]), in 1809, tr. Leeuwarden 31 Oct. 1756
75. *Geerfruyf Reddingius,* geb. Steggerda 9 Aug. 1736, † Kollum 2 Mrt. 1799.
76. *Fokke Bienema,* geb. Heerenveen 10 Jan. 1728, apotheker te Heerenveen, vervener te Oudeschoot, stichtte ald. 1763 huize „Veenwijk", † 2 Dec. 1773, tr. 9 Oct. 1754
77. *Tefje Epkes Roos,* †1773/89.
78. Mr. *Pieter Adrianus Berpsma,* geb. Dokkum 15 April 1743, grietman Dantumadeel, gedep. staat van Friesland 1767, gecomm. raad ter Admiraliteit van Amsterdam 1767, † Dokkum 14 Oct. 1824, tr. Zwolle 3 Juli 1768

5) Zie Wapenheraut 1915, p. 68.
6) In 1780 geërfd van zijn neef *Eyso* de Wendt.

79. *Dodonea Jacoba Doifsma,* ged. ald. 5 Dec. 1753, † Dantumawoude *21* Febr. 1794.
80. Mr. *Ulben Wilhelm Thoden von Velzen,* advocaat te Norden, † ald. 11 Oct. 1736, tr.
81. *Diura Eggena,* † 1742.
82. *Hayke Coenen Uden,* gegoed te Jemgum (O.-Fr.), † 27 Febr. 1756, tr.
83. *Anna Bras.*
84. *Gerben Binnesz.,* geb. Hijlaard, meyer op een stemdragende zathe en mr. schoenmaker in Oenkerk 1768, vertrok naar Groningerland 1789, tr. Oenkerk 4 Febr. 1753
85. *Tryntje Sijesdr.,* ged. ald. 10 April 1729, † vóór 1766.
86. *Kornelis Sikma,* geb. Giekerk ± 1720, ouderling te Roodkerk, meyer op de stemdragende zathes „Groot-Siccama" te Oldkerk en „Klein-Siccama" te Roodkerk, gegoed in Oenkerk, tr. ald. 13 Mrt. 1740
87. *Minke Jacobs.*
88. Mr. Otto *van Eck,* geb. Arnhem 26 Dec. 1719, burgemeester van Tiel, † ald. 18 Nov. 1781, tr. Tiel 18 Aug. 1750
89. *Cornelia Maria van den Steen,* geb. Tiel 7 Mrt. 1720, † ald. 6 Dec. 1798.
90. Mr. *Willem Engelen,* geb. Nijmegen 13 Dec. 1710, president Hof van Gelderland, † Arnhem, huize „Mariendaal", 3 Febr. 1788, tr. Velp (G.) 9 Sept. 1750
91. *Nalida Johanna Branfsen,* geb. Arnhem 6 Nov. 1730, † ald. 6 Mei 1790.
92. *Coenraad Willem van Haersolfe,* ged. Zwolle 18 Mei 1729, commandeur Balije van Utrecht, landrentmr. van de Veluwe, lid Staten-Generaal, † Soestdijk 24 Aug. 1799, tr. 7 Nov. 1755
93. *Luthera Anna Agatha van der Capellen van den Boedelhoff,* geb. Kleef, kanonikes adel. stiften van Bedbur en Hunnepe, † Elspeet 16 Oct. 1770.
94. *Gerard Godert Taefs van Amerongen,* geb. Utrecht 20 Nov. 1729, heer van Oud-Amelisweerd, maarschalk van het Nedersticht 1751, † Utrecht 29 Juni 1804, tr. Amsterdam 16 Nov. 1751.
95. *Anna Susanna Hasselaar,* geb. Amsterdam 11 Oct. 1730, † Utrecht 30 Mrt. 1788.
96. *Pierre Barrier de Labouchere,* geb. Orthez (Bas Pyrenées) 26 Juni 1685, koopman en pachter der domeinbelastingen ald., † ald. ± Aug. 1728, tr. Oloron (Bas Pyrenées) 3 Juni 1708
97. *Sara de Peyrollet,* ged. La Bastide 1680, † Béarn na 14 Aug. 1739.
98. *Abel Mafhurin Molière,* ged. Wezel 23 Febr. 1709, bankier te 's-Gravenhage, † ald. 8 Nov. 1787 [7]), tr. ald. 6 Juni 1734
99. *Maria Elisabeth Véron,* ged. Parijs *17* Aug. 1705, † 's-Gravenhage 14 Mrt. 1790.
100. Ds. *Theodorus Jütting,* geb. Badbergen 6 Jan. 1708, predikant te Völlen (O.-Fr.) en Leer, † Leer 13 Febr. 1791, tr. Holtgaste (O.-Fr.) 5 Juli 1736
101. *Anna Sophia Telting,* geb. ald. 13 Juni 1711.
102. *Bernardus van Sfarckenborgh,* ged. Rhenen 9 Mrt, 1718, adelborst der W.I.Cie, commissaris slavenhandel en recognities op Curaçao, † ald. 27 Juli 1767, tr. ald. 6 Apr. 1738

7) Volgens Vorsterman van Oyen; bij de oorspronkelijke akte vond ik echter : „29 jaren oud overleden aan verslijming, begr. in de Nieuwe Kerk", zodat deze akte, indien juist, een jongere naamgenoot moet betreffen.

103. *Petronella Drusky*, geb. ald. 12 Mei 1717, † ald. 29 Febr. 1796.
104. Mr. *David van Lennep* [8]), geb. Amsterdam 3 Oct. 1721, koopman, schepen van Haarlem, † Heemstede, huize „'t Manpad", 20 Mei 1771, tr. Haarlem 18 Mei 1745
105. *Margaretha Sylvius*, geb. ald. 9 Apr. 1722, † Heemstede, huize „Groenendaal", in Sept. 1757.
106. Mr. *Jacobus van de Poll*, geb. Amsterdam 6 Mrt. 1724, assuradeur, Bewindhebber der O.I.Cie, † Amsterdam 5 Mei 1807, tr. ald. 22 Nov. 1746
107. *Cornelia Jacoba Wolters*, geb. ald. 26 Oct. 1726, † ald. 3 Aug. 1795.
108. Mr. *Jan van de Poll*, geb. Velzen 11 Aug. 1721, † Amsterdam 20 Apr. 1801, assuradeur, firma Harman van de Poll en Co., burgemeester van Amsterdam, tr. 's-Gravenhage 27 Dec. 1746
109. *Anna Maria Dedel*, geb. ald. 1 Juni 1729, † Amsterdam 31 Oct. 1779.
110. Mr. *Adriaan Isaac Valckenier*, geb. Batavia 10 Juni 1731, schepen van Amsterdam, † ald. 20 Mei 1784, tr. Haarlem 6 Dec. 1756
111. *Sara Johanna Vultejus*, geb. 12 Mei 1735, † Hillegom 7 Juni 1804.
112. *Goedschalck Kops*, geb. Amsterdam 9 Sept. 1705, koopman, † Haarlem 22 Mei 1767, tr. Haarlem 29 Jan. 1743
113. *Maria Kops*, geb. Amsterdam 8 Juli 1719, † Haarlem 19 Mei 1774.
114. Mr. *Gerrit Willem van Oosten de Bruyn*, geb. Amersfoort 17 Oct. 1727, geschiedschrijver, burgemeester van Haarlem, † Amersfoort, huize „Randenbroek", 16 Juni 1797, begr. Haarlem (Grote Kerk) 21 Juli, tr. Haarlem 21 Mei 1754
115. *Maria Croon*, ged. Haarlem 19 Juni 1729, begr. ald. (Grote Kerk) in Nov. 1799.
116. *Abraham Bosset*, geb. Neuchâtel 14 Jan. 1731, firmant De Pourtales-de Luze, lid kantonale-raad ald., † ald. 6 Aug. 1781, tr. ald. 22 April 1749
117. *Charlotte de Luze*, geb. ald. 31 Maart 1731, † 22 April 1758.
118. Mr. *Jan Hendrik* des H.R. Rijksgraaf *van Heemskerck*, geb. 's-Gravenhage 14 Sept. 1739, heer van Achttienhoven, schepen van Haarlem 1771, vestigde zich later in West-Indië en in Frankrijk, † St. Germain en Laye 5 Maart 1808, tr. Haarlem 4 Dec. 1763.
119. *Geertruida Catharina Testart*, geb. ald. 4 Dec. 1741, † Paramaribo 27 Sept. 1775.
120. *Johannes Hendrik van Goens*, geb. 's-Gravenhage 9 Febr. 1721, luit.-generaal der cavallerie, † Wageningen 25 Maart 1799, tr. Voorschoten 5 Jan. 1750
121. *Kornelia Bosch*, ged. Leiden (Pieterskerk) 20 Juni 1725, † Wageningen 22 Juni 1818.
22. Ds. *Pierre l'Ange*, ged. Leiden (Walenkerk) 23 Maart 1732, Waals predikant te Dordrecht 1760, te Delft 1776, † Delft 19 Sept. 1793, tr. Leiden 5 Dec. 1762
23. *Marie Marthe Teissèdre*, geb. Namen 10 April 1740, † 's-Gravenhage 12 Febr. 1801.
24. Jhr. *Anne van Dopff*, geb. Maastricht 13 Nov. 1755, generaal-kwartiermr. in Statendienst, † Breda 6 Sept. 1818, tr. Breda 11 Juli 1780
125. *Sophie Julie Bouquet*, ged. ald. 9 Juni 1754, † ald. 17 Maart 1822.

8) **Voor deze** Amsterdamse kwartieren, zie uitgebreide personalia bij Elias „De Vroedschap van Amsterdam".

126. *Cornelis Johannes Krayenhoff*, geb. Vechel 3 Jan. 1722, majoor-ing. tit., † Nijmegen 7 April 1782, tr. ald. 9 Jan. 1753
127. *Clara Jacoba de Man*. geb. ald. 10 Mei 1735, † Breda 25 Maart 1810.

(Slot volgt.)

De afkomst van het geslacht Quarles,

door Mejuffrouw H. **MIJNSSEN.**

In het Mei-nummer van „De Nederlandsche Leeuw" van 1950 [1]) is in het artikel „De afkomst van het geslacht Quarles" bewezen, dat *John Quarles*, geboren te Londen, Merchant Adventurer te Delft en Rotterdam, 1623-1644, in 1628 te Rotterdam gehuwd met *Petronella van Berckel*, niet de zoon was van een jood, *„Joel Quail"*, doch de wettige zoon was van *Edward Quarles en* van *Alice Allot*.

Daar de doop van *Willem Quarles*, zoon van *John* en van *Petronella van Berckel*, nòch te Delft, nòch te Rotterdam gevonden werd, de Engelse kerkboeken van de Merchant Adventurers te Delft en te Rotterdam helaas verloren zijn gegaan, en het doopboek van de kerk van St. Swithin te Londen niet kon geraadpleegd worden, wegens reparatie ingevolge brand- en waterschade, is bij enigen der lezers van bovengenoemd blad enige twijfel ontstaan, of de zoeven genoemde *Willem Quarles* wel een echte zoon was geweest van *John Quarles* en van *Petronella van Berckel*.

Nu vond de heer Wijnaendts van Resandt enige tijd geleden in het Weeskamer-archief van het Gemeente-archief te Rotterdam, Inv. No. 740, een acte van 5 November 1658, waaruit blijkt, dat aan *Willem Quarles*, [commies ten comptoire van zijn oom. de ontvanger-generaal, *Johan van Berckel]*, zoon van *Johan Quarles* en van *Petronella van Berckel*, brieven van „Venia aetatis" op 11 October *1658* verleend zijn geworden door de Staten van Holland en West-Friesland.

Deze acte volgt hieronder:

Den 5^en^ November 1658.

Op huijden is ter Weeskamer bij *Willem Quarles* [commys ten comptoire van zijn Oom, den ontfanger generaal, *Johan van Berckel]*, sone van *Johan Quarles* ende *Petronella van Berckel*, beijde saliger gedachte, vertoont seeckere brieven van „veniamaetatis", bij den gemelten *Willem Quarles* van de Staten van Hollant ende Westvrieslant geimpetreert, luijdende van woorde tot woorden aldus:

De Staten van Hollant ende Westvrieslant doen te weten Alsoo ons vertoont is bij *Willem Quarles*, Commijs ten Comptoire van Zijn Oom den Ontfanger Generael, *Johan van Berckel*, dat hij suppliant eenige jaren inde voors: qualiteijt hadde bedient 't voors: comptoir ende geduerende der selver tijdt zijnne eijgen middelen eenichsints geadministreert. ende also hij genegen was deselve sijne middelen verder ende tot meerder proffijt aen te leggen, ende sich selven tot Zijn verder avancement te evertueren, zoo hadde hij 't selve geleijt in communicatie met zijne voogden, die hem 't geene voors: toegestaen hadden, ende gemerckt eenige persoonen, daermede hij soude mogen comen te handelen, schroomachtich mochten zijn om sulcx te doen, vermits hij maer gecomen was tot den ouderdom van ontrent vier en twintig jaeren, was hij suppliant met consent alsvooren te rade geworden, hem te addresseren tot ons. reverentelijck versoeckende dat

1) Kolom 140—154.

het ons gelieffde, hem te vergunnen brieven van Veniam aetatis in Communiforma, soo ist dat wij de saecke ende versoecke voors: overgemerckt ende hier op gehadt 't Advijs van den president ende raden van Onsen hove, die hadde gehoort zij n 0 om ende Voogden over de goede getuijgenisse van des Suppliants bequaemheijt, besadicheijt ende vigilantie omme zijne goederen selffs te konnen regeren ende beneficieren, daer jegens niet en hadden, dat hem suppliant de brieven van V e n i a m a e t a t i s voor soo veel heur aangingh, wierde verleent, ende daer nevens dat hij zijne vijf en twintich jaren soe nae becommen ende verreijckt hadde uijt onser rechter wetenschap sekere kennisse, volcomen macht ende aucthoriteijt den Suppliant gegunt, geconsenteert ende geaccordeert hebben, gunnen, consenteren ende accorderen bij dese Ven i a m act a t i s ende supplecie v a n zijnnen ouderdom, ende 't geene daer van desicieren mach, verheffende ende stellende hem in sulcken state, alsoff hij zijnnen wettigen ouderdom verreijckt ende becommen hadde, aucthoriserende den selven zijnne goederen soe wel leenen als allodiale te mogen regeren ende administreren naer zijnnen besten gevalle, oock daer van te mogen disponeren ende sulcx handelen als hem naer rechte ende costume van den landen geoirloft wesen soude, als hij sijnen wettigen ouderdom soude hebben gehaelt ende dat 't gene bij hem naer date deser dien aengaende gedaen sal werden, sal gehouden werden voor vast ende van waerden sonder dat ter saecke v a n sijne onderjarigheijt 't selve van eenige nulliteijt 't sij bij wegen van recht, gratie off relieff sal mogen werden geargueert, maer bundich en staende blijven in en voor allen rechten ende rechteren ten ***eeuwigen*** dage ofte dat hij ofte Zijnen erven ende nacomelinge ofte actie daer van vercrijgende daer jegens sullen mogen doen ofte doen doen in eniger manieren ter saecke voors: ende ten eijnde den voorn: ***Willem Quarles*** 't effect van dese onse gunste mach genieten, lasten wij ende ordineren de presidenten ende Raden van den hoogen rade ende hove provinciael vande voors: landen ende allen anderen onsen officieren, justicieren ende ondersaeten, datse den voors: ***Willem Quarles*** van dese onse gunste doen laeten ende gedoogen rustelijck, vredelijck ende volcomelijck genieten ende gebruijcken, cesserende alle belet ter contrarie, gedaen inden Hage onder onsen grooten Zegele hier aen doen hangen op den XI[den] Octobris int jaer ons Heeren ende Zalichmaeckers XVI[c] acht ende vijftich, ende was onderteijckent J. Cats, op de plijcke stont: ter ordonnantie van de Staten ende was onderteijckent Herbert van Beaumont, onder uyt hangende aen een francine staerte een segel van rooden wassche.

Actum [voor?] H . . . . . [2]), M[r] Chr: Prins, ende . . . . . [3]).

Het Request van ***Willem Quarles*** aan de Ed. Groot Mogende Heeren Staten van Holland en West-Vriesland, ter verkrijging van brieven van „Venia aetatis", vond ik op het Algemeen Rijks-Archief te 's-Gravenhage. [Arch. Staten van Holland en West-Friesland, Inv. No. 2086: Requesten om „Veniam Aetatis", 1656—'58].

In margine van dit Request staat links op het originele stuk:

„De Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt vinden „goet, dat dese requeste gestelt sal worden in handen van „den Praesident ende Raeden van den Hove, omme deselve

[2]) Niet goed leesbaar.

[3]) „ „ „

„te examineren, ende te diennen van hare onderrightinge „ende advys.

Actum den VII October 1658.

Daarna is dit Request toegezonden aan den President en de Raden over Holland, Zeeland en Vriesland, die het stuk na lezing hebben teruggezonden aan de Staten van Holland en West-Friesland, vergezeld van een begeleidend schrijven, als volgt:

„Den Edele Groot Mogende Heeren, d'Heeren Staten van „Hollandt ende Westvrieslandt."

„Edele Groot Mogende Heeren.

„Wij hebben volgens het goetvinden van Uwe Ed. Groot „Mog: geëxamineert de requeste aen de selve gepraesenteert „bij ***Willem Quarles,*** commijs ten comptoire van s ij n o o m „d'heere Ontfanger, ***Johan van Berckel,*** ende daer op gehoort „sijnde denselven s ij n e n o o m, die goede getuijchenisse „geeft van des Suppliants bequaemheijt, besadicheijt ende „vigilantie, ende datter w e y n i c h aen sijne jaren is ont„breeckende:

„Souden wij advise sijn, dat EUd: Groot Mog: den Sup„pliant sijn versoeck wel soude mogen accorderen ende hem „tot dien eijnde doen depesscheren brieven van venia aetatis „in gewonelijcke forme: Ons niettemin refererende totte ge„wonelijcke discretie van UEd. Groot Mog: aen dewelcke „wij bij desen weder senden de voorss: requeste, omme daer „mede gedaen te werden, sulcx deselve goetvinden ende ge„lieven sullen."

„Hiermede, Edele Groot Mogende Heeren, bidden wij „Godt Almachtich U.Ed. Groot Mog: in lange voorspoedige „regeringe te willen conserveren."

„Geschreven in den Hage den VIII[en] Octob. XVI[c] acht „ende vijftich."

„U Edele Groot Mogende
„Gansch Dienstwillige

„De Praesident ende Raden over Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt."

Links in margine staat nog op het request van Willem Quarles: „fiat volgende het advis den XI Octobris 1658", de datum, waarop de brieven van „Venia aetatis" aan de voornoemde Willem Quarles verleend zijn.

De Staten van Holland en West-Friesland hebben het request van ***Willem Quarles*** gebruikt als brief aan de President en de Raden van Holland, Zeeland en Friesland, en dus hier en daar een zin een kleine andere wending gegeven: het request van ***Willem Quarles*** aan de Staten van Holland en West-Friesland vangt aan met:

„Geeft r e v e r e n t e l i j c k t e k e n n e n ***Willem Quarles,*** Commis ten Comptoire van sijn Oom D.Hr. Ontfanger Generael, ***Johan van Berckel",*** ..., doch de Staten van Holland en West-Friesland hebben „g e e f t r e v e r e n t e l i j c k t e k e n n e n" doorgehaald en in plaats daarvan geschreven:

„De Staten van Hollandt ende West-Vriesland doen te „weeten Alsoo ons verthoont is bij ***Willem Quarles",*** etc.

De brief van de Staten van Holland en West-Friesland, ter verlening van „Veniam aetatis", aan ***Willem Quarles, is*** door deze op 5 November 1658 vertoond aan de Weeskamer te Rotterdam, welke de voornoemde ***Willem Quarles*** k e n d e als de zoon van ***Johan Quarles en*** van ***Petronella van Berckel.***

Uit het Register van de Voogdijen [Arch. Weeskamer,

nr. 549 [4])] blijkt, dat den 30 Decembris 1648 De Heren *Paulus Verschuren,* ontfanger der Gemeene Landts Middelen van Hollandt ende Westvrieslandt binnen deser stede, ende Johan *van Berckel,* oudt burgemeester derselver stede zijn geordonneert als voogden over de naegelatene weeskinderen van *Jan Quarles* ende *Petronella van Berckel,* b e ij d e s a l. g e d a c h t e, ende den behoorlijcken eedt bij haer aen handen van de Heeren Weesmeesteren daer toe gedaen.

Actum bij Mr C. Hartochsveldt, weesmeester.

Deze voogdijstelling heeft eerst plaats gehad ná het overlijden van *Petronella van Berckel:* na de dood van *Johan Quarles is* er, volgens Mr. H. C. Hazewinkel, gemeente-archivaris van Rotterdam, niets gebeurd. In het register van Voogdijen worden de kinderen, als regel, n i et genoemd. „Deze Willem Quarles" vond Mr. H. C. Hazewinkel, voornoemd, nog terug in een gift van 30 April 1687, als echtgenoot van *Emmerentia de Vos,* erfgename van *Hester Servaes van Coulster,* wed. *Pieter Adriaensz. de Vos.* Hij [5]) was Commis ten comptoire-generael van Holland. Ook vond Mr. H. C. Hazewinkel deze *Willem Quarles* in talrijke Notariële acten tussen 1680 en 1690.

Voorts deelde de Gemeente-archivaris van Rotterdam mij nog mede, dat in de boedelrekening en inventaris, No. 171, fol. 107, van de Weeskamer eerst de drie porties voor *Cornelia, Willem* en *Anna Quarles* worden beschreven en dat de acte dan eindigt met de woorden:

„Aldus gedaen, gereeckent, gehoort ende gesloten, mits-
„gaders gespecificeert ende verdeelt bij de Heere *Paulus*
„ *Verschueren,* Burgemeester, ende *Johan van Berckel,* oudt
„Burgemeester deser stede, als geordonneerde voochde over
„de d r i j e n a e r g e l a t e n e w e e s k i n d e r e n, hier-
„voren genomineert, van de voorschreven Johan Quarles ende
„*Petronella van Berckel.*

„Actum voor alle de Heeren Weesmeesteren, die dese in
„het geheel ende in alles syn approberende en ratificerende
„op de 2e Octobris 1649."

In het deel van de Weeskamer nr. 617, dat de rekeningen voor de kinderen afzonderlijk behelst, vond ik, (Mr. H. C. Hazewinkel), op fol. 188 als hoofd van *Willem*'s rekening:

„Reeckeninghe van alle den ontfangh ende uijtgeeff, die
„de Heer *Paulus Verschuuren,* Burgemeester deser stede, als
„geordonneerde voogt over *Willem Quarles,* m i n d e r-
„j a r i g e s o o n v a n S[r] *Johan Quarles* en *Petronella*
„*van Berckel,* beijde sal. gedachte, in de goederen denselven
„minderjaerigen door doode ende overlijden van de gemelte
„*Petronella van Berckel,* sijn moeder, aenbestorven ende bij
„de scheydinge op den 2 Octobris 1649 ter weeskaemer alhier
„gepasseert, aenbedeelt, sedert het doen van deselve scheij-
„dinge tot op huijden toe gehadt ende gedaen heeft." —

„Ik [6]) meen, dat de relatie hiermede toch wel voldoende
„is aangetoond." Bewezen is dan ook, dat *Willem Quarles,* o.a. Commies ten comptoire-generael van Holland, d e z o o n was van *Johan Quarles* en van *Petronella van Berckel.* Wijlen Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenshoven, oud-Rijksarchivaris in Gelderland, heeft mij eens gezegd, dat de meeste mensen voor een bewijs van een echt kindschap zo'n waarde hechten (ik zou bijna zeggen: zo hangen) aan een doopacte van de betrokken persoon, terwijl andere acten dikwijls een minstens even groot bewijs kunnen leveren bij ontstentenis ener doopacte.

Ten slotte wilde ik [7]) gaarne even mededelen, dat ik aan Mr. H. C. Hazewinkel, gemeente-archivaris van Rotterdam, vriendelijk verzocht had, mij te willen melden, als er een „ *Jacob Quarles"* mocht gevonden worden in de Rotterdamse gemeente-archivalia, waarop hij mij antwoordde, dat de periode 1640-1660 van de notariële archieven nog lang niet geheel geklapperd was, en dus daaruit noq gegevens over *Jacob Quarles* te voorschijn zouden kunnen komen, en dat in ieder. geval de aandacht op die naam zal gevestigd blijven.

[4]) Gemeente-archief Rotterdam.
[5]) Willem Quarles.
[6]) Mr. H. C. Hazewinkel, geemecnte-archivaris van Rotterdam.

KORTE MEDEDELINGEN.

Een onbekend handschrift van Jan van Leiden's kroniek en genealogie van Brederode ontdekt,

Schrijver dezes **kocht** 29 Januari 1952 in de Erasmusboekhandel in Amsterdam een in het Nederlands geschreven handschrift van Jan van Leiden's kroniek en van een genealogie *van Brederode.* Reeds uit het schrift bleek hem terstond. dat dit handschrift uit de aanvang der 16de eeuw dateert, bij lezing werd hem duidelijk. dat de datum nader begrensd kon worden en in of na 1521 moet worden gesteld. Immers: in de genealogie wordt meldinq gemaakt van het huwelijk van *Reynoud,* zoon van heer *Walraven van Brederode,* met de dochter van heer *Robert van Arenberg en van der Marck,* welk huwelijk in 1521 werd gesloten; de geboorte van het oudste kind uit dit huwelijk wordt echter niet vermeld. Enkele aanvullingen zijn aangebracht door een geheel verschillende hand uit de tweede helft van de 16de eeuw. De eerste 24 pagina's bevatten de genealogie-Brederode, de 74 volgende de kroniek van Brederode, ca. 1474 door Jan van Leiden geschreven in opdracht van *Yolanda van Lalaing,* weduwe van *Reinoud van Brederode.* Het handschrift is op papier en ongepagineerd en blijkbaar in de 19de eeuw ingebonden, waarbij men abusievelijk het blad, dat na het blad, dat thans het folionummer 26 draagt, behoort te komen, aan het einde van het handschrift heeft geplaatst. De genealogie is versierd met verscheidene gekleurde wapentekeningen. De bladen meten 28 bij 20 c.M.

De kroniek, die door één hand is geschreven, die dezelfde is, die — behoudens de boven gememoreerde aanvullingen — ook de genealogie heeft geschreven, maakt melding van gebeurtenissen tot in de eerste maanden van 1474. Een opmerking op fol. 13 verso heeft echter betrekking op een gebeurtenis uit 1481.

Welke plaats dit handschrift, dat door zijn fraai schrift en zorgvuldig uitgevoerde wapentekeningen opvalt, in de rij van de ons reeds bekende handschriften dezer kroniek inneemt, zou eerst door een nauwkeurige vergelijking met deze handschriften kunnen worden uitgemaakt. Ook de kwestie, of de Latijnse versie van de kroniek ouder is dan de Nederlandse is tot nu toe onbewezen. Na Dr. Johanna D. Hintzen in haar artikel „Het Chronicum comitum Hollandiae et episcoporum Ultraiectensium" in Bijdr. voor Vad. Gesch. en Oudheidk. 5e Serie, dl. IX (1922), p. 140 heeft Prof. Dr. J. Romein zich in 1932 in zijn „Geschiedenis van de Noord-Nederlandsche geschiedschrijving in de Middeleeuwen" op p. 117 met deze kwestie bezig gehouden, evenals V. J. G. Roefs O. Carm. in 1942 in zijn proefschrift „De Egmondsche abtenkroniek van Iohannes a Leydis O. Carm." op p. 30 vlg. Laatstge-

[7]) Mej. H. Mijnssen.

noemde geeft een overzicht van de toen bekende Nederlandse bewerkingen der kroniek, t.w. twee handschriften in het Landes- und Hausarchiv te Detmold, No. 429 en 430, een handschrift in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage (Hss. Derde afdeling, no. 26) en twee handschriften in het Rijksarchief in Noord-Holland te Haarlem (Aanw. no. 460 en 462). De zich in Detmold bevindende handschriften zijn beschreven in Versl. omtrent 's Rijks oude archieven, dl. XXXII (1909), p. 113-184, het handschrift in 's-Gravenhage door Dra. E. H. Korvezee in haar artikel: „Merkwaardige handschriften in het archief van een hofje te 's-Gravenhage" in Ned. Archievenblad, 47e jaargang (1939/40), p. 114. Behalve de genoemde handschriften bevindt er zich nog één in de Kon. Bibl. in Brussel. Roefs, Lib. cit., p. 32 vermeldt, dat van de Latijnse bewerking drie aan elkaar gelijke handschriften bekend zijn, t.w. twee in de Universiteitsbibliotheek te Utrecht 2 E 23 en 5 E 23 en één in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel 5376-5378.

Wij willen hier — waar het er slechts om te doen is, de aandacht op dit handschrift te vestigen — alleen opmerken, dat de tekst ervan aanzienlijke verschillen heeft aan te wijzen met de eveneens Hollandse tekst. zo als die bij Matthaeus, Analecta 1, 2e ed. 's-Gravenhage 1738, p. 587 en vlg., is afgedrukt. Tevoren zij terloops opgemerkt, dat ons handschrift enkele eigenaardige verschrijvingen bevat, zo al terstond in de opdracht, vervat in de proloog op de kroniek waar staat: „Der edele ende ghebuerechtighe moghender vrouwen Yolende.. ." en op fol. 3 in de titel van het vierde kapittel: „van den eerste Kerstenconinc van Vrancryck tot die hertoghen van Aquitanien als gheane dat vierde capittel". Bij aandachtige lezing zullen ongetwijfeld meer vergissingen kunnen worden gevonden, die in het overigens zo verzorgde handschrift juist daardoor des te meer opvallen.

Een groot verschil tussen beide versies is, dat de eerste zeven hoofdstukken van ons handschrift bij Matthaeus zijn uitgedijd tot vijftien hoofdstukken. In ons handschrift zijn deze getiteld: „Van Adam tot Troyen, van de stede van Troyen tot de Troyaense Fransoysen, van dat beginsel des rijcks van Vrancryck, van den eersten Kerstenconinc van Vrancryck tot die hertoghen van Aquitanien als gheane (sic!), van die hertogen van Aquitanien tot den eersten heer van Brederueden, van Syphrido den eersten heer van Brederueden, van Diderick den anderden heer van Brederueden ende van die heeren van Teylingen", bij Matthaeus zijn de titels: „Van Adam tot Noe, van Noe tyden tot dat Troyen gesticht worde, Van Troyen, Van de destructie van Troyen, Van Hector van Troyens geslachte, Van dat beginsel des Rycks Vrancryck, Van den eersten Coninc van Vrancryck tot die hertogen van Aquitanien, Van Hertoch Diderick van Aquitanien tot Diderick die eerste grave van Hollant, Van den eersten Grave van Hollant tot den eersten Heer van Brederode, van Syfrido den eersten Heer van Brederode, Van dat wapen van Brederode, Van die stryt daer Grave Arnulphus in doot bleef, Van Syphridus doot, Van Dideric den anderden Heer van Brederode, Van de Heeren van Teylingen.

Opvallend is ook, dat in ons handschrift een toespeling wordt gemaakt op de talrijke bastaarden van Yolanda's echtgenoot Reynoud en op die van zijn broeder, den Domproost van Utrecht en bij Matthaeus van die bastaarden niet wordt gerept. In ons handschrift lezen wij op fol. 16: „Dese Reynalt heer van Brederueden ende Ghysbrecht de domproest tUtrecht syn brueder die wonnen veel bastert sonen ende dochteren daer ick noch na of scriven sel in dat ..... capittel. Mer omdat dat edel geslacht sonder edel kinder niet soude bliven soe heeft hi getrouwet een suverlike edel maghet die genoemt was Yolenda .....". Bij Matthaeus begint het 49e hoofdstuk enigszins plotseling met deze laatste zin. Wij mogen met enige grond van waarschijnlijkheid veronderstellen, dat de eerste versie van de kroniek, waar ons handschrift vrij dicht bij schijnt te staan, de opdrachtgeefster, Vrouwe Yolanda, niet in alle opzichten heeft behaagd. Zo zou te verklaren zijn, dat het de lezer beloofde kapittel over de bastaarden van Reynoud en zijn broeder niet is doorgegaan en dus het nummer van dat kapittel niet is ingevuld en dat ook op haar wens een groter plaats moest ingeruimd worden aan de grote figuren uit de Bijbel en de Griekse en Trojaanse koningen. De Latijnse bewerking bevat wel een hoofdstuk over deze bastaarden, n.l. cap. 38: de filiis bastardis Reinaldi domini de Brederoden et Ghijsberti fratris eiusdem.

Zo zijn er meer verschillen. De opsomming hiervan zou al te veel plaatsruimte in beslag nemen, maar het weinig genoemde moge de betekenis van het ontdekte handschrift in het licht hebben gesteld! Een film van dit handschrift is voor belangstellenden te raadplegen op het Algemeen Rijksarchief. De ontdekking van dit handschrift moge er aanleiding toe zijn, dat de verhouding tussen de diverse handschriften der kroniek aan een nadere beschouwing worde onderworpen!

PROF. DR. ALBERT HYMA.

Een **zeer vreemdsoortige grafzerk.**

In de St. Maartenskerk te Doesburg ligt in het verlaagde Choor een zich thans nog in uitmuntende staat bevindende grafzerk van gewoon formaat zonder nummer.

Op deze zerk zijn niet anders dan twee opschriften onder elkaar aangebracht, waarvan het bovenste als volgt luidt: „Den . Hoog . Wel . Geboore Heer Jr P. F. W. de Vaijnes van Brake11 oudste zoon van den Heer Overste W. de Vaijnes van Brake11 oud commandant van Gelderland En van Deeze Plaatse. Gebooren den 9 NovBR 1794 Overleeden den 16 AugS 1811".

Het onderste opschrift luidt al volgt: „Aangeboore wapen Goud Azuure Chevron Met Klaver Blaaden Aan 't Hoofd en Met een Wilde Zwijnskop in de Punt Gercarteleerd Met Rood en Twee Silvere Gerndosseerde Visschen 't Veld Bezaaid met 9 Goude Kruisen."

Deze zerk vertoont ons dus niet de afbeelding maar de beschrijving (op vreemdsoortige wijze en in een mengsel van Nederlands en Frans) van een familiewapen, en is, voor zover mij bekend, een unicum op het gebied van grafzerken. Onwillekeurig vraagt men zich af, wat de Heer de *Vaijnes van Brake11* bewogen heeft tot deze vreemde daad.

R. **T. MUSCHART.**

De pauw in het wapen van Staverden.

Het geschonden zegel van *Melis van Staverden,* in 1567 eigenaar van het goed Barweldinck in Kerspel Voorst buurschap van Noort Cempe, aan charter No. 3095 van de Gelderse Rekenkamer, het gave zegel van *Evert van Staveren,* in 1571 te Putten, aan charter No. 44 in een collectie charters van Putten en de lakafdruk van *E. van Staverden,* in 1608 te Middelburg, in de Civiele processen in het rechterlijk archief Harderwijk vertonen als wapen een pronkende pauw.

Deze pauw is het wapen van de op de Veluwe gelegen hebbende heerlijkheid Staverden, zoals o.a. blijkt uit de lakafdruk in de Volmachten van de Gelderse Leenkamer van *Rutger van Haersolte tot Haerst,* heer van Staverden, 1 Nov. 1674 landdrost van Salland en getrouwd met *Margareta*

Elisabet van Pallandt, als wapen vertonende: ,,gevierendeeld, 1 en IV de 3 kepers van van Haersolte, 11 en 111 een dwarsbalk, en als hartschild: een pronkende pauw".

Van waar nu deze pauw in dit wapen van Staverden? Het antwoord op die vraag vinden wij in een request en in een verklaring, beide voorkomende in de Resolutiën met bijlagen van het Hof van Gelderland en wel het request in die van Januari tot Maart 1777, de verklaring in die van November en December 1785.

In dat request dd. 11 Febr. 1777 van de Heer C. *W. van Iaersolte* aan het Hof nl. lezen wij woordelijk het navolgende: ,,Aan sijn soon Antonij te transporteren den Hoff, erf en goed genaemt Staverden aan desen Furstendom en graefschap ten Zutphenschen regten met een witte p a u wenswans te verheergewaeden leenroerig". En in de verklaring wordt gezegd, dat *Coenraad Willem van Haersolte 10 Nov.* 1785 voornemens was, zich met den goede Staverden te laten belenen, dat leenroerig was aan het Vorstendom Gelre ,,en met een witte pauwenswans te verheergewaarden".

Hieruit blijkt dus, dat aan de belening van het goed Staverden verbonden was de inlevering van de staart van een witte pauw. Deze verplichting bestond reeds in de oudste middeleeuwen voor de heren van het leengoed Staverden en deze pauwestaarten moesten de witte pauweveren leveren, waarmede de oude graven en hertogen van Gelre hunne helmen en de hoofden hunner paarden versierden.

Om aan deze verplichting te voldoen, waren de heren van het leengoed Staverden natuurlijk genoodzaakt er witte pauwen (die zeldzaam zijn) op na te houden.

Tot hoe lang dit in gebruik is geweest, weet ik niet, wellicht tot de opheffing der heerlijkheden, doch wel is mij bekend, dat, toen in het begin dezer eeuw de heer *s' Jacob* te Rotterdam eigenaar werd van het Huis te Staverden, deze op verzoek van wijlen ons lid, de Heer H. H. van Dam te Rotterdam, om de traditie in ere te houden en als herinnering aan deze oude leenplicht, zich witte pauwen heeft aangeschaft en, als ik het wel heb, worden op het Huis te Staverden thans nog steeds witte pauwen gehouden.

R. T. MUSCHART.

Wapen Veugen.

(LXXI, 70-71).

Naar aanleiding van hetgeen de Heer R. T. Muschart schreef in ,,De Ned. Leeuw" LXXIe Jrg. No. 2, Februari 1954, kol. 70-71, over het wapen *Veugen*, kan ik nog het volgende aanvullen resp. verduidelijken:

1. ,,De Maasgouw" 30e Jrg. 1908, blz. 78, geeft van het wapen *Veugen* op de grafzerk in de O.L. Vrouwenkerk te Maastricht, de volgende beschrijving:
   ,,Het rechterschild is in ruitvorm. De middenfiguur is een ,,d r i e h o e k door twee evenwijdige lijnen aan de basis ,, (bedoeld wordt natuurlijk: door twee lijnen evenwijdig ,,aan de basis, aant. v. H.) in drie deelen verdeeld en ,,verbonden met een liggend kruis: links daarvan de letter M, rechts eene V."
   De Heer Muschart beeldde dit ,,liggend kruis" af als een Sint Andrieskruis.
2. Een afbeelding van deze zerk geeft verder Jhr. Dr. E. van Nispen tot Sevenaer in zijn ,,Maastrichtsche Grafsteenen" in ,,Publications...", deel LXXIV, 1938, blz. 203 onder No. 54. Ook hierop is ,,het voorwerp" een d r i e h o e k. Het kruis sluit op zijn tekening niet aan op de basis van de driehoek.

3. Het Hs. No. 69, Rijksarchief Maastricht, door de Heer Muschart aangehaald en getiteld: ,,Afbeeldingen van grafzerken zich bevindende in verschillende kerken", geeft op folio 62 echter ook een drie hoek te zien. Mogelijk heeft de Heer Muschart het origineel niet persoonlijk onder ogen gehad.
4. ,,De Maasgouw", 20e Jrg. 1898, blz. 63, geeft de beschrijving van het zegel van *Philip Willem Veugen*, J.U.L. advocaat te Maastricht aan een acte d.d. 5 Mei 1735 en beschrijft dit als voigt: „Gevierendeeld: 1 en 4 eene heraldieke lelie, 2 en 3 eene egge; helmteeken: een uitschietende leeuw naar rechts gewend."
5. In portefeuille no. 1816, R.A. Maastricht, Notaris L. Thielen (1751-1752) bevindt zich het mutueel testament van ,,*Philippus Guilielmus Veugen*, der beyde rechten Licentiaet ende advocaet deser s t a d t Maestricht, ende *Maria Catharina Leufkens* Eeluijdens" verleden voor notaris Godefridus Schaepen te Maastricht, d.d. 9-8-1709. (*Philippus Guilielmus* was een zoon van *Joannes Veugen* en *Elisabeth Suijsters*). Het echtpaar zegelde in zwarte lak. Het zegel van Ph. Guilielmus vertoont: Gevierendeeld: 1 en 4 een egge waarboven een lelie; 2 en 3 een lelie. Dus juist andersom dan de beschrijving onder 4. Lct. *Veugen* testeerde na de dood zijner echtgenote ten tweede male d.d. 6-12-1751 voor notaris Leonard Thielen te Maastricht. Zijn overleden echtgenote wordt hierin genoemd: *Maria Catharina Luijfkens*. Verder blijkt, dat hij de volgende kinderen had:
   1. *Servatius Ludovicus Veugen*, ,,imbeciel gebooren".
   2. *Elisabeth Veugen*, ongehuwd.
   3. Licentiaat *Joannes Godefridus Veugen*, Schouteth van Rutten, Vleytingen en Hees.

De slotconclusie mag dan ook wel luiden, dat het wapen der familie *Veugen* in oorsprong een e g g e ofwel een d r i e hoekig voorwerp heeft vertoond. Zowel de tekening in het Hs. 69 als de tekening van Jhr. van Nispen vertonen echter duidelijk tanden op de dwarslijnen, zodat een egge het meest waarschijnlijk is.

M. G. M. A. VAN HEYST.

Wapen Veugen.

(LXXI, 70-71).

Naar aanleiding van de vraag van de Heer R. T. Muschart over het wapen of huismerk van *Maria Veugen*, weduwe van *Jan Cedil de St. Martin*, in ,,De Ned. Leeuw" (LXXI, 70-71) het volgende:

Volgens de ,,Publications de Limbourg" LXXIV (1938), 203 is het wapen identiek met datgene vergezeld van de letters M en V, met dien verstande, dat het bovenste gedeelte niet vierkant, maar driehoekig is.

Dit huismerk heeft veel overeenkomst met het handmerk van *Christiaan Veugen*, echtgenoot van *Agnes Cappouns*, voorkomende als handtekening onder een akte van 26 Febr. 1647, verleden voor notaris J. W. de Bombayx Maastricht. portef. 1061, jaren 1643-1646).

Over het gezin *Joannes Cedil de St. Martin* tekende ik uit de doopregisters van de St. Jacob te Maastricht de volgende kinderen op:

1. *Martinus*, ged. 14 Juli 1677.
2. *Maria*, ged. 7 Juni 1679, † 2 Febr. 1750 (volgens grafsteen).
3. *Jacobus Chrisfianus*, ged. 8 April 1681, † 15 Sept. 1702 (idem).

4. *Ida,* ged. 15 Nov. 1682.

Op 18 Maart 1699 verklaarde *Maria Veugen,* weduwe wijlen *Jan Cedil de St. Marfin* op 5 Mei 1696 opgenomen te hebben van haar broeder *Jan Veugen,* bakker, gehuwd met *Ida van Aldenhoven,* tot inkoop van het huis het Verguld Paard gelegen binnen de stad Maastricht op de Munt, waarin zij tegenwoordig is wonende, reigenoten ter eenre het huis De Pauw, ter andere zijde het huis genaamd in de Galley, een som van 5000 gulden stadcours. (portef. 1442, Minuten Notaris *Joannes Veugen* Maastricht, jaar 1699).

Joannes Veugen werd gedoopt te Maastricht (St. Maarten) 18 Dec. 1638, begr. ald. (Augustijnen) 24 Febr. 1718, als zoon van *Chrisfianus Veugen* en *Cornelia Kayerfs.* Hij huwde 1° Maastricht (St. Jacob) 9 Nov. 1670 *Ida van Aldenhoven; 2" 6* Aug. 1709 *Jennefon Gelen.* JAN VERZIJL.

Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen.
(LXXI, 48 en 60).
Rectificatie.

kol. 54, regel 18 v.b., lees: *Laurenfius Theodorus Gronovius.*

kol. 56, regel 7 v.o., lees: *Arent Willem Antony.*

MR. A. HAGA.

Dorrepaal,
(LXX 232, 375, 419).

Het Kohier hoofdgeld der dorpen van Rijnland (Gem.-Archief Leiden) vermeldt de volgende gezinnen te Katwijk aan Zee:

pag. 262 verso: „*Arien Cornelisz* eñ *Aechgen Willemsdochfer* zijn huysvrë met *IJsbrant, Corñs, Cornelis, Jacob, Jan* en *Lysbeth,* hare kinderen VIII hoofden"

pag. 258 verso: „*Gerrit Cornelis* ende *Aeltje Huybertsdochfer* zijne huysvrë met *Corñs, Huyberf, Jan, Corñs, Crijn, Cent* en *Anna.* Item *Huybert Goverts* een weeskint. onvermogent X hoofden"

De moeder van *Aeltje Huyberts* waarsch. pag. 251verso: „*Aeltje Huygen* We *Huybert Crijnss* met *Gillis Goverts* en *Crijn Goverts,* twee weeskinderen zonder vader of moeder onvermogent 1111 hoofden"

Volgens kohier familiegeld leefde nog 1674 te Katwijk *aan Zee*

„*Symon Centen (Lammens?),* snijder en zeevonder", dus was er nog geen weduwe in 1665. IR. A. F. DE GRAAFF.

BOEKBESPREKING.

Die Behandlung ausländischer Vornamen in Russischen in neuerer Zeit, von Dr. phil. Erik Amburger. Verlag der Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz in Kommission bei Franz Steiner Verlag G.m.b.H., Wiesbaden [1953].

Voor de genealoog is, zoals de schrijver zelf op pag. 3 opmerkt, de vraag, hoe Rusland de uit het Westen afkomstige namen heeft opgenomen en verwerkt, zeer zeker van belang. Dat b.v. achter *Filimon Filimonov* een *Tieleman Tielemansz* en achter een *Uljan* een *Willem* schuil gaat is niet op het eerste gezicht te verwachten. Dat men een groot aantal voorbeelden, ontleend aan Nederlandse namen, aantreft, behoeft, gezien de oude banden tussen Nederland en Rusland, niet te verwonderen.

Voor de Nederlandse geschiedkundige is van belang hetgeen schrijver o.a. op pag. 3 zegt over de publicatie van C. C. Uhlenbeck, Verslag aangaande een onderzoek in de archieven van Rusland ten bate der Nederlandsche geschiedenis, ('s-Gravenhage 1891).

Het boek vormt een, ook voor de leek, zeer interessante studie door een bij uitstek ter zake deskundig schrijver.

W. W. VAN VALKENBURG.

Genealogie Buwalda, door W. Tsj. Vleer. gestencild. Hardegarijp [1954].

De verschillende geslachten *Buwalda* worden in dit boekje behandeld tot het jaar 1842. De besproken geslachten blijken afkomstig uit Schraard (Burgwerd), Dronrijp, Dokkum, Sexbierum, Doniaga en Workum.

Bovendien wordt, ten einde aan het bezwaar van niet-uitwerking na 1842 tegemoet te komen, een naam- en adreslijst verstrekt van dragers *van* de naam *Buwalda* in het jaar 1941, overgenomen van de duplicaat-persoonsbewijzen, berustende bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. Uit deze lijst blijkt het bijzonder groot aantal dragers van de naam (± 675).

hoewel, zoals de inleiding vermeldt, de bedoeling van de schrijver was, slechts een overzicht te geven, had toch verwijzing naar Bijblad Nederl. Leeuw 1, waarin een stamreeks *Buwalda* (Burgwerd) is opgenomen, niet mogen ontbreken. Meer uitvoerige „Genealogische aanteekeningen betreffende het Geslacht Buwalda", een getypt manuscript van de hand van wijlen de Heer W. de Jongh, berusten in de Bibliotheek van het Genootschap. W. W. VAN VALKENBURG.

De stamboom van de familie Ott, door A. Roozendaal. [Amersfoort 1945—1953].

Dit boekje vormt een voorbeeld hoe door vernuft en handige organisatie in deze dure tijden toch een familie-uitgave tot stand kan worden gebracht. In acht jaren tijds is in elf afleveringen dit 44 blz. tellende boekje gedrukt en werd een nagenoeg volledige parenteel nagespoord en in druk vastgelegd van de nakomelingen *Jan Ott* (1758—1810), schoolmeester en dorpsschrijver te Wognum, en zijn echtgenote *Maartje Klomp (* 1762-1808).

Ook over de voorouders van dit stamouderpaar worden gegevens verstrekt.

Een bijzonder aardige uitgave en een voorbeeld, dat tot navolging noodt. W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Buys. (LXX, 283; LXXI, 98). Blijkens het Register van Vestenissen van Grave (R.A. 's Bosch, Inv. no. 261, fol. 21vso) waren *Peter Jansen Buys* (de man van *Hendersken Cornelissen), Geurtje Buys* (gehuwd met *Willem Cornelissen)* en *Anthony Buys* kinderen van *Adriaentje van den Broeck,* die 17 Febr. 1664 weduwe van *Jan Pefers Buys* was. Laatstgenoemde werd 25 Juni 1606 te Grave gedoopt als zoon van *Peter Janssen Timmerman (= Peter Jans Buys) en Elsken Verheyden (= Elsken Pefers);* zij was wede op 6 Mei 1631 (Register alsvoren, Inv. no. 250, fol. 33). Hetzelfde register (Inv. no. 260, fol. 10vso, acte d.d. 2 Juni 1642) noemt *Adriaentge van den Broeck* (die 30 Juli 1631 te Grave met *Jan Peters* was gehuwd) een dochter van wijlen *Geurt van den Broeck* en *Jenneke van Horn,* en (fol. 331, acte d.d. April 1660) haar broers en zusters. Zij zelf is dan reeds weduwe. Volgens het Register van Vestenissen 1630-1641 (Inv. no. 250, fol. 110) was op 14 Juli 1633 *Jenneke Verhorst* de vrouw van *Gaert van den Broeck* (die 28 Juni 1631 (fol. 22vso) voorkomt als burger van Grave). Volledigheidshalve zij nog medegedeeld, dat *Godefridus Buys,* † 11 Mei 1811,

na de dood van *Maria van der Vorm*, op *25 Nov.* 1771 te Amsterdam in de Waalse kerk hertrouwde met *Jacoba Johanna Ravekes*, ged. Amsterdam (Zuiderkerk) *23* Juni 1745, † ald. 29 April 1776, begr. ald. Zuiderkerk 3 Mei 1776, dr. van *Jan* en *Anna Verschoor*.

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Lutghens. Gezocht: personalia, ouders en grootouders van *Dorothée Lutghens*. Zij huwt ..... met *Carlo Donato de Martini*, uit Testin, Zwitserl., geb. 1724.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Lipjes-Hardtkam. Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Johannes Lipjes*, geb. Dordrecht, huwt Dordrecht 16 Mei 1756 *Adriana Alida Hardtkam*, geb. 's-Gravenhage.

Den Helder. W. ENTERMAN.

Middelkamp-Aalderink. Gevraagd gegevens ter samenstelling van de kwartieren van *Gerrit Middelkamp* (in 1813 ca. *36* jaar) en *Janna Aalderink*. Zij hebben een dochter *Johanna*, geb. Almelo 9 Mei 1813.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Reefman-Dasselaer. Gevraagd gegevens ter samenstelling van de kwartieren van *Hendrik Reefman*, rademaker, † 1800, en *Geesken Dasseler*, † 1793. Zij hebben een dochter *Hermina*, ged. Delden 2 Apr. 1786 (Herv.); zij huwt Delden 10 Apr. 1813 met *Willem Vervloet*.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Ridderinkhof-Hartzuijker (Hartzoekers). Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Hendrik Ridderinkhof* (zn. van *Hendrik* en *Hilligjen Hendring)*, geb. Hasselt (Ov.) *26* Juli 1719, tr. ald. 18 April 1740 *Hendrica Hartzuijker (Hartzoekers)* (dr. van *Werner* en *Anna Nijenhuijsen*), ged. Hasselt (Ov.) 13 April 1718.

In het „Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek" wordt ter zake van *Niklaes Hartsoeker (Hertsuijcker)*. zn. van *Albertus Hartsoecker*, hoofdschout te Kampen, aangetekend, dat hij stamt uit een oorspronkelijk Drents geslacht. Op welke gronden is deze bewering gebaseerd?

Den Helder. W. ENTERMAN.

van Ruytenbeek. (LXIX, 224; LXX, 223, 285, 334, 382). Leenacte van 30 Sept. 1603 in Gaasbeeks leenregister deel 1590-1606 (inv. no. 1868 recht. arch. rijksarch. Utrecht): *Frederick* en *Willem* zonen van *Euert van Dompselaer, Adriana van Rutenbeeke*, wed. en boedelhouderse van *Euert Euertse van Dompselaer* (zij hertr. Utrecht 16 Febr. 1606, zie N.L. 1916, k. 305), allen wonende te Amersfoort, mitsgaders *Francisca van Dompselaer Euerfsdr.*, wed. *Adriaan Willems*, wonende Utrecht, renuntieeren van haer erfenisse welke haar door doode van *Jan van Dompselaer* en jonkvr. *Batha van Meerten*, haere petevaeder en petemoeder, mitsgaders van juffr. *Batha van Meerten*, wed. *Anthonis Buyser*, hare oude moeye aanbestorven waren, zulks ten behoeve van *Elisabeth van Dompselaer*, wed. *Willem Zaal*.

Deze acte betreft een leen te Wijck.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Valstar. In het jaar 1652 kwam *Pieter Huijge* met attestatie in de kerkelijke gemeente te Naaldwijk. Vanwaar is hij gekomen? Vijf kinderen van hem werden tussen ± 1660 en 1681 te Naaldwijk gedoopt, de oudste, *Huijgh* elders, naam der vrouw onbekend. Als de zes kinderen huwen dragen ze allen de naam *Valstar*, de eerste 28 Mei 1690, *Huijgh* met *Pleuntje Janse Vermeulen*.

Komt deze naam elders reeds eerder voor?

Naaldwijk. PH. M. P. KLAPWIJK.

Vercamer (Verkamer). Toevallig heeft de Gem. Archivaris te Nantes in Bretagne gevonden *Jacobus (Jacques) Guilielmus Verkamer*, négociant aldaar in 1778 en aldaar overl. 25 Oct. 1786, oud 34 (35) jaar. Hij was geboren te Rotterdam in 1751 als zoon van *Justus Verkamer*, négociant te Rotterdam en kleinzoon van *Guillaume Jean Vercamere* alias *Verkamer*, uit Gent, die poorter te Rotterdam werd 23 Jan. 1726, en van *Elisabeth van Oosterom*. Is het wapen van de familie *Verkamer* nu bekend?

Groningen. H, DE SAINT OBIN.

Ve(e)ris-van der Nieuwburgh. (XL111 126, 159; LXX 382, 424; LXXI 103).

Volgens „Oorkondenboek Van Lennep" I, door Mr. F. K. van Lennep (Amsterdam, 1900), pag. 136, was *Adriana Schut* dochter van *Egbert Schmutt*, geb. Utrecht in 1618, tr. Amsterdam 20 Februari 1650 *Sara van Lennep*, geb. Emmerik in 1628, † na 1679, dr. van *Warner van Lennep* en *Sara van Halmael*. *(Zie* over deze laatsten ook Ned. Adelsboek 1943—'48, pag. 286).

Leeuwarden. JHR. M. J. VAN LENNEP.

van Voorst. Gevraagd opvoering en aanvulling op onderstaande fragment-genealogie van Voorst, welke doopsgezinde familie volgens een familiebijbel der familie *„von der Leyen zu Leyenburg"* hetzelfde wapen voerde, als de adellijke familie *van Voorst*.

I. *Jan van Voorst*, geb. 22 Dec. 1603, † 1 Dec. 1658, tr. ca. 1629 *Helena N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Gillis*, volgt IIa.
2. *Hendrik*, volgt IIb.
3. *Fijke van Voorst*, geb. omstr. 1637, tr. Emmerik (doopsgez.) 25 Dec. 1660 *Jacob in den Camp*.
4. *Dirk*, volgt IIc.
5. *Pieter*, volgt IId.

IIa. *Gillis van Voorst*, geb. omstr. 1629/30, † vóór 21 Maart 1681, tr. *Neeltje Roeters*, † vóór 21 Maart 1680, dr. van *Paulus* en *Chrisfina van Halmael*.

Uit dit huwelijk:

1. *Paulus*, volgt IIIa.
2. *Christina van Voorst*, geb. Emmerik, begr. Arnhem 25 Maart 1732, tr. (ondertr. Arnhem 26 Juni 1680) *Barend van der Hoop*, geb. ald. omstr. 1656, smid, begr. Arnhem 25 Oct. 1723, zn. van *Bartholomeus Jansz.* en *Elsken Hermans (Burgers)*.
3. *Helena van Voorst*, geb. Emmerik 1658/59, tr. Amsterdam 19 Sept. 1683 *Willem Oldendorp*, geb. Krefeld, wonende te Emmerik, wedr. van N. N. *de Wilde*.
4. *Neeltje van Voorst*, tr. N. N. *Stoelman*.
5. *Maria van Voorst*, geb. Emmerik, † Arnhem 20 Nov. 1730, tr. (ondertr. 30 Juli 1687) *Gerrit van der Hoop*, geb. ald. omstr. 1662, tapper, begr. Arnhem 14 Oct. 1701, zn. van *Bartholomeus Jansz.* en *Elsken Hermans (Burgers)*.

IIIa. *Paulus van Voorst*, geb. Emmerik 1655/56, koopman te Amsterdam, † 2 Febr. 1740, tr. Amsterdam 13 April 1681 *Christina Roeters*, geb. ald. 1660/61, dr. van *Gerrit* en *Niesje Reyers*.

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth van Voorst*, geb. Amsterdam 1689/90, † 6 Aug. 1774, tr. Amsterdam 7 Juni 1711 *Willem Kup*, geb. Emmerik 1687/88, winkelier te Amsterdam, †11 Mei 1754, zn. van *Joost* en *Susanna de Wilde*.
2. *Cornelia van Voorst*, geb. Amsterdam omstr. 1692,

3. *Agneta van Voorst, geb.* Amsterdam 1697, †17 Jan. 1740, tr. Amsterdam 9 Jan. 1718 *Jan Emilius,* geb. Hoorn 1693, † 10 Aug. 1746, zn. van Ds. *Isaakus* en *Joanna Bosijn.*

4. Chrisfina van Voorst, geb. Amsterdam 1700/01, † 20 Nov. 1762, tr. Amsterdam 29 Maart 1722 *Zsaac van Geleyn,* geb. ald. 1699/1700, † 22 April 1759, zn. van *Zsaac* en *Geertruyd Hooft.*

IIb. *Hendrik van Voorst,* geb. 1631/32, doopsgezind leraar te Emmerik 1653, † ald. 29 Dec. 1717 (oud 86 jaren), tr. omstr. 1654 *Chistina Jansdr. Leenders,* geb. Kleef omstr. 1628, † Emmerik 4 Nov. 1696 (oud 67 jaren), dr. van *Jan Leenders* en *Fijtie Fortgens,* en weduwe van *Ameldonck Flinck.*

Uit dit huwelijk:

Zie Ned. Leeuw 1941, kolom 408.

IIc. *Dirk van Voorst,* geb. 5 Oct. 1639, † 28 Oct. 1679, tr. 28 Mei 1675 *Annegien van Kuykhoven.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* volgt IIIb.

IIIb. *Jan van Voorst,* geb. Emmerik 15 Mei 1676, diaken doopsgez. gemeente ald., † Emmerik 5 Sept. 1758, tr. ald. 14 Mei 1705 *Barbara van Voorst,* † Emmerik 14 Febr. 1737, dr. van *Leendert* (stammende uit IIb) en *Derkje Utzelman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter van Voorst,* geb. Emmerik 1706.

2. *Leendert,* volgt IVa.

3. *Dorofhea van Voorst,* geb. Emmerik 27 Aug. 1711, † Nijmegen 14 April 1742, tr. Nijmegen Juni 1732 *Casper van Hulst,* geb. ald. 21 Sept. 1703, † Nijmegen 21 Sept. 1759, zn. van *Laurens* en *Elisabeth Reijnderts.*

4. Christina van Voorst, geb. Emmerik 1713, tr. Matthijs Franken.

IVa. *Leendert van Voorst,* geb. Emmerik 1708/09, † ald. 22 Juli 1758, tr. 1" Emmerik 1735 *Aletta Greve,* geb. ald. 1701, † Emmerik in Jan. 1748, dr. van *Jan* en *Helena van Voorst;* tr. 2° Emmerik 4 Nov. 1753 *Johanna de Haas,* geb. omstr. 1700, † Emmerik 2 Maart 1774, wed. van *Abraham Greve* (broeder van Aletta).

Uit het le huwelijk:

1. *Dorothea van Voorst,* geb. Emmerik 5 Sept. 1736.

2. *Jan van Voorst,* geb. Emmerik 22 Sept. 1740, † ald. 17 Juli 1758.

IId. *Pieter van Voorst,* geb. omstr. 1641, chirurgijn te Emmerik, † ald. 14 April 1697, tr. Emmerik 7 Oct. 1668 *Aletje Duys,* geb. ald. 1647, † Emmerik 4 Nov. 1720, dr. van *Hendrik* en *Marikie Gerlachussen Plancken.*

Uit dit huwelijk:

1. *Helena van Voorst,* geb. Emmerik 21 Aug. 1669, † ald. 26 Febr. 1754, huwt Emmerik 1698 *Jan Greve,* geb. ald. 1668, diaken der doopsgezinde gemeente te Emmerik, † ald. 7 Febr. 1718, zn. van *Abraham* en *Aletta N.N.*

2. Marijken van Voorst, geb. Emmerik 21 Maart 1671, † Krefeld 26 Maart 1729, huwt ald. 14 Maart 1694 *Willem von der Leyen,* geb. Radevormwalde 14 Jan. 1650, † Krefeld 5 Sept. 1722, koopman ald., zn. van *Adolf* en *Billa Winnenberg* en wedr. van *Maria Jansen von Emraad.*

3. Sibilla van Voorst, geb. Emmerik 14 Febr. 1673, † ald. in Aug. 1748.

4. *Jan van Voorst,* geb. Emmerik 9 Aug. 1675, † vóór 1739, huwt Emmerik 10 Aug. 1705 *Geertruyd in den Kamp,* geb. Kleef.

5. *Hendrik van Voorst,* geb. Emmerik 13 Maart 1678, † ald. 7 Dec. 1680,

6. Margarita van Voorst, geb. Emmerik 17 Mei 1680, † ald. 13 Aug 1760.

7. *Hendrik van Voorst,* geb. Emmerik 3 April 1683, † ald. 10 Juni 1686.

8. *Aletta van Voorst,* geb. Emmerik 9 Febr. 1686, † ald. 10 Juni 1686.

9. *Aletta van Voorst,* geb. Emmerik 26 April 1687, † ald. in Aug. 1738.

Wassenaar. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

Zeper. (LXX *32, 256, 335).* Een lid van dit Leeuwardense geslacht behorende tot de Rijnsburger Collegianten. Te Rijnsburg werd gedoopt 20 Sept. 1781 *Pier Zeeper* tot Leeuwarden en *Syds Syboutsz.* zijn huisvrouw (zie lijst van dopen *opgenomen* in J. C. van Slee: De Rijnsburger Collegianten, Haarlem 1895, bl. 437 t/m 442).

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van Zetten. (LXX 335, 384). *Bartholt van Setten* was afkomstig uit de Betuwe en werd 1 Maart 1631 als Batavo-Geldrus op 23- jarige leeftijd als student in de medicijnen te Leiden ingeschreven. Hij verkreeg 23 Febr. 1638 de burgerschap van Vollenhove, nadat hij reeds 26 Maart 1636 aldaar was ondertrouwd met *Henrica van Zeller,* dr. van *Denis van Zeller* te Nijmegen. Uit dit huwelijk werden te Vollenhove o.a. gedoopt 5 Maart 1637 *Dionysius,* die 7 Oct. 1659 als med. stud. te Leiden werd ingeschreven: 1 Augustus 1638 werd gedoopt *Wilhelm en 20* Mei 1640 *Margriet.*

Zwolle. MR. A. HAGA.

Portretten gevraagd. (LXX, 336, 384). *Paulus Scheltus (1664-1748)* huwde te Rijswijk 16 Nov. 1688, volgens kwartierstaten Van der Dussen 111, 83, zodat de in kol. 384 vermelde penning van 1713 zal slaan op zijn zilveren bruiloft met *Katharina Branfs.* Hieruit een zoon Mr. *Jacobus Scheltus* (× *Jacoba Geertruida Moerkerken)* die een zoon Mr. *Isaak (1739-1799)* hadden,

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Laatstgenoemde *Zsaac Schelfus* (1739—'99) is niet identiek met de in Ned. Leeuw LXX, kol. 336, genoemde; de in 1739 geboren *Isaac* tr. in 1760 *Maria Elisabeth de Rasière,* die hem overleefde. (Zie Nederl. Patr. 1914, blz. 386). Meer bijzonderheden over het echtpaar *Scheltus-Brants* en de oudere generaties in Kossmann, De Boekhandel te 's-Gravenhage (uitg. Nijhoff, 1937).

REDACTIE.

Wapens gevraagd, *Brat* (Zaanstreek), *Christoffers* (Amsterdam), *Convents, van Döhren* (Oldenzaal), *Gloeisteen* (Oostzaan), *Groes* (Enkhuizen), *Heufen* (Neede), *Lutjes* (Doesburg 1680), *Meijling, Reynsdorp* (Suriname), *Ruhlein* (Bentheim), *Sweermans* (Westphalen), *Wyginck* (Graafschap).

Oldehove (Gr.). A. B. DULL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De heren van Arkel, door Mr. J. W. Groesbeek. — Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — De afkomst van het geslacht Quarles, door Mejuffrouw H. Mijnssen. -- Korte mededelingen: Een onbekend handschrift van Jan van Lciden's kroniek en genealogie van Brederode ontdekt; Een zeer vreemdsoortige grafzerk; De pauw in het wapen van Staverden; Wapen Veugen; Wapen Veugen; Bijdrage tot de genealogie van Wijnbergen; Dorrepaal. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand *en* wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 6, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 5 — LXXIe Jaargang — Mei 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer W. J. H. Mulier, sedert 1933 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

MR. C. H. VAN DAM ..... *Breda.*
*Graaf **Hendrik 111 laan 15.***

Mevrouw G. H. VAN VOORST VADER-
geb. HAITSMA MULIER. Utrecht.
Emmalaan 4.

Adreswijzigingen:

MR. F. L. F. ALTMANN ..... *'s-Gravenhage.*
van Boetzelaerlaan 72.

A. MERENS ..... *Manilla (Philippijnen).*
Netherlands Legation.

MR. H. H. REIJERS ..... *Tubbergen (O.).*
Old-Horst.

Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere,

door **MR. DR. J. C. MARE** VAN SANDELINGENAMBACHT.
(slot van LXXI, 132.)

Generatie VIII.

128. *Willem Mulier,* ged. Emmerik 9 Aug. 1665, „is geweest „een kort man met zwart gekruld haar, heeft gewoond „in Emmerik, is ook in burgerlijke functie geweest" (aantekening van zijn kleinzoon), † na 1733, tr. Emmerik 24 Sept. 1689

129. *Elisabeth Rebenscheydf,* ged. Mühlheim a.d. Ruhr 2 Febr. 1667, † Ruhrort 13 Juli 1739.
Wun ouders waren:
256. *Gaspard Mulier,* geb. Le Fleurij (Fr. Vlaand.), ged. Roubaix 31 Jan. 1601, tamboer compagnie de Béchevel, † 1665/72, tr. Nijmegen, Walenkerk, 30 Dec. 1646
257. *Marie Labbat.*
238. Ds. ***Johan** Heinrich Rebenscheydt,* geb. Miilheim a.d. Ruhr 1638, predikant, tr. 1665
259. *Elisabeth Schiffbauer.*
Hun grootouders waren:
512. *Oste **des** Muliers,* te Le Fleury, tr.
***513.** Philippine Sandra.*
514. ***Pierre Labbut,*** soldaat onder Manzieux te Breda 1620 tr.
515. N.N.'
516. Ds. ***Johan** Georg Rebenscheydt,* 1595—1675, predikant, tr. Mülheim a.d. Ruhr 1619
517. *Catharina Keimers,* 1597—16 . .
518. *Michael Schiffbauer,* 1610—16 . . , tr. Miilheim a.d. Ruhr 1638
519. *Entgen Borchharts.*
Wapen *Mulier*[8a]).
Wapen Re *ben sc he yd f:* in zilver een vos van rood, gaande op een grond van groen.

130. *Dirk Sfeenhoff,* ged. Amsterdam 16 Febr. 1699, kapt. der burgerij ald., makelaar, zijdefabrikant aan de Oudezijdsvoorburgwal „waar 't Casteel Riddag in de gevel staat en de trompet uithangt", † ald. 31 Oct. 1760, tr. ald. 5 Maart 1728

131. *Maria Noordhoorn.* geb. ald. 1700, begr. ald. 5 April 1736.
Hun Ouders waren:
260. *Benedictus Steenhoff,* ged. Amsterdam 25 Mei 1661, mr. chirurgijn, ondertr. nld. 27 April 1696
261. *Machteld Vink,* geb. ald. 1669, begr. ald. 26 Juli 1757.

8a) Zie Nederland's Patriciaat.

262. *Frederik Noordhoorn, gel>.* Embden 1653, mr. chirurgijn, begr. Amsterdam 22 Maart 1717, tr. ald. 23 Nov . 1687 .
263. *Hendrina Duysentdaelders,* geb. ald. 1656, begr. ald. 25 Nov. 1740.

Hun grootouders waren:

520. Willem *Steenhoff,* 1631-16 .., mr. chirurgijn, tr. Amsterdam 8 Juni 1660
521. *Maria Berger,* 1636-16 ...
522. *Dirk Vinck, 1639-16..* , mr. chirurgijn, ondertr. Amsterdam 9 April 1667.
523. *Geesje Rentmeesters,* 1643-16. . .
524. *Meyn Noordhoorn,* tr. Embden 15 Sept. 1649
525. *Hille Bruens.*
526. *Nicolaes Duysentdaelders,* 1618-16. ., koopman, tr. Amsterdam 24 Febr. 1643
527. *Catharina Lups,* 1618—16 ...

Wapen *Steenhoff:* een omgewende duif, boven vergezeld van een omgewende kruipende slang met de kop gericht naar de duif.

132. *Niels Poulsen True,* geb. ± 1665, koopman te Aarhus (Denemarken), begr. ald. Domkerk 12 Jan. 1731, tr ± 17uo
133. *Anna Nielsdatter (de With?),* † Aarhus 11 Mrt. 1735. Wapen *De With*[9]).
134. *Michiel Freeriks Minnema,* burgemr. van Dokkum 1735, † ald. Maart 1737, tr. ald. 13 Febr. 1724
135. *Betske Ates,* ged. ald. 30 Nov. 1700, † ald. 1730/1.

Hun ouders waren:

268. *Freerk Minnema,* geb. Dokkum 1655, koopman, tr. ald. 16 Febr .1683
269. *Wiskje Michiels,* geb. ald. 1664.
270. Ate *Sjolles,* geb. Metslamier ± 1673, brouwer in Dokkum, tr. Metslawier 3 Januari 1697
271. *Antie Jackles.*

Hun grootouders waren:

536. *Henrick Sjoukes,* koopman in Dokkum, tr. ± 1651
537. *Grietje Freerox,* † 1677/78.
535. *Michiel Sybrens,* koopman in Dokkum, † 1681, tr. Dokum 11 Maart-1664
539. *Grietje Willems.*
540. *Sjolle Ates, gegoed* Metslawier, tr. vóór 1673
541. *Tryntje* Jans.
542. *Jackle Jans, te* Hautumlmizen, tr. 1663
543. *Saeck Everts.*

Wapen *Minnema:* 1. de Friese adelaar; II. doorsneden, a. in rood een sleutel van zilver, b. in zilver drie klaverbladen van groen.
Wapen van *Abe Sjolles*[10]): 1. de Friese adelaar; 11 doorsneden, a. in zilver een groen klaverblad: b. in rood een zilveren handmerk

136. *Johannes Hayes Haytsma*[11]), ged. Franeker 11 April 1699, leerlooier, burgemr. van Franeker, tr. ald. 2 Nov. 1721
137. *Anna Maria Ennema,* ged. ald. 21 Juli 1698.

Hun ouders waren:

272. *Haye Sierox, ged.* Tzum 30 Aug. 1657, leerlooier te Franeker, tr. Franeker 14 Sept. 1697
273. Taetske Johannes&.. ged. ald. 31 Aug. 1676.
274. *Aggens Ennema,* ged. Franeker 15 Januari 1673, kooman en burgemr. ald., † 28 April 1708, tr. ald. 23 Febr. 1696
275. *Antie* Harmensdr., ged. ald. 10 Febr. 1675, † ald. 27 Juli 1698.

Hun grootouders waren:

544. *Sierck Sierox,* gegoed in Tzum, tr.

9) Zie Nederland's Adelsboek.

10) Wapenboek Herman, oud-archief Leeuwarden.

11) Voor zijn personalia, zie Idema Greidanus „Het geslacht Greidanus", 's-Gravenhage 1933, p. 365.
Zie voorts „Navorscher" 1951, p. 9: het, voorgeslacht van Mata Hari.

545. Antie *Sipckesdr.*
546. *Johannes Gerrits,* tr. Franeker 25 Maart 1666
547 *Tetje Symensdr .*
54s. *Johannes Ennema,* koopman en burger-luitenant te Franeker, tr. ald. 20 Febr. 1670
549. *Attie Agesdr. Brunia.*
550. *Harmen Doedesz.,* burgemr. van Franeker, tr. ald. 20 Oct. 1676
551. *Janke Pieters Lanstra.*

Wapen *Haitsma:* 1. de Friese adelaar: 11. in blauw, boven een roos van zilver, beneden een klaverblad van goud.
Wapen *Ennema:* I. en IV. een ossekop van zwart aanziend, in goud, 11. en III. een hand van rood in zilver.

ï 38. *Tjepke Gerlsma,* ged. Tjerkwerd 28 Sept. 1679, ontvanger ald., tr. ald. 20 Aug. 1713
139. *Foekie Sjoerds Rheenstra,* geb. Rien-Lutkewierum 30 Juli 1693, † Tjerkwerd 9 Nov. 1757.

Hun ouders waren:

276. *Baucke Sickes Gerlsma,* geb. Zurich-Wonseradeel 1642, † 1697, ontv. te Tjerkwerd, tr. 1678
277. *Grietje Tjepkesdr.*
278. Sjoerd *Rheenstra,* ouderling te Lutkewierum, tr. 1687
279. *Aefke Jellerts Fopma.*

Hun grootouders waren:

552. *Sicke Gerlsma* 12), dorprechter en ontv. te Zurich, tr.
553. Anske *Siercksdr.,* † 1653.
554. *Tjepke,* tr.
555 dochter van *Fridse Monses,* geb. 1623.
556: *Idts Rheen(stra)* 13), geb. 1580, gegoed op Reen-Lutkewierum, † 1670, tr.
557. *Foeck Hessels Fopma,* † 16GO.
558. *Jellert Fopma,* tr.
559. *Antie Franses Rheenstra.*

Wapen *Gerlsma:* 1. de Friese adelaar: II. doorsneden, a. huismerk (vorm 4), b. drie klaverbladen 2-1.
Wapen *Rheenstra:* 1. de Friese adelaar; II. twee kruislings gestelde getakte stokken.

140. *Johannes 'Tichelaar,* ged. Bolsward 22 Januari 1702, student te Franeker 1718, vroedsman en raad te Bolswardt, † ald. 7 Januari 1746, tr. Bolsward 13 Juni 1738
141. *Liskje Andries Idsinga,* ged. ald. 22 Dec. 1709, † ald. 13 Mei 1751.

Hun ouders waren:

280. Frans Tichelaar, geb. Bolsward Dec. 1661, burgemr. ald., † 21 Maart 1736, tr. ald. 10 April 1701
281. *Jitske Baerda,* ged. ald. 4 Sept. 1677.
282. *Andries* Idsinga, geb. Bolsward 31 Mei 1674, vroedsman ald., † 11 Maart 1761, tr. ald. 23 Januari 1707
283. *Liskje Enga,* † *13* Juni 1738.

Hun grootouders waren:

560. *Johannes Enkes Tichelaar,* koopt 1580 het tichelwerk in Bolsward, tr.
561. *Antie Fransesdr.*
562. Frans *Heeres* Baerda, tr. Bolsward 22 Febr. 1676
563. Antje *Greuls.*
564. *Philippus Idsinga,* geb. 1647, vroedsman en raad van Bolsward, † 1719, tr. Bolsward 10 Maart 1672
565. *Antie* Andries.
566. *Meye Epkes Enger,* tr. Bolsward 23 Oct. 1687
567. *Botje Jorisdr. Robynsma.*

Wapen *Tichelaar:* I. de Friese adelaar; II. door-

12) Gerlsma in Ned. Leeuw a° 1927, kol. 381.

IS) Bezat volgens het Floreenregister a° 1700 van het dorp Itens de plaats Rien of Reen onder Lutkewierum, waarnaar de familie Reen, later Rheenstra, vernoemd is. 'Zie deze naamsovergang in De Haan Hettema en van Halmael, „Friesche Adel", dl. 11, p. 202.

sneden, in rood een task van zilver, b. in blauw drie klaverbladen van zilver 2-1.

Wapen *Idsinga:* in blauw een roos van zilver, vergezeld boven en beneden van een klaverblad van goud.

142. *Gerrit Brolsma,* gegoed op het stemdragend goed „de Brol" te Hallum. † vóór 1744. tr. Hallum 12 Tanuari 1738

143. *Sytske Jellesdr.,* wonende te Rysens-Huisum.

Hun ouders waren:
284. Jacob Jans, gegoed op „de Brol", ondertr. Hallum 8 Febr. 1680
285. *Lysbet* Gerbranda.
286. *Jelle Sypkesz.,* tr. Blija 10 Mei 1716
287. ***Antje*** *Hinnesdr.,* ged. ald. 24 Febr. 1695.
Hun grootouders waren:
568. ***Jan*** *Jacobs,* monnistenleraar te Hallum, te Vlieland 1705, tr.
569. An *tic Mijntics.*
570. ***Gerrit*** *Dirks Gerbranda* 14), geb. 1609, gegoed op Gerbrandazathe te hlmenum, † 1677, tr.
571. *Itske Radbodius,* † 1691.
572. *Sypke Ruyrds,* geb. 1660, tr. Cornjum 17 Dec. 1676
573. *Gcreske Jelles.*
574. ***Hinne*** *Theunisz.,* tr. Blija 29 Oct. 1698
575. *Antie Heinsdr.*

Wapen *Brolsma:* 1. de Friese adelaar: 11. doorsneden, a. een huismerk in zilver: b. een klaverblad van zilver in blauw.

Wapen Sytske Jelles: 1. de Friese adelaar; II. een huismerk in zilver

144. *Aleſ Ypey,* ged. Leeuwarden 28 Oct. 1677, proc.-fisc. der grietenij Tietjerksteradeel, lidmaat te Blya 1698, † Bergum Oct. 1759, tr. 1705

145. *Sietske Fokkes,* geb. Bergum.

Hun ouders waren:
288. *Ype Annes,* ***ged.*** St. Anna Parochie 24 Januari lG45, proc.-fiscaal grietenij Tietjerksteradeel, † Hoogebeintum 1716, tr. Leeuwarden 11 Januari 1674
289. *Nieske Klazesdr.,* ged. ald. 10 Januari 1651, † Hoogebeintum 10 April 1682.
290. Fokke ***Wilhelmy,*** secret. van Tietjerksteradeel, † ald. 1703, tr. ± 1683
291. *Titia Wijngaarden.*
Hun grootouders waren:
576. ***Anne*** *Ypes,* geb. 1607, † 1678, tr. St. Anna Parochie 16 Mei 1630
577. ***Jaspertje Foppesdr.,*** † 1651.
578. *Claes Hendricks,* tr.
579. N.N.
580. *Nicolaus Wilhelmy,* fiscaal van Tietjerksteradecl, tr.
581. Temcke Jansdr.
582-583. p.m.

Wapen *Ypey* 8a).

146. Mr. *Matheus Smit,* ged. Groningen (luthers) 5 Febr. 1702, stud. te Franeker 1723, raad ald., tr. Franeker 10 Mrt. 1726

147. *Catharina Pybinga,* ged. ald. 10 Mei 1708.

Hun ouders waren:
292. *Christiaen Smit,* tr.
293. ***Maria*** *Elisaabth Kruegers.*
294. *Henricus Pybinga,* ***ged.*** Franeker 22 Dec. 1678, burger-luitenant ald., † Febr. 1752, tr. Nieuwe Niedorp (ondertr. Amsterdam 27 Juni 1704)
295. *Maria Witsen,* geb. Amsterdam.
Hun grootouders maren:
584—587. p.m.

14) Gerbranda, zie Idema Greidanus, „Het geslacht Greidanus", 's-Gravenhage 1933, p. 269.

588. *Pybe Hendrix,* mr. glusmaker, vroedsman te Franeker, tr. ald. 8 Febr. 1674
589. *Trijntje Doedesdr.*
590. *Rieuwert Witsen,* tr.
591. p.m.

Wapen *Smit:* 1. de Friese adelaar; 11. doorsneden, a. in rood een zwarte hamer; b. in blauw drie lelies van zilver 2-1.

Wapen *Pybinga:* 1. in goud een zwart kruis de Lorraine, vergezeld van drie sterren van zilver; 11. in goud een halve harpij van zwart, komend uit de deellijn.

148. Dr. *Leonardus de Wendt,* ged. Dokkum 18 Febr. 1677, geneesheer en burgemr. ald., † Dokkum 1729, tr. ald. 10 Juni 1708

149. *Riemcke Horatius,* ged. Hallum 23 Sept. 1684, † 6 Maart 1742.

Hun 0uderswaren:
296. *Eiso* ***de*** *Wendt,* geb. 1636, chirurgijn en burgemr. tc Dokkum, gedep. staat van Friesland, † Dokkum 5 Mei 1686, tr. Dokkum 16 Dec. 1666
297. *Maria Uma,* geb. 1639, † 16 Dec. 1707.
298. *Eke Horatius,* ged. Hallum 3 Nov. 1660, ontv. te Ferwerderadeel, tr. Hallum 26 Mei 1683
299. *Agnieta van Marssum,* lidmaat te Ferwerd 15 Nor. 1667.
Hun grootouders waren:
592—593. p.m.
594. Dr. *Leonard Uma,* advocaat te Dokkum, tr.
595. 2'. *Vermees.*
596. *Johannes* ***Horatius,*** notaris en fiscaal te Ferwerd, tr. Hallum Mei 1659
597. ***Barbara*** *Gravius* ***15).***
598. Dr. ***Jacobus*** *van Marssum,* advocaat te Ferwerd, tr.
599. ***Anna*** *Maartens Gravius* 15).

Wapen De *Wendt* 8a).

Wapen *Horatius:* I. de Friese adelaar: II. doorsneden, a. in goud een arm zwart bekleed met een smal boordje van zilver, in de ontblote hand houdende een leliestaf van zilver: b. in zilver een rode roos zilver geknopt.

150. Ds. *Fredericus Reddingius,* geb. Oudeboom 21 Dec. 1700, stud. te Franeker, pred. te Steggerden 1727—'77, † Workum 3 Febr. 1782, tr. Ackrum 26 Dec. 1730

151. *Anna Acker,* ged. Leeuwarden 16 Juli 1710, † 17 Juli 1769.

Hun ouders waren:
300. Ds. *Regnerus* ***Petrus*** *Reddingius,* geb. Hijlaard 8 Januari 1666, pred. te Harlingen, † ald. 24 April 1726, tr. Bovenkarspel 28 Mei 1693
301. *Geertruid Hoveling,* ***ged.*** ald. 11 Nov. 1674, † Oudeboom lö Dec. 1703.
302. Dr. *Fopiscus Acker,* ***ged.*** Harlingen 17 Nov. 1686, stud. te Franeker, pensionaris van Leeuwarden, † ald. 19 April 1747, tr. Dokkum 29 Sept. 1709
303. *Geertruyd Lambergen,* ged. ald. 27 Febr. 1681.
Hun grootouders waren:
600. Ds. *Wibrandus Reddingius,* 16X-1678, predikant, tr. 1656
601. *Petronella* à *Brakel,* † 1668.
602. ***Frederik*** *Hoveling,* ***geh.*** 1645, kapitein ter zee, tr. Bovenkarspel 23 Nov. 1670
603. *Cunera* ***Brouwer*** *Hermansdr.,* 1648—'88.
G04. *Gerrit Acker* 16), ***geb.*** 1659, notaris en ouderling te Harlingen, tr. ald. 9 April 1682
605. *Sincke Jelles Wetzens.*
GOG. *Antonius Lambergen,* rector en vroedsman te

15) Barbara en ***Anna*** *Gravius* waren dochters van Dr. *Marten Gravius,* grietman van Het Bildt 1639, en *Grijske Rijks van* Os.

16) *Acker* in „De Navorscher" 1915 en 1917.

Dokkum, tr. ald. 28 Oct. 1677
607. Anna *Marswal.*

Wapen *Reddingius*[8a]).
Wapen *Acker:* in blauw drie eikels van zilver.

152. *Harmanus Joannis Binema,* geb. Heerenveen 4 Maart 1694, apotheker ald., † ald. 11 Aug. 1780, tr. Heerenveen 2 Maart 1727
153. *Grietje Fokkesdr.,* geb. Dragten 7 Jan. 1697, † Heerenveen 28 Nov. 1735.

Hun ouders waren:
304. Johannes *Binema,* geb. Leeuwarden 27 Jan. 1648, apotheker te Heerenveen, † ald. 6 Jan. 1733, tr. Heerenveen 7 Maart 1679
305. *Feikje Loocksma,* geb. Leeuwarden Maart 1659, † Heerenveen 27 Juni 1740.
306. *Fokke Sytzes,* gegoed te Noorderdrachten, tr. Drachten 27 Sept. 1691
307. *Elisabeth Lijckles.*
Hun grootouders waren:
608. *Marcus* ***Intesz.,*** 1615—'56, apotheker te Leeuwarden en ***Heerenveen,*** tr.
609. *Tryntje Bouma,* † 1673.
610. *Harmen Claesen,* tr.
611. *Mayke Sjoerts Loocksma.*
612-615. p.m.

Wapen *Bienema*[8a]).

154. *Epke Roos,* geb. Workum, assuradeur te Sneek, † ald., tr. Workum 10 Febr. 1721
155. *Elbrig Haarsma.*

Hun ouders waren:
308. *Sipke* ***Epkes Roos,*** tr. Workum 15 Dec. 1699
309. *Tetje Jansdr. van Acchlen.*
310. ***Dirk*** *Romkes* Haarsma, tr.
311. *Tetje Keimpesdr.*
Hun grootouders waren:
616-623. p.m.

Wapen *Haarsma:* I. de Friese adelaar; II. doorsneden, a. in goud een leeuw van rood: b. in groen drie harten van goud 1-2.

156. *Willem Bergsma,* ged. Dantumawoude 10 Oct. 1706, secr. van Oostdongeradeel, gedep. staat van Friesland, † Jouswier 22 Juni 1774, tr. Menaldumradeel 12 April 1739
157. *Rimelia Schik,* geb. Dronrijp 1 Juli 1714, † Dokkum 16 Aug. 1792.

Hun ouders waren:
312. Pieter *Arriensz.,* geb. op Berghwegen te Engwierum 1668, notaris ***te*** Dokkum, ondertr. Dokkum 19 April 1696
313. *Tryntje* de Wendt, ged. Dokkum 16 Febr. 1679, † 17 Sept. 1750.
314, ***Johannes*** Casparus *Schik,* secr. van Menaldumadeel, tr.
315. Lucia *Rodenhuis.*
Hun grootouders waren:
624. *Arrien Pietersz.,* geb. in 1650, gegoed op Berghwegen te Engwierum, tr. Mei 1667
625. *Tryntje Kingma.*
626-627 = 296-297.
628—631, pro memorie.

Wapen *Bergsma*[8a]).
Wapen *Schik:* in zilver een roos van rood aan groen gebladerde steel.

158. Ds. *Jacobus Doitsma,* geb. *20* Aug. 1708, pred. te Zwolle, tr. Dalfsen (ondertr. Zwolle 20 Juli 1752)
159. *Sara Suzanna Roldanus,* ged. Windesheim 9 Sept. 1714, † Zwolle 16 Aug. 1763.

Hun ouders waren:
316. *Johannes Doitsma,* ged. Franeker 13 Oct. 1675,

rector scholae te Sneek, sedert 1708 te Hoorn, tr. Sneek 10 Dec. 1702
317. ***Doetie Noordingh.***
318. Ds. ***Johannes*** *Roldanus,* geb. Zalk 3 Aug. 1688, pred. te Kampen, † ald. **15** Nov. 1759, tr. ald. Mei 1713
319. ***Martha Erkelens,*** geb. ald. 4 Nov. 1686, † Windesheim 10 Sept. 1714.
Hun grootouders waren:
632. ***Jacobus Doitsma,*** landmeter en acad. pedel Franeker, tr. ald. ***Aaltje Wobbesdr.***
634-635, p.m.
636. Ds. *Petrus* ***Roldanus,*** 1658-1723, predikant, tr. Zalk 28 Sept. 1687
637. *Lucretia Erkelens,* ***1663-1745.***
638. ***Johannes*** *Erkelens* (broeder van Lucretia voormeld), tr. (ondertr. Kampen ***15*** Aug. 1678)
639. ***Maria Sabé*** 17).

Wapen *Doitsma:* I. de Friese adelaar: II. in blauw een halve lelie van goud.
Wapen *Roldanus*[8a]).

160. *Wichman Wilhelmus* ***Toden,*** geb. Norden 1651, senator, gedep. staat, lid „Theelacht" te Norden, tr. Norden 9 Juni 1695
161. *Hiskje Margarefha Hajunga.*

Hun ouders waren:
320. ***Wilhelm Wichmansz. Toden,*** geb. 1625, diaken en lid „Theelacht" te Norden, † ald. 1700, tr.
321. p.m.
322. ***Bonno Hajunga,*** tr.
323. ***Judith Cramers.***
Hun grootouders waren:
640-647, p.m.

Wapen *Thoden*[8a]).

162. *Eggo Ulphardt* ***Eggena,*** dijkrichter, kerkvoogd te Grymersum (0. Fr.), ordinair gedep. ± 1700, tr. Embden (Gasthuiskerk) [18])
163. *Sophia Pruis,* † Embden, Aug. 1729, 62 jaar oud.

Hun ouders waren:
324-327, p.m.
Hun grootouders waren:
648—655, p.m.

Wapen *Eggena:* in zwart een zilveren naar rechts springende eenhoorn [19]).
Wapen *Pruis:* in goud een rode adelaar vliegend boven een heuvel.

164. *Coen Uden,* tr.
165. p.m.

Hun ouders waren:
328-331, p.m.
Hun grootouders ***waren :***
656-663, p.m.

Wapen *Uden: zie* Ned. Leeuw 1928, kol. 94.

166. *Harmen Thyssen Brass,* gegoed te Dilsum (0. Fr.), tr.
167. *Engelina Homfeld* [20]).

Hun ouders waren:
332-335, p.m.
Hun grootouders waren:
664-671, p.m.

168. *Binne Gerbensz.,* in 1749 te Giekerk „gezinshoofd, een gemeen boer hebbende redelijk reeuw en beslagh", meyer op een stemdragend goed eerst in Trynwalden

17) *Erkelens* en *Sabé,* zie J. van Doorninck, „Geslachtkundige Aanteekeningen" en genealogie Sabé in „De Navorscher", jrg. 92, afl. 6.
18) Ingezegend door Dr. Joh. Pruis, vader van de bruid.
19) Her. Mitteil. zum Kleeblabt 1918, p. 44.
20) Geneal. aant. *Homfeld* in Ned. Leeuw 1928, kol. 286.

(Oenkerk), in 1728 te Hijlaard, later te Giekerk, tr. vóór 1723

169. *Eelken Oeblesdr.*, † Giekerk vóór 1753.

Hun ouders waren:
336-339, p.m.
Hun grootouders waren:
672-679, p.m.

170. *Sye Reinersz.*, ged. Oenkerk 22 Aug. 1697, ontv. en dorpsrechter ald., † ald. 1758/68, tr. vóór 1723

171. *Grietje Hendriksdr.*

Hun ouders waren:
340. ***Reiner** Syesz,* gegoed te Oenkerk, tr. ald. 16 Febr. 1697
341. ***Jeteke Sybesdr.***
342-343, p.m.
Hun grootouders waren:
680—687, p.m.

172. *Willem Auckesz.*, ged. Oenkerk 10 Maart 1681, ontv. te Giekerk [21]) 1723, meyer op Groot-Siccama en op Klein-Siccama te Oldekerk en Roodkerk in 1728, tr. Oenkerk 8 Mei 1701

173. *Tytie Siccama,* ged. Roodenkerk 18 April 1680.

Hun ouders waren:
344. *Aucke* ***Pyttersz.,*** gegoed op het stemdragend goed onder Giekerk no. 9 (zie noot 21), tr. Gickerk 17 Januari 1675
345. *Eelck Willemsdr.*
346. *Cornelis Jansz.* ***Siccama,*** dorprechter en ontv. te Roodkerk, meyer op Groot- en Klein Siccama in 1698, tr. vóór 1668 [22])
347. *Auck Louwesdr.*
Hun grootouders waren:
688. ***Pieter** Willems,* gegoed op het stemdragend gord onder Giekerk no. 9 (zie noot 21) in 1640.
689-695, p.m.

Wapen *Sikma (Siccama):* 1. de Friese adelaar: 11. in zilver een huismerk .

174. *Jacob Annesz.,* lidmaat te Oenkerk met zijn vrouw 1706/23, veenbaas en gegoed ald., tr.

175. *Antje Jurrien Doeckesdr.*

Hun ouders waren:
348. **Anne** *Pyttersz.*, gegoed te Oenkerk. tr. ald. 18 Jan. 1680
349. *Mincke Sybesdr.*
350-351, p.m.
Hun grootouders waren:
696-703, p.m.

176. Mr. *Lamberf van Eck,* geb. Arnhem 25 Febr. 1682, burgemr. van Arnhem, † ald. 28 Nov. 1736, tr. Velp (Gld.) 3 Jan. 1715

177. *Margaretha Geertruida Engelen,* geb. ald. 29 Dec. 1681, † Arnhem 22 Oct. 1724.

Hun ouders waren:
352. Mr. ***Johan van Eck, geb.*** Tiel 11 Mei 1652, hurgemr. van Arnhem, † ald. 3 Dec. 1705, tr. Tiel 18 Aug. 1681
353. ***Theodora** Foyert.*
354. Mr. ***Engelbert Engelen,*** geb. Arnhem 23 Oct. 1644, hurgemr. ***van*** Arnhem, † ald. 7 Mei 1692, tr. Velp (Gld.) 22 April 1675
355. Sophia *Engelen*, ged. Deventer 14 Febr. 1650, † Arnhem 28 Febr. 1714.
Hun grootouders waren:

21) Verkocht ald. 9 Febr. 1733 „een heerlijke en defhige zate lands, „bestaande in een groote stercke huysinge, met volle stem en vijf graven „op het kerkhof" enz., onder voorbehoud aan verkoper der vijf andere graven.. ,

22) Dit echtpaar. liet zich met de kinderen dopen te Oudkerk-Roodkerk 21 Maart 1675.

704. ***Lambert van Eck, 1627-1667,*** burgemr. van Tiel, tr. nld. 23 Oct. 1649
705. ***Gijsberta Croese van Ass.***
706. ***Joachim Foyert, 16** . .-1694, burgemr. van Tiel, tr., ondertr. Tiel 27 Juli 1644,
707. ***Elisabeth** van Lidth de Jeude.*
708. Dr. ***Otto*** Engelen, 1606-1685, griffier van het Hof van Gelderland, ondertr. Arnhem 5 Aug. 1638
709. *Lucretia Everwijn,* † 1692.
710. Mr. *Willem Engelen*, 1607-16. ., secretaris van Deventer, richter in' Oldenzaal, tr. Deventer 25 Mei 1641
$11. ***Geertruyd** Schijvelberg,* † 1650.

Wapen *Van Eck:* zie Vorsterman van Oyen.
Wapen *Engelen* [9]).

178. Mr. *Jacob van den Steen,* heer van Ommeren en Wadestein. geb. Nijmegen 13 Oct. 1695, burgemr. van Tiel, lid Staten-Generaal, † Arnhem 21 Jan. 1777, tr. Rijswijk (Z.-H.) 14 Jan. 1720 [23])

179. *Maria Françoise van Eck van Panthaleon,* geb. 's-Gravenhage 17 Maart 1703, † Zaltbommel 4 Nov. 1778.

Hun ouders waren:
356. Mr. *Arend* ***Hendrik** van den* Steen, heer van Ommerrn en Wadestein, geb. Tiel 14 Maart 1668, burgemr. van Tiel, gedep. staat van Gelderland, † Tiel 6 Febr. 1723, tr. 's-Gravenhage 17 Nov. 1694
357. *Geertruid Cornelia Verbolt,* ged. ald. 28 Juli 1676, † Tiel 9 Aug. 1718.
358. *Diderick van Eck van* ***Panthaleon,*** baron van Gent, ged. Zaltbommel 30 Mei 1672, † 's-Grarenhage 19 Dec. 1711, tr. Heusden 28 Juli 1695
359. *Glaudina van Groenendijk,* geb. te Heusden, † 's-Gravenhage 13 Sept .1704.
Hun grootouacrs waren:
712. Mr. ***Jacob van den Steen, 1616-1683,*** burgemr. van Tiel, tr. Zaltbommel 19 Jan. 1664
713. Annn de *Bye*, 16361713, vrouwe van Wadestein.
714. Mr. *François Verbolt,* 1639-1699, burgemr. van Nijmegen, tr. Scheveningen 23 Nor. 1675
715. *Maria le Maire* [24]), 1647—1721.
718. Mr. *Cornelis van Groenendijk* [25]), 16 . .-1674, secretaris van hrt Hof val; Holland, tr. Alkmaar 28 Oct. 3668
73 9. ***Maria le** Maire* = 715.
716. ***Bertrnm** van Eck van Panthaleon,* 1633—'80, heer van Oud-Broeckhuyzen en Groenewoude [26]), ondcrtr. Nijmegen 4 Aug. 1661
717. *Elisabeth Leeuwen Jacobsdr.,* 1638—1686.

Wapen *Van den Steen* [8a]).
Wapen *van Panthaleon van Eck* [9]).

180. Mr. *Willem Engelen,* geb. 26 Oct. 1675, rentmr. der domeinen, secr. van Nijmegen, † ald. 24 Nov. 1714, tr. Heteren 15 Juli 1698

181. *Chrisfina Verstegen,* geb. Nijmegen 7 Juli 1677, † 30 Oct. 1746.

Hun ouders waren:
360—361 = 354-355.
362. Dr. Johan. *Verstegen*, geb. Arnhem 26 Febr 1637, schepen van Nijmegen. † ald. 25 Febr. 1718. tr. Nijmegen 18 Nov. 1666
363. *Cunera* ***Bnccart,*** ged. ald. 14 Juli 1644, † ald. 17 April 1707.
Hun grootouders waren:
720-723 = 708-711.

23) Volgens Ned. Patriciaat. a° 1950: tr. Tiel 5 Mei 1720.

24) Le ***Maire, zie*** „Algem. Nederl. Fam. Blad no. 36, 1883/'84.

25) Pan *Groenendijk,* zie „Wapenheraut" 1901, p. 79.

26) Dagverhaal van *Bertram van Eck van Panthaleon* in „Geldersche Volksalmanak" 1895/'96: Bertram's zoon Diderik is in een schip op de Waal geboren.

724. *Peter Verstegen* 27), rentmr. van Arnhem, † 1662, tr. Nijmegen 6 Aug. *1630*
725. *Naleke Kelffken.*
726. *Jan Baccard,* 1610—16 . . , apotheker te Nijmegen, tr. ald. 7 Dec. 1636
727. *Christina van Dueren,* 1611—16 . . .

Wapen *Engelen* 9).
Wapen *Verstegen:* een uitgerukte boom, waaraan twee elkaar kruisende takken, gebladerd.

182. Mr. *Johan Brantsen,* ged. Arnhem 20 Aug. 1699, ontv.-generaal van het kwartier Veluwe, kocht a° 1735 het landgoed Mariëndaal onder Oosterbeek-Arnhem, † Arnhem 24 Nov. 1774, tr. Oosterbeek 26 Oct. 1729
183. *Hester Henriette de Vrée,* geb. Suriname April 1712, † Arnhem 5 Maart 1742.

Hun Ouders waren:
364. Mr. *Hendrik Brantsen.,* geb. Arnhem 27 Juli 1665, burgemr. aldaar, † ald. 9 Nov. 1742, tr. Oosterbeek 10 Nov. 1698
365. *Naleken Everwijn,* ged. Arnhem 31 Mei 1661, † ald. 17 Nov. 1737.
366. *Gerhard* de *Vrée,* ged. Arnhem 17 Jan. 1679, raad van Justitie in Suriname, † ald. 1716, tr. Suriname 19 Oct. 1708
367. *Agatha van Sandick,* geb. Wijk bij Duurstede 19 Maart 1682, † Suriname 1714.

Hun grootouders waren:
728. Dr. Johan *Brantsen,* 1633-1709, burgemr. van Arnhem, tr. Ubbergen 15 Nov. 1663
729. *Beatrix Kelffken,* 1637-1725.
730. Willem *Everwijn,* ontvanger der convoyen en licenten te Arnhem, † 1673, tr. ald. 8 Aug. 1646
731. *Johanna Kelffken,* 1617—16 . .
732. *Dirk de Vrée,* commandt. in Arnhem, tr.
733. *Ermgard Helena Tulleken.*
734. Jacob van *Sandick,* 1644-1694, commissaris van de Slavenhandel op Suriname, tr. Driebergen 17 Nov. 1.678
735. Agnes *Ploos van Amstel,* 1662—1710.

Wapen *Brantsen* 9).
Wapen *de Vree:* in rood een lelie van goud.

184. *Anthonie Zwier van Haersolte,* heer van Elsen, geb. Zwolle 1 Juli 1690, commandeur Balye van Utrecht, kwartierschout van Oisterwijk, † Zwolle 4 Mei 1733, tr. Wijhe 9 Aug. 1720
185. *Coenradina Willemina van Dedem,* ged. Zwolle 9 Juni 1701, † 25 Aug. 1751.

Hun ouders waren:
368. *Anthony van Haersolte,* heer van Elsen, geb. Bredevoort Maart 1640, drost ald., † Vollenhove 30 Juni 1701, tr. Oldebroek 9 Maart 1675
369. *Joanna van Haersolte,* ged. Zwolle 28 Juli 1657, begr. ald. 21 Mei 1720.
370. *Coenraad Willem van Dedem,* heer van de Gelder, ged. Zwolle 19 Sept. 1664, It.-generaal, † Zwolle 18 Febr. 1714, tr. Zwolle 19 Sept. 1685
371. Anna *Elisabeth van* Echten, geb. 1655, † kasteel de Geldcr 26 Nov. 1732.

Hun grootouders waren:
736. *Willem van Haersolte,* heer van Elsen, drost van Bredevoort, † 1646, tr. Tiel Jan. 1630
737. Catherine *van Brakell,* † 1646.
738. Simon van *Haersolte,* heer van Bredenhorst, kol. der cav., † 1673, tr.
739. *Adriana* Josina *Bentinck,* † 1685/86.
740. *Gijsbert van Dedem,* X12-1692, burgemr. van Zwolle, tr. Hasselt (0.) 25 Nov. 1643
741. Anna *Catharina Coppier van Cuylenburg* 28), 1618—1699.

27) De kwartieren *Verstegen-Baccart en* vele andere Nijmeegse gegevens verstrekt door de heer H. J. van 't Lindenhout te Nijmegen.

2X) *Coppier van Cuylenburg,* zie „Ned. Archief voor Gen. en Heraldiek". Dec. 1949.

742. Johan *van Echten tot Echten.,* gedep. staat van Drenthe, † 1661, tr. 17 Jan. 1654
743. Anna *Elisabeth. van Haersolte Rutgersdr.*

Wapen *van Haersolte* 9).
Wapen *van Dedem* 9).

186. *Frederik Robbert Evert van der Capelien,* heer van den Boedelhoff, van den Dam enz., geb. 24 Febr. 1710, schout van Zutphen, raad Hof van Gelre, † Zutphen 28 Juli 1755, tr. Bemmel 17 Juli 1731
187. *Anna Margarefha Elisabeth van Lynden,* beleend met Dorth 1780, † Gorssel 4 Mei 1785.

Hun ouders waren:
372. *Alexander* van *der Capellen,* heer van den Boedelhoff enz., ged. Zutphen 16 Jan. 1668, schout van Zutphen, gecomm. ter Staten-Generaal, † 30 Jan. 1730, tr. Zutphen 3 Jan. 1709
373. Maria Johanna van *Heeckeren,* geb. Zutphen 23 April 1689, † 1750.
374. *Godert Philip* van Lynden, heer van de Plack, geb. 1662, gen.-maj. der cav., † 28 Aug. 1735, begr. Gorssel, tr.
375. Anna *Cornelia Isabella* van *Coeverden,* begr. Gorssel.

Hun grootouders waren:
744. *Frederik* van der *Capellen,* heer van de Boedelhoff, 1629-1706, gecomm. ter Staten-Generaal, tr. 20 Juni 1660
745. *Ermgard Judith* van der *Schouren,* vrouwe van Hagen, 1636—1716.
746. *Robbert van Heeckeren* 29), heer van Nettelhorst en Enghuizen, 1650-1699, burgemr. van Doetinchem, tr. Zutphen 11 Oet. 1687
747. Anna *Wilhelmina* Cecilia van *Keppel,* vrouwe van Molecaten, 1670—1704.
748. *Jaspar van Lynden,* heer van Hemmen en de Plack, majoor, † 1676, tr.
749. *Isabella Bellasie de Fauconberg.*
750. *Philip Otto van Coeverden, 16.* .-1690, kolonel, tr.
751. Anna Sophia van der *Capellen,* 1630—1698.

Wapen *van der Capellen* 9).
Wapen *van Lynden* 9).

188. *Leonard Taets van Amerongen,* geb. Utrecht 6 Aug. 1700, ontv. der beden van Brabant, drost van Valkenburg en Dahlem, † Utrecht 1 Mei 1756, tr. Utrecht 25 April 1725
189. *Maria Jacoba Pijnssen van der Aa,* vrouwe van Renswoude en Deyl, geb. Utrecht 13 Juli 1703, † ald. 28 Oct. 1766.

Hun ouders waren:
376. *Joost Taets* van *Amerongen,* heer van Natewisch, geb. 1649, hoofdschout te Wijk bij Duurstede, † Utrecht 12 Mei 1735, tr. Utrecht 9 Maart 1692
377. Anna de *Casembroot,* ged. Utrecht 24 Juli 1661, † ald. 12 Sept. 1700.
378. Gerrit *Maximiliaan Pijnssen van der An,* heer van Deyl enz., geb. Utrecht 1659/60, pros. der Staten van Utrecht, deken van St. Jan, † Utrecht 20 Jan. 1733, tr. Geerestein 2 Febr. 1692
379. *Johanna Antonia van Lynden,* vrouwe van Renswoude, ged. Utrecht 15 Juli 1666, † IJsselstein 12 Mei 1708.

Hun grootouders waren:
752. *Jacob Taets van Amerongen,* 1621—1686, schepen van Utrecht, tr. ald. 26 April 1648
753. Anna *van Rijsenburch, 16. .-1660.*
754. Johan de Casembroot, heer van Ter Moer en

29) Zn. van *Everhard ex* matre *Maria Torck. Maria Torck* behoorde door het huwelijk (in 1493) van haar achterbcdovergrootvader *Godert Torck* met Margaretha van Egmond tot de Lignage de Saint Louis; zie Ned. Leeuw 1950, kol. 26.

Rijnesteijn, 1625-1681, raad van Utrecht, tr. 's-Gravenhage 11 Mei 1653
755. Charlotte *van Ledenberg,* 1630—1700 30).
756. *Otto Pijnssen van* der *Aa,* heer van Deyl, tr. 's-Gravenhage 24 Juni 1657
757. ***Maria** Magdalena van Reede van Renswoude,* † 1720.
758. *Steven van Lynden,* heer van Hoevel, Geerestein, enz., raad van Utrecht, † 1669, tr. Utrecht 6 Juli 1664
759. *Jacomina Maria van Reede,* vrouwe van Renswonde, †1732.

Wapen *Taets van Amerongen*[9]).
Wapen *Pijnssen van der Aa:* gedwarsbalkt in zes stukken van goud en zwart.

190. Mr. *Gerard Aernoud Hasselaer* [31]), geb. Amsterdam 20 Febr. 1698, burgemr. van Amsterdam, bewindhebber der O.I. Cie, gezant bij de vredesonderh. van Aken 1748, †„Boschbeek" bij Haarlem 12 Juli 1766, tr. Utrecht 3 Aug. 1728
191. *Elisabeth Clignett,* ged. Utrecht (Walenkerk) 7 Dec. 1702, † 26 Jan. 1776.

Hun ouders waren:
380. Mr. *Gerard Hasselaer,* ***geb.*** 1668, schepen van Amsterdam, † ald. 2 Juli 1719, tr. Amsterdam 28 Maart 1696
381. *Susanna van Collen,* geb. ald. 1678, † ald. 1707.
382. *Hermanus* Clignett, geb. Mannheim ± 1657, postmeester ***32)*** in Utrecht, † ald. 10 Maart 1721, tr. Utrecht 7 Juli 1693
383. *Catharina van* ***Beeck,*** geb. Amsterdam Nov. 1662, † Utrecht 3 Oct. 1736.

Hun grootouders waren:
760. *Gerard Hasselaar,* 1620—'73, burgemr. van Amsterdam, tr. Breda 1667
761. *Susanna Noirot.*
762. Abraham van Collen, 1646—'91, schepen van Beverwijk, tr. 14 April 1668
763. Maria ***Charles,*** 1642—'83.
764. Hendrik ***Clignett,*** 1607—. . . , gegoed in Aken 33), tr. te Worms
765. ***Maria Elisabeth** Gross von Herff.*
766. *Hermanus van Beeck,* 1624—. . . ., koopman te Amsterdam, tr. ald. 7 Jan. 1659
767. *Catharina* **van der Waycn.**

Wapen *Hasselaer*[6a]).
Wapen *Clignett:* zie Vorsterman van Oyen.

192. *François Barrier de Labouchere,* ged. Estramiac (dep. Gers) 25 Jan. 1634, „practicien" ald, 1676, koninkl. ontv. te Orthez 1682 (dep. Basses Pyrenées), verpachtte de métairie de Labouchere te Estramiac [34]), †1704/13, tr. Orthez 12 Nov. 1683
193. *Marie de Naymet,* ged. ald. 28 Oct. 1662; † ald. na 17 Sept. 1720.

Hun ouders waren:
384. maître ***Jean** Guyon Barrier,* sieur de Labouchere, geb. ±1601, notaris te Avezon, † Estramiac 23 Febr. 1683, tr. 12 Jan. 1621
355. *Catherina* ***de** Labroue,* † 1641/50.

30) Volgens onderzoek van de heer Van Roosmalen: *Johansdr.,* en niet *Gillisdr.*
31) Zie noot 8.
32) Vgl. „Geschiedenis van het postwezen in de stad Utrecht" a° 1939
33) Vgl. H. F. Macco, Aachener Wappen und Genealogiën", Band 1, a° 1907.
34) Geërfd als universeel erfgenaam van zijn vader-testamenten van 30 Jan. 1652 en 21 Febr. 1683 voor nots. Canteloup te Estramiac; tekent de akten van verpachting van 16 Aug. 1687 en 25 Aug. 1689 bij die notaris als F. Banier Labouchere en F. B. Labouchere.
35) Voor deze kwartieren heeft de heer M. Thierry de Bye Dolleman enige gegevens verstrekt.
36) Vgl. „Oorkondenboek Van Eeghen".

356. *Isaac* de *Naymet,* geb. ± 1630, koopman te Orthez, tr.
357. *Marie* de St. *Léger.*

Hun grootouders waren:
768. ***Jean** Barrier,* ±1570—±1650, gegoed te The Hague, tr. ± 1595
769. *Jeanne Loubayssin,* beleend met Labouchere.
770—771, p.m.
772. ***Jean** de Naymet,* stichtte a° 1612 in zijn huis te Orthez een hervormde kerk, tr.
773, p.m.
774. *Noël* de St. *Léger,* uit Schotland, „régent au collège" te Orthez 1603—'20, tr.
775. ***Catherinc** de Salines.*

Wapen *Labouchere*[8a]).

94. *Jacques de Peyrollet,* ged. La Bastide 22 Maart 1648, koopman, † Amsterdam 27 Jan. 1733, tr. Béarn
95. *Sara de Cassou,* geb. Oloron 1650, † vóór 1690.

Hun ouders waren:
388. *Pierre de Peyrollet,* tr.
389. *Cathaline d'Arripe.*
390-391. p.m.

Hun grootouders waren:
776-783, p.m.

96. *Abel Molière,* geb. Le Meure ± 1680, tr. Amsterdam 6 Juni 1704
97. *Madelaine Pineau,* ged. Tours 5 Sept. 1678, begr. 's-Gravenhage (N.K.) 5 Sept. 1763.

Hun ouders waren:
392-393. p.m.
394. *Samuel Pineau,* tr.
395. *Marie* ***Bérnnd.***

Hun grootouders waren:
784—791, p.m.

Wapen *Molière:* zie Vorsterman van Oyen, dl. III.
Wapen *Pineau:* in zilver een zwarte balk, beladen met drie zilveren pijnappels en boven vergezeld van een zwarte pijnappel.

198. *César Véron,* koopman en fabrikant te Parijs, tr. [37])
199. *Marie Elisabeth d'Argent;* zij testeert Parijs 11 Dec. 1748.

Hun ouders waren:
396—399, p.m.

Hun grootouders waren:
792-799, p.m.

Wapen *Véron:* in blauw een keper van goud, vergezeld van drie klaverbladen van goud, de bovenste bovenop een barbeel van zilver.

200. Ds. *Johann Wilhelm Jiitting,* geb. 1676, evang. pred. laatst te Engter (Kreis Bersenbrück), † ald. 5 Nov. 1729, tr. Badbergen 21 April 1705
201. *Margarefha Schmidt,* geb. ald. 6 Sept. 1675, † ald. 23 Dec. 1719.

Hun ouders waren:
400. Ds. *Theodorus Jutting,* erang. pred. te Bippen, † Badbergen 1703, tr. 1668
401. *Regina Margaretha Graff,* geb. 1643, † Badbergen 15 Febr. 7723.
402. *Heinrich Schmidt,* tr.
403, p.m.

Hun grootouders waren:
800. Da. *Theodorus Jutting,* 1597—1670, evang. pred. te Badbergen, tr.
801, p.m.
802—807, p.m.

Wapen *Jutting*[8a]).

37) Familiepapieren en portretten *Telting* zijn verbrand bij het oorlogsgeweld Sept. 1944 met de woning van mevrouw Telting-Philippens, Eusebiusbuitensingel 54 te Arnhem.

202. Ds. Johannes *Henrick Telting* [37]), pred. te Holtgaste, † ald. 18 Juni 1744, tr. ald. 23 Sept. 1706
203. *Engel Margaretha Fibing.*

Hun ouders waren:
404—407, p.m.
Hun grootouders waren:
808—815, p.m.

Wapen *Telting:* in groen een anker van zilver.

204. *Jan Nicolaas van Starckenborgh* [38]), ged. Wijk bij Duurstede 21 Sept. 1683, burgemr. van Wageningen, later raad op Curaçao, kapitein-lt. en later commandt. der militie op Curaçao, † ald. 18 Mrt. 1735, tr. Utrecht 25 Nov. 1710
205. *Susanna Jacoba Perné,* † Curaçao 3 Maart 1735 [39]).

Hun ouders waren:
408. *Johan van Sterckenburgh,* geb. Batavia 1658, schepen van Wijk bij Duurstede, † vóór 1703. tr. Amerongen 30 Sept. 1679
409. *Margarita Keppell,* ged. Amerongen 28 Jan. 1661, † Wijk bij Duurstede 16 April 1704.
410. *Benjamin Perné, ged.* Amsterdam 11 Mei 1667, domheer van St. Pieter te Utrecht, maarschalk van Eemland, begr. Utrecht 18 April 1705, tr. Oosterbeek 3 Nov. 1687
411. *Heremina* van de *Wall,* ged. Arnhem 29 April 1670.

Hun grootouders waren:
816. *Johan van Sterckenburgh,* kapitein O.I.Cie. te Batavia 1668, tr.
817. *Dieuwertje Adamsdr.*
818. Ds. *Bernardus Keppell,* geb. te Zaltbommel, pred. te Beesd en Amerongen, † Juli 1712. tr. Utrecht 8 Nov. 1653
819. Maria, *van Sterckenburgh,* † 1686 (zuster van Johan 816).
820. *Benjamin Perné,* (j.m. van Sandwich), caardemaker te Amsterdam, tr. ald. 2 Juni 1646
821. *Maria Jansdr.*
822. *Peter van de Wall,* ontvanger ambt Renkum, rentmr. Agnieten te Arnhem, tr. Voorst 23 Febr. *1668*
823. *Cornelia Aertsen van Alfen.*

Wapen *Perné:* in goud een steigerend paard.
Wapen *Van Starckenborgh:* in zilver een verkorte keper van zwart, vergezeld van drie distelbloemen van rood aan groen gebladerde stelen.

206. *Sigismundus Drusky,* opper-chirurgijn der W.I.Cie. op Curaçao, † ald. 2 Aug. 1739, tr. ald. ± 1707 [40])
207. *Cecilia de Mey,* geb. Curaçao ± 1690, † ald. 3 Aug. 1745.

Hun ouders waren:
412. N. *Drusky,* ehirurgijn-majoor, uit Silezië, tr.
413. N. (Barones) *van Goldstein.*
414. *Pieter de Mey,* scheepskapitein, eigenaar plantage St. Joris op Curaçao, † ald. 1706/13, tr.
415. Anna *van Ruiven,* ged. Curaçao 3 Dec. 1662, † ald. 1737.

Hun grootouders waren:
824—827, p.m.
828. *Jacobus* de *Mey,* eigenaar plantage St. Joris op Curaçao, † 171., lr.
829, p.m.
830. *Lawrens van Ruiven,* commissaris W.I.Cie. en auditeur op Curaçao 1660, tr.
831. *Magdalena Buender.*

Wapen *Drusky:* in zilver een verhoogde pijl

38) Vgl. Dr. A. J. C. Kraft, „Historie en oude families van de Nederlandsche Antillen". a° 1951.
39) Van de Wall-Perné, zie „Algem. Nedcrl. Familieblad" a° 1902, en Ned. Leeuw 1938, kol. 335.
40) Vgl. „De kwartieren Bredius", en noot 38.

van rood, vergezeld beneden van een wassenaar van rood.
Wapen *De Mey:* in goud een geplante boom, aan weerszijden vergezeld van een wildeman.

208. *Jacob van Lennep,* geb. Amsterdam 15 Juni 1686 (doopsgezind ged. 22 April 1708), zijdefabrikant ald., † ald. 24 Jan. 1725, tr. Amsterdam 6 April 1711 [41])
209. *Petronella de Neufville,* geb. ald. 21 Aug. 1688, † ald. 6 Oct. 1749.

Hun ouders waren:
416. *Aernout van Lennep,* geb. Amsterdam 20 Dec. 1658, hoofdman zijdehal ald., † ald. 28 Jan. 1728, tr. Amsterdam 12 April 1682
417. *Wijntje Leeuw,* geb. ald. 1660 en † 2 Nov. 1728.
418. *David de Neufville,* geb. Amsterdam 21 Jan. 1654, zijdekoopman [42]), † 1729, tr. ald. 20 April 1681
419. *Aaneta de Neufville, geb. 1660.*

Hun grootouders waren:
S32. Jacob van *Lennep, 1631-1.704,* hoofdman zijdehal in Amsterdam, tr. ald. 3 Dec. 1655
833. *Anna van der Mecrsch,* 1635—'67.
834. David *Lecuw,* 1632-17.. , tr. Amsterdam 14 Mei 1651
835. Cornelia Hooft, 1631-17.. .
836. *Balthazar de Neufville,* 1616'78, zijdewinkelier in Amsterdam, tr. ald. 15 Jan. 1640
837. *Trijntje van den Boogaard,* 1619-16.. .
S38. *David de Neufville,* 1617-1680, oliemolenaar in Amsterdam, tr. ald. 18 April 1649
839. *Nelletje Block,* 1624—. . . . .

Wapen *Van Lennep* [9]).
Wapen *De Neufville:* in rood een schuinkruis van goud, vergezeld van vier burchten van zilver en een anker van rood over het midden van het kruis.

210. Mr. *Cornelis Silvius,* geb. Haarlem 7 Maart 1687, burgemr. van Haarlem, gezant van Engeland, † Haarlem 1 April 1738, tr. ald. 12 Mei 1717 [43])
211. *Maria Verhamme,* geb. ald. 1685, begr. Haarlem 31 Maart 1761.

Hun ouders waren:
420. Mr. Johannes *Sylvius,* geb. Haarlem 19 Oct. 1652, burgemr. ald., † ald. 29 Dec. 1740, tr. Gouda 1 Aug. 1681
421. *Agneta* de *Grande,* geb. Gouda Nov. 1659, † 1740.
422. *Abraham Verhamme,* geb. 12 Mei 1639, † Haarlem 29 Nov. 1727, tr. ald. 5 Jan. 1675
423. *Maria Snep,* geb. 1652, † Haarlem 31 Jan. 1719.

Hun grootouders waren:
840. *Cornelis Sylvius,* 1608—'85, schepen van Haarlem, bewindhebber O.I.Cie, tr. Haarlem 14 April 1648
841. *Margaretha Deyman,* † *1657.*
84% *Adriaen de* Grande. tr. Bergen op Zoom 19 Jan. 1650
843. *Tanna Maten,* 1625-1709.
844. Pieter *Verhamme,* 1593-16.. , tr. Haarlem 13 Aug. 1628
845. *Jacomina* Plevier, 1612-16 . .
846. *Isaac* Snep [44]), lakenkoper, doopsgez. leraar, tr. Haarlem 7 Sept. 1631
847. *Grietje Teiler,* 16 . .-1681.

Wapen Sy*lvius:* 1. een springende eenhoorn in rood; 11. in zilver een zwemmende haai van natuurlijke kleur in groen water.

41) Zie uitgebreid in „Oorkondenboek van Lennep", en Ned. Leeuw 1925 sub voce De Neufville; zie voorts noot S.
42) Kocht 1707 het huis in de „bocht" van de Heerengracht, thans no. 476. de enige nog particuliere woning in het jaar 1948 (bewoond door mejuffrouw Mirandolle).
43) Zie noot 35.
44) geb. Kempen bij Goch, begr. Haarlem (N. K.) 31 Maart 1681.

Wapen *Ver ha mm e: in* goud drie hammen van zwart.

212. Mr. *Hartnan Hendrik van de Poll* [45]), geb. Amsterdam 23 Oct. 1697, koopman en assuradeur, burgemr. van Amsterdam, † ald. 24 April 1772, tr. Velzen 21 Aug. 1721

213. *Margarefha Trip,* geb. Amsterdam 29 Sept. 1699, † ald. 2 Nov. 1778.

Hun ouders w3ren:

424. Mr. *Jan van de Poll,* geb. Amsterdam 9 Dec. 1668, burgemr. ald., † ald. 15 Oct. 1745, tr. Amsterdam 24 Jan. 1696
425. *Margaretha Rendorp,* geb. ald. 24 Maart 1673, † ald. 4 Sept. 1730.
426. Mr. *Jacobus Trip,* geb. Amsterdam 23 Jan. 1671, gecommitt. raad ter Admiraliteit van West-Friesland, † Amsterdam 17 Febr. 1728, tr. ald. 8 Oct. 1697
427. ***Jaooba*** *Margaretha Clopper,* ***geb.*** Amsterdam 16 Juni 1671, † ald. 6 Jan. 1719.

Hun grootouders waren:

848. Mr. *Harman van de Poll,* 1640—'73, secr. van Amsterdam, tr. ald. 2 Jan. 1663
849. *Bregtje* Hooft, 1641—1721.
850. *Pieter Rendorp,* 1648—'99, brouwer en reder in Amsterdam, tr. ald. 10 Febr. 1671
851. *Johanna Hulft,* 1649—'98.
852. Mr. *Jacobus Trip,* 1627—'70, regent Burgerweeshuis te hmstcrdam, tr. ald. 20 Febr. 1663
853. *Margaretha Munter,* 1639—1711.
854. Mr. ***Nicolaas*** *Clopper,* 1636—'81, reder ter walvisvaart, burger-luit. tc Amsterdam, tr. ald. Febr. 1663
855. *Margaretha le Gouche,* 1636—1727.

Wapen *Van de Poll*[9]).

Wapen *Trip*[9]).

214. Mr. *Jan Wolters,* geb. Amsterdam 15 Juli 1683, schepen van Amsterdam, bewindh. O.I.Cie. en W.I.Cie., † 14 Jan. 1757, tr. Amsterdam 19 Dec. 1715

215. *Sara Munter,* geb. Amsterdam 18 Mei 1691, † ald. 10 Oct. 1758.

Hun ouders waren:

428. ***Louis*** *Wolters,* ged. Amsterdam 1.7 Oct. 1649, koopman ald., † ald. 28 Dec. 1684, tr. (ondertr. Amsterdam 12 Juli 1681)
429. *Cornelia Quina,* geb. 1652, † Amsterdam 13 Aug. 1722.
430. Mr. *Cornelis Munter,* geb. Amsterdam 1 Nov. 1652, burgemr. ald., bewindh. O.I.Cie., † ald. 8 Nov. 1708, tr. Amsterdam 17 Oct. 1679
431. Maria *Piso,* ged. ald. 11 Dec. 1650, † ald. 25 Maart 1729.

Hun grootouders maren:

856. *Jan Wolters,* 1611—'69, koopman te Amsterdam, tr. ald. 27 Aug. 1647
557. *Sara* de *Geer,* 1626—'67.
858. Jacob *Quina,* 1621—16 . . , verfkoper Amsterdam, tr.
859. *Adriana Quina.*
860. Mr. *Jan Munter,* 1611—'85, burgcmr. van Amsterdam, bewindh. O.I.Cie., tr. ald. 16 April 1630
861. *Margaretha Geelvinck,* 1612—'72.
862. Dr. *Willem Piso,* 1611—'70, inspecteur Coll. Med. te Leiden, tr. 1 Sept. 1648
863. *Cornelia Spranger,* 1620—16 . .

Wapen *Wolfers:* in goud drie verticaal geplaatste zwarte bijlen.

Wapen *Munter*[9]).

216-217. = 212-213.

218. Mr. *Jan Hudde Dedel,* geb. Amsterdam 24 Oct. 1702, burgemr. van 's-Gravenhage, † ald. 26 Nov. 1777, tr. Amstelveen 26 Sept. 1725

45) Zie noot 8.

219. *Magdalena Antonia Muyssaert,* geb. Amsterdam 15 Sept. 1705, † 's-Gravenhage 8 Sept. 1733.

Hun ouders waren:

436. Mr. *Willem Gerrit Dedel,* geb. 's-Gravenhage 30 Maart 1675, schepen van Amsterdam, bewindhebber O.I.Cie., tr. Amsterdam 5 Jan. 1702
437. *Susanna* Sophia *van de Blocquery,* geb. Amsterdam 6 Maart 1675, † ald. 30 Juli 1735.
438. *Abraham Muyssaert,* geb. hmstcrdam 5 April 1676, schepen van Amsterdam, bewindhebber O.I.Cie., † ald. 24 Nor. 1724, tr. Amsterdam 16 Juni 1700
439. *Clara Magdalena* ***de*** *Haze,* ged. ald. 11 April 1677, † ald. 30 Sept. 1710.

Hun grootouders waren:

872. Mr. *Johan Dedel,* 16X-1715, burgemr. van 's-Gravenhage, tr. ald. 26 Sept. 1668
873. *Anna Maria Hudde,* 1649—1718.
874. *Salomon van de Blocquery,* 1641—1701, reder te Amsterdam, tr. 7 Dec. 1666
875. *Susanna Scholten,* 1648—1723.
876. *Isaac Muyssaert,* 1637—'97, reder te Amsterdam, tr. ald. 16 April 1673
877. *Margaretha du Bucquay,* 1653—'91.
878. *Jeronimus de Haze,* heer van Stabroek, 1641—1705, tr. Leiden 10 Oct. 1673
879. *Margaretha Helena van Swaenswijck,* 1656—1715.

Wapen *Dedel*[9]).

Wapen Muyssaert: in blauw drie schelpen van goud.

220. *Adriaen Valckenier,* geb. Amsterdam 6 Juni 1695, gouverneur-generaal van Ned. Oost Indië 1737—'41, † Batavia 20 Juni 1751, bijgezet in de grafkelder van zijn schoonvader, 23 Juni, Holl. kerkhof Westhoek no. 27 Batavia, tr. Batavia 4 April 1730

221. *Susanna Christina Massis,* geb. Batavia 27 Jan. 1704, ged. Holl. kerk 29 Juni, † ald. 11 Febr. 1737, begr. Holl. kerkhof 13 Febr.

Hun ouders waren:

440. ***Pieter*** *Ranst Valckenier,* ***ged.*** Amsterdam 15 Mei 1661, schepen ald., bewindhebber O.I.C., † ald. 29 Dec. 1704, tr. Amsterdam 18 April 1686
441. *Eva Susanna Pellicorne,* geb. 1670, † ald. 18 Sept. 1732.
442. Mr. *Isaac Massis,* ged. Den Briel 30 Mei 1658, opperkoopman te Banda, vice-pres. van weesmeesteren, schepen en lid Raad van Justitie te Batavia, † sld. vóór Febr. 1747, tr.
443. Catharinn *Colijns.*

Hun grootouders waren:

880. Mr. *Gilles Valckenier,* 1623—'80, burgemr. van Amsterdam. bewindhebber O.I.Cie., tr. ald. 15 Sept. 1648
881. *Jacoba Ranst,* 1622—'75.
882. *Gaspard Pellicorne* [46]), heer van Lauwenrecht, 1628—'80, schepen van Amsterdam, bewindhebber W.I.Cie., tr. ald. 9 Maart 1670
883. *Clara Valckenier,* 1630—1710.
884. Ds. ***Nicolaas*** *Massis* [47]), 1630—'94, waals pred., tr. Den Briel 14 Oct. 1654
885. *Susanna Commersteyn.*
886- -887, p.m. 48).

Wapen *Valckenier:* in goud een blauwe paal beladen met een verticaal geplaatste zilveren knoestige

46) Met zijn ouders geschilderd door Rembrandt (Bredius, Wallace-collection nos. 406—407).

47) *Massis,* in „De Vroedschap van Zierikzee" door De Vos.

48) Van deze Colijns niets bekend; *Catharina* had een zuster *Christina Colijns,* geh. met *Pieter Tronchin de Mey,* en een broer *Joachim Colijns,* opperhoofd ten comptoire Gelria Paliacatta ter kust van Coromandel, † 1712, geh. met ***Jacomina*** *Nilo.*

stok en vergezeld van twee afgewende rode wassenaars;

Wapen *Massis:* in blauw twee gouden morgensterren, schuingekruist, de bollen omhoog, elke greep voorzien van een rode riem.

222. *Johan Vultejus,* geb. Kassel *24* April 1687, gezant van Zweden te 's-Gravenhage, domeinraad van stadhouder Willem IV, † IJsselstein 8 Mei 1750, tr. 22 Sept. 1733

223. *Sara Johanna de Kempenaer,* geb. *27 Dec. 1700,* † 's-Gravenhage 19 Mei 1735.

Hun ouders waren:

444. *Wilhelmus Vultejus,* geheimraad van de Landgraaf van Hessen, † Kassel 18 Febr. 1717, tr.
445. *Maria Christina Scharff,* † Kassel 18 Dec. 1709.
446. *Danckcr de Kempenaer, geb.* Amsterdam 15 Nov. 1668, burgemr. van Harlingen, raad in den Hove van Friesland, † Leeuwarden 25 Juli 1746, tr. 13 Mei 1694
447. *Romelia van Andringa,* geb. Leeuwarden 29 Sept. 1672, † Harlingen 20 April 1743.

Hun grootouders waren:

888. *Johannes Vultejus* 49), 1605—'84, kanselier van de Landgraaf van Hossen, tr. 16 Oct. 1643
889. *Elisabeth Toffanus.*
890—891, p.m. 50).
892. *Hendrik* de *Kempenaer,* 1623—'90, zijdehandelaar te Amsterdam, tr. ald. 26 Mei 1665
893. *Geertruyt van der Waeyen,* 1627—1702.
894. *Tinco van Andringa,* 1643—'89, grietman Lemsterland, bewindhebber O.I.Cie., tr. Heerenveen 29 Aug. 1669
895. *Eritia van Scheltinga,* 1646—'91.

Wapen *Vultejus:* in zilver een hondenkop en hals van zwart, rood getongd met halsband van goud.

Wapen *De Kempenaer* 9).

224. *Jacobus Kops,* geb. Nijmegen 4 April 1661, koopman in garens in „de Kruiwagen" aan de Brouwersgracht, later op het Singel tussen Blauwburgwal en Korsjesspoorsteeg Amsterdam, † Haarlem 8 Dec. 1722, tr. Haarlem 28 Sept. 1687

225. *Elisabeth Barnaart,* geb. Haarlem 10 Febr. 1666, † ald. 10 sept. 1739.

Hun ouders maren:

448. *Pieter* Kops, geb. Goch 10 Oct. 1617, koopman in garens te Nijmegen, daarna te Amsterdam, †ald. 1 Dec. 1675, tr. Amsterdam 14 Juli 1652
449. Sara *van Limburg, geh.* Amsterdam 28 Mei 1632, † ald. 29 Aug. 1707.
450. *Willem Barnaart,* geb. Haarlem ± 1615, smalwerker, winkelier in manufacturen ald., begr. ald. (Bt. Annakerk) 4 Oct. 1673. tr. Haarlem 16 Febr. 1656
451. *Magdalena Egels,* geb. Leiden. †, Haarlem 11 Dec. 1686.

Hun grootouders waren:

S96. *Godschalck* Kops, 1586—1636, koopman in garens, tr. Goch 1.5 Oct. 3616
897. *Geesken Gerlings* 51), X593-1677.
898. *Abraham van Limburg,* 1594—1669 52), tr. Solberg 31 Maart 1619
899. *Anneke van Loevenich,* 1598—1657 53).
900. *David Barnaart,* 1592-1653, schrijnwerker te Haarlem, tr.

49) *Vultejus,* zie Wapenlroraut 1914, p. 401; Deutsche Ahnentafel Band 11, Lief. 2, Tafel Schmidt, blz. 371 no. 5002.

50) *Scharff,* zie Frankfurter Blätter a° 1910—1911.

51) dr. van *Gerling Peters,* die stamvader is van de familie *Gerling* in „Ned. Patriciaat" a° 1927.

52) Van, *Limburg,* in „Wapenheraut" 1910, p. 50.

58) dr. van *Reinier;* zie genealogie *Van Loevenich* bij H. F. Macco, Aachener Wappen und Genealogieën Band PI, en Beiträge zur Genealogie Rheinischer Adels- und Patrizier Fnmiliën, a° 1 SS7.

901. *Lysbeth Josuasdr. de la Harde,* † 1669.
902. *Cornelis Egels,* tr.
903. *Catharina de Mol.*

Wapen *Kops* 8a).

Wapen *Barnaart").*

226. *Pieter Kops,* geb. Amsterdam 19 Juli 1689, winkelier in manufacturen te Amsterdam, † Haarlem 12 Mei 1734, tr. Haarlem 30 Aug. 1716

227. *Anna Maria Barnaart,* geb. Haarlem 8 Aug. 1693, † ald. 18 Sept. 1735.

Hun ouders waren:

452. *Pieter Kops, geb.* Nijmegen 8 Dec. 1662, † Amsterdam 24 Juni 1703, tr. Haarlem 15 Febr. 1688
453. *Philippina van Casele,* geb. Haarlem 18 Maart 1670, † ald. 16 Oct. 1738.
454. *Cornelis Barnaart,* geb. Haarlem 26 April 1638, koopman in manufacturen, wonende Groot Heiligland ald., † ald. 6 Juni 1714, tr. Haarlem 25 Sept. 1689
455. *Marytje* de *Roos,* geb. 13 Mei 1653, begr. Haarlem 12 Oct. 1713.

Hun grootouders waren:

904—905 = *448-449.*
906. *Philips van Casele,* koopman te Haarlem, † 1668, tr. 84)
907. *Margaretha Terve,* 1631—'80.
908. *Josua Barnaart,* 1616—'4., smalwerker te Haarlem, tr. ald. 10 Febr. 1636
909. Anna *Lievensdr. van der* Voorn, 16. .-1676.

Wapens *Kops en Barnaart = 224-225.*

228. Ds. *Cornelius de Bruyn,* geb. Amsterdam 1691, pred. te Veenendaal, Amersfoort en Haarlem, † ald. 19 Nov. 1740, tr. (ondertr. Amsterdam 12 Juni 1725)

229. *Elisabeth van Oosten,* geb. ald. 8 Sept. 1696, † 23 April 1762,

Hun ouders waren:

456. *Jan* de *Bruyn* 55), ged. Amsterdam 19 Juli 1637, poortcr ald. 1662, makelaar in verfstof ald. 1672, † ald. 12 Sept. 1705, tr. (ondertr. Amsterdam 13 Jan. 1679)
457. Anna *Clarcke,* ged. Rotterdam 27 Oct. 1652.
458. Gerard van *Oosten* 56), ged. Delft 20 Oct. 1658, verfkoper in Rotterdam en Amsterdam, † 1721, tr. (ondertr. Amsterdam 2G Aug. 1680)
459. *Anna* Catharina *Luyken, geb.* ald. 1656, † 1724.

Hun grootouders waren:

912. *Hendrik de Bruyn,* geb. Kleef 1596, poorter en mr. schoenmaker te Amsterdam, tr. ald. 19 Nov. 1623
913. *Tietje Hattum,* geb. Leeuwarden 1598.
914. *Daniel Clarcke,* † *1653,* tr.
915. *Alida Hofland* 67).
916. *Jacob van Oosten,* 1633—'74, impostmr. te Delft on Rotterdam, woonde ald. Lombardstraat, tr. Rotterdam 1 Febr. 1656
917. *Petronella Jacobs van IJsse,* 1638—16 . . .
918. *Gerard Luyken,* 1624—'84, poorter 1652 en zijdelakenkoper tc Amsterdam, tr. ald. 17 Mei 1650
919. *Catharina Borghorst, 1626-1690.*

Wapen *De Bruyn:* in blauw een balk van zilver beladen met een zwemmende dolfijn van natuurlijke kleur;

Wapen *Van Oosten:* doorsneden: 1. a. in goud een roos van rood, b. in zilver een leeuw van zwart, c. in

64) Deze echtelieden testeerden 3 Nov. 1653 bij nots. J. Colterman te Haarlem. Voor *Van Casele,* zie Ned. Leeuw 1921, kol. 96.

55) Voor het milieu van *Jan de Bruyn,* eie Elias „de Vroedschap van Amsterdam".

56) Bekwam. als enige zoon en erfgenaam zijns vaders, veniam aetatis 14 Nov. 1678.'

57) *Hofland,* zie Ned. Leeuw 1950, kol. 357.

goud twee molenijzers van rood naast elkander, d. in zilver twee rozen van rood naast elkander; II. in goud drie dwarspalen van zwart.

230. *Jan Croon,* ged. Haarlem 18 Nov. 1674, le commies gemene landsmiddelen te Haarlem 1726, † ald. 24 Mei 1743, begr. Gr. K. 29 Mei, tr. Haarlem 31 Dec. 1724 [58])

231. *Geertruyd de Pauw,* ged. ald. 16 Maart 1696, begr. Haarlem (Gr. K.) 22 Juli 1777.

Hun ouders waren:
460. *Cornelis Croon, gel).* Haarlem, schipper O.I.Cie. 1686 [59]), tr Hillegom 4 Febr. 1674
461. *Barbara Duyves,* geb. 1648.
462. *Jan de Pauw,* geb. Loosduinen, mr. zilversmid in de Koningstraat te Haarlem [60]), begr. ald. (Gr. K.) 26 Jan. 1704, tr. Haarlem 13 Juli 1694
463. *Maria Maas,* ged. ald. 30 Juli 1658.
Hun grootouders waren:
920. *Jan Croon,* ondertr. Haarlem 1 April 1635, tr. Noordwijk 9 April 1635
921. *Barbara van der Burg,* j.d. van Lisse, wonende to Noordwijk.
922. *Outger Duyvese,* beurtschipper, tr.
923. *Jacomyntje Adriaensdr.*
924. *Lourens de Pauw,* 1618—167 . , ondertr. Voorschoten 17 April 1639, mr. schoenmaker in Loosduinen, tr. Monster (ondertr. Voorschoten 17 April 3 639)
925. Grietje *van Landershoff.*
926. *Carel Maes,* 1627—1708, zn. van *Dirk Maesen* (van Enckhuysen, wonende Turfmarkt te Hoorn), tr. Haarlem 8 Juni 1685
927 *Geertruyd van Vaerle,* 1628—'74 [61]).

Wapen *Croon:* in rood een merk van zilver, vergezeld boven van een driebladige kroon van goud.

Wapen *De Pauw:* 1. en IV. een pronkende pauw van natuurlijke kleur in goud op grond van groen; II. en III. in zilver drie leeuwenkoppen van rood [62]).

232. *Jean Georges Bosset,* geb. 1688, burger van Neuchâtel 1729, koopman in Batavia en Canton, † Grande Rochette 1772, tr. Londen 1728

233, Charlotte Marguerife le Nantonier *de Casfelfranc,* 1708—'98.

Hun *Oudcrs* warcn:
464. *Daniel Bosset,* 1639—1712, tr.
465. *Isabeau Marin.*
466. Gidccn *de Castelfranc,* seigneur de Peyralbe, 1665—1749, tr.
467. *Marie Wilkinson.*
Hungrootouders waren:
928. *Jean Bosset,* 1589-1642, maire *van* Neuveville, tr. 1614
929. *Marie Perrin.*
930. *Jacques Marin,* tr.
931. Marie *Rosselet.*
932. *Adrien de Castelfranc,* † 1688, tr. 24 Febr. 1658
933. *Rachel Bouscasse,* † 1714.
934-935, p.m.

Wapen *Bosset:* doorsneden, a. in blauw twee rozen van zilver aan groengebladerde stelen op een aardhoop van goud, vergezeld van drie sterren (5) van goud: b. in zilver een keper van zwart vergezeld beneden van twee merletten van zwart.

55) Zie noot 35.

59) Wellicht identiek met *Cornelis Croon* a° 1671 commies van de Levantse handel op Texel (A.R.A. 's-Gravenhage, portef. Levantsche Handel 194).

60) Zie Voet, „Haarlemse zilversmeden", p. 69-71.

61) *Abrahamsdr. es Mayke Jans van Heythuysen.* Deze *Mayke* was zuster van de bekende *Willem van Heythuijsen,* stichter van een hofje to Haarlem, *die* tweemaal door Frans Hals geportretteerd is.

62) Zie m.s. wapenboek „Namen en wapens der regeering van Haarlem", *Hendrik Picter de Pauw, raad* a° 1788.

Wapen *De Castelfranc:* in blauw een schip van zilver; in schildhoofd van goud drie klaverbladvormige kruisjes van rood.

234. *Jean Jacques Henri de Lure,* geb. Neuchâtel 6 Oct. 1689, burgemr, ald., † ald. 7 Dec. 1763, tr. Neuchâtel 15 Febr. 1720

235. *Rosa Marguerite Chaillet de la Condre,* geb. 1690, † Neuchâtel 6 Mei 1784.

Hun ouderswaren:
468. *Jean Jacques de Luze,* geb. Chalois (Saintonge, Frankrijk) „refugié", burger te Neuchâtel 1691, tr. Neuchâtel 25 Sept. 1688
469. *Marguerite Bourgeois,* geb. Neuchâtel 16 Oct. 1653, † ald. 19 Nov. 1742.
470. *Abraham de Chaillet,* lid Grote raad te Neuchâtel 1675, tr.
471. *Marguerite Ith.*
Hun grootouders waren:
936. *Jacques de Luze,* tr.
937. *Marguerite Tartarin.*
938. *Abraham Bourgeois,* 1608—'83, lid Grote Raad te Neuchâtel, tr. 1642
939. *Marie Gallandre,* † 1688.
940. *Theodore Chaillet,* tr.
941. *Rose de Pury.*
942. *Jean Ith,* baljuw van Signau (canton de Beru), tr.
943, p.m.

Wapen *De Luze:* I. en IV. in zilver twee halve vluchten van zwart ruggelings gesteld, 11. en III. in blauw een keper van goud beneden vergezeld van een lelie van zilver;

Wapen *Chaillet:* I. in zilver een gekroonde arendskop; 11. in blauw twee weerhaken van goud: 111. in rood een verkort breedarmig kruis van zilver; IV. in zilver een arendspoot.

236. Mr. *Coenraad* des H.R. Rijksgraaf *van Heemskerck,* heer van Achttienhoven enz., ged. 's-Gravenhage 26 Oct. 1714, † 1787, tr. Leiden 23 Oct. 1738

237. *Agnes Margaretha Albinus,* geb. Leiden 19 Mei 1713, † 1773.

Hun ouders waren:
472. Mr. *Jnn Henry des* H.R. Rijksgraaf *van Heemskerck,* heer van Achttienhoven, geb. Amsterdam 15 Febr. 1689, heemraad van de Bremster, eigenaar van „De Keukenhof" te Lisse, † 's-Gravenhage 26 Febr. 1730, tr. ald. 13 Maart 1712
473. *Anna Petronella van Schuylenburch,* ged. ald. 18 Jan. 1693, † ald. 26 Jan. 1766.
474. Dr. *Bernhardus Albinus, gen. Weiss* von *Weissenlöw,* geb. Dessau 7 Jan. 1633, hoogleraar geneeskunde te Frankfort a.d. Oder, later te Leiden, † ald. 7 Sept. 1721, tr. Frankfort a.d. Oder 25 Febr. 1696
475. *Susanna Catharina Rincg,* geb. ald., † Leiden 26 Juni 1.745 [63]).
Hun grootouders waren:
944. *Coenraad* des H.R. Rijksgraaf *van Heemskerck,* 1646-1702, ambassadeur, tr. 12 Juli 1673
945. *Cornelia* Pauw, vrouwe van Achttienhoven enz., 1648—1725.
946. Mr. *Willem van Schuylenburch,* heer van Duckenburg, 1646—1707, burgemr. van 's-Gravenhage, tr. ald. 22 Aug. 1673
947. *Antonette van der Wiek,* 1633—1710.
948. *Christoforus Albinus genaamd Weiss* von *Weissenlöw,* 1622-1706, burgemr. ran Dessau, tr.
949. *Rebecca Stieler.*
950. Dr. *Thomas Siegfried Rincg,* 1644—1707, hoog-

63) *Albinus-Rincg,* zie „De Kwartieren Van Woolderen" j° genealogie Hoeufft a° 1905. en J. C. Beckmann, „Historia des Fürstenthums Anhalt" a° 1710 VII Th. IV p. 370 vlg.

leraar in de rechten Frankfort a.d. Oder, tr. Brieg (Silezië) 23 Jan. 1674

951. *Susan Maria von Scholtz.*

Wapen *Van Heetnskerck:* in blauw een leeuw van zilver rood getongd en genageld.

Wapen *Albinus:* 1. en IV. een dwarsbalk van goud op een van blauw en zwart doorsneden veld en over alles heen een goud gekroonde zilveren leeuw met een zwaard van natuurlijke kleur in de klauwen; II. en 111. de Friese adelaar, hartschild in rood een hellebardier met hellebaard in rechterhand en de linkerhand rustend op het gevest van zijn zwaard.

238. *Elbert Testart,* geb. Amsterdam 24 Jan. 1712, burgemr. van Haarlem, bewindhebber O.I.C[ie]., † Haarlem 5 Nov. 1776, tr. ald. 26 Febr. 1737

239. *Anna Margaretha Fannius,* ged. Den Brie1 19 Jan. 1718.

Hun ouders waren:

476. *Pierre Tcstarf,* geb. St. Quentin 30 Maart 1663, koopman te Amsterdam, † ald. 3 Mei 1717, tr. Amsterdam 22 Dec. 1709
477. *Geertruyd Slicher,* geh. ald. 20 Maart 1654, † ald. 2 Dec. 1742.
478. Mr. *Cornelius Fannius,* vrijheer van Oud-Haarlem, en Kortenhos, geb. 's-Gravenhage, raad en schepen tc Den Briel, later te Haarlem, † 's-Gravenhage 6 Juni 1733, tr. Haarlem 24 Juni 1714
479. *Judith Guldewagen,* geh. Haarlem 1 Jan. 1692.

Hun grootouders waren:

952. *Pierre Testart,* tr.
953. *Rachel Crommelin.*
954. M1. *Elbert Slicher,* 1652-1717, commies convooien en licenten, burger-lt. te Amsterdam, tr. Amsterdam 27 Oct. 1676
955. *Catharina* de *Hochepied,* 1656-1703.
956. Mr. *Cornelis Fannius,* heer van Oud-Haarlem, 1625—'75, raad in het Hof van Holland, tr. 10 Febr. 1655
957. *Catharina van Sypesteyn,* vrouwe van Oud-Haarlem, 1629-1709.
95s. Mr. *Abraham Guldewagen,* 1667-1728, burgemr. van Haarlem, tr. ald. 23 Aug. 1689
959. *Anna Margaretha de Ridder,* 1671-1727.

Wapen *Tesfarf: in* goud een zwarte morenkop met zilveren hoofdband.

Wapen *Fannius:* I. en IV. in blauw drie St. Jacobsschelpen van zilver (2-1); II. en 111. in goud een dwarsbalk van rood beladen met drie merletten van zilver.

240. Mr. *Rijcklof Michielsen Goens,* geb. Utrecht 29 Nov. 1670, pres. Raad van Justitie te Batavia 1706, ontv. Oostenrijkse rechten op de Schelde 1709, † Delft 20 Aug., begr. 's-Gravenhage (St. Jacobskerk) 28 Aug. 1758, tr. Batavia vóór 1709

241. *Elisabeth Leydecker,* geb. ald. Juni 1682, begr. 's-Gravenhage (St. Jacobskerk) 11 Maart 1729.

Hun ouders waren:

480. Mr. *Volkert van* Goens, ged. Batavia 30 Oct. 1644, lid Raad van Justitie te Batavia, vroedschap van Schiedam, † ald., tr.
481. *Joanne Christina* Sasse van den *Bossche,* ged. Utrecht 28 Dec. 1651.
482. Dr. med. en theol. *Melchior Leydecker,* geb. Amsterdam 1644, pred. te Nieuwerkerk op Schouwen en te Batavia 1678, † Tocgoe 16 Maart 1701, tr. Batavia
483. *Antonia van Riebeeck,* ged. Malacca 8 Nov. 1663, † Batavia.

Hun grootouders waren:

960. *Rijklof van Goens,* 1619—1682, gouverneur-generaal van Ned. Oost-Indië, tr. Bstavia 13 Sept. 1640
961. *Jacomina* Rosegaard, 1617—'67

962. Mr. *Gerbrand* Sasae *van* den *Bossche,* 1630-.....; advocaat te Utrecht, tr 's-Gravenhage 23 April *1648*
963. *Wendelina van den Broeck.*
964. *Marinus Leydecker* [64]), 1610—'70, keurmr. te Zierikzee, later koopman te Amsterdam, tr. Zierikzee 28 Juli 1637
965. *Digna Brandijns* gezegd Vierling, 1614—'55.
966. Johan *van Riebeeck* [65]), 1619—'77, commandeur aan de Kaap de Goede Hoop enz., tr. Schiedam 28 Maart 1649
967. *Maria Quevellerius,* 1629—'64.

Wapen *Van Goens* [8a]).

Wapen *Leydecker:* in blauw drie goud geknopte rozen van zilver, de twee bovenste elk overtopt door een schedepunt van zilver.

242. *David Bosch.* geb. 3 Juli 1686, brouwer, schout van Leiderdorp, † ald. 6 Juli 1767, tr. Rijswijk (Z.-H.) 19 Juli 1712

243. *Wendelina van Alphen,* geb. 's-Gravenhage 8 Juni 1687, † Leiderdorp 5 Juli 1775.

Hun ouders waren:

484. *Hendrik Bosch,* geh. Amsterdam 1652, koopman ald., tr. (ondertr. ald. 4 Sept. 1681)
485. *Abigael Bagelaar,* geb. ald. 1662.
486. Mr. Johannes van *Alphen,* ged. Leidsendam 7 April 1652, advocaat, † 's-Gravenhage 9 Maart 1709, tr. Wassenaar 10 Sept. 1679
487. *Willemina Bort,* ged. 's-Gravenhage 6 Juni 1660, † ald. 27 Sept. 1711.

Hun grootouders waren:

968. *David Bosch,* 1602-16.. , kramer, tr. Amsterdam 6 April 1638
969. *Rachel* Otten.
970. *Otto Bagelaer* [66]), 1623-16. ., gouddraadtrekkor te Amsterdam, tr. ald. 27 Aug. 1652
971. *Margriet de Bruyn,* 1632-16.. .
972. *Daniel* van *Alphen,* 1623—'71, hurgemr. van Leiden, tr. Leiden 14 Dec. 1649
973. *Tannetje De Ramout* (of *Dermout*), 1621—'77.
974. *Mr. Pieter Bort,* 1616—'74, adv. Hove van Holland, tr. Leiden Sept. 1656 [67])
975. *Wendelina* de *Witt,* 16 . .-1702.

Wapen *Bosch* [68]): doorsneden a. gedeeld 1. in blauw drie sterren van goud, 11. in rood een verticaal geplaatst zwaard van zilver, de punt omhoog: b. in zilver vijf bomen naast elkander op een grond van natuurlijke kleur.

Wapen *Van Alphen* [8a]).

244. *Josué l'Ange,* geb. Leiden 22 Sept. 1683, koster van de Vrouwenkerk te Leiden, begr. ald. April 1749, tr. Leiden 14 Mei 1719

245. *Anna Gockels,* ged. Leiden 30 Sept. 1691, † ald. 20 Maart 174 1.

Hun ouders waren:

488. *Josué l'Ange,* geb. Sedan 1625, lidmaat Leiden op attest. van Maastricht 1651, koster Waalse kerk Leiden, † Leiden 9 Dec. 1701, tr. ald. 4 April 1679 [69])
489. *Marie Plançon* [70]), geb. bij St. Amant, † Leiden 25 April 1698
490. *Pieter Gockels,* geb. Kakerbeck(?) in Saksen, mr. schoenmaker Leiden, tr. ald. 11 Juni 1685
491. *Trijntje Gembruck,* geb. in het land van Gulick, begr. Leiden 1691/92.

64) Genealogie *Leydecker,* door Mr. Reinier van Heemskerck, a° 1805.
65) Zie „Jan van Riebeeck, zijn voor- en nageslacht", a° 1952.
66) zn. van Jan Baguelar, van Norwich.
67) Zie Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg in Ned. Leeuw 1952, kol. 56—58.
68) Zegel van *Cornelia Bosch,* kwartier 121, bij nots. J. J. Schmolck te 's-Gravenhage (collectie R. T. Muschart).
69) als weduwnaar van *Marie Anseau.*
70) „ma servante laquel m'avoy servy plus de vingt année".

Hun grootouders waren:
976—979, p.m.
980. *Dirck Gockels,*
981-983. p.m.

Wapen *l'Ange:* in zilver twee dwarsbalken van rood, vergezeld boven van een lelie, midden een ster (6) en beneden een ster (6).
Wapen *Gockels:* in zilver een haan, rood getongd en gekamd.

246. *Louis Teissèdre,* geb. St. Hypolite (Languedoc) 1675, majoor in Statendienst, † Leiden 26 Juni 1751, tr. Namen 7 Mei 1739 sa cousine germaine.
247. *Jeanne Teissèdre,* geb. St. Hypolite (Languedoc) 1721, † Haarlem 31 Juli 1805.

Hun ouders maren :
492-495, p.m.
Hun grootouders waren:
984—991, p.m.

Wapen *Teissèdre*[71]): 1. een gebladerde boom op grond, boven vergezeld aan weerszijden van een ster (5) en beneden vergezeld rechts van een gebladerde bloem op grond: II. drie hondenkoppen naar rechts gewend (1-1-1).

245. *Willem Jacob Frederik van Dopff,* medeheer van Liedekerke-Beaufort, geb. Brussel 11 Maart 1716, lt.-generaal, adj.-generaal van Prins Willem V, tr. Zaltbommel 9 Febr. 1755
249. *Seyna Anna Elisabeth van Borssele van der Hooghe,* geb. ald. 25 Dec. 1733, † Breda 3 Aug. 1816.

Hun ouders waren:
496. Frederik *Karel von Dopff,* heer van Nedercanne enz., geb. Maastricht 23 Nov. 1685, generaalmajoor, † Middelburg 13 Aug. 1749, tr. ald. 10 April 1715
497. Cornelia Clara Huyssen vn Kattendijke, geb. ald. 29 Oct. 1697, begr. Maastricht 22 Aug. 1727.
498. *Willem Hendrik van Borssele van der Hooghe,* heer van Geldermalsen, ged. 's-Gravenhage 1 Jan. 1697, burgemr. van Zaltbommel, † 1746, tr. 10 Sept. 1727
499. *Albertina Clasina van Brakell,* geb. 1712, † Zaltbommel 30 Dec. 1733.

Hun grootouders waren:
992. *Daniel Wolff von Dopff,* heer van Nedercanne, 1655—1718, lt.-generaal, gouverneur van Maastricht, tr.
993. *Catharina Maria van Volckershoven,* 16 . . — 1705.
994. *Jan. Hendrik Huyssen,* heer van Kattendijke, 1667—1708, burgemr. van Middelburg, tr. St. Laurens 4 Dec. 1689
995. *Maria Suzanna Huyssen,* vrouwe van Vossemeer, 1659—1713.
996. *Adriaen van Borssele van der Hooghe,* heer van Geldermalsen, 1658—1728, gezant naar Engeland, ondertr. 's-Gravenhage 19 Febr. 1696
997. *Geertrud van Welderen,* 16 . .-1732.
998. *Carel Philips* wan *Brakell,* 16611737, rentmr. van Bergen op Zoom, tr.
999. *Wilda van Wijhe,* 1684—1748.

Wapen *Van Dopff*[9]).
Wapen *Van Borssele*[9]).

250. *Louis Bouquet,* geb. Rolle (Zwitserland), lt.-generaal in Staten-dienst 1772, † Breda 18 April 1781 [72]), tr.
251. *Marie Sophie Bergier.*

71) Vgl. nots. H. J. Kreit, Leiden, no. 1964, en nots. A. Bas, Dordrecht, no. 1036.

72) Vgl. Dictionnaire biogr. des Genevois et des Vaudois, par A. de Montet a° 1877 à Lausanne, sub voce Bouquet. Oudere gegevens in Zwitserse bronnen niet te vinden.

Hun ouders waren :
500—501, p.m.
502. *Samuel Bergier,* xcigneur d'Illens, geb. 1698, opperhoutvester te Lausanne, † 1762, tr.
503. *Anna Rochat.*
Hun grootouders waren:
1000—1003, p.m.
1004. *Ferdinand Bergier*[73]), † 1750, tr.
1005. *Marguerite Beausire.*
1006—1007, p.m.

Wapen *Bouquet:* 1. en IV. in blauw een keper vergezeld van twee arenden en beneden van een vis, alles van goud, II. en III. in rood drie kattenkoppen van goud.
Wapen *Bergier:* in blauw een ram van zilver, gehoornd en genageld en „masculé" van goud, dragend aan de hals een herdersstaf van goud.

252. Ds. *Cornelis Krayenhoff,* geb. Doetinchem (?) 1662, pred. te Veghel 1700, † ald. 5 Sept. 1729, tr. 1717
253. *Adriana Catharine van Ruelo,* geb. 1686, begr. Nijmegen 26 Maart 1774.

Hun Ouders waren:
504. *Cornelis Jansz.,* koster en beyerman Borcnkerk Kampen, begr. ald. 1.1 Maart 1662, tr. (ondertr. Kampen 8 Juli 1659)
505. *Catharina Schimmels,* geb. Doetinchem, † 29 Juni 1695.
506. *Johannes van Ruelo,* tr. 11 Maart 1685 [74])
507. *Christina Leydekkers,* geb. 27 Sept. 1662.
Hun grootouders waren:
1008. *Johan Cornelisz.,* koster Bovenkerk Kampen, tr.
1009. *Anna Jansdr.*
1010—1013, p.m.
1014. *Abraham Leydekkers,* 1630—'96, tr. Vaals 19 Juni 1661
1015. *Helena Lamberts,* 1624—16 . . .

Wapen *Krayenhoff*[9]).
Wapen *Van Ruelo:* in zilver een staand hert van zwart tegen een boom op groene grond, rechts in het schild.

254. Mr. *Jan Willem de Man,* heer van Noordgouwe (Zeeland), ged. Oss 6 April 1687, adv. te Nijmegen, ambtman en richter van Batenburg, Hernen, enz., auditeur-militair te Nijmegen 1722, † Nijmegen 17 Dec. 1741, tr. Neerbosch 8 Oct. 1715
255. *Hendrina Backer,* geb. Nijmegen 3 Sept. 1697, † ald. 27 Aug. 1736.

Hun Ouders waren[75]):
508. *Engelbert de Man,* ged. Nijmegen 23 Febr. 1658, commandant regimt. Verpoorten 1709, † Bellagar (Spanje) 25 Sept. 1710, tr. Oss 27 Mei 1684.
509. *Clara van der Meer van Berendrecht,* geb. Gorcum 1648, † Buren 29 Sept. 1704.
510. *Thomas Backer,* gcd. Nijmegen 18 Oct. 1668, gemeensman ald., begr. ald. 20 Oct. 1725, tr. Neerbosch 4 Juni 1.693
511. *Jacoba Verhagen,* god. Nijmegen 31 Jan. 1677, † ald. 1735.

Hun grootouders waren:
1016. *Marcus de Man,* 1627—'85, ontr. van het hoofdgeld Nijmegen, tr. 1651
1017. *Wilhelmina Born,* 1635—'96.
1018. Mr. *Maximiliaan van der Meer van Berendrecht,* 1612—'84, adv. voor den Hove van Holland, tr. 's-Gravenhage 22 Juni 1639
1019. *Emmerentia van Clootwijck,* 16 . . —1650.

73) *Bergier,* „famille qualifiée du pays de Vaud; droit de jurisdiction 1662", (Almanach Généalogique de Suisse, a° 1933).

74) Zie genealogie *Leyendekker* bij H. F. Macco „Aachener Wappen und Gencalogiën", Bnd. 1, a° 1907.

75) Vele van deze kwartieren welwillend medegedeeld door kolonel b.-d. J. P. de Man.

1020. *Roelof Backer*, gemeensman te Nijmegen, tr. ald. 5 Jan. 1668
1021. *Elisabeth Stevensdr.*
1022. *Mathijs Verhagen*, 1642—1719, tr. Nijmegen 12 Mei 1667
1023. *Willemina Born*, 1641—'99.

Wapen *De Man*[8a]).
Wapen *Backer:* in zilver een ankerkruis van blauw.

Errata et addenda:

no. 46. † Arnhem.
no. 92.. geb. Zwolle 17 Mei 1 7 2 7, tr. Warnsveld 7 Nov. 1755.
no. 93, geb. huize Boedelhof, Warnsveld, 18 Sept. 1735, † huize Zwaluwenborg, Oldebroek, 16 Oct. 1770.

Naamregister.

Van de kwartieren *Haitsma Mulier-Labouchere* zijn de persoonsnamen niet afzonderlijk geklapperd, aangezien deze worden opgenomen in het alphabetisch naamregister van dit Maandblad, jaargang 1954.

KORTE **MEDEDELINGEN.**

De afkomst van het geslacht Quarles.

(LXVII, kol. 140-154; LXXI, kol. 122-126.)

Mr. C. W. Brand, genealoog te Londen, vond voor mij (hetgeen ik hem had opgedragen te zoeken) in de Registers of Swithins Church, London Stone, Londen, die enige tijd weg waren voor reparatie wegens brand- en waterschade, en waarvan de volgende begraaf-acte zeer bleek en onduidelijk was geworden:

„Mr. *Edward Quarles*, died of the plague, buried the „5th Sept. 1625 in the Midle Ile (= Middle Aisle). – Had „the great Bell (tolled), close to Ladye Hart's pew." – (Zie Ned. Leeuw LXVII, kol. 145 en 149.)

Mr. Brand schreef mij hierbij tevens:

„There is no sign of the burial of *John Quarles* but in the „period 1644/9, parts of the pages are mutilated, destroyed „by fire and damp. – As far as the City of Westminster „is concerned, there are several old parish churches there, „where he might have been buried. I have examined a copy „of those of St. Margarets, Westminster, but the entry does „not appear there." –

H. MIJNSSEN.

Kerkregisters Malacca,

Zoals bekend bevinden zich in het Algemeen Rijksarchief de Excerpten Van Beuningen van Helsdingen van de Kerkregisters van Malacca (Aanwinsten 1920, XXXIV, 1 t/m 9 en Aanwinsten 1935, VI, 1 t/m 7 (met klapper)). In verband met het feit, dat deze excerpten niet volledig zijn (dopen, waarbij de ouders met patronymen worden vermeld zijn niet overgenomen), schreef ik naar Malacca om een inlichting uit de originele registers.

Ik ontving het bericht, dat na de Japanse bezetting deze registers naar Londen waren gestuurd, waar zij bewaard worden op het Public Record Office, Chancery Lane, W.C. 2. Voor inzage van deze registers heeft men een introductie nodig van de Singapore Diocesan Association, Chairman: N.R. Jarrett G.M.C., Anstye, Innhams Wood, Crowborough, Sussex.

Bij een recent zakenbezoek aan Londen had ik gelegenheid één dezer registers in te zien. Enkele andere delen werden juist gerestaureerd en zullen niet voor eind April weer beschikbaar zijn.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT JR.

BOEKBESPREKING,

Genealogisches Handbuch des Adels, Band 6, Gräfliche Häuser B, Band 1. Verlag von C. A. Starke, Glücksburg/Ostsee 1953.

Dit eerste deel van deze nieuwe serie vormt de voortzetting van de vroegere Gothaische Gräfliche Taschenbücher B en behandelt dus grafelijke geslachten van Duitse of Oostenrijks-Hongaarse adel, niet vallende onder het begrip „Uradel" (behandeld in de serie Gräfliche Häuser A). Van de voorwaarden omtrent Duits- of Oostenrijks-Hongaarse adel kan de redactie in bepaalde gevallen afwijken en zulks is in dit deel geschied ten aanzien van de artikelen: *Bernadotte af Wisborg* (Luxemburgs Graaf 2-7-1951) en *Heiniger d'Eriswyl* (Siciliaans Conte 1838, opvallend is, dat hier de preciese datum van het graven-diploma niet wordt vermeld) en *Kotzebue* (Russisch Graaf 26-6-1874).

Een aantal families zijn opgenomen, die haar titel ontlenen aan een min of meer recente adoptie: van deze noemen wij: von *Houwald, Kotzebue, von Piickler von Schwichow;* in hoeverre de Nichtbeanstandung der Namenführung lt. Beschluss der Abteilung für adelsrechtliche Fragen resp. Nichtbeanstandung des Estld. Stammadelsverbandes iuncto een „Bestätigung" door de Grootvorst Cyril van Rusland als chef van het Tsarenhuis een voldoende adelsrechtelijke basis opleveren voor het legaal voeren van de grafelijke titel onttrekt zich aan onze beoordeling.

Enkele der opgenomen geslachten hadden of hebben een min of meer sterke band met Nederland. Wij vermelden hier *von Geldern-Egmond (Egmont),* stammende uit een bastaardtak der Hertogen *van Gelre* uit het huis *Egmond;* het geslacht *von Francken-Sierstorpff.* waartoe de grootmoeder van moederszijde van Z.K.H. Prins Bernhard behoorde; von *Perponcher-Sedlnitsky, eens* deel uitmakende van de Nederlandse adel. Tussen de pag. 112 en 113 valt op het portret van *Charlotte* Gräfin *von Frisch-geboren* Freiin *von Gartenberg Sadogorska (1752—1828),* behorende tot het nog in Nederland voortlevende geslacht *(Domela) Nieuwenhuis (Nyegaard) (zie* Ned. Patr. XI (1920), pag. 389).

Bij de geslachten *Revertera von Salandra,* als jongere tak stammende uit de Napolitaanse hertogen van Salandra, en *von Silva-Tarouca,* stammende uit *Emanuel* Hertog (bij eerstgeboorte in de Oostenrijkse Nederlanden 1735) *de Silva-Tarouca,* kan men zich de vraag stellen of deze geslachten niet onder de Fürstliche Häuser behoren te worden gerekend.

Enige aanvullingen mogen hieronder volgen:

pag. 73: .... *v. Stuers,* lees: Jkvr. *Louise Wilhelmine Françoise Félicité de Stuers.*

pag. 168': *E. H. P. Juta,* lees: *Eduard Henri Panthaléon Juta.* Ned. Patriciaat IV (1913), pag. 199, vermeldt als zijn geboortejaar 1 9 1 0.

pag. 1 9 0: *John Bowman,* lees: *John Paget Bowman* of the Baronets Bowman, ★ 12.2.1904.

pag. 219: *Helene* Gräfin *zu Waldeck und Pyrmont* (× I. Bergheim 28.9.1878 *Carl Reinhard Adalbert* Graf *von Aldenburg-Bentinck;* gesch. 16.5.1885).

pag. 249: Jkvr. *A. J. Th. Pauw van Wieldrecht* (x II. 's-Gravenhage 29.11 .1937 Jhr. *Herman Adriaan van Karnebeek,* ★ 's-Gravenhage 11.11.1903).

pag. 252: *Jules Rens,* lees: *Julius Rens.*

pag. 329: *Therese Maria* Gräfin *Pálffy von Erdöd,* ★ Merklin 26.3.1934, × April 1954 *Hendrik Alphons Maria van Ogtrop,* ★ Amsterdam 17.5.1928.

pag. 33 *Adelaïde* Gfin *van Reede,* lees: *Wilhelmina Frederica Adelheid* (Deens Barones) van *Reede* of the Earls of Athlone, dr. van *Arend Willem* (Deens Baron) *van Keede* en *Wilhelmina Carolina Elisabeth Albertina von Krüsemarck.*

pag. *363:* Mr. G. *W.* Baron *de Vos van Steenwijk* werd geboren te De Wijk (Drenthe) 14.5.1895.

pag. 407: *Helene* Jkvr. *van Bevervoorden tot Oldemeule,* lees: Jkvr. *Hélène Christine Marie t'rançoise van Bevervoorden tot Oldemeule,* dr. van Jhr. *François* van *B. tot 0.* en *Gertrud von Alvensleben* a.d. H. der Grafen von Alvensleben.

pag. 423: Lady *Magdalene Dallas,* lees: *Madeline Dallas* (zij was niet Lady M. Dallas; haar familie behoorde niet tot de „Peerage"; haar oom George *Dallas* werd in 1798 tot Baronet verheven).

pag. 501: *Luise* Freiin *von Löbenstein,* lees: *Wilhelmine Luise Coelestine Loebenstein* (zie Der deutsche Roland 1937, p. 93-94).

Bewonderenswaardig is over het algemeen wederom de volledigheid der verschafte gegevens; de uitvoering en druk zijn als steeds voortreffelijk.

W. W. van Valkenburg.

De Aanbreng der Vijf Deelen van 1511 en 1514 (aflevering V) VI. Baerderadeel. Uitg. Van Gorcum en Comp. N.V., Assen 1954.

Deze, in dit Maandblad 1953, kolom 421, besproken, publicatie is thans met deze zesde aflevering, bewerkt door Dr. J. C. Tjessinga, voltooid en afgesloten.

Wij mogen voor de inhoud van deze kohieren der in de grondbelasting aangeslagen landerijen en hun groot belang voor de genealoog verwijzen naar hetgeen wij bij bovenvermelde boekbespreking daarover mededeelden.

De prijs dezer aflevering bedraagt ƒ 2,70 (voor leden der Friese Academie ƒ 1,70).

W. W. van Valkenburg.

Genealogyske paedwizer en list fan testamint en, door R. S. Roar da. Uitgave van het Genealogisch Werkverband van de Friese Academie 1953.

Voorafgegaan door een handleiding voor de Friese genealoog, waarin o.m. voorbeelden van kwartierstaat, stamboom e.d. en tal van wetenswaardigheden voor cle beginnende, doch ook voor de meergevorderde genealoog, volgt een alphabetische lijst van personen, die blijkens de processtukken bij de Civiele sententies van het Hof van Friesland hebben getesteerd tot het einde van de 18de eeuw.

Een zeer nuttig boekje voor een ieder, die in Friesland genealogische nasporingen verricht.

W. W. van Valkenburg.

De doopsgezinde Krommenieër zeildoekfabrikeursfamilie Kuyper, door J. A t en. Gedrukt bij Zaanl. Stoomdrukkerij E. Smit, Koog a/d Zaan.

Dit aardige boekje beschrijft op zeer goed gedocumenteerde wijze de geschiedenis van de afstammelingen van *Simon Pietersz. Rups,* † *1673,* wiens zoon genaamd was *Jan Simonsz. Kuyper.* Uit de familie *Kuyper,* zelf zeer notabel in Krommenie, stamt een groot aantal thans nog bekende families, zoals blijkt uit de achterin bijgevoegde overzichtstabel: wij noemen hiervan de geslachten: *Laan, Aten, Kaars Sijpesteyn en van Nijmegen Schonegevel.*

De ups en downs van het nageslacht tot ± 1800 worden op zeer onderhoudende wijze beschreven, waarbij men een levendig beeld krijgt ook van leven en bedrijf in Krommenie en omgeving gedurende de Republiek.

Een aantal mooie illustraties verlevendigen deze zeer geslaagde uitgave, welke voor ƒ 3,25 verkrijgbaar is.

W. W. van Valkenburg.

Uit den gulden bijkorf, genealogisch-historisch-economische studiën van Zaansche families, door Gerrit Jan Honig, Uitg. P. Out N.V., Koog aan de Zaan. 1952.

Dit bijzonder mooi uitgegeven en omvangrijke boekwerk verscheen als vervolgdeel op het „Stamboek Smit" en heeft als uitgangspunt genomen de zestien kwartieren van de kinderen van het in 1797 gehuwde echtpaar *Smit-Honig.*

Aansluitende op deze kwartierstaat, behandelt de schrijver in uitvoerige genealogieën de geslachten: *Honig(h), Caeskoper, de Jager, Hero, Kuypers, Appel, Speciaal, Pekelharing, Smit* (uit Assendelft).

Een uitvoerig hoofdstuk over „Zaansche Reederijen" besluit dan dit werk.

Deze korte opsomming geeft echter slechts een zeer summier beeld van de inhoud van deze studie: het, een kleine 500 bladzijden tellende boek geeft toch door zijn uitgebreide en zeer grondige bewerking talrijke illustraties e.d. ook tevens een uitvoerige historische beschrijving van het Zaanse economische leven tot in de 19de eeuw.

Niet alleen voor de genealoog, doch ook voor de econoom en historicus vormt dit werk een onuitputtelijke bron van gegevens.

Dat de zeer deskundige schrijver gelegenheid heeft kunnen vinden om een en ander voor het belangstellende publiek in druk vast te leggen, stemt tot dankbaarheid.

W. W. van Valkenburg.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Becker-van der Chijs. Gevraagd worden nadere gegevens omtrent de ouders, *Wilhelm August Becker* en *Geerfruida Johanna van der Chijs* en voorouders van hun dochter *Aletta Sophia Charlotte Becker,* geb. te ? 9 Januari 1802, † Vreeland 12 Sept. 1885, gehuwd (plaats en datum onbekend) met *Cornelis van Rinsum,* geb. Amsterdam 8 Aug. 1806, † ald. 8 Maart 1870.

Velp (G.). J. V. van Marken.

Bemme-van Drielenborg. (LXIX, 93: LXX, 423). *Christina van Drillenburg* († Utrecht 11 Januari 1702) huwt als weduwe van *Leenard van Gouwenraeck* (samensteller van „Erato" eeg in 1646 verschenen Utrechts liederboekje) te Utrecht 4 Juli 1676 *Jan Schoth,* wedr van *Stijntgen Teunisdr. van Doesborgh,* zoon van *Claes Jacobsz. Schoth* (geboren Brussel, zwaardveger te Dordrecht en Schoonhoven) en van *Marijchen Petersdr.* (in 1628 oprichtster van de eerste Utrechtsche vingerhoedmolen). *Jan Schoth* werd gedoopt te Schoonhoven 16 Juni 1605, † Utrecht 28 Aug. 1688, burger Utrecht 1 Aug. 1635, vingerhoedmaker eerst te Utrecht, sedert circa 1645 aan De Bilt (een afbeelding van zijn vingerhoedmolen, die hij met water deed „omgaen" tegenover de buitenplaats Zandwijck aan de Biltse Grift is aanwezig in Gemeente-Archief Utrecht).

Het huwelijk *Schoth-van Drielenburg* bleef kinderloos.

Utrecht. J. Sluijters.

Blockhovius. Nadere gegevens gevraagd over het voorgeslacht van *Lucretia Blockhovius,* geb. te Monikkendam, tr. 1° *Alexander van Harten,* kapitein van de Republiek Venetië,

† te Middelburg: tr. 2° *Pieter de Lange,* opperkoopman van de V.O.C. te Mazulipatnam; tr. 3° *Louis Philibert de Vernatti.*

's-Gravenhage. MR. E. VAN WEEL.

Blomkolk-Voorn. Gezocht personalia, ouders en grootouders van *Jan Frederik Blomkolk* en zijn echtgenote *Agnita Voorn,* uit wie 21 Sept. 1784 te Amsterdam een dochter *Francina Johanna* geboren wordt.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Deckers. Zijn over het zeer vertakte, merendeels R.K. geslacht *Deckers* genealogieën, fragmenten daarvan of andere gegevens beschikbaar?

Haarlem. A. C. POLVLIET.

Draex. Nadere inlichtingen gevraagd betreffende de geboorteplaats en het voorgeslacht van *Alida Draex,* wed. *Abraham Uijlenbroeck,* genoemd in het artikel „De nalatenschap van de Lt. Adm. Corn. Tromp" in de Nederlandsche Leeuw van 1925, jrg. 43, kol. 236.

Amsterdam. W. NIEKERK.

van Drongelen, (LXVIII, 156). Ik wil mijn vraag over de voorouders van *Johanna Jacoba van Drongelen* (geb. ? in 1790, † Dongen 24 Februari 1861), echtgenote van *David Christiaan Middelaer,* als volgt aanvullen:

Welke familie-betrekking bestaat er met *Frans Lodewijk van Drongelen,* die in 18 18 vennoot was van de Bierbrouwerij „Het Scheepje", v/h van der Aa, Schmidt en Comp., te Haarlem?

Was de familienaam van haar moeder wellicht *Smits?*

Montréal. J. A. F. S. VAN ALPHEN.

van den Engh-(van) Scheers. Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Pieter van den Engh,* geb. Dordrecht, huwt Dordrecht, 20 Juni 1762 *Willemijna (van) Scheers,* geb. Dordrecht.

Den Helder. W. ENTERMAN.

van **Gessel-Gesselius.** (LXXI, 34, 72). In protocol van notaris J. Moll te Amersfoort is op 10 Juli 1634 ingeschreven copie van testament d.d. 8 Febr. 1627 van *Jan C. Gesselius* en diens vrouw *Catharina de With;* als hun gehuwde zoons worden in dit testament genoemd: *Cornelis, Otto, Peter* en *Tyman* en als hun ongehuwde dochters: *Marrichgen* en *Janneken.* Voorn. acte van 1634 wordt ondertekend door: *Otto van Gessel, Peter van Gessel,* dor. *Timan van Gessel, Adriaen Mol* echtgenoot van *Maria van Gessel* en *Johanna van Gessel,* alsmede door *Willem van Lyelaer,* als oom en medemomber over de kinderen van Dr. *Cornelis van Gessel.*

Huw.voorw. not. J. van Ingen, Amersfoort 26 Aug. 1612: *Otto van Gessel* en *Henrick van Renseler* van wegen mr. *Johannes Gesselius,* geassist. met doctor *Cornelius Gesselius,* zijn zoon, bruidegom en *Willem van Lielaer* de jonge en *Gijsbert van Lielaer,* uyten namen van *Willem van Lielaer,* vanwege *Johanna van Lielaer,* bruid. Laatstgenoemde is de jongste dochter van *Willem* en *Emmighjen van Dashorst* blijkens hun testament van 28 Aug. 1613 not. J. van Ingen. Dr. *Cornelis van Gessel* en joffr. *Johanna van Lielaer* testeren 2 Maart 1624 (not. Zwaerdecroon, Utrecht): legaten aan oudste zoon *Jacob* en zoon *Johan.* Acte not. B. van Eck, Utrecht d.d. 13 Oct. 1651: *Emmerentia* en *Catharina van Gessel,* gezusters en mundige dochters van *Johanna van Lielaer, wed. Corn, v. Gessel,* machtigen hun aanbehuwde broeder *Mathias van Milanen* (huw.voorw. zelfde not. 8 Mei 1646; hij oud 25 jaar, met *Maria van Gessel,* oud 26 jaar) gagie enz. te ontvangen van hun in Oost Indië als chirurgijn overleden broeder *Jacob van Gessel.* Not. B. van Eck, acte 2 Sept. 1654: codicil van *Johanna van Lielaer.* wed. Corn. *van Gessel* op haar dochter *Cecilia van Gessel.* Acte not. H. Ruysch, Utrecht 28 Dec. 1638 machtiging van *Johanna van Lielaer,* wed. *Corn. van Gessel* op haar zwager *Otto van Gessel. Johanna van Lielaer* is kort voor 2 Sept. 1666 overleden, want dan wordt besloten haar voorlopig te begraven (not. B. van Eck, Utrecht).

Peter Jan van Gesselszn., won. te Amersfoort, huwt te Utrecht 24 Sept. 1614 (voor schepenen) *Geertruidf van Lemputten,* mr. *Adamsdr.,* won. te Utrecht, na ondertr. te Amersfoort (zie N.L. 1916, k. 212). Hij, *Peter,* hertrouwt, als wedr. van *Geerfruide van Leemput,* won. te Utrecht 12 Nov. 1625 (voor schepenen) *Vreda Baerkens,* wed. *Antoni Vermuer.* won. Doesburch. Register Domoverluidingen R.A. Utrecht: 5 Jan. 1624 *Geerfruyd van Leemput,* vrouw van *Petrus van Gessel.* Zij test. 11 Dec. 1616 not. J. A. Wtenwaell, Utrecht.

Mr. *Timan van Gessel,* med. dr. wedr. van *Elizabefh Henricx,* huwt Utrecht 27 Oct. 1627 (voor schepenen) *Elisabeth Barcken,* wed. *Michiel Vatebender,* beide won. te Utrecht. Register Domoverluidingen: 5 Febr. 1643 *Elisabeth Baercken,* vrouw van *Tyman van Gessel.* Zie voor Dr. *Timan van G.* ook Glasius: Godgeleerd Nederland deel 1, bl. 517.

Not. J. van Ingen, Amersfoort 17 Juli 1629 lijftocht van *Adriaen Moll* j.v.L. en joffr. *Maria van Gessel.*

In het register Domoverluidingen komen o.a. nog voor 19 Sept. 1655 *Peter van Gessel en* 8 Apr. 1624 mr. *Cornelis van Gessel.*

Een verder onderzoek in archivalia Amersfoort en Utrecht zal nog veel opleveren.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

De dichteres Juliana **Cornelia de Lannoy (1740-1782).** Bilderdijk, haar Nagelaten Dichtwerken uitgevend (1783), deelt mede, dat haar broeder *Adolf Hendrik de Lannoy* alle onuitgegeven gedichten, „waar de laatste hand (nog) aan ontbrak', naar haar laatste begeerte, heeft verbrand. Tot grote spijt van haar vrienden, die wisten dat er vele schone stukken onder waren. Om dit laatste achten wij het niet onmogelijk, dat er toch nog hier of daar iets van is overgebleven in handschriftelijke copie. Bovendien beloofde Bilderdijk nog spoedig een boekdeel Franse gedichten van haar hand; zij zijn nooit verschenen. De copieën of originelen dáárvan zouden dus in elk geval nog ergens bewaard kunnen zijn; evenzo de originelen, waarnaar Bilderdijk zegt, bovengenoemde bundel te hebben doen drukken. Ten slotte missen wij ook nog alle brieven van haar aan Bilderdijk, en de originelen. van die van Bilderdijk a a n haar.

Gaarne zou ik omtrent deze stukken, van zoveel belang voor de geschiedenis der letterkunde, inlichtingen ontvangen. Bezit b.v. de uitgebreide Nederl.-Indische nakomelingschap van een broeder der dichteres, *Adam de Lannoy,* die al jong naar Batavia trok, en op Ceylon leefde en stierf, geen schrifturen van, aan, of over haar?

Baarn. PROF. DR. J. WILLE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht (slot). — Korte mededelingen: De afkomst van het geslacht Quarles; Kerkregisters Malacca. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. hl. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 LXXIe Jaargang Juni 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer A. A. Gobius, sedert 1953 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

J. BOSCH . . . . . *Ermelo. Stationsstraat 120.*

A. F. C. L. KIEVITS . . . . . *Rotterdam. Kortenaerstraat 11.*

MR. J. A. VAN DER LEE . . . . . *Rotterdam. Heemraadssingel 237.*

Mevrouw T. VAN LENNEP geb. VAN DER HEYDEN . . . *Santpoorf. W. de Zwijgerlaan 33.*

H. J. R. R. Baron MELVILL VAN CARNBEE *Carmel-by-the-Sea (Calif., U.S.A.). Casa Carnbee, Boute 2, Box 234.*

P. W. PALUDANUS . . . . . *'s-Gravenhage. Frankenslag 327.*

J. W. TUININGA . . . . . *Helmond. Prins Hendriklaan 19.*

TH. WALTER . . . . . *Amsterdam-Z. Sportstraat 74 III.*

Adreswijzigingen :

DR. J. L. VAN EIJK . . . . . *Gouda. Graaf Florisweg 38E.*

B. VAN DER FEEN DE LILLE . . . . . *Zeist. Van Renesselaan 56.*

L. J. MALHERBE . . . . . *Noorden (Z.-H.). Voorweg 36.*

Mejuffrouw H. MIJNSSEN . . . . . *Zeist. Lageweg 6.*

Het Genootschap is in ruil getreden met: Oldenburgische Gesellschaft für Familienkunde, Damm 43, (23) Oldenburg (Duitsland): tijdschrift: Oldenburgische Quellen zur Familiengeschichte.

Op 30 April j.l. herdacht Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins het feit, dat zij 25 jaar geleden in dienst trad van ons Genootschap. Het bestuur heeft haar dienaangaande gehuldigd en de gelukwensen van het Genootschap overgebracht.

STAAT VAN AANWINSTEN.

A. Afdeling Familie-archieven,

Archivalia Bijleveld.
(Bewaargeving van Mevrouw Bijleveld-de Kempenaer te Oegstgeest.)

Archivalia de Gijselaar, uit de nalatenschap van Ir. Jean François de Gijselaar, 1856-1945.
(Bruikleen van de Heer F. A. Overhoff te Berlijn-Wilmersdorf door bemiddeling van de Heer J. G. F. Charisius en Notaris F. H. Reuvekamp Gille te 's-Gravenhage.)

Archivalia Henderson, van Beynum en Lucas.
(Geschenk van Mejuffrouw J. J. C. Weissenbruch te ('s-Gravenhage.)

Archivalia Pronck, 18de en 19de eeuw, afkomstig van Mevrouw C. Hillen-van Hoogstraten.
(Geschenk van het Provinciaal Bestuur van Gelderland.)

Archivalia Smissaert, uit de nalatenschap van Jhr. F. A. E. L. Smissaert, 1862-1944.
(Bewaargeving van de Algemene Rijksarchivaris.)

Archivalia de Balbian Verster.

(Bruikleen van Mevrouw A. M. van der Lely-Everts te Amersfoort namens de familie de Balbian Verster, door bemiddeling van de heer D. van Baalen.)

Acte van meerderjarigverklaring door het Hof van Utrecht voor Herman us de Coole, oud 22 jaren, zoon van notaris Cornelis de Coole en Margareta Rose. 2 Augustus 1717.

Acte van cessie aan toonder van twee obligatiën ten name van de erfgenaam van de advocaat Mr. Cornelis van Ravesteyn door de echtgenoot zijner enige dochter, Mr. Adriaen Dedel, advocaat voor het Hof van Holland, met acte van borgstelling voor de vrijwaring van voornoemde obligatiën door P. Bourbon. 1681.

(Geschenk van de Heer G. C. Helbers.)

Testament en codicillen, benevens inventaris en acte van scheiding van de nalatenschap van Catharina Aurelia Lucia van Sminia douairière Gosewijn Theodoor Baron van Coehoorn, 1746-1759.

Testament en codicil van Theodora Aurelia Barones van Coehoorn, gehuwd met Zeino Coenraad Baron van Schwartz, 1768—1770. (Afschrift.)

(Geschenk van de Voorzitter.)

Rouwbrief van G. 1. van Rhemen aan Baron Vijgh, heer van de Snor, president van het Hof van Gelre en Zutphen, ter mededeling van het overlijden van Willem Baron van Broekhuysen, heer van den Gelderschen Toren, generaalmajoor en kolonel van een bataljon voetknechten ten dienste van de Republiek, de 27ste Maart 1764 in de ouderdom van ruim 82 jaren. 1764.

(Geschenk van de Rijksarchivaris in Gelderland.)

B. Afdeling Handschriften.

Vermast, Dr. P. G. F. H. M. A. Genealogische aantekeningen Arkel, Bosinchem (Culemborg), van den Rijn (Jutphaas), Uten Goye, Zoudenbalch en Damasschee en varia.

(Geschenk van Mevrouw E. C. Vermast-de Ruiter.)

Pot, A. van der. 1811-1877. Genealogie van de Franse familie Pot en het naar de mening van de samensteller daaruit gesproten Nederlandse geslacht van der Pot, met een kwartierstaat van de kinderen van de Samensteller en genealogieën van hun kwartieren, met gekleurde wapens. 1 deel en 2 portefeuilles groot folio.

(Geschenk van Ds. J. E. van der Pot te Rotterdam.)

Benier, J. H. Genealogieën van verscheidene geslachten. 5 portefeuilles folio. *(Aangekocht.)*

Hoffmañ, Ir. W. J. Genealogieën Andreae, Bowier, Hartkop, de Leeuw, van der Pot, de Ruyter, Verstolk, Völcker en aanvullingen op de genealogie Caan.

Gonnet, J. C. Genealogie de Glarges.

Heemskerk, Mr. R. van. Genealogie Melisdijck. (Afschrift door L. J. H. Scheltus van Kampferbeke.)

N.N. Genealogie Bosch.

N.N. Genealogie de Hochepied.

N.N., 18de eeuw. Genealogie Terwen.

N.N. Genealogische aantekeningen Hartman.

N.N. Genealogische aantekeningen d'Orville.

(Geschenk van Ir. W. J. Hofmañ door bemiddeling van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg.)

Charisius-de Leur, J. M. Genealogie de Leur.

N.N. Genealogieën van Sprankhuizen, Schouten (van Sprankhuizen) en van der Linden (van Sprankhuizen).

(Geschenk van Mevrouw J. M. Charisius-de Leur te 's-Gravenhage.)

Hiddingh, Mr. L. van der Poel, 1881-1949. Genealogie Hiddingh.

(Geschenk van de Erven van de Samensteller.)

Oyen, A. A. Vorsterman van. Genealogieën Blom en Dénis.

N.N. Genealogie Abbema.

N.N. Genealogieën Hinlópen (Hoorn) en (van Goor) Hinlo(o)pen (Amsterdam). *(Aangekocht.)*

Trier, J. M. van. Genealogie van Trier.

(Ten burele van het Genootschap afgeschreven.)

Veth, Drs. A. Genealogie *Marinissen.*

(Geschenk van de Samensteller.)

Lennep, Jhr. M. J. van. Genealogische aantekeningen Leliman met kwartierstaat (16) van Maria Anna Leliman, 1857-1929, gehuwd met J. C. van Teylingen *en* van Johann Adam Gischler, 1857—1916, wiens dochter Susanna Margaretha in 1922 huwde met Ir. J. C. van Teylingen.

(Geschenk van de Samensteller.)

Maanen, W. van. Genealogische aantekeningen Bok.

(Aangekocht.)

Familieaantekeningen Dessont, Lambregts en Siege 1, 1755-1840. (Uittreksel uit Bijbelbladen.)

(Geschenk van Mr. J. H. de Mol van Otterloo.)

Familie-aantekeningen van Eyndholm, de Kruyff en Bergman, 1690—1802.

(Geschenk van Mr. H. F. Wijnman.)

Gréve, K. van Somer en, Proeve van een kwartierstaat over zeventien generaties van de vier zoons uit zijn huwelijk (1945) met Elise Christine van Musschenbroek.

(Geschenk van de Samensteller.)

Veeren, W. Ph. Kwartierstaat (32) van Marie Isabelle Françoise van der Bank, 1819-1882, gehuwd met Mr. C. L. Schuller tot Peursum.

(Geschenk van de Samensteller.)

Ned.-Herv. doopregister, 1656-1720, en trouwregister 1656—1774, van Moerkapelle, Z.-H. (Getypte afschriften.)

(Geschenk van de Secretaris.)

Muschart, R. T. en B. de Kock. Heraldische gegevens van Riebeeck en Quevellerius.

(Geschenk van Drs. A. Veth.)

C. Afdeling zegels en wapenafbeeldingen.

Zegelafdrukken in lak, 18de en 19de eeuw, in alphabetische volgorde opgeplakt.

(Geschenk van de Erven Jhr. Mr. H. J. H. Stoop.)

De heren van Arkel,

door Mr. J. W. Groesbeek.

(vervolg van LXXI, 115.)

Wij zagen reeds, dat *Jan* III, heer *van Arkel,* tweemaal gehuwd geweest is. Eerst met *Mabelia van Voorne,* vermeld 1293-1305, overleden in 1318, en daarna met *Cunegonda van Virnenburg,* vermeld 1321-1328.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jan* IV, heer ***van Arkel,*** volgt sub V.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Jan van der Lede.*** Op 27 Oct. 1321 [85]) beleent graaf Willem hem met het goed ten Berghe, den graaf aangekomen bij dode van Herbaren, here van den Berghe. Jan's moeder Cunegonda zal dit goed tot lijftocht ontvangen. Op 23 Aug. 1326 [86]) vertoeft Cunegonda, die met haar stiefzoon Jan van Arkel in twist geraakt was (waarschijnlijk over het goed ten Berghe) met haar nog minderjarige kinderen te Linschoten. Indien Mabelia van Voorne in 1318 gestorven is, en Jan 111 van Arkel in 1319 met Cunegonda hertrouwd is, kan Jan van der Lede in 1320 geboren zijn, en was hij dus in 1326 pas 6 jaar oud. Op 5 Juni 1330 geeft graaf Willem „onsen lieven neve, den here van Arkel en Janne sinen broeder" een voorrecht ten aanzien van land dat door poorters verworven zou worden te Bergambacht, Coelwijc, Stolwijc en Beijersroede [87]). Op 12 Juli 1340 oorkonden *Jan,* heer ***van Arkel, Jan van Arckel,*** Canonick ten Dom t'Utrecht en *Robbregt van* ***Arckel,*** ridder, gebroeders, dat zij aan graaf Willem beloofd hebben „is dat saecke dat ***Jan van Arckel,*** Canonick vorn. bij der gratien Godts ende bij hulp ende vordernisse sijnre Heeren ende vrienden b i s s c h o p w o r t tot U t r e c h t" „dat wij dan in alle saecken d i e n a e r e n wesen sullen ons liefs h e e r e n s graven voornomt". Graaf Willem liet er blijkbaar geen gras over groeien om zijn protégé op de bisschopsstoel te brengen en zo zijn invloed in Utrecht te consolideren. Op 23 Juli 1340 werd *Jan van Arkel* tot bisschop gekozen, maar er was blijkbaar een tegencandidaat, Nicolaas di Capucio, die echter voor deze hoge waardigheid bedankte, waarna de paus op 20 Nov. 1342 [88]) aan de geestelijkheid van de stad en diocese Utrecht berichtte, dat hij ***Johannes de Arkel,*** Elect, tot bisschop had benoemd, met dispensatie van het gebrek in zijn leeftijd (d.w.z. voor zijn te jeugdige leeftijd, c. 22 jaar!).

Op 20 Dec. 1342 [89]) verklaren Florens van Jutfaes en Lazarinus de Flisco, kanunniken te Utrecht, mede namens hun medekanunnik Johannes de Herkele, die afwezig is wegens zijn verkiezing tot bisschop van Utrecht, dat zij aan het bevel van de paus voldaan hebben om aan Johannes, genaamd Caupo van Zutphen een beneficium te verschaffen, welk bevel hun op 25 Juni [89]) gegeven was. Het bestek van deze bijdrage laat niet toe verder in te gaan op de persoon van bisschop Jan van Arkel [90]). Op 14 April 1364 werd hij gekozen tot bisschop van Luik, waar hij op 1 Juli 1377 overleed, nadat hij op 17 Juni 1363, dus nog als bisschop van Utrecht, zijn testament gemaakt had [91]). De bisschop spreekt in dit testament over *„Johan van Reijnesteijn,* onsen bastaertzoon" en „onse bastaert kijnderen". Hiertoe behoorde dan ***Margaretha,*** genoemd in een oorkonde van 10 Juli 1361 [92]). Van haar en de overige bastaardkinderen van bisschop Jan weten

85) v. Mieris 11, p. 265.
86) „ „ II, p. 398.
87) „ „ (zie ook v. 11, Mieris p. 497. 11, p. 500).
88) Archief Domkapittel ch. 3334.
89) Inv. oud arch. gem. Arnhem, regesten 83 en 84.
90) Zie: Nieuw Ned. Biogr. Wbk., dl. VII, p. 23.
91) v. Mieris III, p. 150.
92) Geneal. Herald. Bl. VIII, p. 88.

we verder niets, behalve dan van de zoëven genoemde ***Johan van*** *Rijnesteijn* [92a]) van wie het volgende bekend is: Op 10 Juli 1361 [92]) oorkondt heer Gijsbrecht van Abcoude, dat Gijsbrecht van Bloemenweerde hem heeft opgedragen ten behoeve van ***Margaretha van Arckel,*** vrouwe van der Eem, „d a t huus e n d e hofstad t e R i j n e n s t e i j n" en dat zij er mede beleend is onder voorwaarde, dat dit goed na haar dood zal komen op *„Johanne* den bastaart haren Johans zoon van Arkel, bisschops van Utrecht". Sterft deze kinderloos, dan zal het komen op ***Margriet,*** zijn zuster, en bij haar eventueel kinderloos overlijden op Robbrecht van Renswoude.

Op 17 Juni 1363 [93]) oorkondt Jan, bisschop van Utrecht, dat het goed van Renswoude, wanneer Robbrecht van Renswoude zonder wettige kinderen mocht sterven, zal komen op ***Johan van*** *Reijnesteijn,* onsen (d.w.z. 's bisschops) bastaardzoon.

Op 21 April 1366 [94]) beleent Hertog Albrecht vrouwe ***Margriet,*** vrouwe ***van der Eem,*** met 12 morgen land te Cothen, na haar dood te komen op ***Jan van*** *Rinensteijn.* Op 2 Juli 1373 [95]) beleent ***Johan van*** *Rijnesteijn,* ridder, Johan van Scherpenzeel met het goed „Groot Scherpenzeel". In 1380 (1385) ontvangt hij van Brabant een betaling van wege de slag bij Basweiler; aan dit stuk hangt zijn zegel [96]). In 1380 verhief hij voor zich het leen van 't huis Grijpensteijn en 7 morgen lands in het kerspel van Tull [97]). Tussen 1380—1390 stelt de heer van Vianen zijn klachten op tegen de heer van Arkel, en verhaalt hierin, dat heer Jan van Rijnensteijn zijn dorpen Langebolgerei en Heicoep plat gebrand heeft, waarbij de kerk van Heicoop met „het heilich Sacrament" mede verbrand zijn. Op 29 Aug. 1381 [98]) verkoopt hij aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht „een goed gelegen ter Horst bij Dribergen", en het goed genaamd „het wilde Land", tinsplichtig aan de hof te Doorn. In 1381 [99]) is hij in conflict geraakt met betrekking tot het goed „dat heer Gerijt van Asperen in sinen lesten live achterliet". De heer van Asperen beweerde, dat al het goed dat heer Gerijt van de heerlijkheid Asperen in leen hield, hem ledig aangekomen is. Heer Jan beweerde op zijn beurt, dat al dit leen erfleen is „ende aen sin en wive bestorven sijn, want si e e n r e c h t e r v e i s v a n h e e r G e r r i t v o o r s". Hertog Albrecht doet uitspraak op 26 Juli 1382, waarbij hij echter de uitspraak over alle geschilpunten weer aan anderen overliet! Korteweg leidt hieruit af [100]), dat heer Jan dus gehuwd was met een dochter van heer Gerrit van Asperen. Hij zegt: „Deze rechterve kan bezwaarlijk iets anders dan een dochter geweest zijn". Indien dit juist is, dan moeten wij wel aannemen, dat heer Jan driemaal gehuwd geweest is, zoals wij nog nader zullen zien. Het blijkt wel, dat heer Jan van de bisschop tenslotte het huis Gripensteijn en alle tienden die heer Gerijt in leen gehouden had van de bisschop, in leen ontvangen heeft. Zijn aanspraken

92a) Cunegonda, bastaarddochter van bisschop Jan, zou gehuwd geweest zijn met Dirk de Roever, schepen van den Bosch, † 1414.
93) v. Mieris III, p. 150.
94) R.A.H., Coll. Aanw. 44. fol. 157.
95) Bijdr. en Med. Gelre 1911, p. 272.
96) de Raadt, „Sceaux Armoriés" III, p. 230.
97) Geneal. Herald. Bl. VIII, p. 89.
98) Reg. kapittel van St. Pieter, no. 540.
99) R.A.H., Coll. Aanw. 64, fol. 56 en 61v t/m 65.
100) Ned. Leeuw 1952, kolom 145.

moeten dus wel gefundeerd geweest zijn. (c. 1382) [101]). Op 14 Juli 1383 draagt hij het „dagelix gerichte ende tiende tot Immichusen" over ten behoeve van Claes van der Sevender [102]). Op 17 Juli 1385 wordt heer Johan genoemd tesamen met zijn vrouw Margriete [103]). In 1387 nam hij deel aan de oorlog tussen de hertog van Gelre en koning Karel van Frankrijk. Op roof uit, had heer Jan omstreeks Pinksteren 1388 twee kooplieden, burgers van Parijs, die op reis waren naar Antwerpen, in Henegouwen aangevallen, beroofd, gevankelijk naar zijn kasteel Rinestein en verder naar Friesland gevoerd en tot het betalen van losgeld gedwongen. Op 15 Febr. 1393 veroorlooft koning Karel aan de slachtoffers om beslag te leggen op de goederen van de bisschop van Utrecht en zijn onderdanen [104]).

Intussen had heer Jan in 1387 het goed ten Zijll te Cothen van Johan Mouwer gekocht [105]), *en* was hij c. 1388 na dode van zijn tante Margaretha, vrouwe van der Eme, met Rijnesteijn beleend. Op 24 Juli 1389 is hij nog getuige voor de bisschop [106]). In 1391 wordt de heer van Asperen wederom beleend met de goederen van wijlen heer Gerrit van Asperen [107]). Vermoedelijk is heer Jan bij de bisschop in ongenade gevallen en is hij in Hollandse dienst overgegaan. Op 27 Juni 1394 is hij lid van de Raad van hertog Albrecht [108]), in hetzelfde jaar wordt hij rentmeester van Noordholland [109]). Op 1 Nov. 1394 ontvangt hij het baljuw- en dijkgraafschap van Medemblik [110]). Eveneens in hetzelfde jaar waren Willem van IJzendoorn en Jan van Rijnestein, ridders, door hertog Albrecht belast met het sluiten van een huwelijkscontract tussen hem (Albrecht) en de oudste dochter van graaf Adolph van Cleve [111]). Op 31 Dec. 1395 ontvangt hij het baljuw- en rentmeesterschap van Amstelland, Waterland en de Zeevang [112]). In het begin van dit jaar had hij de heer van Coevorden gesteund in zijn strijd tegen de bisschop van Utrecht [113]). In Juli 1396 voerde hij (heer Jan) krijg tegen Hendrik, heer van Vianen, en de heer uten Goye, burggraaf van Utrecht. Deze laatste riep de hulp in van de stad en van de bisschop. Heer Jan werd op zijn slot Rijnestein belegerd [114]), in Augustus 1396 tot overgave gedwongen. Zijn slot werd verwoest en hij zelf werd als gevangene naar Utrecht meegevoerd en tegen een losprijs later weer vrijgelaten.

Dit alles schijnt hem de ongenade van de graaf van Holland op de hals gehaald te hebben, weshalve heer Jan maar in Gelderse dienst overging! Op 16 Juli 1398 is hij als Raad van de hertog van Gelre aanwezig bij diens vredesverdrag met Jan van Beyeren, elect van Luik. Voor alle schade en verliezen die hij (Jan) in dienst van de hertog geleden had, beleende deze hem met „onse hues ende borgh geheiten Monsfort (= Montfort), dat her Reijnart van Schonenvorst te hebben plach" [115]).

101) Reg. en Rek. bisdom Utrecht 11, door Mr. S. Muller, p. 676.
102) Geneal. Heral. Bladen 11, p. 556.
103) R.A.U. Regesten Domkapittel no. 738.
104) Regesten arch. der stad Utrecht, no. 485.
105) Geneal. Herald. Bladen III, p. 579.
106) v. Mieris 111, p. 531.
107) Reg. en Rek. bisdom Utrecht II, p. 793.
108) R.A.H., Coll. Aanw. 65, fol. 157v.
109) Graf. Commissiebk. 1, p. 10.
110) Graf. Commissiebk. 1, p. 16.
111) de Raadt II, p. 143.
112) Graf. Commissiebk. 1, p. 17.
113) Nijhoff Gedenkw. 111, no. 218.
114) Codex Dipl. Neerl., dl. 3, p. 227.

Op latere leeftijd schijnt hij naar een verzoening gestreefd te hebben, zowel met de bisschop als met de graaf van Holland. Na de verzoening ontving hij zijn huis Rijnestein, dat door Sweder van Vianen weer opgebouwd was, terug. Van de graaf van Holland ontvangt hij op 30 Aug. 1412 een vrijgeleide voor een jaar voor hem zelf en vier knechten [116]). „Op 27 Juli 1413 gaff mijn heer (d.i. de graaf) geleijde om bede wil des bisschops van Utrecht (!) heren Jan van Rijnensteijn ende sinen wive, hoir leven lanc duerende of daerenbinnen een vierde1 jairs na mijns heren wedersegghen, veijlich in sinen lande ende stede van Arkel te wesen, voir scade ende oude sculde die hem ijemant eijsschen mocht etc." [117]). Op 31 Juli 1413 wordt hij voor het laatst genoemd [118]).

Korteweg meent, zoals wij zagen, dat heer Jan gehuwd is geweest met een dochter van heer ***Gerrit van Asperen***. ***De*** bij de heer Korteweg bestaande zekerheid hieromtrent delen wij niet, wij zien hier enkel een kleine mogelijkheid. Heer Jan huwde vervolgens(?) met ***Lutgart,*** dochter van heer ***Gijsbrecht van Sterckenburg,*** die hij op Vigilia Lucie 1378 lijftocht [119]). Op 22 Dec. 1394 [120]) wordt heer Jan vermeld als gehuwd met de zuster van ***Elyaes van Amerongen.*** Op 27 Juli 1413 ontvangt zij met haar man vrijgeleide. Uit een oorkonde van 17 Juli 1385 blijkt dat haar voornaam ***Margriete*** was [121]).

Op 29 Sept. 1407 was ***Daem Taetse*** reeds beleend met „de huusinge en hofstede te Rinensteijn, gelijc als heren ***Jans van Rinensteijn*** te wezen plach". ***Daem*** was een zoon van ***Ernst Taets,*** die in 1385 voogd was over ***Elyas van Amerongen*** en zijn zuster ***Alijd.***

Wij troffen geen enkele akte aan waarin kinderen van heer Jan en zijn twee of drie echtgenoten genoemd worden.

3. *Robbert **van** Arkel* (2de zoon van Jan III en Cunegonda van Virnenburg). Op 12 Juli 1340 [122]) verbinden Jan, heer van Arkel, ***Jan van Arkel,*** kanunnik ten Dom en ***Robbregt van Arkel,*** ridder, gebroeders, zich jegens graaf Willem van Holland om, indien kanunnik Jan bisschop van Utrecht mocht worden „dat zij dan in alle saecken dienaeren wesen sullen ons liefs Heeren 's Graven vornomt". Als bisschop Johan 4918 pond erkent schuldig te zijn aan Hubrecht heer van Culemborg, is Robbrecht van Arkel zijn voornaamste getuige, 17 Oct. 1343 [123]). Heer Robbert had een korte doch schitterende loopbaan. Toen zijn broeder, bisschop Jan, besloot om langere tijd buitenslands te gaan om aan het Sticht de kosten van zijn hofhouding te besparen, droeg hij gedurende zijn afwezigheid het wereldlijk bestuur over het Bisdom op aan heer Robbert. Op 12 April 1344 wordt hij reeds maarschalk van het Sticht ge-

115) Leenakten Gelre en Zutfen 1376—1402, door P. van Doorninck, p. 95.
116) Mem. B.S., fol. 52.
117) R.A.H., Coll. Aanw. 72, fol. 151.
118) Geneal. Herald. Bladen 11, p. 179.
119) „ „ VIII, p. 89.
120) Inv. arch. Heren v. 'Culemborg, regest 373.
121) R.A.U., Gegesten Domkapittel 738.
122) v. Mieris II, p. 642.
123) Reg. biss. v. Utrecht, no. 752.

noemd [124]). Op 23 Febr. 1345 [125]) belooft hij met bisschop Jan aan heer Hubrecht, heer van Culemborg, om hem schadeloos te houden voor diens borgtocht tegenover Adam Soudenbalch. In 1346 beleent bisschop Jan zijn broeder Robbert met „die guede tot Riinswoude ende die tienden van denselven guede, ten dienstmansrechten" [126]).

Op 1 Sept. 1346 sluit bisschop Johan een overeenkomst met Arnoud, here van IJsselsteyn, die bezegeld wordt door „here Robbrecht van Arckel here van den Berghe, onsen broeder" [127]). Op 3 Sept. d.a.v. belooft Arnoud, here van IJsselsteijn, dat hij de beide brieven, die hij van bisschop Jan ontvangen heeft, niet zal „gebruijcken voor den tijt dat heer Robbrecht van Ackel vrouwe *Alijdt van Asperen* getrouwt heeft" [128]). Op 17 Sept. d.a.v. is hij borg voor bisschop Jan [129]). Op 2 Oct. 1346 verzoekt bisschop Jan de paus dispensatie voor Robertus de Arkel, miles, dominus de Monte, „frater ejus germanus" om met „nobilis mulier domicella Aleijdis nata quondam domini Ottonis de Asperen et Haghensteijne domini" in het huwelijk te mogen treden, ondanks het feit, dat zij in de vierde graad met elkaar verwant waren, ten einde aan alle strijd en onenigheid tussen beide families een einde te maken [130]). De paus beslist hierop „Fiat per episcopum Monasteriensem si sit ita". Vermoedelijk is dit huwelijk nog vóór het einde van het jaar tot stand gekomen. Het is dan ook wel heel vreemd, dat van Mieris (111 p. 765) ons bericht, dat Robbert van Arkel reeds op 24 Aug. 1346 bekende het huis en de heerlijkheid van Asperen, Hagestein en Gaspernwaarde in leen te houden van de graaf van Holland. Op 25 Dec. 1346 erkennen bisschop Jan en Robbrecht van Arkel, heer van den Berghe, ontvangen te hebben van hun broeder Jan, heer van Arkel, 3000 pond zwarte Tournoysen, die hij schuldig was aan hun zuster Cunegonde [131]). Op 8 Jan. 1347 verheft bisschop Jan de kapel op zijn slot ter Horst tot een kapittelkerk, voor het heil zijner ziel en die van zijn broeder Robbert van Arkel, heer van Asperen [132]). Toen Engelbert, bisschop van Luik, in zijn strijd met de stad Luik, de hertogen van Brabant en Gelderland te hulp riep, nam Robbert van Arkel deel aan de op 21 Juli 1347 geleverde veldslag tussen Hannut en Walef, waarin de Luikenaars vernietigend verslagen werden, doch Robbert van Arkel sneuvelde. Uit zijn huwelijk waren geen kinderen gesproten.

Wel liet hij minstens twee bastaardzoons na: *Robbrecht*, de heer van Renswoude, stamvader van het geslacht *van Grevenbroek*, en *Jan van der Borch*, die in het testament van bisschop Jan van Arkel dd. 17 Juni 1363 genoemd wordt en verder nog op 10 Juli 1361 en 21 April 1366, doch van wie wij verder niets weten.

4. *Margaretha van Arkel*, vrouwe van der Eem (dochter van Jan 111 uit zijn eerste of tweede huwelijk?). Op 10 Juli 1361 wordt zij, na opdracht door heer Gijsbrecht van Abcoude, beleend met Rijnestein [133]). In 1362 doet zij tesamen met heer Johan van Nijenaar, deken van Deventer, uitspraak in het geschil tussen de St. Stevensabdij te Oudwijk en Tydeman Scrodekijns [134]). Op 21 Oct. 1365 dragen het kapittel van St. Pieter te Utrecht en Sweder van Abcoude de beslissing over hun geschil op aan Margreta van Erkel, vrouwe van der Eem [135]). Op 21 April 1366 oorkondt hertog Albrecht, dat hij vrouwe Margriet, vrouwe van der Eem, beleend heeft met 12 morgen te Cothen, na haar dood te komen op Jan van Rinensteijn [136]). Op 26 Nov. 1366 maakt zij haar testament, waarin zij Johan van Arkel, bisschop van Luik, haar kapelaan, benevens haar zwager Henric Venedau, tot haar executeurs-testamentair benoemt [137]). Op 23 Juni 1368 overleed zij te Utrecht en werd in de Dom begraven. Zij was waarschijnlijk gehuwd met heer *Ghisebrecht Bot*, heer van der Eem [139]). Hun erfdochter *Johanna* huwde met de heer *van Gennep*, wiens erfdochter *Johanna*, vrouwe *van Gennep* en *van der Eem*, huwde met *Reinoud van Brederode*. Het zegel van deze Johanna is: gedeeld a. *Gennep*, b. *(Bot)*, 1378 [138]).

5. *Cunegonda van Arkel* (dochter van Jan III en Cunegonda van Virnenburg). Wij hebben haar voor het eerst aangetroffen in een akte van 24 Aug. 1366 [138a]), waarin verscheidene edelen, waaronder Reijnout, grave van Gelre, zich borg stellen voor de lijftocht die „*Jan van Hoesden* gemaeckt heeft vrou Conegonde, sinen wijve, suster des Heeren van Arckele". Op 2 Aug. 1340 oorkondt Jan, heer van Arkel, dat hij voor zich zelve en voor jvr. Conegonde, zijn zuster, „Jans wijf was van Hoesden". de uitspraak over het geschil dat ontstaan is over haar lijftocht, heeft opgedragen aan heer Willem van Duvenvoorde, heer van Oosterhout, en Jan van Wijffliet, burggraaf van Heusden [139a]).

   Op 25 Dec. 1346 erkennen bisschop Jan en Robbrecht van Arkel, heer van den Berghe. ontvangen te hebben van hun broeder Tan, heer van Arkel, 3000 pond zwarte Tournoisen, die hij schuldig was aan hun zuster Coenegonde van Arkel, vroeder jonkvrouwe van Heusden — en beloven dit geld te zullen teruggeven, wanneer hun zuster kinderloos overliidt [140]).

6. bastaard: *Dirk Alras van Arkel*, stamvader van het geslacht *van Haestrecht*, door Jan III vermoedelijk verwekt bij een dochter van *Dirk Alras*, wiens weduwe *Aleid* als gegoed te Heusden vermeld wordt, 12 Febr. 1291 [141]).

7. bastaard: *Jan de Gruijter*, stamvader van een geslacht de *Gruijter*, dat het wapen der van Arkels voerde.

V. *Jan* IV *van Arkel* (toon uit het eerste huwelijk van Jan 111 met Mabelia van Voorne). Zoals wij zagen komt hij voor de eerste maal voor op 29 Mrt. 1322. Op die datum is hij als vertegenwoordiger van zijn ouders aanwezig te

124) idem no. 759.
12.5) Inv. arch. heren van Culemborg, regest 134.
126) Ned. Kastelen en hun Historie 111, p. 24.
127) v. Mieris II, p. 725.
128) v. Mieris 11, p. 726.
129) de Geer, „Archieven der Duitse Orde", no. 316.
130) Dr. R. R. Post, „Supplieken aan de Pausen" II, p. 111.
131) Regesten Bissch. v. Utrecht, no. 801.
132) Regesten Bissch. v. Utrecht, no. 803.

133) Geneal. Herald. Bladen VIII, p. 88.
134) Cat. v. h. arch. der kleine kapittelen en kloosters te Utrecht, D. 161. no. 1059.
135) Reg. kapittel van St. Pieter, no. 420.
136) R.A.H., Coll. Aanw. 44, fol. 157.
137) R.A.U., regesten Domkapittel 559.
138) de Raadt I, p. 485.
138a) R.A.H., Coll. Aanw. 63, fol. 228v.
139) op 2 Nov. 1330 is er sprake van heer Ghisebrecht Bots ambacht.
139a) R.A.H. Coll. Aanw. 63, fol. 235v.
140) Regesten van Utrecht, no. 801.
141) de Fremery, no. 277,

Voorne bij het opmaken van de huwelijksvoorwaarden tussen Hendrik van Brederode en IJsenbeel van Fonteynes [142]). Van het kapittel ten Dom pacht hij de tienden in Gasperde en Ghobertingen, op 11 Aug. 1324 [143]). Nogmaals een akte over deze zelfde tienden [144]).

Hij geraakte in een twist met zijn stiefmoeder Cunegonda van Virnenburg, waarover graaf Willem op 23 Aug. 1326 [145]) uitspraak doet. In Dec. 1327 is hij nog knape [146]). Het is mogelijk, dat hij in 1327 in het huwelijk getreden is. In de Registers en Rekeningen v. h. Bisdom Utrecht dl. I p. 141 lezen wij: „Dit is t goet, dat wi *Jans wijve* van *Arkel* verliet hebben tot horen lijftochten". Als datering staat er bijgevoegd: 28 Juli 1327? Indien deze datering juist is (waar zij op steunt blijkt niet duidelijk) dan kan hier sprake zijn van Jan IV, die in Dec. nog knape was en in het volgende jaar ridder blijkt te zijn. Op 24 Juli 1328 is hij namelijk onder de ridders die optreden als borgen voor heer Sweder van Abcoude, bij diens huwelijkscontract met Cibelie, heer Wolfertsdochter van Borssele [147]). Op 26 Dec. 1329 noemt Albrecht van Voorne, heer van Bergen op Zoom, hem „neve" [148]). Het heeft weinig nut om de talrijke oorkonden op te sommen waarin hij vermeld wordt. Wij zullen er dan ook slechts enkele noemen. Op 7 Jan. 1331 is hij getuige bij de huwelijksvoorwaarden tussen Willem, zoon van de graaf van Holland, en Johanna van Brabant [149]). Op 22 Juli 1331 vergunt hij aan graaf Willem om de kapel te Ammers, ressorterende onder de parochiekerk van Heer Arnouds berghe „die toit onser ghiften behoirt", tot parochiekerk te doen verheffen [150]). Op 1 Mrt. 1333 is hij getuige bij de huwelijksvoorwaarden van Gerard, oudste zoon van Willem, graaf van Gulik, en Margaretha van Gelre [151]).

Op 29 Mrt. 1338 doet hij uitspraak tussen heer Otto, heer van Asperen en Haghensteijn, en heer Hubrecht den Scenck, heer van Culemborg, over de grenzen van het gericht van Haghenstein [152]). Op 31 Mei 1338 oorkondt graaf Willem IV, graaf geworden na de dood van Willem 111, „dat hij onsen lieven neve Heeren Jan heer van Arcle ende sinen broederen" beloofd heeft, dat zij, wanneer zij hun lenen niet binnen het jaar aan hem verzoeken, deze niet wegens wanverzoek zullen verzuimen [153]). Toen graaf Willem heer Jan's broeder op de Utrechtse bisschopszetel bracht, en zelf mombaer en voogd van het Sticht werd, droeg hij de uitoefening van die taak op aan heer Jan van Arkel, die hem belooft hiervan goede rekening te zullen doen en ook het huis te Stoutenburg voor hem te zullen bewaren, welk huis heer Jan met 4800 pond zwarte Tourn. uit eigen zak uit de pandschap gelost had [154]). Op 26 Jan. 1341 doet graaf Willem uitspraak in het geschil tussen heer Jan en heer Otto, heer van Asperen, in zake de cijnsgoederen binnen de heerlijkheid Hagenstein [155]). Politiek gesproken treedt hij aanvankelijk niet op de voorgrond, daar hij de Kabeljauwse partij toegedaan was. In de

142) v. Mieris II, p. 251.
143) Arch. kapittel ten Dom, charter no. 957.
144) idem en ook Inv. arch. heren v. Culemborg, regest 59.
145) v. Mieris 11, p. 395.
146) Reg. en Rek. v. h. Bisdom Utrecht I, p. 171.
147) v. Mieris II, p. 462.
148) v. Mieris 11, p. 490.
149) v. Mieris 11, p. 492.
150) v. Mieris 11, p. 520.
151) Nijhoff 1, no. 268.
152) Inv. arch. heren v. Culemborg, regest 118.
153) R.A.H., Coll. Aanw. 36, fol. 233v.
154) v. Mieris 11, fol. 628.
155) R.A.H., Coll. Aanw., p. 277 t/m 282.

strijd tussen de keizerin en graaf Willem IV kiest hij de zijde van graaf Willem. Merkwaardig is in dit verband een verklaring door zekere Paepken afgelegd voor schepenen van Geertruidenberg waarbij deze verklaart, dat de heer van Egmond, heer Gheraert van Eemskerc, heer Jan van der Wateringe, Claus van Zweeten en de stad Delft zich verenigd hadden om Willem IV, heer van het land te maken, en dat Claus van Zweeten op de dag waarop hij gedood is, vanwege de heer van Arkel bericht heeft, dat deze bereid was om te doen wat men van hem wilde [156]). Op 21 April 1351 oorkondt graaf Willem, dat hij bevonden heeft dat „onse lieve neve die here van Arkel" „voor recht heeft gheweest an die heerlicheden ende goeden van der Lecke" „mit horen gerechten, te weten Streveland, nuwe Leckerland, Brandwijc, Ghibeland, Bleskensgrave, an beijden sijden van den Grave" en dat hij hem daarmede heeft beleend [157]).

Op 15 Mei d.a.v. zegelt hij het verdrag van de bisschop van Utrecht met de graaf van Holland [158]). Een aantekening van 30 Dec. 1351 meldt ons: „item heeft die heer van Ercle een beveelnesse en ruw aert des 1 a n t s te wesen met mijns Heeren Rade ende stede" [159]). Onder 's graven hofgesinde van Holland (a° 1353) vinden wij: „Baenrotsen cleder: die here van Arcle". Op 16 April 1355 doet graaf Willem uitspraak in het geschil van heer Jan van Arkel met Willem van Oosterhout en Roelof van Dalem, waarbij Willem in het bezit wordt gesteld van alle goederen in Altena, waarop heer Jan tot heden beslag heeft gelegd [160]).

27 Jan. 1356 neemt graaf Willem de heer van Arkel, zijn neef, in zijn vriendschap aan, „ende him te helpen ende te vorderen in allen zaken alse onsen lieven ende ghetrouwen ma e c h m an ende ra e t, ende scelden mede quite alsulke ghisele als onse baljuw uyt s heeren lande van Erkele, ons neven voirs. genomen heeft" [161]). Intussen duurden de geschillen over de heerlijkheid van der Lecke voort, waarbij een volledige oorlogstoestand ontstond tussen heer Jan en hertog Albrecht. Op 19 Sept. 1358 beslist laatstgenoemde, dat de heer van der Lecke meer recht op de heerlijkheid heeft dan de heer van Arkel, maar dat eerstgenoemde moet afwachten of de heer van Arkel nog beter betoog zal bijbrengen [162]). Op 27 April 1359 belooft de hertog aan de stad Dordrecht, dat hij met de heer van Arkel geen dading zal aanqaan voordat deze alle schade vergoed heeft, die hij de stad heeft aanqedaan [163]). Op 39 Mei d.a.v. oorkondt heer Jan, dat hij zich met hertog Albrecht verzoend heeft [164]), waarbij de uitspraak in het geschil over de goederen van der Lecke aan arbiters wordt overgelaten. De arbiters waren spoedig met hun uitspraak gereed: reeds op 4 Juli beslisten zij „ende want wij verstaen dat die heer van der Lecke altoes mannen geweest hadden der heeren van Arkel" daarom moet de heer van der Lecke zijn heerlijkheid ook voortaan van de heer van Arkel (die ze van de sraaf van Holland in leen moet houden) in leen verzoeken [165]).

Op 12 Nov. 1359 [166]) zegelt hij nog voor Gijsbrecht van

156) Inv. arch. Nass. Dom., regest 474.
157) A.R.A. Leenk. 31, fol. 10.
158) v. Mieris II, p. 794.
159) R.A.H., Coll. Aanw. 38, fol. 6v.
160) Inv. arch. Nass. Dom., regest 518.
161) R.A.H. Coll. Aanw. 40, fol. 24v.
162) v. Mieris 111, p. 56.
163) v. Mieris 111, p. 87.
164) R.A.H., Coll. Aanw. 43, fol. 137 t/m 140.
165) R.A.H., Coll. Aanw. 43, fol. 199v; ook v Mieris III, p. 100, 101.
166) Reg. Biss. v. Utrecht, no. 944.

Nijenrode, op 6 Mei 1360 komt zijn zoon Otto als heer van Arkel voor [166a]).

Heer Jan moet begin Mei overleden zijn, daar graaf Jan van Bloys zich op 11 Mei 1360 bij heer Otto doet verontschuldigen, dat hij de uitvaart niet kan bijwonen, terwijl graaf Jan op 16 Sept. 1360 een bezoek aflegde bij de vrouwe van Arkel (mededeling Kolonel de Man).

Wij zagen reeds, dat hij, waarschijnlijk in 1327, gehuwd was met *Irmengard van Cleve*. In 1330 was er nog slechts één dochter uit dit huwelijk geboren, want op *14* Mrt. *1330* belooft graaf Willem aan zijn nicht, de vrouwe van Arkel, dat zij als haar man overlijdt eer zijn dochter meerderjarig is geworden, voogdes over haar zal wezen [167]). Deze belofte doet de graaf ,,omme bede wille heren Jans here van Arcle ons lieven neven". Volgens Kemp overleed zij in 1348, doch wij kunnen aan deze mededeling niet al te veel waarde toekennen. Het is zelfs de vraag of zij wel Ermgard heette, daar geen van haar dochters Ermgard genoemd is ,,v. Mieris spreekt op 14 Mei 1408 van bepaalde goederen ,,waarmede hertog Willem zijn zuster Margariet van Cleve beleent ,,welk goed eerst aan de kinderen van Giessen heeft behoord, en daarna door Margariet van Cleve en den heer van Arkel aangenomen en weer verlaten was" (v. Mieris IV, p. 99).

(Slot volgt.)

De Veye,

door W. PH. VEEREN.

In 1912 publiceerde de Heer D. G. van Epen in ,,De Wapenheraut" een genealogie der familie *de Veye*. Deze genealogie is ook apart uitgegeven. In Nederland's Patriciaat 1912 werd de familie opgenomen en in de zelfde uitgave 1951 is de volledige genealogie nogmaals gepubliceerd. In dit laatste artikel werd de eerste generatie enigszins aangevuld aan de hand van hetgeen in ,,La France Moderne" van J. Villaix, tome 111 Haute Garonne was gepubliceerd. Achteraf blijkt dit niet geheel juist, zoals uit het hier volgende artikel zal blijken.

In Frankrijk bestaat de familie nog, een heer *de Veye* woont op het kasteel Olonzac in de buurt van Toulouse. De geregelde stamreeks van deze familie vangt einde 16de eeuw aan en er is nog geen aansluiting met de later Nederlandse familie, hoewel aan de Franse familie het bestaan van een tak hier te lande bekend is en zij ook betrekkingen met de Nederlandse de Veye's onderhoudt.

In de inleiding der genealogie door van Epen wordt het volgende gezegd:

De genealogieën vermelden het volgende betreffende de oorsprong van het geslacht. Alhoewel het na de herroeping van het Edict van Nantes (5 Oct. 1685) de Hugenoten ten strengste verboden was Frankrijk te verlaten en wel op straffe van levenslange galeistraf of dwangarbeid voor mannen en verlies van vrijheid en zelfs van het leven voor vrouwen, zo stond Lodewijk XIV nochtans aan enkelen hunner, bij wijze van gunst toe, terzake bewezen diensten, om uit te wijken. Zulks was ook het geval met een zekere ,,chevalier" *François de Veye de Burine*, die alvorens Frankrijk te verlaten, kort te voren in het huwelijk moet zijn getreden met *Jeanne-Louise de la Palisse;* zij werden de stamouders van het later in Nederland gevestigde geslacht de Veye.

166a) R.A.U. Regesten Domkapittel Ch. no. 211.
167) A.R.A. Leenk. Holland no. 7, fol. 66.

Het artikel vervolgt dan: *François de Veye* behoorde tot een adellijk geslacht, dat zijn bakermat had in ,,Haut Vivarais" (Département de l'Ardèche). Daar bezat het bij Vernoux, Chalenson en in 't bijzonder tussen Bourg St. Andeol en Viviers a/d Rhône uitgestrekte landgoederen, o.a. de heerlijkheden ,,Burine" en ,,Praron". Genoemde vrouwe bracht hare echtgenoot nog de heerlijkheid ,,Dunière" aan, terwijl zij bovendien erfgename werd der goederen van de familie *Du Ranc*. Wie zijn ouders waren vermochten wij tot heden niet op te sporen, wel wordt hij genoemd als afstammeling van ,,noble" *Jacques de Veye*, die op 15 Februari *1503* te Genève geboren werd uit *Guillaume de Veye* en *Jeanne de Burine*.

De Heer van Epen gaf dit verhaal omtrent de afkomst onder alle voorbehoud en zegt dan verder nog, dat het gevluchte echtpaar eerst naar Zwitserland vluchtte, waar hun enige zoon 18 Oct. 1687 te Zofingen geboren werd. Later zouden zij via Engeland in 1698 in Nederland zijn gekomen en vermoedelijk te Maastricht.

Bij de thans levende leden der familie berusten slechts copieën van de zelfde M.S. genealogieën aan de Heer van Epen bekend, zeer weinig stukken over de in 1687 geboren directe stamvader *Jean Adam Samuel de Veye*, dus niets waaruit bleek, waar het verhaal omtrent het echtpaar *de Veye-de la Palisse* en hun familie op steunde.

Verleden jaar kwam echter het Centraal Bureau voor Genealogie door koop in het bezit van een dossier *de Veye* afkomstig van de Heer Murray Bakker, die in 1887 te Hengelo woonde. Deze Heer M. B. had copieën gemaakt van een aantal stukken betreffende deze familie, die blijkbaar aan de samenstellers der latere genealogieën slechts zeer onvolledig bekend waren. Het ligt voor de hand aan te nemen, dat de stukken in het bezit waren van de toenmaals op het buiten Groot-Regelink bij Hengelo wonende heer *Adrien Charles Guillaume de Veue*, getrouwd met *Anna Maria Weerts* en in 1899 kinderloos overleden. Het is, ondanks moeite die de familie nu gedaan heeft, nog niet mogen gelukken de originelen terug te vinden.

Uit het dossier Murray Bakker bleek ten eerste. dat het verhaal over de afkomst ontleend is aan een in 1687 aan de gevluchte *François de Veye* gerichte brief, die ik straks zal mededelen. Verder waren er nauwkeurige copieën van gelegaliseerde afschriften van doopinschrijvingen uit Zofingen, waaruit bleek, dat *Francois de Verre* niet slechts één zoon had, doch drie, terwijl uit de bedoelde brief nog het bestaan van een oudere zoon blijkt. Uit eveneens gecopieerde bijbelaantekeningen van *Jean Adam Samuel de Veye*. de auteur van de Nederlandse tak bleek verder, dat in 1726 nog een zuster *Adrienne* in leven was en dat de bovengenoemde oudere broeder, *Isaac* genaamd. in 1733 reeds was overleden. In de doopinschrijvingen te Zofingen wordt *François de Veye* ,,ein vertriebener edelman aus Haut-Vivarais" genoemd, zijn vrouw *Jeanne Louise Palis*.

Verder is er een afschrift van een pas door de Sindics te Genève 19 november 1692 verleend aan Noble *François de Verre*. Seigneur de Burine. agé de 40 ans en aan Sieur *Louis Antoine Palis*. agé de 27 ans om zich naar Ierland te begeven. Daar er in 1693 weer een kind te Genève is gedoopt is *François de Veye* of niet gegaan of niet lang in Ierland gebleven. Ik geloof trouwens dat *François* en zijn vrouw nooit in Nederland zijn geweest, daar noch van hen, noch van de nu bekende andere kinderen, hier te lande een spoor gevonden wordt. Zijn zoon *Jean Adam Samuel*, die in 1708 zijn

aanstelling verkreeg als extra-ordinair-ingenieur zal de eerste de Veye zijn geweest, die hier is gekomen.

Voorts was er nog een aantekening luidende: *Louis-Antoine Palis-Praron* fils de *Joseph Palis* et de *Lucrèce de Monfrond de Dunière*, frère de *Jeanne-Louise Palis*.

Ten slotte nog een verminkte bijbelaantekening uit Genève, waarop ik nog nader terugkom.

Over het echtpaar *de Veye-Palis* moet zeker te Genève meer te vinden zijn. Ondanks herhaalde pogingen daartoe aangewend bij de Archives de l'Etat te Genève sinds Januari 1952 is het tot heden nog niet gelukt de heren zelfs tot het beantwoorden der gezonden brieven te krijgen. Gelukkig heb ik in Frankrijk veel medewerking ondervonden en dan ook enig succes gehad,

Ik kom nu tot de aan *François de Veye* gerichte brief. Deze luidt als volgt:

A Monsieur de Veye
réfugié à Zoffingue.

Monsieur mon très cher Cousin et Compère,

J'ai reçu avec bien du plaisir la lettre obligeante que vous m'avés fait l'honneur de m'Ecrire et ma Joye a Eté dautant plus grande, quelle m'apprend l'Etat de votre Santé et de toute la chrétienne famille, dont je rends graces à Dieu et vous y souhaiter une heureuse et longue durée. Jeusse bien desiree il y a longtems vous Ecrire, mais tous les refugiés qui passent ici pour aller à Zurich ou plus loin ne sachant à qui rendre mes lettres, m'ont toujours fait connoitre quils ne s'en pourroient point charger, puisque la Ville de Soffingue se trouve Ecartée de leur route, si vous me donné quelqu'adresse assurée, j'en profiterai agréablement pour avoir l'avantage de mentretenir avec vous par la commerce des lettres puis que la distance des Lieux nous prive de la faire de Vive Voix: Quand au reste man cher Monsieur je suis fort surpris que vous soyez obligés de faire une espèce d'Enquete pour prouver votre qualité devant les Seigneurs de la Ville de Soffingue, puisque vos actes en font foye. Cependant je puis témoigner que vous Etes de la veritable tige de la Maison de Veye si bien connue dans notre patrie et par les Emplois quils ont eu et par les titres incontestables, qu'on trouveroit dans les registres de nos Eglises et dans les Greffes que ceux qui voudroient vous les contester passeraient pour des ridicules et pour les biens que vous avez abandonné, ils sont considérables tant à votre Egard, que de Ma.ma très honoré commere votre Epouse, vue quelle Etoit héritière d'une partie des biens de la Maison du ranc, qui faisait autrefois tête à celle de la Tourette si célèbre aujourdhuy dans toute notre province. Jai eu lhonneur de bénir votre mariage, Et toute notre Eglise vous rendra témoignage que la Maison ou vous Etiez Entré pour gendre tenoit le premier rang dans notre temple, je ne sait qui vous porte a me demander ce témoignage, vous m'obligerés si vous me le faites connoitre et s'il en faut un en forme juridique je suis pret a le faire et à la rendre devant le plus sévère tribunal, si vous auriez besoin de celui de vos Parens de Grenoble et de Genève vous nauriez que leurs Ecrire pour vous satisfaire et a tous les curieux qui le souhaitent. Te suis ravi et ma femme aussi de savoir de tems en tems l'Etat du petit Isaac aussi bien que du Pere et de la Mere, nous Prions bien pour votre prospérité et vous souhaitent toutes sortes de bénédictions en attendant de sa bonté qu'il nous rassemble pour le glorifier d'un coeur et d'une bouche tous ensemble dans notre chere et ingratte Patrie ce sont les Voeux les plus ardents

de celui qui vous prie de le croire avec un parfait attachement
Monsieur mon très cher Cousin et Compère
Votre très humble et
très obeissant serviteur
(signé) V. Bermonde ex Ministre

Berne ce 27 juillet 1687.

Waar deze brief geschreven was door een Ds. *Bermond*, die zeide het huwelijk te hebben ingezegend, heb ik eerst nagegaan wie deze predikant was.

In de Bibliothèque de la Société de l'Histoire du Protestantisme français in de Rue des Saints Pères te Parijs vond ik:

> *Isaac de Bermond*, pasteur à Marcols 1651-1675, à Vernoux 1676-1683, à Offenbach 1698-1707, natif de St. André de Huzières, il épousa *Cafherine de Laurens*.

Waar *de Veye* heette te zijn gehuwd niet lang voor de vlucht naar Zwitserland, leek het mij het meest waarschijnlijk dat hij gehuwd was terwijl Ds. de Bermond te Vernoux stond. Verder onderzoek bracht uit, dat van de door deze predikant bijgehouden huwelijksregisters slechts die van de jaren 1677 en 1682 nog waren bewaard en dat deze zich bevonden in het archief van het Département de l'Ardèche te Privas. Hier diende mij nu het geluk, want de Veye bleek juist in dat jaar 1682 te zijn getrouwd en uit Privas zond men mij de volgende acte:

> Aujourd'hui onsiesme jour de septembre 1682 a esté beni le mariage d'entre *François de Veye* sieur de Burine, fils légitime à feux Mr *Salamon* et dem^elle^ *Louise de Crouzon* du lieu du Boix parroisse de Silhac d'une part et damoiselle *Jeanne Palix* aussy fille légitime a sieur *Joseph Palix* et feue dam.lle *Lucresse de Montrond*, du lieu de Dunière parroisse de Vernoux d'austre qui ont dit estre agez asçavoir lespoux de trante ans et lépouse de vingt sept ans a la celabration duquel mariage ont assisté *Franscois de Montrond* sieur dissantointz, sieur *Anthoine Louis Palix* oncle et frère des époux, *Jacques Antoine* et sieur *Théophile Blanc* les scachant escrire soubs. néz l'espous et lépouse soubs. néz le tout interpellez.

Hierdoor is dus een oudere generatie gevonden, terwijl tevens de aantekening omtrent de ouders van *Jeanne Louise Palis* juist bleek.

Van de familie *de Montrond* [1]), die nog bestaat, zijn vele, deels incomplete genealogieën, die ik kon aanvullen door gebruik te maken van de Ms.-genealogieën afkomstig van vicomte Louis de Montravel in de stadsbibliotheek te Lyon.

Lucrèce de Montrond[2]) *is* de dochter van *Joachim de Montrond* en diens tweede vrouw *Marie du Ranc*. *Joachim de Monfrond* was in eerste huwelijk getrouwd met *Catherine de Riuoire*.

Marie du Ranc was de dochter van *François du Ranc*, châtelain de Boffre, en *Gaspard de Jeissaud*, dame de Joux. Van deze laatste vind ik aangetekend, dat zij „une riche héritière" was, en dat van haar drie kinderen de dochter *Marie* de vaderlijke bezittingen in Vivarais erfde, de goederen der moeder lagen in Velay. Oudere generaties kunnen zij,

1) De grootmoeder maternelle van Benjamin *Constant*, ***Marie de*** *Montrond*, behoort tot deze familie.

2) De genealogie in de bibliotheek te Lyon geeft haar voornamen als *Jeanne Louise Lucrèce*, hetgeen zeker juist is, alle kinderen hebben meer dan één voornaam.

die de Veye in hun kwartierstaat hebben, vinden in o.a. het in de bibliotheek van ons Genootschap aanwezige werk „Armorial de la Noblesse de Languedoc, généralité de Montpellier par Louis de la Roque. Hierin een artikel de *Montrond* en een *Du Ranc de Joux,* niet te verwarren met de in het zelfde werk ook behandelde familie Du Ranc de Vibrac.

De in de brief gememoreerde erfenis van een deel der goederen der familie Du Ranc is dus verklaard en juist.

Ongelukkig is het notarieel van Vernoux niet meer aanwezig, terwijl ook van Silhac geen cadaster meer aanwezig is, zodat onderzoek naar het echtpaar *de Veye-de Crouzon* lastig, hoewel natuurlijk niet onmogelijk is.

Toch kan worden aangenomen, dat deze de Veye's afstammen van een echtpaar *de Veye-de Burine en wel* om de volgende redenen.

Ik vermeldde reeds, dat in het dossier Murray Bakker een onduidelijke bijbelaantekening is opgenomen. Deze luidt aldus: *Jeanne Louise Pallis* accoucha à Genève I'an 1689 dans la maison de Sr Jean Massi à la rue de Boule et a été baptisé, son parrain Pierre Perdiau, seigneur des auditernes et sa marraine est *Adrienne de la Rive,* femme de Mr le Sindiq *de la Rive,* cousine de Monsieur *François de Veye,* qui était marié avec demoiselle *de Crouson* du lieu de Mirable, paroisse de Vernoux, belle soeur de *Salomon de Veye,* écuyer.

Kennelijk is dit een slecht geschreven aantekening geweest, die Murray Bakker of niet goed heeft kunnen lezen of waarvan hij slechts een onvolledige copie onder ogen heeft gehad. De naam van het gedoopte kind ontbreekt, het jaartal moet corrupt zijn, daar er in dat jaar een ander kind te Zofingen is gedoopt. Ook is na Adrienne de la Rive een naam weggevallen en na François de Veye eveneens. Ik veronderstel, dat het de geboorte van de dochter *Adrienne* zal zijn, door de weinige medewerking van het archief te Genève kon dit nog niet worden vastgesteld.

Wel bleek er echter uit, dat *François de Veye* geparenteerd was aan een sindic *de la Rive* te Genève. Nu is over een sindic natuurlijk wel wat te vinden en in dit geval was dit al bijzonder gemakkelijk, daar de genealogie *de la Rive* gepubliceerd is door Albert Choisy in zijn in 1947 verschenen „Généalogies genevoises „Familles admises à la Bourgeoisie avant la réformation", in de bibliotheek aanwezig. Hieruit bleek deze sindic te zijn *Jean Jacques de la Rive,* 1640—1709, gehuwd met *Renée Buisson,* en die een zuster had *Adrienne de la Rive,* gehuwd met *Pierre Perdriau.* Hiermede waren dus de vermelde verwanten teruggevonden in de genealogische literatuur.

De broeder en zuster de la Rive waren kinderen van *Daniel de la Rioe* en *Jeanne d'Airebaudouze.* Om verschillende redenen leek mij de verwantschap door deze *Jeanne d'Airebaudouze* te komen. Over deze familie *d'Airebaudouze* is in de Franse genealogische literatuur veel te vinden, maar de oplossing bracht mij „La France Protestante" van Eugène en Emile Haag, waaruit mij bleek, dat *Jeanne d'Airebaudouze* gehuwd met *Daniel de* la *Rive* een kleindochter was van *Guillaume d'Airebaudouze,* seigneur du Cest, en *Madeleine de Burine.*

In La Nouvelle Revue héraldique, historique et archéoloqique van 1938, '39 en '40 heeft l'Abbé J. M. de Burine de Tournays een uiterst zorgvuldig gedocumenteerde genealogie gepubliceerd van de zeer oude familie *de Burine.* In de 6de generatie komt daarin voor *Raymond de Burine,* seiqneur de Pras, geb. 1496, vermoord in 1540, getrouwd met *Françoise Pellegrin de Casfanet.* Deze hadden 8 kinderen, waaronder *Madeleine de Burine,* getrouwd met *Guillaume d'Airebaudpuze,* waarvan zoals boven vermeld de de la Rive's te Genève afstammen en *Marie Jeanne de Burine* omstreeks 1550 (dus niet 1503, hetgeen ook onwaarschijnlijk was) met *Guillaume de Veye.* De genealogie geeft de naam *de Veye* verminkt, doch enige acten, die op het ogenblik nog niet ter zake zijn, geven alle de Veye. Dit echtpaar *de Veye-de Burine* had twee zonen noble *Jacques* en noble *Salomon de Veye,* die nog in enige acten optreden. Een van deze zal de grootvader zijn van *Salomon de Veye,* gehuwd met *Louise de Crouzon,* de nu bekende stamvader van de Nederlandse familie. Een verder onderzoek, dat te Genève en te Privas zou moeten geschieden, zal de nog ontbrekende generatie moeten opleveren.

Het begin der genealogie, gepubliceerd in 1951, kan nu aldus luiden:

I. *Salomon de Veye,* † vóór 11 Sept. 1682, tr. *Louise de Crouzon,* † vóór 11 Sept. 1682.

II. *François de Veye,* heer van Burine, geb. 1652, na de herroeping van het Edict van Nantes uitgeweken naar Zwitserland, tr. Vernoux (Dép. de l'Ardèche) 11 Sept. 1682 *Jeanne Louise Palis,* geb. *1655,* dr. van *Joseph* en *Jeanne Louise Lucrèce de Monfrond.*
Kinderen:
1. *Zsaac,* † vóór 24 Dec. 1733.
2. *Jean Adam Samuel,* volgt 111 (= II N.P.).
3. *Jean Rudolph de Veye,* ged. Zofingen 7 April 1689.
4. *Adrienne de Veye,* † na 1726.
5. *Louis François de Veye,* ged. Genève 11 April 1693.

Nog eens het geslacht van Vari(c)k te Rhenen,

door W. J. VAN VARIK.

Dank zij de resultaten van een voortgezet onderzoek is het mij thans mogelijk een aanvulling te geven op mijn bijdrage betreffende de Rhenense van Varicks in het Maandblad van Mei 1948 (LXV, kol. 133-137). Ik zal hierbij tevens betrekken de door de Heer Wijnaendts van Resandt in het Maandblad van Januari 1953 (LXX, kol. 28-29) vermelde personen, voor zover deze kunnen worden ingepast.

In de Registers van Transporten, enz. van Rhenen uit de 2de helft van de 17de eeuw vond ik als schepen aldaar vermeld:

Jan Jacobsz. van Varick, Jan van Varick, Johan van Varick.

Aanvankelijk was ik geneigd te veronderstellen dat hier — zo al niet drie, toch zeker twee verschillende personen werden bedoeld: bij bestudering van door comparanten en getuigen ondertekende concept-akten in de notariële protocollen uit die tijd, kwam ik echter tot de overtuiging, met één-en-dezelfde persoon te doen te hebben.

In akte no. 18 (testament van Jan de Craen), berustend in het protocol van notaris Adriaen van Wijck, gedateerd 6 October 1675, komt *Jan van Varick,* schepen, als getuige voor. De akte is getekend „Jan van Varick"[1]).

Bij vergelijking van deze ondertekening met die, welke *Jan Jacobsz. van Varick* op andere stukken „voluit" heeft gesteld, bleek mij, dat het handschrift volkomen gelijk is. Ook de tekst van de akte laat geen twijfel over, of Jan en Jan Jacobsz zijn dezelfde.

De benoeming van *Jan van Varick* tot schepen op 12 Februari 1676 (zie de gegevens van de Heer Wijnaendts

1) R.A. Utrecht, Gat. Rechterl. archief no. 1728.

van Resandt) zal dus — naar ik aanneem — een herbenoeming van Jan Jacobsz. zijn geweest.

Een akte van 1 November 1677, die zich bevindt in het protocol van notaris Gerard Verwey [2]), is uit tweeërlei oogpunt belangrijk, ten eerste, omdat hieruit valt op te maken, dat schepen Johan van Varick en Jan Jacobsz. van Varick identiek zijn en ten tweede, omdat zij de reeds eerder veronderstelde graad van verwantschap tussen onze Rhenense schepen en Ds. *Roeloff (Rudolphus) van Varick* bevestigt [3]).

Ik laat de inhoud van deze akte hier in haar geheel volgen.

> Compareerde, enz.
> *Johan van Varick*, oudt schepen ende tegenwoordigh Raedt deser gemelte Stede, encle verclaerde te constitueren ende machtich te maccken gel doet mits desen, Sr Hugo Coelen, Coopman, wonende op Delfs-haven, ende uit sijn compts naem te ontfangen (uit handen van de bewinthebberen van de Oost-indies Compaignie binnen de stede van Enckhuysen) d'somme van drie hondert car. guls, die alsnoch op de maenbrieff verschreven sijn, hem compt gecedeert bij sijnen soon Dos *Roeloff van Varick*, predicant binnen Malnkka, gevende hem geconstitueerde daer toe sodanige macht als hij compt daer in selfs soude connen gebruycken, mits doende reeckeningh ende bewijs des versocht sijnde, belovende de rato ondert verbandt als na rechten ende versocht acte.
> Actum binnen Rhenen ter presentie van Jan Vonck ende Evert Arentsz van Eek als getuygen hier toe begeert, die dese minute mede hebben ondertekent neffens de compt ende mij nots. op den 1e November 1677.
> (get.) Jan Jacobs van Varick.
> (get.) Jan Vonck.
> (get.) Evert Acrntsen.

Ds. *Rudolphus van Varick* was, vóór zijn vertrek naar Ned. Oost-Indië in 1673, predikant op 's lands vloot onder admiraal van Gent. Van 1674 tot 1677 was hij predikant te Malakka. Na zijn terugkeer in het vaderland werd hij in Juni 1679 beroepen te Hem (N.H.), vanwaar hij in de loop van 1686 vertrok naar Nieuw Nederland [4]).

Ds. *Rudolphus van Varick* overleed in Augustus 1694; zijn vrouw, *Margaretha Visboom*, eerder weduwe van *Jacob Hustaert*. gouverneur van Ceylon, stierf in de winter van 1695 [5]). Haar zeer merkwaardig testament werd gepubliceerd door Richard M. Gipson in de New-York Sun van Zaterdag 6 April 1935 [6]).

> Op 23 Februari 1656 transporteert Ds. *Rudolphus van Varick*, predikant te Hem, ten behoeve van Cornelis Otten van Guttickoven en diens echtgenote Elysabeth de Beer „seecker huysken en erfjen met de schuur en stall, mitsgaders het backhuys en het hofjen daerachter, gelegen op de Steyle Stcegb binnen Rhenen, met al 't gene daerinne nert en nagelvast is, waervan de schuur, stal, backhuys en hofjen voor dese gehoort heeft aan verkopers huysinge, staende aen de Marckt". Voorts ten behoeve van Abraham Ysacksz, tafelhouder, „seeckeren hof of doelen, gelegen buyten dese Stadt (Rhenen) tussen de Vest en de Rijnpoort on de graft die om de veste langs het erf van 't Koningshuys loopt" 7).
> op 3 September 1686 geeft Ds. *Rudolphus van Varick* „predicant van de Nederduytse gereformeerde gemeente op 't Lange Eylant in de provintie van Nieuw Yorcke" ten overstaan van notaris Willem Bogardus aldaar, volmacht aan „Juffr. Willemina van Venendael, weduwe van zal. Hr Johan de Koninck, wonende tot Rhenen", om uit zijn naam het hem toebehorende huis aan de Markt te verkopen.
> Het transport ten behoeve van Beernt Aerts Vergeer en diens echtgenote Elisabeth Evertse vond plaats op 14 Maart 1692 voor schepenen van Rhenen. Bij de verkoop waren niet inbegrepen een oven en een baktafel 8).

Zoals blijkt uit de door de Heer W. Wijnaendts van Resandt vermelde gegevens, woonde *Jan Jacobsz. van Varick* met zijn echtgenote en zijn nicht *Sijghje Cornelis* in 1654 in de Kruisstraat. Laatstgenoemde kan, dunkt mij, niemand anders zijn dan het op 11 Februari 1635 te Rhenen gedoopte kind van *Cornelis Jacobsz. van Varick* en *Trijntje Willems* [9]). Mijn veronderstelling, dat *Cornelis Jacobsz. een* vooroverleden broer van *Jan Jacobsz.* was, zal wel juist zijn. Ik acht het waarschijnlijk, dat *Sijghje Cornelis* later is getrouwd met zekere *Sybrant Hendricxen*, die op 20 November 1657, met de kinderen van *Jacob Roelofs van Varick*, nomine uxoris compareert voor schepenen van Rhenen [10]).

Jan Jacobsz. moet vóór 1657 zijn verhuisd, want in de schuldbekentenis van 14 Februari 1657 staat, dat *Jan Jacobsz. van Varick* en *Neeltje Vonck*, echtelieden, de van Jkvr. Maria van Beeck geleende 500 gulden „hebben gevestigt in haerln huysinge ende hoff daer de comparanten in woonen tussen de huysingen van schepen van Noort en Aernt Janss aende Marck" [11]).

Op 9 Mei 1667 transporteren *Jan Jacobsz. van Varick*, schepen, en zijn vrouw *Neeltje Vonck* aan Willem Dircksz. van Versevelt *en* diens vrouw Judith Jans „seeckeren hoff, gelegen alhier buyten de Rhijnpoort" en op 19 Juni 1669 aan Jan Willemsz. van Geyn en diens vrouw Geertje Joostdr. van Zeyen het huis genaamd „de Ster" op de hoek van de Kruisstraat [12]).

Op 16 September d.a.v. doet *Jan Jacobsz*, ten behoeve van Huybert van Wijck, rentmeester van de graaf van Kuilenburg, ter voldoening van hetgeen hij aan laatstgenoemde schuldig was, afstand van de te velde staande tabak, die hij dat jaar had geteeld, onder voorwaarde, dat het gewas „met sijne communicatie ende op sijne naem sal worden verpacht" [13]).

Blijkens akte van 21 October 1686 verpachtten Dijkgraaf en Heemraden van de Rhenense- en Achterbergse Hooilanden aan „Schepen *Johan van Varick*" opnieuw voor de tijd van 14 jaar „een weytje gelegen *aen* de sluyse in de Grebbe, even over de Veengrift, mitsgaders nogh een hoff mede in de Grebbe gelegen" [14]).

„Schepen *Johan van Varick*" komt nog voor in een akte van 20 October 1690; in een akte van 25 Juni 1691, betreffende de verkoop van het huis van Evert Arentsz. van Eck aan de Markt te Rhenen, wordt als belending opgegeven „schepen van Varicks erfgenamen". *Jan Jacobsz. van Varick* moet dus tussen 20 October 1690 en 25 Juni 1691 hoogbejaard zijn overleden.

2) R.A. Utrecht, Cat. Rechterl. archief no. 1729.
3) Ned. Leeuw LXV 136, noot 13.
41 Collectie Borger. Univ. Bibliotheek Amsterdam.
5) Ned. Leeuw LXVI, 189.
6) Ons medelid. de Heer W. J. Hoffmann te La Plumo, Penna, U.S.A., was zo vriendelijk mij een afschrift van deze publicatie te doen toekomen'.
7) R.A. Utrecht. Reg. v. Transporten, enz. van Rhenen. Gat. Rechterl. archief no. 516.
8) R.A. Utrecht. Reg. v. Transporten, onz. van Rhenen. Cat. Rechterl. archief no. 516.
9) Ned. Leeuw LXV, 136.
10) B.A. Utrecht. Reg. v. Transporten, enz. Gat. Rechterl. archief no. 51.4.
11) R.A. Utrecht. Reg. v. Transporten, enz. Cnt. Rechterl. archief no. 514 en Ned. Leeuw LXV, 135.
12) Hetzelfde huis. dat Jacob *Roelofsz. van Varick* in 1634 had gekocht, zie Ned. Leeuw LXV, 134.
13) R.A. Utrecht. Register van Transporten, enz. Cat. Rechterl. archief no. 516.
14) R.A. Utrecht. Register van Transporten, enz. Cat. Rechterl. archief no. 516.

Van de door de Heer W. Wijnaendts van Resandt vermelde — na 1654 aangenomen — lidmaten, zijn *Margriet* en *Neeltje van Varick* stellig kinderen van *Jan Jacobsz.* [15]).

Ik twijfel er niet aan of ook *Jan van Varick* alias *Vonck is* een zoon van onze Rhenense schepen en identiek met *Jan van Varick,* die gehuwd was met *Sara Visboom,* zuster van Ds. Rudolphus' vrouw [16]).

In akten behorende tot het protocol van Notaris Adriaen van Wijck (zie boven) komt hij tot 1685 meermalen als getuige voor; zijn handtekening wijkt sterk af van die van zijn vader. In het bijzonder moge ik hier verwijzen naar een akte van 28 Augustus 1676 (no. 39), een door *Jan Jacobsz.* als schepen van Rhenen verleende volmacht, die door *Jan* en (zijn broer) *Cornelis van Varick* als getuigen mede is ondertekend.

In een akte van 7 April 1681 wordt hij *„Jan Vonk van Varik"* genoemd: hij ondertekent deze akte *„Jan Jansz. van Varick".*

Jan van Varick en zijn vrouw *Sara Visboom* werden 1 Juli 1687 ingeschreven als lidmaten van de „Dutch Church" te New-York, met attestatie van Rhenen. Een genealogie van dit echtpaar en hun descendenten is te vinden in The New-York Genealogical and Biographical Record, VIII, 1877, blz. 16-20 en 92.

Geertje Roelofs van Varick, die 16 Juli 1675 als lidmaat werd ingeschreven, houd ik — niettegenstaande zij met attestatie van Nijmegen kwam — voor een dochter van Roelof *Reiniersz. van Varick* [17]).

Op 21 Januari 1675 compareerden namelijk voor notaris Peter Pachuysen te Amsterdam „d'eerbare *Aeltje van Varick",* ongehuwd meerderjarige dochter, *Reynier van Varick,* mr. metselaar, en *Geertje van Varick,* mede ongehuwde meerderjarige dochter, alle kinderen en erfgenamen van wijlen *Roelof Reyniersz. van Varick,* die hun broer „den Ed manhaften *Abraham van Varick",* vaandrig bij de compagnie van kapitein Jan Gijsbrecht van Zuylen van der Haer, machtigen om uit hun naam te transporteren „soodanig een huys ende erve gestaen en gelegen tot Rhenen, als hun comparanten ende den voornoemden geconstitueerde is toekomende". Blijkens transportakte van 26 Januari 1675 verkocht *Abraham van Varick* bovenbedoeld huis en erf aan Cornelis Jansz. van Bruynsweert (Cornelis de Cuyper) en diens echtgenote Aertje Jans Holtappel [18]).

Roelof, Huybert, Dirk en *Jan van Varick* (5 Oct. 1714) zijn ongetwijfeld kinderen van *Cornelis Jansz. van Varick* [19]).

Huybert, die 3 Juni 1703 met attestatie naar Utrecht vertrok, is stellig degene die daar in 1708 trouwde met *Josina van Vleuten;* hij moet zich later weer te Rhenen hebben gevestigd. Van 28 April 1716 af trof ik hem in verschillende akten als getuige aan; hij ondertekende: *„Huybert van Varik".* Mogelijk zijn tussen 1708 en 1716 te Utrecht nog twee kinderen van hem gedoopt.

Hendrik Jacobs van Varick, schepen van Amerongen, bezat samen met Willem Klerck (ieder voor de helft) een huis met erf en schuur, gelegen op het „Lege Kerkhof" te

15) Ned. Leeuw LXV, 135.
16) Ned. Leeuw LXV, 136 en noot 13.
17) Ned. Leeuw LXV, 137.
18) R.A. Utrecht. Register van Transporten, enz. Cat. Rechterl. archief no. 516.
19) Ned. Leeuw LXV, 135, onder IV.

Rhenen, bij de stadswal, tussen de huizen van Cornelis Boonsayer en de weduwe Dirck Lyster. Het aan *Hendrik Jacobsz.* toebehorend gedeelte werd 1 Juni 1646 bezwaard met een hypotheek van 250 gulden, ten name van Willem Moiretman, „moutmaker" te Amersfoort.

Op 29 Mei 1648 transporteert *Jacob Roelofsz. van Varick,* als gemachtigde van zijn zoon *Hendrik Jacobsz.,* het **halve** pand „wesende vrij eygen erf ende goet, uytgesondert de lasten die in den ouden brief daervan sijnde en de hondert rijxdaelders die de moutmaecker tot Amersfoort daerop sprekende heeft" *20).*

Of *Arnt van Varick,* die 10 Mei 1583 te Wijk bij Duurstede de burgereed afleqde. tot de Rhenense van Varick's moet worden qerekend is mij niet gebleken. Mogelijk is hij identiek met *Arndt van Varick,* die 16 April 1605 te Tiel als qetuige optrad bij het huwelijk van *Cornelis Gerydt Rijckensz. van d'Lingen,* burgemeester van Buren, met *Aertgen Hacken Dercxdr.*

BOEKBESPREKING.

Nederland's Adelsboek 1953, 46e Jaarg a n g. N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum en Zoon (1954).

Hiermede is de historische reeks besloten: behandeld zijn ditmaal de ruim vijftia geslachten onder de letters V—Z van het alphabet. in een bestek van viifhonderd drie en zeventig bladzijden. De uitgave is. als steeds. wèl verzorgd, misschien voor de bibliophilie ietwat te dik in verhouding tot de overige afmetingen.

Bij de geschiedschrijving van de adel komt de genealogie — strikt genomen — alleen in aanmerking voorzoveel deze dienende is voor de adeldom van een qeslacht. Men moet der redactie ervoor erkentelijk zijn, dat zij noq heel veel meer genealogie geleverd heeft, met name aandacht besteed heeft aan de stamreeksen der uit persoonlijk eerbetoon qeadelde families, aan de samenhanq met niet tot de adel behorende takken. en aan aanknopingspunten voor de voortzetting in vrouwelijke linies.

De uitsluitende grondslag van alle Nederlandse adel is het Koninklijk Besluit der adelsverlening: zie het opstel „De Koning verleent adeldom" in „De Nederlandsche Leeuw", jaargang 1946. Bij inachtneminq van een juiste svsthematiek zou men de beschrijving van ieder geslacht dus met de adelsverlening moeten aanvangen, en wii willen de redactie deze werkwijze voor de nieuwe reeks aanbevelen. Men heeft daarmede het kenmerkend onderscheid van andere genealogische werken, die niet de adel als uitganqspunt hebben. Het qewicht van de adelsverlening vereist ook grote nauwkeurigheid bij de weergave van het Koninklijk Besluit, en nu ziin wij door de twee steekproeven, die wij voor dit „rode boekie" bij de Hoae Raad van Adel namen, juist hierin teleurgesteld: 1°. bij de Koninkliike Besluiten van 16 Februari 1816 no. 62 en van 8 Mei 1842, no. 1, is *K. K. de Weichs de Wenne* niet benoemd met den titel van baron op alle", zoals Je redactie mededeelt, maar erkend en geadmitteerd in de ridderschap van Limburg; 2° het Koninklijk Besluit d.d. 24 November 1816 no. 39, La H.. uitgewerkt in het diploma. houdt niet in verlening aan *F. J. Wiikerslooth van Weerdesteyn* van de hem competerende titel van baron, maar, in tegendeel, het verlenen van de titel

20) Ned. Leeuw LXV, 134, onder II/6 en Reg. v. Transporten, enz. Cat. Rechterl. archief no. 511.

„om door een bijzonder blijk Onzer welwillendheid de verdiensten te erkennen" van de begunstigde.

Hoewel de grondwet aan de Koning voorbehoudt een volstrekt, onbeperkt, prerogatief van adelsverlening, kan men in de praktijk een bepaald beleid onderkennen; de Nederlandse adel is namelijk gevormd uit enige hoofdgroepen, te weten: I. erkende oude Nederlandse riddermatige families: II. regentenfamilies uit de stemhebbende steden van vóór 1795; III. families, begunstigd uit persoonlijk eerbetoon; IV. ingelijfde vreemde adellijke geslachten.

De Napoleontische adel, voortgesproten uit de Franse overheersing, kon formeel geen genade vinden, al heeft Willem I, in zijn streven om gevoeligheden uit het verleden te verzachten, ook deze onderdanen ex Autoritate Sua weten op te nemen.

Al deze schakeringen zijn in dit deel voorhanden:

I. *Van Voërst, Van Voorst tot Voorst, De Vos van Steenwijk, Van Wassenaer, Van Weede, Van Westerholt, Van Wijnbergen, Van Zuylen van Nievelt;* II. *Van Valkenburg, Ver Huell, Versluys, De Vicq, Van Vredenburch, Van Vrijberghe, Warin, Wentholt, Wichers, Wttewaall, Van Asch van Wijck, van Zuylen van Nijevelt;* 111. *De Vaynes van Brakell, Van den Velden, Verheyen, Fontein Verschuir, Verspijck, Verstolk, Van Vessem, De Voochf, Vosch van Avesaet, Vrijthoff, Van de Wall, Berckmans de Weert, Wesselman, Van Winter, De Willebois, Van Haersma de Wifh, Van der Wijck;* IV. *Vegelin, Van Verschuer, De Villeneuve, De Watteville, Von Weiler, Von Winning, Wolff Metternich, Van Wolframsdorff, Von Wrangel, De Weichs de Wenne.* Onder hen hadden van de Napoleontische adel deel uitgemaakt *Ver Huell, Verstolk, Wichers, Van Zuylen van Nijevelt,* en leden der reeds riddermatige geslachten *De Vos van Steenwijk* en *Van Westerholt.*

Wat betreft de afzonderlijke artikelen moeten wij onze bespreking helaas beperken tot enkele indrukken.

Het geslacht *Van Valkenburg,* na de verheffing anno 1939 thans voor het eerst verschenen, heeft Haarlemse regenten opgeleverd. De grote verdienste in deze familie is geweest de onderneming van droogmakerijen in Midden-Engeland circa 1626: men leze de uitgebreide genealogie in dit Maandblad, jaargang 1944.

Bij *Vegelin* verviel het bewijs van oude adel met de schrapping als stamvader van *Hans Fegili, † 1477.* Dit geslacht heeft in 1507 het moederlijk wapen *Von Geisterendorff* aangenomen.

De stamreeks *Verheyen* verloor vijf generaties en begint nu met Dr. *Theod. Jansen van der Heyden,* † vóór 1675. In de bespreking van het vorige „rode boekje" in dit maandblad hebben wij voorzichtigheid bepleit bij de inkorting van de stamreeks Van der Staal. Inkorting is in onze ogen pas verantwoord bijaldien de onjuistheid ener geldende stamreeks bepaald bewezen is, niet reeds indien de nieuwe bewerker over onvoldoende bewijzen van die stamreeks beschikt.

De overlevering van riddermatigheid bij de familie *Van Verschuer* heeft geleid eerst tot opneming in de Hessische ridderschap, en in 1696 tot verlening van de titel Baron des H.R. Rijks met terugwerkende kracht. Bij dit al zijn de Nederlandse betrekkingen steeds onderhouden: *Philip Wilhelm van Verschuer,* † 1735, is geweest hofmaarschalk van de Koning-Stadhouder. Op grond van bewiizen, dat het geslacht voorheen onder de Edelen van het Duitse rijk erkend was, had „inlijving" in de Nederlandse adel plaats bij Koninklijk Besluit van 16 October 1816. Ware toen reeds de karakteristieke Veluwse oorsprong bekend geweest, dan zou „erkenning" veeleer dan „inlijving" voor de hand gelegen hebben *). Zie nog de jongste litteratuur in „De Nederlandsche Leeuw" 1939. De kritiek van Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, in dit Maandblad, op vorige publicaties van de stamreeks *Van Verschuer* in het „rode boekje" heeft de redactie kenlijk onjuist bevonden: publicatie van de bewijsvoering ware hier wel gewenst.

De genealogie van de typisch-Zeeuwse regentenfamilie *Versluys* is herzien naar de bijdrage van Jhr. J. van Reigersberg Versluys in „De Nederlandsche Leeuw", jaargang 1935.

Van *Verspijck* zijn de oudere generaties „aangekleed" en staat de herkomst uit Venlo thans vast.

Het in 1922 uitgestorven geslacht *Van Vessem,* onlangs door J. Loeff beschreven in „De Brabantse Leeuw", ontleent zijn naam aan de plaats van herkomst. De tot dusverre aangenomen samenhang met de naamgenoten in de Langstraat schijnt hiermede van de baan,

De genealogie van het Amsterdamse regentengeslacht *De Vicq,* verheven in 1924, werd van aanwinsten voorzien.

Als oudst-bewezen stamvader van *De Villeneuve* ziet men voor het eerst vermeld *Raymond de Villeneuve,* heer van Ampus en Montferrat, circa 1282; en aldus is de stamreeks zwaar gekortwiekt, terwijl de samenhang met bekende Franse naamgenoten onzeker is geworden. De redactie steunt hierbij op nieuwe Zwitserse litteratuur, die ook veel aanvullingen bood. Voor de titel „Marquis" van Jhr. *R. de Villeneuve,* geboren 1876, ontbreekt redengeving: deze titel komt in het voorgeslacht niet voor, en vloeit evenmin voort uit het diploma van Lodewijk XIV.

Van Voërst en *Van Voorst tot Voorst* handhaven het klassieke toonbeeld van Nederlandse oeroude adel, en schijnen wel van één stam; laatstgenoemd geslacht heeft de generatie 1-IV gemeen met *Van Rechteren.*

Het onderzoek van het geslacht *De Vos van Steenwijk* nadert het bewijs van oorsprong uit de Graven van Kuinre, vermeld sedert 1187. De bloei van de hedendaagse familie wordt geïllustreerd door het portret van de aftredende Commissaris der Koningin in Noord-Holland.

Van Vredenburch heeft in de regering van Delft gezeten. Op bladzijde 207 blijkt hoe een in den vreemde geboren diplomaten-zoon in naamsverwarring kan geraken: de redactie vermeldt het incident nog maar onvolledig. Zou met de t.a.p. in een noot genoemde geboorte akte niet bedoeld zijn doopakte, daar men anno 1905 te Wenen nog volstond met kerkelijke registers?

Voor *Vrijthoff* geeft de inleiding als plaats van herkomst: „Maastricht", de tekst echter: „Heusden". Bij „Heusden" denken wij aan (Op)Heusden in de Overbetuwe nabij Avesaath, waar de schoonvader van 1. *Jan Hermanse Vrij(t)hof(f),* Ds. *Lambertus Latomus,* als predikant gestaan heeft. De redactie, kennelijk nog onder invloed van de misplaatste herkomst uit Maastricht, koppelt de naam aan het Duitse Friedhof (= kerkhof); hetgeen o.i. aanvechtbaar is, omdat in dat geval de „d"- of „t"-klank taalkundig een wezenlijk bestanddeel in de uitspraak geweest zou zijn, terwijl deze familie zich aanvankelijk veelal *Vrijhof* noemde. Liggen trouwens bij een herkomst uit (Op) Heusden andere naamsafleidingen niet méér voor de hand dan een Duitse?

*) Van een oud adellijke afkomst blijkt uit de stamreeks echter niet. De naam schijnt ontleend te zijn aan ascendenten in de vrouwelijke lijn. Red.

De herkomst van de familie *Van de Wall is* gewijzigd van Wezel in Gendt O.B.

De genealogie *Van Wassenaer* boekte aanwinsten o.m. de aansluiting met de takken, waaruit *Van Polanen* en de Graven *van den Bergh* zijn gesproten **).

Het geslacht *De Watteville* behoort tot de zes ridder-matige Zwitserse families, wier leden het predicaat „Wohl-edelvest" toekomt.

De *Van Weede's* stammen uit *Steven van Wede* (in jaargang *1918: Van Wee)* vermeld sedert 1317. Het bewijs van deze stamvader, geleverd in dit Maandblad anno *1953,* ontsluit voor dit geslacht de toegang tot de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht.

Bij Koninklijk Besluit van 11 Maart 1954 no. 14 werd bereids agreatie verleend aan de opneming als ridder-expectant van Jhr. Mr. *H. E. van Weede.*

George Johan van Weede, 1627-1692, behoort tot de Nederlandse kwartieren van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins *Bernhard der Nederlanden.*

De Kleefse *Von Weiler's* hebben zich goede Nederlanders betoond, sedert de toevoeging in *1816* van de Lymers bij ons Koninkrijk; met hen verscheidene andere aanzienlijke families uit deze streek, zoals *Van Pabst, De Nerée, Van Nispen, Vermeer, Rappard.* Hieraan spiegele zich de bevolking van het belendend Elten, dat in wezen niet van de Lymers verschilt.

De aansluiting van *Dirk Wouters,* † *1674,* de stamvader van *Van Westreenen van Tiellandt,* op *Jan van Westrenen,* in *1434* raad van Amersfoort, zocht men tot dusverre tevergeefs.

De stamreeks van het Groningse regentengeslacht *Wichers* is degelijk aangevuld; het laatst werd in 1938 nog een tak verheven.

Van der Does de Willebois stamt bewezen af van *Louys Villebois* J.U.D., geboren 1583. Kan men deze eens vereenzelvigen met de *Louys Villebois,* die een zoon was van *Jean* en *Marie de Saint-Yon,* dan reikt het bewijs tot le sire de *Mareuill* circa 1180.

Belangrijk zijn de aanvullingen verwerkt in het artikel *Van Winter;* de herkomst is verlegd van Vlaanderen naar Bremen. Met de opneming van het portret van een hooggeleerd lid der familie heeft de redactie een goede keuze gemaakt.

De herkomst uit Jutland van het geslacht *(Van Haersma) de With* is wat nauwkeuriger bepaald. De verheffing in 1841 heeft een typisch voorbeeld van succesvolle gunstadel opgeleverd.

Op te merken valt, dat *Wiftert* enige franje uit de jongere tijd moest prijsgeven.

Voor *Von Wrange1* bleef de fraaie aanwinst in jaargang 1927 met elf generaties, reikend tot 1402 in Lijfland, gehandhaafd.

Het geslacht *Van Asch van Wijck* houdt een eervolle regenten-traditie hoog, culminerend in de tegenwoordige procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, met wiens portret dan ook dit boekje wordt opgeluisterd. Bij het diploma anno 1833 heeft de Koning in de persoon van de toenmaals begunstigde uitdrukkelijk mede de diensten willen erkennen van het voorgeslacht; tevens echter werd de mogelijkheid opengehouden van erkenning van oude riddermatigheid.

Het tot de Nederlandse adel behorende geslacht *Van der*

**) Ned. Adelsboek 1983, waarin een volledige genealogie *van* Wasse*naer* (tak *Duivenvoorde*), geeft reeds deze aansluiting. Red.

Wyck is sedert het einde der zeventiende eeuw tot aanzien gekomen. Hoewel de redactie de herkomst uit Munsterland als vaststaand voorop stelt, valt deze uit de genealogie niet af te leiden. Wel wordt de mogelijke afstamming toegelicht uit het oud-adellijk riddermatig geslacht van gelijke naam, langs enige natuurlijke schakels. Jhr. Mr. C. *J. van der Wyck,* geboren 1887, is geen rechter, maar al geruime tijd raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage.

De met zorg bewerkte genealogie *Van Wijnbergen is* te danken aan de onlangs in dit maandblad verschenen studie van Mr. A. Haga. De eens door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland in twijfel getrokken riddermatigheid staat nu onaantastbaar vast.

Van Hangest d'Yvoy rangschikt men, na de ingrijpende herziening, op de letter Y. De familie telt onder haar leden twee verdienstelijke kwartiermeesters-generaal in Staten-dienst: *Maximiliaan Ivoi,* geboren 1621, en diens zoon *Frederik Ivoi.*

De riddermatige *Van Zuylen van Nievelt's* stierven in 1947 uit. De vraag, of de Rotterdamse regentenfamilie *Van Zuylen van Nijevelt* daarmede samenhangt, wordt hoe langer hoe onzekerder beantwoord. Eens hield men deze familie voor een wettige tak der riddermatige, later nam men een natuurlijke afstamming aan, en nu rees zelfs hierover twijfel.

Alhoewel het alphabet met het hier besproken deel voltooid is, heeft de redactie de historische reeks nog niet beeindigd. Nog een afzonderlijk boekje zal worden gewijd aan de soms hoogst belangwekkende errata et addenda op de verschenen serie 1940-1953; ook naamregisters staan op het programma. Wij hopen bovendien op een inhoudsopgave.

Wij mogen de balans dus nog niet opmaken, maar het valt te zwaar, om niet reeds nu hulde te brengen aan de redactie, die dit standaardwerk volvoerde. Deze wetenschappelijke arbeid is een unicum in de geschiedschrijving van de Nederlandse adel, en zal wel nimmer geëvenaard worden.

In de naaste toekomst zal het „rode boekje" periodiek verschijnen alleen met états présents, onder leiding van de redactie, verzorgd door het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage.

J. C. MARIS.

Het nieuwe geslachtsboek Smallegange. Naar gegevens van J. J. Polderman, en uit de genealogische verzameling van de Genealogische Werkgroep Zeeland, bewerkt door P. A. Hart hoorn.

Publicatie Genealogische Werkgroep Zeeland Nr. 1, Amsterdam 1953.

Dit nieuwe geslachtsboek *Smallegange* beperkt zich niet tot de publicatie van de geslachtslijst van de bekende Zeeuwse genealoog *Mattheus Smallegange,* doch behandelt tevens een viertal gelijknamige, uit Zuid-Beveland stammende, geslachten, wier samenhang — hoewel in enkele gevallen waarschijnlijk — niet vaststaat. Enige fragmentarische gegevens over naamdragers uit andere plaatsen besluiten dit werkje.

Hoewel men de uitwerking soms wat volledi ger zou kunnen wensen, bevat deze publicatie vooral door de uiteenlopende maatschappelijke posities en het naast-elkaar bestaan van Katholieke en Protestante *Smallegange*'s voor velen belangwekkende gegevens.

W. W. VAN VALKENBURG.

Nederlandse Vijzels, door Dr. D. A. Wittop Koning. Uitgeverij Davo, Deventer 1953.

Hoewel men wellicht in een studie over Nederlandse vijzels

dit niet zou verwachten, bevat dit werk een groot aantal, voor de genealoog belangrijke, gegevens. Behalve de biographische bijzonderheden over de gieters der vijzels in Noord-Nederland, Nederlands Oost-Indië en België (Hoofdstuk V), leveren vooral ook in het hoofdstuk VI (Opschriften) de rubrieken: „Namen van instellingen en apothekers", „Inschriften met betrekking tot het huwelijk (Namen der echtelieden)" en „Overige persoonsnamen" een aantal moeilijk op te sporen gegevens op, die mede door het persoonsregister thans onder ieders bereik zijn gebracht. In het door schrijver bijgevoegde „Schema van het familieverband van verschillende Noordnederlandse gieters" wordt de verwantschap aangetoond tussen het bekende gietersgeslacht *Wegewart* en de gietersgeslachten *Hatiseren, Koster* en *Wilkes.*

Vele mooie en duidelijke photographische afbeeldingen verlichten dit aantrekkelijke boek.

W. W. VAN VALKENBURG.

Schmedehausen. Die Geschichte einer westfälischen Bauerschaft, von Wilhelm Schenkel. Herausgegeben vom Heimatverein Schmedehausen (Westfalen) 1953.

Bewondering moet men hebben voor deze slechts 626 inwoners tellende Bauerschaft, wier Heimatverein een dergelijke, goed verzorgde 362 bladzijden tellende, historische plaatsbeschrijving heeft weten uit te geven.

Van de oudste tijden af worden de verschillende facetten der plaatselijke geschiedenis behandeld, waarbij de resultaten van kennelijk grondige studie in een zeer aangenaam te lezen stijl zijn verwerkt. Het hoofdstuk „Die einzelnen Bauern- und Köttersitze" bevat bovendien uitvoerige, een kleine 100 bladzijden beslaande, gegevens over de vroegere en huidige bewoners dezer woonsteden en over de overige inwoners der Bauerschaft.

Met talloze afbeeldingen gesierd vormt dit werk een aantrekkelijk voorbeeld voor een topographische uitgave.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Eloff. Een briefkaart-photo, uitgegeven door A. W. Segboer te Delft omstreeks 1900, heeft als onderschrift: „Mevrouw *Eloff* met hare kinderen en haar Zuster". Wie zijn dit?

Delft. C. D. GOUDAPPEL.

van Grootensteyn, Gegevens gevraagd aangaande de voorouders van *Jan van Grootensteyn,* burgemeester van Alkmaar, † aldaar 3 November 169 1. Zijn moeder zou een *Wijbo* zijn, mogelijk een dochter van *Jacob Wijbo,* burgemeester van Alkmaar in 1635, wiens vrouw een *van Ransdorp* was.

's-Gravenhage. MR. E. VAN WEEL.

(van) Heemstra-van Idzarda. *Sapheus (Save) (van) Heemstra, 30 Nov.* 1650 ingeschreven (als Harlingius) als student phil. te Franeker, burgemeester van Sneek 1669-1686, raad ter Admiraliteit te Amsterdam wegens Friesland 1673 (zoon van *Foecke (van) Heemstra* (testeerde 6 Febr. 1659) en *Maycke Saves),* tr. *Sytske van Idzarda.* Zij hertr. Sneek, 19 Dec. 1693 *Livius van Scheltinga.*

Deze gegevens zijn ontleend aan Stamboek van de Friesche Adel, dl. 11, blz. 108, en Wijnaendts van Resandt, Genealogie van Scheltinga, blz. 70, In de Westgevel van de Martinikerk te Sneek is een steen gemetseld, waarop, onder uitgehakte alliantiewapens, vermeld staat, dat Vrou *Heemstra* op 18 Augustus 1682 deze steen gelegd heeft. Waarschijnlijk is zij identiek met *Sytske van Idzarda.*

Gaarne nadere gegevens over dit echtpaar. Zijn deze *(van) Heemstra's* verwant aan het bestaande geslacht?

Utrecht. B. VAN HAERSMA BUMA JR.

de Hoog. Nav. VII (1857) vermeldt p. 35 *„Nyensteijn.....* en, naar ik gis, *de Hoog: Arkel* au filet d'or mis en bande (zie Balen, tol. 1319) waren door bastaardij uit hetzelfde huis *(Arkel)* oorspronkelijk", (vergel. N.L. LXVI, *413/414).*

Is bekend op welke wijze het geslacht *de Hoog* uit *Arkel* kan worden afgeleid?

Hilversum. J. M. REINBOUD.

van Houten. *Gerrit Jan van Houten,* apotheker, geb. Deventer 4 Febr .1774, † Amsterdam 29 Mei 1866, huwde aldaar 13 April 1811 *Adriana Maria Mercker,* dr. van *Johan Daniel* en Elsje *de Graaf.* Gevraagd worden nadere gegevens over de ouders en voorouders (kwartieren), plaatsen, data en beroepen van *Gerrit Jan van Houten.*

Velp (G.). J. V. VAN MARKEN.

Jacob. (LXX, 91). Van vriendelijke zijde gewerd mij de mededeling,dat *Josephina Theodora Johanna Jacob* werd geboren te Marta-Poera 17 April 1862 en † Banjermasin 14 Febr. 1936. Zij was dochter van *Leonardus Jacob,* geb. ?, † Banjermasin 19 Oct. 1881, tr. ald. 26 Nov. 1851 met *Carstine Française Gayton, geb.* Banjermasin circa 1830, † ald. 20 Oct. 1881, dr. van *Jean Bapfiste Gayton,* posthouder te Marabahan, en .....

Wie kan mij aan verdere ascendenten *Jacob* en *Gayton* helpen?

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

le Jolle-van Drielenburg. (LXX, 379). Naar het mij voorkomt, is *Helena van Drielenburg,* echtgenote van *Pierre le Jolle,* geen dochter van het echtpaar *Vincent van Drielenburg* en *Catharina van der Meij.*

Hoewel ik niet met zekerheid kan zeggen wie dan wel haar moeder is, zijn de volgende gegevens mogelijk voor de vraagsteller van belang.

Blijkens de ondertrouwacte le *Jolle-Drielenburg* — Amsterdam 13 Dec. 1657 — werd zij geassisteerd door haar vader *Vincent Drilenburgh,* wonende in de Halsteeg (ald.).

Afschrijving willige decreten, no. 10, fol. 13 — G.A. Amsterdam — vermeldt d.d. 30 Juli 1661 dat *Vincent Drielenburgh* een huis en erf in de Halsteeg heeft verkocht, en verder: „Op den 10 Maij 1662 heeft *Jacob Drillenburgh* als procuratie hebbende van *Barfhout Drillenburgh* woonende tot Zirckzee in dier qualite als principael op de borgtochte als staet Reg vss uijt crachte van een, scheepenkennis van vierduijsent gl daer noch op resteerde te betaalen eenduijsent gl vier hondt verleeden bij Vincent Drillenburgh, ten behoeve van *Barfhout Drillenburgh* den 31 Maert 1654 ontfangen in vold. ƒ1400.—. Op den 24 Maij 1662 heeft *Adriana Drillenburgh* wede en boedelhoudster van *Vincent Drillenburgh* op de borgtochte als staet Reg vss uijt crachte van een scheepenk(ennis) van ƒ 4200 daer op resteerde te betaalen ƒ 2120: verleden bij Vincent Drillenburgh ten behoeve Barthout: segh ontfangen als overschietende pen. ƒ 2108: 18."

Executiebrieven. R.A. 2170, fol. 185 — G.A. Amsterdam — vermeldt dat op den 13 Jan. 1663 verkocht is aan Jacob

Drielenburg een huis en erf staande aan de Noordzijde in de Halsteeg, waar De Gouden Schaal uithangt.

Verder werd slechts één maal een Jacob Dr. aangetroffen, en wel in een acte, op 3 Juni 1665 verleden voor nots. J. Lonckers te 's-Gravenhage. De minderjarige *Johanna Speron (Sporron, Spron)* sluit dan n.l. een contract, t.a. waarvan zij belooft dat het zal worden geratificeerd door haar schoonbroeder *Daniël de Lange,* wonende te Amsterdam (ondertr. ald. 28 Mrt. 1665 als weduwnaar van Terheyde, schoolmeester, met *Helena Sporron,* van Amsterdam, oud 22 jaar, geassisteerd door „haer meye *Sara Sporron")*, in kwaliteit als gesurrogeerde voogd van haar broeder (sic) *Jacob Drielenb(urg),* consul van de Nederlandse natie te Malaga in Spanje.

Een acte, d.d. 14 Aug. 1654 verleden voor nots. W. Rietraet te 's-Gravenhage, noemt een zekere *Vincent Drillenburch,* gewezen commissaris op Pariba.

Aangaande *Barthout Drielenburg* is het volgende bekend:

1. *Vincent (Drielenburg).* tr. N.N.
   Kinderen (volgorde onbekend):
   1. *Dirkje,* tr. 1° . . .; tr. 2° *Pieter Hayaert,* wed. van *Sara Papaert (Piepaert).* schout van Noordgouwe en secretaris van Kerkwerve. (Hof van Holland, no. 814 en 815, acten 151 t/m 153. A.R.A. 's-Gravenhage).
   2. *Barthout,* volgt II.

II. *Barthout* (van) *Urielenburg,* wordt in 1639 poorter van Zierikzee, is dan vermeld als geb. in Brielle (N.L. 1894, kol. 3), koopman, sedert plm. 1667 brouwer in De Haas te Rotterdam, † ald. 19 Febr. 1681 (Bloys v. Treslong Prins: Gen. en Herald. Gedenkw. Zd.-Holland), ondertr. Zierikzee 23 Jan. 1639 *Tanneken Pieters;* werd eveneens aangetroffen als gehuwd met *Anna Nobels.*
   Kinderen (allen ged. te Zierikzee):
   1. *Maria,* ged. 17 Nov. 1639, tr. *Johan v. d. Rostijne,* winkelier te Rotterdam.
   2. *Sara (= Eva?,* ged. 25 Febr. 1641). tr. *Martin Browne,* koopman te Rotterdam. Zij noemt haar halfbroer *Pieter Cras,* wonende te Zierikzee, in een acte op 2 Oct. 1682 verleden voor nots. J. v. Rijsoort te Rotterdam.
   3. *Tanneken,* ged. 9 Mrt. 1642.
   4. *Anna,* ged. 31 Aug. 1648, † Rotterdam 9 Mrt. 1728, tr. *Hugo Verboom,* koopman. (de Vos: De Vroedschap van Zierikzee).
   5. *Vincent,* ged. 21 Nov. 1650, brouwer in De Haas te Rotterdam, dood 1695.

Opgemerkt wordt dat de naam *Urielenburg* te Brielle niet werd aangetroffen, De combinatie van voornamen: *Barthout Vincentst.* en *Vincent Barthoutsz.* komt daar tussen 1550-1650 wel voor, n.l. in de familie *Annocque (Van Nocque).*

Het is niet gebleken dat één der bovengenoemde *Drielenburg's* verwant is aan de gelijknamige Utrechtse familie. Gevraagd worden: aanvullingen op het bovenstaande en vindplaats van een origineel exemplaar van het wapen van de Utrechtse *van Drielenburg's.*

wouw. L. J. MALHERBE.

Kloeck-Witte. Nadere gegevens gevraagd over de kwartieren van het echtpaar Mr. *Gerard Kloeck,* schepen van Alkmaar, en zijn vrouw *Cornelia Witte.* Hij was de zoon van *Barend Kloeck* en *Anna de Moll,* zij de dochter van *Herman Witte* en *Maria Elisabeth Pelgrom.* De 8 kwartieren van het eerstgenoemde echtpaar zouden de volgende zijn: *Kloeck-van Beecke-de Moll-Ols- Witte-de Leijs-Pelgrom-van Uchelen.*

Nadere gegevens aangaande en bevestiging van de juistheid van voornoemde kwartieren zou mij zeer welkom zijn.

's-Gravenhage. MR. E. VAN WEEL.

Kockum. Op New Foundland bestaan enkele vissersgezinnen die de naam *Kockum* dragen, Zij beweren uit Nederland afkomstig te zijn. Is de naam hier bekend, en zo ja, waar kwam hij omstreeks 1600 voor?

Malmö (Zweden), ARKIV FÖR SVENSK SLÄKTFORSKNING.

Corssendonck. Nadere gegevens gevraagd over het voorgeslacht van Sara Corssendonck, geb. 1707 te ?, † 25 Januari 1779 te Haarlem, tr. 1° ? te ? *Johan Burghart;* tr. 2° Haarlem 30 Aug. 1737 Dr. *Geldolf de Lange* (1706-1758).

's-Gravenhage. MR. E. VAN WEEL.

Van de Laer. (LXXI, 37). In verband met het verzoek om inlichtingen betreffende *Andries van de Laer,* mocht ik van de Gemeente-arrchivaris van Breda het volgende bericht ontvangen:

„*Johannis, Thomas, Jacobus, Gijsbrecht* en *Andries van de Laar, Antony Exel,* cornet, als man van *Catarina van de Laer, Maria van de Laer* en *Johannis* en Jacobus van *de Laer* nog als voogden over de vijf minderjarige kinderen van hun broeder wijlen *Geerit van de Laer* en *Maria Damis,* genaamd *Jacobus, Anfony, Schelte, Jan* en *Alida,* scheiden en delen op 5 Febr. 1700 de nagelaten goederen van hun ouders, resp. grootouders *Jacob van de Laer* en *Aeltien Janssen Glathair* (Reg. R. 555, f. 27-32).

Johan van de Laer, burger en koopman van Breda, weduwnaar *Jacolina Gupyn,* stelde bij zijn codicil voor notaris Floris van Gils op 26 December 1701 tot toeziener over zijn erfgenamen, de vier minderjarige kinderen van zijn broeder *Jacobus van de Laer* en *Adriana Quackernack,* zijn broeder *Andries van de Laer* aan (Reg. N. 480, f. 314-315v).

Andries van de Laer en *Dingena Peys* kochten op 1 Maart 1713 een huis van de erfgenomen van bovengenoemde *Johan van de Laer.* In de akte van verkoop dienaangaande werd zijn functie van toeziener van de genoemde vier kinderen van *Jacob Jacobs van de Laer* en *Adriana Quackernack* waargenomen door *Jacob Geerits van de Laer,* omdat *Andries* in dit geval de koper was (Reg. R. 570, f. 44-47).

Hiermede is dus duidelijk bewezen, dat *Andries* een zoon was van *Jacob van de Laer* en *Aeltien Janssen Glathair.* Het huwelijk van dit echtpaar is alhier niet gevonden.

Bij de dopen van zijn kinderen wordt *Jacob van de Laer* alleen in de doopacte van Thomas „*Jacob Leunes van de Laer*" genoemd, bij de overige kinderen komt hij voor onder de naam *Leunis(sen), Luinis, Lunes, Luyns* en *Luynys.* Zijn vrouw wordt bij de doop van Joannes „*Aeltje Janssen van Campen*" genoemd en bij de doop van de tweede Jacob „*Neeltje* Jans", verder heet zij steeds *Aeltje Jans.*

Dit echtpaar liet in de Grote kerk (Ned. Herv. gemeente) te Breda, zonder dat er getuigen genoemd worden, de volgende kinderen dopen:

(Reg. 31)	*Joannes*	10 Nov. 1645
	Thomas	*25* Jan. 1647
	Gerardus	27 Dec. 1650
	Jacobus	1 Mei 1654
	Catalijn	18 Febr. 1657
(Reg. 32)	*Jacob*	15 Febr. 1659
	Gijsbert	*24* Jan. 1661
	Andries	*28* Febr. 1664

De doop van hun dochter *Maria* werd niet gevonden.

Jacob Leunissen van de Laer, gewezen ruiter onder de compagnie van Hare Hoogheid, werd poorter te Breda op 10 Sept. 1653 (1nv. Hingman 704, p. 88)."

Uit het bovenstaande blijkt:

1) dat de stamreeks in Ned. Patriciaat 1915, p. 223--224 (aanvangende met *Andries van de Laer*) met één generatie kan worden opgevoerd;
2) de samenhang van deze stamreeks met die in „De Nederlandsche Leeuw" 1946, kol. 109-113, want een van de vier kinderen van *Jacob Jacobs van de Laer* en *Adriana Quackernack* was *Diederik van de Laer,* notaris, ged. Breda 3 Maart 1697 en gehuwd met *Maria van Pieterson.* Uit dit huwelijk namelijk sproot *Martinus van de Laar* (1 van laatstgenoemde stamreeks). (Zie ook Ned. Leeuw 1911, k. 262-264).

's-Gravenhage. L. Q. BAKKER.

Middelaer-Feredon (Fereken?). (LXVIII, 158). Ter aanvulling van mijn vraag betreffende het echtpaar *Joris Crafford Middelaer* en *Chrisfina Aletta Feredon* (haar familienaam kan ook *Fereken geweest* zijn) het volgende: Zij huwden op 3 December 1779, plaats onbekend. *Joris Crafford Middelaer* was op die datum luitenant-kolonel in het Regt. Westerloo te 's-Hertogenbosch.

Wie was *J. Middelaar,* die op 25 Febr. 1793 vermeld wordt als subst. griffier van de Magistraat van Breda?

Alle gegevens *Middelaer* ten zeerste welkom.

Montréal. J. A. S. F. VAN ALPHEN.

Mazade. *Jan Mazade,* meester-chirurgijn ter zee en te land, geb. ca. 1666 en overleden vóór 1736, trouwde op Texel *Nanna Braak,* geb. ca. 1667 en overleden 1754. De Bibliothèque Wallonne heeft een *Jean Mazade* geregistreerd, die in 1690 lid werd van de Waalse Kerk te Amsterdam. *Jan Mazade* had een zoon Ds. *Daniël,* predikant te Nes op Ameland, geb. Texel 1 Oct. 1700 en overleden te Nes 27 Aug. 1745. Zijn enige dochter huwde in 1728 op Ameland met de Tesselaar *Poulus Kikkert Pouluszoon.* Verder heeft de Bibliothèque Wallonne een echtpaar *Jean Mazade-Louise Cotzan,* die in 1690 te Berlijn huwden en verscheidene kinderen hadden. Wie kan mij informeren omtrent eerstgenoemde Jan? Is hij identiek met de Amsterdamse Jean. Op het Oud-archief van Amsterdam is niets gevonden. Ook niet op het Ministerie van Oorlog.

Hoevelaken. S. W. MELCHIOR.

Navogi (Navauge). In Utrecht leefde van 1691 tot 1753 *Johanna Navogi,* of wel, *Navauge.*

Gevraagd iets omtrent die familie, de oorsprong, originele nationaliteiten, ras, te mogen vernemen.

Velp. F. G. INSINGER.

van Ruytenbeeck-Croes. In „Bijdr. Vad. Gesch. en Oudheidk.", 1877 deelt J. A. M. Mensinga in zijn art. „De Hollandsche Familiën in Frederikstad aan de Eider" de volgende stamreeks mede van dit oorspronkelijk Amersfoortse geslacht:

1. *Jochem Evertsz. van Ruytenbeeck, † 1630.*

II. *Gijsbert Jochemsz. van Ruytenbeeck.*

Vermoedelijk was I. identiek met *Joachim Evertsz.,* raad van Amersfoort 1602 en weesmr. ald. van 1620-1623.

11, is ongetwijfeld dezelfde als de G. J. v. R., die raad van Amersfoort was van 1649-1653 en schepen van 1654-1658 in welk jaar hij overleed (v. Bemmel). *Gijsbert Jochems van Ruytenbeeck* en *Elysabeth Jochems van Ruytenbeeck* testeren voor Nots. Joh. Moll te Amersfoort op 11 Maart 1630, „beyde wonende in Frederikstadt".

Als verdere leden van dit geslacht aldaar vermeldt Mensinga:

Herman van Ruyfenbeek, burgemr. van Frederikstad, † 1670, en zijn beide zoons (eveneens burgemr. ald.) *Jan,* † 1697, en *Jacob,* † 1708, die geen kinderen nalieten. Met *Jacob* stierf de naam daar uit.

Herman van Ruytenbeek was gehuwd met *Adriana de Haen,* dochter van *Johan de Haen,* gewezen pensionaris van Haarlem etc., en *Zsabeau Croes.* Schr. vermeldt verder „In eene M.S. geslachtslijst van de familie *Croes* vind ik nog twee broeders, *Everard,* koopman te Amsterdam, en *Joachim,* die naar de Westindiën gegaan is, beide kinderloos overleden, *en* eene zuster, *Isabella,* hier in 1650 gehuwd, met *Gerard van Bronkhorst,* met hem naar Amsterdam gegaan en aldaar gestorven in 1718".

Gevraagd: a. is de genoemde genealogie Croes bekend?
b. verdere gegevens van dit geslacht,
c. is een wapen van deze *van Ruytenbeek's* bekend?

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Schaap. 17 Juni 1700 ondertrouwden te Steenderen (Graafschap Zutphen) *Philips Otto Schaap,* j.m., zn. van *Hendrik Schaap* onder Warnsveld, en *Aaltje Janssen,* j.d., dr. van *Jan Garrits* uit de Emmer (buurschap onder Steenderen).

Ph. O. Schaap is ongetwijfeld genoemd naar de kolonel *Philips Otto van Coeverden,* gehuwd met *Anna Sophia van der Capellen,* die op 26 Februari 1676 beleend werden met het goed de Swavingh in de buurschap Rijsselt onder Warnsveld.

Uit het huwelijk van *Ph. 0. Schaap* († Warnsveld 22 Februari 1752) en *A. Janssen* o.a. (8ste kind): *Jasper Otto Schaap,* geb. Rijsselt (Warnsveld) 28 Januari 1712. Hij zal waarschijnlijk genoemd zijn naar *Jasper Caerl van Lynden d'Aspremont* (kleinzoon van *Ph. 0. van Coeverden* en *A. S. van der Capellen*), die op 19 Juli 1725 met de Swavingh werd beleend.

Gevraagd de ascendenten van *Philips Otto Schaap.*

Den Helder. W. ENTERMAN.

van de Steenhuys. (LXXI, 39). Hoewel geen antwoord op de vraag, wil ik steller daarvan attenderen op Elias',,Vroedschap" dl. 11, 927/928: „*Melchior ten Hove,* geb. te Amsterdam 15 Maart 1614, etc., tr. 1° te Nijmegen April 1638 *Henrica Zngenhagen,* † te Nijmegen 5 Juni 1661; tr. 2° 29 Oct. 1662 *Maria Gout,* wede. van Jor. *Everard van Steenhuysen tot Zandhuysen,* uit welk huwelijk zes kinderen."

In de klappers op doopboeken etc. Gem. Arch. Utrecht trof ik beide namen diverse malen aan ,wellicht kan daar (en ook in de aldaar aanwezige klapper op het Notarieel?) meer gevonden worden.

Hilversum. J. M. REINBOUD.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Staat van aanwinsten. — De heren van Arkel, door Mr. J. W. Groesbeek (vervolg). — De Veye, door W. Ph. Veeren. — Nog eens het geslacht van Vari (c) k te Rhenen, door W. J. van Varik. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*-Zaan 70, ***Wassenaar.***
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Jacob *de Graefflaan* 17, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, Bleijenburg 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

N°. 7 — **LXXIe Jaargang** — **Juli 1954**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot corresponderend lid is benoemd:
R. Vicomte **LE SAULNIER DE** SAINT-JOUAN *La Roche-sur-Yon Vendée (Frankrijk).* **14** *Rue Haxo.*

Tot lid zijn benoemd:

L. C. **VAN OLDENBORGH** . . . . . ***Heemstede.*** Adriaan *Pauwlaan 17.*

P. WASSENAAR . . . . . ***Utrecht.*** Predikherenkerkhof *20.*

Adreswijzigingen:

G. A. F. A. BOURICIUS . . . . . ***Djakarta (Indonesië).*** ***Hoge Commissariaat der*** *Nederlanden.*

J. A. COLDEWEY . . . . . ***Deventer.*** *Boedelkerstraat 26.*

D. DAM JR. . . . . ***Huizen (N.H.).*** *Bikbergerweg* ***38.***

B. J. VAN ECK . . . . . ***'s-Gravenhage.*** ***Stadhouderslaan 68 b.***

L. C. Baron **VAN DER FELTZ** . . . . . ***'s-Gravenhage.*** *Sportlaan* ***990.***

G. C. HELBERS . . . . . ***Assen.*** ***Huize „De*** *Lariks".*

Mevr. wed. **DR.** E. J. **TH. à TH. VAN DER** HOOP-KNOTTENBELT . . . ***Wassenaar.*** ***Middenweg 16.***

MR. P. S. VAN DER LELY . . . . . ***Amersfoort.*** *van* ***Hogendorplaan 5.***

Jkvr, J. M. VAN **ASCH VAN WIJCK** . . . . ***Amsterdam.*** ***Rubensstraat 48.***

De heren van Arkel.

door **MR.** J. W. GROESBEEK.

(vervolg en slot van LXXI, 181.)

Uit het huwelijk van Jan IV ***van Arkel*** en ***Ermgard van Cleve*** sproten de navolgende kinderen:

1. ***Machteld van Arkel. Zij*** moet het oudste kind van haar ouders geweest zijn, want op 14 Maart 1330 belooft Graaf Willem op verzoek van de heer van Arkel aan diens vrouw, dat zij als haar man overlijdt eer zijn dochter tot hare jaren is gekomen, voogdes over deze zal wezen [167a]). Op 27 Juni 1348 [168]) wordt door de Paus aan de bisschop van Luik opgedragen om dispensatie te verlenen voor het huwelijk van ***Willem,*** heer ***van Hoorne*** en Mattilde, dochter van heer Jan, heer van Arkel, die in de vierde graad met elkaar verwant waren. Willem was heer van Hornes, Altena, Cortessem, Weert etc. 1345-1381, en overleed in 1381; zij hertrouwde met ***Boudewijn,*** heer ***van Steinfurt*** [169]).
2. ***Jan van Arkel.*** Hij behoort met zijn vader tot de helpers van graaf Willem in diens strijd tegen zijn moeder, weshalve de graaf ook hem belooft hem te steunen tegen de tegenstanders en zonder zijn voorkennis geen vrede te zullen sluiten, 23 Mei 1350 [170]). Op 12 Juni 135 1 behoort hij ook tot de edelen aan wie graaf Willem belooft de inkomsten des lands niet te zullen vervreemden [171]). Kemp bericht ons, dat Jan in een tournooi te Dordrecht op 1 Aug. 1352 zo zwaar gekwetst werd

167a) Regesta Hannonensia, p. 185.
168) Brom, „Bull. Traject" 11, no. 1252.
169) Ned. Leeuw jg. 1941, k. 418.
170) v. Mieris II, p. 778.
171) Balen, „Dordrecht", p. 742.

„dat hij aan zijn wonden stierf" [172]). Ridder is hij nooit geworden en vermoedelijk is hij ongehuwd, althans zonder kinderen, overleden vóór zijn vader.

3. *Otto,* volgt VI.
4. *Elisabeth van Arkel.* Op *25* Jan. 1365 [173]) oorkondt ***Borre van Heemstede,*** dat hij met de heer van Arkel overeengekomen is, dat hij diens zuster jvr. Lijsbette zal huwen. De heer van Arkel verbindt zich aan zijn zuster 100 pond zwarte Tourn. jaarlijks te betalen. Op 27 Juli 1390 beleent Otto, heer van Arkel zijn zwager Borre van Heemstede met de Hofcamp te Haestrecht [174]). Zij leeft nog in April 1407.
5. Een zoon? de Lange van Wijngaarden [175]) vermeldt, dat graaf Jan van Bloijs op 11 Sept. 1362 ook de eerste mis van sheeren broeder van Arkel bijwoonde. Deze broeder hebben wij in geen enkele andere akte vermeld gevonden.

Jan IV liet ook verscheidene bastaarden na:

6. b a s t a a r d : ***Jan van Wolferen.*** Op 29 Juni 1372 beleent Otto, heer van Arkel „onsen broeder" Jan van Wolferen met al het goed dat aan Otto aankwam van Willem Wijsse [176]). In 1393 is hij getuige voor de heer van Arkel [177]). Kemp verhaalt ons dat Jan als burgemeester van Gaspairne verraad pleegde ten opzichte van de heer van Arkel, weshalve het stadje op 20 Dec. door hertog Willem ingenomen kon worden [178]). Dit kan juist zijn, want op 29 Dec. 1405 verzoent de hertog zich met hem te Vianen en geeft hem al zijn goederen terug [179]). Hij zou gehuwd geweest zijn met *Alijt* ***Ruysch,*** dochter van ***Jan Ruysch,*** schepen te Utrecht in 1358, die ook nog in 1374 en 1375 vermeld wordt, en van *Aegte van Langen* [180]). Kort voor 1423 zal hij overleden zijn, want zijn zoon j o n g e ***Jan van Wolferen*** wordt op 11 April 1423 door hertog Johan met zijns vaders goed beleend [181]). (Op 6 April 1439 wordt Jan Cnobbout Henricsz. met dit goed beleend.) Op 12 April 1441 dragen *Jan van Wolferen* en zijn vrouw jvr. ***Agnese Alaertsdochter van der Haer 2*** morgen en 2 hont land over aan Gherijd de Hoghe Gherijtsz. is-"). In de rekening van de rentmeester van het land van Arkel vindt men 1447/1448 nog vermeld „Gillis van Wolferen's land".
7. b a s t a a r d : ***Jan van Kervenem.*** Op 1 Maart 1354 ontvangt hij 10 pond 's jaars uit 's-graven tollen te Dordrecht [183]). Wanneer Jan, heer van Arkel zich met hertog Albrecht verzoent, is in deze zoen ook begrepen Jan van Kerfvenen „ende anders dieghene die wij binnen Delft gesent hebben" [184]). Op 24 Juli d.a.v. wordt nader bepaald „Ende Jan van Kerfvene sel ten lesten daghe voetval doen met 200 mannen ende overleveren 1000 zielmissen. ende cloosterwinninghe tussen Maze en Zijpe alse sede ende ghewoonte is in den lande van

172) idem, p. 745. Kemp, p. 81.
173) v. Zomeren, „Beschrijving van Gorinchem", p. 482.
174) R.A.H., Coll. Aanw. 53, fol. 166.
175) de Heeren v. d. Goude 1, p. 299 (mededeling kolonel de Man).
176) A.R.A. Leenkamer 117b, fol. 14v.
177) R.A.H., Coll. Aanw. 108, „Arkel", fol. 49.
178) Kemp, p. 155 en 156.
179) R.A.H., Coll. Aanw. no. 69, fol. 86v.
180) Navorscher 1879, p. 522.
181) A.R.A., Leenkamer 117B, fol. 15.
182) R.A.H., Coll. Aanw. 121, fol. 4v.
183) R.A.H., Coll. Aanw. 42, fol. 26v.
184) R.A.H., Coll. Aanw. 43, fol. 137 t/m 140.

Holland" [185]). Hij behoorde tot degenen die mede geholpen hadden om de sloten van Polanen en Binkhorst te verwoesten [186]). Op 27 Dec. 1369 is hij, „knape", getuige voor Otto, heer van Arkel [187]). Op 12 Dec. 1376 verleent Willem, heer van Hoorn en Altena aan heer Jan van Kervenem „onsen oem" om menigherl trouwen dienst, 50 pond 's-jaars uit zijn visserijen [188]). Wanneer hertog Albrecht uitspraak doet tussen de heren van Arkel en Asperen laat hij enkele punten van ondergeschikt belang over aan de uitspraak van heer Jan van Kervenem en heer Jan van Buren [189]). Op 17 Sept. 1386 wordt hij „om dienst wille" opnieuw met de 10 pond uit de tol van Dordrecht beleend [190]). In 1390 en 1391 is hij getuige. Op 18 Mrt. 1393 vergunt hertog Albrecht dat zijn leen van 10 £ 's-jaars bij gebreke van wettige zoons zal komen aan ***„Jan van Kervenem*** sinen bastaertzoen" terwijl heer Jan zijn lijftocht hieraan zal behouden [191]). Op 24 Juli 1393 confirmeert hertog Albrecht heer Jan in de 50 pond Holl. sjaars hem vroeger door de heer van Altena gegeven [192]). Nog op 13 Juli 1401 is hij in leven. Op die datum noemt Johan, heer van Arkel, heer Jan van Kervenaem, ridder „ons oem" [193]). Uit latere akten blijkt, dat hij land bezat te Leerdam en te Oosterwijk, een hofstad naast de kerk te Arkel, en een huis op het Marktveld te Gorinchem, dat hij zelf daar gebouwd had. Ook bezat hij een huis te Hardincsveld. Wij zagen reeds, dat hij een bastaardzoon *Jan van Kervenem* naliet; ook is er nog sprake van een dochter, die gehuwd was met ***Willem Calle Willemst.*** [194]). Vermoedelijk is zij een bastaarddochter [195]). „Item van eenre hoeve lants gheleghen in Nulant, ende heren Jans van Kervenem was, is sijnre b a s t e r t d o c h t e r aenghewesen overmits scepenbrieve die sij daer of hadde".

8. b a s t a a r d : ***Jan van der Donc.*** Op 24 Sept. 1364 is hij reeds ridder [196]). Op 29 Sept. 1366 is hij drossaard van het land van Loon voor Jan van Arkel, bisschop van Luik [197]). Zijn zegel dd. 1374 bij de Raadt [198]). Dezelfde vermeldt het zegel van jonker Jan van der Donk, zijn zoon, dd. 1386 [199]). Op 30 Mei 1406 belooft Willem van Arkel dat hij niet zonder raad van zijn vrienden, o.a. Jan van der Donck, zich met andere met name genoemde personen zal verzoenen [200]). Dat hij verraad gepleegd zou hebben aan de Arkelse zaak, zoals Kemp beweert, kan juist zijn, want als hertog Jan van Beijeren zijn klachten uit tegen de hertog van Gelre zegt hij: „Item Jans huis van der Donck, dat hi staende heeft binnen Gorinchem, dat hebben si binnen desen vrede t hoge huus afgebroken, dair si him wael

185) v. Mieris 11, p. 100.
186) Balen, p. 747.
187) R.A.H., Coll. Aanw. 97, fol. 95v.
188) A.R.A., Leenk. no. 51.
189) R.A.H., Coll. Aanw. 64, fol. 65.
190) R.A.H., Coll. Aanw. 45, fol. 406v.
191) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 114.
192) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 146.
193) R.A.H., Coll. Aanw. 57, fol. 424.
194) Codex Dipl. Neerl., dl. 3, p. 362.
195) A.R.A., Graf. Rekenkamer, no. 2148.
196) Navorscher 1895, p. 11 en 12.
197) Nijhoff II, no. 149.
198) Sceaux Armoriés 1, p. 390.
199) Sceaux Armoriés 1, p. 390.
200) v. Mieris IV, p. 35.

aen geschaet hebben 40 Eng, nob" [201]). Op 9 Aug. 1428 noemt Johan van Arkel, heer tot Pieruont en s lants van Mechelen hem ,,zijn neve" [202]).

9. Vermoedelijk: e e n b a s t a a r d: *Goedeken,* bastert van *Arkel,* genoemd 6 Jan. 1377 onder de edelen bij de landvrede of verbond tussen Jan van Blois en zijn gemalin Machteld, hertogin van Gelre [203]).

Hij zou de stamvader kunnen zijn van het geslacht *de Hoog,* dat zegelt als Arkel. Immers wordt op 10 Nov. 1413 vermeld *Vrederik de Hoge Godenz.* als hoogheemraad van de Alblasserwaard die zegelt met 2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken waarover een smalle schuinstreep [204]). W ij zullen op zijn nageslacht hier niet verder ingaan.

VI. *Otto,* heer van *Arkel.* Reeds spoedig nadat zijn vader in het einde van het jaar 1359 of begin 1360 overleden was, komt Otto als heer van Arkel voor; voor de eerste maal troffen wij hem als zodanig aan op 7 Mei 1360 [205]), op welke datum hij goedkeurt, dat Jan van Steijne, zijn kapelaan en kanunnik ten Dom, met het huis, dat de bisschop hem overgedragen heeft, zal doen wat hem behaagt, mits hij (Otto) te allen tijde daarin zijn herberg zal hebben. In talrijke akten, waarvan wij slechts een enkele zullen noemen, wordt hij genoemd. Zo doet hertog Albrecht in 1361 uitspraak over de vijandelijkheden die tussen de heren van Arkel en Brederode bedreven waren of nog worden [206]). Op 9 Oct. 1360 erkent hij van hertog Albrecht 200 schilden ontvangen te hebben in mindering op de 3000 schilden die hij de hertog geleend had [207]). Op 27 Febr. 1361 wordt hij met zijn Hollandse goederen beleend. Op 8 Juni 1364 verpandt de vrouwe van Born en Sittard hem haar kasteel te Ackoy als onderpand voor de 3600 schilden die zij van hem geleend had; in deze akte wordt hij ridder genoemd [208]). Op 27 Juli 1366 wordt hij beleend met dat deel van het gerecht van Jaarsveld, dat hij nog niet in leen bezat [209]). Voorts doet hertog Albrecht op 14 Febr. 1368 uitspraak tussen heer Jan van Bloys en de heer van Arkel over hun wederzijdse keurmedigen [210]). Op 12 Nov. 1372 ontvangt hij met zijn vrouw ,,privilegium plenariae peccatorum remissionis in articulo mortis" en tevens ,,licentiam habendi altare portabile" [211]). Op 22 Juli 1376 gaat hij met de heer van Culemborg een overeenkomst aan aangaande hun geschillen over de heerlijkheid Hagestein, die Otto's vader gekocht had [212]).

Op 5 Sept .1379 belooft hij bisschop Floris van Utrecht behulpzaam te zijn in alle rechtvaardige zaken en zich zonder zijn toestemming niet te verbinden met de heer van Vianen, diens zoon en broeders, of met heer Steven van Nyevelt [213]). Op 17 April 1379 droeg heer Pouwels van Haestrecht hem de heerlijkheid Haestrecht weer over die hij van hem gekocht had, terwijl heer Otto het huis en goed, dat hij van Herbaren

201) Codex Dipl. Neerl., dl. 3, p. 378.
202) R.A.H., Coll. Aanw. 108 Arkel, fol. 49v.
203) Nijhoff 111, no. 31.
204) R.A.U., Domkapittel, charter no. 2698.
205) R.A.U., regesten Domkapittel.
206) v. Mieris III, p. 136.
207) R.A.H., Coll. Aanw. 63. fol; 354.
208) Inv. Arch. heren v. Culemborg, regest 209.
209) v. Mieris III, p. 192.
210) R.A.H., Coll. Aanw. 50, fol. 126v.
211) Brom, ,,Bull. Traject" 2106 en 2108.
212) Inv. arch. heren v. Culemburg, regest 271.
213) Regesten v. d. bisschoppen van Utrecht, no. 1013.

van Liesveld gekocht had weer aan laatstgenoemde overdroeg [214]).

Op 26 Juli 1382 doet hertog Albrecht uitspraak in het geschil tussen de heer van Arkel en diens zoon met de heer van Asperen [215]). Op 8 Dec. 1382 verdeelt hij met heer Willem van Brederode het ambacht van Giessen [216]). Op 26 Juli 1383 oorkondt hij, dat hij heer Herbaren, heer van Liesveld, wederom beleend heeft met al diens goederen onder voorwaarde, dat deze na zijn dood komen zullen op zijn neef Gherijt van der Woert [217]). Op 9 Aug. 1384 erkent heer Otto dat hij de uitspraak over het geschil met Adolf van der Mark over het graafschap Cleve heeft opgedragen aan hertog Albrecht [218]). Op 20 Oct. d.a.v. wordt hij door de bisschop van Utrecht beleend met de goederen die de graven van Cleve van het bisdom in leen plachten te houden [219]).

Op het jaar 1384/85 leest men ,,Sire Othon seigneur d'Erkele relève, du Brabant, villam de Wezele supra Rhenum". Het door Dr. H. Bruch in zijn ,,Middeleeuwse Rechtsbronnen van Gorinchem" onder no. 7 genoemde toltarief is door hem ten onrechte gedateerd op 10 Oct. 1287, het is van het jaar 1387, hetgeen al blijkt uit de vermelding van ,,de here van Arkel ende de jonckere van Arkel", waarmede heer Otto en zijn zoon Jan altijd aangeduid worden.

Op 2 Mei 1388 beslist de hertog Otto's geschil met de stad Oudewater [221]). Op 24 Juli 1389 doen de bisschop van Utrecht en hertog Albrecht uitspraak in zijn geschillen met de heer van Vianen [222]). Op 20 Mei 1391 draagt hij een rente van 300 goede oude Vrancr. schilden jaarlijks uit al zijn goederen te heer Aerntsberge, Berchambacht en Stolwijk op aan de heer van Abcoude [223]). Op 3 Jan. 1392 doet hertog Albrecht uitspraak in het geschil tussen zijn zoon, de graaf van Oostervant als heer van Altena, met de heer van Arkel over de visserijen tussen de landen van Altena en Arkel, waarbij deze visserijen aan de heer van Arkel worden toegewezen [224]). Op 21 Juni 1392 sluit de heer van Vianen, ook namens de hertog van Gelre, een bestand met de heer van Arkel en diens zoon [225]). Op 21 Oct. d.a.v. doen hertog Albrecht en de graaf van Gelre uitspraak in het geschil tussen de heer van Arkel en diens zoon met de heer van Vianen [226]). In het volgend jaar beslist hertog Albrecht het geschil van verschillende steden van Holland en de heer van Arkel met zijn stad Gorinchem ter ener-, en de stad Dordrecht ter andere zijde, over het stapelrecht van laatstgenoemde stad [227]). Op 15 Juli 1393 belooft hertog Albrecht de onderzaten van de heer van Arkel schadeloos te houden wat betreft de hulp die zij hem geboden hadden ,,in der tijt dat wij voir den huse tot Althena lagen" [228]). Wij zien hieruit, dat Otto evenals zijn vader Kabeljauws gezind was. Op 17 Oct. 1395 beleent Otto zijn neef Gillis de Gruyter met 9 morgen gelegen in de Beemt [229]). Misschien was hij nog in leven

214) R.A.H., Coll. Aanw. 44, fol. 243.
215) R.A.H., Coll. Aanw. 64, fol. 65 e.v.
216) v. Mieris III, p. 392.
217) R.A.H., Coll. Aanw. 57, fol. 330.
218) R.A.H., Coll. Aanw. 63, fol. 378.
219) Reg. en Rek. bisdom Utrecht 11, p. 706.
220) de Raadt 1, p. 179.
221) R.A.H., Coll. Aanw. 64, fol. 123.
222) v. Mieris 111, p. 531.
223) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 50.
224) v. Mieris 111, p. 586.
225) Codex Dipl. Neerl., dl. I, no. 54.
226) Acten van Gelre en Zutfen te Düsseldorf, 1377-1397, p. 190.
227) Kemp, p. 132 en Lams, p. 29.
228) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 145v.
229) R.A.H., Coll. Aanw. 57, fol. 428v.

toen hertog Albrecht op 2 Jan. 1396 zijn neef, de heer van Arkel, en diens onderzaten in zijn ambacht van der Sprang vergunde om hun watergang te verleggen [230]). Bij uitzondering schijnt Kemp nu eens gelijk te hebben, wanneer hij ons vertelt, dat Otto op 26 Maart 1396 overleden en te Gorinchem begraven is [231]). Op 11 April 1396 treedt zijn zoon voor het eerst als heer van Arkel naar voren [232]).

Op 13 Sept. wordt hij met zijns vaders lenen beleend. Over het huwelijk van heer Otto zijn wij vrij nauwkeurig ingelicht. In de Cameraarsrekeningen van Deventer lezen wij: ,,item eodem die (= dominica post Galli, d.w.z. 18 Oct. 1360) joculatoribus dictis meijstreele missis civitati per dominum de Arckel de s u i s n u p t i i s per scabinos 3 pond" [233]). Uit andere akten blijkt, dat zij vrouwe *Elisabeth van Bar*, vrouwe van Pierrepont, heette [234]).

In de bisschoppelijke rekening van 1378/79 vinden wij vermeld: ,,item des Vridaghes na St. Valentijnsdach (18 Febr. 1379) doe had mijn heer ghewaent, dat die grave van Bloijs, die Vrouwe van Arkel ende anders veel vrouwen ghecomen soude hebben t'Utrecht ende hebben horen Vastelavont daer ghehouden" [235]). Op 12 Mrt. 1371 geeft hertog Albrecht ,,om goede ghunste ende liefte, die wi draghen tot onser nichten vrouwe Lisebetten van Bare vrouwe van Arkel ende Pierlepont" tolvrijheid aan de stad Leerdam [236]). Op 19 Mei 1389 bevestigt hertog Albrecht de lijftocht die heer Otto aan zijn vrouw gemaakt heeft [237]).

Op 30 Jan. 1409 of 1410 maakt ,,me vrouwe Izabel van Baar, vrouwe van Arkel en Pierpont" haar zoon, heer Johan, heer van Arkel ,,regeerder" over al de kastelen, landen en heerlijkheden die zij heeft [238]). In 1410 overlijdt zij in het land van Baer [239]).

Uit dit huwelijk sproot vermoedelijk slechts één zoon: *Jan* V, volgt sub VII.

Verder liet heer Otto verscheidene bastaardzoons na:

1. *Hendrik van Nijensteijn*. Kemp verhaalt ons, dat hertog Albrecht op 2 Mei 1374 [240]) met Hendrik de bastaard van Arkel en vele edelen de Lek optoog, en dat Melis uten Engh, maarschalk van het Sticht op 30 Sept. 1410 een zoenbrief geeft o.a. voor ,,heer Hendrik de bastaard van Arkel, vanwege een doodslag en omdat zij in 1374 met hertog Albrecht te Vreeswijk voor het huis Gildenburg geweest waren". En als hertog Willem in 1405 het slot Everstein belegert, zegt van Leeuwen ,,de heer van Arkel hadde daarop gesonden de heren Broekhuizen, Hoogstraten, heer Willem van Ranst en heer *Hendrik van Nyestein* des heren van Arkel bastaardbroeder [241]). In 1415 vinden wij hem als belending van een stuk land te Wadenoijen. Kemp bericht ons, dat hij op 1 Dec. 1417 te Gorinchem gesneuveld is.

   Het is de vraag of dit wel juist is, want op 3 Maart 1418[242]) ontvangen enige edelen, waaronder heer Heynric die bastert van Arkel, vrijgeleide om met 12 personen naar Gouda te komen om aldaar te spreken met heer Jan van Arkel, die daar op het slot gevangen zat. Ook vinden wij nog een aantekening in het Cartularium van Marienweerd (p. 373) ,,item decem coronas Francie impignoratas redemit (dominus abbas) de manu domini Henrici naturalis de Arkel". Deze aantekening is echter in het handschrift geheel doorgehaald en er staat bijgeschreven: ,,totum mendacium".

   Hij moet een zoon gehad hebben eveneens Hendrik geheten. In 1424 is *Henrick Henricx van Nyensfein* ridders belending [243]). Deze zoon moet later ook ridder geworden zijn, want bij een leen te Oude Avesaet lezen wij [244]): *Evert Millings* gevallen op zijn suster *Margriet*, huysfrou heer *Henricx van Nyensteen*, ritter, ende bij haar voort op Otto Tengnagel van Hoesden getransporteert, anno 1453". Verder lezen wij nog in ,,het Gesticht van Reinier van Arkel te 's-Hertogenbosch": ,,Evert Millinc en zijn zwager Henrick van Nijenstein, ridder, transporteren een mud erfrogge gevestigd op goederen in de parochie van Gestel, bij Oisterwijk, aan Reinier van Arkel" [245]).
2. *Jan* de bastaard *van Arkel,* die in 1405 Hagestein verdedigde [246]).

   Op 30 Mei 1406 oorkondt Willem soon t'Arkel, dat hij zich buiten zijn vrienden niet met Jan de bastaard verzoenen zal [247]). Op 7 April 1407 oorkondt hertog Willem, dat zich onder de voortvluchtigen bevindt Jan bastaert t'Arkel [248]). Op 24 Juni 1409 worden zijn goederen in handen gesteld van hertog Johan van Beyeren [249]).
3. *Jan van Ravesteijn,* bastaard. Dit is niet dezelfde persoon als Jan de bastaart van Arkel onder no. 2 omdat zij tesamen in enkele akten voorkomen.

   Op 30 Mei 1406 oorkondt Willem soon t'Arkel dat hij zich noch met zijn vader noch met tal van met name genoemde personen, waaronder Jan van Ravesteijn zal verzoenen of hen in het land van Arkel zal laten wederkeren zonder toestemming van zijn vrienden [250]). Op 7 April 1407 wordt ,,Jan bastaert t'Arkel geheten Ravensteijn" genoemd als voortvluchtig uit Gorinchem [251]).

   Op 21 Mei 1409 oorkondt hertog Willem ,,dat wij quijtgeschonden hebben den bastaert van Arkel die men heijt Ravensteijn sulke oirvede als hi ons gedaen heeft, roerende van dat hi onze gevangen was van Eversteijn" [252]). Jan van Ravesteijn behoorde ook tot het gevolg dat Jan V van Arkel uit Brussel vergezelde naar het kasteel Oyen [253]).

   In September 1434 reist de rentmeester van het land van Arkel naar de hertog en de drossaard met brieven ,,roerende dat Jan de bastaerd van Arkel geheiten Ravestein den groten Twijscilt buten Gorinchem mit zijnen omloop ende toebehoren ontweldighen wilde,

230) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 333v.
231) Kemp, p. 138.
232) Codex Dipl. Neerl., dl. 2, p. 233.
233) idem, dl. 2, p. 183.
234) v. Mieris III, p. 246.
235) Rek. Bisdom Utrecht 1, p. 167.
236) v. Mieris 111, p. 246.
237) v. Mieris 111, p. 528.
238) Kemp, p. 168.
239) Kemp, p. 175.
240) Kemp, p. 108 en 148.
241) Bat. Illustr., p. 1301.
242) R.A.H., Coll. Aanw. 73, fol. 44.
243) Reg. op de Geld. leenakten, 11ste stuk, p. 591.
244) idem, 7e stuk ,,Nijmegen", p. 335.
245) idem, pag. 143, 144 en 147.
246) v. Zomeren, p. 306.
247) v. Mieris IV, p. 35.
248) R.A.H., Coll. Aanw. 70, fol. 23.
249) Nijhoff 111, no. 303 en 304.
250) v. Mieris IV, p. 35.
251) R.A.H., Coll. Aanw. 70, fol. 23.
252) idem, no. 71, fol. 77.
253) Kroniek Hist. Gen., dl. VII, pag. 61.

zegghende dat et hem die hertoghe van Ghelre gegeven hadde vuer sijn afterwesen, dat hem heer e 0 d t van Arkel zijn va d r e mit brieven gemaeckt hadde etc." [254]).

Verder werd Jan ervan beschuldigd dat hij „gestelt hadde te dien tijde eenen brief an de kercduere te Gorinchem voirs., inhoudende zo wie zijne beesten in den voirs. Twyscil (t) dade zonder zinen orlof, hij zouden dootsteken, met vele meer injurieuse woorden" etc. In 1436 wordt hij door de hertog van Gelre beleend met 13 hont en nog 7 hont lands in het kerspel van Deyl [255]).

VII. Jan V, laatste heer van *Arkel.*

Graaf Jan van Bloys was op 11 Sept. 1362 te Gorinchem om de zoon van de heer van Arkel ten doop te houden. Van 18 op 19 Sept. aten de heren van Arkel en van Heukelom vervolgens bij graaf Jan op het huis te Schoonhoven.

Op 21 Juli 1375 [256]) erkent Otto, heer van Arkel, voor zijn leven en dat van zijn zoon Jan, van het kapittel van Oudmunster de helft van de tienden in het kerspel Gasperden en te Goetberdingen, waarvan de andere helft aan het Domkapittel behoort, in pacht te hebben ontvangen. Zijn vader gaf hem tijdens zijn leven de heerlijkheid Haghesteijn. Als zodanig wordt hij vermeld in een akte van 19 Nov. 1379 waarbij Lodewijk. graaf van Vlaanderen, zijn gheminden neve Janne van Erkle, here van Haghensteijn (thans 17 jaar oud) beleent met 400 pond Vlaams sjaars uit de tol van Antwerpen voor zijn leven [257]). Hij is betrokken in de geschillen van zijn vader met de heer van Vianen en met de heer van Asperen, en met de heer van der Lecke. Op 16 Nov. 1384 bevelen Willem, hertog van Gelre, en zijn qemalin Maria, aan de rentmeester hunner landen van Mechelen, om door hun zoon Jan van Arkel te doen lossen zekere goederen afkomstig van wijlen hun zuster van Blovs [258]). Op 13 Oct. 1385 heet hij „here tot Haqhenstein, tot Pierpont ende des lands van Mechelen" [259]). Op 30 April 1386 geeft hertog Albrecht „Janne van Arkel, onse neve, om menigen trouwen dienst" tolvrijheid aan de inwoners van ziin stadje Gaspern [260]). Op 26 Nov. 1387 draagt hij hertog Albrecht zijn poorte en stede van Haghenstein op en ontvanqt die van hem in leen, waarop de hertog hem tolvriiheid geeft voor Hagestein op 28 Nov. d.a.v. [261]). Op 15 Mei 1389 beleent hertog Albrecht hem, na opdracht door Johan van Leijenberch, met het goed Binkhorst [262]).

Op 12 Oct. 1392 geschiedt de beveling van het schoutambacht van Delf op s-hertogen neef en raad Jan van Arkel. Deze bevelinqe wordt in 1397 verlengd [263]). Als 's-hertogen „Raad" troffen wij hem voor het eerst aan op 17 Sept. 1385 [264]). Op 14 Jan. en 9 Nov. 1393 is hij „onsen qetruwen tresorier" [265]). Wanneer de hertoq Otto, heer van Arkel, op 13 Mei 1393 met al zijn lenen beleent [265]), zegt hij, „ende want onse neve van Arkel heer tot Hagenstein op dese tijt onse segel te bewaren heeft, soe hebben wij onse heymelic

254) Rentmeestersrek. v. h. land van Arkel no. 2156.
2%) Reg. Geld. Leenakten, 11e stuk, p. 572.
256) R.A.U., regesten Domkapittel.
257) Codex Dipl. Neerl., dl. 1, no. 46, p. 85.
2%) Codex Dipl. Neerl., serie 2, dl. 2, p. 217.
259) idem, dl. 1, no. 51.
260) v. Mieris, p. 436.
261) R.A.H., Coll. Aanw. 45, fol. 459.
262) v. Mieris III, p. 527.
263) Graf. Commissie en Beveelbk. I, p. 1 en 36.
264) v. Mieris III, p. 428.

signet, dat wij selve dragen buten op onsen segel hieraen hangende, gedruckt".

Dezelfde dag ontvangt de Joncheer van Arkel een brief voor zijn Hollandse lenen. Op 16 Mei 1393 wordt hij rentmeester van Voorne [266]). Blijkbaar stond Jan toen noq hoog in de gunst, hij steunde de hertoq tegen zijn zoon Willem van Oostervant, en ontvangt in 1393 een zekere vergoeding [267]), omdat hij in 's-hertogen dienst vele onkosten gemaakt en schade geleden heeft.

Op 15 Mrt. 1394 koopt Jan veel Zeeuwse lenen die de hertog aanaekomen waren van Florens van Borselen, heer Rasenzoon [268]).

Op 29 April 1349 [269]) oorkondt Jan. dat hij rentmeester en ontvanger geweest is van hertog Albrecht, als zodanig rekening en verantwoording gedaan heeft, en mocht hier binnen een jaar een fout in gevonden worden, deze te zullen goedmaken. Dezelfde dag erkent de hertog ook, dat Jan hem „goede reekeninpe ende bewisinge qedaen heeft" en drie dagen later dat Jan deswege nog 221 pond te vorderen heeft [270]). On 27 Tuni 1394 wordt hij qenoemd als lid van 's-hertogen Raad [271]), terwijl hij op 20 Jan. van dat jaar een huis in den Haag gekocht had van het Karthuizerkloos ter te Amsterdam.

Op 1 April 1395 wordt het dijkgraafschap beooster Ierseke in Zuidbeveland op hem bevolen. welke commissie in 1396, 1397 en nog op 5 Sept. 1400 verlenqd wordt [272]). In de volgende maand ontvangt Jan van Winsel, kamerling van Jan van Arkel, levenslang het bodeambacht van Rotterdam met verlof om dit te verpachten [273]). Op 8 Aug. 1395 oorkondt Jan, dat hij zich op verzoek van de hertog verbonden heeft „als een raetsman toten saken die op ons geschreven staen in den brief dair desen brief doirsteecken is" [274]). Als zijn vader op 26 Maart 1396 overleden is, vinden wii Jan reeds op 11 April d.a.v. als heer tot Arkel vermeld [275]). In hetzelfde jaar wordt hij met de ambachten ter Creke, Steenvliet en Everswaert beleend [276]). Op 5 Mei 1396 [277]) qeschiedt op hem de beveling van het dijkqraafschap tussen Lek en Merwede in Alblasserwaard. On 13 Sept. 1396 wordt hij met zijns vaders lenen beleend [278]). Blijkbaar was hij tevoren ook baljuw van Kennemerland en Vriesland geweest [279]). Tal van goederen verkrijgt hij door aankooo, tolvrijheid wordt hem verleend voor Haastrecht, het slot Everstein ontvangt hij na opdracht in leen. In de strijd tegen de Oost-Friezen wordt de heer van Arkel opgeroepen met 300 qewapenden [280]). Op 19 Jan. 1399 wordt hij belast met 't baljuw- en rentmeesterschap van het land van Altena [281]). Op 26 Maart 1399 verkoopt de hertog hem het huis en land van Ameide, verder belooft de hertog hem 4 à 500 gewapende mannen om „een

265) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 132v.
266) Graf. Commissieb. I, p. 6.
267) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 167.
268) idem. fol. 194.
269) R.A.H., Coll. Aanw. 63, fol. 355.
270) R.A.H., Coll. Aanw. 65, fol. 157v.
271) Codex Dipl. Neerl., dl. 1, no. 92.
272) Graf. Commissirh. I, p. 20, 25 en 63.
273) Reg. R'dam en Schieland. no. 1331.
274) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 309v.
275) Codex Dipl. Neerl., dl. 2. p. ,033.
276) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 364v.
277) Graf. Commissieb. 1., p. 27.
278) R.A.H., Coll. Aanw. 46, fol. 363v.
279) Graf. Comm.bk. 1, p. 29.
280) R.A.H.. Coll. Aanw. 93.
281) Graf. Comm.bk. 1, p. 40.
282) R.A.H., Coll. Aanw. 47, fol. 583 en 583v.

Overzicht A:

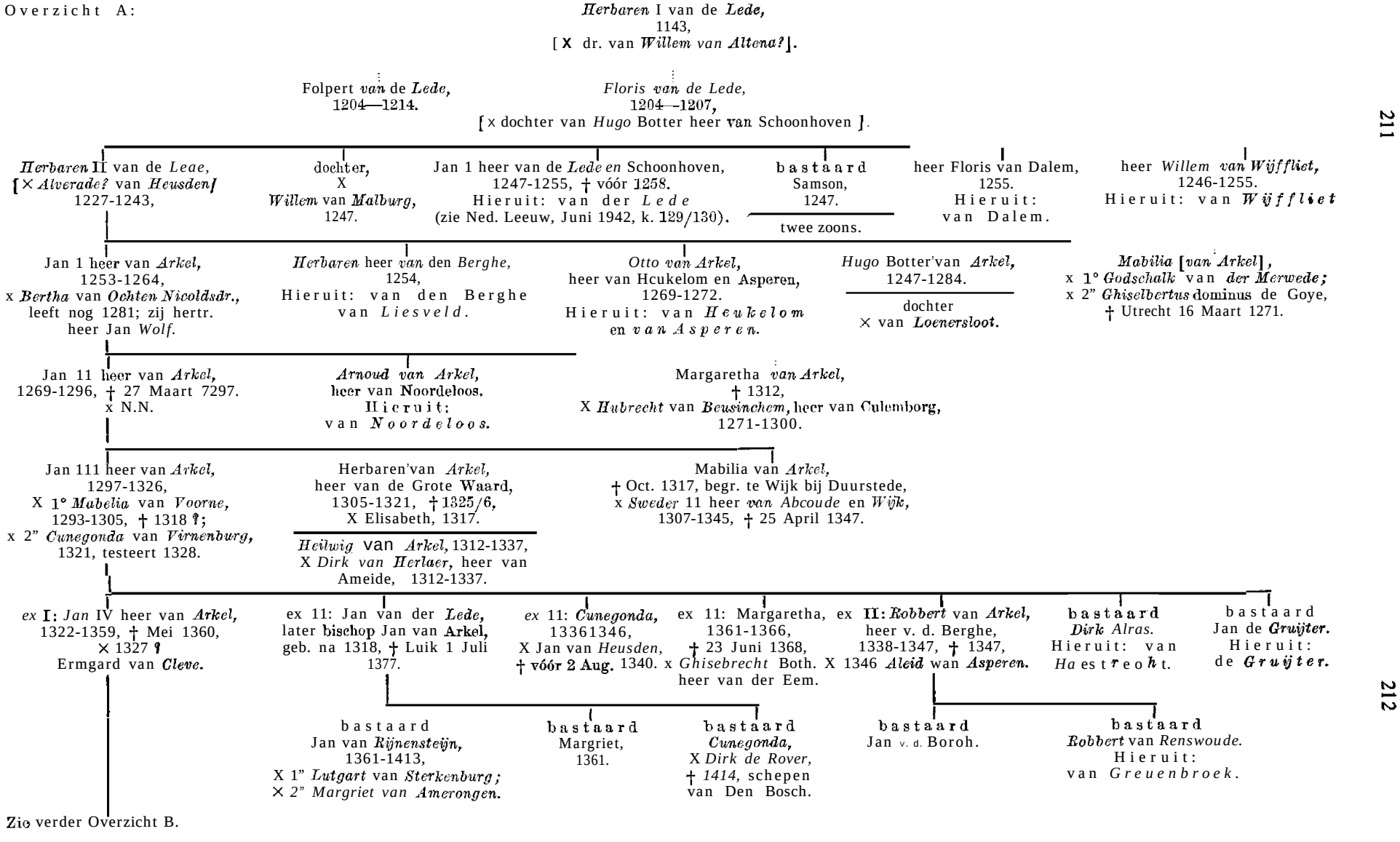

Zie verder Overzicht B.

Overzicht B:

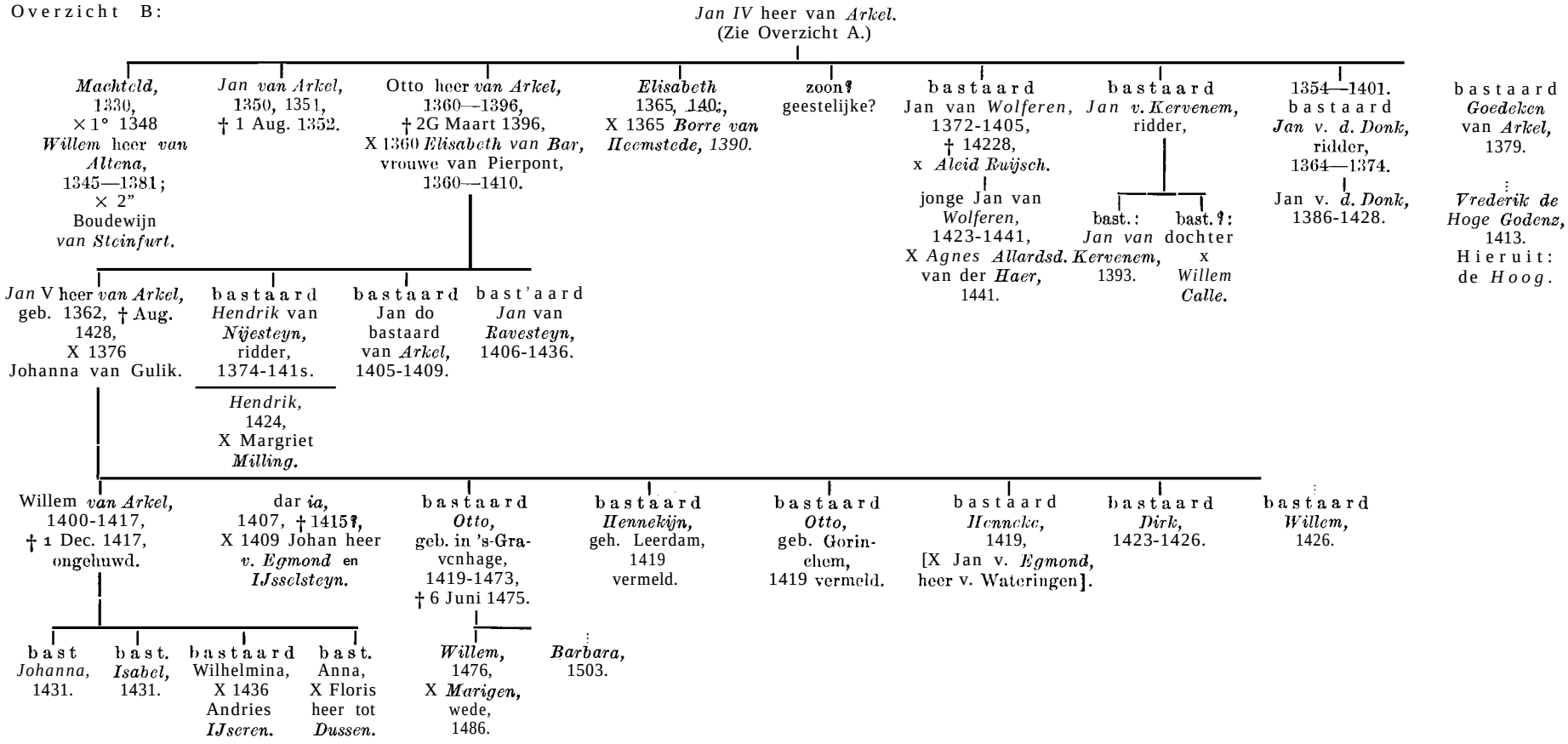
Jan IV heer van Arkel.
(Zie Overzicht A.)
Machteld, 1330, × 1° 1348 Willem heer van Altena, 1345—1381; × 2° Boudewijn van Steinfurt.
Jan van Arkel, 1350, 1351, † 1 Aug. 1352.
Otto heer van Arkel, 1360—1396, † 2G Maart 1396, X 1360 Elisabeth van Bar, vrouwe van Pierpont, 1360—1410.
Elisabeth 1365, 140:, X 1365 Borre van Heemstede, 1390.
zoon? geestelijke?
bastaard Jan van Wolferen, 1372-1405, † 14228, x Aleid Ruijsch.
jonge Jan van Wolferen, 1423-1441, X Agnes Allardsd. van der Haer, 1441.
bastaard Jan v. Kervenem, ridder,
bast.: Jan van Kervenem, 1393.
bast.?: dochter x Willem Calle.
1354—1401. bastaard Jan v. d. Donk, ridder, 1364—1374.
Jan v. d. Donk, 1386-1428.
bastaard Goedeken van Arkel, 1379.
Vrederik de Hoge Godenz, 1413.
Hieruit: de Hoog.
Jan V heer van Arkel, geb. 1362, † Aug. 1428, X 1376 Johanna van Gulik.
bastaard Hendrik van Nijesteyn, ridder, 1374-141s.
Hendrik, 1424, X Margriet Milling.
bastaard Jan do bastaard van Arkel, 1405-1409.
bast'aard Jan van Ravesteyn, 1406-1436.
Willem van Arkel, 1400-1417, † 1 Dec. 1417, ongehuwd.
dar ia, 1407, † 1415?, X 1409 Johan heer v. Egmond en IJsselsteyn.
bastaard Otto, geb. in 's-Gravenhage, 1419-1473, † 6 Juni 1475.
bastaard Hennekijn, geh. Leerdam, 1419 vermeld.
bastaard Otto, geb. Gorinchem, 1419 vermeld.
bastaard Hennekc, 1419, [X Jan v. Egmond, heer v. Wateringen].
bastaard Dirk, 1423-1426.
bastaard Willem, 1426.
bast Johanna, 1431.
bast. Isabel, 1431.
bastaard Wilhelmina, X 1436 Andries IJseren.
bast. Anna, X Floris heer tot Dussen.
Willem, 1476, X Marigen, wede, 1486.
Barbara, 1503.

huijs ende veste mede te maken in den lande van der Ameyden bi den slusen" [282]).

Nog in hetzelfde jaar wordt hij beleend met Terschelling onder voorwaarde, dat hij er een kasteel zal bouwen [283]). Op 6 Febr. 1400 is hij ridder [284]). Op 26 Febr. 1401 confirmeert de hertog nog een uitspraak in een geschil tussen de heer van Arkel en diens goede luden van Sprang, doch in datzelfde jaar nog brak de Arkelse oorlog uit. Reeds in 1400 bemerkt men weinig meer van relaties met hertog Albrecht: opmerkelijk is het, dat wij wel een nauw contact in dat jaar vinden met hertog Willem van Gelre, die aan heer Jan van Arkel, zijn zwager, en diens zoon Jonker Willem van Arkel, allerlei goederen verkoopt o.a. een huis en hofstad te Tiel, die later als het hof van Arkel bekend zou staan [285]).

Na het bovenstaande behoeft het wel geen nader betoog, dat het verhaal van Kemp, waarin hij het ontstaan van de Arkelse oorlog toeschrijft aan de weigering van Jan van Arkel om rekenschap af te leggen van zijn rentmeesterschap, van elke grond ontbloot is.

De reden is veeleer te zoeken in de haat van de Hoek Willem van Oostervant tegen de Kabeljauwse Arkel, en bovendien de bedreiging die laatstgenoemde zag in de machtige positie, die de van Arkels innamen. Het verloop van de strijd gaat buiten het bestek van dit opstel. In het kort zij vermeld, dat heer Jan in 's-Gravenhage qevangen zat van 21 Sept. 1416-3 Juni 1417. ,,Item betaelt Aernt, de slootmaker in den Hage, van alrehande slotelen, hardt ijsere krammen en ander ijserwerck, dat hij gemaect hadde in die camer ende vangnisse op tie voirpoirte, dair heer Jan Arckel gevangen leijt" [286]). Zijn Hollandse en Utrecht goederen werden verbeurd verklaard. Van 's-Gravenhage werd hij naar het slot te Gouda vervoerd. Nadat zijn zoon Willem op 1 Dec. 1417 te Gorinchem gesneuveld was en het land van Arkel voor goed voor hem verloren was, geraakte hij uit gevangenschap en vestiqde zich op het kasteel te Oiien, hem door de hertog van Gelre ter beschikking gesteld. Op 10 Oct. 1425 ontvangt hij een vrijgeleide met 40 personen tot Kerstmis [287]).

In Nijmegen bleef de heer van Arkel een geliefde gast, in de Nijmeegse stadsrekeningen komt zijn naam herhaaldelijk voor, de stad ontving hem op het raadhuis, schonk hem wijn en verleende hem het burgerschap. Op 31 Dec. 1426 beleent de proost van Oudmunster hem weer met de heerlijkheid Haastrecht [288]). Op 16 Jan. 1427 staat hij het land van Mechelen af aan ,,son cher cousin Jean de Wesemael" [289]). (In 1430/31 wordt Arnoud, hertoq van Gelre, na Jan van Arkel zijn qrootvader met het land van Mechelen beleend.) Op 3 **April** 1428 beleent hij Jan van den Tempel Florisz. met 2 tienden te Nieuw Leckerland en Bleskensqrave [290]). Jn hetzelfde jaar wordt hij beleend met de heerlijkheden van der Lede (met de stad Leerdam) en Schoonrewoerd [291]).

Op 9 Aug. beleent hij Claes van Haestrecht met ,,dat Leen" te Haestrecht [292]). Nog in dezelfde maand is hij te Leerdam overleden [293]). Hij was gehuwd met Johanna, oudste

283) **Ned.** Leeuw, jg. 1932 p. 198.
284) Codex Dipl. Neerl., dl. 3, p. 89.
285) Kemp, p. 45. Akten van Gelre en Zutfen 1400-1404, p. 13 t/m 16.
286) Kroniek Hist. Gen.., dl. 8, p. 211 en 217.
287) R.A.H., Coll. Aanw. 80, fol. 2.
288) A. Mstthaeus, ,,Analecta", dl. V, p. 236.
289) Navorscher 1889, p. 6.
290) R.A.H., Coll. Aanw. 93, fol. 4.
291) R.A.U., hs. v. Buchel, fol. 51.
292) R.A.H., Coll. Aanw. 155, Caput Arkel, fol. 80v.
293) Kemp, p. 238.

dochter van ***Willem,*** hertog ***van*** *Gelre* (huwelijksvoorwaarden dd. 18 Oct. 1376) [294]).

Uit dit huwelijk sproten:

1. ***Willem,*** volgt sub VIII.
2. ***Maria van*** *Arkel.* Op 6 April 1407 oorkondt Hertog Willem te Gorinchem, dat indien zij niet zonder zijn consent huwt haar 1000 Vrancr. schilden 's jaars uit de goederen van Arkel te zullen uitkeren [295]). Op 23 Juni 1409 gaat zij huwelijksvoorwaarden aan met ***Johan,*** heer ***van Egmond en IJsselsteijn*** [296]). Volgens Kemp overleed zij op 19 Juli 1415.

Verder worden nog de volgende bastaarden genoemd.

3. bastaard: *Otto van Arkel,* geboren ten Haghe. Vermeld in 1419 met zijn vader [297]). Op 10 Sept. 1436 ontvangt hij van hertog Philips een rente van 100 Pietersgld. 's jaars voor zijn leven [298]). Deze belening wordt herhaald in 1459 [299]) en op 9 April 1460 [300]). Op 29 Dec. 1466 ontvangt hij van de heer van Charolais een hofstad met 2½ morgen te Deijl in leen [301]). In 1466/67 is hij casteleijn van het slot te Leerdam [302]). In 1470 ontvangt hij, als in dienst geweest bij de heer van Gruthuse 410 pond [303]). In 1473 houdt hij 100 Gelr. qld. 's jaars uit de tol te Zaltbommel. Hij stierf op 6 Juni 1475. Uit zijn huwelijk met een onbekende vrouw liet hij na:
   a. *Willem Ottenzone van Arkel,* die met het huis en hofstad te Deijl beleend wordt 19 Juni 1476 [304]). In 1470 behoort hij tot de ,,estraigniers tenans fief de la conté de Hollande qui servent du sceu du seigneur de la Gruthuse", en ontvangt hiervoor 25 sc. In de rekening van de rentmeester van het land van Arkel wordt in het jaar 1486 zijn weduwe *Marigen* genoemd [305]). In 1491 neemt zij dit land weer voor 10 jaar in pacht.
   ?b. ***Barbara*** *Ottendochter* ***van*** *Arkel,* genoemd in een lijfrentebrief van schepenen van 's-Gravenhage dd. 12 Nov. 1503.
4. bast aard: *Hennekijn van Arkel,* geb. te Leerdam, vermeld in 1419.
5. bastaard: *Otto* ***van*** *Arkel,* geb. te Gorinchem, vermeld in 1419.
6. bastaarddochter: ***Henneke van*** *Arkel,* vermeld in 1419 met haar drie broers. Is zij soms de Jenneke bastaarddochter van Arkel, die huwde met ***Jan van Egmond,*** heer van Wateringen? [306])
7. bastaard: ***Dirk van*** *Arkel,* niet uitdrukkelijk genoemd als zoon van heer Jan. Maar dit kan afgeleid worden uit een akte dd. 29 Aug. 1423 waarbij Dirc ende Ott bastaerts van Arkel, gebroeders, vrijgeleide ontvangen tot Paschen e.k., met hun medeplegers die

294) v. Zomeren, p. 488.
295) R.A.H., Coll. Aanw. 70, fol. 25.
29G) v. Zomeren, p. 491.
297) R.A.U., Hs. no. 1875, fol. 126v.
298) R.A.H., Coll. Aanw. 100, fol. 54.
299) A.R.A. Leenk. 117, fol. ll.
300) A.R.A. Leenk. 117, fol. 84v.
301) A.R.A. Leenk. 117, fol. 74, 117b, fol. 60v.
302) A.R.A. Rentmr.rek. no. 2188.
303) R.A.H., Coll. Aanw. 147.
304) R.A.H., Coll. Aanw. 153 fol. 91v.
R.A.H., Coll. Aanw. 105 Heukelom, fol. 37.
305) no. 2221, fol. 22v.
306) Rat. Illustr., p. 948.

hantdadich geweest zijn aan Bronys Woutersz. doot [307]). Hij was hofmeester van heer Jan in 1426 [308]). In het jaar 1421/1422 kocht de rentmeester van het land van Arkel een groot molenijser van hem voor 3 £ 8 sc. 8 d. Op 10 Mrt. 1420 ontvangt hij vergiffenis voor het vangen van Boudijn van der Laen te Velsen [309]).

VIII. ***Willem van Arkel,*** de laatste wettige telg uit de hoofdstam. Wij troffen hem voor het eerst aan op 26 April 1400 wanneer hertog Willem van Gelre aan hem en zijn vader allerlei goederen verkoopt. Op 1 Dec. 1417 sneuvelt hij te Gorinchem, ongehuwd. Zijn rol in de Arkelse oorlog zal hier wegens plaatsgebrek niet besproken worden.

Bastaarden:

1. ***Johanna van Arkel,*** ontvangt met haar zuster Isabel op 25 Nov. 1431 30 Rgld. jaarlijks, levenslang, uit de tol te Zaltbommel [310]).
2. ***Isabel van Arkel,*** vermeld 25 Nov. 1431 met haar zuster [310]).
3. Op beloken Pinksteren 1436 (3 Juni) komen de huwelijksvoorwaarden tot stand van ***Wilhelmina van Arkel*** met ***Andries IJseren*** [311]).
4. ***Anna van Arkel,*** gehuwd met Floris, heer *fof* Dussen, raad, schepen en schout van Dordrecht, raad van hertog Philips, † 1456 [312]).

In de 15de eeuw treft men nog verscheidene bastaarden van Arkel aan, zonder dat valt uit te maken of zij uit de van Arkels stammen of uit de van Heukeloms. Gelijktijdig leefden er b.v. drie bastaarden geheten *Jan van Arkel*!

Het geloof en het archief van de Amsterdamse familie Schaep,

door I. H. VAN EEGHEN.

De bekende Mr. ***Gerard Schaep Pietersz. (1599-1655)*** heeft de tijd, die zijn drukke ambtelijke functies hem overlieten, besteed aan zeer vruchtbare historische en genealogische onderzoekingen. Het was hem daarbij een doorn in het oog, dat de familiepapieren bij de oudste èn Rooms-Katholieke tak van de familie berustten. Hoe hij zich tenslotte van het archief meester wist te maken, zette hij ten behoeve van zijn nageslacht uiteen in zijn „Copulatum Genealogicum", dat op het Gemeente-Archief te Amsterdam berust. Zijn relaas geeft een merkwaardige kijk op het oordeel van het toenmalige regentenpatriciaat over hun familieleden, die het Rooms-Katholieke geloof beleden. Zie hier, wat Gerard Schaep schreef over de volle neef van zijn vader ***Jacob Pietersz Schaep,*** het hoofd van de familie:

„Neeff Jacob Schaep, den ouden (alsoo genoempt om sijn hooghe frissche en schoone ouderdom) die anno 1627 of 1628 tot Aemsterdam gesturven is, gelijck hij een verstandich man altoos geweest was, ende seer verre siende, soo hadd hij van langer hand ooc heel groot credijt bij de vrienden gehadt, ende daer door becomen alle testamenten, huwelijxe voorwaerden, boelscheidinghen, ende diergelijcke andere publ. ende privee instrumenten die ergens bij de vrienden ende voorouders gepasseert waren: Maer alsoo hij door al te grootten vreese in den jare 1588 [1]) door de kompste van den Spaense vlote, die men de onverwinlijcke noemde, ende die vele meinden dat desen staet niet sou hebben konnen wederstaen: hij segh ic met noch 2 off 3 andere (niet tegenstaende sijn eijgen Vader onder de papistighe regeringe, om de religie hadde moeten wt de stadt vluchten, ende niet tegenstaende hij Jacob Schaep selffs oock albereits schepen, tresorier ende president van schepenen tot Aemsterdam in de jaren 83, 85, 86 ende 84 al geweest was). sijn burgerschap op seide, ende paeps wierde, soo heeft hij daerna, niet durvende noch eens veranderen (als door de tijd den stant van dese Republ. wat vaster begonde geseth te worden) niet alleenlijck aen 't pausdom gebleven, maer is ooc. gelijc voordesen Oom Schaep [2]), daerna ooc Neeff Schaep sijn soon, als ic wt haer verstaen hebbe, eenmael mij ooc aengeweest ende ten dien einde in sijn cantoorken nevens hem hebbende doen sitten, heeft eerst een verhael gedaen, van den ellende, die sijn vader int ballingschap, ende den opstand tegen de wettelijcke regeringe van den natuerlijcke Heere, daer in hij, door de loosheijt van andere, toe gebracht was, hadde geleden, ende dat sulx al weder soude konnen gebeuren, ende trachte voorts om een telle quelle impressie te geven, van den losheit van desen staet ende hoe onseker het voor onse kinderen ende nacomelingen was, bij dese regeringe, ende dat het niet wel mogelijck was, in den oorloghe tegen den Coninck van Spanien te konnen bestaen: ja dat selffs onse nabueren, de coningen die ons nu assisteerden, soo nu, soo dan, van onse voorspoet jaloers wordende, om 't gevolgh, van alle opstand, aen haar ondersaten selffs te benemen, ende daeraen te doen spiegelen, onse vijanden souden worden: ende onse kinderen ende nacomelingen alsdan in een deerlijcke stand souden wesen: Ende dat het derhalven best was, hoe eerder, hoe liever, sich te voegen, na den tijdt, ende de sware, tempeesten siende opcomen, de selve te schuwen, ende vermijden soo veel doenlijck etc. Ende is dan voorts gecomen op het oude Gelooff, ende de Moeder de H. kercke, den schoot der wtverkorene, ende diergelijcke Paepsche grillen meer. Ja seide ooc (quod est notandum) dat de onsekerheit van dese religie, de nieuwicheit van dieselve, ende de scheuringe van dien, gewisse voorteijckenen waren, dat in 't einde desen staet weder sou moeten vervallen tot haeren wettigen Heere. Ende dat dan de conditie van ijder die sigh eenmael tot eenige t'sij militaire, politijcqe of kerckelijcke dienst hadd laten gebruijcken veel erger sou sijn, als van een ander die sigh Catholijckelijc ende stil1 onthouden hadde, tot welck ware ende alleen salichmakende gelooff, hij mij ende ons allen van herten qeerne weder gebracht sage. Ende dat hij dit vermaen wt enckele ende pure lieffde tot ons welvaren, ende tot quijttinghe van sijn gemoet ende gewissen, mij eenmael hadd willen ende moeten doen, met vast ende innerlijck versoeck ende bidden, dat ic doch met bedaerde sinnen, ende met diepe overlegginge bij mijn selven, ende alleen, daer op doch eens dencken soude, dat hij gelijcke vermaen aen meer andere van kennisse ende van onse vrienden hadde gedaen, die de oogen daerover niet weinich ge-

307) R.A.H., Coll. Aanw. 77, fol. 179.
308) Kroniek Hist. Gen,. dl. 8, p. 61 t/m 70.
309) R.A.H., Coll. Aanw. 73, fol. 141.
310) Nijhoff IV. no. 89.
311) Nijhoff IV, no. 159, zie ook no. 163.
312) Balen, p. 1054.

1) *Of* dit de enige reden was, valt tc betwijfelen. Er waren per slot van rekening vele familieleden trouw aan het Rooms-Katholieke geloof gebleven, ten eerste van do kant van de vrouw, *Grietgen Boelen*, maar ten twedc ook van dc kant van de familie *Schaep*, zoals bijvoorbeeld Jacobs tante, *Mary Schaep*, getrouwd met *Dirck Strijcker*, en hun nakomelingen.

2) Met Oom Schaep wordt bedoeld *Simon Schaep* en met zijn zoon Dr. Gerard Schaep, heer van Kortcnhoef.

opent hadden, ende soo voorts, Doch op mij daermede niet hebbende konnen winnen off vorderen, is de vrientschap wel wtterlijc noch gebleven ende wat onderhouden, maer echter om dese tweespalt van Religie, daer sij nu de lijdende partie onder waren, ende vermits wij de luijster van den regeringhe begonden te crijgen, soo is wat affkeerlijcheits gegroeit."

Neef Jacob stierf en de familiepapieren kwamen aan zijn zoon *Pieter*. Het oordeel van Mr. *Gerard Schaep* over zijn achterneef was heel wat minder gunstig dan over diens vader:

„Dan dese (alhoewel nu mede ter zielen wesende ende sonder achterklap gesproken) minder wijsheit hebbende als de Vader, ende daerenboven noch meer domme paepsche ijver, ende daerdoor ooc noch vinnigher sijnde, in het spugen ende smaden op dese regeringe, ende religie, ja soo verre dat ic hem sijn eygen grootevader (die, als voren geseit is, onder de papistige Regeringe had moeten vluchten) hebb hooren schelden voor een harde Geuse Kopp ....."

Mocht hij echter weinig met zijn achterneef op hebben, de familiepapieren lieten hem niet met rust. Neef *Pieter* had zich zoals velen van de deftige Amsterdamse Katholieken, die door hun geloof van het stadsbestuur waren uitgesloten, vrijwel geheel uit Amsterdam teruggetrokken en zich gevestigd op de hofstede Croesbeeck onder Heemstede, een oud familiebezit, dat reeds in 1516 in de familïe *Schaep* was gekomen als huwelijksgoed met *Alyt Gerritsdr. van den Anxter,* ook genaamd *Ael Duynen* [3]). Van een geregeld contact tussen de beide takken van dé familie was voorlopig geen sprake meer.

In1637, bij een tocht naar de beroemde Valkenburger paardenmarkt, waar Gerard, die toevallig in de buurt was, het gewoel eens wilde aanzien, ontmoette hij zijn neef Pieter, die hem op Croesbeeck nodigde. Enige tijd later passeerde Gerard in een vrachtwagen Croesbeeck en neef Pieter, die juist op dat ogenblik de laan van zijn hofstede uitkwam, keek in de wagen om te zien of daar nog bekenden in zaten. Dat was zo zijn gewoonte als plattelander om op die manier het laatste nieuws te horen. Gerard stapte op zijn verzoek uit, ging met hem het huis binnen en bleef zelfs de nacht op Croesbeeck over. De familiepapieren, die in een klein „gewulft kamerken" bewaard werden, kreeg hij de volgende dag te zien, maar Pieter bleek niet bereid er zonder meer afstand van te doen. Immers Gerard had op zijn beurt een familiestuk,-dat' in de ogen van zijn Rooms-Katholieke neef buitengewoon begerenswaardig was. Dat was een oud gouden kruis met reliquiehouder, afkomstig uit de familie Schaep zoals een inscriptie aantoonde. Gerard was echter volstrekt niet van plan dit kruis af te staan en moest dus wel onverrichterzake vertrekken. Hij gaf echter de moed niet op: „Ondertusschen wel dicmael overleit, hoe ic met Neeffs believen alle sijne documenten doch eenmael soude konnen machttich te worden." Een volgend bezoek op Croesbeeck om Neef Pieters bos, dat hij „starsgewijse geplant hadde", in ogenschouw te nemen, had inderdaad meer succes. Wij kunnen ons voorstellen, hoe Pieter in een zachte stemming kwam door de bewondering van Neef Gerard voor zijn bos: Gerard kreeg althans enkele stukken mee om afdrukken van zegels te laten maken en ook een manuscript. Zijn verbazing was groot: „Hadd ic wel gewilt vleugelen gehadd hebben, om datelijck te konnen wechvliegen, vreesende off neeff Pr Schaep, berou mocht criiqen, ende die wederom eysschen."

Kort daarna, omtrent Paschen 1638 werd Pieter door een beroerte getroffen en taalde niet meer naar de uitgeleende stukken. Na Pieters dood, in 1639, voelde Gerard zich de onomstreden eigenaar van de geleende stukkken: „Ende voorts

3) Vergl. Haarlemse Bijdragen XXI, 259.

vergeten weder te eysschen: ende ic alsoo ten dienste van ons Geslacht bone fidei possessor gebleven."

Het overgrote deel van de oude familiestukken was echter nog in het bezit van de weduwe en haar vier kinderen. Het was dan ook niet verwonderlijk, dat Gerard betrekkingen met hen bleef onderhouden. De oudste zoon was op huwbare leeftijd, maar had als deftig Katholiek, die buiten woonde, blijkbaar moeite een geschikte vrouw te vinden. In Gerards brein rijpte een plan en hij deed daartoe een voorslag aan de weduwe. In die tijd woonde hij als raad ter Admiraliteit van Zeeland te Middelburg. Daar had hij — laten wij het in zijn eigen kernachtige omschrijvingen vertellen — „zeer horen renommeren Joffr. *N. van der Hoogen,* die van seer goede affcompste, van grootte middelen, ende heel kloec van verstand was, ende voor all, heel goet Rooms Catholyc, daerdoor haer Soone, tot onsen t'maer thuyscomende, datelijck acces konde crijgen, onder dexsel van een misse te comen hooren." „Ende is daerop voorts bij mij (om in desen cort te zijn) aen den Vader van den Joffr. openingh van t'huwelijck gedaen, acces versogt, ende de vrijagie begonnen." Van het huwelijk is niets gekomen. Intussen heeft dit de tenuitvoerlegging van Gerards plannen niet in de weg gestaan. Van Willems verblijf in Middelburg maakte Gerard gebruik om met hem uitvoerig over de familiestamboom te spreken. Bij een bezoek aan Holland in de winter van 1644 — Gerard woonde toen nog steeds in Middelburg — ging hij op Croesbeeck aan en kreeg toen alle zo vurig begeerde stukken ter inzage mee om ze thuis rustig te kunnen doorwerken.

„En soo ben ic daer ooc meester aff geworden. Sijnde deselve beter aen mij besteedt, als aen hem, die deselve doch noit besin maer soo op malkander soude laten muffen hebben, als konnende deselve niet lesen, ooc soo sijn die oude bullen niet met allen weerd, dat hem schadelijck is, alleentlijck t'silver van den 2 segels compt hem toe, doch alsoo hij mij sijn leven, daer niet na gevraecht heeft, soo gisse ic, dat hij het niet en weet, soo dat ic ooc sal swijgen."

Moge de wijze, waarop Gerard het familiearchief verwierf, ons misschien minder gelukkig voorkomen, het verheugende resultaat is, dat thans nog de Backer-Stichting in Amsterdam een gedeelte van de bewuste familiepapieren-Schaep en het kostbare gouden kruis bewaart, het familiearchief-Bicker een ander gedeelte der papieren.

Van de Rooms-Katholieke tak van de familie, die door zijn geloof van de regering was uitgesloten en die, zoals wij zagen, in latere jaren niet de minste belangstelling voor de geschiedenis van het geslacht Schaep aan de dag legde, is nooit een goede stamboom samengesteld. Alberdingk Thijm publiceerde op pag. 15 van zijn Patriciaat van Amsterdam" een zeer summiere genealogie, waaraan hij ten onrechte een tak van een andere familie Schaep vastplakte. Er waren namelijk ten tijde van de Republiek verschillende families Schaep in Amsterdam gevestigd, waaronder nog twee andere aanzienlijke, zij het dan ook veel minder oude, Rooms-Katholieke families. Wij menen daarom goed te doen een stamboom van de Rooms-Katholieke tak van de Amsterdamse regentenfamilie Schaep te laten volgen. De gegevens zijn tot 1655 grotendeels ontleend aan de aantekeningen van Gerard, waar dat mogelijk was geverifieerd met archiefstukken. De Rooms-Katholieke tak is nog iets langer blijven voortbestaan dan de Protestantse. Op 14 Februari 1727 stierf de laatste uit met *Anna Schaep;* op 19 November 1727 de eerste met *Elisabeth Schaep,* geestelijke dochter te Heemstede.

Was de stamvader van deze tak, *Pieter Schaep*, volgens de berichten van zijn tijdgenoot Junius een buitengewoon geleerd man: „In Graecis aemulum hominem Schapium Aemstelodamensem", zijn nakomelingen hebben op generlei wijze van zich doen spreken. Alleen de echtgenoot van *Agatha Schaep*, Jonkheer *Everhard Meyster*, is als dichter een bekende figuur in de Nederlandse letterkunde. Daarnaast verwierf hij zich onsterfelijkheid, doordat hij de befaamde kei Amersfoort binnen liet slepen. Het biografisch woordenboek vermeldt, dat zijn enorme fortuin nog werd vergroot door de rijkdommen, die zijn vrouw aanbracht, Dit bericht is echter niet juist. Was de familie Schaep oorspronkelijk zeker zeer bemiddeld, het rentenierend en ambteloos bestaan, dat de nakomelingen van de koopman Jacob *Schaep*, die zijn neef *Gerard* nog in zijn kantoortje ontving, hebben geleid, heeft het vermogen van de familie waarschijnlijk zeer doen inkrimpen. Toen *Elisabeth Schaep* als laatste van haar geslacht stierf, bedroeg de aangifte voor de Collaterale Successie nog geen ƒ 60.000,—.

De bezittingen van Elisabeth kwamen aan haar nicht en neven *Moens*, kinderen van haar halfbroer *Bernardin Moens*, die in 1674 was getrouwd met *Maria Magdalena Ornia*. De buitenplaats Croesbeeck, ook Schapenhof geheten, werd toebedeeld aan haar onnozele nicht *Emerentia Constantia Moens*. Na haar dood, in 1755 kwamen al haar bezittingen aan haar broer, *Gerbrand* graaf *van Moens*, die op 22 December 1759 op Croesbeeck stierf. Zijn enige erfgenaam was zijn buitenechtelijke dochter, *Maria Magdalena van Sluypwijk* gravinne *van Moens*. Zij overleed, 91 jaar oud en ongehuwd, op 28 Juni 1802. Bij haar testament van 15 Maart 1795 voor Notaris Pieter Berkman had zij de regenten van het Rooms-Katholieke Jongensweeshuis tot erfgenamen benoemd, terwijl zij het vruchtgebruik van haar bezittingen had vermaakt aan *Catharina van der Laan* te Mechelen. Tot haar nalatenschap behoorde o.a. de hofstede Croesbeeck, nog steeds ook Schapenhof genaamd, te Heemstede met de boerenwoning, landerijen, wildernis en duinen. Meer dan drie eeuwen was dit goed dus al door vererving overgegaan, toen de regenten het verkochten. Wel bewaarden de regenten nauwgezet het rijke familiearchief-Moens met daarin ook stukken afkomstig van de familie Schaep. Oudere stukken echter zoeken wij er tevergeefs: Gerard Schaep heeft in 1644 zijn slag raak geslagen.

Stamboom.

1. *Pieter Jacobsz. Schaep*, ook gen. *Pieter Schaep op Croesbeeck*, geb. 1 Oct. 1521, verlaat 1567 wegens vervolgingen Amsterdam, † 19 Nov. 1574, begr. Edam (Grote Kerk), zn. van *Jacob Pietersz. Schaep* en *Ael Duynen* (Vergl. Elias, Vroedschap 1, p. 66), tr. 15 Juli 1545 *Grietgen Boelen*, geb. *15* Juli 1525, † 10 Oct. 1582, dr. van *Dirck Hillebrantsz. den Otter* en *Tryn Gerritsdr. van Hoorn*.
   Uit dit huwelijk (vergl. Weeskamer Inbrenq X, 182):
   1. *Tryn Schaep*, geb. 1547/48, † als gefaliede begijn op het Ronde Begijnhof te Amsterdam 1593.
   2. *Alydt Schaep*, ook gen. *Alydt Duyn*, geb. 1552/53, woont 1585 Kalverstraat, eigenares hofstede Croesbeeck, test. 30 Jan. 1595 voor Not. Pilorius, Amsterdam, 8 Juni 1595 voor Not. te Heemstede, † vóór 27 Nov. 1601 (N.A. 24, 82).
   3. *Jacob*, volgt 11.
   4. *Geryt Schaep*, geb. 1554/55, † in Sint Lucas (?) 1584.
   5. *Baerte Schaep*, geb. 1661/62, woont N.Z. Voorburgwal, test. samen met echtgenoot 16 Febr. 1626 voor not. Pieter van Perssen te Amsterdam, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 20 Febr. 1626. tr. voor not. Pilorius te Amsterdam (ondertr. 27 Sept.) 1591 *Jacob Jansz. Rayms*, geb. 1565/66, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 16 Sept. 1626.

11. *Jacob Schaep*, geb. 1553/54, schepen 1583 etc., kerkmeester Oude Kerk 1581, 1588, woont op de 0.2. Voorburgwal en op Croesbeek, † 6 Jan., begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 11 Jan. 1627, tr. Amsterdam (Oude Kerk) 7 Februari 1580 *Aeqht Meurlinck*, † 11 **Dec.**, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 16 Dec. 1591, dr. van *Jan* en *Itnmetgen Hendrick Pouwelszoonsdochter*.
    Uit dit huwelijk:
    1. *Pieter*, volgt 111.
    2. *Grietje Schaep*, geb. 9 Febr., ged. Amsterdam (Oude Kerk) 12 Febr. 1584, † 14 Febr., begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 17 Febr. 1607.
    3. *Jan Schaep*, geb. 2 Sept., ged. Amsterdam (Oude Kerk) 4 Sept. 1586, test. 20 Sept. 1641 voor not. Hessel Jansz. Valckenborch te Schagen, 16 en 28 Maart en 13 Mei 1652 voor not. C. Molensteen te Amsterdam, woont Herengracht, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 15 Maart 1659.

III. *Pieter Schaep*, geb. 2 Juli, ged. (Amsterdam) Oude Kerk) 5 Juli 1582, woont 0.2. Voorburgwal en op Croesbeeck, † op Croesbeeck 10 Mei, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 16 Mei 1639, tr. Amsterdam (stadhuis) 14 Febr. 1610 *Catharina Moens*, geb. 1592/93, † vóór 20 Juni 1661 (Kw. J 2, 137), dr. van *Willem* en *Haesgen Willemsdochter*. (N.A. 28, 187).
    Uit dit huwelijk:
    1. *Catharina Schaep*, † Utrecht 28 Mei 1643, tr. 28 Mei 1634 (ondertr. Amsterdam 13 Mei). *Dirck van der Burgh van Swindrecht*, † Utrecht 19 Aug. 1645.
    2. *Willem*, volgt IV.
    3. *Agatha Schaep*, geb. Amsterdam 22 Febr. 1619, tr. Amsterdam (Stadhuis) 29 Aug. 1649 Jonkheer *Everhard Meyster*, geb. Utrecht 1617/18, dichter en letterkundige, woont Utrecht en Nimmerdor buiten Amersfoort, † Utrecht 23 Dec. 1679, begr. Domkoor, zn. van ... en *A. M. de Bruyn van Buitenweg*.
    4. *Jacob Schaep*, geb. 26 Juli 1622, † na 1665 (R.A. 2171, 44).

IV. *Willem Schaep van Croesbeeck*, geb. Amsterdam 17 Maart 1616, woont Herengracht bij de Hartenstraat, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 14 Oct. 1655, tr. Amsterdam (Stadhuis) 6 Sept. 1643 *Anna van Papenbroeck*, geb. Amsterdam 1621/22, woont als weduwe Keizersgracht tussen Leidse en Spiegelstraat, begr. 9 Sept. 1695 Amsterdam (Nieuwe Kerk), dr. van *Marten* en *Lysbeth Pancras*, weduwe van *Bernardin* Moens.
    Uit dit huwelijk (volgorde onzeker):
    1. *Pieter Schaep*, geb. 28 Dec. 1644, woont Herengracht bij de Huidenstraat en Croesbeeck, test. samen met broer en zuster voor not. Tamis de Jongh te Heemstede, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 12 Oct. 1717.
    2. *Elisabeth Schaep*, geb. 29 Maart 1646, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 30 Oct. 1655.

3. *Martinus Schaep* [4]), geb. 3 1 Oct. 1647, woont Herengracht bij de Huidenstraat en Croesbeeck, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 23 Nov. 1719.
4. Jacob Schaep, woont bij zijn moeder Keizersgracht tussen Leidse en Spiegelstraat, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 10 Nov. 1693.
5. *Tryenty Schaep* [5]), begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 28 Oct. 1655.
6. *Anna Maria Schaep*, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 7 Dec. 1657.
7. *Willem Schaep*, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 20 Maart 1658.
8. *Elisabeth Schaep*, woont Croesbeeck, geestelijke dochter, † Heemstede 19 Nov., begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 25 Nov. 1727.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXXI, 92.)

Aanvulling.

Bower,

De Heer Bloys van Treslong Prins zegt in ,,De Indische Naverscher" 1938 op pag. 70 en 77, dat op het grafbord in de Portugese Buitenkerk te Batavia van *Isaac Reijnst* een kwartierwapen *Bower* voorkomt als volgt: ,,in goud een rood gerande blauwe dwarsbalk vergezeld van 3 zwarte vogels, waarvan de 2 bovenste op de balk rusten".

In zijne Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden pag. 43 en 44 beschrijft hij dit zelfde kwartierwapen met de naam *Boijer* geheel anders n.l.:,,in zilver een rode dwarsbalk beladen met een gouden windhond en vergezeld met 3 rode rozen".

Maar, zegt hij in ,,De Indische Navorscher" 1939 pag. 23 en 24, dat dit zelfde kwartier in zijne Gen. en Her. Gedenkwaardigen foutief met de naam Boijer is vermeld en dat de naam moet zijn *Hasevelt*.

De Heer Prins heeft dus hier zijn fout hersteld, maar.. .... hij heeft dat niet gedaan wat betreft het door hem in ,,De Indische Navorscher" 1938, pag. 70 en 77, beschreven kwartierwapen op dit grafbord, waar hij het met de naam *Bower* en met het hiervoor beschreven wapen heeft medegedeeld.

Deze fout is dus blijven bestaan.

Dit kwartier is zeker *Haseveldt* ook *Hasevelt* en het wapen moet zijn de beladen en vergezelde dwarsbalk, doch het dier op de dwarsbalk geen hond, doch een haas, zoals niet alleen uit het in het Armorial Général beschreven wapen *Haseveldt* blijkt, doch tevens uit het M.S. Wapenboek met de Stamregisters der Haarlemse regering in het Gemeentearchief te Haarlem, waar gezegd wordt, dat dit wapen met de beladen en vergezelde dwarsbalk gevoerd werd door *Catharina Haseveldt*, de vrouw van *Pieter Reijnst*, de moederlijke grootvader van Mr. *Pieter van den Broeck*, in 1745 burgemeester van Haarlem.

van **der** Burgh.

,,De Navorscher" 1897, pag. 590, beschrijft het wapen van ..... *eraert van der Burgh* als volgt: ,,doorsneden, A. een paal beladen met een vlam en vergezeld rechts van een burcht en links van een geplante boom: B. gedeeld, I. een geplante boom, 11. een burcht".

Deze naam deugt niet en moet *van Meijburch* zijn, want het zelfde wapen doch met de vlam tussen vlucht als helmteken vond ik op de zegels van *Geraert (ook Gerrit* en *Gerijt*) *van Meijburch*, in 1639, 1657, 1664 en 1668 schout van Sassenheim en balliuw en schout van de heerlijkheid Noortwijk, aan charters van de abdij Leeuwenhorst, van de abdij Rijnsburg en in het familiearchief Heereman van Zuijdwijck.

de Claer, de Clair.

Volgens ,,De Navorscher" 1896, pag. 428, voerde een familie *de Claer* als wapen: ,,doorsneden, A. 3 voetangels naast elkaar; B. een p 1 o e g", en volgens ,,De Nederlandsche Heraut" 1890, pag. 122, voerde *Bartholomeus die Clair*, in 1555 schepen van Nijmegen, als wapen: ,,doorsneden, A. 3 voorwerpen ,.naar het schijnt tafelschellen" (zoals er woordelijk staat): B. een p 1 o e g.

In de eerste plaats zij opgemerkt, dat de drie voorwerpen in de bovenhelft inderdaad voetangels moeten zijn, dus zoals ,,De Navorscher" ze beschrijft, doch in de tweede plaats, dat beide bronnen, wat het voorwerp in de benedenhelft betreft, onjuist zijn, want dit voorwerp is geen ploeg, doch moet een liggend antiek molenijzer zijn.

Dit blijkt uit de zegels van voornoemde schepen *Bartholomeus*, die voorkomt met de namen *die Claer, die Clair* en *de Klaer*, van 1544, 1547 en 1548 aan charter 1259 van de Gelderse Rekenkamer, charter regest 591 van het klooster St. Agatha bij Kuik en in het archief van het Hof van Gelderland portefeuille 179 met Criminele Zaken, waarop het wapen zowel voorkomt als doorsneden als met de voetangels in een schildhoofd.

Ook zijn zegel van 1538 in de Collectie schepenzegels in het Gemeente-Museum te Nijmegen vertoont de voetangels in een schildhoofd en eveneens is dit het geval op het zegel van *Jacop die Claer, 20* Febr. 1510 schepen van Nijmegen aan charter regest 523 van het klooster St. Agatha bij Kuik.

Duiman en Duimen.

Joachim Duiman, omstreeks 1650 student te Utrecht voerde volgens het M.S. Wapenboek van de Gelders-Overijsselse Studentenbond te Utrecht in het Gem.-Archief aldaar als wapen: ,,in blauw een zilveren pilaar, waaromheen een groene

---

4) Bij deze Martinus heeft Alberdingk Thijm zijn vergissing begaan en een andere familie Schaep ingeschoven. In 1585 woonde blijkens het belastingkohier op do 'Zeedijk te Amsterdam de smid *Reyer Martsz.*, die later evenals zijn broederszoon, *Marten Egbertsz.*, de naam *Schaep* ging voeren. *Reyer* was gotrouwd met Griet *Hendricxdochter* (N.A. 28, 715). Zijn zoon *Cryn Reyersz (Schaep)*, geboren 1580/81 en evenals zijn vader smid, huwde in 1608 *Maritgen Wilemsdochter*. Een zoon uit dit huwelijk, *Marten* of *Martinus* geheten en geboren in 1626/27, trouwde in 1652 *Agatha Fockers*. Deze Martinus nu heeft Alberdingk Thijm verward met de andere *Martinus Schaep*, die in werkelijkheid 20 jaar jonger was en ongehuwd overloed. Martinus' drie kinderen waren: 1. *Reynier* Schaep, geboren 1663/64, die in 1695 trouwde met *Catharina Maria Blaauw*, dr. van *Willem* en *Maria van Zanen, en* uit dit huwelijk een zoon kreeg, *Martinus Wilhelmus Laurentius Schaep* († 28 Juni 1532, onnozel, nalatenschap voor Collaterale Successie getaxeerd op f 169954.—), 2. *Maria Schaep*, geboren 1667/68 en in 1691 getrouwd met *Jan Dommer;* 3. *Lambertus Schaep*, † 1705 'als pastoor in Lisse.

5) Of dit werkelijk een kind van *Willem* Schaep was, is niet geheel zeker. In het begraafboek in het archief van de Hervormde Gemeente wordt zij genoemd *Tryntye Schaack. Willem Schaep* had echter volgens de opgaaf in het begraafboek van de Weeskamer bij zijn overlijden 7 kinderen; daar daarbij een kind genaamd *Elisabeth* was, is het waarschijnlijk, dat de *Elisabeth*, die in leven bleef, pas na het overlijden van haar gelijknamige zuster is geboren en dus na de dood van haar vader.

slang en getopt met een zilveren vogel" als onderstaande schets met als helmteken: een dito vogel tussen blauw-zilveren vlucht.

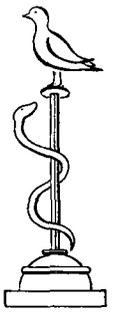

Doch *Theodorus Duimen*, wonende te Lochem, omstreeks 1625 student te Leiden, later predikant te Aalten, voerde volgens het M.S. Wapenboek van die zelfde bond te Leiden deel 1, folio 93, in particulier bezit als wapen: ,,in zilver een groene geplante boom, om de stam waarvan een blauwe slang en waarvan de kruin beladen met een zilveren vogel met rode bek en rode poten" met als helmteken dito boom zonder meer.

van Eijck.

Volgens het M.S. Wapenboek Grafs- en Wapen, deel 1, folio 570, in het Gem.-Archiefte Utrecht voerde *Jacob* van *Eijck"*, wijtberoemde en hooghgeachte mucisijn, directeur van alle de clockwercken en horologiën op den Dom ende de stad Utrecht", overleden 26 Maart 1657, als wapen: ,,doorsneden, A. in zwart 3 zilveren palen: B. effen zilver".

Evenzo voerde *Johan van Eijck*, 12 Oct. 1529 leenman van de abdij Thorn volgens de Archieven van de Rijksabdij Thorn deel 1, pag. 483, door J. Habets, waar geen kleuren zijn aangegeven.

Volgens ,,De Navorscher" 1874, pag. 419, evenwel voerde voornoemde mucisijn (waar precies hetzelfde omtrent hem als hiervoor is medegedeeld) als wapen: ,,in zilver 3 zwarte geknotte palen" met als helmteken een zilver-zwarte vlucht.

Twee bronnen dus, die het wapen van de zelfde persoon verschillend beschrijven.

Uit andere bronnen blijkt, dat het eerstbeschreven doorsneden wapen niet deugt en het tweede juist is, want behalve uit het Armorial Général, de Heraldieke Bibliotheek 1874, pag. 62, en 1876, pag. 244, de Noord-Brabantsche Almanak 1891, het Tijdschrift voor N.-Brabrantsche Geschiedenis, Taal en Letterkunde, Taxandria 1900, pag. 202, 205 en 207, en de Graf- *en* gedenkschriften van de provincie Antwerpen, deel 4, folio 232 en 440, blijkt dit uit het zegel van *Michiel van Eijck*, in 1542 leenman van Brabant, en uit de lakafdrukken van *Gasper van Eijck*, in 1628, 1634, 1640 en 1641 drossaard en dijkgraaf van Heusden, en jonker *Godart* en jonker *Rodolf van Eijck*,, beiden 18 Sept. 1661 te Blaricom, in diverse bronnen, waarop de drie palen van de boven schildrand uitgaande tot de halve schildhoogte reiken. *(Wordt vervolgd.)*

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Becker-van der **Chijs.** (LXXI, 166). Aan verschillende, mij door mijn vader nagelaten, geslachtlijsten ontleen ik het volgende: 1. *Cornelis Jansz. Haaxman*, ged. Delft 10 Sept. 1628, begr. Delft 9 Jan. 1717, zn. van *Jan Cornelisz. Haaxman* en *Trijntgen Claesdr.*, tr. (in 4de huwelijk) *Margaretha Haringh*, dr. van *Hendrik Dercxz.* en *Jannetje Leenderts*

Landsveld (haar test. van 30 April 1674 Nots. G. van Assendelft, Delft). Hun zoon:

II. Jacobus *Haaxman*, ged. Delft 26 Nov. 1684, † ald. in 1716, tr. Delft in 1708 *Aletta Maffhijsdr. Gevers*, geb. Delft (Oude Kerk) 19 Febr. 1670, begr. Delft (Oude Kerk) 6 Maart 1759, dr. van *Matthijs Gevers* en *Geertruy Arendsdr. Pijnacker*. (Zie nader voor *Gevers* Ned. Patr. 1921/22, p. 170 e.v. en Ned. Adelsboek). Hun dochter:

III. *Geertruy Jacobusdr. Haaxman*, geb. 10 Juli 1709, † Delft 11 Nov. 1774, tr. 26 April 1736 (1734?) *Jan Michielszn.* van *Koetsveld*, † Delft tussen 15 Mei en 22 Nov. 1790. Hun portretten in pastel bij Mevrouw Hooft-van Kuyk in Luxemburgstad. (Zie nader voor *van Koetsveld* Ned. Leeuw 1896, kol. 113 e.v., en Ned. Patr. 1914.) Hun dochter:

IV. *Aletta Elisabeth van Koetsveld*, geb. Delft 6 Nov. 1744(?), tr. 1° 25 Febr. 1765 *Hermanus van der Chijs* *), geb. 28 Oct. 1742, † 1 Jan. 1775. 2 kinderen:

a. *Jacobus Jan van der Chijs*, geb. Delft 10 Juni 1766, tr. *Anna Boekestein.*

b. *Geertruida Johanna van der Chijs*, geb. Delft 6 Oct. 1769, † Juli 1822, tr. April 1795 *Willem August Bekker. Leiden.*

J. DE LOOS-HAAXMAN.

Bertelman-Kathman. De bekende Amsterdamse componist *Jan George Bertelman* huwde te Amsterdam op 28 April 1820 met *Dorothea Christina Kafhman*, dr. van *Fredrik Philip Kathman* en *Anna Elisabeth Denckers*. Zijn ouders waren *Joost Hendrik Bertelman* en *Johanna Schok*, welke beiden in April 1820 bij het huwelijk van hun zoon waren overleden. De moeder overleed te Amsterdam op 7 Dec. 1815 als weduwe, terwijl de vader te Amsterdam zou zijn overleden eind 1795/begin 1796. Hij diende aldaar onder het corps Stadssoldaten. Door ontbinding van genoemd corps wist zijn zoon in 1820 niet waar zijn vader was begraven, terwijl hij evenmin een overlijdensacte kon overleggen. Het vermoeden bestaat dat de familie *Bertelman* uit Duitsland afkomstig is.

Alle gegevens omtrent de ascendenten van *Joost Hendrik Bertelman, Johanna Schok*, zomede de ouders van *Dorothea Christina Kathman*, zijn welkom.

Amsterdam. J. H. DE VEER.

Deckers. (LXXI, 167). *Adriaen Deckers* en *Maria Meeus Faes*, woonden vóór 1536 te Breda. Zij hadden de navolgende kinderen: a. *Wouter Deckers;* b. *Adriana Deckers*, tr. *Jacob* van *der Biestraten; c. Willem Deckers*, wonende te Middelburg (1536); d. *Jan Deckers*, † vóór 1536: c. *Cornelia Deckers*, tr. *Ancem Peterszn. Bonschaerts*. (Recht. Arch. Breda. Reg. no. 441 (1536), folio 101). Ik vind een familie *Deckers* te Waalwijk en te 's-Hertogenbosch. (Zie o.a. ,,Verzameling der graf- en gedenkschriften van de prov. Antwerpen".) *Matheus Deckers* ook *de Deckere* genaamd, was secretaris van Rijkevorsel in de XVIde eeuw. Hij was gehuwd met *Catharina Oftensdr. van de Mierhop*. Ik bezit een handschriftelijke genealogie *Deckers* (uit Meerle), die terugloopt tot in het begin der XVIde eeuw.

Brussel. B. W. VAN SCHIJNDEL.

Deckers. (LXXI, 167). Een gehectografeerde stamreeks *Deckers* (R.K., Strijp, Bokhoven), aanvangende met *Robbertus Deckers*, geb. Strijp omstreeks 1700, zal ik de heer Polvliet gaarne ter inzage zenden.

Antwerpen. D. G. E. MIDDELBURG.

*) **Haar broer Jacobus** *van Koetsveld* tr. 1766 *Klazina* **wan** *der Chijs;* ***geen*** **kinderen.**

van Drielenburg (van Drielenborch). (LXIX, 93; LXX, 379-381, 423; LXXI, 166, 196-197). In een manuscript uit het eerste kwart der zeventiende eeuw, wordt omtrent dit geslacht en het daarmede verwante, *van Donseler* genaamd, het navolgende vermeld:

„Het huys van Merenborch op de Gansenmerct (scl. te Utrecht) is genaempt Drielenborch daer wel van de Drielenborch op gewoent hebben ende den naem ontleent.

Vincent Willemsz. vulgo Cent de goutsmyt woende op de Gansemerckt syn huysffr. *Beyer van Renen* (in de Domkerk te Utrecht bevindt zich een zerk vermeldende: *Antonis Beyer Willemsz, van Renen* goutsmyt obiit 14 Oct. 1520). Was doet 1579. Hem competeerde de helfte van de huysinge den Witten Haen daer Evert van Breda de rechte wederhelft afcompt.

kinderen:

a. *Willem Centen* die den naem *van Drielenborch* heeft eerst gebruyckt, was een goutsmyt ende voerde affairen van de Muntc. nae in den raet ende scepen noch a° 1610. syn huysffr. was van Leyden, *van der Gracht.*

b. *Anthonis* volgt,

c. *Aefgen* troude *Hendrik Schoermont.*

Anthonis van Drielenborch troude *Joostgen van Donseler* ende is rentmr. van St. Pauwelsclooster ende van Wittevrouwen, Hij diende eertyts die van Zuylen.

Joostgen sterft Novembris 1610 weynich na haeren man die sterft principio 1610.

kinderen:

1. *Vincent van Drielenborch* studeerende te Leyden, troude aldaer patruo invito consentientibus parentibus een dochter van syn huysweert weesende een steenhouwer aldaer ende de bruloft is gehouden int begin a° 1609. Hun kinderen: *Josyntgen, Anton,* geboren 1613, *Jeronimus,* geboren tot Amsterdam.

2. *Catharina* gehuwt met *Jan Bogart* een brouwer ende na syn doet met *Jan van Osch.*

3. Janna troude met *Petit* int begin van het jaer 1618.

4. Alyt."

Omtrent de „huysffr." van b. vermeldt het handschrift:

„Mr. *Hendrick van Donseler* bastert van *Gerrit van Donseler* wert alhier tUtrecht muntmr. syn huysffr. dr. van *Bartolomeus Holle* ende *Swane Florensdr.*"

Zij hadden tien kinderen onder welke, behalve *Joostgen* vnd.:

„A. Mr. *Hendrick van Donseler* succedeerde syn vader in de munte ende troude *Adriaen Meysters* sonder hoir bij haer te verwecken a° 1594.

B. *Gerrit van Donseler* troude N.N. Hij speelde banckeroute ende voer met Olivier door de strate Magellanes daer hij sterft nae dat hij een wijl van de scheurbuick sieck had geweest den 12 Febr. 1600.

C. *Margaretha* troude *van Mansvelt* weesende een lakencooper. (Zie Ned. Patr. 1915, stamreeks *van Mansvelt.)*

D. *Florens van Donseler* troude tegen vrunden raet *Feysgen* ende heeft vele kinderen verwekt. sydelakenc. ende staet nu na de munte, 1616 muntmr."

Wapens: *van Drielenborch:* op zilver drie naar rechts gekantelde zwarte bierpullen, 2 en 1, voetstuk, handvat en omvatting van goud. Helmteken: een zelfde bierpul doch rechtopstaande en met een kop van gouden schuim.

van Donseler: een rood ankerkruis op zilver.

van der Gracht: een gouden kasteeltoren op groen.

's-Gravenhage. JHR. MR. TH. K. M. J. VAN SASSE VAN IJSSELT.

van Drielenburg (Drillenburgh). (LXX, *379;* LXXI, 196). Enkele gevraagde aanvullingen mogen hier volgen.

Johannes van de Rostijne en *Maria Drillenburgh,* egteluyden woonagtigh op het Haeringvliet binnen dese stad, maken een mutueel testament voor notaris A. Meijsterus te Rotterdam d.d. 3 Febr. 1702. Aan de man wordt de last opgelegd van enige uitkeringen o.m. ƒ 3000 aan haar nicht *Neeltie Noose,* wed. *Willem van Wyngen,* en bij vooroverlijden aan haar dochter *Willemina van Wyngen.* Voorts moet na beider dood aan haar twee zusters *Sara* en *Anna Drillenburgh ƒ 60.000* worden uitgekeerd, en aan testateurs neef *Johannes Sterk,* predikant te Noordgou, onder lasten eveneensf 60.000.

Sara Drillenburgh, huisvrouw van *Maerten Bruyn,* overleed echter reeds 14, begraven 20 Mei 1702 te Rotterdam, woonplaats Haringvliet. *Maria* was als weduwe nog in leven op 2 Juni 1712, doch overleden vóór 27 Aug. 1714.

Gegevens over de herkomst van *Johannes van de Rostijne* zullen mij aangenaam zijn.

Dordrecht. MR. H. F. REYNVAAN.

van Eenschaten-van Luynenborch-van Limbergen. Gevraagd ouders van *Derck van Eenschaten* en die van zijn echtgenote *Johanna van Luynenborch Thijsdr.* Hun dochter *Geertruyd van Eenschaten,* huwde *Hendrik Janszn. van Marckel,* burgemeester van Deventer (1547-1581) . Tevens gevraagd ouders van *Hendrick van Limbergen,* burgemr. van Deventer, wiens dochter *Bartha van Limbergen* de burgemeester van Deventer *Hendrick van Marckel,* kleinzoon van *Hendrik* voornoemd en *Geertruyd van Eenschaten,* huwde.

Vorden. JHR. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

Eloff. (LXXI, *195).* Met de op de door de Heer Goudappel genoemde briefkaart voorkomende Mevrouw *Eloff* zal ongetwijfeld bedoeld zijn Mevrouw *Eloff* geboren *Krüger,* dr. van de Transvaalse president *Stephanus Johannes Paulus Krügeer.* Toen laatstgenoemde zich tijdens zijn verblijf in Europa, gedurende de oorlog van Transvaal en de Oranje Vrijstaat tegen Engeland, te Utrecht vestigde, woonde hij in de Maliebaan no. ? , villa Oranjelust, waarin thans een onderwijsinstelling gevestigd is. Twee huizen verder woonde de schoonzoon van de president, de Heer *Eloff* met zijn gezin. Bureau Bevolking te Utrecht zal ongetwijfeld détails kunnen verschaffen over de samenstelling van genoemd gezin. President Krüger woonde te Utrecht 10 Dec. 1901-16 Oct. 1902 (N.R.C. 10 Oct. 1952. Onthulling Paul Krüger-gedenkteken te Utrecht).

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

van den Engh-van **Scheers.** (LXX, 167). *Pieter* is gedoopt te Dordrecht als zoon van *Isak van den Eng* en *Crijna Pontvlaams* op *28* Dec. *1738.*

13 Maart 1733 ondertrouw te Dordrecht van *Isak van den Engh,* j.m. van Dordrecht, met *Crijna Pondvlaams,* j.d. van Rotterdam, vlg. attestatie van ondertrouw van Rotterdam in dato den 12 Maart 1733. Den 29 Maart 1733 attestatie gegeven .

Gedoopt Dordrecht 15 Febr. 1708 *Isaak* als zoon van *Hendrik van der Eng* en *Henrika Westerveld.*

17 April 1707 ondertrouw te Dordrecht van *Hendrick van den Engh,* j.m. van Dordrecht, woont in de Nieuwstraat, geassisteert met sijn moeder, met *Hendrica Westervelt,* j.d. van

Rees, woont in de Wijnstraat, geads. met *Aelfie Ballemans,* haer muy. Den 8 Mey hier getrouwt.

Gedoopt Dordrecht 17 Juli 1682 *Henrick* als zoon van *Isaac van Engh* en *Jenneken Franckof.*

5 **Mei** 1680 ondertrouw te Dordrecht van *Isaak van den Engh,* garentwijnder, j.m. woondt in de Vriesestraat, met *Jenneken Francott,* j.d. woont bij de Wijnbrugh, beijde van Dordreght. Den 10 Meij 1680 alhier getrouwt.

Willemina is gedoopt te Dordrecht 28 April 1740 als dochter van *Johannes van Scheers* en *Sara Heynsberge.*

Vrijdagh den 22 Nov, 1720 ondertrouw te Dordrecht van *Johannis van Scheers,* j.m. van Dordregt, woont in de raemstraet, geass. met *Frans van Scheers* zijn vader, met *Sara Hensbergh,* j.d. van Dordregt, woont op de elfhuijsen, geass. met *Geerif Hensbergh* haer vader. Den 8 Dec. 1720 alhier getrout door Do. Witteboll.

Gedoopt Dordrecht 16 Maart 1698 *Johannes* als zoon van *Frans van Scheers* en *Fcancyna de Mee.*

Sondach den 11 July 1694 ondertrouw te Dordrecht van *Frans Jan van Scheers,* j.m. geass. met dess. vader, met *Fransijntje Jans de Mee,* j.d. geass. met dess. moeder, bijde van Dordrecht. Den 25 July alh. getr.

Gedoopt Dordrecht 12 Sept. 1672 *Frans* als zoon van Johannes *Isaacksz.* en *Jannetje Frans.*

3 Mey *1671* ondertrouw te Dordrecht van *Jan Isacksz,* metselaer, j.m., met *Jannichie Frans,* j.d., beijde van Dordr. en woon' op den Hil, Getrout in de Lindt den 18 Mey 1671.

Dordrecht. MR. H. F. REYNVAAN.

Eskes. Gevraagd gegevens voor de kwartierstaat van *Hendricus Philippus Eskes,* geb. te Zwolle op 2 November 18 13 als zoon van *Gerrit Willem Eskes,* onderwijzer, en *Anna Catharina Daniël.*

Amsterdam. J. H. DE VEER.

Lipjes-Hardtkam. (LXXI, 133). *Johannes* is gedoopt te Dordrecht, als zoon van *Maarte Lippies* en *Cornelia Biesevelde,* op 25 Febr. 1730. Bij de doop van zijn broer *Willem* op *27* Aug. 1732 heet de vader *Maerfen Lipkes,* de **moeder** *Cornelia Lely velt.*

Dordrecht. MR. H. F. REYNVAAN.

Meijer-Proot. Nadere gegevens gevraagd omtrent de voorouders van het echtpaar *Jeppe Meijer,* geb. Schiermonnikoog op 2 Febr. 1794, † Amsterdam 10 Mei 1876, en *Alijda* Anfonia *Proot,* geb. Arnhem 8 Mei 1809, sterfdatum en plaats onbekend. Dit echtpaar vestigde zich in 1859 te Uithoorn. Plaats en datum van hun huwelijk zijn niet bekend.

Amsterdam. J. H. DE VEER.

Middelaer. (LXVIII, 158; LXXI, 199). *Joris Craffurt Middelaer,* j.m., luit.-kolonel in het regiment mariniers van de heer generaal-majoor Bentinck ten dienste van de Hoog Mog. Heren Staten-Generaal der Ver. Nederl., geboren te Maastricht en thans in guarnisoen te 's-Hertogenbosch, tr. Wouw 27 December 1779, met attestatie van 's-Hertogenbosch en Rosendael, de jonkvr. *Chrisfina Aletfa Fercken,* j.d. geboren en wonende te Rosendaal in de Baronie van Breda.

Uit dit huwelijk werd 2 Mei 1784 een tweeling gedoopt te Wouw: *David (Christiaan)* en *Christina Aletfa, getuige* is Mejuffr. Susanna Catarina Cornelia Scherping. In een noot wordt hierbij vermeld: De naam Christiaan is op verzoek van den Hr. Luit.-Col. Middelaar gevoegt bij den naam David, ter gedachtenis van desselfs huysvrouw, die in het kraambed de is overleden.

's-Gravenmoer. J. LOEFF.

Navogi. (Navauge). (LXXI, 199). 1. *Guillaume Navogier,* borger en wolcammer te Utrecht, † ald. 7 Mei 1666, begr. Claesk., tr. 1° Utrecht (Waalse kerk) 18 Nov. 1627 *Marie Moufon,* † Utrecht 1 Oct. 1655; tr. 2° ald. (Waalse kerk) 13 Aug. 1656 *Elisabeth Renard (Reynaerts),* weduwe van Jean Godart.

> 27 April 1648 kopen *Guilliaem Navosie* en ***Marie*** *Schaep(!),* echtelieden, een huis in de Twijnstr., oostzijde; 7 Sept. 1666 compareert *Elisabeth Reynaerts,* weduwe *Willem Navoger,* met haar stiefzoon *Peter Navoger,* mede namens zijn uitlandige broeder *Willem Navoger,* voor notaris N. van Vechten te Utrecht, op genoemde datum machtigen zij tot de verkoop van twee huizen, waarin hun elk 1/3 competeert,, resp. gelegen aan de oostzijde van de Twijnstraat „van ouds genaemt de stadt ***van*** Munster", en aan de Lange Jofferstr. bij de Wittevrouwenpoort, zie prot. not. van Vechten S. 261, deel 1, fol. 33v.

Uit het eerste huwelijk behalve 2 jonggestorven kinderen:

1. *Pierre,* volgt II.

2. *Willem Navoger,* ged. ? , tr. Utrecht (Waalse kerk) 10 Jan. 1654 *Anfoinefta de Cour.*

Uit dit huwelijk werden te Utrecht gedoopt:

A. *Marie Navoger,* ged. Waalse kerk 4 Oct. 1654.

B. *Judith Navoger,* ged. Waalse kerk 19 Dec. 1655.

Over dit gezin wordt te Utrecht verder niets gevonden (in 1666 uitlandig!).

II. *Pierre Navoger,* ged. Utrecht (Waalse kerk) 19 Sept. 16.30, wordt burger te Utrecht 19 Maart 1659, wolcammer, † ald., begr. Buurkerk 24 Aug. 1689, tr. 1° Utrecht (Catharijne kerk) 16 April 1650 *Anna (van) Wissel,* van Utrecht, † Utrecht 8 Maart 1652, dr. van *Johan,* herbergier, en *Annichje Joriaensdr.* (zie transportreg. Utrecht d.d. 14 Dec. 1648); tr. 2° Utrecht (Catharijne kerk) 24 Aug. 1652 *Maria Soeteman,* van Utrecht, † ald., begr. Jacobikerk 11 April 1708, dr. van *Johan* en *Nicolaä Bolea.* Zij hertr. (ondertr. Utrecht 22 Mei, attestatie naar buiten 5 Juni) 1698 *Willem van Schoonhoven.*

Uit het le huwelijk 2 jonggestorven kinderen, uit het 2e huwelijk behalve 2 jonggestorven kinderen:

1. *Nicolaas Navoger,* ged. Utrecht (Waalse kerk) 5 Oct. 1653, woonde te Utrecht in „de spruyt van Orange", † ald., begr. Jacobikerk 2 Dec. 1717, tr. Utrecht (Anthonigasthuis) 20 Nov. 1708 *Alida van Nieuwenhuysen,* van Utrecht. Zij hertr. ald. 24 Mei 1718 *Hermanus van Essen.*

Uit het le huwelijk geen kinderen.

> 31 Jan. 1718 accordeert de weduwe *Navoger-van Nieuwenhuysen,* met de drie kinderen van David *Navoger (Maria, Cornelia* en *Johanna)* erfgenamen van hun oom *Nicolaas Navoger,* die een mede-erfgenaam was geweest van zijn broeder *Abraham Navoger.* (Notaris M. van Lobbrecht, op datum).

2. *David,* volgt 111.

3. *Abraham Nauoger,* ged. Utrecht (Waalse kerk) 15 Dec. 1658, herbergier buiten de Wittevrouwenpoort in „De Nachtegaeltgens", † ald., begr. Jacobikerk 21 Sept. 1714, tr. Utrecht (Anthonigasthuis) 7 Aprli 1691 *Maria van Immenes, van Utrecht,* † na haar echtgenoot. Kinderloos.

III. *David Navoger,* ged. Utrecht (Waalse kerk) 5 Aug. 1655, herbergier („hospes") in „de Engel" buiten de Catharynepoort, † ald., begr. Jacobikerk 24 Dec. 1715, tr. Utrecht 20 April 1685 *Adriana van Meerwyck,* geb. Utrecht circa 1650, † ald., begr. Buurkerk 24 Febr. 1723, dr. van *Johannes,*

herbergier („hospes") in „de Engel" en „de Arend" buiten de Catharynepoort en rademaker aldaar, en *Hendrina van der Kuyl.* Zij was eerder weduwe van ***Gerrit van Wensveen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria Navoger,*** ged. Utrecht (Buurkerk) 17 Jan. 1686, † Amsterdam 21 Oct. 1740, begr. Utrecht (Buurkerk), tr. ald. (Anthonigasthuis) 16 Sept. 1710 ***Johannes van Vloten,*** ged. Utrecht (Remonstr. kerk) 18 April 1686, koopman in lakenen, † Utrecht, begr. ald. (Buurkerk) 19 Nov. 1737, zn. van ***Wilhelmus*** en ***Jacomina van Velthuysen.*** (Zie Wapenheraut 1907, blz. 299).

2. ***Wilhelmus Navoger,*** ged. Utrecht (Catharynekerk) 2 Aug. 1687, † ald., begr. (Jacobikerk) 29 Sept. 1704.

3. ***Cornelia Navoger,*** ged. Utrecht (Jacobikerk) 4 Nov. 1688, † ald., begr. 9 Jan. 1734, tr. le Utrecht (Anthonigasthuis) 24 Maart 1711 ***Willem Bom,*** ged. ald. (Buurkerk) 15 Jan. 1675, koopman in tabak, pachter van de impost op de tabak, † Utrecht, begr. ald. (Buurkerk) 2 Aug. 1726, zn. van ***Maffheus*** en ***Johanna*** *Walles;* tr. 2° Utrecht 5 Jan. 1728 ***Nafhaniel van Es,*** ged. Utrecht 16 Mei 1699, koopman in granen, † ald., begr. 24 Aug. 1740, zn. van ***Assuerus*** en *Petronella van Cleeff.*

4. Johanna Navoger (1691—1753), tr. *Johannes* ***Borski.*** (Zie verder Ned. Patriciaat, 1911, blz. 29).

De plaats van herkomst van de stamvader ***Guillaume Navoger*** blijkt niet, zijn poorterinschrijving werd niet gevonden, ofschoon hij in acten als „borger" wordt vermeld. Vermoedelijk kwam hij uit de Zuidelijke Nederlanden of Noord-Frankrijk. Te Leiden ondertr. reeds op 22 Sept. 1604 een ***Jan Navigeer,*** van Yperen, weduwnaar van *Jaquemyntge* ***Cloribus,*** met ***Lysbefh Hendricx.***

De naam wordt zeer vaak verhaspeld. ***David Navoger en zijn*** dochters ondertekenen verschillende notariële acten echter steeds als *„Navoger"* of *„Navogé".*

's-Gravenhage. H. L. KRUIMEL.

Een beknopte genealogie van het geslacht ***Navigheer*** uit Yperen komt voor in Annuaire de la noblesse de Belgique 1862, pag. 128 e.v. De hierboven verstrekte gegevens zouden doen vermoeden dat de familie ***Navoger*** uit het Franse taalgebied afkomstig is; een afkomst uit het Yperse geslacht ***Navigheer is o.i.*** daarom niet zeer aannemelijk.

RED.

van Oy. Is er een min of meer volledige genealogie bekend van het oude Gelderse geslacht der heren ***van Oy.*** Met name wie waren de ouders van ***Gerard*** heer ***van Oy,*** die gehuwd was met ***Elisabeth van Renesse?***

Vorden. JHR. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

Post. Het wapen van de familie ***Post,*** die in de 18de eeuw in Tiel woonde, was: een omgewende post, rustende op water (mededeling van de Heer R. T. Muschart: lakafdruk van ***Johannes Post,*** 1797, op testament No. 457 in Besloten Testamenten Tiel in Rijksarchief Gelderland). Een post is een soort walvis. In de familie ***Post*** ziet men geen walvis in dit wapendier, doch een gewone vis (baars).

Kan een onzer leden een gekleurde afbeelding leveren?

Soest. S. P. Baron BENTINCK.

Rollema. ***Griefje*** *Rollema,* geb. te Sneek op 21 Febr. 1821 als dochter van de stadsarchitect aldaar, ***Pieter*** *Rollema,* en *Antje* ***de Vries.*** Gevraagd gegevens voor haar kwartierstaat.

Amsterdam. J. H. DE VEER.

Sickama. In de Martinikerk te Sneek bevindt zich een geschilderd paneel, waarop een 22-regelig rijmvers, met als onderschrift: Anno Domini 1632, ***D. H. Sickama.***

Gaarne nadere gegevens over deze dichter.

Utrecht. B. VAN HAERSMA BUMA JR.

Ve(e)ris. (XLIII, 126, 159; LXX, 382, 424; LXXI, 103, 134). Laten de zoekers naar gegevens over deze familie *Ve(e)ris* toch vooral niet verzuimen ook de archieven van Schiedam te raadplegen. Onder mijn papieren bevindt zich een schepenacte d.d. 1 Juli 1623, gezegeld door de Schiedamse schepenen ***Symon Melchiorsz*** *Veris* en ***Frans Hendrix Maes.*** De gave zegels in groene was vertonen:

Veris: Een hart, dat het gehele schild vult, beladen met drie kleinere harten (2-1), die met de punten gericht zijn naar een kleine ring in het middelpunt van het grote hart en deze ring ook raken.

Helmteken: Een vlucht.

Randschrift: S. ***Symon Melchiorsz*** *Veris.*

Contrazegel: Een huismerk.

Maes: Een golvende dwarsbalk vergezeld van 3 Fr. lelies (1-2). Helmteken: Een lelie tussen een vlucht.

Randschrift: S. ***Frans Hendrix Maes.***

Contrazegel: Een huismerk in een schild. Boven het schild de letters F.H.M.

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

van Voorst. (LXXI, 134-136). ***Zsaac van Gelein, de*** echtgenoot van ***Chrisfina van Voorsf*** (IIIa, 4), is geen zoon van Isaac en Geertruyd Hooft, doch van ***Zsaac*** (een neef van de man van G. Hooft) en *Aletta* ***Sanfvoort.***

Wassenaar. W. PH. VEEREN.

van Wou. Jr. ***Godefroy van Wou,*** zn. van ***Gerrit van Wou,*** verm. geboren te Haarlem, gehuwd te Zwolle 4 Sept. 1605 met ***Anna van Keppel,*** dr. van *Dirck* ***van Keppel van de Cluse,*** † te Utrecht Dec. 1622, aangest. 28 Maart 1603 als kanunnik van het Kapittel van St. Jan te Utrecht, heeft nagelaten vier kinderen: ***Gerrit, Hendrica, Agnes*** en ***Chrisfina.***

Blijkens de Leenaktenboeken van het Graafschap Zutphen werden ***Godefroy van Wou*** en ***Anna van Keppel*** op 3 Juni 1606 beleend met het goed Reynering, kerspel Lochem, buurschap van Langel. Op 24 Oct. 1615 verpanden zij dit, inplaats van Groot- en Cleyn Tudislo (Kerspel Lochem) aan ***Willem van Wou,*** broeder van ***Godefroy.***

In Juli 1631 draagt ***Anna van Keppel*** „voor haer selven ende sich sterck makende voor haer soon ***Gerrit"*** het goed Reynering wederom op aan ***Willem van Wou.***

Op 5 Sept. 1637 wordt *Herman* ***Schimmelpenninck*** bij opdracht van jofferen ***Hendrica, Agnes*** en ***Chrisfina van Wou*** met het goed Reynering beleend.

Wie kan mij meer gegevens verstrekken omtrent ***Willem van Wou,*** broeder van *Godefroy; en Gerrit, Agnes, Hendrica* en ***Chrisfina,*** de kinderen van Jonker ***Godefroy van Wou ?***

Kampen. C. N. FEHRMANN.

IMHOUP VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De heren van Arkel, door Mr. J. W. Groesbeek (slot) — Het geloof en het archief van de Amsterdamse familie Schaep, door I. H. van Eeghen. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart to voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten lot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan* 17, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau *vnn* het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 8 — LXXIe Jaargang — Augustus 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. A. van der Hoeven, sedert 1910 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid is benoemd:

IR. A. W. E. WEYERMAN ..... *'s-Gravenhage. Arabislaan* 9.

Adreswijzigingen:

J. A. F. S. VAN ALPHEN ... *Londen W.C. 2 (Engeland). BBC. European Service, Dutch Section, Bush House, Aldwych.*

JHR. MR. G. BEELAERTS VAN BLOKLAND . . *Voorburg. Westeinde 5.*

J. A. L. K. E. KEMPERS . . . . . *'s-Gravenhage. Rioumstraat 121.*

F. RENSSEN . . . . . *Heemstede. Jan Miense Molenaerplein 3.*

IR. A. J. J. VAN DER REST . . . *Tandjung Pura (Sumatra). Onderneming „Kwala Pessilam".*

P. WASSENAAR . . . . . *Djakarta (Indonesië). p/a Unilever N.P. Postbus 120.*

De Heer G. J. Honig te Zaandijk herdacht op 19 Juli j.l. het feit, dat hij zeventig jaar lid van ons Genootschap is. Het Bestuur heeft hem bij die gelegenheid van harte gelukgewenst.

De tak van het geslacht Van Teylingen in India, Ceylon en Java,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT. †

Het geslacht *Van Teylingen* heeft in de wetenschappelijk-genealogische litteratuur stellig niet te klagen over gebrek aan belangstelling. Wat b.v. het maandblad De Nederlandsche Leeuw betreft, noemen wij in de eerste plaats het belangrijke opstel van wijlen Dr. Henri Obreen, getiteld: De Heeren van Teylingen en van Brederode, in jaarg. 1926. Voorts wat de Rotterdamse tak van het geslacht betreft (ook mèt de bewezen stamreeks ervan), het artikel van G. B. Ch. van der Feen in jg. 1916, en ten slotte de artikelen van R. Kaptein over het geslacht Van Teylingen te Alkmaar, Amsterdam en Haarlem in jg. 1942 en jg. 1943. Ten slotte mag als jongste publicatie nog genoemd worden de in Nederland's Adelsboek, jaarg. 1952 verschenen genealogie (stamreeks en alle leden ervan sedert de verheffing in de adelstand), welke publicatie het z.g. Rotterdamse geslacht betreft.

Ondanks dit alles is over de tot het laatstgenoemde geslacht behorende tak in India, Ceylon en Java nimmer een afgesloten verhaal verschenen, slechts een enkele verspreid voorkomende mededeling, zodat het de redactie van het Maandblad gewenst voorkwam, om ook de genealogie van deze tak uitvoerig te doen publiceren, en zulks te eerder omdat talrijke Nederlandse families langs vrouwelijke lijn van deze oosterse tak afstammen.

Schrijver dezes heeft zich — nog op Java vertoevend — reeds sinds 1903 met deze tak bezig gehouden en wel als gevolg van een correspondentie, welke de heer F. de Vos te Point de Galle (Ceylon) toenmaals met hem voerde over enkele Ceylonse geslachten over welke hij gegevens zocht. Deze heer de Vos is degene geweest, die van 1898 tot 1907

in De Navorscher, alles wat hij in de kerkboeken van Ceylon over honderden Nederlandse geslachten [1]) had opgetekend. publiceerde, zelf behorende tot de z.g. Ceylonse hollandse „burghers", slechts gebrekkig Nederlands schrijvende, afstammeling van oude dienaren der O.I.C., die na afloop van hun verband zich op Ceylon als kolonisten hadden gevestigd en die na de verovering in 1795 door de Engelsen van dit eiland, geleidelijk het spreken en verstaan van hun moedertaal hebben verleerd.

Door mijn correspondentie met hem kwam ik er toe bij mijn nasporingen toenmaals in allerlei Indische archieven, alles te noteren wat ik over Van Teylingen vond en reeds in jg. 1907 van De Nederlandsche Leeuw schreef ik in mijn artikel getiteld „Oude Indische Families", „Het geslacht Van IJsseldijk", in noot 24, kol. 74: „Over dezen Indischen tak van het „geslacht van Teylingen.. ...., zie men de later op te nemen „genealogie." Door mijn vertrek in 1910 uit Indië is van dit voornemen toen niets gekomen, en thans 46 jaar later verheugt het mij daar nog uitvoering aan te kunnen geven, en wel belangrijk uitvoeriger dan toenmaals het geval zou zijn geweest.

De onderwerpelijke tak neemt zijn aanvang met ***Chrisfiaan van Teylingen,*** ged. te Rotterdam 16 Dec. 1731, die in 1754 in Indië aankwam, en wiens mannelijke afstammelingen in 4 generaties het Nederlandse gouvernement als ambtenaren in civiele dienst hebben gediend.

Christiaan voornoemd was de op een na jongste der zeven zonen van ***Dirk van Teylingen,*** een aanzienlijk Rotterdams regent, o.a. schepen, vroedschap, weesmeester, rekenmeester en'burgemeester dier stad, en van Agneta van ***Meel,***

Chrisfiaan, in het bezit van machtige relaties hier te lande, wist het klaar te spelen na slechts een verblijf van vijf jaren op de kust van Coromandel [2]), door de Hoge Regering te Batavia benoemd te worden tot Gouverneur en Directeur van dit gewest (op 29 Mei 1761), voor welk gewichtig ambt hij nog alle ondervinding miste. Immers dit gouvernement, gelegen aan de Oostkust van het tegenwoordige India, ten zuiden en ten noorden van Madras met hoofdkantoor te Negapatnam, was een der oudste vestigingen van de O.I. Compagnie (1608 en volgende jaren) en lag in de nabijheid van Engelse, Franse (Pondichéry) en Deense (Tranquebar) kantoren en in het gebied van inheemse vorsten met ontwikkeling en beschaving, waardoor voor het gezag en de invloed van de Hollandse Compagnie een gezaghebber werd vereist, op wiens bekwaamheid en ondervinding men zich gerust verlaten kon.

Geen wonder dat, toen deze benoeming bij het opperbestuur in Nederland bekend werd, dit een scherpe missive vandaar (29 Sept. 1763) aan de Indische regering ten gevolge had.

En dat deze benoeming tot Gouverneur van deze „importante kust" een verkeerde was geweest, bleek nog geen 4 jaar later door over ***Van Teylingen*** te Batavia ontvangen klachten (mishandeling, afpersing, eigen bevoordeling, enz.), waarom hij met stilstand van gage bij besluit van 5 Febr. 1765 voor onderzoek naar Batavia werd ontboden, terwijl op diezelfde datum de extra-ordinair Raad van Indië Pieter Haksteen benoemd werd tot Gouverneur en Directeur van Coromandel met opdracht spoedig daarheen te vertrekken en naar alle beschuldigingen een nauwkeurig onderzoek in te stellen.

Reeds in 1763 had ***Van Teylingen*** reden tot misnoegen gegeven, toen bij resolutie van Gouverneur-Generaal en Raden van Indië van 28 Juni 1763 was besloten, op de hevige klachten van de Franse graaf de Mandave te Pondichéry tegen hem uitgebracht, de stukken ter zake naar Nederland over te zenden [3]).

Wij zouden nu over deze onverkwikkelijke geschiedenis verder kunnen zwijgen, ware het niet, dat er een onverwacht gevolg op kwam, dat ook genealogisch van belang is.

Men luistere slechts: de Raad van Indië Pieter Haksteen vertrok 19 Maart 1765 per Compagnies schip „Rotterdam" naar Coromandel en bereikte na 57 dagen zeilen op 14 Mei d.a.v. Negapatnam (men ziet welke zeereizen er toen waren te volbrengen), hij nam op 18 Mei na voorlezing van zijn geheime instructie het gezag over. ***Van Teylingen zou*** na voorlopig verhoor en te geven inlichtingen met dit zelfde schip „Rotterdam" naar Batavia gebracht worden om daar voor de Raad van Justitie te verschijnen. Hij kreeg vergunning om zijn goederen en kisten (vol geld, goud en sieraden) reeds aan boord te laten brengen: kapitein van het schip was de schipper der O.I. Comp. Pieter Mathijs Joele, een Rotterdammer en goede kennis van ***Van Teylingen.***

Op 29 Mei 's morgens te half 8 bleek, dat de „Rotterdam" met schipper Joele, met de gewezen gouverneur en diens boekhouder en schrijver Philippus Hars verdwenen was en, zoals te verwachten was, gezien ***Van Teylingen's*** grote Engelsgezindheid, naar het noordelijk gelegen Madras gezeild was. het bleek, dat hij in de nacht van 28 op 29 Mei, verkleed als Moorse [4]) vrouw, aan boord gekomen was, waar zich zijn bezittingen immers reeds bevonden, waarna hij dade lijk onder zeil gegaan was. Wel zond Haksteen's morgens: onmiddellijk een gewapende sloep — het enige vaartuig, dat toen ter rede van Negapatnam lag — waarop een detachement militairen, de vluchtelingen achterna, doch toen deze sloep Madras bereikte, lag daar wel de „Rotterdam" maar zonder schipper, ***Van Teylingen*** of diens schrijver, terwijl zijn goederen en kisten reeds aan land gebracht bleken te zijn.

En gelet op de animositeit, welke altijd tussen de Engelse O.I. Comp. en de Ned. O.I. Comp. bestaan heeft, kregen de achtervolgers geen schijn van medewerking van de Engelse gouverneur van Madras, die integendeel aan ***van Teylingen*** alle hulp en gastvrijheid bood.

Schipper Joele bereikte daarna met het Engelse schip „Admiral Stephens" Lissabon en vertrok vandaar naar Rotterdam: ***van Teylingen*** bleef bijna 5 maanden te Madras, regelde van daar uit zijn particuliere in Coromandel uitstaande zaken en daartoe geprest ook die met de vorst van Tandsjoer, in wiens gebied Negapatnam lag, n.l. hetgeen ***van Teylingen*** in 1763 en 1764 van diens rijksbestierder ontvreemd had [5]) en waarvan hij vóór zijn vertrek uit Madras de kleinste helft teruggaf, uit vrees dat anders zijn vertrek door een vonnis vertraagd zou worden.

Zijn vrouw en drie jonge kinderen, die door Haksteen, na

---

1) Zie de alfabetische lijst van deze honderden geslachten in „Sibbe", jg. 1943, nr. 6.

2) In 1754 als onderkoopman zonder gage per schip „Jerusalem" naar Indië voor de Kamer van Rotterdam, eerst te Batavia en in Suratte, in 1756 reeds koopman en fiscaal te Negapatnam (Coromandel), in 1758 al opperkoopman en opperhoofd van Paliacatta (Coromandel) en in 1761 gouverneur van dit gewest.

3) Register van de generale resolutiën van het Kasteel Batavia, 1632—1805.

4) De O.I.C. noemde altijd alle inheemse volken in haar gebied „Moren".

5) Het ging hier om geen kleine bedragen, het ontvreemde bedrag van de rijksbestierder bleek na de onderzoeken door Haksteen ongeveer 400 000 pagoden te bedragen (1 pagode = ½ rijksdaalder). Bij de te Madras geloste goederen waren 2 kisten met gouden voorwerpen en kleinodiën ter waarde van 40.000 £ sterling.

een mislukte poging om over land te ontvluchten en Tranquebar te bereiken, in een huis te Negapatnam als gijzelaars waren gevangengezet, werden na 4 maanden, toen de geldelijke transactie met de vorst van Tandsjoer was afgedaan, in vrijheid gesteld en kwamen 19 Oct. te Madras aan, waarna van Teylingen zich met zijn gezin onmiddellijk op het Engelse Comp.'s-schip „The Middlesex" inscheepte en naar Europa vertrok: hij vestigde zich te Londen.

Uit de resoluties van Gouverneur-Generaal en Raden leert men de verdere maatregelen, die de Indische Regering nam. Bij resolutie van 21 Aug. 1767 wordt *Chrisfiaan van Teylingen* „gedeserteerd zijnde tot de Engelschen op Coromandel „voor zijn leven uit 's Compagnies gebied verbannen". Men zie overigens de resoluties van 28 Jan. 1766, 7 Maart 1767 en 18 Mei 1768'). Nogn een resolutie van 25 Sept. 1772 [6]) is van hem sprake als „de rekening van de geaufugeerden gou„verneur van Teylingen ontheven wordt voor 18 352 gulden".

Men denke nu niet, dat met de korte mededelingen hierboven van dit drama door ons een geheim publiek gemaakt is. Integendeel, reeds in 1923 en 1925 verscheen van de hand van wijlen A. K. A. Gijsberti Hodenpijl een studie, getiteld De Gouverneurs van Koromandel Christiaan van Teylingen (1761-1765) en Pieter Haksteen (1765—1771), in de Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde van genoemde 2 jaren (ook afzonderlijk verschenen als 2 delen in 1 band). De heer Gijsberti Hodenpijl heeft hierin op duidelijke wijze uitvoerig dit gehele drama behandeld, waarbij zijn voornaamste bron een dossier was, gemerkt „Coromandel", dat zich onder nr. 8473 bevindt in de Verzameling Hope in het z.g. Koloniaal Archief van het Algemeen Rijksarchief [7]). Ook wij hebben in 1943 — en nog onlangs wederom — van dit dossier kennis genomen. Er bevindt zich o.a. een brief in van Christiaan's vrouw van 6 Sept. 1765, geschreven tijdens gevangenschap te Negapatnam aan haar man te Madras, waarin zij haar beklagenswaardige toestand beschrijft en waarin zij haar oudste zoontje (5 jaar) *„Dorusje"* vermeldt, van wie alle latere leden van deze tak zouden afstammen.

In dit dossier bevindt zich ook een afschrift van de „Verdediging" met bijlagen aan de Prins van Oranje-Nassau, erfstadhouder, en aan de representanten en bewindhebbers der O.I. Compagnie door Christiaan van Teylingen, gouverneur van Coromandel enz., gedrukt bij Stephanus Mostert en Zoonen te Rotterdam in den Groenendaal in 1767.

1. *Chrisfiaan van Teylingen* — wiens overlijden na 1772 niet gevonden werd — huwde als opperkoopman en opperhoofd van Paliacatta in 1759 met *Magdalena Wilhelmina Hesfer Kleyberf,* geb. Jaffnapatnam (Ceylon) 29 Augustus 1740, dr. van *Johannes Christoffel Kleybert,* dessave van Jaffnapatnam, en van *Hesfer Agatha Woufersz.* [8]).

[6]) Zie hierover : Mr. J. A. van der Chijs. Realia. Register der generale resoluties van het Kasteel Batavia 1632—1805. 3 dln. 1882—1886.

[7]) Gijsberti Hodenpijl maakt een fout, als hij in 192.3, p. 272, noot 1 mededeelt dat „de oude *van Teylingen,* die eertijds ook een huis te Segapatnam bezat, Christiaan's oudere broeder Jan is. De *Jan van Teylingen aldaar was* wel opperkoopman op Coromandel in 1743, maar was geb. te Leiden 2 Febr. 1710 en behoorde niet tot dc Rotterdamse tak.

[8]) *Johannes Christoffel Kleybert,* geb. Schweinfurt 4 Maart 1697, overl. Jaffnapatnam 7 Jan. 1745, tr. *Hester Agatha Woutersz.*, overl. Colombo 27 Aug. 1744, dochter van *Gualterus Woutersz,* commandeur van Jaffna, en van *Hester Otley,* en wede. van *Jurriaan Potken,* geb. Oldenzaal 7 Aug. 1698, koopman der O.I.C. en administrateur van Jaffnapatnam, overl. aldaar 28 Apr. 1737. Jaffnapatnam ligt in de noordelijke hoek van Ceylon.

Uit dit huwelijk sproten:

1. *Theodorus van Teylingen* (1760—1812), volgt II.
2. *Agneta Elisabefh Agatha van Teylingen,* geb. Negapatnam (Coromandel) 26 November 1762, † ald. 17 Mei 1764.
3. en 4. tweekinderen, geb. Negapatnam in 1763 en Januari 1765, beiden jong gestorven.
5. *Cornelia Anna van Teylingen,* ged. Londen (Austin Friars) 20 Maart 1767 (doopgetuige Mr. Diederik Gregorius van Teylingen, ontvanger en regerend schepen van 's-Hertogenbosch [9])).
6. *P(i)eter Isaac van Teylingen,* ged. Londen (Austin Friars) 9 Februari 1769 (doopgetuigen Pieter Theodorus van Teylingen [9]), wonende te IJsselstein, en Mr. Isaac van Teylingen, schepen te Rotterdam). Deze trad in 1789 op Ceylon in dienst van de O.I.C. als onderkoopman; aanvankelijk als zodanig buiten emplooi op Ceylon, werd hij in 1790 fiscaal te Jaffnapatnam (bevestigd bij besluit van 17 Juni 1791) en 9 Juli 1792 hoofd der Mahabadde (kaneel-departement) aldaar. Als zodanig overleden in 1793.
   Hij huwde te Colombo 6 December 1790 *Johanna Helena Geertruida* van *Rossum,* geb. te Groningen. Dit huwelijk was kinderloos.

EI. *Theodorus van Teylingen,* geboren te Negapatnam [10]) in 1760. Na zijn vaders overlijden, die verbannen was uit het gebied der O.I. Comp., keerde zijn moeder met haar kinderen naar haar geboorteland Ceylon terug: zij had daar nog talrijke verwanten van vaders- en moederszijde. Hierdoor kwam het, dat *Theodorus* aldaar in 1784 in dienst trad bij de O.I. Comp. en wel als assistent te Colombo [11]). Sedert 1786 was hij opziener in het ijzermagazijn te Colombo op 40 gl.'s maands en in 1789 hoofd der Mahabadde, als hoedanig hij in 1792 door zijn broeder Pieter Isaac werd opgevolgd, 14 Sept. 1792 werd hij koopman en resident van Tegal op Java, welk ambt hij tot Nov. 1804 vervulde (bevestigd bij brief van Heeren XVII van 19 Febr. 1794).

Als resident had hij, evenals zijn collega's van Demak, Djoeana, Rembang, Japara en Grissee, een gage van 60 gl.'s maands en een toeslag van 5 gl.'s maands per last en 100 pond per kojang rijst en 5 rijksdlrs. voor elke zeepas. Zij hadden ook het toezicht op de aanmaak van indigo, de kultuur van koffie en peper, de levering van katoenen garens en de landhandel met de aangrenzende residenties [12]). Te Tegal was toen een stenen fortje met 18 soldaten.

Als oud-resident van Tegal repatrieerde hij einde 1804 naar Nederland, waar zijn jongste zoon in 1805 werd geboren, maar was einde 1806 weer op Java terug. Toen die terugreis gebeurde, was de Bataafse Republiek in het Koninkrijk Holland veranderd en waren wij in oorlog met Engeland. Vooral in Oost-Indië namen de

[9]) Dc getuigen waren alle broeders van Christiaan van Teylingen.

[10]) Negapatnam — geheel in het zuiden van Coromandel — was sedert 1687 hoofdplaats van dit Gouvernement; toen deze stad in 1781 door de Engelsen veroverd werd, en door ons in 1783 aan hen werd afgestaan, werd Paliacatta (thans Pulicat geheten), dat eertijds de hoofdstad was geweest, weer de hoofdplaats tot het resterende gebied van Coromandel in 182 4 eveneens aan Engeland werd afgestaan ; Paliacatta ligt even ten noorden van Madras.

[11]) Landmonsterrol over 1784, nr. 9322.

[12]) Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, dl. IS. 1860, p. 308 en 413.

Engelse oorlogsschepen bijna alle Hollandse vaartuigen in beslag, speciaal langs de kusten van Java en handel ter zee was niet mogelijk. Blijkens een brief van 20 Sept. 1807 [13]) van Nicolaas Engelhard, gouverneur van Java's Noord-Oostkust, aan Mr. S. C. Nederburgh was het schip „de Andromeda", waarop de gehele familie van de Tegalse resident *Van Teylingen*, in de Java Zee buit gemaakt door het Engelse fregat „Psyche" onder admiraal Pellew, maar deze gaf ter rede van Semarang 6 Dec. 1806 „de Andromeda" aan de eigenaar, met genoemde familie, weder terug. Een speciaal gebaar tegenover *van Teylingen?*

Ook in een brief van de Minister van Koloniën Van der Heim van 21 Nov. 1808 [13]) aan de Gouverneur-Generaal Daendels komt *Theodorus van Teylingen* ter sprake, als wij daarin lezen: „en beveel ik Uw Excell. „den ongelukkige *van Teylingen* aan, niet als een man „van doorzigt, maar van probiteit".

Hij overleed te Batavia 17 Januari 1812 en werd daags daarna uit het sterfhuis aan de Kalverstraat op de begraafplaats Tanah Abang, in huurkelder nr. 28, begraven voor rekening van G. F. Meylan, zijn schoonzoon.

Hij huwde te Jaffnapatnam in 1786 met *Elisabeth Cornelia Schröter*, geb. ald, in 1771, † Semarang 11 Januari 1825 (oud 52 jaar en 13 jaar na haar man), dr. van *Carl Frederik Schröter*, dessave te Jaffnapatnam, en van *Helena Cornelia Kriekenbeek* [14]).

Zoals wij in het begin van dit artikel reeds mededeelden, had *Theodorus'* vader invloedrijke familieleden hier te lande. *Theodorus'* oom was Mr. Isaac van Teylingen, burgemeester van Rotterdam en bewindhebber van de O.I. Comp.; deze was in 1787 met Van der Heim en andere Prinsgezinden door de Patriotten uit de Vroedschap van Rotterdam gezet, zodat toen Van der Heim in 1806 door Koning Lodewijk Napoleon tot Minister van Koloniën werd benoemd, de *Van Teylingen's* op diens steun konden rekenen. Daardoor kon het gebeuren, dat *Theodorus'* vrouw, *Elisabeth Cornelia Schröter*, door de Gouverneur-Generaal H. W. Daendels (conform de hiervoor vermelde aanbeveling) op 2 Febr. 1810, op 2000,— Rijksdaalders in zilver per jaar, werd benoemd tot intendante van Bodjong [15]). Onder het bestuur van Raffles had zij 120 $ per maand en bleef zij dit bedrag trekken als pensioen, nadat zij in 1813 op haar verzoek was ontslagen, omdat het haar te Bodjong te druk was [16]).

Uit hun huwelijk sproten 7 zoons en 6 dochters, alle

[13]) Documenten omtrent Herman Willem Daendels, door wijlen Dr. L. W. G. de Roo, le dl. 1899, blz. 12 en blz. 99, noot 1.

[14]) *Carl Frederik Schröter*, geb. Hildesheim, in Juli 1751 als soldaat naar Oost-Indië per schip „Spanderwaal", later opperkoopman en dessave te Jaffnapatnam, overl. Colombo in 1805, huwt aldaar 12 Nov. 1758 (penning op hun zilveren bruiloft, zie Vervolg op v. Loon, Nederl. historie penningen, 8". stuk, 1863, 249—251) met *Helena* Cornelia *Kriekenbeek*, geb. Colombo 17 Juni 1742, dr. vau *Barent Kriekenbeek*, secretaris van de Raad van Politie te Colombo, en van *Catharina Rietmeyer*.

[15]) Bodjong boven Semarang, toen woning (paleis) van de Gouverneur van Java's Noordcostkust. Daendels belastte zich in 1808 met de uitoefening van deze functie onder genot van de aan die post verbonden emolumenten en het gebruik van liet paleis.

[16]) Personalia der periode van het Engelsch bestuur over Java, 1811—1816, door Dr. F. de Haan. Bijdragen Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederl. Indië, dl. 92, 1934, 477—681; (p. 650). In dit artikel komen echter enkele onjuistheden voor, n.l. in de jaartallen.

— op 2 zoons na — gehuwd; van deze 13 kinderen overleden er in de kustplaatsen tussen 1809-1824, reeds 9 en bovendien 5 der schoonkinderen in genoemd tijdvak: een bewijs, dat Java's kustgebied in die tijd geen gezond verblijf was, vooral de oude stad Batavia niet. Hunne kinderen waren:

1. *Cornelia Wilhelmina Frederica van Teylingen*, geb. Jaffnapatnam (Ceylon) in 1786, † te Batavia in 1808, huwt aldaar 4 October 1806 *Johannes Henricus van IJsseldijk*, geb. Djokjakarta in 1787, † Pasoeroean 17 December 1831, zn. van *Wouter Hendrik van IJsseldijk*, laatstelijk o.a. directeur-generaal van Financiën en Domeinen op Java (1808), president van de Wees- en Boedelkamer te Batavia (1816) en resident van Soerakarta (1817), en van *Johanna Maria Magdalena Oland*.

   Johannes Henricus van IJsseldijk werd 12 Jan. 1804 benoemd tot onderkoopman; gezworen scriba en tractementsboekhouder te Soerabaja 1806; 2de administrateur in de negotiepakhuizen te Batavia 1808; ordinair raad van justitie in de Hoge Raad van N.I. te Batavia 15 Aug. 1809; gedurende het Engels tussenbestuur, first member of the court of justice te Semarang 1813—'15, en als lid van deze raad door Commissarissen-Generaal gecontinueerd 18 16—April 1817; eerste lid in de raad van justitie te Soerabaja en ommegaand rechter aldaar April 1817; fungd. resident van Probolinggo, Besoeki en Panaroekan Maart 1818; ommegaand rechter in de Semarangse afdeling Nov. 1822, en ommegaand rechter in de Soerabajase afdeling 1829 tot zijn overlijden in 1831,

   Hij hertrouwde te Batavia 12 Juni 1809 met *Carolina Maria Frederica Chassé*, geb. Padang 25 Jan. 1794, ged. Batavia 12 Juli 1795, † ald. 3 October 18 11, dr. van *Petrus Theodorus* baron (1830) *Chassé*, gouverneur en directeur van Celebes, directeur-generaal van Financiën, lid en vice-president van de Raad van Indië, luitenant-gouverneur-generaal, en van *Anna Elisabeth Palm*.

   Uit het huwelijk van *IJsseldijk X van Teylingen* sproten geen kinderen, uit zijn 2de huwelijk een zoon en een dochter, beiden zeer jong overleden.

2. *Christina Wilhelmina Elisabeth van Teylingen*, geb. Colombo 16 September 1787, † Pekalongan (Java) 13 April 1819, huwt 1° Semarang 8 November 1807 *Frans Verster*, geb. 's-Hertogenbosch 11 Augustus 1785, bij de verovering van Java door de Engelsen (1811) drost van de Bataviase Ommelanden en daarna baljuw en fiscaal te Batavia, † ald. 4 Dec. 1811, zn. van *Florentius Verster*, schepen van 's-Hertogenbosch, en van *Antonia Emilia van Heurn*. Zij huwde 2° Batavia 31 Juli 1814 haar zwager *Germain Felix Meylan*, weduwnr. van haar zuster *Henriëtte Jacomina Theodora van Teylingen*, die sub 5 hierna besproken wordt.

   Uit haar eerste huwelijk sproot 1 dochter: *Elisabeth Antoinette Verster*, geb. Batavia 4 Oct. 1809, † ald. 8 Juli 1855, huwt Batavia 24 Febr. 1828 *Albert Hendrik Wendelin* baron (1845) *de Kock*, geb. Soerabaja 20 Maart 1808, luit.-kol. inf. N.I.L., resident van Palembang, Djokjakarta en Batavia, lid en vice-president van de Raad van Indië, † 's-Gravenhage 17 Juni 1891, zn. van *Hendrik Merkus* baron (1835)

de Kock en van *Louise Frederike Wilhelmine Gertrud (von) Bilfinger.*

Uit het huwelijk *de Kock* X *Verster* sproot een een zeer talrijk geslacht.

3. *Johannes Fredericus Theodorus van Teylingen.* (1789—1811), volgt 111.

4. *Pieter Isaac van Teylingen,* geb. Colombo 17 October 1790, † Semarang 4 Juni 1819.

Hij werd in 1810 gezworen klerk bij het kabinet van de Gouverneur-Generaal Daendels, en na de verovering van Java door de Engelsen klerk op de Secretarie van Raffles op 1 Nov. 1811; vervolgens 1 Dec. 1812 member of the Court of requests te Semarang; 26 Juli 1813 assistent van de resident van Djipan; 3 Sept. 1815 wd. resident aldaar, en 6 Jan. 1816 assistent van de resident van Rembang, doch had kort na zijn huwelijk 1 Mei d.a.v. ontslag uit de dienst gevraagd, nadat hij de residentie Djipan (afd. Demak, res. Semarang) had overgegeven aan zijn opvolger W. Davies. Drie jaar later overleed hij ten huize van zijn moeder te Semarang.

Hij huwde te Rembang 16 Maart 1816 met „freule" *Carolina Johanna Julia von Winckelmann,* geb. Colombo in 1800, † te Soerabaja, kort na haar huwelijk, 30 Dec. 1816, oudste dochter van *Franz Carl Philipp von Winckelmann* [17]), laatstelijk brigadier van de Semarangse divisie (1808) en inspecteur-generaal der houtbossen, te Rembang (1808-1819) en van *Agnita Helena Clara Samlant* (ged. Colombo 13 Juni 1779).

Het huwelijk *van Teylingen* X *von Winckelmann* was kinderloos.

5. *Henriëttz Jacomina Theodora van Teylingen,* geb. Tegal in 1792, † Batavia 20 Maart 1813, begr. op Tanah Abang aldaar in srafkelder no. 26. Zij huwde aldaar in 1809 *Germain Felix Meylan,* geb. te Leiden 19 April 1785, † Rijswijk, Batavia, 12 Juni 1831, zn. van *Charles Louis Felix Meylan,* instrumentmaker te Leiden, en diens eerste vrouw *Marie Rose Bourgeois.*

Hij hertrouwde te Batavia 31 Juli 1814 met zijn schoonzuster *Christina Wilhelmina Elisabeth van Teylingen,* hiervoor sub 2 vermeld, die toen weduwe met één kind was van *Frans Verster.*

Uit het le huwelijk van G. *F. Meylan* sproot 1 zoon en 1 dochter [18]), beiden jong gestorven: uit zijn 2e huwelijk sproot een eveneens jong gestorven zoon [19]).

Ten 3e male huwde hij te Batavia 9 Febr. 1823 met

[17]) Hij was geboren te Meiningen in Saksen 1771, kwam in 1787 aan de Kaap de Goede Hoop en was in 1799 kapitein in het regiment van Wurtemberg op Ceylon, in 1805 met dat regiment op Java. Hij huwde te Colombo 5 Sept. 1799 met *Agnita Helena Clara Samlant,* behorende tot een oude Hollandse familie van Ceylon. Hij overleed te Semarang 29 Juli 1820, zijn vrouw 1. Mei 1822 aldaar.

Tegelijkertijd was op Java *Henrick Carl Franz von Winckelman,* geboren Regensburg (Beieren) in 1772, die in 1793 als onderofficier op Java kwam, deze was in 1804 kapitein-koffieopziener, en bij de verovering van Java door de Engelsen sinds 1 Dec. 1815 deputy inspector of coffee culture voor de residenties langs de kust van Cheribon tot Japara; in 1819 weer inspecteur-generaal.

Nog lang komen afstammelingen van hen op Java voor.

[18]) *Susanna Theodora Henriëtte Meylan,* geb. Batavia 10 Mei 1810, er begr. 17 Maart 1813, en *Joan Hendrik Meylan,* geb. Batavia 25 Dec. 1811, er begr. 21 Sept. 1812.

[19]) *Felix Henri Meylan,* geb. Batavia 9 hg. 1815, overl. a/b schip „Arius Marinus" in de Indische Oceaan 7 Febr. 1821.

Jacoba Minor [20]) *Coomans,* geb. Ambon in 1794, † Batavia 31 Jan. 1873, oud 78 jaar.

Uit dit huwelijk sproot 1 dochter *Catharina Jacoba Hendrika Meylan,* geb. Batavia 4 Mei 1825 [21]).

Germaine Felix Meylan werd h.t.l. 18 Jan. 1802 benoemd tot assistent bij het Gouvernement op Java op 24 gl. 's maands en vertrok 18 Juni d.a.v. met het schip „de Surinaamsche Vrienden" daarheen; daar aangekomen 27 Maart 1803; boekhouder 6 Sept. 1803, griffier bij de Hooge Raad van Justitie 1813; lid van de Raad van Financiën, Oct. 1816; resident van Tegal 1818: inspecteur van Financiën 9 Juli 1819; directeur van de directie der belastingen en landelijke inkomsten 1824: levens lid van de Muntcommissie 23 Oct. 1824, opperhoofd van het kantoor in Japan op Decima Juni 1826 tot begin 1830: ten slotte lid van de commissie voor de bepalingen op de Particuliere Landerijen 5 Maart 1831 en 3 maanden later overleden.

Meylan wordt herhaaldelijk genoemd in het door P. H. van der Kemp in 1901 uitgegeven werk „Brieven van en aan Mr. Hendrik Jacob van de Graaff, 1816-1826" (2 dln. en een Aanhangsel 1902), waarin hij vermeld wordt onder de uitmuntende Indische ambtenaren. In 1826 werd hij, evenals enige andere hoge ambtenaren, w.o. H. J. van de Graaff zelf, het slachtoffer van de ontevredenheid van de Commissaris-Generaal du Bus de Gisignies wegens het onvoldoende bezuinigen volgens diens voorschriften en werd zijn betrekking van directeur der landelijke inkomsten ingetrokken en werd hij naar Japan (Decima) gezonden, een verbanningsoord, waar hij van verveling verteerde en wel op een veel lager inkomen.

In 1830 verscheen van zijn hand een goedgeschreven werk over zijn ervaringen in Japan.

Van de 2de helft van 1819, toen hij resident van Tegal was, ziin zijn brieven vandaar aan Mr. H. J. van de Graaff in diens verzameling nog aanwezig.

12 Febr. 1819 schreef hij aan deze b.v.: „dat het „mij smert dagelijks te zien hoe mijn vrouw geheel „en al verstoken is van alle conversatie aldaar „[Tegal] daar in den volstrekten zin van het woord „zich hier geen enkel vrouwelijk wezen bevindt, wier „omgang haar een oogenblik aangenaam kan zijn." [een o.i. zonderlinge mededeling, waar zijn vrouw daar geboren was en haar ouders er 8 jaar gewoond hadden]. 20 Maart 1819 schrijft hijover een ernstige ziekte van zijn vrouw en 15 April d.a.v., dat zij overleden was. [Zij was zijn 2de echtgenote].

6. *Anna Dorothea Charlotte van Teylingen,* geb. Tegal ca. 1794, † Soerakarta 18 Maart 1815, huwt 1808 *Sebastiaan Rauws,* ged. Heusden 28 September 1783, † Soerabaja 1 April 1821, zn. van *Adam Rauws* en *Jannetje Wossum.*

Na het overlijden van zijn vrouw hertrouwde hij te Rembang in 1817 met *Catherina Breton van Groll.* Uit zijn eerste huwelijk sproten 4 kinderen, waaronder een zoontje *Carel,* jong gestorven te Semarang 28 Juli 1817, en een dochter *Anna Dorothea Charlotte,* die te Soerabaja in 1828 huwde met ***Hendrik Jan Ruempol,*** waaruit een talrijk nageslacht. Uit zijn

[20]) Niet Minos, doch Minor.

[21]) Zie verder Maandbl. Nederl. Leeuw, 1948, kol. 206.

2e huwelijk sproten 2 kinderen, w.o. *Felix Sebastiaan Rauws,* geb. Soerabaja in 1821 kort vóór zijn vaders overlijden.

Sebastiaan Rauws ging 9 Nov. 1805 als 2e luitenant-militair op 40 gl. 's maands naar Java; bij de verovering van Java door de Engelsen was hij luitenant-kolonel. Hij ging later in civiele dienst over: in 1812 assistent van de resident van Soerakarta, 28 Juni 1815 wd. assistent-resident te Soerabaja en 20 Aug. 1815 definitief als zodanig: in 1816 was hij met A. P. Overbeek commissaris voor de overname van de Engelsen van de residentie Soerabaja; sedert 25 Juli 1818 was hij ommegaand rechter te Soerabaja, als hoedanig hij overleed. Evenals zijn zwager *Meylan* komt hij enige malen voor in het hiervoor genoemde boek over de Brieven van Mr. H. J. van de Graaff, waaruit blijkt, dat hij in Juli 1819 wilde solliciteren naar de opengekomen residentie Madoera en daarvoor de hulp van zijn zwager *Meylan inriep.*

7. *Angenieta van Teylingen,* geb. Tegal ca. 1796, † Batavia 5 Februari 1813, begr. op het kerkhof Tanah Abang 6 d.a.v. uit het sterfhuis op de Jacatraweg voor rekening van haar man ín diens vaders grafkelder nr. 32. Zij huwde te Semarang 30 Juni 1811 met *Jan Willem Vogelaar,* geb. Batavia 6 September 1791, secretaris van de Wees- en Boedelkamer aldaar, † ald. (een maand na zijn vrouw). 8 Maart 1813, zn. van *Jan Jacob Vogelaar* [22]), president van Schepenen te Batavia, en van diens eerste vrouw *Susanna Johanna van der Beeke.*

   Uit het huwelijk sproot 1 zoon: *Jacob Willem Theodoor Vogelaar,* gedoopt Batavía 28 Maart 1813, na het overlijden van zijn ouders, die uit zijn te Eysden in 1846 gesloten huwelijk met *Catharina Platteel* een talrijk nageslacht kreeg, waarvoor men zie Nederl. Patriciaat A° 1950, pag. 341 e.v.

8. *Diederik Gregorius van Teylingen* (1798—1846), volgt IIIbis.

9. *Eduard van Teylingen* (1800—1847), volgt IIIter.

10. *George Willem Frederik van Teylinqen,* geb. Tegal in 1801, † ongehuwd te Semarang 24 April 1824.

    Hij was aanvankelijk sedert 1816 klerk bij het bestuur te Soerabaja, werd 11 Maart 1819 benoemd tot opziener van de landelijke inkomsten te Tegal, werd in 1823 als zodanig eervol ontslagen, waarna hij 22 Sept. van dat jaar naar Semarang vertrok; hij overleed het jaar daarop ten huize van zijn moeder te Semarang.

    Doordat hij abusievelijk ook is ingeschreven in de Naamlijsten en in de civiele stamboeken der Indische ambtenaren als *Willem George Frederik van Tey-Zingen,* komt hij zowel in dl. A als in dl. B dier Stamboeken voor, hoewel het dezelfde persoon betreft.

11. *Maria Justina Frederica Lavinia van Teylingen,* geb. Tegal 26 Maart 1803, † Soerabaja 14 Augustus 1821, huwt te Soerabaja 29 October 1820 *Robert Henry Cateau van Rosevelt,* geb. Vlissingen 6 Sept. 1786, † Soerabaja 21 Juni 1826, zn. van (vermoedelijk)

[22]) Jan *Jacob Vogelaar,* geb. Point de Galle (Ceylon), kwam in 1772 naar Java en had uit zijn eerste huwelijk o.a. een dochter *Elisabeth Catharina Vogelaar,* die te Batavia 18 Jan. 1811 huwde met Mr. *Diederik Popkens, waarvoor* verwezen wordt naar Het geslacht Senn van Basel, in Mndbl. De Nederl. Leeuw, jg. 1905, kol. 263, noot 68.

Mr. *François Adriaan van Rosevelt Cateau* en van C. *E. Kroef* [23]).

Hij kwam als luitenant ter zee le kl. met Z.M.'s schip „Nassau" in 1816 in Indië, ging over in civiele dienst 16 Jan. 1819 als lid van de Raad van Justitie te Soerabaja, als hoedanig hij aldaar overleed. Hij was als zee-officier 1° te Batavia 28 Januari 1817 gehuwd met *Jeanne Cornets de Groot,* geb. Groningen 4 Juli 1793, ged. ald. (Waalse kerk) 12 Juli 1793, † Amboina 10 Januari 1818, dochter van *Adriaan David Cornets de Groot,* laatstelijk resident van Grissee, en *Louise Catherina Johanna Hora Siccama.* Zijn beide huwelijken waren kinderloos.

12. *Frans Christiaan van Teylingen* (1804-1851) , volgt IIIquater.

13. *(Christiaan) Henry van Teylingen,* geb. Leiden 11 Maart, ged. ald. (Hoogl. kerk) 11 April 1805, † Semarang 17 November 1848, ongehuwd.

    Blijkens de civiele Stamboeken (dl. C) was hij aanvankelijk klerk op het residentiekantoor te Semarang en werd vervolgens 2e commies bij de directie der Comptabiliteit en Alg. Boekhouding te Batavia Oct. 1823 (oud 18 jaar); le commies bij de directie der landelijke inkomsten en directe belastingen 1826: 1 e commies bij de generale directie van financiën 1828: controleur der landelijke inkomsten le klasse te Soerabaja 1831; ter beschikking van de gouverneur van Sumatra's Westkust 1837; assistent-resident aldaar 1839; idem van Tapanoeli 1841; idem van Priaman 1843; eervol ontslagen op verzoek met pensioen 1847.

    In de Javasche Courant nr. 102 van 1848 stond een oproeping van debiteuren van zijn boedel.

III. *Johannes Fredericus Theodorus van Teylingen,* geb. Colombo 13 April 1789, † Batavia 9 December ~~1811,~~ begr. op het kerkhof Tanah Abang 10 Dec. d.a.v., als adjunct-gezworen klerk bij de Hoge Raad van Justitie aldaar in de ouderdom van slechts 22 jaar.

    Hij huwde (vermoedelijk te Semarang) in 1811 met *Elisabeth Christina Theodora Schmidgall,* geb. Semarang ca. 1793, dochter van *Johannes Daniel Gottfried Schmidgall,* van Ludwigsburg, kapitein der artillerie later oud-kolonel van het regiment Wurtemberg op Java. (Blijkens opgave van Mej. W. E. Smelt uit de Betaals- en Monsterrol van dit Regiment). Zij hertrouwde Batavia 11 Juli 1813 met *Bernt Wilhelm Westermann* [24]), geb. Kopenhagen September 1780, † ald. April 1868, zn. van *Marcus Westermann,* Justizraad en chef der Loterijen te Kopenhagen, en van *Wilhelmina Marselia Wegener.*

    B. W. Westermann was aanvankelijk zee-officier in Deense dienst en kwam via de Deense kolonie te Tranquebar (Coromandel) in Dec. 1811 in Indië: hij vestigde zich als suikerkoopman en suikerraffinadeur te Batavia, waar hij woonde op Rijswijk. Van 1813 tot 1816 was hij

[23]) Bovengenoemd echtpaar liet tc Vlissingen 14 Apr. *1786* een zoon François Abraham Cateau van Rosevelt dopen, zodat de geboortedatum 6 Sept. 1786, die ontleend is aan zijn O.I. civ. stamboek, onjuist moet zijn.

[24]) Zijn broeder was *Johann Theodor Westermann,* koopman te Batavia (firma Westermann, de Nijs & Comp.), die met zijn kinderen aldaar bleef, doch wiens nakomelingen naar Nederland kwamen en talrijk vertegenwoordigd zijn. (Indischo Navorscher, 1934, le jg.)

In laatstbedoelde bron wordt van de zoon nr. 1 van mevr. Westermann, de gewezen wed. Van Teylingen, onjuist medegedeeld, dat uit hem een tak in Denemarken spruit, dit is in Ind. Navorscher 1936, p. 43 aldus verbeterd: hoofd van een handelshuis in Bengalen.

lid van de firma Timmerman Thijssen en Westermann te Batavia, welke ook agent was van Palmer & Co. te Calcutta. Zijn vrouw, weduwe *Van Teylingen,* had uit haar eerste huwelijk één zoon:

Johan Theodorus Fredericus van Teylinyen (1812—873), volgt IV.

Uit haar 2de huweliik sproten 5 kinderen:

1. *Wilhelm Marcus Westermann,* geb. Batavia 23 April 1814, hoofd van een handelshuis in Bengalen, tr. 1 Mei 1851 *Anna Frames Grant,* dochter van Sir *Robert Innes Grant,* 9th Baronet, en *Judith Towers Battelle,* uit welk huwelijk kinderen [25]).
2. *Peter Theodor Westermann,* geb. Batavia 7 Maart 1816, jong gestorven.
3. *Bernt Westermann,* van wie afstammelingen in het toenmalige Britsch-Indië.
4. *Elisabeth Westermann* (gehuwd met N. N. *Madwig).*
5. *Johanna Theodora Westermann* (gehuwd met *Christian Havsteen*) [26]*)*.

In 1816 verliet *Westermann* met zijn vrouw, zijn zoontje en zijn stiefzoontje *Van Teylingen* Java en vestigde zich als suikerkoopman te Tranquebar, de oude Deense kolonie bij Madras [27]), waardoor er aldaar een tak *Van Teylinyen* ontstond. (zie IV).

IIIbis. *Diederik Gregorius van Teylingen,* geboren te Tegal 11 Juni 1798, † te Hengelo (Ov.) 7 September 1846. Hij trad tijdens het Engels tussenbestuur in 1813 in dienst als second assistent van de Engelse resident Eckford van de residentie Grobogan en Djipan en had vervolgens de na te noemen Indische carrière: klerk bij houtbossen te Rembang 1816: opziener bij de landelijke inkomsten in de afd. Patti (Japara en Joanna) 17 Juli 1818; wnd. kommies ter secretarie van de hoofdinspecteur van financiën 4 Febr. 1820; ter beschikking gesteld van de commissaris der Marine 28 Febr. 1820; le commies daarbij 11 April 1820; secretaris en fiscaal bij de rechtbank van ommegang der Semarangse afdeling 12 Nov. 1822; assistent-resident van Bangkalan (Madoera) 12 Oct. 1824; secretaris der residentie Japara en Joanna 13 Febr. 1828; secretaris van Djokjakarta 23 April 1829; wnd. secretaris van Rembang 4 Oct. 1831; Ed. assistent-resident van Toeban (res.ie Rembang). 14 Juni 1832: definitief zodanig 23 Aug. d.a.v.: resident van Kediri 27 Sept. 1838; op verzoek eervol ontslagen 9 April 1842 [28]).

Hij vestigde zich daarna in Nederland, te Utrecht, waar ook zijn jongste broeder Eduard zich vestiqde.

Hij huwde 1° te Djokjakarta 19 April 1824 [29]) met *Cecilia Johanna Beillard,* geb. .... 1809, † Kediri 5 Juni 1840, dr. van *Jacobi Theresia Edmundi Beillard,* gepens. luitenant-kolonel († Rembang 1817) en van *Anna Julia Rabie.*

Op het Europeese kerkhof te Kediri bevindt zich de grote graftombe van deze Mevr. Van Teylingen, waarop ook de namen van haar ouders zijn vermeld. (Grafschriften Java, dl. II, blz. 205).

Diederik Gregorius van Teylingen huwde 2° te Utrecht 25 Augustus 1845 *Marretje de Wilde,* geb. Amsterdam in 1809, † Utrecht 24 September 1874, dr. van *Johannes de Wilde* en *Johanna Maria van Medevoort.*

Uit het eerste huwelijk sproten 8 kinderen, waarvan er 5 jong stierven.

1. *Dirk Henry Theodoor van Teylinyen,* volgt IVbis.
2. *Albert van Teylingen,* geb. Bangkalan (Madura) 15 Febr. 1828. † ald. 6 Juli d.a.v.
3. *Charles Albert van Teylingen,* volgt IVter.
4. *Clara Elisabeth van Teylinyen,* geb. Toeban 9 Juni 1834, † ald. 4 Juli 1835.
5. *Henriëtte van Teylingen,* geb. Toeban 4 Juli 1835, † Soerabaja 2 Sept. 1835.
6. *Willem van Teylingen,* geb. Rembang 8 Aug. 1836, † ald. 27 Oct. d.a.v.
7. *Louise Adelaïde van Teylingen,* geb. Toeban 22 Nov. 1837, † ald. 11 Jan. 1838.
8. *Cecilia Carolina van Herwerden van Teylingen,* geb. Kediri 17 April 1840, zij woonde ca. 1900 te Brussel, tr. 's-Gravenhage 22 Febr. 1865 *Léopold Henri Orban,* geb. Luik 4 Aug. 1829, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister in Belgische dienst en directeur-général aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Brussel, commandeur Leopoldsorde en Legioen van Eer, officier Eikenkroon, etc., etc., † Brussel 3 Sept. 1896, zn. van *Henri Joseph Orban,* koopman en pres. Kamer van Koophandel te Luik, en *Thérèse Albertine Euyénie de Rossius d'Humain,* en weduwnr. van *Léonie Emilie Josèphe Catherine Calmeyn.*

   Uit dit huwelijk zijn mij bekend: 1. een dochter, seboren Brussel 12 Tan. 1866 [30]) en 2. *Isabella Orban,* geb. Brussel 2 Jan. 1868, tr. 1° *'Willem Ruys (* 1861—*1910) (zie* Ned. Patriciaat 1950, pag. 299): en tr. 2° .... *Orban.*

   Toen zij nog geen twee maanden oud was, overleed haar moeder, haar beide in leven gebleven broers (oud 12 en 10 jaar) waren toen reeds ter opvoeding te Utrecht: na haar vaders pensionering in 1842 werd bij Gouv.-Besluit van 14 Oct. 1842, no. 16, haar vergunning verleend zich te noemen en te schrijven *„Van Herwerden van Teylingen"* daar zij geadopteerd was geworden door haar vader's oud-collega, de resident *J. D. van Herwerden,* en diens vrouw.

   Gegevens over haar overlijden bleven ons onbekend.

   Uit het tweede huwelijk sproot:

9. *Diederica Johanna van Teylingen,* geb. Utrecht 28 April 1846, ruim 4 maanden vóór het overlijden van haar vader: † Amsterdam 3 Maart 1880, wonende te

25) Wijlen de heer F. de Vos te Point dc Galle. die op do hoogte was van deze familie, schreef mij in 1904, dat een dochter uit dit huwelijk non was bij de „Little Sisters of the Poor", en dat een andere dochter te Kensington bij Londen woonde, terwijl hji haar vermeldde als: „niece of Sir Alexander Grant, Bart., of the University of Edinburgh and greatniecc of Miss Ferrier, the norelist; she converts to Rome".

26) Blijkens do Indische Navorscher, le jaarg., 1934, p. 70.

27) Tranquebar was van 1620 tot 1807 een Deense kolonie, 22 mijl ten noorden van Negapatnam; in 1845 kochten do Engelsen deze stad met omliggend gebied van de betrokken inheemse Vorst voor een som geld.

28) Ontleend aan Stamboek civiele ambtenaren in O.I. op het voormalige Departement van Koloniën, dl. B, fol. 247.

29) Dezelfde dag huwde aldaar Virginie Bcillard met Johan Frederik Goedkoop ; de huwelijks-annonce noemt „wijlen de kolonel Beillard" als vader.

30) Blijkens in dank ontvangen mededeling van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Utrecht; ongehuwd; in de acte van overlijden ingeschreven als „Jonkvrouwe".

IIIter. *Eduard van Teylingen*, geb. Tegal 25 Mei 1800, † Utrecht 10 April 1847 [31]).

Hij kwam in 1806 met zijn ouders uit Leiden weer op Java, woonde sedert 1815 te Tegal, waar hij begon als klerk bij de resident te Semarang tot in 1819 en sedert 1820 kommies bij de hoofdinspectie van Financiën te Batavia; zijn verdere staat van dienst luidt: wd. secretaris van Semarang 23 Febr. 1821; secretaris van Pasoeroean 8 April 1822; idem van Soerabaja 1824; eervol ontslagen 1829; secretaris van Semarang 1830; assistent-resident van Probolinggo en vendumeester aldaar 19 Nov. 1839; op wachtgeld 1840; assistent-resident voor de comptabiliteit 1841; eervol ontslagen 1843 en gepensioneerd 8 Juli 1843. Vertrokken naar Nederland in 1844, waar hij 3 jaar later overleed.

Hij huwde te Semarang 8 April 1821 Jkvr. *Catharina Emilia van Heemskerck van Beest*, geb. Ostende 10 Augustus 1804, † Assen 11 October 1880, dr. van Jhr. (1815) *Dirk van Heemskerck van Beest*, laatstelijk haven- en equipage-meester te Semarang, en van diens eerste vrouw *Elisabeth Bollingbroke*.

Uit dit huwelijk sproten:

1. *Dirk Eduard van Teylingen*, geb. Semarang 7 Maart 1822, ongehuwd overleden Soerabaja 24 Maart 1843. Hij werd in 1840 élève bij het instituut voor de Javaanse taal te Soerakarta en overleed 2 jaar later, slechts 21 jaar oud.
2. e e n z o o n, geb. Pasoercean 22 Aug. 1823, aldaar overl. 8 Juli d.a.v.

IIIquater. *Frans Christiaan van Teylingen*, geb. Tegal in 1804, † Soemenap (Madoera) 6 Febr. 1851, tr. Grissee 26 Juni 1831 *Christina Arnoldina Lunel*, geb. Limbangan 22 Febr. 1815, dr. van *Willem Frederik Lunel* [32]), assistent-resident van Soemedang, Soekapoera en Limbangan (1814), en van .....

Hij begon zijn loopbaan als klerk op het residentiekantoor te Soerabaja en werd achtereenvolgens opziener der landelijke inkomsten 4e klasse in de afd. Wirosobo, res. Soerabaja 1827; controleur der landel. ink. 3e kl. aldaar 1828; idem 2e kl. 1831; ter beschikking van de Gouverneur van Sumatra's Westkust 1836; controleur Binn. Best. le klasse 1837 en daarna suikerfabrikant; als zodanig overleden.

Zijn huwelijk was kinderloos, maar hij had bij de Chineese vrouw Ma *Soei* twee, vóór zijn huwelijk geboren, dochters, t.w.:

1. *Maria Elisabeth van Teylingen, geb. te* Soerabaja 1 Juni 1828, gedoopt aldaar 5 Januari 1830, erkend te Soerabaja in 1846, † Brussel (St. Gilles) 17 Februari 1917, huwt 1° Soerabaja 20 Mei 1846 *Heinrich Wilhelm von Oven*, geb. 10 Juni, ged. Bockhorn (Oldenburg) 30 Juli 1822, suikerfabrikant op Java, † 's-Gravenhage 20 November 1876, zoon van *Hermann Gerhard von Oven*, ontvanger van het district Bockhorn, en van *Susanna Alida Kolff; zij* huwt 2° Batavia 3 Juli 1880 *Philip Willem Adriaan* [33]) *van Spall*, geb. Negapatnam in 1824, † Batavia 19 December 1887, zn. van *Johannes Carolus van Spall*, resident te Tutecorijn (Coromandel), en van *Annette Julia Stork*.

Hij was een zeer verdienstelijk O.I. ambtenaar, en was 2 Oct. 1843 in Nederl.-Indië gekomen en 6 Maart 1848 zijn loopbaan aldaar als klerk bij de directie der Producten en Civiele Magazijnen te Batavia begonnen. Langs de functies van controleur, assistent-resident (1858), inspecteur der Kultures (1863) en resident klom hij op naar de hogere Indische rangen. Als resident bestuurde hij de residenties Japara (1866), Pasoeran (1868) en Soerabaja (1873). In 1861 was hij belast met een zending naar Ceylon om de koffie- en kaneelkultuur aldaar na te gaan. Zijn verhandeling hierover werd in 1863 vanwege de Regering uitgegeven. Hij was ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw. Op verzoek eervol ontslagen 11 Dec. 1876.

Uit het eerste huwelijk van *Maria Elisabeth van Teylingen* sproot een talrijk nageslacht: de kinderen uit dit huwelijk *von Oven-van Teylingen* waren: a. *Maria Susanna Francisca*, geb. in 1847, tr. 1° *Marie Henri Kolff;* tr. 2° *Jules de Moerloose:* b. *Carolina Wilhelmina*, geb. in 1848, tr. Jhr. *Johan Cornelis Adrianus van Haeften; c. Emilie*, geb. in 1849, tr. *Gerrit Eschauzier;* d. *Josephine Gerardine*, geb. in 1850, tr. Jhr. *Herman Adriaan de Geer; e. Herman Gerhard*, tr. *Maria Anna ten Broecke Hoekstra;* f. *Clara Augusta*, geb. in 1855, tr. *Gulian Cornelis Arntzenius; g. Albert*, geb. Pasoeroean in 1861, tr. Rotterdam 2 Aug. 1883 *Anna Helena van Andel;* h. *Cornelia Amalia*, geb. in 1863, tr. *Emile Meertens*. Het tweede huwelijk van M. E. van Teylingen met Van Spall was kinderloos.

2. *Elisabeth Carolina Emelie Anne van Teylingen*, geb. Trawoelan bij Modjokerto 3 Juli 1830, † 's-Gravenhage 22 Febr. 1909, huwt Soerabaja 6 October 1847 *Gerard Joachim Eschauzier*, geb. Terschelling 14 December 1820, overleden te Nice 18 Maart 1907, zn. van *Pierre Eschautier*, burgemeester van Terschelling, en van *Anna Amalia Uitenhage de Mist*.

G. J. Eschauzier was sedert 1855 kapitein der infanterie O.I.L. en verliet als zodanig de militaire dienst: bij K.B. van 11 Dec. 1849 was hem de Militaire Willemsorde 4de klasse toegekend wegens zijn gedrag bij de Expeditiën tegen Bali in Juni 1848. Hij was vervolgens mede-eigenaar van de suikerfabriek Pongkol en oprichter van de Maatschappij Suikerfabrieken Sentanen-Lor, Brangkal en Dinoyo.

Uit dit huwelijk sproten elf kinderen, over welke men volledige gegevens aantreft in het „Familiegeschrift II Eschauzier", door W. L. van den Akker en O.L. Eschauzier ('s-Gravenhage, 1931), pag. 40 *e.v.*

31) Tot dusver ontbrak in alle Nederl. Adelsboeken, waarin het geslacht Van Heemskerck van Beest is opgenomen, de plaats en de datum van zijn overlijden.

Hij blijkt in 1820 ook de functie van notaris te Soerabaja te hebben uitgeoefend, want op een acte van dat jaar, die in het Landsarchief te Djakarta berust blijkens de Indische Navorscher, jg. 1940, p. 33, komt zijn wapen voor, zijnde de (Hollandse) leeuw op het schild een kroon van 5 bladeren,' 2 leeuwen als schildhouders en wapenspreuk „A lui seul".

32) Geboortig uit Cochin (Malabar), zoon van *Arnoldus Lunel*, van Trincomale, in 1785 boekhouder, eerste gezworen klerk en secretaris van Justitie te Cochin (Malabar), in 1789 onderkoopman en wonende te Galle en Colombo.

33) In zijn Stamboek als civiel O.I. ambtenaar op het voormalig Departement van Koloniën heet hij Philip Willem *Abraham*.

IV. *Johan Theodorus Fredericus van Teylingen,* geb. Batavia 29 Jan. 1812, ged. ald. 29 Maart d.a.v. [34]), † Tranquebar (bij Madras) 1873. Volgens mededelingen van wijlen de Heer F. de Vos te Point de Galle, was J. Th. F. van Teylingen, die in 1816 als kind met zijn moeder en zijn stiefvader Westermann naar Tranquebar vertrok, 2 maal gehuwd, n.l. 1° met *Sophia Helmich,* van wie 3 kinderen, en 2° met *Elisie Anna Marie Gallyot de la Vilette,* bij wie eveneens 3 kinderen.

Deze kinderen waren:

1. *Betty Charlotte van Teylingen,* geb. 5 Augustus 1845.
2. *Johan Westermann van Teylingen,* geb. 4 September 1846.
3. *Sophia Frederica van Teylingen,* geb. 29 September 1849.
4. *Jda Valentine van Teylingen,* geb. 21 Juni 1858.
5. *Theodore Marie van Teylingen,* geb. 5 Juli 1860, in 1904 wonende te Tuticorin (op de zuidpunt van India) .
6. *Alice Felice van Teylingen,* geb. 1 Juni 1865.

Aldus wijlen de heer de Vos in 1904 aan mij; hij noemt geen geboorteplaatsen, maar waar hun vader in 1873 te Tranquebar overleed, waarheen diens moeder met haar 2e echtgenoot heengegaan was, is aan te nemen, dat Tranquebar de geboorteplaats is.

Alleen bij het vijfde kind noemde de heer de Vos de toenmalige woonplaats, vermoedelijk waren de andere kinderen vóór 1904 overleden, maar een bewijs hiervoor hebben wij niet.

IVbis. *Dirk Henry Theodoor van Teylingen,* geb. Soerabaja 22 December 1825, overleden te Meester-Cornelis 23 Maart 1868.

Hij werd in Nederland (Utrecht) opgevoed, kwam 12 Jan. 1845 weder op Java terug en werd 16 Sept. 1846 aangesteld tot klerk bij de directie der middelen en domeinen te Batavia. Zijn verdere loopbaan luidt als volgt: le klerk bij genoemde directie 1848; 2e kommies daarbij 1849; le kommies 1852; ontslagen wegens plichtsverzuim 15 Maart 1856: tijdel. werkzaam gesteld bij het kommandement der zeemacht in O.I. 5 Sept. 1857; buitengewoon le commies bij de directie van Financiën Dec. 1857: ontslaqen wegens plichtsverzuim 29 April 1858; ter beschikking van de resident van Batavia 10 Dec. 1860; le commies op het bur. van de ass.-resident voor de politie van Batavia April 1862; wegens ziekte eervol ontslagen 30 Juli 1862; ter beschikking van de resident van Batavia 2 Sept. 1864, en 23 Maart 1868 overleden. Oproeping crediteuren en debiteuren te Mr. Cornelis 5 Juni d.a.v. in Java Courant (= Staatscourant) 1868, nr. 45 [35]). Hij huwde te Meester Cornelis 12 Februari 1868 de Chineese vrouw *Tjing Njim Niong,* uit welk huwelijk geen kinderen.

IVter. *Charles Albert van Teylingen,* geb. Djokjakarta 2 December 1830, † te Hoboken 8 Dec. 1916.

Hij werd in Nederland opgevoed, waar hij zich in 1840 reeds bevond en wel te Utrecht. Van 1865 tot 1879 was hij Gemeente-secretaris van de Bilt, uitgever van het Volksblad te Utrecht 1875-1879. Vanaf Juli 1880 wonende te 's-Gravenhage tot Juni 1885 als ambtenaar Dep. v. Koloniën en daarna te Amsterdam, vervolgens woonde hij te Antwerpen, van waar hij zich in 1892 te Wilrijk (prov. Antwerpen) vestigde. Op 27 October 1898 van Wilrijk afgeschreven naar Contich (prov. Antwerpen), werd hij van daar 18 Maart 1909 te Hoboken ingeschreven [36]).

Hij huwde te Arnhem 3 Sept. 1874 *Cornelia Johanna Reinalda,* geb. Arnhem 28 April 1845, † Hoboken 5 Oct. 1923, dr. van *Wijbrandus* en *Henriette Carolina Joanna Krayenhoff.*

Uit dit huwelijk:

1. *Henriette Carolina Joanna van Teylingen,* geb. Utrecht 3 Mei 1875, tr. Antwerpen 9 Juni 1908 (door echtsch. ontb. bij vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Mechelen d.d. 6 Aug. 1913) *Au,quste Maria Josephus Binon. Zij* woonde 2 Mei 1947 nog te Hoboken, St. Bernardse Steenweg 460.
2. *Charles Albert Diederik Greqorius van Teylingen,* geb. Utrecht 2 Juli 1876, † Wilrijk 1 Juni 1893.
3. *Cecilia Carolina van Teylin,qen,* geb. Utrecht 13 April 1878, † Hoboken 4 Juli 1941.
4. *Maria Charlotte Henriette van Teylingen,* geb. 's-Gravenhage 7 November 1882, † ald. 13 Augustus 1883.
5. *Geradina Johanna van Teylingen,* geb. Amsterdam 5 October 1885, † Wilrijk 24 Juni 1893.

[34]) Aldus volgens opgave van mej. W. E. Smelt, gevonden in de Java Gov. Gazette van 4 Apr. 1812.

[35]) De gegevens over de staat van dienst van hem en van die van zijn andere verwanten danken wij aan de onderzoekingen van mej. W. E. Smelt te 's-Gravenhage in de met 1816 aanvangende Stamboeken der O.I. civiele ambtenaren.

Ook enige andere gegevens mochten wij door haar nasporingen te weten komen, waarvoor wij onze erkentelijkheid hier herhalen.

[36]) Deze, evenals de hierna volgende, gegevens uit België danken wij aan de welwillende medewerking van de Heer D. G. E. Middelburg te Antwerpen.

Allianties tussen de huizen Limburg en Almelo,

door A. L. HULSHOFF.

J. de Groot heeft in de Nederlandsche Leeuw van 1940 een artikel gepubliceerd over enige Middeleeuwse allianties in het huis *Limburg Stirum.* Daarin spreekt hij voornamelijk over de verwantschap met de heren *van Almelo,* van wie *Egbert* 1 (1280—1303) gehuwd was met *Mechteld van Limburg, Egbert* 11 (1308—1337/8) met *Agnes van Limburg.* Het uitgangspunt van zijn beschouwingen is de oorkonde van 13 Augustus 1303 [1]), waarbij de oudste zoon van *Egbert van Almelo* en van *Mechteld van Limburg* de villicatio verkreeg van de in Salland gelegen goederen der abdij Essen aan de Ruhr. Als getuigen waren daarbij o.a. aanwezig *Everhardus* comes *de Lymborch* en *Theodericus de Lymborch,* die beiden de oorkonde met hun zegel bekrachtigden.

De Groot schrijft: „Wegens den voornaam Dirk van haren oudsten zoon, welke voornaam tevoren bij de Almelo's oorkondelijk niet voorkwam, ligt het voor de hand, dat Mechteld van Lymborch eene dochter van Dietrich den oudere was. Hierdoor wordt het tenminste verklaarbaar, dat graaf Ever-

[1]) Het originele stuk berust in het Staatsarchiv te Münster, Stift Essen Urk. 177. Er hangen tien zegels aan, het derde is van Everhard van Limburg en vertoont een leeuw in het schild (Westf. Siegel 1. Tafel 10 Nr. 2); het vierde is van Dietrich van Limburg en heeft een roos (Westf. Siegel 1. Tafel 31 Nr. 4). Gedrukt bij Kindlinger: Gesch. der deutschen Hörigkeit, p. 343 vgg. en in Versl. en Med. der Ver. Oud-Vaderl. Rechtsbronnen, 111 (1898), p. 616—618.

hard als haar broeder met zijn oudsten zoon de gewichtige overdracht van de Sallandsche villicatio medebezegelde".

Tegen de veronderstelling, dat *Mechteld* een dochter was van *Dietrich* de oudere, pleit, dat hij geen dochter had, die deze naam droeg. Zijn drie dochters heetten *Sophie, Elysabeth* en *Aleydis* [2]).

De mening van de Groot, dat graaf *Everhard* een zuster *Mechteld* had, berust op een onjuiste interpretatie van de door hem aangehaalde oorkonde van 15 September 1291 [3]), waarbij graaf *Dietrich* en zijn zoon *Everhard* het goed Caldhove schenken aan het Duitse Huis te Brakel. De aanhef van dit stuk luidt: „Proinde nos, *Theodericus* comes de *Limborg*, uxor nostra *Aleidis, Everhardus* comes *de Limborg, (Agnes)* uxor nostra, et nostri heredes *Theodericus* et *Fredericus* fratres *de Limburg* et soror nostra *Megtheldis* notum esse cupimus.....". De hier genoemde nostri heredes *Theodericus* et *Fredericus* fratres *de Limborg* zijn de beide zonen van *Dietrich's* oudste zoon *Johan.* Met soror nostra *Megtheldis* moet, dunkt mij, een zuster van *Dietrich.* bedoeld zijn, en niet, zoals de Groot voorstelt, een zuster van *Everhard.*

Dietrich had drie zusters [4]): *Agnes,* gehuwd met *Burkhard van Broich; Sophie,* qehuwd met *Hendrik* 111 *van Volmestein.* De derde zal *Mechteld* geweest zijn. Of zij gehuwd is geweest, en zo ja met wie, is niet bekend. Zij kan bezwaarlijk dezelfde zijn als haar naamgenoot, die in 1291 met *Egbert* 1 *van Almelo* in het huwelijk trad. Want toen moet zij, die reeds in 1243 wordt vermeld, een bejaarde dame zijn geweest en te oud om nog drie kinderen ter wereld te brengen.

De vraag is nu, van welke *Mechteld* hier sprake is. Blijkbaar is het aan de Groot niet bekend geweest ,dat *Dietrich's* oudste zoon *Johan* behalve twee zoons *Theodericus* en *Frederícus* ook een dochter *Mechteld* heeft qehad. Zij wordt vermeld in een oorkonde van 25 Maart 1279, waarbii graaf *Dietrich* aan de Mariakerk te Scheda een hof te Bausenhagen in eigendom overdraagt [5]): de consensu et bona voluntate uxoris nostre et filii nostri videlicet *Everhardi* et heredum *Johannis* filii nostri defuncti videlicet *Theoderici, Frederici, Mechteldis.* De gemalin van *Johan* 1 is jong gestorven. Zij moet vóór 12 Maart 1271 zijn overleden, want op die datum stichtte hij voor haar een memorie in het familieklooster te Elsey [6]). Toen haar dochter *Mechteld* in 1291 in het huwelijk trad met *Egbert* 1 *van Almelo,* had zij de leeftijd van twintig jaar bereikt of overschreden. Zij heeft hem drie kinderen geschonken: *Dirk, Egbert* en *Agnes.*

Het artikel van de Groot moet eveneens op een ander punt worden verbeterd. Op 6 Juni 1297 kwam de verdeling tot stand van de goederen van *Eabert van Almelo* tussen de kinderen uit diens eerste huweliik en zijn vrouw *Mechteld* met haar kinderen. De hierop betrekking hebbende oorkonde [7]) is uitqevaardigd te Almelo. Daarbij was o.a. tegenwoordig *Theodericus* nobilis vir *de Limborch,* die het stuk medebezegelde. De Groot neemt aan, dat dit de oude qraaf *Dietrich* was. Het liikt mij heel onwaarschijnlijk, dat deze, die toen tenminste 82 jaar oud was, de bezwaarlijke reis naar Almelo zou hebben ondernomen. Ongetwijfeld was dit de oudste zoon van *Johan I,* die ook *Theodericus* heette, de erfopvolger van

2) Vermeld in de oorkonde van 1253. (Westf. Urk. Buch VII 785)

3) Westf. Urk. Buch VII 2202.

4) 1243 Mei 1 (Westf. Urk. Buch VII 546: Tres etiam sorores Theoderici de Isenberg .... renunciarunt)

5) Westf. Urk. Buch VII Nachträge N. 1675a.

6) Westf. Urk. Bueh VII 1384.

7) Gedrukt in Bijdragen voor de Geschiedenis van Overijssel, VI p. 122-126.

zijn grootvader *Dietrich* en de oudste broeder van *Mechteld.*

Zoals boven vermeld, had de overdracht van de villicatio der Essense goederen in Salland aan *Dirk,* de zoon van *Egbert* 1 *van Almelo* en *Mechteld van Limburg,* plaats op 13 Augustus 1303. Dit is betrekkelijk kort vóór de dood van *Egbert* 1 gebeurd, want hij moet vóór 1 November 1303 gestorven zijn [8]). De beslommeringen, die de dood van *Mechteld's* echtgenoot met zich meebracht, vooral de boedelscheiding met de zonen uit *Egbert's* eerste huwelijk, heeft *Mechteld* lange tijd weerhouden Almelo te verlaten. Eerst een jaar later gelukte het haar de Essense zaken te regelen. Daarvoor begaf zij zich naar Styrum, de woonplaats van haar oom *Everhard,* die het vorige jaar de plechtige overdracht der Essense villicatio als haar voogd had bijgewoond.

De hof Styrum te Miilheim aan de Ruhr was evenals de daar gelegen Aldehof en Maurenhof oud familiebezit. Voor een bespreking met de abdis of haar rentmeester was Styrum wel de meest aangewezen plaats wegens de korte afstand van Essen. Deze bespreking kreeg haar uiteindelijk beslag in een oorkonde van 1 December 1304, waarbij *Mechteld* erkent van de abdis van Essen voor haar en nogmaals voor haar oudste zoon ontvangen te hebben de villicatio van de hoven der abdij in Salland, te weten Archem, Irthe (Eerde) en Olst [9]). Het optreden van haar oudste zoon, die zich *Dirk van Grimbergen* noemde, als ambtman (villicus) van Essen, heeft *Mechteld* zorgen bereid, omdat hij de uit bovengenoemde hoven ontvangen gelden en renten niet op tijd had afgedragen en daarom op last van de abdis was gevangen genomen. Het gelukte haar eerst zijn loslating te bewerken, nadat zij zich met haar overige zonen en de andere Almelose verwanten tot terugbetaling en schadevergoeding verplicht had [10]).

Zijn kennis omtrent *Agnes van Limburg,* die gehuwd was met *Egbert* 11 *van Almelo,* heeft de Groot geput uit het Necrologium van de St. Plechelmus kerk te Oldenzaal [11]). Daarin staat te lezen, dat zij aan deze kerk een jaarlijkse rente van een mud rogge schonk uit het erve Arninckhof in de buurschap Hasselo [12]), voor een memorie ten behoeve van haar echtgenoot *Egbert,* haar ouders *Theodericus de Lymborch* en *Berta de Guterswyck* en andere verwanten en voor haar kamenier Ida.

De Groot is van mening, dat met *Theodericus de Lymborch,* miles, bedoeld is *Diderik* heer *van Limburq,* ridder, vermeld 1297—1327/28, wonende te Styerheym, *bijgenaamd Snycke.* Dit is een vergissing, want *Berta de Guterswyck* was de gemalin van *Theodericus de Lymborch,* de zoon van *Johan* 1. Dat blijkt uit de oorkonde van 1 Augustus 1297 [13]), waarin zij voluit met voor- en achternaam vermeld wordt. In deze oorkonde schenkt *Theodericus* comes de *Limborgh* aan het Stift Fröndenberg het Wilgut in Bertinckloe, met toestemming van zijn grootvader *Dietrich,* zijn oom *Everhard,*

8) Egbert 1 van Almelo overleed vóór 1 November 1303, want op die datum droeg Beatrix, abdis van Essen, de villicatio van den Essense goederen op' aan Theodericus, zoon van' wij l e n Egbertus van Almelo, en van Mechteld de Lymburg. Zie S. Muller Fzn. Regesten van het archief van de bisschoppen van Utrecht, 1. Nr. 219.

9) Origineel. Staatsarchiv Düsseldorf. Stift Essen Urk. 183.

10) Origineel. Niet gedateerd (na 1 December 1304). Staatsarchiv Düsseldorf. Stift Essen Urk. 184.

11) Het Calendarium et Necrologium Ecclesiae S. Plechelmi in Oldenzalia is uitgegeven door E. Geerdinck in: Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht, 15 (1887), p. 128-212, 337-396. Zie over Agnes de Limborch p. 134-135, 200, 209.

12) Dit erve wordt vermeld in het door mij uitgegeven Schattingsregister van Twente van 1475. Zwolle 1953, p. 24.

13) Gedrukt bij J. D. von Steinen. Westphälische Geschichte. Erster Theil. Das 11. Stück. Anhang Num. 13, p. 822-824.

Overzicht:

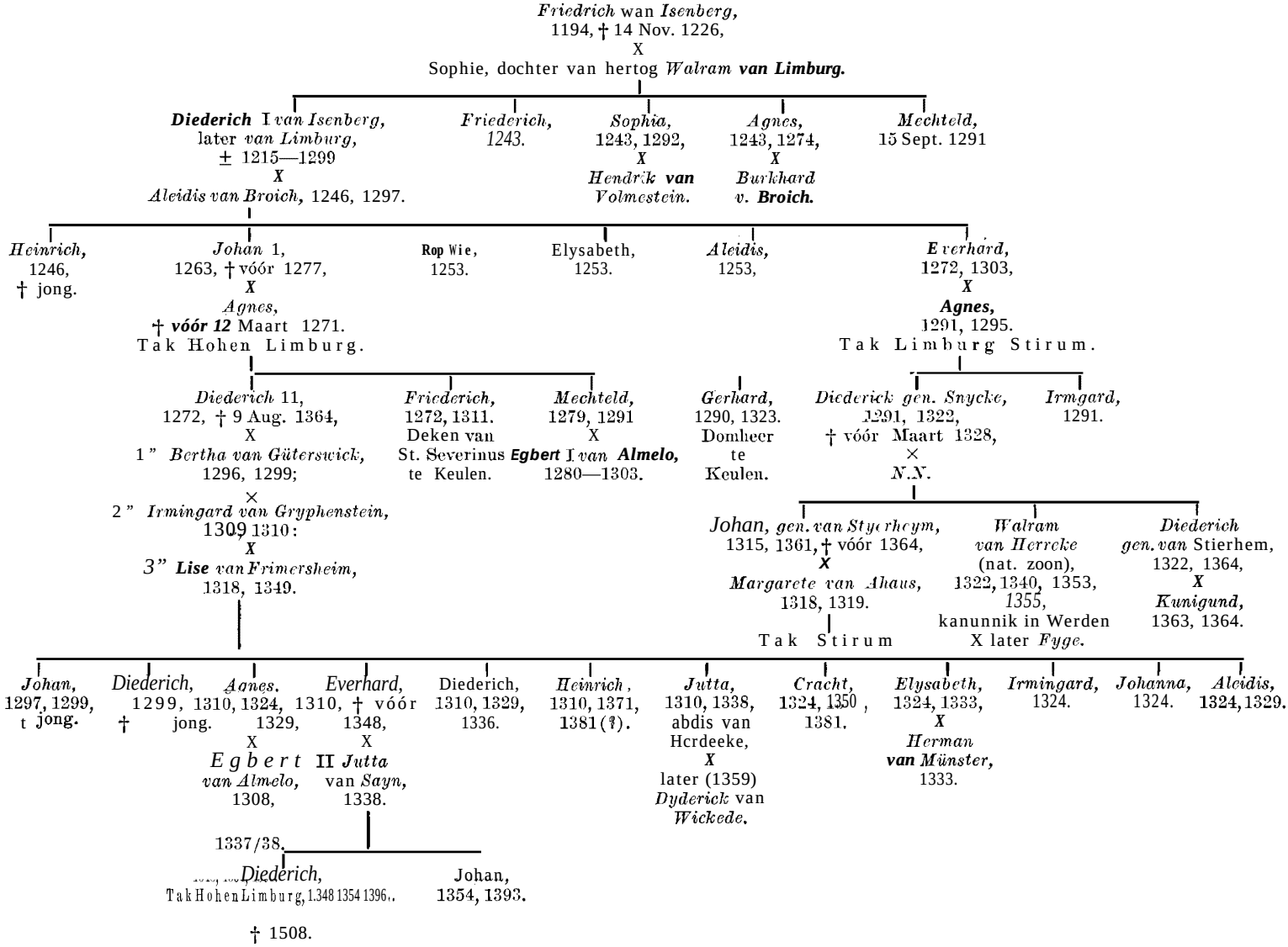

zijn gemalin *Berta de Ghoterswic* en zijn zoon *Johan* „de communi consilio et consensu dilecti avi nostri *Theoderici de Limburg* ac patrui nostri *Everhardi de Limburg*, comitum, ac de consensu nostre conjugis videlicet *Berthe de Ghoterswic* ac filii nostri *Johannis*". Hierbij valt op te merken, dat *Everhard* door *Diefrich* de Jonge oom wordt genoemd. Er zijn nog twee oorkonden, een van 4 Maart 1296 en een van 10 Januari 1299 [14]), waarin sprake is van *Berfhe de Ghoterswic* als echtgenote van *Diefrich de Lymburgh*, maar alleen met haar voornaam *Berfradis*.

Tegen de mening van de Groot, dat *Agnes van Limborch* een dochter zou zijn geweest van *Diderik, bijgenaamd Snycke*, is verder aan te voeren, dat deze, voor zover bekend is, geen dochters heeft gehad, alleen maar drie zonen n.l. *Johan, Walram* (een natuurlijke zoon) en *Diefrich*. Van *Diefrich*, de zoon van *Johan*, weten wij met zekerheid, dat een van zijn dochters *Agnes* heette. Zij wordt genoemd in twee oorkonden, een van 18 November 1310 en een van 16 Maart 1324 [15]).

In de eerste acte doet *Theodericus* comes *de Lymburg* afstand van zijn eigendomsrecht op goederen te Currewich, ten gunste van de nonnen te Kentrup, met toestemming van zijn gemalin *Ermengardis* [16]) en van zijn kinderen *Everhardus, Theodericus, Henricus, Jutta* en *A g n e s*. In de tweede acte ruilt *Theodericus* nobilis comes in *Lymborch* goederen met het klooster te Kentrup, met toestemming van zijn kinderen *Everhardus, Theodericus, Henricus, Cratho, A g n e s, Jutta, Elysabeth, Ermengardis, Johanna* en *Alheydis*.

Het verdient de aandacht, dat ook reeds de oude graaf *Dietrich* bekend en bevriend was met de *Almelo*'s. Op 20 December 1264 verklaart *Theodericus* comes *de Ysenberg* in een oorkonde, opgesteld door zijn kapellaan en notaris Everhardus in de kapel van de burcht Limburg, dat *Herman* en *Godfried van Almelo* en hun zwager *Bertram* ten gunste van het klooster Oelinghausen afstand gedaan hebben van hun

14) Westf. Urk. Buch VII N. 2406 en N. 2571.

15) Beide oorkonden. welke niet zijn uitgegeven, berusten in het Staatsarchiv te Münster. (Kentrup Urk. 29 en Kentrup Urk. 34).

16) *Diederich*'s tweede gemalin *Irmgardis* was een dochter van heer *Crafto van Gryphenstein* en weduwe van ridder *Hildeger Heinrich van Birelin*. Op 15 November 1309 gaf Diederich haar volmacht om het vruchtgebruik van de goederen van haar overleden echtgenoot af te staan aan de kinderen uit haar eerste huwelijk.
Köln, Stadtarchiv. Schreinsbuch 451 11 fol. 6 verso Nr. 118, 119.

aanspraken op de Dudinchof [17]). Daar deze acte niet is opgenomen in de verzameling stukken, die door R. E. Hattink over de heerlijkheid Almelo over de jaren 1236 tot 1420 zijn bijeengebracht [18]), deel ik hier de volledige tekst mede:

NOS *Theodericus* comes dictus *de Ysenberg* universis Christi fidelibus, ad quos presens scriptum pervenerit, notum esse volumus, quod *Hermannus* et *Godefridus* fratres dicti *de Almelo* et *Bertramus* sororius ipsorum ad peticionem *Alheydis* uxoris nostre et castellanorum nostrorum *Hunoldi de Odingen* videlicet *Theoderici de Berghen, Wilhelmi* nostri nepotis, *Euerhardi de Heregotinchusen* et *Alberti et Mauricii* fratrum suorum militum, omni jure, quod se habere asserebant et impeticioni quam fecerant in curtim Dudinchof, penitus renunciaverunt, promittentes summa fide, quod dictam curtim de cetero non impetant. Quod nos rogati a domino ... Preposito in Olinchusen et a dictis famulis litteris presentibus protestamur.

Acta sunt hec in capella nostra Limburg anno Domini 1264 in vigilia beati Thome apostoli multis presentibus per manus *Everhardi* nostri capellani et notarii.

De Dudinchof, die gelegen was in de buurt van Soest, was op 12 Maart 1257 door graaf Godfried van Arnsberg verkocht aan het klooster Oelinghausen [19]). Waarschijnlijk achtten de beide Almelo's en hun zwager zich bij die verkoop te kort gedaan. In 1264 deden zij afstand van hun aanspraken op aandrang van *Drietrich's* gemalin *Aleidis van Broich* en van enige zijner borgmannen.

Bertramus, zwager van de beide Almelo's, was dus getrouwd met hun zuster, wier naam mij niet bekend is. Hij treedt hier in rechte op voor zijn vrouw. Uit welk geslacht hij zelf was, is moeilijk te gissen. Misschien was hij een bloedverwant van *Diefrich's* gemalin *Aleidis van Broich.* Een *Bertram van Broich* heb ik echter niet kunnen ontdekken. Er kan ook een familiebetrekking bestaan hebben tussen de *Almelo's* en *Aleidis van Broich,* doordat *Hetman* of *Godfried van Almelo* of beide, gehuwd waren met een zuster of nicht van *Aleidis van Broich,* doch hierover heb ik ook niets gevonden. Zeker is in ieder geval, dat er reeds in 1264 en eerder betrekkingen tussen de huizen *Limburg* en *Almelo* hebben bestaan, die nog nauwer zijn aangehaald door het huwelijk van *Diefrich's* kleindochter *Mechteld* met *Egbert van Almelo.*

BOEKBESPREKING.

Bibliographie van Noord-Nederlandsche plaatsbeschrijvingen tot het einde der 18de eeuw, door Wouter Nijhoff. Tweede druk, bewerkt en aangevuld door Mr. F. W. D. C. A. van Hattum. Uitg. Martinus Nijhoff. 's-Gravenhage 1953.

Een heruitgave van dit sedert lang uitverkochte werk, dat in 1894 verscheen, voldoet aan een sinds lange tijd gevoelde behoefte, waar toch de eerste druk slechts voor hoge prijs antiquarisch was te verkrijgen. De bewerker heeft zijn taak zeer grondig opgevat, zoals uit een vergelijking van beide drukken direct blijkt. De biographische gegevens, welke over de auteurs der plaatsbeschrijvingen worden verstrekt, zijn zeer belangrijk aangevuld, bovendien werd een twintigtal beschrijvingen toegevoegd. Een voor elke historische of genealogische bibliotheek onmisbaar boekwerk.

W. W. VAN VALKENBURG.

Emdens Apotheken und Apotheker in fünf Jahrhunderten, von Dr. Louis Hahn. Verlag Ostfriesische Landschaft, Aurich 1954.

Als Heft XXI der Abhandelungen und Vorträge zur Geschichte Ostfrieslands biedt deze studie, handelende over een tijdperk van het begin van de 16de eeuw tot heden, en over een gebied, dat van oudsher vele sterke banden met de Nederlanden had, ook voor ons veel belangwekkende gegevens. Direct wordt onze aandacht dan ook getrokken door de gegevens over het geslacht *Eeck,* drie generaties apothekers te Emden opleverende, en stammende uit Farnsum, zodat verwantschap, mede gelet op de gelijkluidende voornamen, met het in dit Maandblad, jrg. 1938, kol. 11-15, behandelde gelijknamige geslacht, zeer aannemelijk wordt.

Ook de namen der apothekers *Alting, von Laher, Meder* en *van Senden,* om slechts enkele te noemen, hebben of hadden in ons land bekendheid.

Bedroeg het aantal apothekers in Emden in 1750 nog twaalf, thans sedert ongeveer 1927 pleegt dit gemiddeld vier te bedragen. Het naamregister geeft een opsomming van de, voor vele Nederlandse genealogen van belang zijnde, namen.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dorp aan de Vliet, Geschiedenis van Voorburg, samengesteld door Gabriël Gorris, Mr. H. Hardenberg, Drs. N. J. Pabon, met medewerking van D. van der Meide. Scheveningen 1953.

Een publicatie, uitgegeven in opdracht van het bestuur van deze thans door annexatie bedreigde gemeente. Na een hoofdstuk over de praehistorie, wordt de geschiedenis 'van de oorspronkelijke Romeinse nederzetting tot en met die der gemeente onder twee wereldoorlogen in in totaal negentien hoofdstukken op zeer grondige en onderhoudende wijze beschreven, waarna een lijst van schouten, burgemeesters, wethouders, secretarissen en ontvangers van Voorburg, een lijst van geraadpleegde bronnen en een naamregister dit 311 bladzijden tellende boek besluiten. Vele mooi uitgevoerde afbeeldingen van kaarten, gebouwen en bekende inwoners van vroeger tijd versieren het boek. Om van de boeiende en zeer afwisselende inhoud ook maar een summiere indruk te geven schiet helaas de ons ter beschikking staande plaatsruimte te kort. Met zijn bijzonder verzorgde uitgave en druk vormt dit werk een buitengewoon aantrekkelijke aanwinst op het gebied van historische plaatsbeschrijving.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van den Berg-Seters-Hermsen. *Jan Hendrik van den Berg,* onder-adjudant bij de mineurs en sappeurs, geb. Doesburg 2 Maart 1807, † Nijmegen 16 Juli 1881, huwt 1" op ..... te ..... *Maria Seters* (van haar geen gegevens bekend), huwt 2° *Hendrika Hermsen,* van welk huwelijk ook niets te vinden is. Uit dit huwelijk twee dochters, van de jongste zijn alle gegevens bekend, van de oudste, *Maria,* is alleen bekend dat zij huwde met *Eduard Bacht* en in 1881 te Londen woonde.

Gevraagd de ontbrekende gegevens.

Utrecht. F. E. VAN DEN BERG.

[17]) West. Urk. Buch VII N. 1171.

[18]) Versl. en Meded. Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 21 (1900), p. 1-53.

[19]) Westf. Urk. Buch VII N. 940.

van Broeckhuysen, Aanvulling gevraagd van het onderstaande: Joost *van Broeckhuysen tot Averenck,* 1665 onmundig, 1673 kapitein, Lt. Colonel, Commandeur van St. Anne, is vier malen gehuwd geweest: 1° omstreeks 1669, *Maria Rooseboom,* waarschijnlijk geb. 8 Dec. 1652; 2° *Anna Johanna van Munster,* dr. van *Jacob,* Heer tot Walien, en *Seine Agnes van Ensse;* 3° ..... *Kreynck;* 4° *Nov.* 1710, *Anna Maria van Twickeloo,* dr. van *Jan* en *Hendrina van Bellinkhave tof Bellinkhof,* wed. *Albert Christoffer van Coeverden.*

Bij zijn drie vrouwen had hij in 1733 twaalf kinderen in leven, van welke mij volgende bekend zijn:

1. *Derric Willem,* ged. Didam 24 Oct. 1669.
2. *Henric Jan,* ged. Didam *14* Mei 1671; wellicht identiek met *Johan Hendrik,* ged. ....., † Oene 1735, tr. 1720 *Elizabeth Cafharina Kreynck,* dr. van *Gerrit Johan en Carolina Frederica Kreynck.*
3. *Josina Elizabefh,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 8 Maart 1673.
4. *Maria Margareta,* ged. Breda 22 Maart 1674.
5. *Louijsa Elizabeth,* ged. Didam 22 September 1683.
6. *Johanna Catharina,* ged. Didam 10 Mei 1685, tr. *Rein Welt van Coeverden,* geb. Amsterdam 1671 of 1672, kapitein in Statendienst, † 7 Juni 1716, zn. van kapitein *Wigbold Hendrik* en *Geerfruid Elizabeth van den Cloos* **ter.**
7. *Johanna Gerarda,* ged. Didam 30 Jan. 1687.

Aantekening in 't Doopboek van Didam: „In dit jaar (1672) en volgende jaeren onder de Fransche Regieringe sijn veele kinderen van Paepen en Munniken gedoopt."

Uit bovenstaande blijkt duidelijk welke gegevens mij nog ontbreken. Verder stuit ik bij de bewerking van dit geslacht nog op de volgende duistere punten:

I. Ik vermoed, dat met S t. A n n e waar Joost *van Broeckhuysen* commandeur was, het fort van die naam onder Antwerpen bedoeld wordt en niet St. Anna ter Muiden bij Sluis:

11. In het Doopboek van Spankeren is op 20 Oct. 1678 de doop vermeld van *Joost Jan,* zn. van *Wilt Johan van Broeckhuysen* en *Geertruid Frida van Nagel.* Is er meer betreffende diens levensloop bekend?;

III. In Ned. Leeuw 1911, kolom 65, vind ik de ondertrouw vermeld te Rhenen op 30 Juni 1722 van een *Joost van Broeckhuysen,* meerderjarig, met *Henrietfe Buddingh.* Wie kan mij die thuisbrengen?:

IV. Bij Van Doorninck, Gesl. Aant. Landd. Overijssel vind ik op bldz. 27 bovenaan een vrij duistere passage. Daar staat, dat in de aanvang van 1731, Lt. *Johan Otto van Broeckhuysen* getrouwd is met *Margarefa Elizabeth Op den Berge,* hetgeen bekend is. Maar nu staat er verder, dat „in R. en St. 17 April 1734 *Elizabeth Op ten Berge,* huisvrouw van Lieut. G. *J. van Broeckhuysen* wordt genoemd." Hoe zit dat in elkaar? Ik heb die luitenant nooit ontmoet;

V. Wie zijn de ouders van *Anna Margarefha van Broekhuysen,* die na 1636 trouwt met *Bertram van Bilant,* heer tot Schwartzenbergh, Ritmeester in Beiërse Dienst, Kolonel in Keiz. Dienst, † vóór 1667.

Brussel. A. VAN BROEKHUYSEN.

Deckers. (LXXI, 167, 226). Het is niet juist om te spreken van „het" zeer vertakte, merendeels R.K. geslacht *Deckers.* De naam is de genitief vorm van de beroepsnaam (Riet)-

lekker cn komt uiteraard in vele streken met een uitgesproten R.K. bevolking veelvuldig voor. In de overwegend protestante delen van ons land (vgl. de Zaanstreek) is de vorm Dekker gebruikelijk Van enige familierelatie tussen naamdragers zal dan cok meestal geen sprake kunnen zijn.

Uit de registers van de R.K. gemeente te Gemert noteerde ik: *Franciscus Peters(zn.) Deckers* tr. 11 Aug. 1716 *Anna Bartels(dr.) de Wit(te).* Uit welk huwelijk:

1. *Maria Anna,* ged. 1 Febr. 1720, tr. 30 Nov. 1748 *Simon Thomas(zn.) Bccx (Bes):*
2. *Jacobus,* ged. 8 Juli 1722;
3. *Joanna,* ged. 14 April 1724:
4. *Joannes,* ged. 12 Dec. 1727:
5. *Adrianus,* ged. 24 Febr. 1734.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Freeser(s) -Melleville (of **Merrivelt).** Wie waren de voorouders van *Joost Freeser(s)* of *Vrcser,* en zijn vrouw *Abigaeltjc Melleville* (of *Merrivclt)* , geb. Amsterdam ± 1690. Zij huwden te Lexmond 19 Dec. 1717 (hij was toen wedr. van *Annegie Ymants Verlaer*), uit welk huwelijk een dochter sproot: *Susanna Freser* (of *Vreese(r)*), ged. Lexmond 16 Oct. 1718, tr. ald. 29 Nov. 1745 *Gijsbert Piefersz. Appeldoorn,* ged. Benschop 21 Dec. 1721, zn. van *Pieter Cornelisz.* en *Jannigje Gijsberts van Capelle.*

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

van Galen. Wie waren de voorouders van *Dyna van Galen,* geb. Oudewater, lidmaat der Herv. gemeente te Prinseland (Kerstdag 1631), die aldaar 14 Dec. 1631 huwde met *Floris van Winteroy,* geb. Ravels, zn. van *Johan* en *Jenneke Lammens van Tulder*?

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

(de) Grijns. Aan het Recht. Archief Leerdam (Prot. van testamenten, A.R.A. 's-Gravenhage, Inv. F XXVI, no's 39, 40 en 42) ontleende ik de gegevens voor de volgende fragmenten genealogie:

1. *Hendrik de Grijns* leefde ± 1600. Hij was vader van
   a. *Trijntje Hendriks de Grijns,* test. *2* April 1674, † vóór 15 April 1674.
   b. *Teuntje Hendriks de Grijns* (gehuwd met *Cornelis N.N.),* † vóór *2* April 1674, moeder van *Jan, Dirk, Niesken* en *Lysken Cornelissen. Niesken* had twee zonen *Hendrik* en *Jan Stoffelsen; Lysken* was moeder van een dochter *Teuntje Willemsen.*
   c. *Peter,* volgt onder IIa.
   d. *Jenneke Hendriks de Grijns,* † *vóór 2* April 1674.
   e. *Jan,* volgt onder IIb.

IIa. *Peter Hendriks de Grijns,* † vóór 2 April 1674. Hij was vader van:
   a. *Gauken Piefers de Grijns,* † na 26 Jan. 1687 (ongehuwd).
   b. *Anneke Pieters de Grijns,* † na 24 Sept. 1672, maar vermoedelijk vóór 2 April 1674 (ongehuwd).
   c. *Gijsbert,* volgt onder IIIa.

IIIa. *Gijsbert Pieterse de Grijns,* † vóór 2 April 1674. Hij was vader van twee kinderen, o.a.:
   a. *Claesje Gijsberfs de Grijns,* tr. vóór *26* Jan. 1687 *Chtistiaen Groenouwe.*

IIb. *Jan Hendriksen de Grijns,* † vóór 2 April 1674: vader van:
   a. *Arien Jansen Pij 1.*
   b. *Johannes,* volgt onder IIIb.

IIIb. *Johannes Jansz. (de) Grijns,* † nà *26 Nov. 1699:* tr. *Pietertje (Peterke) Heymens (van) Mierlo,* † nà *31* Juli 1728.
Uit dit huwelijk:
a. *Mensje Grijns,* ged. Leerdam (Herv.) 12 Nov. 1693.
b. *Maeyken Jans de Grijns,* † *6* Maart 1722-12 Oct. 1727; tr. *Reinier Piefers van Gent,* schipper op Zeeland, wonende te Leerdam, † nà 12 Oct. 1727. Zij hadden een zoon *Johannes van Gent,* in 1727 nog minderjarig, en een zwager *Aarnout de Wit,* mr. timmerman te Vianen.
c. *Anneke Jans de Grijns,* tr. vóór *26* Jan. 1687 *Hendrick Samuels van Buuren.* Of was zij een dochter van IIb?
d. *Jan Grijns,* † nà *31* Juli 1728.

Op grond van de doop- en trouwboeken van Leerdam stelde ik voorts de volgende fragment-genealogie samen:

IIIc. *Arien* (of *Adriaen) Jansen (de) Grijns,* tr. vóór 17 Maart 1677 (testament) *Jenneke* (of *Jannetge*) *Cornelis (Cessel).*
Uit dit huwelijk:
1. *Jan Ariens Grijns,* ged. Leerdam 1 April 1677.
2. *Cornelis,* volgt onder IV.

IV. *Cornelis Grijns,* ged. Leerdam 15 April 1688, † nà 8 Jan. 1769, tr. Leerdam 2 Aug. 1716 *Heiltje Rigt,* ged. Leerdam 3 Oct. 1699, † vóór 3 Nov. 1741, dr. van *Frans Dirksz.* en *Catharina Camp (Trijntje Kamp).*
Uit dit huwelijk:
1. *François (Frans) (de) Grijns,* ged. Leerdam 10 Oct. 1718, bakker te Leerdam, † nà 8 Jan. 1769 (testament).
2. *Arien Grijns,* ged. Leerdam 13 Nov. 1720, vermoedelijk jong overl.
3. *Jan,* volgt onder V.
4. *Arien Grijns* (tweeling met no. 3), ged. Leerdam 28 Maart 1723, † nà 3 Aug. 1781.
5. *Janigje Grijns,* ged. Leerdam 10 Juni 1725: tr. *Steven Drooglever.*
6. *Heylken Grijns,* † vóór *28* Oct. 1760; tr. *Jacobus Eyserman* (of *Yzerman).*

V. *Jan Grijns,* ged. Leerdam 28 Maart 1723, broodbakker aldaar, † Leerdam nà 23 Jan. 1798; tr. Leerdam 30 Juni 1745 *Cafharina Nieuwenhuysen,* ged. 's-Gravenhage 21 Dec. 1721, † Leerdam nà 23 Jan. 1798, dr. van *Jan* en *Willemina Rigt* [1]).
Uit dit huwelijk:
1. *Jan Grijns,* † Leerdam 2 Jan. 1832, als. wedr. van C. *E. Saaymans.*
2. *Cornelis,* volgt onder VI.
3. een innocente dochter, † nà 23 Jan. 1798.

VI. *Cornelis Grijns,* ged. Leerdam 6 Jan. 1751, eigenaar ener glasblazerij te Leerdam, † ald. 16 Jan. 1830; tr. Acquoy 12 April 1772 *Geertruy de Leeuw,* ged. Culemborg 7 Mei 1749, † Leerdam 13 Maart, 1841, dr. van *Floris en Cornelia Middelkoop* [2]).

[1]) ***Jan*** *Nieuwenhuysen,* geb. Doetinchem ± 1680 (ouders onbekend), † 's-Gravenhage Oct. 1757, tr. ald. (Hoogduitse kerk) 1 Maart 1716 *Willemina Rigt,* ged. Leerdam 13 Maart 1689, dr. van *Frans Dirksz.* en ***Catharina*** Camw.

[2]) *Floris* de *Leeuw,* ged. Schoonrewoerd 13 Juni 1715 (zn. van Teunis Cornelissen en Geertje Cornelissen Cool), begr. ald. 28 Maart 1783, tr. Schoonremoerd 26 Aug. 1741 *Cornelia* ***Middelkoop,*** ged. ald. ***17*** Sept. 1719, begr. ald. 1 Maart 1797, dr. van *Herbert Huybertse* en ***Lysbeth*** *Ariens* den ***Hertogh.***

Uit dit huwelijk o.a.:
1. *Jan Cornelisz. Grijns.*
2. *Frans Arie,* volgt onder VII.

VII. *Frans Arie Grijns,* ged. Leerdam 17 Nov. 1776, † ald. 30 Sept. 1814; tr. Leerdam 3 Nov. 1805 *Abigael Appeldoorn,* ged. Rotterdam 21 Sept. 1783, dr. van *Pieter Gijsberfsz.* en *Neeltje Bronkhorst* [3]).
Uit dit huwelijk o.a :
1. *Geertruida Cornelia Grijns,* geb. Schoonrewoerd 17 April 1808, ged. Zijderveld 24 April 1808, † Swellendam (Kaap de Goede Hoop) 19 Juni 1864, echtgenote van *Anfoine Guillaume de Graaff,* apotheker te Gorinchem.

Voor een kwartierstaat worden nadere gegevens gezocht over de voorouders van *Arien Jansen* (de) *Grijns* en *Jannetje Cornelisdr. Cessel.* (IIIc). Was hij identiek met *Arien Jansen Pijl,* de zoon van *Jan Hendriksz. de Grijns* (IIb)?
Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Hartsuiker. (LXXI, 133). De inventaris van het archief van Meppel door S. Gratama vermeldt verschillende leden van dit geslacht en wel: nr. 425: 10 Mrt 1515 *Claes Hartsuker,* gildemr. van St. Anthonisaltaar te Meppel; nr. 349a: 3 Dec. 1537 *Johan Harfsuiker* c.ux.; nr. 414: 22 Oct. 1545 *Jan Harsuecker* treedt te Meppel als getuige op; de inventaris Ambtenaren en Particulieren vermeldt in regest nr. 83 op 23 April 1559 *Kornelys Harsuker* te Meppel.

Een *Johan van Rijdderinckhoff* was diener ende amptman der Heeren Deecken ende Capitel der kercke van Sunte Peters binnen Utrecht van haer goederen in Drenthe over de jaren 1597 tot 1603; Juni 1608 is *Johannes Ridderingshoff,* keurnoot te Meppel (inv. arch. Meppel nr. 189).
Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

van **Hees-Troy(en).** Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van *Louis van Hees,* chirurgijn en schepen van Hedel, † ald. 1728 en van zijn derde echtgenote *Johanna Troy (en).* Zij huwden te Hedel 30 Sept. 1694. Hun zoon *Jan van Hees,* in 1743 o.a. schepen van Hedel, voerde als wapen volgens mededeling van de Heer Muschart: „drie vairpalen en in een schildhoofd rechts een ster: helmteken kop en hals van een draak of mogelijk adelaar". Rietstap Arm. Général vermeldt een wapen *van Heese,* Gueldre: de gu. à trois pals de vair; au chef d'or.
Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Houtwipper-van **Borselen.** Hoe luidden de kwartieren van *Margaretha Houtwipper,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 5 Mei 1715, dr. van *Pieter* en *Aagje van Borselen,* en echtgenote van *Arnoldus Budding* (ged. Veenendaal 16 Aug. 1696, zn. van *Simon* en *Lysbefh Boonsaayer).* Zij huwden te Veenendaal 29 Jan. 1736. Hun dochter *Sara Budding* (*1739-1794)* tr. 1761 notaris *Jan van Dam* te Utrecht (1731—1806).
Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Camp (Kamp). Voor een kwartierstaat worden nadere gegevens gezocht over de (voor)ouders van *Cafharina Camp (Trijntje Kamp) Jurriaansdr.,* in 1688 wonende te Leiden, en toen op 13 Mei 1688 te Leerdam gehuwd met *Frans Dirksz.*

3) Pieter *Gijsbertsz.* ***Appeldoorn,*** ged. Rotterdam 20 Juni 1751, timmerman, † ald. 6 Oct. 1826 (zn. van *Gijsbert Pietersz.* en *Susanna Freser* (of *Vreeser*), tr. Rotterdam 21 Mei 1776 *Neeltje Bronkhorst,* geb. Zijderveld 2 Febr. (ged. ald. 11 Febr.) 1742, † Rotterdam 9 Mei 1824, dr. van Jan Jansen en Maria *Willemsen* **Tukker.**

Rigt, geb. Leerdam ± 1660, bakker ald., zn. van *Dirck Gijsbertsz.* (bakker en schepen te Leerdam, † na 11 Nov. 1700) en *Heyltje Fransdr. Broeder.*

Velp **(G.)** . MR. W. DE VRIES.

Cool-Leenders. Bestond er verwantschap (en zo ja, welke?) tussen *Geerlof Florissen Cool,* begr. Schoonrewoerd 3 Juni 1737, ald. gehuwd op 20 Aug. 1684 met *Marrigje Leenders,* geb. Alblasserdam, begr. Schoonrewoerd 24 Sept. 1738, dr. van . . . ...? en de familie *Cool,* waarvan ik de volgende fragment-genealogie samenstelde:

1. *Cornelis Teunisz. Cool,* † vóór 29 Dec. 1651, tr. *Willempje Claes,* † (vóór 20) Nov. 1673.

II. *Teunis Cornelisz. Cool,* wonende „op den Heuvel" onder Schoonrewoerd, † 7 Jan.-Oct. 1673; tr. *Geertruyd* (of *Geerken*) *Teunis,* † na 3 Febr. 1678, dr. van *Teunis* ..... en.....

111. *Cornelis Teunisz. Cool,* woonde „op den Heuvel" te Schoonrewoerd, waar hij met zijn vrouw 9 Oct. 1675 op belijdenis lidmaat werd van de Herv. Gemeente, begr. Schoonrewoerd 14 Maart 173 1; tr. *Griefje Fransdr.,* begr. Schoonrewoerd 31 Dec. 1731, dr. van *Frans* ..... en .....

Zij waren ouders van o.a.:

a. *Geertje Cornelissen Cool,* ged. Schoonrewoerd 23 Jan, 1687, begr. ald. 25 Aug. 1763: tr. Acquoy 4 Maart 1714 *Teunis Cornelisz. de Leeuw,* ged. Schoonrewoerd 7 Aug. 1689, schepen van Acquoy (o.a. in 1745), zn. van *Cornelis Jansz.*[1]) en *Teuntje Teunis.*

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Meijer-Proot. (LXXI, 229). Aan de hand van de doop- en trouwboeken van de Ned. Herv. gemeente te Schiermonnikoog, beginnende resp. 1718 en 1719, kan voor *Jeppe Meijer* de volgende kwartierstaat worden opgesteld.

1. *Jeppe Meijer,* geb. 2 Febr. 1794, ged. 23 Febr. d.a.v.:

Ouders:

2. *Jacob Tammes Meijer,* ged. 29 Sept. 1748, tr. (ondertr. 14 Mei 1779) 13 Juni d.a.v.
3. *Janke Jeppes Carsf (Karst),* ged. 13 Febr. 1757;

Grootouders:

4. *Tamme Jacobs Meijer,* ged. 30 Maart 1721, tr. 7 Jan. 1748
5. *Auckje (Aucktijen) Freriks Koster,* ged. 19 Aug. 1725;
6. *Jeppe Pyters Karst (Carst),* ged. 12 Mei 1726, tr. (ondertr. 21 April 1755) 23 Mei d.a.v.
7. *Fenne (Fennegjen, Fennegien) Edes,* ged. 20 Mei 1736.

Overgrotouders:

8. *Jacob Remts,* tr.
9. .....
10. *Freerck Geerts Koster,* tr. (ondertr. 20 Jan. 1720)
11. *Grytje Arjens;*
12. *Pytter Jacobs,* tr. (ondertr. 23 Jan. 1723)
13. *Jancke Jeppes;*
14. *Ede Paulus,* tr. (ondertr. 6 Aug. 1727)
15. *Engeling (Engelyna) Jans (en),* van Westerby (?).

Een vluchtig onderzoek in de Burgerlijke Stand en het Oud-Rechterlijk Archief leverde nog het volgende op:

[1]) *Cornelis Jansz.* **de** *Leeuw* was een zoon van *Jan Willemsz.* de *Leeuw* (wonende in 1658 aan de Diefdijk onder Schoonrewoerd. en een kleinzoon van *Willem Ottensz. de Leeuw* († vóór 10 Nov. 1652) en diens tweede vrouw *Marycke Ariens Hartich* of *Hartog* († *na 10* Nov. *1652*). *Marycke* had een broer *Geerlof Ariens Hartich.*

Jacob Tammes Meijer (2) zee-kapitein, burgemeester (1806), maire (1813), † Schiermonnikoog 18 Nov. 1835, oud 87 jaar.

Freerck (Freerk, Frerik) Koster (10) en zijn dochter *Aukfien Freerks (5)* worden 16 Jan. 1754 veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan de zetschipper op het schip van wijlen *Tamme Jacobs* (4), omstreeks Allerheiligen 1753 binnen tijds naar Amsterdam verkocht. Hij wordt genoemd als burgemeester in 1755, 1756, 1758 en 1759. Een door hem ingediende vordering wegens schade en wanlevering aan zijn huis wordt 15 Jan. 1760 gedeeltelijk toegewezen.

Jeppe Piefers Carsf (6) compareert q.q. 4 Jan. 1758 ten rechtsdage, als zijnde belast met het visiteren van maten en gewichten van winkeliers op het eiland. Een vordering wegens bergloon wordt hem 30 Dec. 1767 ontzegd. Hij compareert in 1766 en 1772 q.q. als duinmayer ten rechtsdage i.v.m. door hem geconstateerde stroperijen van konijnen. Hij wordt genoemd als burgemeester in 1781 en 1782.

Leeuwarden. IR. CH.C. VAN DER VLIS.

Middelkoop. Welke was de herkomst van *Herbert Huyberfse Middelkoop,* begr. Schoonrewcerd 31 Maart 1741 of 20 Juli 1748, die 6 Maart 1706 te Leerdam ondertr. (attestatie werd verleend naar Schoonrewoerd) met *Lysbeth Ariense* (of *Aertse) den Hertogh,* ged. Schoonrewoerd 11 Aug. 1678 als dochter van *Arien* (of *Aert*) *Geerlofse den Hertogh* (ook genoemd *Arien Geerlofsen Hartog),* ouderling te Schoonrewoerd, en *Neeltje Huiberts (van) Mierlo?* Hij is niet geboren in Schoonrewoerd.

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

(van) Mierlo. Wie waren de voorouders van *Neeltje Huiberts (van) Mierlo,* die vóór Juni 1672 huwde met *Arien* (of *Aert*) *Geerlofsen (den) Harfog* (of *Herfogh),* ouderling te Schoonrewoerd, zn. van *Geerlof Ariensen Hartich* († 1664-1667) en *Neelken Hendrickse* († nà 27 Maart 1665)? Was zij wellicht een dochter van *Huybert Heymansz. van Mierlo.* in 1633 wonende te Schoonrewoerd, maar later te Leerdam, en *Lysbeth Gerrits Creyt* (gehuwd Schoonrewoerd 28 Febr. 1633)?

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

de Rie. Wie waren de voorouders van *Hilligje Jans de Rie* (dr. van *Jan Roelofsz. de Rie,* schepen van Benschop (1690—'94; '97, 1700—'01), burgemr. ald. 1694/5, en 1698)), gehuwd met *Cornelis Jansz. Appeldoorn,* †1709—1718, metselaar te Benschop. Hun zoon *Pieter Cornelisz. Appeldoorn,* ged. Benschop 26 April 1696, tr. *Jannigje Gijsberts van Capelle,* ged. Bcnschop 25 Juni 1693, dr. van *Gijsbert Wouters van Capel(le),* schoenmaker te Benschop. † ald. Mei 1719 en *Machtelfje Gerrits Groenevelt,* † in of na 1723. Uit dit huwelijk sproot een zoon *Gijsbert Pietersz. Appeldoorn.*

Behoorde tot deze familie *De Rie* ook *Adriaenfje Jans de Rie,* huisvrouw van *Gerrit Gerritsz. Rietveld,* en zuster van *Cornelis Jansz. de Rie, Jan Jansz. de Rie* († vóór 29 Jan. 1666), *Roelof Jansz. de Rie* en *Sytje Jans de Rie* (gehuwd met Frans Hackert), allen genoemd in een testament van voornoemde Adriaentje, op 29 Jan. 1666 verleden voor schepenen van Leerdam, en waarbij zij o.a. een legaat vermaakte aan de armen van Lexmond?

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Riedel-Halder. Op 26 Sept. 1780 tr. extraordinair in de Nieuwe Kerk te Delft *Jan Fredrik Riedel,* jm. van Delft, Luijtenant in 't Corps Artillerije van den Generaal Majoor

Martsfeldt, Guarnisoen houdende te Nijmeegen, en *Adriana Halder,* jd. mede de Delft.

Alle inlichtingen over ascendenten en descendenten van dit echtpaar zijn welkom.

Enschede. H. LOURENS.

Rollema. (LXXI, 231). *Grietje Rollema,* geb. Sneek 21 Febr. 1823. is een dochter van *Pieter (Pyter) Jentjes Rollema,* die tr. Sneek (ondertr. N.H. kerk ald. 22 Mei 1808) *Antje Lieuwes de Vries.*

Pieter Jentjes Rollema, geb. Sneek 10 Oct. 1786, ged. N.H. kerk ald. 26 Oct. d.a.v., van beroep timmerman, is een zoon van *Jentje Heerkes Rollema,* die tr. Sneek (ondertr. N.H. kerk ald. 18 Dec. 1784) *Angeniske Pytters Augustinus. Antje Lieuwes de Vries* is omstreeks 1784 geboren.

Leeuwarden. *IR.* CH. C. VAN DER VLIS.

Schouten-Valck. Te Hoorn tr. (geref. int. ald. 3 Oct. 1682) *Jan Sijbrantsz. Schouten,* jm. van Enckhuysen en ald. won. (met att. van zijn oom) en *Claesje Jans Valck,* jd. van Hoorn, won. op de Vulderswael (met haar moeder *Jannetje Reijniers).* Vermoedelijk werd zij geref. ged. te Hoorn dd. 12 Oct. 1664 als *Claesie,* dr. van *Jan IJbrands* en begr. te Hoorn Gr. Kerk (graf van *Jacobus van Beeck)* dd. 7 Sept. 1719 als *Klaes Jans Valck.*

Uit een acte van bekendheid dd. 31 Jan. 1693 (Nots. Jan Munt te Hoorn) blijkt, dat *Jan Schouten)* in het leste van het jaar 1687 voor opper-chirurgijn ten dienste der O.I.C. ter Kamer Hoorn is uitgevaren met het schip Honsholredijk en niet meer is teruggekomen, want op 7 Jan. 1693 hertr. C. *J. Valck* te Hoorn (geref.) met *Jacobus van Beeck,* wedr. van *Eefje (Eva) Brouwers.*

Uit het huwelijk *Schouten-Valck* werden twee kinderen geboren, beide genoemd in de acte van bekendheid, nl.:

1. *Aeghje (Aagje) Schouten),* geref. ged. Hoorn 3 Oct. 1683, † vóór 5 Oct. 1720, tr. Hoorn (geref.) 20 Febr. 1707, als jd. won. te Hoorn in de Kerkstraat, *Pieter Hellingwerf(f),* jm. van Hoorn, won. op 't West, uit welk huwelijk 6 kinderen:
   a. *Jan* (tr. le *Trijntje Pereboom:* tr. 2e *Sara Maria van der Gronden);* b. *Berbertje* (begr. 1 Maart 1709); c. *Barbertje* (tr. *Klaas Hermansz. Jager)* ; d. *Claes;* e. *Adriaen;* f. *Claas* (op 7 Dec. 1714 en 5 Jan. 1717 werd een kind begr.) Hij hertr. Hoorn (geref.) 20 Oct. 1720 *Marijtje Tasman.*
2. *Jan Schouten,* geref. ged. Hoorn 9 Maart 1687, verder niets bekend.

Wel komt er een *Jan Schouten (Schoutten)* te Hoorn voor, overl. als ondercoopman op 't O.I. Comp. Schip 't Hoff d' Uno dd. 20 Dec. 1748 blijkens acte verleden voor Nots. Jacob van Beek te Hoorn dd. 11 Jan. 1751, doch uit niets blijkt, dat deze Jan Schouten identiek is met de zoon van Claesje Jans Valck uit haar eerste huwelijk.

Laatstgenoemde *Jan Schouten* tr. Hoorn („in huys") 28 Oct. 1729 *Trijntje Willems Edam,* † Hoorn, begr. Gr. Kerk 12 Juli 1742, weduwe (met 3 dochters: *Marijtje, Jannetje* en *Trijntje Slaij*) van *Gerrit Cornelisz. Slaij (Sleij, Slij).* Bij de intekening was zijn get. de Heer *Jacob Benningbroek* en haar get. haar vader.

Hij hertr. Hoorn (huw. voorw. Nots. C. Blauw te Hoorn dd. 9 Aug. 1743) *Jannetje Roelands Schipper,* † Hoorn, begr. Gr. Kerk 1 Febr. 1757, wed. met één zoon *Michiel de Reus* van *Michiel de Reus,* in leven grootschipper O.I.C.

Uit het le huw.: *Willem Schouten,* geb. ca. 1742 tr. le Hoorn (geref.) 26 Febr. 1758, als jm. won. te Hoorn, *Juydikje van de Ronde,* jd. won. te Hoorn, waarbij als zijn get. zijn aangehuwde broeder *Reijnier van Beek* (getr. met *Marijtje Slaij*); tr. 2e Edam 12 Juni 1763 *Willemina* (bij de doopinschr. van haar kinderen te Edam „*Welmoet*" genaamd) *Reijntjes,* jd. won. te Edam. Te oordelen naar de namen van de kinderen was zij verm. een dochter van *Frans Jansz. Reijntjes* en *Claesje Hermannusdr. Stapert. (Zie* ook Gens Nostra 1954, bl. 117.)

Gaarne houd ik mij aanbevolen voor nadere gegevens over de eerstgenoemde *Jan Schouten.*

Enschede. H. LOURENS.

Schukking-Gestema. Nadere gegevens gevraagd over de volgende echtparen: *Elisabeth Meesters,* tr. 1° Koekange 24 Mei 1697 *Warner Roelof Schukking,* chirurgijn te Rolde (mogelijk een zoon van Ds. *Anthoni Schukking* en *Vreda van Keppel Fox* te Koekange); tr. 2° Beilen (procl. Steenwijk) Maart 1708 *Simon Gestema,* ged. Steenwijk 22 Aug. 1688, zn. van *Douwe Symens Gestema* en *Greetje Hermens Wagter.* Zij woonde in 1708 als weduwe te Beilen, in Aug. 1710 in Steenwijk en in 1720 wederom in Beilen.

Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

van Voorst. (LXXI, 134-136, 232). Ik kan het volgende mededelen:

ad IIa. *Gillis van Voorst.* In de protocollen van het ambt Bergh, dl. 1674-1681, wordt vermeld op 3 Nov. 1675 *Jelis van Voorst* en *Helena Cremers,* zijn vrouw. Mogelijk is dit dezelfde Gillis (Jelis) met een tweede vrouw.

2. *Christina van Voorst* tr. Arnhem 17 Juli 1680 met *Barend van der Hoop.*

ad IIb. *Hendrik van Voorst,* tr. *Chr. Jansdr. Leenders.* Behalve de in N.L. 1941, k. 408 vermelde zoon Dr. *Ameldonck van Voorst,* geb. Emmerik 1656/57, zijn mij de volgende kinderen bekend:

Leendert van Voorst, geb. te Emmerik (?) 14 Jan. 1662 die 18 Dec. 1685 te Zeddam trouwt met *Derksen Utselman,* geb. ?, † 4 Sept. 1702 (Opgave van Mevr. C. J. Siertsema-Heuvelink). (Hun dochter *Barbara* tr. *Jan van Voorst* IIIb.)

en

Abraham van Voorst, die als zoon van de leraar *Hendrik van Voorst* vermeld wordt in een brief van Hendrick ten Cate, diaken der doopsgez. gemeente te Amsterdam, d.d. 9 Jan. 1693 over enige moeilijkheden in de afgifte ener attestatie, door Abraham en zijn huisvrouw aangevraagd (Inventaris der Archiefstukken berustende bij de Ver. Doopsgez. Gemeente te Amsterdam, Tweede Stuk le Afd., 1884, blz. 398.)

In dezelfde Inventaris, 2e Stuk, 2e Afd., blz. 161 is vermeld onder nr. 861: „18-6-1672 Verhaal van het voorgevallene tusschen *Hendrik van Voorst,* leeraar te Emmerik en een doctor van de Sorbonne, tot hem gezonden door koning Lodewijk XIV, 16 blz. 4°".

Driebergen. W. WIJNAENDTS VAN RESANDT JR.

Onbekend wapen. Op een mansportret door Nicolaas Maes (1632-1693) komt voor het volgende wapen: „In azuur een linker schuinbalk van keel, beladen met drie gouden voorwerpen (kroezen?)".

Wie voerde(n) dit wapen?

's-Gravenhage, L. Q. BAKKER.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De tak van het geslacht Van Teylingen in India, Ceylon en Java, door W. Wijnaendts van Resandt †. — Allianties tussen de huizen Limburg en Almelo, door A. L. Hulshoff. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot, de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, Wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 9 | LXXIe Jaargang | September 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

R. ANGERHAUSEN . . . . . (22a) *Rheinberg/Rhld. Rheinstrasse 53.*

MR. P. A. L. VAN OGTROP . . . . . *Blaricum. Bussumseweg 2.*

DR. J. D. DE ROOCK . . . . . *'s-Gravenhage. Stadhoudersplantsoen 212.*

Adreswijzigingen:

J. A. F. S. VAN ALPHEN . . . . . *Londen N.* **20.** *„Beam-Ends" (The Priory) Totteridge.*

DR. E. A. B. J. TEN BRINK . . . . . *'s-Gravenhage, Parkstraat 67a.*

DR. J. N. VAN DEN ENDE . . . . . *'s-Gravenhage. Fuutlaan 8a.*

M. D. HAGA . . . . . *Leiden. Pieterskerkhof 26.*

A. C. NIEUWENHUIJZEN KRUSEMAN . . . . Terneuzen. *Julianastraat 12.*

L. J. MALHERBE . . . . . *Noorden* (Z.H.) *Vlietpark 4.*

PROF. MR. W. F. PRINS . . . . . *Utrecht. Haagstraat 5.*

MR. J. L. RIJNDORP . . . . . *Hattem. Novaliweg C 270/I.*

L. F. SCHEURLEER . . . . . *Velp (G.). Rembrandtlaan* 13.

MR. F. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST *Wassenaar. Bloemcamplaan* 4.

MR. A. N. Baron DE VOS VAN STEENWIJK . *Amsterdam. CS.-Marine Hr. Ms. Piet Hein.*

Bij het bestuur is bericht ontvangen, dat de *verzameling „Ernst von Oidtman"*, d.w.z. een zeer belangrijke historische collectie, bijeengebracht door ons vroegere corresponderende lid Dr. phil. h.c. Ernst von Oidtman, zonder verliezen door de oorlog is gekomen en aanwezig is in de „Universitäts- und Stadtbibliothek" te Keulen. De directeur van deze bibliotheek, Albertus Magnus Platz te Keulen, is bereid vragen met behulp van deze verzameling te beantwoorden.

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 3 Juli 1954 in de Nederlands Hervormde Kerk te 's-Heerenberg,

Aanwezig: het erelid Jhr. H. Trip en de gewone leden: Mejuffrouw Th. J. van Alff, G. C. Ansoul, D. van Baalen, Mr. F. J. J. Besier, Mejuffrouw P. Beydals, G. W. L. Baron van Boetzelaer, B. H. Boissevain, Mevrouw A. C. Boogaard-Bosch, Jhr. Mr. E. N. de Brauw, Mr. M. J. R. de Bruyn van Melis- en Mariekerke, Mr. J. H. Bybau, A. Baron Calkoen, Jhr. Mr. Dr. Th. W. C. Calkoen, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, A. L. Carstens, J. G. F. Charisius, Mevrouw Th. Kappeyne van de Coppello-van Panhuys, Mevrouw P. J. Crommelin-Waller, Mr. F. Daniëls, Ir. C. M. R. Davidson, A. B. Dull, Ir. W. C. Engelen, Mr. Th. Enklaar, B. van der Feen de Lille, C. D. Goudappel, H. 's Graeuwen, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, 1. J. Ham, W. F. del Campo Hartman, A. C. Baron van Heerdt, J. J. van Helsdingen, J. E. J. Hemmes, Mevrouw E. v. d. Heyden-Terwindt, G. A. A. van Hilst, Mr. F. A. Holleman, Mr. H. L. L. van Hoogenhuyze, F. van Hoogstraten, Mevrouw J. Thomassen à Thuessink van der Hoop-Knottenbelt, Mr. Dr. M. P. Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren,

J. G. F. M. G. Baron van Hövell tot Westerflier, Jhr. Mr. F. H. van Kinschot, Jhr. G. H. A. van Kinschot van Nieuwland, L. M. J. Kneppelhout van Sterkenburg, Mr. P. R. Tak Labrijn, Mevrouw T. van Lennep-v. d. Heijden, Mr. G. J. de Lint, H. Lourens, Jhr. Mr. Dr. A. J. C. Rethaan Macaré, H. C. de Man, A. van der Marel, J. V. van Marken, S. W. Melchior, Mr. Dr. B. van der Mersch, B. J. J. ter Meulen, J. Sibinga Mulder, G. Haitsma Mulier, Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, H. 'W. Prillevitz, Mr. J. J. B. Bosch ridder van Rosenthal, W. A. van Rijn, Mr. E. R. van Eibergen Santhagens van Lunenburg, Dr. H. P. Schaap, S. J. Schermer, Mr. A. P. van Schilfgaarde, A. C. Schotte, Mevrouw L. P. v. d. Clooster barones Sloet tot Everlo, Mr. H. J. Steenbergen, Mr. A. W. L. Talma Stheeman, Mejuffrouw G. C. Telders, Ir, J. H. Telders, Mevrouw J. P. Telders-de Fremery, Mr. J. J. L. Temminck, Mevrouw A. M. D. van Linden Tol-Sieger, C. F. van Linden Tol, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Dr. A. J. van de Ven, G. J. Vermaat, Mr. P. C. E. Vollgraff, Mr. K. J. H, M. Weve, Jonkvrouwe J. M. van Asch van Wijck.

1. Te 14 uur opent de *voorzitter* de vergadering met een hartelijk woord van welkom aan alle aanwezigen, in het bijzonder aan Dr. J. H. van Heek, die zo welwillend was ons na de vergadering te ontvangen op Huis Bergh. De voorzitter dankt verder de pastoor van 's-Heerenberg, die de klokken liet luiden bij onze aankomst en het kerkbestuur van de Nederlands Hervormde Kerk voor het ter beschikking stellen van het gebouw.

2. Er is bericht ontvangen van Mr. F. P. Th. Rohling van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en 'Wetenschappen, dat deze door andere bezigheden tot zijn spijt verhinderd is de vergadering bij te wonen.

3. De notulen van de algemene vergadering d.d. 21 November 1953 worden onveranderd goedgekeurd.

4. Dc *secretaris* leest het jaarverslag 1953 voor, dat eveneens wordt goedgekeurd.

5. De commissie tot nazien van de rekening 'van de penningmeester, bestaande uit Mr. T. J. Naudin ten Cate en Mr. L. W. Sluyterman van Loo zonden bericht, dat zij de rekening hebben nagezien en in orde bevonden. Hierop wordt de penningmeester décharge verleend onder dankbetuiging voor zijn beheer. Ook brengt de *voorzitter* dank aan de commissie, die de boeken heeft nagezien.

6, *Mr. A. P. van Schilfgaarde* doet enige mededelingen over het bezoek aan Huis Bergh.

7. Het voorstel van het bestuur de contributie met ingang van 1 Januari 1955 vast te stellen op ƒ 7,50 voor leden tot 21 jaar, op ƒ 10,— voor leden tot 25 jaar en op ƒ 15,— voor leden boven 25 jaar, wordt na enige discussie aangenomen. Hierbij wijst *Dr. H. P. Schaap* erop, dat juist ouderen zwaarder zijn belast en dus voor een gereduceerde contributie in aanmerking komen. Het bestuur zal dit nader overwegen.

8. De secretaris wordt bij acclamatie herkozen.

9. De *voorzitter* deelt mede, dat de financiële toesta van ons Genootschap niet rooskleurig is, doch dat het bestuur ten deze diligent is. Verwacht mag worden een verhoging van de rijkssubsidie met ƒ 1000,—. Daardoor zal in 1955 het evenwicht tussen inkomsten en uitgaven hersteld zijn. Gehoopt wordt, dat een andere organisatie nog voor dit jaar zal bijspringen.

Mr. M. P. Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren verneemt uit het jaarverslag, dat de groep Zuid-Holland weinig levenskrachtig is. Hij vermoedt, dat dit komt doordat de verzamelingen van ons Genootschap zich in *Den* Haag 'bevinden, waardoor de leden daar contact houden. Hij wekt echter allen op de groep Zuid-Holland te steunen.

De *voorzitter* heet de inmiddels binnengekomen burgemeester van Bergh en Mevrouw de Leeuw van harte welkom.

De heer *A. van der Marel* merkt op, dat het Amsterdamse archief de 18de eeuwse doopfiches niet ter beschikking stelt en leges eist van bezoekers, die gegevens uit deze fiches vragen. Hij acht dit beschamend voor Amsterdam en een anachronisme+ De *voorzitfer* deelt mede, dat inzage van doopboeken zelf wettelijk kosteloos kan geschieden, doch dat de fiches gemaakt zijn door de gemeente Amsterdam zelf, die voor raadpleging van deze fiches leges heft, Het bestuur zal nader overwegen, of hier iets aan te doen valt. Daar in Leiden hetzelfde gebeurt, wordt de aanwezige burgemeester van Leiden op dit punt gewezen.'

Dr. A. J. van de Ven merkt op, dat enkele jaargangen van het Maandblad uitverkocht zijn, Hij acht het gewenst fotocopieen daarvan ter beschikking te stellen.

De heer *L. M. J. Kneppelhout van Sterkenburg* bepleit opnieuw de buigings-n te herstellen, waarop de *voorzitter* mededeelt, dat de leden vrij zijn in hun publicaties in het Maandblad al of niet deze n te gebruiken.

Ir. O. Z. van Sandick verzoekt het Maandblad opengesneden te verzenden. De *voorzitter* zegt toe dit te zullen overwegen.

Dr. H. P. Schaap vraagt of al iets nader bekend is over de adoptie, waarop *Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tof Pannerden* antwoordt, dat de indiening van het wetsontwerp is te verwachten en onze volle aandacht zal hebben. Er zal voor worden zorggedragen, dat hierover een artikel in het Maandblad verschijnt.

De heer *J. E. J. Hemmes* vraagt of het niet mogelijk is het bureau op Zaterdagmiddag open te stellen, waarop de *voorzitter* antwoordt, dat toen het bureau open was er praktisch niemand kwam. Thans kan men echter van te voren de boeken, die men wenst in te zien aanvragen, waarop deze bij het Alg. Rijksarchief worden gedeponeerd, dat wèl op Zaterdagmiddag open is.

Hierna houdt *Mr. A. P. van Schilfgaarde* een interessante inleiding voor het bezoek aan Huis Bergh, waarvoor de *voorzitter* hem dank zegt.

Dr. J. H. van Heek vertelt daarna iets over de praehistorie van Montferland en zijn ijzertijdbevolking en uit zijn grote waardering voor het werk van Mr. A. P. van Schilfgaarde over de historie van het Huis Bergh. Hij verwelkomt van harte het Genootschap, waarvoor de *voorziffer* hem ten zeerste dank brengt.

De vergadering werd voorafgegaan door een bezoek aan huize Babberich, waar het Genootschap werd ontvangen door de Heer en Mevrouw de Nerée tot Babberich-Regout en de belangwekkende inventaris van dit huis met de talrijke familieportretten werd bezichtigd. Daarna werd de Byvanck bezichtigd.

Vervolgens vond een koffietafel plaats in restaurant Montferland, terwijl na de vergadering de Heer en Mevrouw van Heek-van Wulfften Palthe de deelnemers ontvingen in het prachtige Huis Bergh met zijn fraaie kunstcollecties, in hoofdzaak uit de Middeleeuwen.

Tenslotte vond een gezamenlijk diner plaats in restaurant Riche-National te Arnhem.

Jaarverslag 1953.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat de genealogische belangstelling in ons land steeds toeneemt. Zo mag ook in ons Genootschap van een opgewekt verenigingsleven gesproken worden. Dit blijkt zowel uit de grote deelneming aan onze vorige vergaderingen en onze excursie als uit de vele inzendingen voor het Maand- en het Bijblad, terwijl ook in de gewestelijke groepen veel interessante voordrachten werden gehouden, welke belangstelling trokken. Slechts de groep Zuid-Holland, waaraan de onlangs afgetreden voorzitter, de Heer J. P. de Man, zovele jaren zijn beste krachten heeft gewijd, leidt een kwijnend bestaan. Het bestuur zoekt naar wegen deze groep tot nieuw leven te wekken.

Het bestuur van het Genootschap onderging een belangrijke verandering, doordat Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland als voorzitter is afgetreden. Het verheugt het bestuur echter, dat de heer Beelaerts, die in de najaarsvergadering tot ere-voorzitter van het bestuur werd benoemd, als zodanig nog geregeld de bestuursvergaderingen bijwoont, zodat nog steeds van zijn zo zeer gewaardeerde kennis en voorlichting profijt wordt getrokken. Tot zijn opvolger werd verkozen Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, tot dusverre onder-voorzitter van het Genootschap. In zijn plaats werd tot bestuurslid benoemd Mr. F. Daniëls.

Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland,
Ere-Voorzitter van het bestuur,
Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, Voorzitter,
Ir. C. M. R. Davidson, Secretaris,
A. Baron Calkoen, Penningmeester,
Mr. A. P. van Schilfgaarde,
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg,
Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden,
W. F. del Campo Hartman,
Mr. F. Daniëls.

Het ledental van het Genootschap bedroeg per 31 December 1953 5 ereleden (1952: 5), 9 corresponderende leden (1952: 9), 871 gewone leden (1952: 847), 62 abonné's (1952: 54): voorts stond het Genootschap op die datum in ruilverkeer met 104 binnen- en buitenlandse instellingen (1952: 89).

De zomervergadering werd gehouden op 27 Juni in het Gemeenlandshuis van het Hoogheemraadschap van Rijnland te Leiden. Ons lid Mr. S. J. Fockema Andreae deelde interessante gegevens mede over het Gemeenlandshuis en wees op de grote betekenis van de daar aanwezige archivalia voor het genealogisch onderzoek. Na afloop toonde de burgemeester van Leiden, ons lid Jhr. Mr. F. H. van Kinschot, het Stadhuis, waarna in ,,Het Gulden Vlies" de gemeenschappelijke koffiemaaltijd plaats vond. Des middags werden onder leiding van ons lid de heer E. Pelinck enkele hofjes in Leiden bezichtigd, met als slot een bezoek aan het Stedelijk Museum ,,De Lakenhal", waar het Gemeentebestuur een ontvangst aanbood.

De najaarsvergadering mocht zich in een uitzonderlijke belangstelling verheugen. Deze vond plaats in het gebouw van de Eerste Kamer der Staten-Generaal op 21 November, terwijl na afloop de collecties van de Hoge Raad van Adel bezichtigd werden. Op deze vergadering hield ons bestuurslid, Mr. A. P. van Schilfgaarde, een voordracht over ,,W. A. Baron van Spaen", van wie voor een belangrijk deel deze collecties afkomstig zijn, Ons lid Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis- van Mariekerke, secretaris van de Hoge Raad van Adel, gaf een overzicht van de historie van dit college en leidde het bezoek aan de collecties in. Beide voordrachten werden met grote belangstelling aangehoord. Een ieder, die deze vergadering in haar zo historische omgeving, gevolgd door de tentoonstelling van de unieke collecties van de Hoge Raad van Adel, heeft bijgewoond, zal erkennen, dat dit een zeer bijzondere bijeenkomst is geweest.

Dit jaar herdacht ons erelid, de heer R. T. Muschart, zijn tachtigste verjaardag, waarbij ons Genootschap zijn gelukwensen overbracht en blijk gaf van zijn grote waardering en dankbaarheid voor al hetgeen hij voor het Genootschap, de heraldiek en de genealogie in het algemeen heeft verricht.

Helaas heeft het Genootschap dit verslagjaar twee oud-bestuursleden te betreuren. Op 29 Januari overleed Dr. L. H. N. Bosch ridder van Rosenthal, die gedurende enkele jaren zitting had in ons bestuur. Op 24 December 1953 overleed de heer H. J. A. van Son, die jarenlang het secretariaat van ons Genootschap op voorbeeldige wijze heeft gevoerd.

Helaas kan de financiële toestand in 1953 niet rooskleurig worden genoemd. Het tekort over dit jaar beloopt n.l. ƒ 1183.33. De kosten van uitgifte van het Maandblad waren ƒ 6812,17 en overschreden die van 1952 dus met ruim ƒ 500,—. De post salarissen bedroeg, met inbegrip van sociale lasten? ƒ 4183,64; huur perceel Bleyenburg, kosten bureau en bibliotheek maakten een bedrag uit van ƒ 1841,04. Voor aankoop van boeken en handschriften, abonnementen en bindionen werd besteed ƒ 995,37. De post bindlonen (ƒ 355,40) was over 1953 uitzonderlijk hoog, doordat een nog uit de oorlogsjaren daterende hoeveelheid bindwerk dringend om verzorging vroeg.

In verschillende werkzaamheden was achterstand ontstaan, zodat het bestuur genoodzaakt was een deel van de inventarisatie van de belangrijke schenkingen, welke het Genootschap in de laatste jaren zijn ten deel gevallen, alsmede sndere werkzaamheden, op te dragen aan derden, De hieraan verbonden kosten bedroegen ƒ 1397,74.

De stijging, welke de post contributies vertoonde, was niet voldoende om de extra-uitgaven op te 'vangen. Het laat zich aanzien dat, mede door de algemene stijging der prijzen, de rekening over 1954 ook een nadelig saldo zal aanwijzen.

Met erkentelijkheid wordt wederom gewag gemaakt van een Rijkssubsidie ten bedrage van ƒ 500,—.

Het Maandblad ,,De Nederlandsche Leeuw" verscheen in 1953 met 424 kolommen; een uitbreiding, vergeleken bij het in 1952 bereikte aantal van 384.

Ondanks deze uitbreiding werd de achterstand in het publiceren van de ingezonden kopy slechts in geringe mate verkleind en moet nog steeds veel geduld gevraagd worden van de inzenders van artikelen.

De heraldische artikelen-serie ,,Foutieve wapens en namen in diverse bronnen" werd door het erelid R. T. Muschart voortgezet. Van degenen, die velen aan zich verplichtten door hunne beantwoording der in de rubriek ,,Vragen en antwoorden" gestelde vragen willen wij in het bijzonder noemen de heren W. Wijnaendts van Resandt (sindsdien overleden) en W. A. Wijburg Jr. Aan hen en aan de overige medewerkers van het Maandblad willen wij hierbij gaarne onze dank betuigen voor hetgeen door hen voor het Maandblad werd gedaan.

De heer G. C. Helbers kwam in het afgelopen jaar welhaast met het tweede deel van het onder zijn redactie staande Bijblad gereed.

Mejuffrouw W. E. Smelt heeft naast verschillende andere werkzaamheden voor ons Genootschap ook de samenstelling van het register op jaargang **1953** van het Maandblad verzorgd.

Wat de aanwinsten van de bibliotheek aangaat, deze omvatten het afgelopen verenigingsjaar 166 nummers, hetgeen vergeleken bij het jaar **1952** ruim **70** nummers meer is. 'Voor een belangrijk deel is dit te danken aan de activiteit van onze bibliothecaresse, Mej. Th. J. van Alff. Zowel door schenking en aankoop alsmede als recensie-exemplaar zijn deze aanwinsten, die men in ons Maandblad vermeld kan vinden, verkregen. Dat ook buiten de kring van de leden belangstelling voor het Genootschap levend is, moge daaruit blijken, dat door verscheidene niet-leden in binnen- en buitenland boekwerken enz. ten geschenke zijn aangeboden.

Het contact met het buitenland is door ruilverkeer met 15 verwante instellingen uitgebreid.

De kartotheek op de litteratuur, dus op boekwerken en tijdschriften, is met enige duizenden fiches toegenomen. Niet alleen de Nederlandse, doch evenzeer de buitenlandse litteratuur wordt hierin verwerkt. Het belang van deze verzameling fiches moge bekend worden verondersteld.

Het aantal bezoeken is evenals het aantal uitleningen dit jaar iets teruggelopen: 449 maal zijn de verzamelingen van het Genootschap bij een persoonlijk bezoek geraadpleegd, terwijl 229 personen en instellingen gedrukte werken uit de Bibliotheek hebben geleend.

In tegenstelling met bovenvermelde, zij het ook geringe daling. moge met voldoening worden vastgesteld, dat de correspondentie van de afdeling „Bibliotheek" met 20% is vermeerderd, terwijl het aantal bij de Inlichtingendienst ingekomen verzoeken om genealogische en heraldische inlichtingen met 50% is toegenomen. Vele dezer verzoeken konden min of meer naar wens uit de ons ter beschikking staande bronnen worden beantwoord. Voor de oplossing van de tot ons Genootschap gerichte heraldische vragen zijn wij bijzondere dank verschuldigd aan ons erelid de heer R. T. Muschart, op wie wij nimmer tevergeefs een beroep deden.

De Afdeling Familie-archieven ontving het archief van wijlen het oud-bestuurslid de heer W. J. J. C. Bijleveld in bewaring. De kleinere archieven, welke in eigendom of in bewaring werden verworven, vindt men in de Staat van Aanwinsten in het Maandblad opgesomd.

Door bemiddeling van ons Genootschap droeg Prof. Dr. S. P. Engelbrecht te Pretoria aan ons lid G. Roosegaarde Bisschop enige archiefstukken over, afkomstig van een naar Zuid-Afrika geëmigreerde tak van die familie.

Mejuffrouw W. E. Smelt nam in Juni 1953 in opdracht van Jhr. P. H. A. Martini Buys de ordening en beschrijving ter hand van zijn uitgebreide familie-archief, afkomstig van het kasteel Loenersloot, dat sedert 1946 bij gedeelten aan ons Genootschap in bewaring is gegeven.

Ook de Afdeling Handschriften verwierf weder verscheidene welkome aanwinsten, zoals het restant van de zeer belangwekkende collectie Vermast, geschonken door de weduwe van ons betreurd medelid Dr. P. G. F. H. M. A. Vermast en de genealogie van de Franse familie Pot en het wellicht daaruit gesproten Nederlandse geslacht van der Pot. Voor de verdere door schenking, aankoop of afschrijving verworven manuscript-genealogieën zie men de publicaties van aanwinsten in het Maandblad.

De Afdeling Zegels en Wapenafbeeldingen werd verrijkt met een uitgebreide verzameling achttiende en negentiende-

eeuwsche zegelafdrukken in lak, in alphabetische volgorde opgeplakt, geschonken door de erven van Jhr. Mr. H. J. H. Stoop.

Tweemaal in de loop van dit jaar werd de medewerking van ons Genootschap ingeroepen bij de organisatie van een tentoonstelling, Ter gelegenheid van de vacantieweek der vakorganisaties, welke 25 Juli begon, richtte ons lid de heer D. van Baalen, Gemeentearchivaris van Maassluis, in een school aldaar een historisch-heraldische tentoonstelling in, welke meer dan 4600 bezoekers trok. In het Prinsenhof te Delft opende de pas-opgetreden Voorzitter van ons Genootschap, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel op 22 December 1953 een door de Directeur van dit Museum, de heer D. H. G. Bolten, georganiseerde expositie „Het Blazoen", welke tot 1 Maart 1954 heeft geduurd en terecht in onze kring sterk de aandacht heeft getrokken. De leden van het Genootschap werden in de gelegenheid gesteld op Zaterdag 13 Februari de tentoonstelling te bezoeken onder de deskundige leiding van onze archivaris, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, terwijl ook de Genealogische Sociëteit te Zeist en enkele leden van de Groep Gelderland daarheen een excursie maakten. Naar beide exposities heeft ons Genootschap een niet-onaanzienlijk aantal boeken, handschriften en voorwerpen ingezonden.

Een persconferentie, 20 November 1953 des avonds door het bestuurslid Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden ten burele van ons Genootschap gehouden, met het doel aan het werk van ons Genootschap in ruimer kring bekendheid te geven, leverde een paar aardige couranten-artikelen op. Brieven, nadien bij het Bureau binnengekomen, getuigden ervan, dat hierdoor inderdaad belangstelling is gewekt.

Een mededeling in l'Intermédiaire, bulletin bimestriel du Service de Centralisation des études généalogiques et démographiques de Belgique, van November 1953 over de Fiches-collectie Obreen, welke sedert 1950 te onzent berust en waarvan een groot deel in België blijkt bekend te staan als „Fonds Lefèvre", gaf aanleiding tot een levendige correspondentie met Belgische onderzoekers op het gebied der genealogie. De rijkdom van onze verzamelingen kwam daarbij eens te meer aan het daglicht.

Een woord van dank aan de dames van het bureau voor het vele werk, dat zij in 1953 hebben verricht, mag niet ontbreken.

Met opgewektheid gaan wij het nieuwe jaar tegemoet.

Genealogie in de wetgeving+

Adoptie,

Een inleidend woord van het bestuur.

Het is mede op aandrang van de leden van ons Genootschap, dat het bestuur Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht heeft verzocht voor het Maandblad een artikel te schrijven over het belangrijke wetsontwerp betreffende de adoptie, dat de Regering onlangs bij de Staten-Generaal heeft ingediend.

Op **6** April van dit jaar schreef de eminente jurist Prof. Dr. E. M. Meyers in zijn brief aan H.M. de Koningin, waarbij hij een belangrijk deel van het nieuw door hem ontworpen Burgelijk Wetboek aanbood:

> Voor de onderwerpen adoptie en stichtingen zijn door de ondergetekende ook ontwerpen opgesteld. Daarover heeft overleg plaats gehad ten aanzien van de adoptie met vertegenwoordigers van het Ministerie van Justitie, van de F.I.O.M. en van de Vereniging van

pleegouders, ten aanzien van de stichtingen met notaris A. M. Vroom te Amsterdam. Deze ontwerpen zijn opgenomen in het ontwerp van ondergetekende, maar ter kennis van de Minister van Justitie gebracht, die de ontwerpen heeft doen benutten voor de opstelling van Regeringsontwerpen.

Inmiddels zijn beide Regeringsontwerpen bij de Staten-Generaal ingediend. Het bestuur van het Genootschap heeft die bestudeerd en kwam daarbij tot de conclusie, dat het wenselijk zou zijn meer in het bijzonder met betrekking tot de adoptie de meningsvorming in ons Genootschap te stimuleren en constructieve critiek ter kennis van de leden van de Staten-Generaal te brengen. Het bestuur prijst zich gelukkig, dat ons lid Mr. Maris daartoe een inleidend scherpzinnig artikel heeft willen schrijven. Overdrukken hiervan zullen de leden van de Staten-Generaal thans worden toegezonden.

Het bestuur is van gevoelen, dat de vraag, of al dan niet een wettelijke regeling van de adoptie in de zin van het thans ingediende wetsontwerp wenselijk en nodig is, beantwoord behoort te worden vanuit motieven van kinderbescherming en andere overwegingen van levensbeschouwelijke en maatschappelijke aard. Waar het voor ons Genootschap vooral om gaat is de vraag of de uitwerking van het wetsontwerp zodanig is, dat daartegen vanuit het oogpunt van de genealogie en familiekunde geen bezwaar kan worden gemaakt. Op dit punt is het bestuur allerminst gerust. De schrijver wijst op de vele onzekerheden welke het wetsontwerp schept en gaat in op enige specifieke moeilijkheden.

Een punt, waarvoor het bestuur de aandacht vraagt, is de bescherming van de belangen van de verwanten van de adoptiefouders. Het wetsontwerp verlangt alleen, dat in het verzoekschrift tot adoptieverklaring vier verwanten, zoveel mogelijk twee van iedere zijde, worden vermeld. Het is te verwachten, dat degenen die een kind willen adopteren bij de keuze van die verwanten zich tevoren verzekeren van de instemmende houding van die verwanten en degenen die bezwaren zullen hebben onvermeld laten. De rechtbank is niet verplicht een van de verwanten te horen en heeft ook niet de opdracht de belangen van eventuele verwanten in ogenschouw te nemen. De familieleden van de adopterenden hebben niet het recht zich in de procedure partij te stellen, noch hebben een recht van beroep. Toch zijn de belangen van de familie veelal groot. De familienaam kan door adoptie ten schande worden gemaakt. Het is voor allerlei familieschikkingen niet onbelangrijk of een oudste linie zich voortzet of niet. De meer stoffelijke belangen in verband met het erfrecht zullen duidelijk zijn. Daarnaast staat, dat de verwanten veelal de juiste personen zijn om de rechtbank voor te lichten over het milieu waarin het kind definitief zal worden opgenomen. De regeling is thans zo, dat zelfs een adoptie door het gezin van een broer of zuster kan geschieden zonder dat men er iets van merkt. Het enige wat waarneembaar is, dat er een vreemd kind in dat gezin minstens drie jaar moet worden opgevoed. De regeling -- liever: het gebrek aan regeling -- staat in schrille tegenstelling tot die betreffende naamsverandering en wettiging. In het B.W., zoals het thans luidt, en in het ontwerp van Prof. Meyers zijn in die gevallen wel waarborgen voor de verwanten opgenomen. Hun belangen in geval van adoptie zijn veel groter, maar de waarborgen ontbreken!

Met deze inleidende woorden moge het bestuur de aandacht van de leden van het Genootschap vragen voor het wetsontwerp 3530 en het hieronder volgende artikel van Mr. Maris.

MET BESTUUR.

Van adoptie.

§ 1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft in haar zitting 1952-1953, 2846 no. 6, zonder hoofdelijke stemming de conclusie aanvaard:

> „Adoptie in beperkte vorm en met de nodige waar-
> „borgen omkleed, verdient aanbeveling".

In aansluiting hierop is bij Koninklijke Boodschap van 12 Juli 1954 aan de Staten-Generaal ter overweging aangeboden een ontwerp van wet:

> „tot invoering van de mogelijkheid van adoptie".

Men kent adoptie als een vanouds ingeburgerde instelling van familieleven. Door de eeuwen heen bestaat het gebruik, om vreemde kinderen als eigen aan te nemen en op te voeden. De vrijheid, om het aangenomen kind ook de eigen geslachtsnaam te geven, ging verloren bij de invoering van de burgerlijke stand, en is thans beperkt door het vereiste van 's Konings toestemming (artikel 63 B.W.). Artikel 63 B.W. wordt zelfs naarstig gehanteerd voor het voeren van een arbitrair adoptiebeleid door de overheid. Ook overigens laat de Nederlandse wet zich bereids met adoptie in door de bijzondere aandacht gewijd aan kinderen, die bij pleegouders worden grootgebracht.

Er is dan ook geen wet voor nodig, tot — zoals het in de Koninklijke Boodschap verluidt — invoering van de mogelijkheid van adoptie. Wel kan er sprake zijn van een verdere wettelijke regeling. De voorgestelde wet houdt niet anders in.

Adoptie strookt met het algemeen gedeeld gevoelen van naastenliefde ten aanzien van pleegkinderen, en wij juichen de conclusie van onze Tweede Kamer van ganser harte toe. Tegen de vorm van adoptie, welke in het wetsontwerp wordt vooraestaan, moeten echter bezwaren rijzen: het ontwerp streeft de conclusie der Kamer bovendien voorbij.

§ 2. De voorgestelde adoptie is onherroepelijk. Wij kunnen dit gevolg niet verenigen met de grondrechten van de mens. Aan een kind, dat van zijn bloedeigen ouders overgaat naar adoptiefouders. behoort een zelfbeschikkingsrecht toe te komen, zodra het de leeftijd van het oordeel des onderscheids bereikt heeft. Dit klemt temeer, omdat de geadopteerde de wenselijkheid der adoptie hoogst persoonlijk zal beoordelen, volgens geheel andere maatstaven, dan die artikel 344i lid 2 voor adoptie wil stellen. Het bloed kruipt nu eenmaal, waar het niet gaan kan.

Volgens de memorie van toelichting kan de Minister van Justitie

> „zich nauwelijks voorstellen, welke betekenis een wet-
> „telijke regeling der adoptie voor Nederland zou heb-
> „ben, als dit element (de onherroepelijkheid. M.) zou
> „ontbreken".

Dit argument lijkt ons van zoveel lagere orde dan een 'grondrecht van de mens, dat daarmede de onherroepelijke adoptie niet gerechtvaardigd mag worden.

De onherroepelijkheid is in het ontwerp zelfs zó strak volgehouden, dat in een herhaalde adoptie niet wordt voorzien.

Men leze met name artikel 344 1 lid 2 en de voorschriften van rechtspleging inzake adoptie. Kenlijk heeft de ontwerper niet bedacht, dat redenen voor adoptie zich zeer wel andermaal kunnen voordoen, bijvoorbeeld door overlijden van de adoptief-ouders. Het zou weinig barmhartig zijn, om dan de kinderen van een nieuwe adoptie verstoken te laten,

§ 3. Artikel 344 1 (nieuw) B.W. bepaalt bondig:

„Door adoptie verkrijgt de geadopteerde de staat van „wettig kind van de adoptief-ouders".

Dit betelcent, dat men in de toekomst volgens de Nederlandse wet de staat van wettig kind op twee wijzen kan verkrijgen:

a. door geboorte.
b. door adoptie.

Naar Nederlands recht bereidt echter genoemd artikel 344 1 geen gelijkstelling tussen deze twee categorieën. Immers op een kind, dat wettig is door afstamming, zijn de bepalingen van blcedverwantxhap en zwagerschap niet toepasselijk krachtens zijn staat van wettigheid, maar, ingevolge artikelen 345-352 B.W., krachtens zijn geboorte. *Toekenning van de staat van wettig kind bij adoptie brengt mitsdien, zonder meer, generlei wettelijke verwantschap teweeg met de adoptief-familie.*

In het ontwerp en in de memorie van toelichting wordt wel gesproken van een adoptief-verwantschap, maar deze is in onze wetgeving rechtens geen verwantschap. Aanschouwelijk voorgesteld, krijgt men de volgende rechtsfiguren:

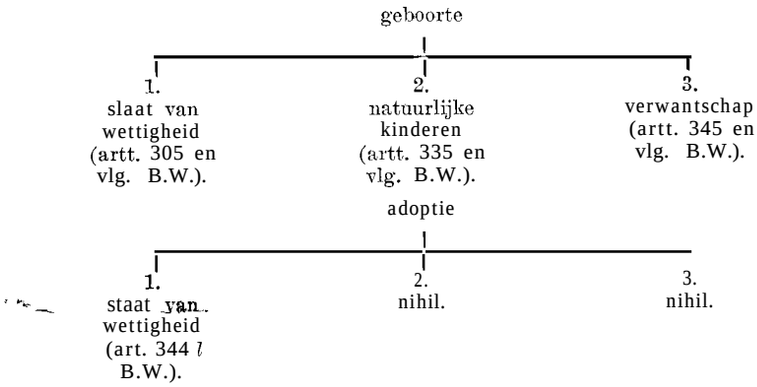

De verknocchtheid tussen staat van wettig kind en verwantschap, voortspruitend uit de gemeenschappelijke grondslag van geboorte, ontbreekt bij adoptie: zodat de geadopteerde in het rechtsverkeer met zijn adoptief-familie blijft uitgeschakeld. daar waar de wet verwantschap vereist. Evenzo mutatis mutandis in het strafrecht (o.a. zedendelicten).

In overeenstemming met dit stelsel kondigt de Minister een afzonderlijk ontwerp aan tot wijziging van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap:

„ter bevordering van de gezinseenheid op dit stuk".

Verder wordt in artikel 62a B W. „wettige..." vervangen door „wettige, geadopteerde.. .", waardoor de geadopteerde de geslachtsnaam zal dragen van de adoptiefvader.

Het bevreemdt hierna, dat de Minister in strijd met dat stelsel, bij punt 6 der memorie van toelichting, een alimentatieplicht aanneemt van een geadopteerde jegens adoptief-verwanten in de opgaande lijn, ofschoon deze plicht krachtens artikel 463 B.W. afhankelijk is van bloedverwantschap. Ook oordeelt de Minister de bepalingen van erfrecht, hoewel die haar grond hoofdzakelijk in bloedverwantschap vinden, bij de adoptief-betrekking van toepassing.

Deze beschouwingen maken weer de indruk, alsof de ontwerper van de wet hier meent, dat het verlenen van „de staat van wettig kind" aan de adoptiefbetrekking de inhoud van verwantschap vermag te geven, Dit ware een misvatting, zoals boven uiteengezet, en bovendien een onverklaarbare tegenstrijdigheid in de memorie van toelichting!

Nog merkwaardiger lijkt ons de toelichting op artikel 344 l B.W., in het bijzonder de opmerking:

„In tal van bepalingen, ook buiten het personen-, „familie- en erfrecht, verbindt de wet consequenties „aan zekere verwantschapsverhoudingen. De vraag „rijst in hoeverre deze verhoudingen voor de toepassing „dier bepalingen moeten worden geacht door adoptie „te worden geschapen en verbroken. Het antwoord „moet voor elke bepaling in haar ratio worden ge-„vonden".

Volgens onze opvatting doet deze vraag zich niet voor, omdat de adoptie alleen wijziging brengt in de burgerlijke betrekkingen en niet in de rechtens relevante verwantschap. Afgezien hiervan, roept een vraag, waarvoor, volgens de memorie van toelichting, het antwoord telkens in de ratio van een wetsbepaling gezocht moet worden, een huiveringwekkende rechtsonzekerheid op, welke adoptie weinig aanlokkelijk zou maken!

Een bron van onverkwikkelijke geschillen in de adoptief-familie!

Al deze tegenstrijdigheden en onzekerheden wekken het vermoeden, dat de ontwerper eigenlijk wel bedoeld heeft, om sommige consequenties — o.a. erfrecht, alimentatieplicht —, die de wet verbindt aan zekere verwantschapsverhoudingen, toe te kennen bij adoptie, maar er niet in geslaagd is een duidelijke keuze te formuleren.

Men komt met het etiket „staat van wettig kind" voor adoptie niet uit.

Het gebruik van deze term oordelen wij hier trouwens misplaatst. Immers de verknochtheid van „staat van wettig kind" en „verwantschap" is zó van natuurlijke zedelijke orde, dat scheiding van deze begrippen te gekunsteld is, en zelfs de ontwerper dezer wet parten schijnt te hebben gespeeld, zoals wij boven meenden vast te stellen. De *redactie van het voorgestelde artikel 344 l schenkt het leven aan een gedenatureerde wettigheid, verwekt door een juridieke inseminati: dit is geen gezonde adoptie, maar valse schijn, en, volgens ons persoonlijk gevoelen, een profanatie.*

Wij zouden in de tekst van artikel 344 1 de woorden „staat van wettig kind..." willen vervangen door een nuchtere opsomming van wetsartikelen, die bij adoptie toepasselijk worden.

§ 4. Op een drietal facetten van het ontwerp willen wij in het bijzonder ingaan voor de lezers van dit Maandblad.

A. De troonopvolging.

De Minister acht het op bloedverwantschap steunend erfrecht van toepassing bij adoptie. In deze sfeer ligt ook artikel 10 der Grondwet:

„De Kroon der Nederlanden is en blijft opgedragen „aan Zijne Majesteit Willem Frederik, Prins van „Oranje-Nassau, om door Hem en Zijn wettige na-„komelingen te worden bezeten erfelijk, overeenkom-„stig de navolgende bepalingen".

Aan een gezin van het Koninklijk Huis kan het voorrecht van adoptie — zowel het aannemen als het afstaan van een kind — niet worden ontzegd, en het wetsontwerp maakt ten deze ook geen voorbehoud. De rechter, die over adoptie beslist, komt nu zeggenschap toe in de orde van troonopvolging. Hier zien wij strijd met de Grondwet, onder meer met de artikelen 18 en 19, die de beslissing voorbehouden aan de Staten-Generaal.

B. De adeldom.

Artikel 67 der Grondwet luidt:

„De Koning verleent adeldom".

In het Nederlands adelsrecht ligt de ratio voor vererving van adel in de combinatie van verwantschap en van burgerlijke betrekkingen van vader op zoon: het Koninklijk Besluit van 13 Februari 1815 Stbl. 15 over de voorregten van den Adelstand spreekt uitdrukkelijk van „de wettige afstammelingen".

Hoe nu? Zal de rechter door het instituut van adoptie de beschikking krijgen over het grondwettelijk prerogatief des Konings?

Voorts rijst de vraag, welke gevolgen adoptie teweeg brengt ten aanzien van een adellijke titel. Er zal, ons inziens, een keuze gemaakt moeten worden tussen oplossingen, die ons geen van allen voldoen. Het wetsontwerp biedt geen oplossing. Wij stellen de volgende vraagpunten:

1. Mr. Dr. Xaverius X., vader van	Baron Y., adoptief-vader van
↓	
Jan X., wordt door adoptie:	Jan Baron Y., òf Jan Y.?
2. Baron Y., vader van	Mr. Dr. Xaverius X, adoptief-vader van
↓	
Piet Baron Y., wordt door adoptie:	Piet X., of Piet Baron X.?

3. Zal een titel, overgaande bij recht van eerstgeboorte, toevallen aan een adoptief-zoon. met voorbijgaan van de naast gekwalificeerde bloedverwant? Welke anciënniteit verkrijgt de adoptief-zoon in het adoptief-gezin? Zàl een titel, overgaande bij recht van eerstgeboorte, waarvan de titularis zelf geadopteerd wordt, van deze worden afgeleid in de oorspronkelijke familie, en, zo ja, reeds bij diens adoptie, of pas bij diens dood?

N.B. Een meer algemeen vraagpunt raakt de kwestie, of een adoptief-kind als legitimaris aanspraak heeft op familieportretten, archieven e.d. uit de adoptief-familie, met voorbijgaan van bloedverwanten.

C. De genealogie.

Voor de geslachtkunde moet men vaststellen, of het geadopteerde kind

a. zijn bloedeigen familie voortzet, of

b. het geslacht zijner adoptief-familie voortzet, dan wel

c. de stamvader van een nieuw geslacht zal zijn.

De tweeledige maatstaf in de genealogie is de *wettige afstamming*. Ook na de invoering van het wetsontwerp inzake adoptie blijft van kracht artikel 316 B.W.:.

„De *afstamming* van wettige kinderen wordt bewezen door de akten van geboorten, in de registers van de burgerlijke stand ingeschreven".

Voor het element *„afstamming"* behoudt de geboorte-akte ook na adoptie dus haar rechtskracht. Ten aanzien van het element *„wettig"* wordt het kind door adoptie formeel ingelijfd bij de adoptief-familie krachtens artikel 344 *l* (nieuw). Volgens voormelde wetsbepalingen is een geadopteerd kind enerzijds niet meer een *wettige* afstammeling uit het geslacht zijner bloedverwanten, en, anderzijds, geen wettige *afstammeling* uit zijn adoptief-familie. Rest dus voor de geadopteerde de genealogische kwaliteit van stamvader van een nieuw geslacht. Met deze ongelukkige kwaliteit is reeds het „natuurlijk" kind belast.

Laat ons hopen op een verhelderend overleg tussen de Kroon en de Staten-Generaal over het hier besproken wetsontwerp inzake adoptie. Het probleem van het pleegkind verdient de overheidszorg, waarvan de met zo bekwame spoed ingediende Koninklijke Boodschap getuigt.

Afstamming en nakomelingen van Ds. Isaäc Junius Frz.

door J. DE LOOS-HAAXMAN.

I. *Franchoys de Jonge*, notaris publick [1]) in 's-Gravenhage, kocht te zamen met zijn huisvrouw *Lijntgen van Hulssen* op 31 Mei 1593 een huis met een klein huisje er naast in de Spuistraat N.z. Zijn kindskinderen en erfgenamen verkopen in 1638 twee huizen in deze straat met de zelfde belendingen als het huis en het huisje van 1593 hadden [2]). Uit de opsomming der erven blijkt, dat zoons van de notaris Franchoys de Jonge waren: *Cornelis de Jonge*, gehuwd met *Elisabeth van der Tocht*, welke vrouw in 1638 nog in leven was; Ds. *Isaäc Junius* en *Paulus de Jonge*, griffier en secretaris van Prins Maurits, allen in 1638 overleden. [3]).

Paulus was gehuwd geweest met *Geertruyt Schouten* (ondertrouw 9 Dec. 1618, 's-Gravenhaae). Hij testeert 13 Mei 1620 (Prot. Notaris Lenaert Ketting Jacobsz., fol. 76), zij twee dagen later (fol. 77) bij de zelfde notaris, voorts opnieuw als weduwe op 30 Aug. 1625 en 2 Sept. 1625 (codicil)', eveneens bij Notaris Ketting (Morren, Die Haghe 1902, p. 406 en 407). Hii kocht in 1623 een buitenwoning aan de Broeksloot te Voorburg, Vlijenburch, oorspronkelijk een bouwhuis met twaalf morgen land. Paulus overleed omstreeks 1625. Zijn vrouw hertrouwde in 1632 met *Leonard Casembroof.* Zij stierf in 1640 en Vlijenburgh werd 7 Jan. 1641 door de erfgenamen overgedragen [4]) aan Reynier Casembroot.

[1]) Hij was een der notarissen, die in 's-Gravenhage resideerden, zonder dat hun acte van admissie in het register van het Hof was ingeschreven. Zie Th. Morren: „De Haagsche Notarissen", Die Haghe 1902, p. 375.

[2]) Transportacte 12 Mei 1638, No. 431, f° 249v Alg. Rijks-Archief. Ten Noorden Matheus Gerritss., kokermaker, ten Oosten Barent Barentss., ten Zuiden de heerstraat, ten Westen het kleine huis van de verkopers „heden opgedragen aan Lucas van Baten". Het huis werd verkocht aan Hendrick Spiesemaer, goudsmid, voor *f* 1.000,— en een schuldbrief van *f* 2.750,—. Het tweede huis werd verkocht aan Lucas van Baten, Spaanse stoelendraaier, voor *f* 400,— en een schuldbrief van *f* 1.600,— en de beleningen waren: ten Noorden de schuur van het huis „heden opgedragen aan Hendrick Spiesemaer", ten Oosten voorn. Hendrick Spiesemaer, ten Zuiden de heerstraat, ten Westen de erfgenamen van Minnekens, bode van de Staten van Holland. Een huisnaam komt niet in do actes voor.

[3]) *„Leonardt* Casembroot, vervangende *Jacob Schouten* voochden van Smoeders wegen van *Pauwels de Jonge*, zoon van wijlen heer *Pauwels de* Jonge, in sijn leven Griffier van Zijn Hoocheyt, geprocreert bij mede wijlen Jo. *Geertruyt Schouten*, ende Ds. Abrahamus *Junius* Predicant tot nootdorp voor hemselven, vervangende sijnen broeder *Davidt Junius* Pwdikant tot Hemert, voochden van 'svaders zijde, mitsgaders *Deonijs Spranghuysen*, Predicant tot Delft, ende *Michiel Baelde*, coopman aldaar, als vooehden van de onmondige naergelaten kinderen van wijlen Ds. *Isaacus Junius* in sijn leven Predicant tot Delft voorsz., ende *Elisabeth van* der Tocht als moeder ende boedelhoudster van hare naergelaten kinderen geprocreert bij *Cornelis* de Jonge, 't samen kintskinderen ende erffgenamen van *Francois* de *Jonge Zn.*".

[4]) A. W. Vink, „Voorburgsche Buitenplaatsen", Die Haghe 1903, p. *268.* Zie ook „Het Huis Vliënburg te Voorburg" door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, Die Haghe Jaarboek 1934.

De zoon van *Paulus en Geerfruyf Schouten, Pauwels de Jonge* of *Paulus de Jongh,* ondertrouwde *20 Mei* 1640 als j.m. uit Den Haag met *Elisabeth van Wijck,* j.d. wonende in Utrecht. Zij huwden waarschijnlijk in Den Haag, want in het aanteken-, tevens huwelijksregister der Gereformeerde Kerk in Utrecht staat aangetekend, dat de 24ste attestatie is gegeven aan *Poulus d'Jonge* en *Elisabeth van Wijck* o m ,,buyten te trouwen, mits betalende het verval voor de diaconije daar toe staende".

12 December 1640 werd hun mutueel testament verleden bij Notaris G. Vastert met zijn schoonouders *Jacob van Asch van Wijck* en *Elisabeth Uuyfhen Engh* als universele erfgenamen. Reeds in 1643 overleed Paulus. Op *27 Nov.* werd hij in de Dom in Utrecht overluid en op 4 Dec. werd zijn begrafenis in de Catharijnekerk aangegeven. Hij had geen kinderen.

Elisabeth hertrouwde in dezelfde kerk op 17 Febr. 1645 met Jor *Hugo Diderick Ruysch (fof Waeyesfeyn).* De nalatenschap van *Paulus de Jonge* was toen nog niet afgehandeld. Die van Ds. *Isaäc Junius* evenmin, want 3 Maart 1648 begaven Adriaen van der Block, notaris, als administrerende de boedel en de goederen van de predikant Ds. *Isaäc Junius,* en Ds. *Abraham Junius,* zijn zoon, zich naar Utrecht ,,omme de penningen te becomen uyt den boel van Paulus de Jong ofte Jacob van Wijck, vracht ende teercosten betaelt de somme van dertich guldens negen stuvers", (Archief Delftse 'Weeskamer B 974, Alg. R.A.) [5]).

Van de zonen van Franchoys de Jonge is *Isaäc* degene, om wie dit onderzoek is begonnen, en *Paulus* degene, die het bewijs der afstamming van Franchoys, de Haagse notaris, bevestigde [6]).

In een midden-18de eeuws familiedocument in mijn bezit wordt Isaäc *Junius,* de predikant, een zoon genoemd uit het eerste der 4 huwelijken van *Franciscus du Jon* [7]) *Dionisiuszn,* geb. te Bourges in 1545 en in Leiden in 1602 aan de pest gestorven. Hij was er hoogleraar in de theologie geweest vanaf 1592. Ook de Delftse notaris-genealoog Mr. Willem van der Lely [8]) meende, dat de predikant Isaäc *Junius een* zoon van de Leidse hoogleraar was. In de Navorscher van 1896 nam de marineofficier *Jan H. Junius,* die een genealogie van zijn geslacht samenstelde en daarvoor ook de Delftse registers had geraadpleegd, dit eveneens aan.

Echter in de Navorscher van 1897 reeds neemt hij de afstamming voor Isaäc van Franciscus Dionzn. terug en publiceert hij de ondertrouwinschrijving van het eerste huwelijk van de predikant, in 1607 te Leiden voltrokken. Isaäc werd toen ,,geassisteerd met *Franchoys de Jonge,* sijn vader". Niettemin werd nog aan een vergissing gedacht. Had hier misschien ,,broeder" moeten staan?

Ook W. M. C. Regt [9]) noemt Isaäc Prof. Franciscus' zoon, doch voegt eraan toe, dat hij in de Ned. Leeuw XXXIX genoemd wordt Johannes' zoon (du Jonc, Gouverneur van Vlissingen), en bij De Bie en Loosjes [10]) ,,nog anders". Deze laatsten verwerpen Franciscus en noemen eveneens Franchoys als vader.

Doch er leefde in mijn familie een sterke traditie aangaande deze afstamming, waarschijnlijk ook gevoed door de inderdaad merkwaardige omstandigheid, dat zich onder de familieportretten een beeltenis in olieverf bevond van pl.m. 1580, waarvan werd aangenomen, dat het Franciscus voorstelde, zonder dat men bekend was met de onmiskenbare gelijkenis van dit portret met de beeltenis van de hoogleraar in de Universiteitsbibliotheek in Leiden. Een onderzoek lag dus voor de hand.

Het familiedocument neemt als stamvader aan *Wilhelm du Jon,* Heer van Bossardinière bij Issoudun, Le Berry. Hij nam deel aan de veldtocht naar Navarre en werd wegens bewezen diensten in de adelstand verheven. Hij had drie zoons. De jongste, *Dionisius,* was Raad des Konings in Bourges en kreeg 5 dochters en 4 zoons, onder wie *Franciscus* [11]).

Franciscus huwde vier maal. *Isaäc* zou uit het eerste huwelijk met *Agnes de Meef* zijn geboren. Deze echter stierf reeds in 1576 en liet zeer waarschijnlijk geen kinderen na. De tweede vrouw, *Elisabeth van den Corput,* die met haar ouders bij de nadering van Alva in 1567 uit Breda naar Westfalen vluchtte, trouwde in 1578 met *Franciscus,* toen professor in de theologie in Heidelberg. Zij stierf in 1587 [12]) en nog in hetzelfde jaar ging *Franciscus du Jon* een nieuwe verbintenis aan met *Johanna l'Hermite.* In pl.m. 1586 was intussen *Isaäc* in 's-Gravenhage geboren.

Franciscus verloor zijn derde vrouw in 1592, wilde zich toen terugtrekken in Frankrijk, ving de reis in 1592 over Nederland aan en kwam met zijn vele kleine kinderen in het zelfde jaar in Leiden, waar hij tenslotte een hoogleraarsschap aanvaardde. In 1593 trad hij er opnieuw in het huwelijk met *Maria Glaser* van Antwerpen. Een van zijn dochters trouwt naar Delft met de predikant *Isaäc Diamant.*

11. *Zsaäc Junius,* pl.m. 1586 te 's-Gravenhage geboren uit *Franchoys de Jonge* en *Lynfgen van Hulssen,* ving zijn studie (letteren) aan in Leiden op 15 Oct. 1602 (Album Studiosorum Acad. Lugd. Bat.). In 1607 is hij predikant in Warmond. In hetzelfde jaar trouwt hij met *Maria*

5) **David** en *Abraham Junius* c.s. hadden met *Jacob van Asch van Wijck,* kanunnik vau St. Pieter te Utrecht, voor het Hof van Hollantl over deze nalatenschap **geprocedeerd en** het eerste proces verloren in 1648. Er werd echter een accoord bereikt. Dc acte hiervan is niet gevonden. In de boedelrekening, op 29 Sept. 1651 ter Weeskamer van Delft ingekomen, worden de gelden verantwoord van de erfgenamen „van Za. Joffr. *Geertruyt Schoutens, weduwe* van den lrcerc *Paulus de Jong*" (Dossier B 974).

6) Dc naam De Jonge komt in de geschiedenis van 's-Gravenhage telkens voor. In 1481 was een Mr. Cornelis de Jonge Raadsheer van Holland (De Riemer 11, p. 329) en in 1548 Hoogeemraad van Delfland (Die Haghe Jaarboek 1939, p. 203); in 1570 bezat Mr. Cornelis de Jonge, Heer van Baartwijk, Rekenmeester van Holland, een huis Oude Molstrnat, hoek Gasthuissteegje. Hij stierf, uitgeweken, in 1578 in Utrecht (De Riemer 1, p. 749). Was hij misschien de vader van Mr. Jacob de Jonge, Heer van Baertwijck, die in 1627 in de Oude Molstraat O.z. woont (Die Haghe Jaarboek 1913, p. 34)? Een Mr. Jacob de Jonge was „clerq, auditeur en Eerste Rnkcnmeester" gcweest toen hij stierf in 1553 (Jaarboek 1 Centr. Bureau voor Gcncalogic, 's-Gravenhage). In 1590 en later blijkt een Jacob Jacobsz. de Jonge rentmeester van de Wassenaers te zijn. Hij komt ook als de Jonge van Baartwijk voor (Die Haghe Jaarboek 1921/22, p. 129). J. de Jonge is in 1535 griffier van het Hof (De Riemer 1, st. 2, p. 591). Enz. enz. ook in de 17de eeuw.

7) De Bibliothèaue Wallonne in Leiden bezit vele fiches op deze naam.

8) Ned. Leeuw XXXII en XXXIII, „Kwartierstaten van Delftsche Vroedschappen", verzameld door Mr. W. van der Lely, medegedeeld door Mr, L. G. N. Bouricius,

9) Predikantenlijsten in handschrift, Centr. Bureau voor Genealogie,

10) Biogr. Woorclenb. van Prot. Godgeleerden in Nederland, p. 619-621.

11) Zie over hem : Larousse; Davaine „François du Jon"; J. Reitsma „Franciscus Junius" ; Haag „La France Protestanto".

12) M. Balen, ,Beschrijvinge der stad Dordrecht".

Cornelisdr. Duyckers [13]). Een zoon *Jarob* wordt geboren [14]). Deze vrouw sterft spoedig. In Juli 1609 tekent Isaäc ten tweede male aan, thans in Warmond, met *Ioanna Jacobs van Reverset*. Jannetje noemt Jan H. Junius haar in de Navorscher van 1897 en hij voegt er aan toe, dat de naam in de registers van Warmond onleesbaar is. Het tweede huwelijk werd in Katwijk voltrokken [15]).

Jannetje stierf in 1636 en werd op 12 Oct. in Delft begraven. Zij was de dochter van Ds. *David Jacobs van Reverset*, predikant in Sassenheim, later, vanaf 1599 in Katwijk en in Valkenburg (Z.H.) [16]), waar hij in 1621 overleed, en van *Maria Euersdr.* van 's-Hertogenbosch, die 6 Aug. 1622 stierf, oud 73 jaren en begraven werd in de Hervormde Kerk van Voorhout. [17]).

Ds. Isaäc Junius werd in 1612 beroepen naar Haarlem, waar hij hooglopende onenigheid kreeg met een deel der gemeente [18]), en met hem twee andere predikanten. Beschuldigingen tegen de drie voorgangers werden bij de Synode voorgebracht in 1618, en Isaäc werd verplaatst naar Katwijk, waar hij zijn schoonvader Van Reverset opvolgde. Hij deed er zijn intrede op Palmzondag 1619. Vandaar ging hij naar Delft, waar hij de plaats innam van Ds. Henricus Swalmius. Op 30 Nov. 1625 werd hij bevestigd. Hij overleed in deze gemeente 10 Sept. 1636.

Blijkens de acta der Zuid-Hollandsche Synode stond hij in hoog aanzien, daar hem veelvuldige opdrachten werden toevertrouwd [19]). Hij bekleedde ook het voorzitterschap der Synode. In de laatste jaren van zijn leven schreef hij een bestrijding van de Apologie der Remonstranten door Episcopius. De Z.H. Synode gaf dit geschrift in 1640 in Delft uit [20]).

III. Isaäc Junius en Jannetje van Reverset kregen 7 kinderen, die hen allen overleefden: *Maria, Louis* [21]), *Abraham, Isaäc, David, Frans* en *Egidiaan* [22]).

Maria, de oudste, ging waarschijnlijk met haar man *Jan Baelde*, met wie zij 18 Nov. 1629 van uit de Choorstraat in Delft als Maria de Jonge [23]) huwde, naar Indië. Zo deed *Egidiaan*. Deze echter had schulden gemaakt en werd weggeholpen. Hij ging in 1650 en moet binnen een jaar kinderloos zijn overleden [24]). *Frans, Louis* en *Jacob* — de oudste zoon uit het eerste huwelijk — waren ook in Indië, *Jacob* 12 Oct. 1650, „int Nederlants Comptoir tot Mazulipatnam" [25]), *François* 4 Nov. 1652 in „Pypili in Bengalen". Stellig was het in „Compagniesdienst", dat Jacob fortuin maakte. Van dat fortuin getuigt zijn testament (Notaris Willem van Assendelft, Not. Arch. Delft Inv. 1853, Alg. R.A.), waarin hij bepaalt, dat zijn huisvrouw *Maria Lenarts*, die universeel erfgenaam is, voor zijn kinderen uit zijn huwelijk met haar, uit zijn nalatenschap 90.000 Car. guldens ter beschikking moet stellen. Voorts maakt hij legaten aan zijn broers of hun kinderen en gunstige beschikkingen voor *Helena Junius* [26]), een gelegitimeerde dochter. Zij was een kind van *Maria de Sonnargam* uit Bengalen. Zijn broeder *Louis* had een gelegitimeerde zoon uit Bengalen, uit dezelfde familie wellicht, n.l. bij *Geertruida de Sonnargam* (Navorscher 1897).

Abraham en *David* zijn beiden predikant geweest en werden niet oud, en vermoedelijk niet begiftigd met aardse goederen.

111. *Abraham* was in 1614 in Haarlem gedoopt. Een doopgetuige was Philips de Jonge (Navorscher 1897). Op 21 Mei 1633 vermeldt het Album Studiosorum Acad. Lugd. Bat. hem voor de studie in medicijnen en philosophie. Hij is dan twintig jaar. Hij wordt beroepen in Nootdorp, waar hij in 1650 aan waterzucht sterft. Hij was gehuwd met *Hester Segbol* en hun dochter *Magdalena* wordt in het testament van haar oom Jacob met 600 Car. guldens bedacht.

Het is deze Ds. Abraham Junius geweest, die in 1648 naar Utrecht reist met de notaris Adriaan van der Block.

III. Van Ds. *David Junius* [27]) *is* niet veel bekend. Hij werd na 1616 geboren, was predikant in Nederhemert waarschijnlijk van 1637 tot 1641 [28]) en daarna in Nieuwenhoorn, waar hij in 1647 stierf. [29]). Hij huwde met *Emmerenfia Snel*, dochter van *Jan Snel* en *Maria Soetens Michielsdr.* [30]). *25* Mei 1637 werd een kind van David en Emmerentia begraven [28]) en ten slotte hadden zij slechts één zoon: *Johannes* (volgt IV). Zijn doop is niet gevon-

---

13) Ondertrouwd: Ysacus Junius j.m. uyt den Haghe, dienaar des Woorts tot Warmondt, geass. met Franchoys dc Jonge, zijn vader, en Maria Cornelis Duyckers, j.d. te Leiden, geass. met Aeltgen Adriacns haer moeder ende H Henrick Claesz. van Toll, haer zwager. (Kerkelijk intekonreg., F, fol. 150, Leiden 1607 Juli 12).

Ir. A. F. de Graaff voert haar stamhoom op tot Huygh Jacohsx. Duncker, die in Lisse op 4 Maart 1482 met land wordt verleid; Ned. Leeuw LXVII, k. 57-59.

14) 16 Juni'1626 gaat een Jacob Junius in Leiden studeren (rechten, Alb. Stud.). Deze is dan 17 jaar, maar geeft op uit 's-Gravenhage te komen.

15) 2 Augusti : Isaacus Junius, weduwenaar van Maria Cornelisdr. Duykert, geboren in Den Hage, dienaar des Goddclicken woorts tot Warmondt — Joanna Jacobs van Reverset, jonge dochter, geboeren tot Leyden. Deze sijn getrouwt te Catwijc op den Rijn Anno 1609, 20 Septembris door Hijbertius, (Doop-Trouwboek Nederd. Grref. Gcm. Warmond 1599—1644, Alg. R.A.).

16) Ned. Leeuw XXXIX, k. 28.

17) Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provineic Z.-Holland, dl. IIb, p. 513, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. Maria's wapen vertoont een grasveld, waaruit, waaiervormig 3 xstervormige bloemen aan stelen komen.

18) De Bie en Loosjes, Biogr. Wbk. Prot. Godgel. in Ned., p. 619-621.

19) ibid.

20) ibid.

21) Was Ludovicus Junius Hagicnsis, die volgens het Album Stud. Acad. Lugd. Bat. op 10 Maart 1607 op de leeftijd van 13 jaren letteren ging studeren en op 8 Juni 1613 opnieuw werd ingeschreven, wellicht (ook) een zoon van de notaris Franchoys de Jonge?

22) Navorscher 1897 en Archief Weeskamer Delft, inv. nr. 79, 2e comp. reg. van na de brand van 1618, f° 278, en dossier B. nr. 974.

23) Bij de doopgetuigen der kinderen Junius komt één maal Paulus de Jonge en twee maal Philips de Jonge voor, Navorscher 1897.

In de registratie der bevolking van Rijnland van 1622, mcdegedccld door W. J. J. C. Bijlcreld in de Wapenhcraut XIII, wordt op p. 247 het gezin van Ds. Ysaacus Junius genoemd (Katwijk). Er is dan ook een dochter Heyltgen.

24) Archief Weeskamer Delft, inv. nr. 79, 2e Comparitiemgister van na de brand van 1618, fol. 278, en id. dossier B nr. 974, heide Alg. R.A. bevatten een schat van genealogische gegevens de familie Junius betreffendc, die ik uiteraard niet alle in dit opstel opneem.

25) Hij is in 1667 Regent van het Oude en Nieuwe Gasthuis in Delft, zie „Beschrijvinge van Delft", R. Boitct, p. 332.

26) „jegenswoordig sijnde in Oost-Indië of op Batavia" (test.) Is dit de *Helena Junius*, tweede vrouw van *Michiel Baelde*, secretaris Weesmeesteren, Bata. in 1683. opperkoopman in 1694, welke vrouw als wede. *Michiel Baelde* 14 Jan. 1721 begraven werd in de Binnen Portugeese Kerk? Zie Ned. Ind. Navorscher, jrg. 6, Jan. 1940, p. 5: „Aanvullingen op de jaargangen van Ned. Patriciaat van uit de Fichescollectie 's Landsarchief" door Del Campo Hartman.

27) Zijn geslacht volg ik hier verder.

28) Navorscher 1897.

29) Testament voor schepenen Nieuwenhoorn op 20 Sept. 1 647, Arch. Weesk. Delft, 7de Comparitiereg., fol. 159, inv. 84 Alg. R.A.

30) Aldus het familiedocument.

den, want de registers van Nieuwenhoorn beginnen pas in 1641, die van Nederhemert in 1702. Er zijn echter genoeg bewijzen in andere acten en in het testament van Jacob Junius, waarin *Johannes*, „zoon David Junius" legataris is voor 600 Car. guldens.

Emmerentia Snel overleefde haar man meer dan veertig jaren. Zij heeft haar zoon Johannes waarschijnlijk in Delft **opgevoed** in de nabijheid van zijn ooms Jacob en Louis en in de schaduw van andere leden der familie. Zij was door het wederzijdse testament verplicht tot alimentatie van Johannes en uitkering bij zijn huwelijk van 300 gulden, hetgeen zij getrouwelijk volvoerde [31]). Zij blijkt bij de dood van Johannes een schuld [32]) van 100 gulden aan de boedel te hebben, sterft zelf in 1689 en wordt als „weduwe van Ds. David Junius op 't Marctveld in de Drie Rouaensche Mutsen" op 14 Mei door 14 dragers naar de Nieuwe Kerk gebracht [33]). Zij laat dan „twee minderjarige kintskinderen" achter. Deze kleinkinderen waren de enige overgebleven kinderen uit het grote gezin van Johannes.

IV. Hoewel de doop van *Johannes* niet is gevonden, kan deze toch gesteld worden op pl.m. 1640 in verband met zijn portret op de „Anatomie van Dr. 's Gravesande" in het Oude en Nieuwe Gasthuis te Delft, door Cornelis de Man geschilderd in 1681. Hij staat afgebeeld links boven „met den vinger wijzende" en is op dit grote stuk [34]), waarvan de legenda niet geheel duidelijk bleek, door dit gebaar toch te herkennen. Een anoniem familieportret kon ik door de gelijkenis tot Johannes terugbrengen.

Johannes **was** chirurgijn in Delft en aldaar in 1663 op 11 Juli (Ondertrouw 23 Juni, Ondertrouwregister No. 129 Archief Delft) gehuwd met *Maria van de(r) Polder*, jonge dochter aan 't Marctveld. Hij woonde aan de Voorstraat. Maria was de dochter van *Franco van de(r) Polder* en *Geertruyt Joosten* en gedoopt in de Oude Kerk op 15 Juli 1642. Op 13 December 1680 werd zij in de Nieuwe Kerk begraven [35]). Zij heeft acht kinderen ter wereld gebracht. Ds. Isaäc was voorspoediger geweest met een even groot gezin! Driemaal komt de naam David voor in de lijst van 8, twee maal die van Maria, één maal die van Franco. Twee dochters bleven in leven: *Johanna*, gedoopt 24 Juni 1664, en *Geertruyt*. Met *Geertruyt's* vader sterft deze tak uit Ds. Isaäc Junius (Franchoys de Ionge) in de mannelijke lijn uit en krijgen zijn nakomelingen andere namen.

De chirurgijn Junius bewoonde een huurhuis aan de Noordzijde van de Grote Markt, dat met de achterkant in het smalle water van de Voldersgracht stond. Hij hertrouwde 15 Maart 1682 met *Aarland van Berck*, een verbintenis, die slechts kort duurde, want op 5 Februari 1685 sterft Johannes en wordt 8 Februari begraven in de Nieuwe Kerk, in een graf, waarvan de zerk het opschrift Michiel Baelde draagt en dat later aan Louis Junius toebehoorde, die er 25 Maart 1686 werd begraven [36]).

Zijn dochters *Johanna* en *Geertruyt* waren toen, volgens de inventaris der nalatenschap [37]), 20 en 12 jaar oud, hetgeen voor Geertruyt niet juist is, want zij werd 5 Oct. 1674 gedoopt. De voogden van de meisjes waren Justus van de(r) Polder, oom van moeders zijde, waarschijnlijk Meester der Caritaten van 1676-1710 [38]) en Ds. Cornelis Bosch uit Den Haag.

De inventaris van het huis aan het Marctveld, dat ongetwijfeld een trapjes- of een halsgevel bezat, was geborgen in voor- en achterkamer, kelderkamer, hangkamer, keuken, kelder, zolder, vliering en voorhuis, en bestond behalve uit de chirurgijnswinkel in het voorhuis, uit kleren, — w.o. een omhangrok — en meubelen, uit een klein aantal schilderijen, „Oost-Indisch en Delftsch porselein", uit tin, koper en wat zilver. Dan was er een bibliotheek [39]) van 56 delen, literair, historisch,. godgeleerd en uiteraard medisch werk, en ten slotte het familiewapen, „desselfs pourtraict geboutzeerd" en het portret van Ds. Isaäc Zalr.[40]). Deze portretten en het wapen werden door Aarland van Berck bewaard tot de meerderjarigheid van Johanna. De inboedel werd verkocht en bracht f 511.19 op. Van deze som werd o.a. betaald het leergeld tot een bedrag van „sestien gulden over twee jaren wegens het leren naeyen van Johanna Junius" aan Maria van der Vliet. voorts twaalf gulden „over twee jaren leergeld van Geertruyt Junius" aan de schoolmeester Jan van der Meer. Werd het intellectuele onderwijs al minder betaald dan het onderricht in naaien, groter nog is het onderscheid bij het rouwkleed, dat Johanna kreeg bij het overlijden van haar grootmoeder van der Polder, dat f 20,— kostte en de opbrengst der boeken!

V *Geerfruyt* blijkt minstens tot 19 September 1686 in huis te zijn geweest bij de schoolmeester Mathuys Kastella te Sprang, aan wiens huisvrouw op 19 Aug. 1685 voor drie maanden mondkost en enig voorschot 25 gulden en 4 stuiver wordt betaald. Dit wordt herhaald tot 19 Sept. 1686. Geertruyt woonde later weer aan het Marctvelt en van af dit Marctveld trouwt zij als j.d. op 13 Aug. 1702 (ondertrouw 29 Juli 1702) in de Gasthuiskerk met *Lukas van der Kaay*, j.m. aan de Voorstraat. Zij betalen elk 3 gld. Hun dochter *Johanna* werd 29 Mei 1710 in de Nieuwe Kerk gedoopt. Een der getuigen is Aerlandyna van Berck.

---

31) Op 28 Juli 1663 compareert *Johannes*, getrouwd zijnde, ter Weeskamer en verklaard de f 300,— met interesten en de belcofde alimentatie van zijn moeder genoten te hebben, „scheldende de selve daervan absolutelijk quite. Bij dc7.e haer bedankend0 voor hare goede sorgen", (Arch. Weeskamer Delft, 7e comp. rcg. f° 159, inv. 84, Alg. RA.).

Emmerentia had in 3651 medegedeeld in de nalatenschap van haar schoonouders en in die van *Egidiaan*, overleden in Indië, ook van *Paulus* de *Jonge (Geertruyt Schouten)*. De waarde van In-cc „silvere soutvaten ende kettingen" zijnde een-en-zeventig gulden vijf stuivers en acht penningen uit de boedel van Ds. *Isaäc Junius* werd hiervan afgetrokken, (Arch. Weeskamer Delft, B. 974, Alg. RA.).

32) Dossier Weesk. Delft, B 976, f° SIX v. Alg. R.A.

33) Begraafregister No. 44 N.R.

34) Er zijn in dit ziekenhuis nog steeds „4 Anatomieën". De oudste is van P. Mierevelt, dc tweede van De Man. Jan H. Junius verwisselt deze namen in de Navorscher van 1897.

35) Begraafregister Nieuwe Kerk, No. 43.

36) Begraafregister Nieuwe Kerk, No. 44 ; zie ook: Grafmonumenten en Grafzerken in de Nieuwe Kerk te Delft, door Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, p. 23.

37) 17 Maart 1685. Prot. 2310 Not. Jan Boogaert, Not. Arch. Delft Alg.' B.A.

38) Ned. Leeuw 1911, k. 237.

39) Dodonaeus, Van Bleyswijck, Cats, Hooft, Vossius, Beza, Grotius, Terentius, De Nomenclator Junii, Don Quichotte, enz. De boeken werden onderhands verkocht door Mons: P. van de(r) Polder voor 18 gulden en 17 st. aan P. Momnael; Dossier Weeskamer Delft B 976, Alg. R.A., waarin ook inventaris, rekeningen, bijlagen, quitanties.

40) Ik bezit een portret, dat Ds. Isaäc Junius zou kunnen voorstellen.

VI. Johanna *van der Kaay* ondertrouwt als j.d. op de Marct 19 Jan. 1732 met *Martinus van der Borsf*, j.m. op de Geer, ged. 4 Oct. 1705 in de Oude Kerk als zoon van *Dirck van der Borsf* en *Lijsbet Graswinckel*. Johanna en Martinus laten zich omstreeks hun zilveren bruiloft schilderen. Hij wordt 27 Aug. 1766 met 12 dragers van uit de Jacob Gerritsestraat in een eigen graf in de Nieuwe Kerk begraven. Hij laat twee minderjarige kinderen achter en wanneer zijn weduwe dertig jaar later op 14 Mei 1796 door een gelijk aantal dragers vanaf de Coornmarkt naar de Nieuwe Kerk wordt gebracht, leven deze kinderen nog.

VII. Een van hen is *Dirk*, die op 16 Nov. 1746 in de Oude Kerk was gedoopt. Als jonge man trouwt deze Dirk in de Nieuwe Kerk op 12 Oct. 1777 (ondertrouw 27 Sept.) met *Barendina Wilhelmina Westakker*, dochter van *Simon Westakker* en *Sophia Dorothea Bourichter* en gedoopt in de Oude Kerk 31 Jan. 1751. Zij betaalden elk 6 gld.

VIII. Hun dochter *Susanna Maqtilda* werd 29 April 1786 in Delft geboren en pas 3 Sept. 1786 in de Nieuwe Kerk gedoopt [41]). Zij huwde 23 Maart 1806 *Christiaan Ilcken*, qoudsmid en kashouder in Delft, ged. Den Haag in de Gereformeerde Kerk op 13 Jan. 1778, zoon van *Johannes Ilcken* en *Johanna Verbeek*. Susanna Magtilda stierf in Delft op 23 Febr. 1864. Christiaan op 2 Jan. 1854. Zij

IX. hadden tien kinderen. Een dezer kinderen trouwde met de organist en klokkenist *Leenhoff*, een andere met de Delftse portret- en historieschilder *Pieter Alardus Haaxman*.

Dit was *Anna Elisabeth Margaretha*, geb. 18 Febr. 1816 en overleden 24 Mei 1858 in Delft, het 5e kind uit de ouders Ilcken-van der Borst. Zij kwam door haar huwelijk met *Pieter Alardus Haaxman*, geb. 12 Nov. 1814, overleden 23 Dec. 1891, in een geslacht, dat ik heb kunnen naqaan tot *Jan Cornelis Haaxman*, die als j.m. on 27 April 1625 in Delft trouwde met *Trijntgen Claesdr.* Dit is het zelfde iaar waarin Ds. *Isaäc Junius* ziin herdersambt in Delft aanvaardde. De naam Cornelis komt dan in rechte afstamming reqelmatig voor, eenmaal afqewisseld met Ian, eenmaal met Andries tot uit *Cornelis Haaxman* en *Maria Bolland, Pieter Alardus* wordt geboren. De families *Haringh, Du Molijn, Pijnacker, Van Os, Van Koetsveld, Beman, Gevers. Van Klaveren, Van der Linden,* vermaagschappen zich met de familie *Haaxman,* tot er door het huwelijk met *Anna Elisabeth Margaretha Ilcken* een afstammeling van Ds. Isaäc Junius — en van Franchoys de Jonge — bijkomt.

Door de kinderen van een dochter van *Pieter Anne Haaxman,* journalist en letterkundige te 's-Gravenhage, qeb. te Delft 14 Jan. 1847 en overleden Den Haaq 19 Jan. 1935, zoon van Pieter Alardus, en door de kleinkinderen van zijn broers en zusters, bereikten de nakomelingen van Franchoys de Jonge langs deze weg de 13e generatie. De oudste dochter van het echtpaar Ilcken-van der Borst, *Martina Adriana Johanna,* werd 4 Dec. 1807 in Delft gedoopt en overleed in Zaltbommel 7 Maart 1876. Zij huwde 22 April 1829 in Delft *Carolus Anfonius Leenhoff,* ged. 21 Mei 1807 in Rotterdam [42])

41) Volkstellingregisters 1 839 en 1849, afd. Bevolking Gemeente Delft.
42) Doopregister R.C. Kerk aan het Steiger te Rotterdam No. 5, Archief Gemeente Rotterdam.

en overleden in Zaltbommel op 14 April 1878. Deze Carolus Antonius was de zoon van *Joseph Leenhoft* of *Abram Leenhoef* en van *Suzanne Arnaude* of *Susanna van Aanholt.* Het is merkwaardig, dat de registers van Nijmegen, Rotterdam, 's-Gravenhage, Delft, Leiden en Zaltbommel wat de namen betreft, niet gelijkluidend zijn. De doopboeken van Leiden (Gemeentearchief) toch vermelden *Abram's* doop als zoon van *Abram Leenhoef* en *Anna van der Velden* [43]), in de Hooglandsche Kerk op 16 Dec. 1779. Op 10 Juni 1781 wordt *Frederik Leenhoef* en op 6 Jan. 1784 *Gerard Leenhoef* gedoopt in de Marekerk in Leiden, eveneens kinderen van *Abram Leenhoef* en *Anna van der Velden.*

Wanneer *Abram* op 27 April 1810 in 's-Gravenhage oud 30 jaar, als jonge man in het huwelijk treedt met *Suzanna van Aanholt,* jonge dochter [44]), oud 27 jaar, is hij muzikant in het regiment van de Prins de Ligne [45]). De bruid was geboren te Nijmegen, doch haar doop werd niet qevonden. Beider ouders waren in 1810 overleden [46]). Beiden waren ten tijde van hun huwelijk in Nijmegen woonachtig. In Den Haag. waar het huwelijk ten stadhuize werd voltrokken, werd de jonge man ingeschreven als Abraham Leenhoef. in Niimegen echter als Abraham Leenhoff. Abraham Leenhoff schijnt met zijn regiment veldslagen van Napoleon te hebben meeqemaakt [47]). Later vestiqde hij zich als muziekmeester in Delft en woonde bij de Volkstelling van 1839 in Wijk V, Voorstraat 63. Hij is dan 49 jaar oud, qereformeerd en in Leiden geboren. en heet *Abram Leenhoff.* Vermoedelijk vertrok hij uit Delft vóór 1846, bestemming onbekend [48]). Zijn vrouw heet in de registers van de Volkstelling *Susanna van Aanhoudf, 48* jaar oud, geboren in Nijmegen. Deze leeftijd komt niet overeen met de jaren. die Nijmegen opgeeft bij haar huwelijk in Den Haag. Er is een verschil van 8 jaar!

De Afdeling Bevolking van de Gemeentesecretarie van Zaltbommel geeft als vader van Carolus Antonius Leenhoff op Joseph Leenhoff. De naam van Abram's vrouw is dan eveneens veranderd. Zij heet dan *Suzanne Arnaude.* Verdere gegevens over hen zijn in Zaltbommel niet bekend.

Wat Suzanne's leeftijd betreft, meen ik, dat er in de registers van Delft een fout is gemaakt en dat zij geboren werd in 1783, zoals ook de trouwacte in 's-Gravenhage bevestiqt. Er bestaat n.l. van haar een geqraveerd portret door Ferdinand Leenhoff, naar een tekening van zijn hand, waarschijnlijk van plm. 1860, dat haar voorstelt als een zeer bejaarde vrouw.

Carolus Antonius Leenhoff was aanvankelijk, evenals zijn vader, muziekmeester, eveneens aan de Voorstraat

X. 63. Uit zijn huwelijk met *Marfina Johanna* Ilcken werden vijf kinderen geboren, van wie *Suzanne, de* latere Mme. *Edouard Manef,* qeb. Delft 30 Oct. 1829 [49]) en gestorven te Parijs 8 Maart 1906, de oudste was. In Delft werden ook de dochters *Marthe (27* Mei 1834, overleden

43) Doopgetuigen: Frans van der Zeeuw en Sara van der Meer.
44) Gemeente-archief 's-Gravenhage. Onderzoek in de huwelijksbijlagen leverde niets op.
45) Oud-Archief der Gemeente Nijmegen.
46) ibid.
47) Familie-overlevering.
48) Afd. Bevolking der Grmernte Delft.
49) hfd. Bevolking Gemeente Zaltbommel en opgave door familie in Parijs.

Sarcelles 25 Mei 1903) en Suzanne *Mathilde* (10 Jan. 1837, gestorven Parijs 11 Oct. 1922) geboren [50]).

In 1839 woonde Carolus Antonius en zijn vrouw niet meer in Delft [51]), misschien was hij toen reeds gevestigd in Zaltbommel als „Klokkenist en Organist". Daar werden 24 Mei 1841 *Ferdinand Karel Adolf Constantijn (overl.* Nice 25 April 1914) en 3 Juni 1843 *Rudolf* (overl. Parijs 21 Mei 1903) geboren. Al deze kinderen gingen onder hoede van hun grootmoeder Suzanne van Aanholt naar Parijs, kregen er hun opvoeding — vorming — trouwden er en bleven er gevestigd.

Verscheidene jaren geleden kwam er van de hand van Dr. A. van Anrooy een charmant boekje uit, „Impromptu", waarin de schrijver de geschiedenis vertelt van *Suzanne Leenhoff* en van haar vader, zoals „mijn grootvader die aan mijn vader deed en mijn vader aan mij" [52]). Dat was wel een lange weg der herinnering. Het bekoorlijke boekje verhaalt van de beiaardier en organist Leenhoff, die cello speelde, muzieklessen gaf, met anderen musiceerde, en die in de Gasthuistoren onder het carillonbespelen bezoek krijgt van Franz Liszt [53]). Liszt hoorde ook Suzanne piano spelen en zou haar hebben aangeraden naar Parijs te gaan. Van dit bezoek weten de familieherinneringen echter niets en ook mijn vader gewaagt er niet van in zijn te boek gestelde souvenirs [54]). Bovendien noemt „Impromptu" slechts één kind Leenhoff. Suzanne, en laat het boekje deze dochter met haar moeder [55]) naar Parijs gaan. Er is heel geen sprake van andere kinderen in het gezin, waar Liszt aan tafel zat. Wat echter treffend is in deze herinneringen uit Zaltbommel, en evenzeer overtuigend, zijn de onrust van Suzanne, in 1845 een meisje van zestien jaren, voor wie het kleine provinciestadje niet de wereld kon betekenen, ook niet het leven — evenzeer de inlichtingen omtrent de muzikale activiteit van haar vader. Carolus Antonius was ongetwijfeld een musicus van talent, want hij is het uiteraard geweest, die in een kleinsteedse omgeving feitelijk zonder cultuur, de muzikale aanleg van ziin dochter heeft ontwikkeld en haar heeft voorbereid op haar werk in Parijs: lessen en concerten.

Wanneer de grootmoeder Suzanne van Aanholt met haar oudste kleindochter alleen of dadelijk reeds met alle kinderen naar Parijs vertrok, is mij niet bekend. Dit kan echter in 1848 geweest zijn, want Ferdinand was in de Franse hoofdstad vanaf zijn 7de jaar [56]).

De vestiging van de kinderen Leenhoff met hun grootmoeder in Parijs, werpt een merkwaardig licht op deze vrouw — tevens op de ouders, die hun kinderen afstonden! Het verschil tussen Delft en Zaltbommel en de wereldstad Parijs was niet uit te meten groot. En daar verhuisde dit provinciaalse gezin heen, vol goede moed. De grootmoeder Suzanne, die het zelf toch maar jaren in Delft had uitgehouden, moet in haar kleinkinderen een bizondere aanleg hebben vermoed. Zij heeft hun misschien de gelegenheid willen geven, die haar muzikale

50) Opgave familie in Parijs.
51) Afd. Bevolking Gemeente Zaltbommel,
52) Voorwoord 3e druk, 1941.
53) Liszt kwam te water uit Bonn van het Beethovenfeest en was op weg naar Londen. Dit moet in 1845 zijn geweest.
54) „Haagsche Schetsen" door P. A. Haaxman Jr. 's-Gravenhage, 1918.
55) Ook de Franse literatuur over Manet noemt de moeder. die dan in 1860 in Parijs sterft.
56) „Ferdinand Leenhoff" door P. A .Haaxman Jr. Elsevier's Maandschrift 1894.

zoon had ontbroken, en zich toen met ontembare energie op haar taak geworpen. Waarschijnlijk echter heeft zij Frankrijk en zeker zijn taal gekend.

Uit welke fondsen reis naar en verblijf in Parijs werden bekostigd, is niet bekend. Suzanne Leenhoff schijnt spoedig lessen te hebben gekregen — o.a. in de familie Manet — en schijnt ook concerten te hebben gegeven [57]). *Edouard Manet* die haar echtgenoot zou worden, stamde uit een milieu, waar feitelijk zijn grote begaafdheid niet thuis behoorde, waarmede hij niettemin zoveel trekken gemeen had. Zijn grootvader *Clément Manet* was burgemeester van Gennevilliers, ten N. van Parijs, geweest, waar hij landerijen [58]) bezat en waar het geslacht reeds 200 jaar woonde. Hij stierf in 1814. Edouard's vader *Auguste Manet,* was afdelingschef aan het Departement van Justitie in Parijs. Hij had op 35-jarige leeftijd *Eugénie Désirée Fournier* getrouwd, die toen 20 jaar oud was [59]). Hij was een droge, autoritaire man van strenge en traditionele levensopvatting, die de bestemming van zijn drie zoons wenste te dirigeren en ten slotte slechts node toestemming gaf aan Edouard om schilder te worden. Van die toestemming heeft Auguste Manet met zijn opvatting ook zeker geen genoegen beleefd. Want deze zoon, die een baanbreker zou blijken te zijn, had jaren lang geen openlijk succes en verkreeg pas in 't laatst van zijn leven (1881) het zo begeerde „hors concours" van de Parijse Salon.

Edouard was een harde werker, eigenlijk dikwijls even traditioneel en ook even beducht voor opspraak als zijn familie. Hij was een echte boulevardier, doch evenzeer homme d'intérieur. Degas noemt hem „un véritable bourgeois, omdat hij geen moeite spaarde om het Legioen van Eer te verkrijgen en daarvoor zijn reserve en hoogh-artiqheid geweld aan deed met ontstellend gemak [60]).

Behalve eerzuchtig en „bourgeois" was hij zijn moeder een toeqewijde en zijn despotieke vader een gehoorzame zoon. Dit laatste kon eigenlijk moeilijk anders. Want Edouard, de „fils de famille", die zeven jaar studeerde op het atelier van Couture, wiens opvatting hij verafschuwde. die hij niettemin zeven jaren verdroeg, was daarna wel productief, doch verkocht niet en bleef geheel afhankelijk van zijn vader. Pas na de dood van Auguste Manet erfde hij voldoende om onafhankelijk te zijn, ook wat de inrichting van zijn leven betrof. Na de afwikkeling der nalatenschap huwt hij dan met Suzanne Leenhoff en trekt hij met haar bij zijn moeder in.

In 1852 had Suzanne het leven geschonken aan een x1. zoon, *Léon Koëlla-Leenhoff* (overl. Vernon 3 Sept. 1927). Hij werd op de Mairie des Arrondissements [61]) onder deze naam ingeschreven en in de Gereformeerde Kerk van Batignolles gedoopt. Edouard was parrain. Later werd Léon in de kring van Manet als jongere broer van Suzanne opgenomen. [62]). Hij was steeds in 't

57) Etienne Moreau-Nélaton, „Manet raconté par lui-même", dl. I, p. 52-54; Paris 1926.
58) Gotthard Jedlicka, „Edouard Manet", p. 9 o.v.: Erlenbaeh. Zürich. 1941.
59) Manet schilderde van dit ouderpaar een aangrijpend portret in 1860. Het was in de Salon van 1861. Edmond Bazire, „Manet", p. 18; Paris 1884.
60) Moreau-Nélaton, dl. II, p. 49: „Ce n'est pas d'aujourd'hui que jc sais à quel point vous êtes un bourgeois".
61) Jedlicka, p. 122.
62) ibid.

Bijlage.

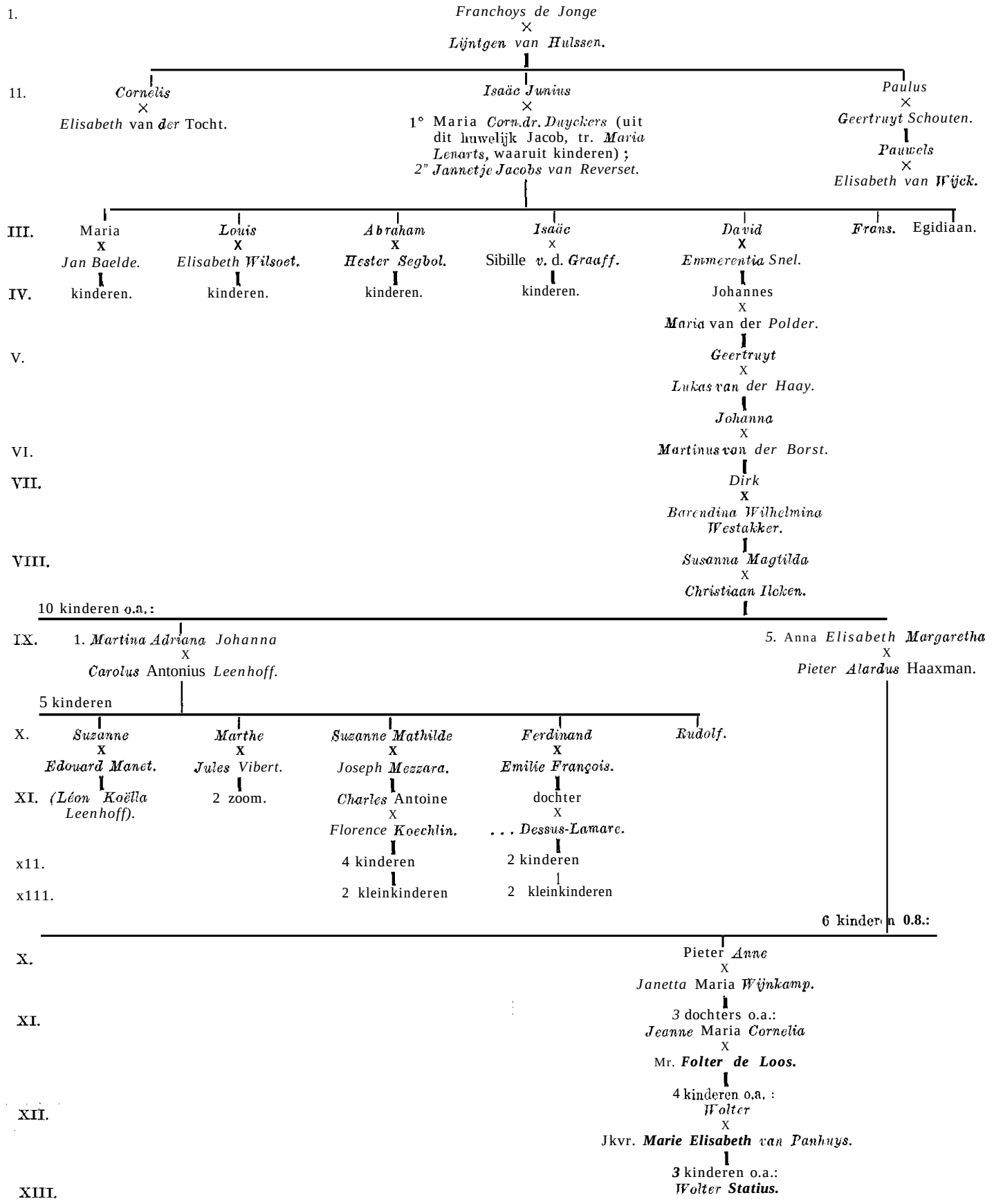
1.
Franchoys de Jonge
×
Lijntgen van Hulssen.
11.
Cornelis
×
Elisabeth van der Tocht.
Isaäc Junius
×
1° Maria Corn.dr. Duyckers (uit dit huwelijk Jacob, tr. Maria Lenarts, waaruit kinderen) ;
2° Jannetje Jacobs van Reverset.
Paulus
×
Geertruyt Schouten.
Pauwels
×
Elisabeth van Wijck.
III.
Maria
x
Jan Baelde.
Louis
x
Elisabeth Wilsoet.
Abraham
x
Hester Segbol.
Isaäc
x
Sibille v. d. Graaff.
David
x
Emmerentia Snel.
Frans.
Egidiaan.
IV.
kinderen.
kinderen.
kinderen.
kinderen.
Johannes
x
Maria van der Polder.
V.
Geertruyt
x
Lukas van der Haay.
Johanna
x
VI.
Martinus van der Borst.
VII.
Dirk
x
Barendina Wilhelmina Westakker.
VIII.
Susanna Magtilda
x
Christiaan Ilcken.
10 kinderen o.a.:
IX.
1. Martina Adriana Johanna
x
Carolus Antonius Leenhoff.
5 kinderen
5. Anna Elisabeth Margaretha
x
Pieter Alardus Haaxman.
X.
Suzanne
x
Edouard Manet.
Marthe
x
Jules Vibert.
Suzanne Mathilde
x
Joseph Mezzara.
Ferdinand
x
Emilie François.
Rudolf.
XI.
(Léon Koëlla Leenhoff).
2 zoom.
Charles Antoine
x
Florence Koechlin.
dochter
x
... Dessus-Lamare.
x11.
4 kinderen
2 kinderen
x111.
2 kleinkinderen
2 kleinkinderen
6 kinderen o.a.:
X.
Pieter Anne
x
Janetta Maria Wijnkamp.
XI.
3 dochters o.a.:
Jeanne Maria Cornelia
x
Mr. Folter de Loos.
XII.
4 kinderen o.a. :
Wolter
x
Jkvr. Marie Elisabeth van Panhuys.
XIII.
3 kinderen o.a.:
Wolter Statius.

atelier, zorgde voor Edouard gedurende zijn zware ziekte in 't laatst van zijn leven, en Manet bepaalt in zijn testament (eigenhandig, 30 Sept. 1882), dat Suzanne, die universeel erfgename was, aan Léon frs. 50.000 uit de baten van de schilderijenverkoop zou uitkeren en hem bij haar dood alles moest nalaten. Ook in het testament werd Léon niet erkend. Trop bourgeois . . . ...!

Het huwelijk van Suzanne en Edouard werd in Zaltbommel gesloten op 28 Oct. 1863 [63]). Suzanne had zich 1 April van dat jaar weer in deze gemeente laten inschrijven. Manet was in het najaar van '63 dus korte tijd in Holland en Zaltbommel en herhaalt dit bezoek na de oorlog van 1870, waarvan hij het beleg van Parijs met zijn broer in de Garde National meemaakte. In Delft ontmoette hij door zijn vrouw Pieter Alardus Haaxman, de historie- en portretschilder, vroeger tezamen met Raden Saleh leerling van Cornelis Kruseman, beiden romantici. Pieter Alardus en Manet waren als artiest stellig tegenvoeters. Niettemin kwam Manet van uit Scheveningen, waar hij de tweede maal logeerde, nogal eens naar het atelier aan het Oude Delft [64]).

In Parijs was men in de kring van Edourd Manet zeer verrast door zijn huwelijk. Van beide zijden 'was de constante en zeer hartelijke verhouding steeds met uiterste discretie omgeven. Feitelijk waren alleen Suzanne van Aanholt en Mme. Manet ervan op de hoogte geweest. Deze discretie werd nog zeer lang na het huwelijk door de familie in Parijs betracht. Het waren eigenlijk pas de schrijvers Moreau-Nélaton en Jedlicka, die ook over het gezin van Edouard verhelderende inlichtingen gaven.

Manet heeft Suzanne vele malen geschilderd, evenals Léon. Ook zijn eigen broers en de broeders Leenhoff poseerden voor zijn figuren.

De tweede dochter van de beiaardier Leenhoff,
X. *Marthe*, geb. Delft 1834, huwde op zestienjarige leeftijd in Parijs met de veel oudere schilder *Jules Vibert* (geb. Lyon, pl.m. 1815 en overleden in 1889). Zij kregen twee zoons, beiden ongetrouwd overleden.

X. De derde dochter *Suzanne Mathilde*, geb. Delft 1837, trad 22 Maart 1856 in Parijs in het huwelijk met de beeldhouwer *Joseph Mezzara*, geb. New-York 3 Maart 1820, gestorven 12 Juli 1901, zoon van *François Mezzara* en *Angélique Toulon*, beiden schilder. Suzanne Mathilde en Joseph Mezzara kregen twee zoons, *François*, ongehuwd overleden en *Charles Antoine*, geb. 1858, overleden na 1940. Ook zij waren beiden schilder. Uit het
x1. huwelijk van *Charles Antoine* en *Florence Koechlin* werden twee zoons en twee dochters geboren, en evenals Léon Protestant gedoopt. Hun kleinkinderen eveneens.

X. De oudste zoon uit Zaltbommel, *Ferdinand Karel Adolf Constantijn*, geb. aldaar 1841, die reeds op zevenjarige leeftijd naar Parijs vertrok, kwam daar acht jaar later onder leiding van zijn zwager Mezzara (de beeldhouwer) [65]), bij wie hij tekende en boetseerde en wiens invloed hij onderging. [66]). Aanvankelijk had hij meer succes dan Manet, want reeds in 1859 werd een door hem uit marmer gehakte kop voor de Salon aangenomen. Hij

63) Afbeelding der humelijksactc bij Van Anrooy.
64) „Haagsche Schetsen" door P. A. Haaxman Jr. 's-Gravenhage, 1915.
65) „Ferdinand Leenhoff" door P. A. Haaxman Jr. in Elsevier's Maandschrift, 1894.
66) Mezzara maakte het standbeeld van Arie Scheffer in Dordrecht.

zou zijn gehele leven een knap en geïnspireerd classicist blijven en was ongetwijfeld later in Amsterdam een deugdelijk paedagoog. Zeer vroeg tekende hij een allermooist portret van Suzanne van Aanholt — hij schilderde trouwens ook — dat, door hem gegraveerd, in „l'Art, dl. 24, jrg. 1881, p. 334, werd opgenomen. Hij maakte voor Nederland de standbeelden van Thorbecke (Amsterdam) en Jan Pieterszn. Coen (Hoorn). In 1888 vestigde hij zich na de dood van zijn schoonvader, de graveur *Alphonse François*, membre de l'Institut, bij wie hij de grafische technieken had geleerd, in Den Haag, waar hij in zijn atelier achter de Surinamestraat aan het ontwerp van een standbeeld voor de gebroeders De Witt werkte. [67]). In 1889 werd hij aan de Rijksacademie in Amsterdam benoemd, waar hij in 1902 ontslag nam en zich opnieuw in Frankrijk vestigde. Zijn vrouw *Emilie Julie Génevieve François* was in 1893 overleden (Haaxman in Els.'s maandschrift van 1894). Hun enige dochter werd Rooms-Katholiek gedoopt.

28 April 1862 had Ferdinand zich opnieuw laten inschrijven in Zaltbommel, waar toen zijn ouders nog leefden. Echter stellig voor korte tijd, daar hij voor de „aanziende jongeman" poseert op Manet's beroemd „Déjeuner sur l'herbe", dat op de Salon van 1863 hing.

X. *Rudolf*, de jongste zoon uit het gezin Leenhoff, werd schilder in Parijs. Hoe kon het anders in deze familie van artiesten. Hij poseerde meermalen voor Manet, o.a. in „Argenteuil". Rudolf stierf ongehuwd 21 Mei 1903 in Sarcelles.

Ook de jongste generatie, de kleinkinderen van de schilder Charles Mezzara, achter-kleinkinderen van Suzanne Mathilde Leenhoff zijn Protestanten. Zij hebben Ds. Isaäcus Junius niet verloochend!

Bij het samenstellen van dit familieverhaal heb ik grote medewerking ondervonden van de Gemeentearchieven van 's-Gravenhage, Utrecht en Delft.

Voor de hulp en aanwijzingen, die de Rijksarchivaris van de 3e Afdeling van het Algemeen Rijks Archief en Mejuffrouw Mr. A. J. Versprille te Leiden, Gemeentearchief, mij gaven, ben ik bijzonder erkentelijk.

67) Levensgrote groep in gips uitgevoerd, als bruikleen van het Rijksmuseum geplaatst in het Gemeentehuis van Wassenaar.

KORTE MEDEDELINGEN.

Een zeer vreemdsoortige grafzerk.

(LXXI, kol. 128).

De door de Heer Muschart beschreven zerk, die in plaats van een wapen een wapenbeschrijving bevat, kan m.i. aldus verklaard worden: de „beeldenstorm" tegen de familiewapens lag in 1811 nog 'vers in het geheugen: de Heer de Vaijnes van Brake11 heeft op deze originele wijze aan een herhaling willen ontsnappen. Hij was blijkbaar een goed massapsycholoog, en begreep dat er tijdens een vlaag van agressie tegen bepaalde afbeelding en op opschriften niet zou worden gelet.

DR. H. W. VAN TRICHT.

ten Hage-van Erkelens.

In het artikeltje „Fragment-genealogie ten Haghe" in de Ned. Leeuw XLIX (1931), *kol.* 87/88, worden onder de kinderen van *Abraham Dirks fen Hage,* † 1632, en *Beerfruyd Jans van Clootwijck* genoemd: *Dirk,* en *Johan fen Hage,* † *1656,* burgemeester van Woudrichem, gehuwd met *Johanna Swaen.* Deze *Johan* was echter een zoon van *Dirk* en een kleinzoon van *Abraham Dirks,* voornoemd. Het bewijs van deze betrekkingen vindt men in acte no. 11 d.d. 9 Febr. 1652, sententies Hof van Holland dl. 757, waarbij optraden *Adriaen fen Hage,* oud-'burgemeester van Woudrichem, *Jan fen Hage,* tegenwoordig burgemeester dezer stad, nagelaten zoon van *Dirk fen Hage,* mitsgaders *Jacob van der Dussen,* weduwnaar van *Jenneke ten Hage,* alle tezamen kinderen en erfgenamen van wijlen *Abraham ten Hage,* schout van Woudrichem en stadhouder 's Lands van Altena. *Jan fen Hage Dirksz.,* j.m., wonende te Woudrichem, oud omtrent 19 jaren, test. voor notaris A. Kemp te Gorinchem 22 Aug. 1629, noemt zijn oom *Tielman Cornelisz. van Erkelens* (later schepen en burgemeester van Gorinchem) en zijn grootmoeder *Lynfje Tielmans.* Hieruit volgt, dat de vader *Dirk Abrahams fen Hage* gehuwd geweest is met een dochter van *Cornelis van Erkelens* en *Lynfje Tielmans;* haar voornaam vond ik niet, kent één van de lezers deze? *Dirk Abrahams fen Hage* moet jong overleden zijn; hij was in 1619 schepen van Woudrichem en in 1612 waarsman van Ganswijk.

J. C. MARIS.

BOEKBESPREKING.

Numaga, Tijdschrift gewijd aan heden en verleden van Nijmegen en omgeving, Jaargang 1 No. 1-2, Juli 1954. Uitgegeven door de Vereniging „Numaga".

Het tijdschrift „Numaga", staande onder redactie van Prof. Dr. L. J. Rogier, Dr. J. A. B. M. de Jong en Dr. J. M. G. M. Brinkhoff, wordt minstens vier malen per jaar toegezonden aan de leden en begunstigers der Vereniging „Numaga , het redactie-adres is L. Hezelstraat 70 te Nijmegen.

De 24 bladzijden tellende eerste aflevering, ingeleid door de ere-voorzitter der vereniging „Numaga", Mr. Ch. M. J. Hustinx, burgemeester van Nijmegen, biedt in een vijftal artikelen veel lezenswaardigs over het, bijna 1850 jaar als stad bestaande, Nijmegen.

Voor de genealogie van belang is het artikel „Een veel begeerde Nijmeegse weduwe uit het einde der 16de eeuw", door de heer H. J. van 't Lindenhout, beschrijvende het leven van de vier maal gehuwde *Johanna Biesman.*

Men moet hopen, dat deze voor de plaatselijke geschiedenis zo belangrijke uitgave een lange en voorspoedige toekomst tegemoet zal gaan.

W. W. VAN VALKENBURG.

Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân. Uitgave van de Friese Academie te Leeuwarden. 1954.

Dit vierde jaarboekje doet in inhoud niet onder voor zijn, gunstig bekend staande, voorgangers.

Van de belangwekkende inhoud willen wij noemen:

„Het geslacht *Jelgerhuis* van J. Y. Feenstra, behandelende het geslacht, waaruit de schilder *Rienk Jelgerhuis* en de toneelspeler *Johs. Jelgerhuis* bekendheid verwierven:

„De 64 kwartieren van *Jan Koopmans* en *Alida Chrisfiana Hanekamp van Harinxma"* eveneens van J. Y. Feenstra. (N.B. Slechts de 16 kwartieren dezer personen worden volledig behandeld) ;

„Een apotheker en zijn familie *Suardus Jacobus Posfhuma* 1694—1774", door wijlen Mr. A. S. Miedema, waarin ook mededelingen over de door leden van het geslacht *Posfhuma* gevoerde wapens:

„van Snifsevorg", door Jhr. M. J. 'van Lennep; een geslacht, dat zijn naam vormde door de naam *[Sirfema van] Grovesfins* van achter naar voren te lezen.

Beperkte plaatsruimte belet ons om in te gaan op de verdere inhoud van dit zo belangwekkende jaarboek.

W. W. VAN VALKENBURG.

Nammen ut âlde Liifrinte-Registers yn Fryslân (1624—1809), door R. S. Roarda. Uitgave van de Friese Academie te Leeuwarden [1954].

Van de verschillende lijfrente-registers, berustende op het Rijksarchief te Leeuaarden, heeft de samensteller het register 1742—1780 geheel overgeschreven en op alphabet gebracht, waardoor een groot aantal gegevens onder ieders bereik komen: vervolgens zijn uit de registers van 1780 tot 1794 de namen van de personen, wier sterfdatum in het register wordt vermeld, opgenomen met nummer en bladzijde van het register: op dezelfde wijze heeft de heer Roorda het register van 1714 en die van 1663 (gevende de leeftijd in 1661!) bewerkt.

Deze belangrijke uitgave is tot stand gekomen met steun van de Algemeene Friesche Levensverzekcringmij.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Becker-van der Chijs. (LXXI, 166, 225-226). In mijn opgave in kol. 226 van deze jaargang zijn enige fouten geslopen in de door mij over Generatie 111 verstrekte gegevens; deze moeten luiden:

III. *Geerfruy Jacobusdr. Haaxman,* ged. Delft (Oude Kerk) 3 Maart 1711, † tussen 15 Mei en 22 Nov. 1790, tr. 27 April 1734 *Jan Michielsz. van Koefsveld,* geb. 10 Juli 1709, † 11 Nov. 1775 te Delft.

Leiden. J. DE LOOS-HAAXMAN.

Bisschop-van Dongen, Gevraagd de ascendenten van *Pieter Bisschop* (zn. van *Jan* en *Johanna Konings),* tr. Dordrecht 5 Mei 1813 *Jenneke van Dongen* (dr. van *Ary* en *Adriana van Dongen*).

Den Helder. W. ENTERMAN.

Eloff. (LXXI, 195, 228). Mevrouw *Eloff* was een dochter van *Paul Kruger,* die met *Fred. Eloff* gehuwd was. In 1904 huwde een van haar dochters, *Elsie Francina,* met Ds. *van Broekhuizen,* de latere gezant van de Unie van Zuid-Afrika hier te lande. Welke andere dochter van Kruger op de bedoelde briefkaart-foto is afgebeeld, valt zonder meer niet te zeggen.

Amsterdam. PROF. DR. W. PH. COOLMAAS.

Eskes. (LXXI, 229). *Hendricus Eskes,* zoon van *Jan Eskes en Zwaantje Uulderink,* werd ged. (Herv.) te Zwolle 3 Oct. 1751 en overleed ald. als schoolmeester op 4 April 1826. Hij huwde als kantoorbediende 27 April (ondertr. 12 April) 1777 te Zwolle met *Maria ter Horst,* j.d. ald. en overl. te Zwolle 3 Juni 1818, oud 67 jaar. Uit dit huwelijk werd te Zwolle op 12 Juni 1789 (ged. 14 Juni) geboren *Gerrif Willem*

Eskes, die als „instituteur" ald. op 21 Mei 1813 huwde met *Anna Cafharina Danger Daniels,* ged. (R.K.) te Gorkum 17 Febr. 1791, dr. van *Joseph Daniels,* „lieutenant retraité" en *Anna Cafharina de Keur.*

Zwolle. **Mr.** A. HAGA.

Halder, van Bockum, de la Leijne. Ascendenten en descendenten gevraagd van *Johannes Bernardus Halder,* wonende te Delft, die, als wedr. van *Johanna Engelina Pefronella van Bockum,* tr. (int. Leiden 19 Mei 1785) *Johanna de la Leijne,* jd. van Leiden, dr. van *Carel* en *Jacoba Hovenier.* Uit het eerste huwelijk was toen nog één kind in leven, terwijl uit het tweede huwelijk te Leiden geref. ged. werden: 1. 25 Nov. 1787 *Jacobr* 2. 13 Febr. 1790 *Dirk; 3. 29* Febr. 1792 *Caroliena;* en 4. 19 Mei 1793 *Carel.*

Enschede, **H.** LOURENS.

Cool-Leenders. (LXXI, 261). Ofschoon geen rechtstreeks antwoord op de vraag zijn onderstaande gegevens wellicht van belang:

Jan Willemsz. de Leeuw was getr. met *Barbara Cornelis Middach* (ged. Leerdam 7 Sept. 1624, † vóór 31 Dec. 1673). Zij was een dochter van *Cornelis Aerfsen Middach* (woonde in Middelkoop, † vóór 14 Jan, 1669) en *Jenneke Eoerfs* († vóór 19 Oct. 1643, dr. van *Everf Machielsen* en *Maeijcken Lodewijks).*

Cornelis Aertsen Middach was een zoon van *Aerf Thonisse Middach,* wiens weduwe *Trijnfgen Geeritsdr. 4* Sept. 1627 in Middelkoop woonde in een huis met één schoorsteen.

Hilversum. E. G. MIDDAG.

Van der Meer-Halder. Ascendenten en descendenten gevraagd van *Hugo van der Meer,* jm. van Voorburg, wonende in 's-Gravenhage, die tr. (int. Leiden 15 Oct. 1801) met *Hendrica Johanna Halder,* jd. van 's-Gravenhage, wonende te Leiden, dr. van *Hendrik Halder Adr.zn.* en *Johanna Jacomina Korver.*

Enschede. **H.** LOURENS.

Ridderinkhof-Hartsuijker (Hartzoekers), (LXXI, 133,260). Op 30 Maart 1705 (ondertr. 4 Maart) trouwen te Hasselt *Hendrik Jans,* j.m., en *Hillegien Henrix,* beide van Hasselt, uit welk huwelijk in de jaren 1706, '08, '10 en '13 een 4-tal kinderen worden gedoopt en vervolgens op 26 Juli 1719 een tweeling *Jan* en *Hendrik.* Alléén bij deze laatste doop staat de geslachtsnaam *Ridderinkhof.* Opgemerkt dient, dat in de doop- en trouwboeken van Hasselt de geslachtsnamen dikwijls worden weggelaten.

Op 14 Juni 1716 trouwen te Hasselt *Warner Alberfse Harfsuiker, j.g.* te Hasselt, en *Anna Nieuwenhuis,* j.d. van Zutphen, wonende te Amsterdam.

Warner hertr. te Hasselt **11** Febr. (ondertr. 16 Januari) 1731 met *Hilligje Gerrifs.* Hij doet 8 Febr. 1731 voor schepenen van Hasselt erfuiting aan zijn enig kind *Hendrikje Hartsuiker:* mombers *Jannes Runhart* en *Jan van Amersfoort,* des kinds oudoom en oom van vaderszijde.

Op 27 Oct. 1689 te Hasselt ged. *Waernaer, zn.* van *Albert Werrenaers (= Warners)* en *Margien Willems,* terwijl op 10 Augustus 1681 te Hasselt ondertrouwen *Albert Warners,* j.g. en *Margjen Willems,* j.d., beide van Hasselt.

Over de Kamper burgemeester *Alberf Hartsuiker (Hartsoeker)* zie van Doorninck, Geslachtk. Aant., blz. 422.

Zwolle. **Mr. A. Haga.**

van de Steenhuys. (LXXI, 39, 200). Zie de gegevens *van de Sfeenhuys* in Jaarboek IV, blz. 84, van het Centr. Bureau. In de aantekeningen uit de protocollen van Utrechtse en Amersfoortse notarissen komen enige naamdragers *Goudt* voor, doch ik kan hen niet plaatsen in de genealogie *de Gou* in Bijblad, deel 2. Mogelijk is in verband met *Maria Gout* van belang een testament van *Adam Jansz. Goudt* van 14 Mrt. 1628 (notaris J. van Ingen Amersfoort)', waarin genoemd worden zijn kinderen, *Jan Andries* en *Heylfgen en* de dochter van zijn overleden zoon *Jan Goudt de Jonge, Marrichjen* genaamd.

Utrecht. W. A. WIJBURG **Jr.**

VanTonderen-Halder. Ascendenten en descendenten gevraagd van *Jan Pefri van Tonderen,* Med. Doctor, jm. van Amsterdam, en daar wonende, die tr. (int. Leiden 28 Juli 1790) met *Elisabeth Margarefha Halder,* j.d. van Delft, wonende te Leiden, dr. van *Adrianus* en *Elisabeth van Leeuwen.*

Enschede. **H.** LOURENS.

Tromp ('t Jom, Tjom). Bij het zoeken naar de doopdatum en de ouders van *Claas Tromp,* die te Hoorn 11 Maart 1736 als jm. van Hoorn tr. met *Maritje Piefersdr. Cramer,* vond ik:

6 Oct. 1727 bet. *Claas Jansz. Tromp* het middel van begraven voor zijn vrouw *Trijntje Claas,* † te Hoorn (*f* 3.—). Zij werd 8 Oct. 1727 begr. in de Grote Kerk te Hoorn als *Trijntje Claas Bruyn.*

De int. van het huwelijk vond ik ook, doch die luidt:

4 Nov. 1713 *Claes Jansz. 't Jom de Jonge,* jm. van Nierop, wonende op Smerighorn, en *Trijntje Claes,* jd. van Hoorn, wonende in de Ramen, getr. Hoorn 19 Nov. 1713.

Claas Jansz. 't Jom de Jonge werd op 10 Dec. 1716 te Hoorn als bejaarde op belijdenis geref. gedoopt.

Uit bovengenoemd huwelijk werd geref. te Hoorn ged.:

1. 7 Oct. 1714 *Jan,* zn. van *Claes Jansz. Tjom de Jongh* en *Trijntje Claes Bruyn;*

2. *23* Febr. 1716 *Jan,* zn. van *Claes Jansz. 't Jom de Jongh* en *Trijntje Claas;*

3. *3* Dec. 1717 *Arentje,* dr. van *Claas Jansz. 't Jom de Jongh* en *Trijntje Claas Bruyn;*

4. *5* Maart 1724 *Claas Jansz. 't Jom* en *Trijntje Claes Bruyn.*

Spellingen zoals in de doopboeken aangetroffen. Blijkbaar was de vader van *Claas Jansz.* vóór 1724 overleden, daar bij de laatste doopinschrijving de toevoeging „de Jonge" ontbreekt.

De sub 2 genoemde *Jan Tjom* was op 6 Juni 1762 nog in leven, want dan sluit hij als wedr. weer een huwelijk.

Wie kan verklaren waardoor die naamsverwisseling *Tromp* en *Tjom* ontstaan kan zijn of is dat als een gewone slordigheid of onnauwkeurigheid aan te merken?

Enschede. **H.** LOURENS.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 3 Juli 1954 in de Nederlands Hervormde Kerk tc 's-Hecrenberg. — Jaarverslag 1953. — Genealogie in de wetgeving Adoptie, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Afstamming en nakomelingen van Isaäc Junius Frz., door J. de Loos-Haaxmnn. — Korte mededelingen: Een zeer vreemdsoortig grafzerk; ten Hage-van Erkelens. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor. Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* 70, *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, ***Jacob de** Graeffiaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* **5, 's-Gravenhage.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. **10** LXXIe Jaargang October 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer G. Wendelaar, sedert 1918 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

DR. L. A. BOERÉ . . . . . Oegstgeest.
Oranjelaan **1.**
JHR. MR. L. OP TEN NOORT . . . . . Enschede.
Hogelandsingel 119.
MR. H. H. REYERS . . . . . 's-Gravenhage.
Pan *Ouwenlaan* 50.

In Memoriam
Willem baron Snouckaert van Schauburg

De 13de Augustus 1954 overleed op bijna 85-jarige leeftijd te 's-Gravenhage, na een kortstondige ziekte, het erelid van ons Genootschap ***Willem*** baron ***Snouckaert van Schauburg.***

Reeds op jeugdige leeftijd voelde hij zich aangetrokken tot datgene, wat ons allen bindt: de beoefening van genealogie en heraldiek. Na in 1893 waarnemend-bibliothecaris te zijn geworden, werd hij in 1894 benoemd tot lid en tevens tot bibliothecaris van ons Genootschap. Met onderbreking van enige jaren heeft hij sedertdien tot 1921 in verschillende functies deel uitgemaakt van het Bestuur. Het was een verschil van mening over een wijziging in de Statuten, waardoor hij zich genoodzaakt voelde zijn bestuursfunctie de 29ste April 1921 neer te leggen. In zijn daarop op de Algemene Vergadering van 27 Mei 1922 gevolgde benoeming tot erelid ligt de erkenning van zijn ten bate van het Genootschap verrichte diensten.

Snouckaert heeft tijdens zijn bestuur de opgang van ons Genootschap medegemaakt. Mede onder zijn leiding was de boekerij in 1911 tot 1250 nummers uitgebreid, zoals uit de van zijn hand in dat jaar in druk verschenen catalogus blijkt. Het is dan ook begrijpelijk, dat naar een grotere localiteit moest worden uitgezien. Deze werd gevonden in een perceel aan de Herengracht no. 62. De 1ste Maart 1913 werd deze localiteit ingewijd en het was Snouckaert, die hier als bibliothecaris het middelpunt vormde en aller vraagbaak was. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd zijn aanwezigheid echter elders vereist: als reserve-kapitein der infanterie werd hij gedetacheerd bij het Interneringskamp te Harderwijk. Nadien heeft hij nog slechts drie jaren zijn krachten als bibliothecaris aan ons Genootschap gegeven.

Ook in het Maandblad is menig resultaat van zijn genealogische studie neergelegd. In de jaren tussen 1894 en 1919 vindt men daarin verscheidene artikels van zijn hand. Nadien heeft hij zich in hoofdzaak ingezet voor de uitgave van het in 's-Gravenhage welbekende „groene boekje": La Haye diplomatique et mondain, Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd deze uitgave met de 18de jaargang (1940) stopgezet.

Door al de jaren heen heeft Snouckaert de band met ons Genootschap vastgehouden. Ook al kwam hij maar hoogst zelden op het Bleijenburg, op verschillende wijzen heeft hij in voorkomende gelegenheid van zijn belangstelling blijk gegeven.

Wij bewaren de nagedachtenis van de overledene in dankbare herinnering.

HET BESTUUR.

Kerkrestauratie en grafzerken+

De Monumentencommissie der provincie Gelderland vestigde ten vorigen jare — onder aanhaling van enige betreurenswaardige voorbeelden — de aandacht van het Bestuur op het feit, dat er bij de restauratie van kerkgebouwen door de architecten soms op onverantwoordelijke wijze wordt gehandeld met de in die kerken aanwezige oude grafzerken. Het Bestuur heeft daarop bij schrijven van 7 September 1953 de Directeur van het Rijksbureau voor de Monumentenzorg verzocht, er bij de architecten op aan te dringen, dat bij door hen uitgevoerde restauraties ook de oude grafzerken worden ontzien en behouden. Bij schrijven van dezelfde datum verzocht het Bestuur aan de Bond van Nederlandse Architecten een algemene aanschrijving van gelijke strekking aan architecten te willen richten.

Vervolgens heeft het Bestuur zich bij schrijven van 1 Juli 1954 — onder aanhaling van nieuwe bedroevende feiten — gewend tot de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond, die vele architecten en aannemers onder zijn leden telt, met verzoek aan deze quaestie aandacht te besteden en de architecten en aannemers op te wekken tot voorzichtigheid bij restauratie van oude bouwwerken, ook wat betreft oude gedenkstenen, grafzerken en dergelijke. In de jaarvergadering van genoemde Bond, 9 Juli 1954 te Nijmegen gehouden, is de verwaarlozing van oude grafzerken bij de restauratie van kerkgebouwen uitvoerig besproken [1]). Het Bondsbestuur heeft ons vervolgens bericht, dat besloten is, de aandacht van de Bond van Nederlandse Architecten (B.N.A.), de Aannemersbonden, de Bouw- en Restauratiecommissie van de Ned. Herv. Kerk en de Bisschoppelijke Bouwcommissie op het gesignaleerde euvel te vestigen, met verzoek, zulks door middel van een publicatie in de deze organisaties ter 'beschikking staande organen ter kennis van haar leden te brengen. Het ligt in de bedoeling van het Bondsbestuur, de quaestie op de a.s. wintervergadering van de Kon. Ned. Oudheidkundige Bond opnieuw aan de orde te stellen.

1) Zie Nieuws-Bulletin van de Kon. Ned. Oudheidkundige Bond, 6de serie, jg. 7, afl. 8, kol. *137, *138.

Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande,

door MR. H. L. HOMMES.

(vervolg van LXIX, 25.)

IX.

17. Horenken.

Tot' heden is er nagenoeg niets over dit geslacht gepubliceerd en met artikelen in De Nederlandsche Leeuw 1892, blz. 20 en 21, en De Navorscher, jg. *37*, blz. 197, noot 4, is het belangrijkste ook al genoemd. Voorzover mij bekend is er ook geen genealogie en het is mij evenmin gelukt er een samen te stellen. Met behulp van kwartierstaten heb ik een paar takken kunnen reconstrueren en tot samenhang brengen, maar daarnaast blijft het merendeel als enkelingen of in kleine groepen over tot zelfs het begin van de 17de eeuw.

Het geslacht behoort tot het oudste stadspatriciaat en heeft door de bierbrouwerij invloedrijke posities weten te verwerven. Door de aankoop van borgen in de Ommelanden en huwelijken met adellijke geslachten verkreeg het ook hier invloed en werd in de 17de eeuw tot de adel gerekend.

In de Bijdragen tot de geschiedenis en oudheidkunde ... Prov. Groningen, dl. VIII, blz. 290, en in de Gron. Volksalmanak 1898, blz. 79, staan oude aantekeningen afgedrukt betreffende oude Groninger geslachten, waarin iets over hun herkomst wordt medegedeeld. In de Bijdr. wordt gezegd, dat *Horenken* uit Drenthe stamt. de andere bron noemt Groningen als plaats van herkomst. Beide mededelingen zijn juist, wanneer men er rekening mede houdt, dat Groningen oorspronkelijk tot Drenthe gerekend werd. Overigens acht Prof. Huizinga in Gron. Volksalmanak 1910, blz. 228, de eerstgenoemde lijst de oudste.

Reeds vroeg gingen de Horenkens tot de hervorming over, zoals blijkt uit het Nobiliarium van Coenders [1]), waarin gezegd wordt, dat zij in 1569 als ballingen naar Norden, Leer en Emden zijn uitgeweken. Elders worden met name genoemd *Allert, Reiner* en *Lutgen Horenken*.

In 1774 stierf het geslacht uit met *Gesina Margareta Honenken*.

Het wapen is: „in blauw drie gouden bokke- of ramshoorns, geplaatst 2 : 1". Helmteken: twee achter elkaar geplaatste hoorns. Wrong en dekkleden: goud en blauw. (Zegelverzameling Rijksarchief Groningen D 117).

De Navorscher van 1887, blz. 624, beschrijft de hoorns als drie gouden olifantstrompen en Rietstap als tritonhoorns (conques marines).

De naam komt reeds in 1245 te Groningen voor als *Horneking* en gaat later via *Horneken, Hoerneken* over tot *Hoerenken* en *Horenken,* waarbij het misschien overbodig is op te merken, dat oe een oude schrijfwijze is voor oo of o-klank, zodat het verschil minder groot is, dan het eerst lijkt. Deze oe zien we ook op oude kaarten van de stad als Groeningen en in namen als b.v. Sloet in Overijsel.

Er zijn overigens nog talrijke variaties in de schrijfwijze van de naam, die echter gemakkelijk te herkennen zijn. Evenwel dient niet hiermede verward te worden het geslacht *Hoenderken,* dat uit *Hoenreken* gegroeid is.

De vele gelijknamige personen als Johan en Lodewijk hebben me veel hoofdbrekens gekost, zonder dat ik tot een geslaagde oplossing gekomen ben. Daarom is zoveel mogelijk materiaal bijeengebracht, zodat bij nieuwe vondsten gemakkelijk hierbij gezocht kan worden om eventueel aanknoping te krijgen.

Hiervoor is de volgende indeling gemaakt:

A. Lijst van los staande personen, zoveel mogelijk chronologisch, waarbij enkele jaartallen zijn samen gevoegd, die kennelijk bij één en dezelfde persoon behoren.
B. Een genealogie van 7 generaties.
C, D en E. Kleinere fragmenten, die niet bij de vorige zijn aan te sluiten,
F. Kleine groepen of enkelingen, waarvan iets meer te zeggen viel.

De doop- en trouwboeken van allerlei plaatsen zijn geraadpleegd, terwijl voorts de programmata funebria, rouwborden, grafstenen, alba studiosorum enz. *niet* vergeten zijn.

A.

In de nu volgende lijst zijn chronologisch bijeengebracht de personen, die ik slechts een of een paar malen heb aangetroffen en waarover verder niets te vertellen valt. De bronnen, waarin zij voorkomen, heb ik hieronder vermeld en genummerd en het betreffende nummer achter elke aanhaling

1) Alg. Ned. fam.bl. 1886, blz. 90.

geplaatst. Hierbij moet ik nog opmerken, dat Prof. Blok in zijn artikel een opgave uit de brouwersgilderol doet, die afwijkt van de klapper in het Rijksarchief. Welke rol hij onder ogen heeft gehad, is niet meer na te gaan, zodat ik beide heb opgenomen.

1. Oorkondenboek van Groningen en Drenthe.
2. Register Feith.
3. Nobiliarium van Coenders, in Alg. Ned. Fam.bl. 1886, blz. 90 en vlg.
4. Regeringspersonen, afgedr. in Ubbo Emmius, De agro Frisiae inter Amasum et Lavicam fl. etc. Groningen 1646.
5. Inventaris Huisarch. Farmsum.
6. Klapper op de brouwersgilderol. (Rijksarchief).
7. Brouwersgilderol. Gron. volksalm. 1898, blz. 79.
8. Klapper op het giltrechtboek. (Rijksarchief).
9. Die Matrikel der Univ. Rostock.
10. ,, ,, ,, Köln.
11. Tijdrekenkundig register op het oud Provinciaal archief van Overijssel.
12. Inventaris van het archief v. Ewsum.
13. Rekeningen der stad Groningen, uitgeg. door P. J. Blok.
14. Luidgelden in de 16de eeuw te Groningen. Wapenheraut 1913, blz. 210 en vlg.
15. Bijdr. tot de gesch. en oudheidkunde ... der Prov. Groningen, uitgeg. door Acker Stratingh, Feith en Boeles.

1245, Nov. 14. Occo *Hornecing,* olderman te Groningen. (1).
1268, Mei 22. *Otto Harneking,* vermoedelijk dezelfde als voorg. (1).
1278, Febr. 21. *Christina Horneking* en haar zoons. (1).
1324. *Bernardus Bernoldi alias Horneking,* burgemeester (4).
1387, *'89, '92. Berenf Horneking,* burgemr. (4), wiens steenhuis lag in het W. v. d. Peperstr. bij Jarich Coppiins zoens erve (15, dl. VII, blz. 32).
1386-1405. *Berent Horneking* komt voor in Oorkondenboek (1).
1395, '99, 1405, '9, '11, ' 13. *Rading Horneking,* burgemr. (4). In dezelfde tijd ook in oorkondenboek.
1412. stud. te Keulen: *Rodulph Hoernykync* de Groenynghen. Trai. d.; art; s. (10, blz. 129, nr. 21).
1424. *Lodewijk Hoornken,* ingeschr. als brouwer (7).
1426. ,, ,, , provisor v. h. Heilige Geestgasthuis, brouwer (6).
1438 hebben de Groningers Jr. Ailcke Houwerda huis veroverd en daarin gezet tot overste *Lodewijk Hornkens.* (3).
1439, '40. *Lodewijk Hoornken,* hoofdman in de Hoofdmannenkamer. (4).
1440. Is jr. *Ludolf (=? Ludeken, Lodewijk) Horneke* drost geweest (3).
1447—'60. *Johan Horenken,* ambtman van Selwerd (2 en 11, Aanhangsel, blz. 304 en 351).
1449-1478. *Johan Horenken* beleend met Nijdinggoed. Hij was gehuwd met *Nanneke Sweder Everfsdr.* (moei van *Claes Cater*) en had een zuster *Mette,* conventualin in het klooster Jesse in 1478. (5, reg. 94, 100, 136, 180; en 11. Zie ook N.L. 1892, blz. 20, 21).
1450. Geert, *Johan, Loech, Beerend, jonge Johan Hoornken,* brouwers (7).
1457. Stokleggingsbrief, waarbij aan *Johan Horneken* wordt overgedragen ¼ waardeel onder de klokslag van Noordlaren (2, nr. 32).

1457, Mei 12, stud. Keulen: *Joh.* Groningen *Hormunkiin,* Trai d.; art., i. et s. i (10, blz. 461, nr. 28).
1460. *Ludeken Horenken,* ingeschr. brouwer. (6).
1460. *Berend Horenken,* ,, (6).
1480. Stokleggingsbrief, waarbij *Berend Hoernekens* aan het olde convent te Groningen overdraagt 8 grazen land te Noorddijk (2, nr. 1).
1482, '84. *Berend Horenken,* burgemr., 1482, hoofdman (4).
1484, Vrijdag na O.L.V. nativitatis. Verzegeling, waarbij B. en R. in Gron. een jaarlijkse rente verkopen aan *Bernf Horenken* voormond, *Roloff Ulgers, Bernf Koenrades, Nyff Wygghersz.* en *Jacob Lubbersz.* voogden over *Hinrick,* zoon van *Johan Horneken (2,* geschr. verv. nr. 20).
1470. *Everf Horenken,* ingeschr. brouwersgilde (6, 7).
1472. Volmacht op *Henr. van Sfeenwijk* o.a. door *Elleken Hoernekens,* een der seniores in het oude convent te Groningen 17 Aug. (2, nr. 16).
1472. *Johannes Horneken* heuvelink uit de gilden (3).
1477. Verhuring aan *Gheerfrtzid Hoornekens,* Woensdag vóór St. Jacob (2, nr. 19).
1478. *Johan Horenken Lodewickssoen,* ingeschr. giltrecht (8).
1483/84. *Berenf* en *Albert Horenken,* ingeschr. brouwersgilde (7).
1488. *Albert Horenken,* ingeschr. brouwersgilde (6).
1485, Oct. 14. stud. Rostock: *Johannes Horneken* de Groningen, ddt. II mr. (= dedit 2 marcas) (9, dl. I, bl. 242b).
1487/88. *Cornelis Horenken,* brouwersgilde (6).
1490. ,, ,, ,, (7).
1493. *Lodewick Horenken,* ingeschr. giltrecht (8).
1499, Aug. 11. *Roloff .Horenken,* commandeur te Wytwerd (12, reg. 93).
1497/98. *Johan Hoerenken Johan Hoerenkenszoon.* ingeschr. brouwersgilde (6).
1500. *Johan* en zijn *zoon Roelf Horenken,* ingeschr. brouwersgilde (7).
1501, Oct. 30. stud. Rostock: *Lodewicus Horneken* de Groninge. (9, dl. II, blz. 10a).
1503. Pinksteravond. Bedienaren der Akerk verklaren, dat *Johan Hoerneken* en *Clawes Nijs,* erfgenamen van *Johan van Zwolle,* afgelost hebben een rente van 15 schilden enz. uit Johan van Zwolle's huis, gelegen in de Scomakersryppe, eertijds genoemd „*Aleff* en *Wyllem Gysens* steenhuis" (2, geschr. verv. nr. 55).
1512/13. *Roeleff Hoernekens,* soon van *Johan Hoerenken,* ingeschr. brouwersgilde (6).
1512/13. *Johan Hoerneken,* ingeschr. brouwersgilde (6).
1520, Oct. 29. *Theodericus Hoerneken,* cleetmeester in kloosster Aduard (5, reg. 283).
1520, Sept. 7. stud. Rostock: *Johannes Honrekink,* prope Groningen (9). Dubieus of deze een Horenken is.
1525/26. *Albert Horenken,* ingeschr. brouwersgilde (6) ; nog in leven 1535/36 (13, blz. 168).
1535/36, 1548. *Berenf Horen ken (13,* blz. 158).
1548. *Loech Hoerenfyen* arffgename, nu *Geerdf Hoerentkens (13,* blz. 351).
1548. *Johan Horenken,* ambtman van Selwerd.
1548. *Everf Horenken,* raadsheer (13, blz. 303).
1554—'58. Vrouw *Harmen Horenken* (2).
1556, Mei 20. *Johan Horenken,* afgevaardigde (2, nr. 106).
1580, ,, ,, naar Coevorden.
1586, Juni 19. *Johan Horenken,* in den landraad, overleden. (Kroniek Rengers van ten Post, II, blz. 289).

1559, '61. Vrouw *Syrt Horenken* (2).
1566. luidgeld voor vrouw *Syrt Horenken* (14).
1565, Juli 12. *Rudolphus Hoerenken* en *Johannes Hornken* tekenen te Orleans in het album amicorum van *Eiso Jarges* ieder afzonderlijk met een wapen en een spreuk daarboven (15, dl. 9, blz. 37).
1596. huw.procl. Groningen 20 Nov. *Roleff Wychering* en *Lieffke Horenken. Rolof Wicheringe,* zn. van *Barfhold* en *Teetke Doma,* geb. 1560, burgemr,, overl. 1646, hertr. *Lamme Hillebrands.* (Programma funebre in Univ. bibl.).
1597, huw.procl. Groningen 1 Oct. Luit. *Johan Marfens* en *Anna Horenken.*
1599, huw.procl. Groningen 12 Mei. *Ulger Ulger* en *Joanna Horenken.*
1600. Request van *Hidde Horenken* aan de Staten van Stad en Ommelanden om in de plaats van wijlen zijn broer *Everf* tot vaandrig te mogen worden aangesteld (2, nr. 40.)
1601, huw.procl. Groningen. 14 Nov. *Hyddo Horenken* en *Wemele de Mepsche.*
1613, huw.procl. Groningen 29 Mei, cop. 27 Juni. *Gheerf Hindrix* wedr. en *Aelfien Hoernkens.*
1615. *Lambert Horenken,* lidmaat Herv. kerk Dec. 1594, wonende Oosterstraat., raadsheer; gedep. 1607—'9, '12, '13, lid van de commissie tot oprichting der Universiteit, burgemr. 1615, overl. 10 Nov. 1615, oud 49 jaar (3).
1627, huw.procl. 21 April, cop. 20 Mei. *Daniel van der Merwede* en *Alyf Horenken. Zij* wordt in het lidmatenboek vermeld in Dec. 1623 als wonende „bi Martini kerckhoff".
1628, huw.procl. 9 Aug. *Johan Enfens* to Emden en *Remke Horentijn.*
1642, Maart. Lidmatenboek: J (uff)r *Frauke Hoornfies* in butjenstrate.
1645, Nov. 3. Alb. stud. Gron.: *Ludovicus Horenken.* Gratis propter dn. parentem.
1649, Sept. Lidmatenboek: Jr. *Lodewich Horenken* ant bredemerckt.

B.

In het archief Menkema en Dijksterhuis bevinden zich onder nr. 1374 genealogische aantekeningen betreffende het geslacht Horenken, doch deze bestaan hoofdzakelijk uit 2 rollen perkament, waarop kwartieren voorkomen van *Gerhard Horenken (1663-1722)* met alleen de geslachtsnamen. Daaruit blijkt, dat de eerste drie generaties zijn: *Horenken-Ulger, Horenken- Wicheringe* en *Horenken-Entens.*

Gelukkig bevat nr. 545 van het archief Gruys aantekeningen betreffende de Wicheringe's, waaruit blijkt, dat *Johan Horenken,* geb. *1485,* huwt met *Hille Wicheringe,* waarbij hun kinderen met de geboortejaren tevens vermeld worden. Het zou aardig geweest zijn, wanneer ook zijn ouders genoemd waren, want nu tasten we in het duister. In het begin van de 16de eeuw zijn nl. ongeveer tezelfder tijd burgemeester en hoofdman een *Olde Johan Horenken* en *Johan Horenken Evertszn.* Zoals ik in Fc hoop aan te tonen komt Olde Johan niet in aanmerking, zodat alleen de ander zou overblijven. Nu is het vreemd, dat er onder de kinderen, bij Wicheringe genoemd, geen *Everf* is, maar wel *Geert* (genoemd naar grootvader Wicheringe), *Johan* en *Eilco.* Daarentegen is ook weer niet aan te nemen, dat de schoonzoon van een Wicheringe geen regeringsfunctie zou bekleden.

Onder voorbehoud plaats ik dus als

1. *Evert Horenken,'* ingeschreven in het brouwersgilde in 1470, in 1487 vanwege de stad Groningen kastelein te Oterdum [2]), tr. ..... *Ulger.*
Uit dit huwelijk o.a.?:

11. *Johan Horenken,* geb. 1485, burgemeester 1524, '25, '30, vermoedelijk dezelfde als Jonge Johan, lid Hoofdmannenkamer 1531 en '32, en kort daarna overleden, tr. 1513 (huw.contr. 15 April [3])) *Hylle Wicheringe, nog* in leven 11 Dec. 1539, waar zij als Hille Horenken een hoeveelheid land huurt [4]), dochter van *Geert* en *Wemele Thedema.*
Ook in de stadsrekeningen komt zij in 1535/36 als Hille Hoerenkens myt hoer soene Geert voor [5]), zodat haar man toen al overleden zal zijn.
Uit dit huwelijk:
1. *Geert,* volgt 111.
2. *Johan Horenken,* geb. 1515, in 1539 ingeschr. in brouwersgilde, in leven 10 December 1549, als erf- van *Johan Wychering,* proost in Hom- % : ") , tr. vóór 1552 *Ave Schaffer,* dr. van *Claas* en *Evertje Hubbeldinck.* Vermoedelijk is hij dezelfde die 1551 ambtman van Selwerd is (Feith), als afgevaardigde voorkomt in 1556 *en* als „commissarius in 1586 ilendt verstorven" is, volgens Abel Eppens [7]). De kroniek van Rengers van ten Post [8]) vermeldt: Den 19 Juni 1586 in wthtocht wth Veenlo is Johan Horentiens de in den lantraet satt gestorven. Of dit echtpaar kinderen had is mij niet bekend,

   Arch. v. Ewsum, reg. 464. 1552, April 16. Verkoop van een jaarlijkse rente aan *Johan Horenken* en *Ave* zijn vrouw.

3. *Jeye Horenken,* geb. 1517.
4. *Liefke Horenken,* geb. 1518.
5. *Eilco Horenken,* geb. 1520.
6. *Geertruyt Horenken,* geb. 1523, tr. *Derck Schaffer,* in *154 1* minderjarig, burgemeester, in verbanning overl. 15 Jan. 1593, „up syn winhoff, onder stadt tafel".

III. *Geert Horenken,* geb. 1513, ingeschreven in het brouwersgilde 1539, burgemr. 1562, '63, lid hoofdmannenkamer 1555, '60, '64, '65, overl. 1565[9]), tr. *Nese Entens,* in leven 1586 [10]), dr. van *Geert* en *Biele Potter(s).* Volgens de kwartierstaat zou laatstgen. een *Alberda* moeten zijn.
Uit hun huwelijk (volgorde onzeker) :
1. *Lodewijk,* volgt IV.
2. *Geert,* volgt IVbis.

2) A.S. de Blécourt, Oldamht en Ommelanden, Assen 1935. blz. 326.
3) Inv. Farmsum, nr. 700, regest 265.
4) id., regest 330.
5) Rekeningen der stad Groningen, uitgeg. door Blok. blz. 128.
6) Inv. Farmsum, regest 372. 1549, Dec. 10. Verklaring van Hermannus ter Brake, vanwege de nagelaten kinderen van Geert *Wichering, Alart Klant* als erfg. van zijn vrouw *Sweer Wichering, Geert Horenken* en Johan *Horenken* als erfg. van *Johan Wychering,* proost in Hommersse, over tafelgoederen.
7) Kroniek, uitgeg. door J. A. Feith, dl. II, blz. 327.
8) Kroniek, uitgcg. door H. 0. Feith, dl. 11, blz. 259.
9) Luidgeld Groningen: 1565, borg. Ghert Horentken. Wapenheraut 1913, blz. 210.
10) Inv. Baarlo nr. 299, regest 38. Huw.contr. 4 Juni 1586 Lodewijk Horenken en Hille Wifringe. Invent. R.O.A. 1928, Limburg.

3. *Wemele Horenken,* overl. 3 Maart 1618, begr. Groningen Akerk, tr. 1583 (huw.contr. 8 Nov. [11])) *Egbert Schaffer,* die in 1596 de Brake bij Obergum koopt, overl. 8 Sept. 1648, begr. Groningen Akerk, zn. van *Johan* en *Maritken Clant.*
4. Een dochter, vóór 1586 gehuwd met *Allard Eelts.* Dit blijkt uit het huw.contr. van Lodewijk Horenken met Hille Wifringhe, waarin gesproken wordt van de zwagers = schoonzoons van Nese Horenken.
5. *Bele Horenken,* tr. *Johan Wifringhe* [12]), ingeschreven als student te Tübingen 8 Aug. 1564, burgemeester, lid van de Hoofdmannenkamer, overl. Groningen 15 Febr. 1593, begr. 24 Febr., zn. van *Johan* en *Hebbele Benninge* en wedr. van *Heyle van Barsens.*

IV. *Loech* of *Lodewijk Horenken,* met zijn familie in zijn jeugd in verbanning geweest in Duitsland en Bohemen, in 1594 lidmaat der Hervormde kerk te Groningen, wonende Boteringestraat, afwisselend raadsheer, afgevaardigde naar de Provinciale Staten, burgemeester, lid Hoofdmannenkamer, ouderling der Herv. kerk, overl. 12 December en begraven 16 Dec. 1623 [13]), tr. 1586 (huw.contr. 4 Juni) *Hille* of *Helena Wifringhe,* dr. van *Johan* en *Heyle van Barsens.*

> Inv. Baarlo, Inv. R.A., dl. 1, nr. 299, regest nr. 38. 1586 Juni 4. Huw.voorw. gesloten tussen *Lodewich Hoerntken, zn.* van wijlen burgemr. *Gherdt Hoerntken en van Nese Entens, en Hille Wifringe,* dr. van dc burgemr. *Johan Wifrink en van* wijlen *Heyle van Barsens.* Gezegeld *door* Johan en Harmen Wifringk, vader en oom der bruid, en door Alart Eeltz en Eghar Schaffer, zwagers van Nese *Hoerntken,* die alsmede haar zoon *Lodewich* geen zegel had.

1. *Johan,* volgt V.
2. *Heyllena* of *Helena Horenken,* overl. 's-Gravenhage 6 Febr. 1624, begr. Groningen Martinikerk [14]), tr. Groningen 30 Juni 1622 (procl. 23 Maart) *Bartholt Wicheringe,* burgemeester, lid Hoofdmannenkamer, enz., overl. 15 Oct. 1652, zn. van *Geert* en *Elysabet Mattys.* Hij hertr. 17 Juni 1627 *Oede Sophia Clant.*

V. *Johan Horenken,* jr. en hoofdeling in Baflo, Ranum, Maarhuizen en Mensingeweer, geb. Groningen 1594, raadsheer, burgemeester enz., overl. ald. 31 Aug., begr. 4 Sept. 1652 [15]), (58 jaar), studeerde te Leiden en maakte reizen naar Brabant, Vlaanderen, Engeland, Frankrijk en Duitsland, tr. Groningen 4 Febr. 1621 (procl. 13 Jan.) *Anna Clant* van Stedum, overl. na 15 Jan. 1667 en vóór Juni 1682, dr. van *Eilco* van Nittersum tot Stedum en *Willemina Hinckaerts.*

> Inv. Menkcma en Dijksterhuis, nr. 411. 1682 Juni 17. Boedelscheiding nalatenschap Anna Clant douair. Horenken tussen Gcrhard Gruys en Adolph Frcderich Scharff als voorm. en voogd over Geert Horenken ter eene en Feyo Sickinghe en Elisabeth Tamminga e.l. ter andere zijde.
>
> H.s. Inv. Lewe A2. Uitvaartgedicht op Johan Horenken, tot Baflo, Ranum, Maarhuizen en Menscheweer jr. *en* hoofdcling, overl. 31 Aug., begr. 4 Sept. 1652.

Blijkens de oratio funebris waren er uit dit huwelijk vier zoons en twee dochters, van wie bij zijn dood drie

11) Inv. Gruys nr. 104.
12) Genealogie Wifringho.
13) programma funehre van Ludovicus Horenken. Univ. bibl.
14) aantekeningen Wieheringe. Inv. Gruys nr. 543.
15) Oratio funebris van Johannes Horenken, Univ. bibl.

zoons in leven waren. Alleen *Gerhardus* wordt bij name genoemd als ambtman, de tweede maakte een studiereis naar Italië en Frankrijk, de derde was student. Met zekerheid is vast te stellen, dat deze ongenoemden moeten zijn *Johan* en *Egbert.* Het is echter merkwaardig, dat als student in 1645 wordt ingeschreven te Groningen een *Ludovicus Horenken,* die men zeker als zoon van deze Johan zou verwachten. Mogelijk is echter, dat *Johan* een broer heeft gehad, die een zoon *Lodewijk* had, naar zijn grootvader vernoemd. De dochters zijn blijkbaar jong overleden en zijn mij niet met namen bekend.

Uit het huwelijk dus:

1. *Eilke Horenken,* geb. op een Dinsdag in Nov. 1621 [16]), ingeschr. als student te Groningen 21 Mei 1641, te Haren ca. 1650 doodgestoken door *Eilco Clant.*

> Blijkens de Beknopte Resolutien van Stad en Ommelanden werd op 6 Maart 1650 door de Gerichtsschulte rapport uitgebracht over een sententie tegen Eilco Clant, wegens het doodsteken te Haren van Eilco Horenkens, terwijl op 7 Maart 1651 geapprobeerd werd het „changement van den vaendrich Eilco Clant en Jan Quivers".

2. Gert of *Gerhardus,* volgt VI.
3. *Johan Horenken,* jr. en hoofdeling te Baflo, Maarhuizen en Mensingeweer, overl. vóór 25 Januari 1667, toen zijn nalatenschap verdeeld werd. In de kerk te Stedum hangt een rouwbord met zijn 16 kwartieren [17]), dat zeer sterk gerestaureerd is, daar het vermolmd en onduidelijk geworden was. Er staat nu op geschilderd: Obiit 1654, aetatis suae 47, doch de leeftijd kan niet juist zijn, terwijl het overlijdensjaar ook niet waarschijnlijk lijkt.

> Inv. Menkema en Dijksterhuis, nr. 407. 1667, Jan. 25. Boedelscheiding nalatenschap Johan Horenken tussen Anna Clant douair. Horenken, Egbert Horenken en Catharina Magdalcna v. Isselmuden douair. Horenken, moeder, broeder en zuster van testator.

4. *Egbert,* volgt VIbis.

VI. *Gert* of *Gerhardus Horenken,* geb. Groningen 18 Juni 1623 [18]), ingeschr. als student ald. 21 Mei 1641, lidmaat Herv. kerk Juni 1644, ambtman van het Goregt 1652, gezworene 1653, '54, raadsheer 1655, '58, '59, '61, '62, '64, '65, admiraliteitsheer te Amsterdam 1657, gedeputeerde 1660, '63, lid hoofdmannenkamer 1665, curator der Universiteit 1665, overl. 10 Aug. 1666, tr. 1° Groningen 19 Sept. 1649 (procl. 25 Aug.) *Lamme Schaffer,* dr. van *Berend* en *Johanna Hillebrands;* tr. 2° Bedum 20 Mei 1658 (procl. Groningen 1 Mei) *Catharina Magdalena van Isselmuden,* geb. c. 1639, overl, na 1703, dr. van *Wigbolt* en *Johanna van Welderen.*

> Procl.boek Bedum 1658: Die E.E. Joncker Gerhart Horenken Raetsheer der Stadt Groningen ende de WellEd. end Deugentrycke Juffer Catharina Magdalena v. Isselmuden, den 16 April. Gecop. den 20 May tot Beem.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johanna Horenken,* ged. Groningen 5 Juli 1650, jong overl.

16) Ned. Leeuw 1938, 452.
17) Idem, 362.
18) Inv. Menkema en Dijksterhuis nr. 407.

Uit het tweede huwelijk (allen geboren aan de Grote markt) :

2. *Johanna Bauwe Horenken,* ged. Groningen 28 Januari 1659, jong overl.
3. *Anna Helena Horenken,* ged. Groningen 27 Juni 1660.
4. *Johanna Horenken,* ged. Groningen 29 Sept. 1661, overl. ald. 13 Maart 1708 [19]), begr. Martinikerk 17 Maart 1708, tr. 1685 (procl. Groningen 30 Mei) *Reint Alberda,* jr. en hoofdeling in Eenum, 't Zandt, Leermens, Zeerijp, Eestrum, ten Post, ter Laan en in de Vierburen, geb. 1662, collator en heer in Eenum, erfschepper van het Scharmerzijlvest, lid Hoofdmannenkamer, overl. Groningen 15 Januari 1724, begr. Eenum 1 Febr., zn. van *Coppen* en *Clara Jarges* [20]).
5. *Jan Horenken,* ged. Groningen 2 Aug. 1665, ingeschr. als student ald. 21 Dec. 1681, als Jr. *Johan Horenken* ant brede merckt in Juni 1684 in het lidmatenboek der Herv. Kerk ingeschreven.

VIbis. *Egbert Horenken,* jr. en hoofdeling *in* Baflo, Ranum, Maarhuizen, Mensingeweer en in Hūmsterland, geb. Groningen 1632, ingeschr. als stud. ald. 19 Dec. 1649 (17 jaar), ambtman van het Goregt 1658, gezworene 1661, uitgezet 1662 en weder ingekozen 1664, raadsheer 1665 en vlg., overl. Groningen 4 Maart 1679, tr. 1° ca. 1659 *Sibilla Horenken,* ged. Groningen 4 Maart 1641, erfdochter van Dijksterhuis, dr. van *Geert* en *Bele Manninga;* tr. 2° Pieterburen 17 Juli 1678 (procl. Groningen 29 Juni) *Elisabeth Tamminga,* overl. vóór 29 Maart 1694 [21]), dr. van *Onno* op Ludema te Usquert en *Elisabeth Rengers,* en wed. van *Evert Lewe* van Kantens. Zij hertr. Zuidwolde 20 Sept. 1680 *Feyo Sickinghe* op Beyum.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Sibilla Hermanna Horenken,* ged. Groningen 26 Aug. 1660.
2. *Johan Horenken,* ged. Groningen 14 Januari 1662.
3. *Gerhard,* volgt VII.
4. *Anna Sibilla Horenken,* ged. Groningen 12 Febr. 1664.
5. *Wilhelmina Helena Horenken,* ged. Groningen 4 Mei 1665.
6. *Emerentiana Horenken,* ged. Groningen 13 Mei 1666, jong overl.
7. *Emerentiana Horenken,* ged. Groningen 12 Januari 1668.

Uit het tweede huwelijk:

8. *Egbert Lodewijk Horenken,* ged. Groningen 2 Mei 1679.

VII. *Gerhard Horenken,* heer van Dijksterhuis, jr. en hoofdeling in Pieterburen enz., geb. Groningen aan de Grote Markt, ged. ald. 25 Febr. 1663, ingeschr. als stud. ald. 3 Febr. 1679, te Leiden 6 Juni 1680 (20 jaar!) en te Utrecht 1680, lid van de Hoge Justitiekamer, curator van de universiteit vanwege de Ommelanden 1695, '96, 1705, 1706, bewindhebber W.-Ind. Comp., overl. Groningen 6 Sept. 1712, tr. 1° Zuidhorn 29 November 1685 (huw. contr. 13 Nov. [22])) *Baudewina Clant,* ged. Groningen 23 Febr. 1664, overl. Groningen 6 Oct. 1686, (rouwbord in de kerk te Zeerijp [22a])), dr. van *Dirk Jacob '(of Theodorus Jacob)* van Hanckema, en *Margaretha Josina Ripperda;* tr. 2° Pieterburen 11 Januari 1691 (huw.contr. 26 Dec. 1690 [23])) *Petronella Maria Lewe* op Ludema, ged. Groningen (als „Peternella") 10 Mei 1674, dr. van *Evert* en *Elisabeth Tamminga;* tr. 3° Groningen 30 Jan. 1707 (procl. 15 Jan.) *Bouwina Coenders,* ged. Groningen 23 Febr. 1686, overl. na 22 Maart 1722, dr. van *Mello* en *Gesina Polman.* Zij hertr. Groningen 22 Maart 1722 (procl. 7 Maart) *Johan Lohman.*

Huwelijkszang Gerard *Horenken* en Bouwina Coenders.
(Verz. Museum v. Oudheden, Univ. Bibl.)
Inv. Menkema en Dijksterhuis nr. 426.1722, Maart 18. Boedelscheiding nalatenschap *Gerhard Horenken* tussen zijn wed. *Bouwina Coenders* en de voogden van aijn dochters Anrra *Sibilla* (15 jaar) on *Gesina Margaretha Horenken* (13 jaar).
Idem. nr. 373. 1735 Dec. 17. Testament van Jan Lohmnn. Erfgenamen Anna Sibilla en *Gesyna Margaretha Horenken.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Margaretha Josina Horenken,* ged. Groningen 28 Sept. 1686, erfdochter van Dijksterhuis, overl. Godlinze 30 Juli 1705 (rouwbord in Zeerijp [24])), tr. Pieterburen 6 Dec. 1703 (huw.contr. 20 Nov. [25])) *Willem Alberda* van Menkema en Dijksterhuis, geb. Huis Ringeweer Uithuizen 4 Febr. 1674, lid Prov. Rekenkamer, gedep., lid admiraliteit, curator Univ., overl. Dijksterhuis 19 Nov. 1721, zn. van *Mello en Susanna Tamminga.* Hij hertr. Pieterburen 25 Aug. 1716 (huw.contr. 24 Juli [26])) *Clara Alberda* (dr. van *Reint* van Eenum en *Johanna Horenken),* wed. *Coppen Jarges.*

Uit het tweede huwelijk:

2. *Peternella Horenken,* ged. Groningen 2 Oct. 1691, overl. vóór 8 Oct. 1700.

Uit het derde huwelijk:

3. *Anna Sibilla Horenken,* ged. Groningen 29 Febr. 1708, woonde aldaar aan de Grote Markt, overl. ald. Sept. 1773 (breukenboek 30 Sept.).
4. *Gesina Margarita Horenken,* ged. Groningen 8 Juni 1709, woonde ald. aan de Grote Markt, overl. 2 Juni 1774 [26a]) (breukenboek 2 Juni).
5. *Bouwina Petronella Horenken,* ged. Groningen 6 Oct. 1711, jong overl.

Vbis. *Gerhard Horenken,* lidm. Herv. kerk Groningen, wonende aan de Grote Markt, 1594, giltrechtsheer in 1594, busheer 1597, raadsheer 1598, '99, gedep. in 1622, overl. vóór 12 Oct. 1635, tr. *Bele te Nansum,* in leven 20 Oct. 1640, dr. van *Taco* en *Bele Swarte.*

Inv. Menkema en Dijksterhuis, Nr. 405. 1635, Oct. 12. Boedelscheiding nalatenschap *Gerhard Horenken.* tussen zijn kinderen *Gerhard Horenken en Hillebrand Gruys* voor zijn echtg. *Geertruyt Horenken.* Aan zijn wed. *Bele tho Nansum* enige inkomsten.
Idem. nr. 406. 1640, Oct. 20. Nadere regeling, waaruit *Bele te Nansum* nog in leven blijkt.

19) Maandbl. Groningen jg. 5, blz. 201 en vlg. Artikel over Huis te Eenum.
20) Opschrift in de kerk te Eenum op de muur onder de preekstoel betreffende *Reindt Alberda* en Johanna *Horenken.* Maandbl. Groningen 1940, blz. 201.
21) Inv. Menkema en Dijksterhuis nr. 414. Boedelscheiding nalatenschap **Elisabeth** *Tamminga.*
22) Inv. Farmsum nr. 596 en Menkema en D. nr. 316.
22a) Ned. Leeuw 1934, 364.
23) Inv. Menkema en D. nr. 319.
24) Ned. Leeuw 1934, 362.
25) Inv. Farmsum nr. 525, Menkema en D. nr. 325.
26) Inv. M. *en* D. *nr.* 329.
26a) Overlijdensbericht in Inv. Lewe van Nijensteyn IX, 15.

Bijlage 1.

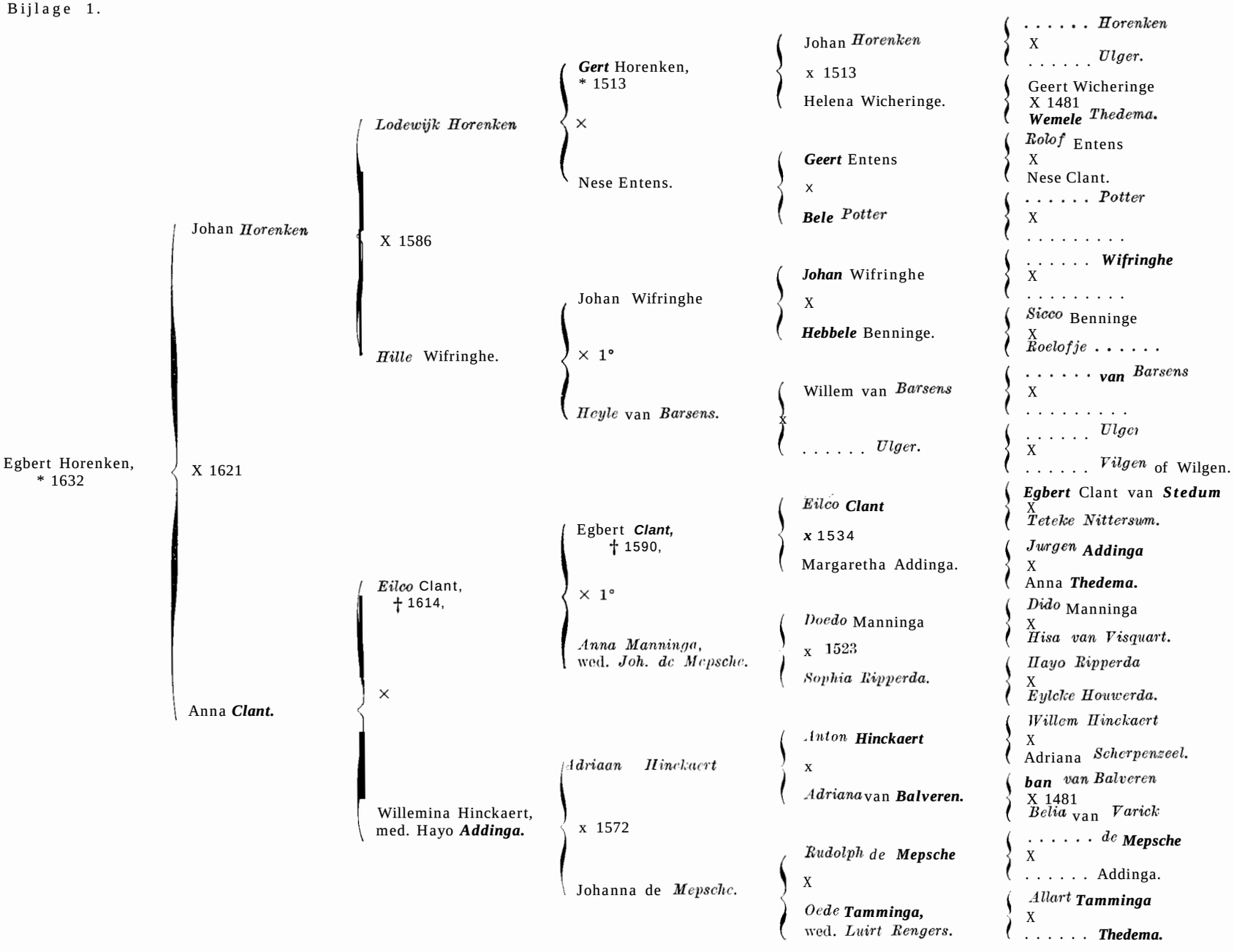

309

310

Bijlage 11.

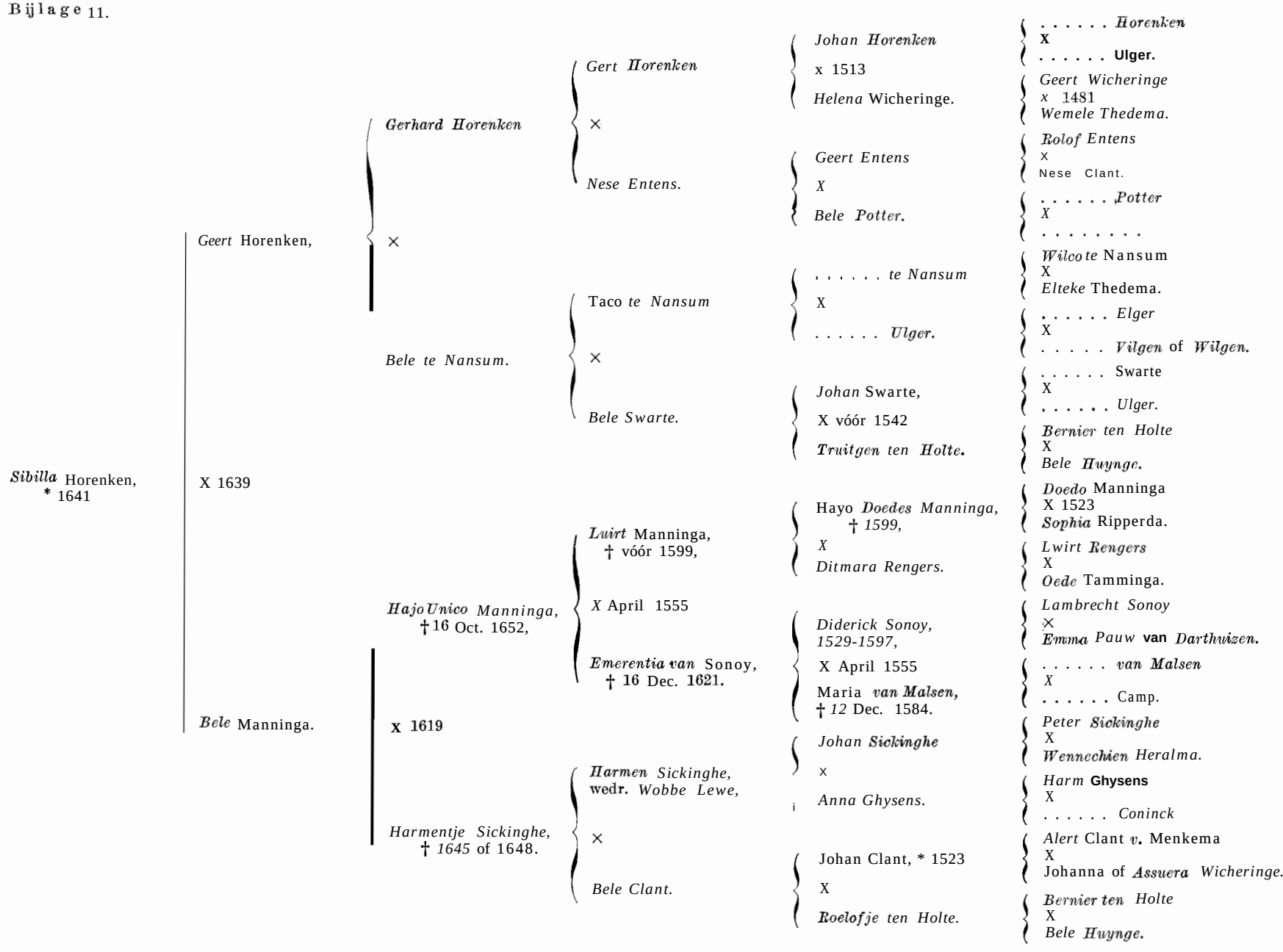
Sibilla Horenken, * 1641
Geert Horenken,
X 1639
Bele Manninga.
Gerhard Horenken
×
Bele te Nansum.
Gert Horenken
×
Nese Entens.
Taco te Nansum
×
Bele Swarte.
Luirt Manninga, † vóór 1599,
X April 1555
Emerentia van Sonoy, † 16 Dec. 1621.
Hajo Unico Manninga, †16 Oct. 1652,
X 1619
Harmentje Sickinghe, † 1645 of 1648.
Harmen Sickinghe, wedr. Wobbe Lewe,
×
Bele Clant.
Johan Horenken
x 1513
Helena Wicheringe.
Geert Entens
X
Bele Potter.
. . . . . te Nansum
X
. . . . . Ulger.
Johan Swarte,
X vóór 1542
Truitgen ten Holte.
Hayo Doedes Manninga, † 1599,
X
Ditmara Rengers.
Diderick Sonoy, 1529-1597,
X April 1555
Maria van Malsen, † 12 Dec. 1584.
Johan Sickinghe
×
Anna Ghysens.
Johan Clant, * 1523
X
Roelofje ten Holte.
. . . . . Horenken
X
. . . . . Ulger.
Geert Wicheringe
x 1481
Wemele Thedema.
Rolof Entens
×
Nese Clant.
. . . . . Potter
X
. . . . . .
Wilco te Nansum
X
Elteke Thedema.
. . . . . Elger
X
. . . . . Vilgen of Wilgen.
. . . . . Swarte
X
. . . . . Ulger.
Bernier ten Holte
X
Bele Huynge.
Doedo Manninga
X 1523
Sophia Ripperda.
Lwirt Rengers
X
Oede Tamminga.
Lambrecht Sonoy
×
Emma Pauw van Darthuizen.
. . . . . van Malsen
X
. . . . . Camp.
Peter Sickinghe
X
Wennechien Heralma.
Harm Ghysens
X
. . . . . Coninck
Alert Clant v. Menkema
X
Johanna of Assuera Wicheringe.
Bernier ten Holte
X
Bele Huynge.

Uit dit huwelijk:

1. *Geert* of *Gerhard*, volgt V.
2. *Geertruyt Horenken*, in leven 18 Maart 1667 [27]), tr. Groningen 3 Mei 1629 (procl. 4 April) *Hilbrand Gruys*, jr. en hoofdeling te Lellens, gedep. staat, curator der Univ. enz., overl. ca. 1670, zn. van *Berend* en *Clara Horenken*.

Misschien ook een dochter:

3?. *Beele Horenken*, overl. vóór 1635, tr. Groningen 21 April 1620 (procl. 29 Maart) *Reinolt Huynge*, vaandrig, later kapitein, commandeur van Groenlo, in leven 4 Mei 1640. Hij hertr. vóór 1637 *Anna Bentinck*.

V. *Geert* of *Gerhard Horenken*, geb. 1610, ingeschr. als student te Groningen 25 Aug. 1628 (18 jaar), te Leiden 18 April 1629 (18 jaar), lidmaat der Herv. kerk Dec. 1634, wonende aan de Markt, gezworene 1644, '45, '47, '48, '50, overl. 6 Oct. 1650 [36]), tr. 1639 (procl. Groningen 11 Mei: huw.contr. 8 Mei [28]) *Bele Manninga*, overl. na 16 Juni 1659 [29]), dr. van *Hajo Unico* en *Harmentje Sickinghe*.

Uit dit huwelijk:

1. *Sibilla Horenken*, ged. Groningen 26 Maart 1641, overl. vóór 1678, erfdochter van Dijksterhuis, tr. ca. 1659 *Egbert Horenken*, geb. 1632, overl. 1679, *zn.* van *Johan en Anna Clant.* (Zie VIbis).
2. *Emerentiana Horenken*, ged. Groningen 17 Maart 1643, jong overl.
3. *Amerentiana Horenken*, ged. Groningen 25 Febr. 1644.
4. *Agnes Horenken*, ged. Groningen 14 Maart 1645.
5. *Geert Roelef Horenken*, ged. Groningen 24 Mei 1646, jong overl.
6. *Maria Horenken*, ged. Groningen 3 Oct. 1647.
7. *Geert Rudolph Horenken*, ged. Groningen 13 Oct. 1648.

Waarschijnlijk zijn al deze kinderen, behalve Sibilla, jong overleden.

Het is wellicht niet overbodig een korte overzichtsstaat te laten volgen.

I. *Evert* Horenken.
|
II. *Johan x Hille Wicheringe.*
|
III. *Geert x Nese Entens.*
|
IV. *Lodewijk X Hille Wifringhe.* — IVbis. *Geert x Bele te Nansum.*
|
V. *Johan* X Anna *Clant.* — V. *Geert* X *Bele Manninga.*
|
VI. *Geert.* — VIbis. *Egbert X Sibilla.*
|
VII. *Gerhard* X 1" *Bouwina Clant;*
x 3" *Bouwina Coenders.*

Ik vond het niet onaardig om hierbij te voegen de zoveel mogelijk uitgewerkte 32 kwartieren van *Egbert Horenken* en van zijn echtgenote *Sibilla Horenken*, welke reeds in de inleiding van B ter sprake kwamen. Zij geven tot enkele opmerkingen aanleiding. (Zie voorstaande Bijlagen 1 en 11.)

27) Testament van *Hillebrand Gruys* en *Geertruyt Horenken*. Verz. papieren v. Iddekinge.
28) Inv. Menkema en D. nr. 306.
29) Zie genealogie Manninga. Ned. Leeuw 1940.

Waar geen familienamen zijn ingevuld, ontbraken deze ook op de oorspronkelijke kwartierstaten.

Bij beide heb ik de naam *Alberda* veranderd in *Potter*, in overeenstemming met de genealogie *Entens*. Op die van Egbert is *van Weerdenburg* gewijzigd in *van Varick*. Wel was de grootmoeder van *Belia van Varick* een *van Weerdenburg*, waardoor de vergissing waarschijnlijk ontstaan is. De combinatie *Sickinghe-Oosterhuysen* moet volgens de genealogie *Sickinghe-Heralma* zijn.

In het Nieuw Ned. biografisch woordenboek wordt in het artikel over *Diderick Sonoy* in dl. V zijn moeder *Margriete van Drakenburg* genoemd, die evenwel zijn grootmoeder is. Uit de kwartieren op het rouwbord in de kerk te Pieterburen blijkt wel duidelijk, dat *Pauw van Darfhuysen* de familienaam van zijn moeder is (Ned. Leeuw 1935, 19).

Volgens de genealogie de Mepsche in Hs. Doys zijn de ouders van *Rudolph de Mepsche: Johan de Mepsche* en *Deetje Huinge*.

(Wordt vervolgd.)

Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen,

door MR. F. A. HOLLEMAN.

De beoordeling, die tot nu toe aan mijn bovengemeld boek te beurt viel, geeft mij volop reden tot erkentelijkheid. Dit geldt stellig ook voor de regelen, die ons medelid, de gep. Kolonel J. P. de Man, onlangs in dit Maandblad daaraan wijdde (LXXI. 32). Aan de minzame bedoeling van schrijver dan ook geen ogenblik twijfelend, komt het mij nochtans dienstig voor even daarop terug te komen.

Om kort te gaan, ik lees daarin, dat het mogelijk is met mij van mening te verschillen ,,in enkele punten, die echter niet de hoofdpersoon raken": hetgeen dan — aldus Schr. — slechts zijn oorzaak vindt ,,in de talloze genoemde bronnen, ,,waarvan er steeds enige zijn, die in de loop der tijden van ,,minder waarde zijn geworden en niet meer dat vertrouwen ,,van genealogen hebben als voorheen." Hoezeer de heer de Man daarop volgen laat, dat de verschillende gegevens, uit tal van bronnen bijeen gegaard, door mij onderling op hun waarde vergeleken werden teneinde de waarheid aan het licht te brengen, is de bewuste passage toch wel bij machte om de lezer enigszins huiverig te maken.

Ik heb de geachte Schr. dan ook gevraagd mij gevallen te noemen, waarin door mij enig feit als ze *ker* werd voorgesteld op grond van een minder betrouwbare genealogische bron, *die met betrekking tot dat feit niet naar behoren van elders gesteund werd*. Het antwoord luidde, dat Schr. daarover niet beschikte. Het was slechts zijn bedoeling geweest om de lezer van het boek erop te wijzen, dat in aangelegenheden van meer bijkomstig belang, ten aanzien waarvan het blijkens de gekozen bewoordingen niet mijn oogmerk was om uitsluitsel te geven, nogal eens volstaan werd met het citeren van een of meer geschriften, die nog wel archivalische contrôle behoeven. Aldus opgevat, beaam ik de bewuste passage gaarne. Het is evident, dat men bij het schrijven van een werk over een zó veelomvattend onderwerp als de adellijke *van Assendelft*'s zich ten slotte zekere limieten stellen moet, in het bijzonder waar het betreft het verstrekken van mededelingen, die min of meer als toegift te beschouwen zijn. Dit is zelfs de enige methode om het boek uiteindelijk, zij het na jarenlange arbeid, ook werkelijk te kunnen opleveren. Reeds in mijn Voorbericht werd gewezen op de noodzaak om enige limitering te betrachten.

Ditzelfde ook thans doende met betrekking tot de bewuste recensie, deel ik hier – zulks in overleg met de heer de Man – nog slechts mede, dat de daarin voorkomende stelling, als zou ik het tijdstip der geboorte van *Dirk* (IV) van *Assendelft* hebben vastgesteld op 1498/99 „in strijd met andere gegevens", op een misverstand berust. Zodanige gegevens zijn de heer de Man niet bekend. Het geen mij – gelet op diens uitgebreide kennis, ook van mijn onderwerp – uiteraard een geruststelling is.

* * *

In hoofdstuk IX van mijn boek werd het droevig einde vermeld van de stamhouder Johan (VI) *van Assendelft*, doorgaans vermeld als „heer van Besoyen", die anno 1649 op 24 jarige leeftijd als gevolg van een duel te Burtscheid bij Aken het leven verloor. [1]) De aanleiding tot deze tweekamp bleef daar in het duister; ook het Rijksarchief te Maastricht, waartoe ik mij o.m. gewend had, bracht geen uitkomst. Zoals ik echter tevens in mijn Voorbericht reeds liet uitkomen, is het aantal archivalia, waarin de adellijke Assendelft's ter sprake komen, schier onbeperkt, en toen ik nu in het afgelopen najaar — nadat het boek reeds verschenen was — in het Zuiden van Limburg vertoefde, besloot ik toch nog eens een nadere poging te wagen. Laat mij reeds dadelijk mededelen, dat zij zonder succes gebleven is. Maar het onderhoud, dat ik bij deze gelegenheid aldaar mocht hebben met de hoofdarchivist J. M. van de Venne, heeft toch geleid tot een resultaat, dat der vermelding nog wel waard schijnt.

De heer van de Venne vestigde namelijk mijn aandacht op een getypte inventaris der archieven van het geslacht de Geloes en aanverwante families, afkomstig van het kasteel Eysden (L.) en thans berustende op gemeld Rijksarchief, door Jos. Eversen, waarin een en ander voorkomt over leden van het geslacht *de Snetter* (o.m. ook: van *Cortenbach genaamd de Schenetter*, of *de Schnetter genaamd Corfenbach)*. Onder nr. 218[c] vond ik hier: „Proces van *Arnold de Corten-bach gen. Snetter* met de erfgenamen *von Dasselfels*, wegens „een duel met wijlen Seigneur de Brigeois, dat de 31 Augus-„tus 1649 te Altdorf plaats gehad heeft en tengevolge waar-„van genoemde Brigeois (Bissoi) twee uur later gestorven „is, welk proces voor het gerecht van Burtscheid gevoerd „werd. 3 stukken."

Wie lezen kan, die leze. *Von Dasselfels = van Assendelft: Brigeois* of *Bissoi = Besoyen;* Altdorf is gelegen onder de heerlijkheid Burdtscheid. En „*Arnold* vrijheer *van Cortenbach genaemt Schenetter*" vond ik al tevoren als de tegenstander van *Johan* (VI) in het bewuste duel, gelijk in mijn boek ook reeds melding gemaakt werd van enige voorbereiding tot rechtsmaatregelen naar aanleiding van dat tweegevecht.

Het bedoeld nr. 218[c] behelst o.m. een bundeltje copieën van processtukken, waaruit een en ander te putten is met betrekking tot het verloop van het duel en hetgeen zich daaromheen heeft afgespeeld. Het feit, dat wij de geloofwaardigheid der uiteenzettingen ener procespartij niet voetstoots als juist mogen aannemen, levert ten deze geen ernstig bezwaar op, nu ook verschillende getuigenissen blijken bewaard te zijn gebleven, die in hoofdzaak overeenstemmen. Deze laatste zijn deels vervat in processen-verbaal van getuigenverhoren, voor het Gerecht te Burtscheid afgelegd, deels in notariële acten; verder zijn er twee missives der abdis van het klooster te

[1]) *Dirk van Assendelft*, ***pag. 424*** e.v. Het portret van Johan (VI), in wapenrusting, tegenover pag. 415 (vgl. ook pag. 537); zijn plaats in de stamboom op Tabel 11 tegenover pag. 363. Voor verdere bijzonderheden aangaande hem raadplege men het Register van Personen aldaar

Burtscheid [1a]), en een attestatie van „Jacques Louet, cornette du capitaine Andreas du régiment de monsieur le colonel du Magny pour le service de Sa Majesté Catholicque", ten erzoeke van Cortenbach afgelegd „en présence du colonel, lieutenant-colonel et major du Régiment"; terwijl ten slotte en „memoriale, durch den freyherren von Cortenbach mitt eigener handt geschrieben" mede voorhanden is. Het dossier oopt over de jaren 1649-1652. De verklaringen zijn meest en verzoeke van Cortenbach afgelegd, en merendeels in het Duits, enkele in het Frans gesteld.

Als eiser in het proces treedt op genoemde „Arnold freyher on Cortenbach genaemtt Schnetter". Gedaagden zijn de Erbgenahmen heren von Dassendelffs"; met welke laatste lan bedoeld blijkt te zijn het slachtoffer *Johan* (VI) *van Assendelft,* die soms in de stukken met zijn voornaam verchijnt, maar ook hier meestal alleen heer van Besoyen genoemd wordt. Het geding strekte hiertoe, dat Cortenbach in eder opzicht gezuiverd zou worden (zgn. purge) van de uridische consequenties, die aan het duel verbonden mochten vorden. Cortenbach beweerde niet de geringste aanleiding egeven te hebben tot het tweegevecht, dat op nadrukkelijk erlangen van Besoyen — zonder opgaaf van reden — zou lebben plaats gehad, en „dhabey er sich seines leibs und ebens ahm besten gekundt erretten und defendiren mussen". Hij had zich dus krachtig tegen de aanvallen van Besoyen noeten verdedigen. De wederpartij, t.w. „Simon de Faschet du Faget), der Herren Staatten Lieutenant", zwager van let slachtoffer, met zijn „haussfrau frau Margaretgen von Dassendelffs", zomede de andere nabestaanden van de verslagene [2]), had reeds in September 1649 eenzijdig enkele getuigen doen horen, maar bleef ten slotte in gebreke zich te verweren; en zo werd haar bij vonnis van 13 Maart 1652 bij verstek een eeuwig stilzwijgen opgelegd. Acht dagen later verklaarde het Gerecht, mede op grond van het door Cortenbach bijgebracht bewijsmateriaal, dat deze zich ter zake van het duel genoegzaam gezuiverd had: „also wirt er hiemitt darab, als zuemahlen unschuldigh, loesz, lieber und frey gesprochen". [3])

Oude strafbepalingen, tegen het duelleren gericht, zijn in de Nederlanden zeker niet onbekend geweest; maar wat daarvan zij, deze uitspraak verwondert ons geenszins, nu het geding berecht blijkt te zijn voor „Vogtt, Meyer und Scheffen dieser herligkeitt und dorpffs Bordtscheidt", waar men tegen het duel kennelijk minder beginselbezwaren had. Men denke aan het Duitse studentenduel, dat ook na de jongste wereldoorlog nog schijnt voor te komen. Het bedoelde bewijsmateriaal is bovenal interessant, omdat met name hieruit de toedracht van het opzienbarend drama in hoofdzaak wel duidelijk wordt. Alvorens ten deze in bijzonderheden te treden

1a) D.i. Henrica Raitz von Frentz, dochter van Arnold, ambtman te Bergheim en Gulikseh hofmeester, en van Elisabeth van Wambach tot Wammen, erfvrouw van Stammel. De wapens dezer ouders — ter weerszijden van hel; teken harer persoonlijko waardigheid (staf met pannisellus) — liet Henrica afbeelden op een steen, voorkomende op de nog bestaande, in 1643 door haar gebouwde Munnikenhof te Vijlen (gemeente Vaals). Zie nader J. Belonjo, *Wapenstenen van* de *Abdissen van* ***Burtscheid te*** *Vijlen*, in ***De*** *Maasgouw,* ***1950,*** pag. 14—16 (met afbeeldingen); zomede het daar aangehaalde, o.m. de studie van Heinrich Schnock, ***Die*** *Abte und Abtissinnen* ***von*** *Burtscheid,* in *Zeitschrift d. Aachener Geschichtsvereins,* XLI (1920).

2) Zie voor hen ***Dirk van*** *Assendelft,* Tabel 11, in verband met het Register van Personen. In de thans besproken stukken worden enkele namen minder nauwkeurig aangegeven. Zij waren de eiser blijkbaar niet genoegzaam bekend.

3) De moorden „loesz, lieber (= het Latijnse liber oftewel vrij) und frey" zijn synoniemen.

echter eerst nog een summier bericht over de triumphator en diens naaste betrekkingen.

* *

In 1638 verkopen de barones *Floris van Berlo* geboren *Corfenbach, en* twee zusters van haar, het kasteel Cortenbach onder Voerendaal in Zuid-Limburg voor 30.000 kronen aan de Generaal *Caspar de Schneffer.* Reeds in de veertiende eeuw wordt het leen Cortenbach genoemd. Van het middeleeuwse slot resteren heden ten dage hoofdzakelijk twee ronde hoektorens (vermoedelijk 15e eeuw) ; verder is er nog een oude slothoeve met o.m. een inrijpoort (±1*7e* eeuw), terwijl het tegenwoordige hoofdgebouw dateert uit het midden dier eeuw en in de tweede helft der volgende gewijzigd werd. Het is hier gegaan gelijk zo dikwijls: het kasteel doet thans dienst als hotel. Grachten zijn ook nog aanwezig [4]).

De bedoelde baron *Caspar de Snetter gen. Cortenbach,* gehuwd met *Aleydis van Bunde,* [5]) in 1628 vermeld als kapitein in het regiment van de graaf van Emden en later als keizerlijk overste in Spaanse dienst, [6]) komt in het archiefde Geloes c.a. voor als generaal-wachtmeester van Zijne Keizerlijke Majesteit, generaal-majoor en gouverneur van Dorsten. [7]) Bij zijn overlijden erft hun zoon *Arnold,* de duellist, het kasteel Cortenbach. en noemt zich eveneens daarnaar. De 27ste Januari 1645 krijgt Gerard Fabritius van de Mankamer der Valkenburgse lenen ten behoeve van Arnold belening met het goed, zulks ingevolge procuratie, hem door Aleydis verstrekt. [8]) En de 17de Juli 1646 verkrijgt deze moeder in Arnold's naam een verlijbrief, Cortenbach betreffende, van de Keur-keulse Mankamer te Heerlen. [9]) Hij wordt hier haar enige zoon geheten.

Op 11 Februari 1653 worden de huwelijksvoorwaarden van Arnold verleden. Zijn bruid *is Anna Maria von Bergh genaemt Trips,* afkomstig van het kasteel Ost of Oost onder Eysden (Zuid-Limburg), dochter van *Hieronymus* en *Anna van Pa(l)lant tot Bredenbemf.* Het originele document, met opgedrukte zegels en handtekeningen, o.m. van bruid en bruidegom, is bewaard gebleven. [10]) Niet lang heeft het jonge

4) Over een en ander J. Verzijl, ***Het kasteel*** Cortenbach *te Voeren*daal, in ***De*** *Maasgouw,* 1944/5, pag. 2 e.v., i.v.m. 36 (met afbeelding) ; zomede het daar aangehaalde, waaraan o.m. toe te voegen: A. Loosies, ***Noord-Brabant*** en *Limburg in* beeld, waarvan het gedeelte ***Limburg" in*** *beeld,* pag. XVII en 83—87, alwaar fraaie foto's-; R. C. Hekker in *Publications Limbourg,* 1942—'46, ***pag.*** 46; de *Aardr. Woordenboeken* van v. d. Aa en van Witkamp i.v., ook i.v. Kortenbach. Verschillende mededclingen, in deze literatuur vervat. worden gestaafd door stukken. vermeld in do Inv. de Gelocs c.a.; zoals ook bij vergelijking met deze regelen bliikt. Verder b.v. noe fotó's bii H. Leufkens, „Zuid-Limburg" (Heerlen, ï945).

5) Aleydis behoorde allicht tot het geslacht, door J. de Chrstret de Haneffe ter sprake gebracht in *Publications Limbourg,* 1878, pag. 259 e.v. (*Recherches sur* Ze *village et la famille* de *Bunde*). Hier slechts losse aantekeningen, niet jonger dan de 16e eeuw. Zie ook *Publ. Limbourg* 1585, pag. 164; reeds in de 14e eeuw komt een Aleit van Bundc voor. Verder o.m. Verzijl t.a.p., pag. 4, cn ene gencalogic-van Bunde in Inv. de Geloes c.a., nr. 222.

6) Verzijl t.a.p.

7) Gemelde Inv. de Geloes c.a., nrs. 213 c.v.

s) Habets, ***De*** *leenen van Valkenburg,* in *Publications Limbourg,* ***1885, pag.*** 181/2; Verzijl t.a.p.

9) Inv. de Gclocs c.a., nr. 218a. Vgl. Verzijl, t.a.p., pag. 2 en 5. Hoe deze beide lecnacten zich tot elkander verhielden, behoeft hier niet nader te worden besproken.

10) Inv. de Geloes c.a., nr. 204; de Crassier, *Dictionnaire Historique du Limbourg Néerlandais,* in *Publications Limbourg,* 1935, pag. 366; Habets, t.a.p., pag. 182/3. Volgens Verzijl t.a.p.. pag. 4, en H. F. Macco, *Aachener Wappen und Genealogien,* 11 (1908), pag. 128. zou het huwelijk de 2de Februari 1653 te Aken gesloten zijn, waarvoor allicht de 12de dier maand te lezen is. Bij Macco, t.a.p., ook ene beschrijving ***ran*** het wapen-von Schnetter, met afbeelding daarvan op Tafel 93.

paar het zoet des huwelijks mogen smaken, want reeds het volgende jaar komt Anna Maria als weduwe van Arnold voor. [11]) En al dra vinden wij haar hertrouwd met *Anfonius Candidus van Hoensbroeck,* met wie zij (o.m. volgens Macco) de 15de December 1655 in de St. Pieterskerk te Aken in de echt verbonden moet zijn. [12])

Evenals zijn vader blijkt *Arnold van Corfenbach genaemt Schneffer* een militaire loopbaan gevolgd te hebben. Van 18 Februari 1649 dateert een commissiebrief van Leopold Willem, Aartshertog van Oostenrijk, voor Arnold als overste van een regiment ruiterij in dienst van de Koning van Spanje. [13]) De 30ste Juli 1651 verkrijgt hij als kolonel der cavallerie van de Hertog van Lotharingen enz. patent om een regiment op te richten; hier wordt met zovele woorden gezegd, dat hij in het Land van Valkenburg geboren is [14]). De suppositie, dat hij een rumoerig heerschap geweest is, wiens leven de nodige deining vertoonde, schijnt niet lichtvaardig. In 1646 voerde de Graaf van Solms, gouverneur van Maastricht, [15]) voor het Gerecht van Aken een proces tegen hem wegens het levensgevaarlijk verwonden van Wilhelm von Ahr zu Pattern, staatskapitein in dienst van eerstgenoemde. [16]) Drie jaren later vond het duel met *Johan* (VI) *van Assendelft* plaats. [17]) En wanneer Arnold dood is, heeft zijn gemelde weduwe nog een proces te voeren tegen de ingezetenen van Eysden — met wie zich voegde Arnold de Lamargelle, heer tot Eysden, 's Gravenmoeren enz. — [18]) ter zake, dat wijlen haar echtgenoot, de Baron de Schnetter, zonder bevel van hoger hand vier dagen lang met zijn volk te Eysden verblijf had gehouden, bij welke gelegenheid door hen zou zijn verteerd, verdestrueerd en in geld afgeperst voor een som van 3000 gulden. [19])

* * *

En nu dan het verloop van het duel, zoals dat uit de bescheiden van gemeld inventarisnummer 218" kan worden gereconstrueerd. In de namiddag van de 31ste Augustus 1649 [20]) bevinden de heren van Besoyen en Cortenbach zich

11) *Publications Limbourg,* ***1885, pag.*** 182; Verzijl, t.a.p., pag. 4 en 5 (zij heet hier ten onrcrhte Anna Margaretha) ; Inv. de Geloes c.a., nrs. 205 en 210 (vgl. ook de nrs. 211 en 212; 'de Crassier, t.a.p.) De dochter, uit het kortstondig huwelijk gesproten, zullen wij laten rusten.

12) Macco, t.a.p.; Verzijl, t.a.p., pag. 4; Eg. Slanghen, ***Het*** *mark*-***graafschap*** *Hoensbroeck* (Maastricht, 1859), pag. 162; Inv. de Geloes e.a., nrs. 202 e.v.

13) Inv. de Geloes c.a., nr. 216.

14) Ald., nr. 217; verder over Arnold o.m. ald. nrs. 215 en 218 e.v.

15) Zie *Dirk van Assendelft,* pag. 429, noot 7; alwaar ook over 's Graven guitige gemalin.

16) Inv. de Geloes c.a., nr. 21 8b. Hiermede houdt verband correspondentie van Arnold's moeder in nr. 221.

17) Macco, t.a.p., vereist zich kennelijk, wanneer hij het bewuste duel tc Burtscheid op 1 Augustus 1647 stelt, en Arnold's vader Caspar daarin „den Edelmann Batanus (bedoeld zal zijn: Batavus) de Besoye" laat doodsteken. Johan (VI) was Hollander.

18) Zie over deze de Lamargelle: Moes en Sluyterman, *Ned. Kasteelen* en *hun historic,* 1, pag. 141, almaar ook zijn portret.

19) Inv. de Geloes c.a., nr. 212 (1654—1656).

20) Volgens de stellingen van genoemde Simon du Faget in ene procedure, op 4 April 1659 door het Hof van Holland en de 10de Maart 1672 in hoger beroep door de Hoge Raad van Holland on Zeeland beslist ***(zie Dirk*** *van Assendelft,* ***pag.*** 416—422), kwam Johan (VI) van Asscndelft aan zijn eind tussen de 23ste Juli en de 27ste Augustus 1649. Van laatstgenoemde dag dateerde nml. volgens deze gegevens een brief van Johan's zwager Jacob Christoffel van Balveren, waarin deze instructies gaf naar aanleiding van zijn overlijden (zie Óok ald., pag. 424). Jacob Christoffel, van Gelderse bloede, heeft — zoals tevens uit mijn boek bliikt — op verschillende plaatsen in Gelderland gewoond. Naar luid van" de bundel copieën der Burtscheidse processtukken, waarin hij abusievelijk als „N. Balde" wordt aangeduid, woonde hij in 1649 te „Elssden" ; waarmee wellicht Elst bedoeld wordt (vgl. *Dirk van* ***Assen***-

in het klooster te Burtscheid, in gezelschap o.m. van de abdis en de heer van Obdam. [21]) Plotseling, zonder dat Cortenbach zich van enige reden daartoe bewust is, fluistert Besoyen deze in het oor: „Je me veu battre avec vous". Cortenbach maakt een lichte buiging met het hoofd, kennelijk de uitdaging accepterende, waarop Besoyen een groot glas wijn neemt, knielt, de ander zulks evenzeer laat doen, hem het glas mede doet vasthouden en hem noopt het (mede) te ledigen. De abdis, die dit ziet gebeuren, meent, dat het uit vriendschap geschiedt; de heer van Obdam geeft haar nadien te kennen: „dasz wehren franze maniren" [22]). Obdam wil Cortenbach nog een glas laten drinken, maar deze zegt, dat hij zulks niet doet. Hij gaat heen om een niet nader aan te duiden commissie te verrichten, en wanneer hij terugkeert omarmt Besoyen hem, zeggende, dat zijn (Besoyen's) knecht hem wacht in een wei vlak bij het klooster, met twee degens. Cortenbach antwoordt, dat hij zijn knecht ook wil meenemen. Beiden verlaten het klooster, elkaar bij de hand vasthoudende. Zij begeven zich — het is tussen 5 en 6 uur namiddags — naar bedoelde wei, gelegen te Altdorff onder Burtscheid, terwijl Cortenbach tot de getuige Jacques Louet, de cornet, zegt: „Je m'en va me battre sans sçavoir le subiect pourquoi."

Ter plaatse gekomen, trekt Besoyen zijn wambuis uit. Cortenbach neemt twee degens en presenteert die aan Besoyen met de woorden: „Monsieur, choississay". Deze weigert, waarop Cortenbach herneemt: „Vous me faithes un appel?" [23]) Besoyen antwoordt bevestigend, en Cortenbach verklaart hierop, dat hij — ondanks het feit, dat de ander hem had uitgedaagd — deze de keus uit de degens geeft. Besoyen echter „vouloit tiree à la courte paille" [24]). Het woord van Cortenbach is: „Je ne le feray jamais. Je vous donne le choix." Hierop aanvaardt Besoyen een der degens. Cortenbach vervolgt: „ (Voi) Ià, monsieur, comment nous batterons nous?" De ander: „En honeste homme." [25])

Besoyen geeft dan, nadat ook Cortenbach zich van zijn wambuis ontdaan heeft, als eerste deze met zijn degen een slag op de schouder, en nu gaan zij bij herhaling op elkaar los „mit furien". Wanneer dan Besoyen moet retireren, volgt zijn tegenstander hem met grote heftigheid, en weet hem de degen uit de hand te doen springen. „Demande la vie!" voegt Cortenbach de weerloze toe, maar het antwoord klinkt afwijzend: „Je ne le feray pas!" Thans stoot Cortenbach nogmaals, om vervolgens zijn degen weg te werpen [26]) en Besoyen te omhelzen, uitroepende: „Mon frère, je suis marry [27]) du malheur qu'il vous est arrivé, et dict moy le subiect pourquoy nous nous sommes battu". Ook nu geeft de verliezer geen opheldering, zich bepalende tot een „je suis satisfaict". Cortenbach neemt de ander hierop in zijn armen en helpt hem over de sloot langs het weiland, waarna men naar het klooster terugkeert. Louet brengt de wambuizen en degens daarheen, en in gezelschap van deze, zomede van de heren van Obdam en Malle, [28]) de abdis en anderen vertoeven de beide combattanten nog wel een kwartier voor dat klooster. De heer van Malle, de gewonde heer van Besoyen ziende, weent bitterlijk, en op de vraag der abdis hoe het ongeluk geschied is, verklaart hij: „diesz were sein bester freundt und sie weren sehr nähe 3 jahren bey einander gewesen, aber er were selber Uhrsach hiervon." Wordt hier bedoeld, dat de schuld bij Besoyen lag? Men kan het gissen, maar heel duidelijk staat het er niet.

En niet veel later, „une heure ou deux après", was de heer van Besoyen niet meer in het land der levenden. Wanneer de avond gevallen en de duisternis ingetreden is, komt Cortenbach met zijn kwartiermeester weer in het klooster, en „begert man solle den gewunden durch die Justicie lassen examiniren: warauf ich" — aldus de abdis — „geandtwortet er were schon hin vor den Obersten Richter." Besoyen blijkt die avond de geest gegeven te hebben in het „Schlangenbadt" [29]), en de ten verzoeke van zijn zwager *Simon du Faget* gehoorde getuige, in wiens armen hij gestorven is, verklaart enkele dagen later (2 September), dat hij uit de mond van het slachtoffer gehoord heeft, „der freyherr von Schnetter (d.i. dus Cortenbach) bei ihme nicht recht gethan". Op de vraag hoe het dan toegegaan was had Besoyen toen deze getuige geantwoord, dat de degen hem ontvallen was.

Dat het duel in Burtscheid grote opschudding verwekte, behoeft geen betoog. Dominicus Kerbrandt, een ingezetene

delft, pag. 461, noot 4). De uiteenlopende berichten nu betreffende de sterfdag van Johan (VI) zijn aldus wel chronologisch te verklaren. Te Burtscheid vond de overgang van de Juliaanse naar de Gregoriaanse tijdrekening — anders gezegd van de oude naar de nieuwe stijl — die in datering een verschuiving naar tien dagen later meebracht, volgens H. Grotefend, *Taschenbuch der Zeitrechnung*, pag. mihi 26, plaats in 1583; in Gelderland echter geschiedde dit eerst in 1700 (R. Fruin, *Handboek der Chronologie*, ***pag. 10).*** In de dagen van het proces te Burtscheid was hier ter plaatse de 31ste Augustus 1649 dus identiek met de 21ste dier maand in Gelderland, waar toen nog de Juliaanse tijdrekening (oude stijl) gold. Naar de opvatting te Burtscheid schreef van Balrercn derhalve zijn brief niet op 27 Augustus (toenmalige Gelderse stijl), maar tien dagen later, t.w. op 6 September 1649; hetgeen zeer wel klopt met de 31ste Augustus als overlijdensdatum (dag van het duel). Vgl. over deze chronologische quaestio ook Dirk *van Assendelft*, pag. 286,

[21]) D.i.: de befaamde ***Jacob wan*** *Wassenaer*, heer van Kernhem, Obdam, Hensbroek, Spanbroek en Opmeer, Zuidwijk, baandcrheer van Wassenaer, geboren in 1610, kolonel der cavallerie, gouverneur van Heusden, lid der Hollandse ridderschap, hoogheemraad van Rijnland en luitenant-houtvester van Holland, luitenant-admiraal van Holland 1653, gesneuveld in de zeeslag bij Lomestoft 13 Juni 1665; de 8ste Moi 1633 te Maarssen gehuwd met ***Agnes*** *van* ***Renesse van der*** *Aa*, vrouwe van Schonauwen. overleden te 's-Gravenhage 26 October 1661. dochter van Johan, heer van Dorp, Schonauwen en Zuylesteyn, en van *Catharina vn* ***Arnhem (volgens Ned.*** *Adelsboek*, 1923, pag. 201). H. G. A. Obrcen, in zijn *Geschiedenis van het geslacht van Wassenaer* (1903) deze Jacob van Wassenaer-Obdam besprekendo (pag. 130—144), bericht o.m., dat hij in 1632 het beleg van Maastricht meemaakte, de 9de Augustus 1636 sergeant-majoor werd in het regiment ruiterij-van Stirum, 1 October 1644 kolonel over een regiment ruiterii en in 1651 gouverneur van Heusden. Zie ook de Bas en Ten Raa, *Het Staatsche Leger*, de dln. IV en V, het register i.v., en voorts o.m. *N. N. Biogr. Wdb.*, 11, 1523. Gelijk bekend; is zijn grafmonument te vinden in de Grote Kerk te 's Gravenhage.

[22]) Vgl. hiermee het relaas van een zonderling duel op het huis Elmpt in het begin der 18e eeuw, waarbij o.m. ook kniebuigingen en vooral wijn te pas kwamen (Graswinckel in *Bijdr.* en *Meded. v. Gelre*, 1928, pag. 91).

[23]) D.w.z. uitdaging.

[24]) Hij wil dus loten. Volgens de Duitse vertaling wilde Besoyen „mit ziehunge des kurzeren strohehalms den loss ziehen".

[25]) De Duitse vertaling heeft: „Auff ehrlicher lcuthen manier".

[26]) Volgens de getuige Niclauss Theisz heeft Cortenbach een ogenblik beide degens in de hand gehad en die daarop ter aarde geworpen.

[27]) Marri oftewel bedroefd.

[28]) D.i. Frederik van Renesse, heer van Oostmalle etc. (t 1666), van 'wie deze heerlijkheid vererfde op de meer bekende George Frederik van Rcncsse van Elderen. Vgl. o.m. Th. de Renesse *Silhouettes d'Ancêtres*, 1, pag. 168 i.v.m. 179/180 en 187; voorts de genealogieën-van Renessc, zoals die in het *Annuaire* ***de la Noblesse des*** *Pays Bas*, 1 (1871), pag. 221 en 222, alsmede die bij Kok, *Vad. Wdb.*, XXIV, pag. 3.88 en 190. Frederik stamde langs vrouwelijke lijn uit de adellijke Assendelfts, zijnde zijn grootmoeder van moederszijde Anna (II) van Assendelft, echtgenote van Gerard van Renesse van der Aa; zie dezelfde genealogieën, te vergelijken met ***Dirk*** *van Assendelft*, het Register van Personen i.v. gemelde grootouders van moederszijde van bedoelde Frederik en i.v. diens moeder (Margaretha van Renesse van der Aa). Alhier, pag. 383 en 385, ook over genoemde George Frederik van Renesse van Elderen, die o.m. het kasteel Assumburg onder Heemskerk heeft bezeten.

[29]) Een der badgelegenheden in die omgeving. Vgl. ***Dirk van*** *Assendelft, pag.* 364/5; 426, noot 2; 521, noot 3.

aldaar, had een der dienaren van de heer van „Kerlingen" [30]) door de plaats zien rennen met een „raufdegen" [31]) in de hand, en later, toen het bericht kwam, dat het slachtoffer reeds gewond was, had Kerbrandt die knecht horen schreeuwen: „Ich den(n) nichtt ein wenigh früher oder eher kommen bin!" Ook de schepen Jacob Koppenay had de gedienstige „aufs geschwinste" zien voortijlen met die degen, „hangendt in einer schöner und kostlicher koppeling oder gehangselsz." Het heeft niet mogen baten. De veelbelovende stamhouder [32]), de laatste hoop van zijn geslacht, heeft het sinister tweegevecht slechts een enkel uur overleefd.

En de aanleiding daartoe is, na kennisname van het bovenstaande, zo mogelijk nog geheimzinniger dan tevoren [33]).

Nog eens: Arkeliana Vetera,

door Dr. *0.* Merckens.

In jaargang 1943, kol. 264-284, van ons Maandblad hebben Mr. J. W. Groesbeek en J. P. de Man welkom materiaal bijeengebracht voor aanvullingen en verbeteringen van mijn studie: „Arkeliana Vetera". Het is mij tengevolge van de moeilijke omstandigheden tijdens en na de oorlog eerst nu mogelijk, hun uiteenzettingen aan een kritische beschouwing te onderwerpen:

1. De heer de Man komt evenals ik tot de slotsom, dat de vader van *Irmgard von Schönau, „Otto"* moet hebben geheten. Ik nam als vader van deze *Otto* een zekere *Arnt* aan, terwijl de heer de Man meer voelt voor een *Johann,* maar een *Arnt* toch niet voor uitgesloten houdt. Welke Arnt in aanmerking zou kunnen komen, geeft hij nauwkeuriger in kol. 279 aan. Er mag op gewezen worden, dat deze Arnt evenals de genoemde Otto land in Tuyl bezat. Nu wilde ik het volgende opmerken: Volgens het leenregister (zie: Register Leenaktenboeken kwartier Nijmegen, p. 490) zijn de volgende personen beleend met het zelfde leen, dat Otto bezat en dat in de tussentijd met „huis en hof" vermeerderd werd:

1470 *Johan van Schonauwe* tuchtigt zijn huisvrouw *Agnes van Brake11* aan twee boomgaarden en 7 hont land. Eed vernieuwd 1473.
Arnt van Schoenauwen als erfgenaam van zijn vader *Johan.*

1481 October 15 *Agnes van Brake11* als erfgename van haar zoon *Arnt.*

1486 April 12 *Agnes van Brake11* draagt het leen over aan *Gijsbert Morinck,* behoudens haar lijftocht, die na haar dood zal overgaan op haar zoon *Johan.*

1492 *Johan van Schonauwen* draagt de landerijen, waaruit de lijftocht gevestigd was, benevens huis en hof op aan *Claes Paeuwe.*

Otto had dus een zoon en erfgenaam *Johan.* Deze zou normaliter zijn oudste zoon *Otto* hebben moeten noemen.

30) Bedoeld is Kralingen, evenals Besoyen een heerlijkheid van Gerrit (VII) van Assendelft, vader van het slachtoffer. Bij uitzondering wordt Johan (VI) hier naar eerstgemelde bezitting genoemd. Noch met deze, noch ook met Besoyen, was hij beleend. Vgl. ***Dirk** van Assendelft,* pag. 426.

31) D.i. rapier of lange stootdegen.

32) ***Dirk** van Assendelft,* pag. 405.

33) Dit artikel was reeds gezet, toen het vorige nummer van dit Maandblad het bericht bracht betreifendo de verzameling „Ernst von Oidtman" te Keulen. Ik wil niet nalaten de lezer volledigheidshalve op de mogelijkheid te wijzen, dat hier *nog een* enkel gegeven schuilen kan; hoezeer aan de officiële bescheiden, in het borenstaande verwerkt, wel niet te tornen is.

Echter treedt als zijn erfgenaam in de eerste plaats zijn zoon *Arnt* op, die dus de oudste is. Dat bewijst, dat *Johan* de naam *Arnt* als „Leitname" moest inhalen, dat hij dus een oudere, kinderloos vóór hem gestorven broeder *Arnt* had gehad. Volgens de regel noemde hij daarop de volgende zoon *Johan,* om hem niet zijn eigen naam, maar die van zijn grootvader *Brake11* te geven. In deze familie kwamen in de daarvoor in aanmerking komende tijd slechts dragers van de naam *Johan* voor (zie: Beelaerts van Blokland, De afstamming van het geslacht van Brake11 in „de Ned. Leeuw", 1920, kol. 50 vlg.). Johan zou een derde zoon dan Otto hebben moeten noemen naar diens grootvader.

Uit de namen der nakomelingen van Otto, die successievelijk met het gelijke grondbezit beleend werden, kan men met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid besluiten, dat zijn vader *Arnt* heeft geheten.

2. Hetgeen de Man echter ten opzichte van de moeder en schoonmoeder van *Irmgard von Schönau* te berde brengt, is geen opvatting, waarover men kan discussiëren, maar een vergissing. Hij geeft een verkeerde uitleg voor de wapens op de grafzerk van *Lyffard Schenck van Nydeggen.* Hier volgt het bewijs.

De wapens zijn niet op de wijze, zoals De Man het voorstelt, geplaatst, maar als volgt:

Een leeuw. Beurtelings gekanteelde dwarsbalken met 3 merletten.
Een springend hert. Een kruis met 2 merletten.

Zij zijn als volgt te lezen:
Leeuw: Probandus, vader en diens vader.
Balk: Moeder en de vader van deze.
Hert: Grootmoeder van vaderszijde.
Kruis: Grootmoeder van moederszijde.

De wapens geven weer:
Leeuw: *Nydeggen,*
Beurtelings gekanteelde dwarsbalken met 3 merletten: *Schönau,*
Hert: *Herteveld,*
Kruis met een merlet in elk der twee bovenhoeken: *Kecken.*

De Man ziet in dit kruis een *Bylandt-kruis* en wel het met merletten gebroken kruis van een zijtak.

De geschiedenis van het geslacht *van Bylandt* met in goud het zwarte kruis, geeft geen aanknopingspunt voor de aftakking van een zijlinie met in goud een rood kruis en breuken zoals het Kecken-kruis. Ook zijn de Bylandt-huwelijken in de daarvoor in aanmerking komende tijd te goed bekend dan dat hier één ervan in discussie gesteld zou kunnen worden.

Wat het hert aangaat, dat de Man niet kan plaatsen, dit vertegenwoordigt (rood, ook zwart, in zilver) zonder twijfel het geslacht *van Herteveld* (riddergoed bij Cleve) waarover men zeer veel vindt bij Fahne, „Die Dynasten u.s.w. von Bocholtz", 1, 1, Tafel 11 en Anmerkung, onder opgave van bewijsplaatsen in de Nederlandse literatuur, bij de Raadt. „Sceaux armoriés des Pays Bas" en in het hs. van Spaen op de Hoge Raad van Adel in 's-Gravenhage.

Bovendien leest men in een handschrift, berustende in het Rijksarchief te Maastricht (Handschriftenverzameling Nr. 194, blz. 452):

„Schenk van Nydeggen zu Aefferden und Walbeck, † 1452, was gehuwd met *Alyt van Yssum* of wel met *Elisabeth van Herfevelt".*

Zodoende verklaart de naam *Elisabeth van Herteveld* de plaats op de grafzerk, waar het hert is afgebeeld en de kwartierwapens zijn als volgt te verklaren:

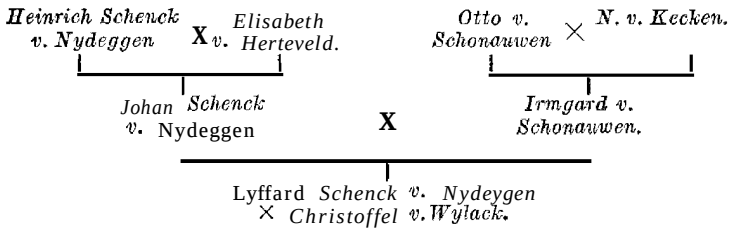

Op deze wijze leest ook M. J. Janssen „Grafzerken in de Kloosterkerk te St. Agathe bij Cuyk" in Publ. soc. hist. arch. Limbourg 36, Nouv. Serie 16 (1900), p. 131, de grafzerk. Hij verwisselt echter de voornamen Aleid en Elisabeth.

De Man komt bij zijn interpretatie van de plaatsing der wapens op de Nydeggen grafzerken bij de kwartieren van *Johan Schenck van Nydeggen*, † 24 Mei 1341, tot een resultaat, waarvan de onjuistheid door de stukken weerlegd wordt. *Johan* was inderdaad de echtgenoot van *Irmgard van Schonauwen* en geen zoon van *Lyffard Schenck van Nydeggen*, — die immers geen familielid, maar *Christoffel van Wylack (Wylich)* had gehuwd —, noch haar broeder: zij had slechts twee broeders: *Otto* en *Arnold*.

Elisabeth van Herteveld was klaarblijkelijk de dochter van *Johan*, die wij van 1358 tot 1378 in de stukken vermeld vinden en die in 1393 dood was (Fahne, archief van Boetzelaer). Op deze wijze is verklaard, dat Elisabeth's zoon de naam Johan draagt, welke naam niet van de zijde van het geslacht Schenck v. Nydeggen komt.

KORTE MEDEDELINGEN.

De Erfenis Thierry.

In 1952 publiceerde ik onder deze titel een artikel over de vermeende erfenis Thierry en waarschuwde tegen de te optimistische verwachtingen, die bij velen werden opgewekt. Dit artikel lokte een verontwaardigd antwoord uit van de zijde van het bestuur der „Internationale Familiestichting Thierry".

Thans meldt „De Telegraaf" van 14 September l.l., dat de drie Nederlandse bestuursleden van de familiestichting zijn afgetreden, daar zij er geen heil meer in zien en omdat het na vier jaar werken niet gelukt is om ook maar van één lid de lijnrechte afstamming van Thierry te kunnen vaststellen. Een afgetreden bestuurslid, dat te Haarlem woont, verklaarde: „Het is wel uitgemaakt, dat alle historische gegevens op fantasie berusten". 'Hiermede is deze kwestie, wat Nederland betreft, dan toch wel gelukkig van de baan.

W. PH. VEEREN.

Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere.

(LXXI, kol. 115-122, 137-163.)

Errata et addenda:

In 1 ei d in g: Onder 1: de kwartieren 223, lees 232-235. Onder II schrappen 183 en 222.

no. 44. † 26 April *).
no. 46. † Arnhem.
no. 88. burgemeester van Tiel, lees: hopman, gemeensman en secretaris van Tiel, ontv.-gen. 40e penning e.d. kwartier van Nijmegen.

*) Aanvullingen op de kwartieren nos. 44, 88—91, 180, 182, 354, 362, 710. 711. 724-733 ontleend aan betrouwbaar gebleken h.s. geslachtsregister Engelen, in bezit van Mr. H. W. B. Wefers Bettink, te 's-Gravenhage.

no. **90.** † 6 Mei 1790.
no. **91.** † 3 Febr. 1788.
no. **92.** geb. Zwolle 17 Mei 1727, tr. Warnsveld 7 Nov. 1755.
no. 93. geb. huize Boedelhof Warnsveld 18 Sept. 1735, † huize Zwaluwenberg, Oldebroek 16 Oct. 1770.
no. 135. Wapen van Abe Sjolles, lees: *Afe Sjolles*.
no. 145. *Siefske Fokkes*, toevoegen: *Wilhelmy*. Wapen en gegevens *Wilhelmy*, zie „Genealogie Van Hasselt", door W. Wijnaendts van Resandt.
no. 150. Oudeboom, lees: Oldeboorn.
no. 180. † 23 Nov.
no. 182. heer van Hulkestein, tr. 25 Oct.
no. 185. † 25 Aug. 1751 Z wolle.
no. 233. Ch. M. le Nantonier de Castelfranc, lees: *Ch. M. de Na ut o n i e r de Casfelfranc.* Zie, La famille de Nautonier de Castelfranc in bulletin année 1911, p. 387, Société de l'histoire du protestantisme français. Adelserkenning voor *Adrien de Naufonier*, seigneur de Castelfranc, a° 1668.
no. 290. † ald. *na* 1703.
no. 301. Oudeboom, lees: Oldeboorn.
no. 354. † 1693, tr. Deventer 1673.
no. 356. gedep. staat van Gelderland, lees: gedep. staat in het kwartier van Nijmegen.
no. 362. geb. 23 Febr., tr. Neerbosch 2 Dec. 1666.
no. 367. Agatha van Sandick, lees: *Abigaël Agafha van Sandick*.
no. 368. drost ald., lees: drost van Vollenhove.
no. 372. tr. Zutphen 2 9 Jan. 1709.
no. 381. ged. 26 Nov. 1677, † ald. 23 Juni 1707.
no. 394. geb. Solognes (Tours) 5 Oct. 1632, † Amsterdam 13 Nov. 1720.
no. 395. † Amsterdam 17 Dec. 1727.
no. 408. † 1687/88.
no. 482. pred. te Nieuwerkerk op Schouwen, lees: bij de kruiskerken in Vlaanderen 1671, en te Batavia 1678.
no. 560. koopt 1580, lees: 1680.
no. 574. tr. 1698, lees: 1693.
no. 636. tr. Zalk 7 Oct.
no. 710. † Deventer 14 Aug. 1652.
no. 711. geb. Mei 1620.
no. 724. geb. Arnhem 3 Juni 1595, † ald. 20 Sept. 1666.
no. 725. geb. Nijmegen 11 Juni 1600, † Arnhem 30 Juli 1666.
no. 726. † 14 Dec. 1678.
no. 727. † 3 Jan. 1646.
no. 730. † Arnhem 19 Febr. 1673, tr. 30 Dec. 1646.
no. 731. † Arnhem 1701.
no. 732. tr. 28 Febr. 1666.
no. 733. ged. Arnhem 4 Sept. 1642.
no. 736. tr. Tiel 2 F e b r. 1630.
no. 737. geb. 1612.
no. 738. tr. 29 Juli 1651.
no. 749. † 1 6 6 9 .
no. 756. ondertr. 24 Juni.
no. 758. heer van Hoevel, lees: Hoevelaken.
no. 818. geb. Zaltbommel 31 Oct. 1628, † Amerongen 23 Juli 1712.
no. 842. geb. Gouda 1625, †1659/63.
no. 886. *Joachim Colijns*, geb. Amsterdam (zn. van *Philippe Jochems Colijns*, geb. Antwerpen in 1577, tr. Amsterdam 23 Januari 1613 *Maria Verpoorten*, geb. Aken in 1592), tr. Rouen 17 Januari 1655.

no. 887, *Chrisfina Denijs,* ged. Amsterdam 4 Oct. 1626 (dr. van *Philip Denijs,* geb. te Amsterdam, tr. ald. 30 Nov. 1625 *Geerfruyf Reael Jacob Laurensdr.;* zie Elias, De Vroedschap van Amsterdam.)

no. 947. 1633—1700, lees: 1653-1700.

no. 952. *Pierre Tesfarf,* linnenkoopman, † Haarlem in Nov. 1693, tr. St. Quentin in Maart 1656.

no. 953. Rachel *Crommelin,* 1634-1669.

J. C. MARIS.

BOEKBESPREKING.

Genealogie der graven van Holland, door A. W. E. Dek. Uitgeverij Excelsior, 's-Gravenhage 1954.

In dit maandblad, jrg. 1926, kolom 202, verzuchtte thans wijlen Dr. H. Obreen, dat wij ,,van weinig zaken zoo slecht op de hoogte (zijn) als van de genealogie der Hollandsche grafelijke familie". Hieruit blijkt wel, dat dit academische proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de letteren en wijsbegeerte zich, vooral voor de oudere tijden, beweegt op een welhaast onbetreden gebied.

Met een volledige genealogie van het Hollandsche huis vangt schrijver aan; van de huizen *Avesnes, Beieren, Bourgondië* en *Habsburg* geeft hij een stamreeks tot de eerste graaf van Holland uit deze huizen en een volledige genealogie van hun nakomelingschap. Achter elk huis, worden de daaruit gesproten bastaardtakken vermeld, zo bij het Hollandse huis: *Haamsfede,* bij het Henegouwse huis (Avesnes): *Berwaerde* en *Diepenburch, van de Poel, Alemans, Cronenburg, Bruelis, Cuser (van Oosferwijk):* bij het Beierse huis: *Hoogwoude, Schagen;* ook de bastaard-takken van de graven van Holland uit de huizen Bourgondië en Habsburg worden besproken.

De talrijke noten geven bronnenvermelding en vaak nadere toelichting.

De genealogie *Haamsfede* geeft ons aanleiding tot een tweetal opmerkingen

pag. 14 vermeldt onder XXI B, 5: ,,*Johanna (van Haamstede),* tr. 1470 *Cornelis Jansz.,* geb. 1444, gest. ?, stamvader der familie *de Huyberf.*" De hierbij behorende noot 159 op pag. 24 verwijst naar ,,Genealogie der uitgestorven familie de Huybert", door B. F. W. von Brücken Fock en P. D. de Vos. Middelburg 1905.

De Heer Dek laat echter na te wijzen op de omstandigheid, dat P. D. de Vos in ,,De Vroedschap van Zierikzee", Middelburg 1931, op zijn bovenvermelde standpunt is teruggekomen en op pag. 37 van dat werk de stamvader van het geslacht de Huybert *Cornelis Jansz.* vermeldt als gehuwd met *Jacomina Boels* en hun zoon *Jacob Cornelisz. de Huyberf,* †1513/1514, laat huwen met bovengemelde Johanna *van Haamsfede,* welk gewijzigd standpunt de Vos dan nader toelicht op pag. 43 van dat werk.

pag. 15 vermeldt onder XXIII, 7 *Françoise (van Haamsfede)* en haar echtgenoot *Gelein van der Laan:* over G. *van der Laan* en zijn ouders kan men uitvoeriger gegevens aantreffen in De Ned. Leeuw 1937, kol. 57, waaruit o.m. blijkt dat zijn moeder was genaamd *Cafharina Zegers van Wassenhoven Geleinsdr.*

In een ,,Slotbeschouwing" bespreekt schrijver ten slotte de wettige familieverhouding en de positie van de bastaarden,

Vooral als overzichtelijke samenvatting en schifting der bekende en vaak tegenstrijdige gegevens voldoet deze studie aan een zeer grote behoefte.

Het boekwerk is met wapenafbeeldingen en portretten verlucht, telt 160 blz. en is voorzien van een naamregister. Voor een bedrag van ƒ10,25 is het verkrijgbaar bij Dr. A. W. E. Dek, Julianastraat 24, Rijswijk (Z.H.), postrek. nr. 543595.

W. W. VAN VALKENBURG.

Généalogie. historique de la famille Cuvelier originaire du pays d'Enghien, établie par Fr an ç o is de Ca c a m p. Ed. Genealogicum Belgicum, Bruxelles 1954.

Dit geslacht *Cuvelier* vond in de heer de Cacamp een kundig beschrijver. De verschillende takken, wier onderlinge samenhang niet altijd geheel bewezen kon worden, verspreidden zich over een zeer groot gedeelte van België, waar thans in verschillende sociale geledingen de afstammelingen nog talrijk vertegenwoordigd zijn. De zeer uitvoerige inleiding wijst bovendien op het bestaan van andere gelijknamige geslachten, hetgeen niet behoeft te verwonderen bij deze, het beroep van kuiper aanduidende, naam.

Druk en uitvoering — kwartierstaten en illustraties verlevendigen de tekst — vallen te roemen.

W. W. VAN VALKENBURG.

Album Academiae Vitebergensis 1660–1710, bearbeitet von Fritz Juntke. Selbstverlag der Universitäts- und Landesbibliothek. Halle 1952.

Ter ere van het 450-jarig bestaan van de beroemde universiteit te Wittenberg verscheen dit kloeke boekwerk, dat in 600 bladzijden de aan deze universiteit tussen 1660-1710 ingeschreven studenten met naam, plaats van herkomst en datum van inschrijving opgeeft.

Verrassend is, dat op het zeer grote aantal studenten, het aantal Nederlanders buitengewoon gering is: bij summier naslaan van het ,,Ortsregister", bleek het groot-Nederlands gebied slechts door Amsterdam (vijf studenten) en Antwerpen (één student) vertegenwoordigd, van de uit Amsterdam afkomstigen, hebben bovendien slechts de familienamen van *J. van Erpecom* (ingeschr. in 1660) en *Th. Petraeus* (ingeschr. in 1690) voor mij een bekende Nederlandse klank.

Kennelijk was in dit tijdperk het door de gevolgen van de Dertigjarige Oorlog zozeer getroffen Duitse rijk geen aantrekkelijk gebied voor de naar wetenschap dorstende Nederlander, terwijl de grote afstand zeker mede een beletsel zal hebben gevormd.

Het feit, dat voor de uitgave van een dergelijk werk ook in Oost-Duitsland belangstelling bestaat, stemt tot verheugenis.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Engelenberg. Wie waren de voorouders van Mr. *Arnoldus Engelenberg,* geb. te Zwolle, stud. te Harderwijk 1766, † als oud-raad der stad Zwolle, oud ruim 76 jaren, te Amsterdam 16 April 1825? Behoorde hij tot het Heusdense geslacht *Engel(en)berg(h)?*

Wassenaar. MR. W. W. VAN VALKENBURG.

van Putten-Verburg. Onder de kwartieren *van Heukelom-Sfeenlack* komt voor *Johannes van Puffen,* geb. . . . . 1698 te Rotterdam?, †..... 1760 te ? , doopsgezind, zn. van *Johannes van Puften,* geb. ..... 1651 te Dordrecht?, †..... 1731 te ....., tr. 5 Juli 1683 te Rotterdam (Stadhuis) *Petronella Verburg,* geb. te Rotterdam (hij tr. 2e 16 Dec. 1691 te Rotterdam (Stadhuis) (wederom) *Petronella Verburg).* De namen *Ver-*

burg en van ***Puffen*** komen meermalen voor in het boek van J. C. van Slee over de Collegianten, die nauwe relaties onderhielden met Doopsgezinden en Remonstranten. Zo was de vader van de eerste vrouw van ***Johannes van Puffen*** n.l. ***Thomas*** *Verburg,* in 1668 wonende Rotterdam, in tweede huwelijk gehuwd met ***Griefje Jansdr. Gisteranus,*** j.d. van Noordwijk, blijkens v. Slee blz. 203 een dochter van de bekende Ds. ***Johannes Geesferanus*** van Alkmaar (geb. Alkmaar 8 Nov. 1586, † 4 Oct. 1622 te Norden), en was ***Thomas*** *Verburg* de vader van de bekende Collegianten-spreker ***Christiaan*** *Verburg,* die 25 Oct. 1685 te Rotterdam (Stadhuis) huwde met ***Maria Oudaen,*** uit een Collegiantengeslacht. Er zal dus verband bestaan tussen ***Thomas*** en ***Jan Dionyst.*** *Verburg* ± ***1640*** een bekend Collegiantenvoorganger, † 21 Oct. 1691 te Rotterdam, maar welk?

Volgens Wapenheraut 1908, blz. 521, was ***Jan Dionysz.*** *Verburg* gehuwd met *Aaltje* ***Jansdr. Oudaen,*** hun zoon ***Dionys*** *Verburg,* geb. te Rotterdam 26 Sept. 1652, huwde *Clara* ***Bouwens,*** weduwe van ***Gijsberf van*** *Meel.* Van dit laatste echtpaar vond ik een dochter ***Pefronella*** *Verburg,* geb. ***2*** Sept. 1705 te Rotterdam.

Tenslotte zal in deze familie horen ***Barbara*** *Verburg,* tr. 11 April 1669 te Rotterdam (Stadhuis) ***Johannes van der Wacht.*** Gevraagd: onderling verband der Verburgen en aanvullingen der personalia: van ***Jan Dionysz.*** *Verburg* vermeldt v. Slee slechts dat hij uit eerlijke ouders was geboren doch niet zijn beroep.

De naam Barbara deed mij nog even denken aan verband met ***Barbara van der Burg*** (N.L. 1954, k. 157 no. 921) en met ***Barbara van der Burg(h),*** ged. ***7*** Sept. 1661 te Amsterdam (Zuider kerk), † 23 Mei 1698 te Amsterdam, dr. van ***Jan Gideonsen Verburgh*** of ***van der Burgh,*** schout-bij-nacht, tr., als wedr. van ***Zmmetie Teunis, 2e*** 19 Nov. 1650 te Amsterdam ***Maria*** *Sollers* (niet Sallaers), geb. 1622 te Amsterdam, wde. van ***Simon Magnus Blom,*** dr. van ***Pieter*** *Sollart (Sollers,* ***Soelaerse)*** en *Grietie* ***Heyndrix,*** omtrent welke personen eveneens aanvullingen welkom zijn. (Zie Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek i.v. Verburgh).

Tenslotte ***van Puffen:*** de bovengenoemde ***Johannes 1657-***1731 zou zoon zijn van *Burgert* ***van Puffen*** (1621—'62), tr. 14 Nov. 1655 *Catharina* ***Hobroeck*** en kleinzoon van ***Cornelis van Puffen (1598-1658)*** en (tr. 27 Aug. 1623) ***Jenneken Piefers.*** Te Dordrecht waren deze personen in de doop- en trouwboeken niet te vinden. In de 18de eeuw waren bekende Collegianten te Haarlem ***Cornelis*** en *Rutgert* ***van Puffen.*** Is iets omtrent verband tussen deze personen bekend?

Velp (G.). MR. A. C. RUEB.

Uit „Het geslacht van der Hoop", door W. Wijnaendts van Resandt, kwartierstaten C en E, blijkt het volgende:

I. ***Dionys Verburgh,*** geb. 1581, drapenier van Tilburg, begr. Rotterdam tussen 4 en 11 Mrt. 1646, tr. Rotterdam 2 Mei 1603 *Pietertjen* ***Thomasdr.,*** geb. te Tilburg, begr. Rotterdam tussen 16 en 23 November 1649.

Kinderen:

1. ***Corsfiaan,*** volgt II.
2. ***Jan Verburgh,*** geb. Rotterdam, winkelier ald., tr. Rijnsburg Febr. 1650 ***Aelfje Oudaen.***

II. *Corstiaan* ***Verburgh,*** tr. ***Maria Jansdr.,*** van Leiden.

Zoon:

III. ***Thomas Verburgh,*** geb. te Rotterdam, vlaskoper, tr. 2° ***Griefje Jans Geesferanus.***

Men zie voor de ouders van 1, ***Dionys Verburgh,*** en verdere gegevens bovengemelde kwartierstaten, resp. tegenover pag. 120 en pag. 230 in gemeld boek.

REDACTIE.

Ronstorff-Rappard. Behoorde ***Friederika Sophia*** *Rappard,* echtgenote van *Johann Wilhelm Ronstorff,* tot het thans hier te lande bekende geslacht van die naam? Het echtpaar had een dochter ***Anna Dorofhea Friederika*** *Ronstorff,* gehuwd met ***Friedrich*** *Johann* ***Frowein.***

Oegsfgeesf. MR. **E.** STRICKER.

Friederika Sophia *Rappard* ***(1762-1823***) was dochter van ***Diederich*** *Rappard* (1732—'92) en ***Anna Barbara Quinchard*** (1726—'98) en kleindochter van ***Heinrich Anfhon*** *Rappard,* en ***Hedwich Louise Gravius*** (deze laatsten vermeld in Ned. Adelsboek 1950, p. 151). Ontleend aan en nadere gegevens in Briefadeliges Taschenbuch 1912, pag. 76 e.v.

REDACTIE.

Tukker. Wie waren de voorouders van ***Willem*** *Jansz.* ***Tukker,*** mr. timmerman te Zijderveld, begr. ald. 23 Oct. 1757? Hij huwde 3° Schoonrewoerd 22 Jan. 1713 ***Neelfje*** *Geerlofsen Cool,* ged. Schoonrewoerd 30 Jan. 1687, † 6 April 1721-3 April 1721, dr. van *Geerlof* ***Florissen*** en *Marrigje* ***Leenders.***

Willem *Jansz.* ***Tukker*** was vader van ***Maria Willemsen Tukker,*** ged. Zijderveld 1 Jan. 1717, begr. (na hertrouw met Teunis Jansz. de Man) Schoonrewoerd 26 Maart 1780, en in eerste echt op 1 Mei 1741 te Zijderveld gehuwd met ***Jan Jansen Bronkhorsf,*** ged. Zijderveld 12 Maart 1713, landbouwer ald., begr. Zijderveld 26 April 1742, zn. van *Jan* ***Pefersen*** (schepen van Everdingen en Zijderveld, begr. Zijderveld 22 Febr. 1748) en zijn tweede vrouw (gehuwd Zijderveld 1 Mei 1707) *Petertje* ***Gysberfs*** (geb. in 't Hoge Eind van Middelkoop, begr. Zijderveld 2 Aug. 1741).

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Veelkers. Gevraagd de ascendenten van ***Anna Veelckers,*** op 3 Aug. 1653 te Groningen gehuwd met ***Johan Buckhorsf.*** Op 21 Juni 1678 treedt zij als huisvrouw van ***Johannes*** *Aloijsius* ***Buckhorst*** tegelijk op met de Heerschap ***Alberfus Veelckers*** en *Titia* ***Veefckers*** wed. ***Wegewaerf.*** *Titia* tr. Groningen (procl. 's-Gravenhage 12 Juni 1644) ***Woufer Wegewaerf,*** geschutgieter in 's-Gravenhage. Als wed. wordt zij in 1657 vermeld te Enkhuizen, later in 1667 en 1668 te Groningen. Een *Albert* ***Veleker,*** wellicht dezelfde, huwde op 8 Sept. 1652 te Groningen met ***Johanna Buckhorsf,*** de zuster van ***Johan Buckhorsf*** bovenvermeld.

Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

van Voorst. (LXXI, 134-136, 232, 264). Mevrouw Siertsema-Heuvelink maakte mij opmerkzaam op een onjuistheid in mijn antwoord op de vraag Van Voorst, opgenomen in de Ned. Leeuw van Augustus, kol. 264. Het is nl. niet zeker, of het huwelijk van ***Leendert van Voorst*** met ***Derksken Ufselman*** te Zeddam is gesloten, hoewel mijn vader zulks in zijn notities vermeldde. Mevr. Siertsema ontleende dit huwelijk aan het „Deutsches Geschlechterbuch", dat echter geen plaatsnaam vermeldt.

Driebergen. W. WIJNAENDTS **VAN RESANDT JR.**

INHOUD VAN DIT **NUMMER**..

Bestuursberichten. — In Memoriam Willem baron Snouckaert van Schauburg. — Kerkrestauratie en grafzerken. — Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande IX, door Mr. H. L. Hommes (vervolg). — Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen, door Mr. A. F. Holleman. — Nog eens: Arkeliana Vetera, door Dr. D. Merckens. — Korte mededelingen: De Erfenis Thierry; Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70,* Wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de *Penningmeester.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Jacob de Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 11 | LXXIe Jaargang | November 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid is benoemd:

R. E. J. VAN DE LOO . . . . . *Amsterdam-C. Vondelstraat 97.*

Adreswijzigingen:

J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT . *Bonn (Duitsland). Ambassade der Nederlanden, Koblenzerstrasse 96.*

MR. C. H. VAN DAM . . . . . *Bennebroek (N.H.). Huis te Bennebroek, Binnenweg 6.*

MR. A. DEN DEKKER . . . . . *Nieuwendijk (N.B.). Buitendijk 2.*

A. B. DULL . . . . . *Pijnacker. Stationsstraat* 69.

L. A. Baron VAN ITTERSUM . . . . *Djakarta (Indonesië). p/a Borneo Sumatra Handelmij.*

JHR. MR. M. N. VAN LOON . . . . *Sao Paulo, Brazilië. Rua Anchieta 35, Kamer 601.*

IR. F. NAWIJN . . . . . *Rofferdam. Stadhoudersweg 1 12 D.*

MR. L. J. NOORDHOFF . . . . . *Groningen. Nieuwe Boteringestraat 1 11.*

MR. J. C. OOSTRIJCK . . . . . *Amsterdam-Z. de Lairessestraat 11.*

MR. J. H. DE MOL VAN OTTERLOO . . *'s-Gravenhage. Nassaulaan 15.*

MR. C. M. POOL . . . . . *'s-Gravenhage. van Houvenstraat 27.*

M. C. SIGAL JR . . . . . *Zeist. Burg. van Tuyll-laan 18.*

A. N. M. SPAARGAREN . . . . . *'s-Gravenhage. Schenkkade 262.*

Aanwinstenlijst der Bibliotheek,

Ade 1, De Nederlandsche, of alphabetische naamlijst van familiën en personen, wier titels of adeldom op de registers van den Hoogen Raad van Adel zijn ingeschreven. Zalt-Bommel, 1846. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

Adelszeitung, Hof- und. Berlin, 1876. nr. 1-18. *(Geschenk van hef Rijksarchief in Gelderland.)*

Ai 11 y, A. E. d'. Repertorium van de profielen der stad Amsterdam en van de plattegronden der schutterswijken. [Amsterdam, 1953.1 Archief der gem. Amsterdam. *(Geschenk van de Archivaris der gemeente Amsterdam.)*

A 11 er, Den: orgaan der familie Aller. Amersfoort, 1953. jrg. I, afl. 7. gestenc. *(Geschenk van de Heer H. L. van Aller.)*

Amburger, E. Die Behandlung ausländischer Vornamen im Russischen in neuerer Zeit. Mainz [,1953]. Akademie der Wissenschaften u. der Literatur, Abhandlungen der Geistes- u. sozialwissenschaftl. Klasse", 1953, nr. 7. *(Recensie-exemplaar.)*

Andreas, Ch. H. Hortus Muntingiorum. Geschiedenis van de Groningse Hortus in de zeventiende eeuw. Groningen enz., 1953. Scripta Academica Groningana. *(Geschenk van de Bibliofheek der Rijksuniversifeif fe Groningen.)*

[Aten, J.] De doopsgezinde Krommenieër zeildoekfabrikeursfamilie Kuyper. [Z.pl., z.j.] *(Aankoop.)*

Avout, A. d'. Maison d'Avout, sa généalogie. Auxerre, 1902. Overdr. uit „Bulletin de la Soc. des sciences hist. et nat. de l'Yonne", 1901. *(Geschenk van de Heer M. G. M. A. van Heyst.)*

Bauermann, 0. Zeittafel zur Geschichte der Stadt Solingen, 965-1950. Wuppertal [,1953]. *(Geschenk van „Bergischer Geschichtsverein", afd. Solingen.)*

Bibliographie, Familiengeschichtliche. Neustadt a.d.

Aisch, 1953. dl. VII, 2. 1938-1945. Bew. door J. Hohlfeld. *(Aankoop.)*

B l o e m e n d a a l, M. Het geslacht Bloemendaal, 1632—1953. Middelharnis, 1953. *(Geschenk van de Schrijver.)*

B o e r, J. W. d e. Van vernis-stokerij „Op aarden grond" tot modern chemisch bedrijf. Rotterdam [,1952]. *(Geschenk van de Directie van N.V. Lak-, Vernis- en Verffabriek Molyn & Co.)*

B o n e n f a n t, P. Cartulaire de l'hôpital de Saint-Jean de Bruxelles. (Actes des XIIe et XIIIe siècles.) Bruxelles, 1953. *(Ruil.)*

[B o s m a n, D. F.] Genealogy. Jacob Izaak de Villiers, 1791-1843, and his wife Johanna Margaretha Muller, 1798-1861, of Weltevreden, district of Paarl. [Wynberg, 1950.1 *(Geschenk van Dr. C. Graham Botha.)*

B o u m a n, P. J. Gedenkboek Wilton-Fijenoord. Schiedam, 1954. *(Geschenk van de Directie van Dok- en Werf Maatschappij Wilton-Fijenoord N.V.)*

Bouw e n s, L. H., B. G. Bouwens, H. L. Bouwens. A thousand ancestors. [Ashford,] 1935. *(Geschenk van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg.)*

B r a n d t, A. v o n. Das Lübecker Archiv in den letzten hundert Jahren. Wandlungen, Bestände, Aufgaben. [Z.pl., 1952.1 Overdr. uit „Zeitschr. des Ver. f. Liibeckische Gesch. u. Altertumskunde", XXXIII. *(Geschenk van de Archivaris van Lübeck.)*

B r e u g e 1, J. R. C l i f f o r d K o c q v a n. Het geslacht Dorrepaal en aanverwante geslachten. ['s-Gravenhage, 1953.1 Overdr. uit „de Ned. Leeuw", 1953. *(Geschenk van de Schrijver.)*

B r e u k e 1 b l a d, Het. Hilversum, 1951—1953. nr. 1-5. gestenc. *(Geschenk van de Heer J. M. Reinboud.)*

Bruin, M. P. de. Archieven van de Rijkswaterstaat in Zeeland (1664) 1800-1849 (1859). 's-Gravenhage, 1953. Rijksarchief in Zeeland. *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

Bruyn, K. de. Vijf Vocalen door 275 jaren, De geschiedenis van een Haagse boekhandel. ['s-Gravenhage, 1954.1 *(Geschenk van de Directie van Boekhandel De Vijf Vocalen.)*

B u c h der Bergstadt Lüdenscheid. Lüdenscheid [, z.j.]. *(Geschenk van het „Kulturamt der Stadt Liidenscheid".)*

B ü c h e r v e r z e i c h n i s, Ein, der heimatkundlichen Abteilung. Landes- und Stadtgeschichte. [Solingen,] 1952. *(Geschenk van „Bergischer Geschichtsverein", afd. Solingen.)*

Burgt, G. J. van der. Kerkgeschiedenis van Loenen en Silven. Brummen, 1953. *(Recensie-exemplaar.)*

Cacamp, F. de. Généalogie historique de la famille Cuvelier, originaire du pays d'Enghien. Bruxelles, 1954. Genealogicum Belgicum, 1. *(Recensie-exemplaar.)*

[C r e b a s, C. A.] Register van de familie Crebas. [Groningen, 1914.1 fotostaat. *(Geschenk van de Heer J. G. F. Charisius.)*

D e c k e r, F. d e. La famille de Hults. Courtrai [, z.j.]. Overdr. uit „Mémoires [du] Cercle royal hist. et arch. de Courtrai", 1950—'51. *(Geschenk van de Schrijver.)*

D e k, A. W. E. Genealogie der graven van Holland. 's-Gravenhage [,1954]. Proefschrift Amsterdam. *(Recensie-*exemplaar.)

D e m o e d, E. J. Van een groene zoom aan een vaal kleed. Zijnde de geschiedenis van de westelijke Veluwezoom (gemeente Renkum). Oosterbeek, 1953. *(Aankoop.)*

D o r p aan de Vliet, Geschiedenis van Voorburg, Samengesteld door G. Gorris, H. Hardenberg, N. J. Pabon, D. van der Meide. Scheveningen, 1953. *(Recensie-exemplaar.)*

[E m e i s, J r., M. G.] W aar men 4 eeuwen om zeep ging. [Amsterdam, 1954.1 *(Geschenk van de Directie van C. A. Woltman Elpers' Zeepfabriek „De Vergulde Hand" N.V.)*

En c y c l o p é d i e des gens du monde, répertoire universel des sciences, des lettres et des arts enz. Paris, 1833-1844. 22 dln. *(Geschenk van Jhr. P. H. A. Martini Buys.)*

E n g e l b r e c h t, S. P. Historiese-album van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Pretoria, 1948. *(Geschenk van de Schrijver.)*

E n g e l b r e c h t, S. P. Geskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk in Afrika. Kaapstad enz., 1953. 3e herz. en verm. dr. *(Geschenk van de Schrijver.)*

E n g e l b r e c h t, S. P. Ds. Dirk van der Hoff en die Voortrekker-ideaal. [Pretoria, 1953.1 In: „Herv. Teol. Studies", IX. *(Geschenk van de Schrijver.)*

E n g e l b r e c h t, S. P. Die Kaapse predikante van die sewentiende en agtiende eeu. Kaapstad enz., 1952. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Eng el br ec h t, S. P. Die Nederduitsch Hervormde gemeente Rustenburg, 1850—1950. [Pretoria, z.j.] *(Geschenk van Mr. W. de Vries.)*

[E r n z e n - H u t t o n, I.] Hands across the years. A historical genealogy. [Beloit,] 1953. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

[E ij k, J. L. v a n.] Kwartierstaat [van Frans J. H., Barbara J. en Henriette E.] van Eijk. [Gouda, 1954.] getypt. (Geschenk van de Samensteller.)

F i r c k s, F. v o n. Ueber den Ursprung des Adels in den Ostsee-Provinzen Russlands und das den alten Rittergeschlechtern daselbst gebührende Prädicat Freiherr. Mitau enz., 1843. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

F r e y t a g v o n L o r i n g h o v e n, F. Europäische Stammtafeln, Marburg, 1954. dl. 111, afl. 1. *(Aankoop.)*

G e s c h 1 e c h t e r b u c h, Schweizerisches. Zürich, 1951-1953. dl. VIII en 1X. *(Aankoop.)*

G r o b a u e r, F. J. Die Nachtigallen aus der Wiener Burgkapelle. Chronik der K.u.K. Hofsängerknaben. Mit einem Geleitwort von C. Krauss. Horn, 1954. *(Recensie-exemplaar).*

G r o e n e v e 1 d, E. Die Groeneveld's. Beiträge zur Geschichte eines ostfriesischen Geschlechts enz. [Glücksburg,] 1953-1954. 2e verm. dr. Door J. Bauerman Groeneveld. afl. 1-5. *(Aankoop.)*

H a a n, H. d e. Sipke Martens de Boer, zijn voorouders en nageslacht. [Leeuwarden, 1953.1 offsetdr. *(Aankoop.)*

H a h n, L. Emdens Apotheken und Apotheker in fünf Jahrhunderten. Aurich, 1 954. Abhandlungen u. Vorträge zur Gesch. Ostfrieslands, XXXI. *(Recensie-exemplaar.)*

H a n d b u c h, Genealogisches Reichs- und Staats, auf das Jahr 1803. Frankfurt a.M. 1803. dl. I. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

H a r t h o o r n, P. A. Het nieuwe geslachtsboek Smallegange. Naar gegevens van J. J. Polderman enz. Amsterdam, 1953. Publ. Geneal. Werkgroep Zeeland, 1. gestenc. *(Recensie-exemplaar:)*

H a r t m a n s, C. A. De geweermakersfamilie Tomson. [Z.pl., z.j.] 0verdr. uit „Livrustkammaren", VI. *(Geschenk van de Schrijver.)*

H e e m s t r a, F. S. Six m a van. Nei in oare wrald. Skiedkundige skogings. Drachten, 1954. *(Recensie-exemplaar.)*

L Heimatkalender, Lingener, auf das Jahr 1953. Lingen/Ems [,1953]. *(Geschenk van het „Verkehrsamt der Stadt Lingen".)*

[Hoekema, C. P.] Johannes Ennes Hoekema, 1666—1733. De bakker by de Brol en syn femylje. [Heemstede, 1953.1 Hoekema-rige, 11. gestenc. *(Geschenk van „Hoekema-Stifting".)*

[Hoekema, C. P.] Ds. Paulus Hoekema, 1709-1799. De Goutumer domeny en syn femylje. [Heemstede, 1954.1 Hoekema-rige, III. gestenc. *(Geschenk a.b.)*

Hoitsema, C. De drukkersgeslachten Sipkes-Hoitsema en de Groninger Courant. Groningen, 1953. *(Geschenk van de Directie van N.V. Ver. Drukkerijen Hoitsema.)*

Hommen, B. H. Bijdrage tot de genealogie ter Laak. [Z.pl., z.j.] gestenc. *(Aankoop.)*

Jaar, Tweehonderd, DRU. Een overzicht van de geschiedenis van de N.V. Diepenbrock en Reigers te Ulft... ter gelegenheid van het tweehonderdjarig bestaan enz., 1754—1954. Ulft [,1954]. *(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)*

Jaarversl ag [van de] Fundatio Hondius. 's-Gravenhage, 1953. 2e jaarversl. *(Geschenk van het Bestuur van de Fundatio Hondius.)*

Jahrbuch des Heimatvereins der Grafschaft Bentheim, 1954. Bentheim, 1954. *(Ruil.)*

Jahre, 1000, Binger Land zum *14.* Juni 983. [Mainz, z.j.] *(Geschenk van „Kreisverband der Heimatfreunde „Binger Land" ".)*

Juntke, F. Album Academiae Vitebergensis, 1660-1710. Halle, 1952. Arbeiten aus der Univ.- u. Landesbibl. Sachsen-Anhalt in Halle a.d. Saale, 1. *(Recensie-exemplaar.)*

Jut, S. M. van Zanten. Inventaris van het familiearchief Van Spaen. 's-Gravenhage, 1953. Hoge Raad van Adel. *(Geschenk van de Hoge Raad van Adel.)*

Juten, G. C. A. Cartularium van het Begijnhof te Breda. [Bergen op Zoom, 1910.1 *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

Kellenbenz, H. Unternehmerkräfte im Hamburger Portugal- und Spanienhandel, 1590-1625. [Hamburg, 1954.1 Veröffentl. der Wirtschaftsgeschichtl. Forschungsstelle, X. *(Aankoop.)*

Kemper, G. Mein Heimatdorf Dolberg. Bigge-Ruhr [,1950]. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Kenter, E. Bergbau im Lande Lippe. Detmold, 1954. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Klein'au, H. Geschichte des Niedersächsischen Staatsarchivs in Wolfenbüttel. Göttingen, 1953. Veröffentl. der Niedersächsischen Archivverwaltung, 1. *(Recensie-exemplaar.)*

Koning, D. A. Wittop. Nederlandse vijzels. Deventer, 1953. *(Recensie-exemplaar.)*

Kroes-Ligtenberg, Chr. Wopke Cnoop, een Friese patriot. [Leeuwarden, 1953.1 Overdr. uit „de Vrije Fries", XLI. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

Lefèvre, J. Correspondance de Philippe 11 sur les affaires des Pays-Bas. Bruxelles, 1953. dl. 11. 1580-1584. *(Ruil.)*

Lisch, G. C. F. Urkunden und Forschungen zur Geschichte des Geschlechts Behr. Schwerin, 1861-1868. 4 dln. dl. 1. Bis zum Jahre 1299. dl. 11. 1300-1349. dl. 111. 1350-1420. dl. IV. 1425-1500. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

Loos, T. van der. Stamboom van het Rotterdamse geslacht de Vrijer. [Rotterdam, 1953.1 gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

Mac Lean, J. Geuealogie Mac Lean. [Z.pl., z.j.] gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Maris, A. J. Van voogdij tot maarschalkambt. Bijdrage tot de geschiedenis der Utrechts-bisschoppelijke staatsinstellingen, voornamelijk in het Nedersticht. Utrecht, 1954. (Geschenk van de Schrijfster.)

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Heiloo, 1954. no. 40. *(Geschenk van de Heer J. Kalff.)*

Meihuizen, L. S. De rekening betreffende het graafschap Gelre 1294/1295. Arnhem, 1953. Werken „Gelre", XXVI. *(Ruil.)*

Meij, P. J. Gelderse charters uit München teruggekeerd. Met een voorw. van D. P. M. Graswinckel. 's-Gravenhage, 1953. Rijksarchief in Gelderland. *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

Middelburg, D. G. E. Klapper op de transporten van onroerende goederen 1705-1722 [te] Monster. Antwerpen [,1953]. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Miessner, R. Die bremischen Pastoren seit der Reformation. [Bremen,] 1951. gestenc. *(Geschenk van de „Bücherei der Bremischen Evang. Kirche".)*

Monatsblatt, Senftenegger. für Genealoaie und Heraldik. Ferschnitz, 1953–1954. jrg. 11, afl. 2-8. *(Geschenk van de Heer K. F. von Frank.)*

Muller, J. W. Het geslacht Muller (Müller) uit Gerolsheim. Gedeeltelijk vert. uit het Duitsch en aangev. door H. en C. E. Muller. [Amsterdam, 1951.] *(Geschenk van de Heer H. Muller.)*

Nakomelingen, De, tot ultimo December 1868 van Adriaan David van der Gon. [Z.pl., z.j.] *(Aankoop.)*

Nispen tot Pannerden, A. J. M. van. Het ontstaan van de klei-Liemers, Zevenaar en omgeving tot 1328. Zevenaar, 1953. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Nispen tot Pannerden, A. J. M. van. Losse schetsen uit de Liemers. Zevenaar, 1953. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Nijhoff, W. Bibliographie van Noord-Nederlandsche plaatsbeschrijvingen tot het einde der 18de eeuw. 's-Gravenhage, 1953. 2e dr. Bew. en aangev. door F. W. D. C. A. van Hattum. *(Recensie-exemplaar.)*

0 ostveen, J. W. Velua catholica. Apeldoorn, 1950—1953. 2 dln. dl. 1. 600-1600. dl. II. 1600-1953. *(Aankoop.)*

Palen, De Vijf. Jaarlijkse kroniek der familie Verpaalen. Breda, 1954. nr. 8. gestenc. *(Geschenk van Mr. 0. A. C. Verpaalen.)*

Pautet, J. F. J. Nouveau manuel du blason, ou code héraldique, archéologique et historique, avec un armorial de l'empire, une généalogie de la farnille Bonaparte jusqu'à nos jours, 1842. Paris, 1843. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

Pine, L. G. The story of heraldry. London [,z.j.]. *(Recensie-exemplaar.)*

Pra 11 e, L. Die Wiederentdeckung des Tacitus. Ein Beitrag zur Geistesgeschichte Fuldas und zur Biographie des jungen Cusanus. Fulda, 1952. Veröffentl. des Fuldaer Geschichtsver., XXXIII. *(Ruil.)*

Rietstap, J. B. Armorial général, illustré par V. et H. Rolland. Lyon [,1954]. *(Aankoop.)*

Roarda, R. S. Nammen ut âlde liifrinte-registers yn Fryslân (1624-1809). [Z.pl., z.j.] gestenc. *(Ruil.)*

Roozendaal, A. De familie Ott. Amersfoort, 1945—1953. *(Recensie-exemplaar.)*

Santbergen, R. van. Un procès de religion à Louvain,

Paul de Rovere (1542-1546). Bruxelles, 1953. Académie royale de Belgique, commission royale d'hist. *(Ruil.)*

Schee1e, N. Geschichte der Gemeinde Olpe-Land. Olpe i.W., 1952. *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Olpe.)*

Schenke1, W. Schmedehausen; die Geschichte einer westfälischen Bauerschaft. [Greven, 1953.1 *(Recensie-exemplaar.)*

Schniewind-Greeff, H. The line van Wingene. A genealogical study. New York, 1953. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

Schöffer, C. Het huis Hofmann Schöffer en Co. Eene schets bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan der firma. [Amsterdam, z.j.]. *(Geschenk van het Rijksarchief in Gelderland.)*

Schu1thess, H. Das Geschlecht der Wolf von Turbenthal. [Z.pl., 1951.1 In: „Neue Zürcher Zeitung", 195 1. *(Geschenk van de „Neue Ziircher Zeitung".)*

Schu1ze, R. Das adelige Frauen-(Kanonissen-) Stift der Hl. Maria (1040-1773) und Die Pfarre Liebfrauen-Überwasser zu Munster Westfalen (gegründet 1040). Ihre Verhältnisse und Schicksale. Munster Westf. [,1952]. 2e bew. dr. *(Recensie-exemplaar.)*

Stamboom van het Friesche geslacht Halbertsma. [Z.pl., z.j.] *(Geschenk van Dr, T. Halbertsma.)*

Stamboom van de familie Stricker. [Z.pl., z.j.] *(Geschenk van Mr. E. Stricker.)*

Stokhuyzen, F. Familie-boek Stokhuyzen. Leiden, 1951. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Stracke, K 1. Dreihundert Jahre Volksschule Bilstein. Eine Chronik der Schulen des alten Kirchspiels Kirchveischede. Bilstein i.W., 1953. *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Bilstein.)*

Suid-Afrikaners in Utrecht 1762-1954. [Utrecht, 1954.1 *(Geschenk van de Heer A. D. Pont.)*

Teeuwen, P. P. R. M. Het Tegelse geslacht Teeuwen, oorspronkelijk geheten aen gen Eijndt. Tegelen, 1954. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Terboven, J. H. Lokalgeschichtliches, Sagen und Legenden aus ... Hüclcelhoven-Ratheim. Hückelhoven, 1949. *(Geschenk van de Heer J. G. F. Charisius.)*

Tjessinga, J. C. De aanbreng der Vijf Deelen van 1511 en 1514. Assen, 1953-1954. afl. 4. Menaldumadeel; afl. 5. Baerderadeel. *(Recensie-exemplaar.)*

Thie1emans, M. R. Inventaire des archives des familles de Knyff de Gontroeul et de la Roche. Bruxelles, 1954. Archives de l'état à Mons. *(Ruil.)*

Tyn ge, De Nijdamstra. [Z.pl., 1953.1 jrg. V, afl. 10, 11: jrg. VI, afl. 1-4. gestenc. *(Geschenk van de Heer W. Tsj. Vleer.)*

Verbeemen, J. Emigratie uit de Antwerpse Kempen. Brecht, 1953. Oudheid en Kunst, alg. tijdschr. voor Kempische' gesch., XXXVI. *(Recensie-exemplaar.)*

Vernieuwing, Gestadige. De 150-jarige geschiedenis van N.V. Drukkerij H. P. de Swart & Zoon, 1804-1954. ['s-Gravenhage, 1954.1 *(Geschenk van N.N.)*

Versiagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage, 1953. 2e serie, XXV (1952). *(Geschenk van het Min. van O., K. en W.)*

Verzeichnis der im Landesarchiv-verwahrten Archivalien des alten steiermärkischen Landrechtes. [Graz, 1952.1 In: „Mitt. des steiermärkischen Landesarchivs", 1952, F. 2. *(Geschenk van de „Leiter des steiermarkischen Landesarchives".)*

Visser, W. Van schepvorm tot papiermachine. Uitgeg. ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Vereeniging van Nederlandsche Papierfabrikanten. [Z.pl., z.j.] *(Geschenk van de Ver. van Ned. Papierfabrikanten.)*

Vier, W. Tsj. Genealogie Buwalda. Hist. overzicht van de Buwalda-geslachten ± 1500-1842 enz. Met voorw. van H. S. Buwalda. Hardegarijp [,1954]. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

Vleer, W. Tsj. Genealogie Schotanus. Bevattende een overzicht van de bekende professoren-familie met het omvangrijke nageslacht, alsmede de stambomen van drie andere geslachten Schotanus. Hardegarijp [, z.j.]. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

[Vlis, Ch. C. van der.] In memoriam Dr. A. L. Heerma van Voss. [Z.pl., 1951.1 Overdr. uit „ Jierboekje Geneal. Wurkforbân", 1951. *(Geschenk van de Heer M. S. H. G. Heerma van Voss.)*

Voge11, F. Versuch einer Geschlechtsgeschichte ... der Herren von Behr im Hannoverschen und Curländischen. [Met Sammlung ... Urkunden enz.] 1 Bd. *(Geschenk van Mejuffrouw H. Mussche.)*

Voss, A. L. Heermavan. De opgezette grafzerken in de Martinikerk te Franeker. [Z.pl.,1951.] Overdr. uit „de Vrije Fries", XL. *(Geschenk van de Heer M. S. H. G. Heerma van Voss.)*

Voss, A. L. Heermavan. Gelderse, Overijselse en Drentse studenten te Franeker. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit „de Ned. Leeuw", 1951. *(Geschenk van de Heer M. S. H. G. Heerma van Voss.)*

Voss, M. S. H. G. Heermavan. Verspreide gegevens over de grafkapel der Nassaus. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit „de Vrije Fries", XL. *(Geschenk van de Schrijver.)*

Warren, R. de. Les prétendants au tröne de France. Paris, 1947. *(Aankoop.)*

Winkhaus, E. Ahnen zu Karl dem Grossen und Widukind. Hagen, 1953. Ergänzungsband. *(Aankoop.)*

Zbinden-Kehrli, K. M. Beitrag zur Chronik der Familie Zbinden-Brunner von Rüschegg (Bern) und Luzern. Luzern [,1951]. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Zerstörung, Das alte Aachen, seine, und sein Wiederaufbau. Herausgeg.... in Verbindung mit B. Poll von A. Huyskens. Aachen, 1953, Aachener Beitr. f. Baugesch. u. Heimatkunst, III. *(Ruil.)*

De praktische toepassing en het direct maatschappelijk nut van de genealogie en heraldiek.

Men hoort nog wel eens de vraag, die ons als een verwijt wordt gesteld: wat koop je nu voor die studies over geslachten wapenkunde?

Een merkwaardige vraag, passend in deze tijd waarin veelal ten onrechte normatief wordt geacht wat er in geld voor te koop is. En tien tegen één dat als antwoord door Uw hoofd flitst: ik koop er helemaal niets voor — ik beleef rijke uren bij de koestering van mijn liefhebberij en verder kost het mij geld — goed besteed geld overigens.

Daarmee is echter het laatste woord niet gezegd. Dat menen de besturen van het Centraal Bureau voor de Genealogie en het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde althans. Zij gevoelen — mede ter oriëntatie in deze tijd — behoefte aan een rapport, waarin het antwoord op de vraag over het praktisch nut van de genealogie en heraldiek is uitgewerkt, En wat dan weer het praktisch nut is van

een dergelijk rapport? Wel vooreerst menen de genoemde besturen dat onze liefhebberij door anderen langs deze weg gemakkelijker zal worden benaderd en gewaardeerd. Op geld waardeerbaar is de belangstelling die daardoor bij de Overheid kan worden gewekt en onderhouden. Zou tenslotte de aandacht voor de onderzoekingen buiten de kringen van hen, die de leden voor onze beide instellingen hebben geleverd, niet kunnen leiden, afgezien nog van een mogelijke uitbreiding van het ledental, tot een vruchtbare gedachtenwisseling met hen die nieuwe elementen in onze aandacht weten te tre'kken?

Het rapport zal worden samengesteld door Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, Voorzitter van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, de Voorzitter van het bestuur van het Centraal Bureau voor de Genealogie W. Ph. Veeren en Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, bestuurslid van eerstgenoemd genootschap. Zij zijn met hun werkzaamheden aangevangen. Het onderhavige artikel dient om daarvan kennis te geven en de belangstelling bij de beide ledengroepen te wekken.

De samenstellers zijn voornemens een rapport te schrijven, waarin niet wordt gestreefd naar volledigheid ten aanzien van de feiten (al baseren zij zich wel daarop) maar wel naar volledigheid in de classificatie. Alle terreinen, waarop de genealogie en heraldiek tot praktische resultaten (helpen) leiden, moeten vermeld worden en zullen met eclatante voorbeelden dienen te worden toegelicht.

Ter illustratie mogen enige voorbeelden volgen. De Algemene Nederlandse Vereniging voor Vreemdelingenverkeer. verzekert, dat vele buitenlanders voor vacantie naar Nederland komen, omdat hun is gebleken, dat banden des bloeds hen nog aan (een bepaalde streek van) ons land binden. Hiaten in de registers van de burgerlijke stand — ontstaan door watersnood, brand of oorlog — kunnen veelal met onze gegevens worden weggewerkt. Voor emigratie naar Australië, Nieuw-Zeeland en Canada moeten personen wier directe voorouders in Indonesië geboren zijn, een kwartierstaat overleggen. Kwartierstaten zijn voor beroepskeuze-bureaux van grote waarde. De politie heeft belangstelling voor de bloedverwantschap van bepaalde groepen van debielen e.d. De verantwoordelijkheid die men bij een huwelijk op zich neemt ten aanzien van het nageslacht kan veelal worden afgelezen uit door genealogen verzameld materiaal. Bij de watersnoodramp van *1953* deden de vingerafdrukken op de duplicaten van de persoonsbewijzen (bewaard door het Centraal Bureau voor de Genealogie) dienst voor de identificatie van enkele lijken. Deze persoonsbewijzen leverden soms het bewijs van het nog in leven zijn van verre bloedverwanten en in een enkel geval kon iemand gelukkig worden gemaakt met een foto van een omgekomen familielid, de enige die nog bleek te bestaan. Familiegeschiedenis, plaatselijke geschiedenis, geschiedenis van gebouwen en historische voorwerpen (grafzerken, schilderijen, oud-zilver, meubels e.d.) is zonder genealogie en heraldiek niet goed te bedrijven. In het recht speelt de verwantschap een rol (troonopvolging, erfrecht, incompatibiliteiten. naamsverandering, nationaliteitskwesties etc.). De handel heeft grote belangstelling voor wapens. Onze publicaties zijn soms een bron voor de journalistiek. Verloren voorwerpen, waarop de wapens of initialen voorkomen, hebben via onze bureaux veelal de weg naar de eigenaar teruggevonden.

De psychologie heeft klimmende belangstelling voor onderzoek naar erfelijke geestelijke eigenschappen, al wordt dit onderzoek ook veelal verlamd door het dispuut in hoeverre milieuinvloeden (mede) bepalend zijn. De erfelijkheids-studies

van medici verdienen onze bijzondere belangstelling. Het onderzoek naar erfelijke lichamelijke eigenschappen spitst zich daar vooral toe tot het onderzoek naar erfelijke ziekten. Het vorig jaar werd het negende congres voor genetica gehouden. Dr. P. J. Waardenburg (inmiddels ter ering van zijn studies doctor honoris causa en lector te Leiden geworden) zette als hoofd van de afdeling Anthropogenetica van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde uiteen tot welke resultaten een „stamboomonderzoek" (parenteel?) betreffende het albinisme had geleid. Prof. E. J. Gardner uit de Verenigde Staten en Prof. Hanhart uit Zwitserland toonden analoge medisch-genealogische studies. Van direct praktisch nut bleken de onderzoekingen betreffende een familiereeks waarbij erfelijk is een te groot doorlaatvermogen van het regenboogvlies. Een andere familiegroep is gewaarschuwd omdat er de groei van poliepen in het darmslijmvlies erfelijk is, waardoor op oudere leeftijd veelal kankergroei wordt bevorderd. Zo is er veel meer. Het voorafgaande moge echter volstaan om aan te duiden wat het rapport dient te bevatten.

De samenstellers zoeken nu de hulp van vele medewerkers. Zoals gezegd willen zij zich baseren op een nauwkeurig onderzoek van de feiten. Velen van ons hebben typische ervaringen met betrekking tot direct praktisch nut opgedaan of weten aanwijzingen te geven over sectoren, die wellicht over het hoofd kunnen worden gezien. Verzocht wordt hetgeen U terzake weet op schrift te zetten en toe te zenden aan Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, Van Alkemadelaan 167, 's-Gravenhage. Er is enige energie voor nodig om b.v. een briefkaartje te pakken en een notitie te maken. De samenstellers van het rapport zullen degenen, die zich daartoe zetten, daarom te meer erkentelijk zijn. Zij zijn voornemens de namen van de belangrijkste medewerkers in het rapport te vermelden en enkele rapporten als bijlagen aan dat van hen zelf toe te voegen. Zij zijn verder voornemens die medewerkers op gezette tijden van de vorderingen op de hoogte te houden.

Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande,

door MR. H. L. HOMMES.

(vervolg van LXXI, 314.)

C.

In de kerk te Eelde [30]) bevindt zich de grafsteen van *Steven Horenken,* die als zijn kwartieren aangeeft:

Hoerenkens	Swarte
ter Borch	*ten Holte*
Ulger	*Ulger*
Grijp	*Huynge*

Zijn grootouders zijn dus een echtpaar *Horenken-Ulger* en dit maakt het verleidelijk deze tak bij de vorige aan te sluiten. Mijn aarzeling om dit te doen berust alleen op het feit, dat Steven's kinderen huwen tussen 1600 en 1625, en wanneer we dit vergelijken met de 4de generatie van tak B, dan lopen deze nog uit elkaar. Natuurlijk is het zeer wel mogelijk, dat Steven's vader een jongste zoon was en hij zowel als zijn zoon *Steven* voornoemd op late leeftijd huwden, maar hierover weet ik niets positiefs.

1. Een echtpaar *Horenken-Ulger.*

30) Geneal. en herald. gedenkwaardigheden in de kerken van Drenthe, blz. 58,

II. Een echtpaar *Horenken-ter Borch.* De genealogieën ter Borch maken geen melding van dit huwelijk. Waarschijnlijk is wel, dat hij Garbrand of *Gharmf* zal zijn, die tussen 1543 en 1560 in de ordelen van de etstoel [31]) als partij voorkomt tegen *Reint Zygers.* Voorts verkrijgt *Gharmt Horenken* in 1552 het burgerrecht van Groningen en is daar olderman 1555, '59 en *'60.* Voor luidgeld is in 1561 [32]) betaald voor Garbrand Horenken. Op *28* Maart 1564 komt in de goorspraken [33]) voor *Johan Horentken* saliger *Garbrand Horentkens* nagelaten weduwe.

Ik moet evenwel opmerken, dat ook *Olde Johan Horenken* een zoon *Garbrand* had (zie onder F). Deze behoefde, als zoon van een burgemeester, natuurlijk niet als burger ingeschreven te worden, maar in hoeverre de andere bovengenoemde gegevens op de een of de ander passen, kan ik niet met zekerheid uitmaken.

Voorlopig zou ik dus willen opgeven:

Gharmt Horenken pleit bij de etstoel tussen 1543 en 1560, verkrijgt het burgerrecht van Groningen tussen Petri ad cathedram en Pinksteren 1552, overl. 1561, tr. *Johan [na] ter Borch,* in leven 1564, dochter van het echtpaar *ter Borch-Grijp.*

Uit dit huwelijk o.a.?:

III. *Steven Horenken* tot Oosterbroek [34]), in 1578 reeds in de ridderschap van Drenthe, ette in Noordenvelde 1597, 1602, gedeputeerde 1600-1620, overl. 16 Oct. 1623, begr. in de kerk te Eelde [30]), tr. *Lamme Swarte,* overl. 13 Febr. 1616, eveneens begr. in de kerk te Eelde [30]), dr. van *Johan* en *Truytgen ten Holte.*

Uit dit huwelijk:

1. *Clara Horenken,* tr. 1° *Johan Schatter,* overl. vóór 3 Dec. 1618; tr. 2° *George van Ewsum,* geb. 1577, ingeschr. als student te Franeker 8 April 1597, te Leiden 14 Oct. 1600 (23 jaar), kapitein, gecomm. bij de Staten-generaal, curator van de Univ. Groningen, overl. vóór 1632, zn. van *Johan* en *Anna van Burmania.*

   Uit het eerste huwelijk:

   a. *Reint Schafter,* luit., overl. vóór 26 Sept. 1636.

   b. *Anna Schatter,* voor wie in 1618 door Steven Horenken een prebende uit Dickninge gevraagd werd, nog in leven 2 Maart 1669.

   Uit het tweede huwelijk:

   kinderen *van Ewsum,* niet met namen genoemd, nog in leven in 1637, doch waarschijnlijk jong overleden.

2. *Geertruit Horenken,* na haar man overleden, tr. Groningen 25 Maart 1607 (procl. 6 Maart) *Carel Huyn van Amstenrade* [35]), gen.-majoor enz., overl. Maagdenburg 1631, zn. van *Warner* en *Rolandina van Lennep.*

   Hun kinderen waren:

   a. *Johan Huyn van Amstenrade,* overl. 29 Sept. 1619, begr. in de kerk te Eelde.

   b. *Carel Huyn van Amstenrade,* ingeschr. als student te Groningen 10 Oct. 1626.

31) J. G. Ch. Joosting. Ordelen van den etstoel. Werken **Ver.** t. uitg. der bronnen van oud-vad. recht. I, 16.

38) Wapenheraut 1913, blz. 211.

33) Goorspraken. Werken oud vad. recht, dl. 1.

34) N. Drentsche volksalm. 1891, blz. 250-254, waarin ook gegevens over de kinderen en kleinkinderen.

35) Ned. Leeuw 1938, kol. 137, 138,

3. *Johan Horenken* tho Oosterbroek [34]), jr. en hoofdeling te Leegkerk, Garmerwolde, Thesinge en ten Boer, mocht als oudste zoon sedert 1610 compareren op landsdagen en gemene vergaderingen in Drenthe, verzocht op 24 Febr. 1623 zijn vendel, dat hij toen 14 jaar had bediend, te mogen resigneren aan zijn broeder *Ghermt,* overl. 1624, begr. Martinikerk in het koor te Groningen [36]), tr. Ulrum (procl. Groningen 30 Nov. 1622) *Anna Lewe,* erfvrouw van Asinga, dr. van *Evert* en *Willemina Mulert,* en wed. van *Johan Lewe Joostz.* tot Asinga.

   Inv. Lewe V, 13. Huw.contr. 16/18 Nov. 1622 tussen *Johan Horenken* ***en*** *Anna Lewe* ***van*** Asinga. Dedingsl. aan bruidegomszijde : *Steven Horenken,* rader, *Carel Huyn van Amstenrade,* zwager, en ***Garmpt*** *Horenkens,* capitein, broeder.

   Idem, geschr. inv. blz. 93, nr. 10. Testament van *Johan Horenken* tho Oosterbroek ten bate van zijn broer *Garmet Hoerenken* naast de lijftocht aan zijn vrouw en legaten aan do armen in Eelde, aan de kinderen zijner (eerst met *Johan Schatter* en daarna met *Georg van Ewsum* gehuwde zuster en aan zijn neef *Carel van Amstenrade.* 8 Oct. ***1624.***

4. *Garmt* of *Ghermt Horenken* to Oosterbroek [34]), benoemd tot vendrig 17 Maart 1623 i.pl.v. zijn broer Johan, luitenant Jan. 1625, kreeg 26 Febr. 1625 verlof wegens affaires binnen Groningen in het sterfhuis van zijn „saelige broeder", overl. vóór 17 Aug. 1627, op welke datum Paul van Hornum gend. Schram luitenant werd i.pl.v. wijlen Gerbrandt Horenkens, tr. Groningen 15 Mei 1625 (procl. 23 April) *Margaretha Gruys,* geb. 1598, overl. 1677, dr. van *Berend* van Lellens en *Clara Horenken. Zij* hertr. Groningen 10 Mei 1629 *Wigbolt Aldringa.*

   De havezathe Oosterbroek onder Eelde werd door *Johan van Welvelde* aangekocht van de erven van Steven Horenken en hij werd daarvan sedert 13 Febr. 1638 in de Drentse ridderschap verschreven [37]).

D.

Voor deze tak was van belang het rouwbord [38]) van *Bernard Johan van Prott,* op 72-jarige leeftijd in 1703 overleden. Dit bord, vroeger in de kerk te Lutjegast en nu in het Museum van Oudheden te Groningen, geeft als moederlijke kwartieren:

Scholles	*Horenken*
Kittelbie	*Gysens*
Kox	*Volens*
Tinsley	*Huinga*

Deze gegevens, gecombineerd met die uit het programma funebre van *Geert Gruys* (overl. 1694 [39])), maken, dat als eerste generatie genomen kan worden:

1. Een echtpaar *Horenken-Volens,* dat in 1543 een huis liet bouwen in de Oosterstraat hoek Kattendiep. Een gevelsteen van dit huis met de wapens Horenken en Volens en de jaartallen 1543 en 1545 bevindt zich thans in het Museum van Oudh., toen ca. 1914 het oude huis is afgebroken [40]). Waarschijnlijk is dit *Albert Horenken,* die in 1525/26 in het brouwersgilde werd ingeschreven. Uit dit huwelijk:

36) Alg. Ned. fam.bl. 1886, blz. 90.

37) Wapenheraut 1916, blz. 5.

38) Ned. Leeuw 1935, kol. 16.

39) Univ. bibl. Groningen.

40) Voorl. lijst van monumenten enz. Groningen, blz. 104.

11. *Reiner Horenken,* stelde mede de supplication op, in 1570 namens de Groninger ballingen aan de keizer te Spiers overgereikt [41]), in Dec. 1594 met „syn huysfrouw" als lidmaten der Herv. kerk ingeschreven, nog in leven in 1598 [42]), tr. een dochter van het echtpaar *Gysens-Huynge*.

Uit dit huwelijk (volgorde onbekend):

1. *Albert Horenken,* raadsheer, ambtman der beide Oldambten van 1594—'98, overl. 7 Oct. 1598, begr. in de kerk te Scheemda, tr. vóór 1565 *Alyt Coenders,* dr. van *Albert* en *Anna Eelts*. In Febr. 1582 behoorde hij tot de 10 ontslagen gevangenen en werd toen getaxeerd op 200 car. gld. (Bijdr. gesch. Gron., dl. 8, blz. 235).

   Reg. Feith 1565. nr. 13. St. Geertruid. Verzegeling, waarbij *Albert Hoernckens* en zijn vrouw *Alijt Coenders aan de* kerkheren van St. Maarten en St. Walburg overdragen een jaarlijkse rente uit een heerd gelegen te Garmerwolde.

   In het Alg. Ned. Fam.bl. 1886, blz. 90, staat: Jr. Albert *Hornken* getroumt geweest an *Alyt Coenders,* Jan *Hornkens, Anna Clant*. In de genealogie Clant vat Kymmell dit op, alsof Albert driemaal gehuwd geweest is. Het is echter duidelijk, dat hier twee echtparen bedoeld zijn en het tweede is dan Johan met zijn vrouw Anna Clant, hiervoor vermeld onder tak B gen. V.

   In het grafschriftenboek wordt het vrouwelijke wapen op de grafsteen niet nader aangeduid, doch do Heer A. Pathuis heeft ontdekt, dat dit het wapen Volens is, waardoor zijn plaats in deze tak *is aangewezen.*

2. *Alyt Horenken,* ingeschreven in het lidmatenboek in Dec. 1594 dochter van Reyner.
3. *Margreta Horenken,* overl. 8 Sept. 1621, begr. Martinikerk te Groningen, als echtgenote van . . . . oep [43]).

   Uit do grafsteen valt op te maken, dat haar ouders zijn *Horenken-Gysens.*

4. *Clara Horenken* (volgens het programma funebre van Gerhardus Gruys, zoon van *Hillebrand,* van Lellens, en *Anna* volgens Inv. Gruys nr. 542), tr. in Oostfriesland *Berent Gruys,* jr. en hoofdeling te Lellens (vóór 1625), ingeschr. als student te Rostock April 1578, te Leiden 7 Juli 1579, raadsheer(burgemr., hoofdman Hoge Justitiekamer enz., overl. 1627, zn. van *Hillebrand* en *Anna Sappens*.
5. *Geertruid Horenken,* verkoopt [44]) als wed. *Jacob Scholis* op 15 Jan. 1644 een huis aan het „Nye Suiderdiep" hoek Oosterstraat aan *Ayold Hommens* en *Tialke Tiddinga,* (het onder 1 genoemde huis), tr. *Jacob Scholles* of *Scholis,* vermoedelijk uit Schotland, overl. vóór 1644, zoon van een echtpaar *Scholles-Kittelbie.*

   Uit hun huwelijk:

   Hibernia Scholles of *Scholis,* overl. Bremerseid Dec. 1649 [45]), tr. 1° Groningen 28 Aug. 1631 (huw.contr. 26 Juni [46])) *Anthoni Günter Prott,* overl. 1633, zn. van *Johannes* en *Maria Stael* (of *Stork?);* tr. 2° 1636 (huw.contr. 16 Sept. [47])) *David Haig* baron *van Bremerseid* of *Bijmersijde.*

41) Gron. vdksalm. 1923, blz. 33.
42) Ordelen etstoel, blz. 388.
43) Grafschr. stad en lande, blz. 119.
44) Rechterl. arch. IIIx 23, fol. 299.
43) Gron. rolksalm. 1901, blz. 167.
46) Inv. Menkema en D. nr. 304.
47) id. nr. 305.

E.

Geen enkele aanwijzing kan ik vinden, waar de volgende Johan en zijn kinderen bij zouden behoren.

1. *Johan Horenken,* jr. en hoofdeling te Zandeweer en Oldenzijl, vaandrig, overl. vóór 16 April 1651, tr. 1° Groningen Martinikerk **1604** (procl. 7 Jan.) *Bauwe Coenders,* dr. van *Evert* en *Enne Aldringa;* tr. 2° Groningen 22 Aug. 1613 (procl. 31 Juli) *Abeltien ten Ham,* overl. 1667 (volgens Hs. Doys), dr. van *Sicke, te* Noordhorn, en *Tiaucke Bebing* (volgens aant. Wicheringe) of *Susanna Grevinghe* (volgens Hs. Doys).

   Rechterl. arch. IIIx32, fol. 267. Verkoop 16 April 1651 door *Abele ten Ham,* wed. jr. *Johan Horenken,* vaandrig, met haar kinderen en zwager: jr. *Sicko Horenken,* commies *Frans Ackema* en *Susanna Horenken* e.l., en juffer *Tiaucke Horenken aan* jr. *Datho Dietleff Broersema en Elteke ten Holte* e.l. van een huis in de Butjesstraat.

   Uit het tweede huwelijk:

   1. *Susanna Horenken,* geb. 1616, overl. 1685, tr. Groningen 31 Maart 1633 (procl. 16 Febr.) *Frans Ackema,* commies, adelborst, overl. vóór 27 Aug. 1664. Hij is een zoon van Sysso *Ackema,* die 18 Aug. 1605 (procl. 20 Juli) met *Hillyken Franssen* huwde, of van Dr. *Rembertus Ackema,* die 13 Juli 1606 (procl. (14 Juni) te Groningen met *Tatze Bernardi,* wed. hopman *Lambert Berents* huwde.

      De Navorscher 1853, blz. 91. In een verzegeling, beleden voor *Sicco Horenken,* jr. en h. te Zandeweer enz. d.d. Groningen 27 Aug. 1664 komen voor: vrou *Susanna Horenken,* wed. *Ackema, jr. Rembt Ackema, Wolfgangh Wilhelm Mom* en Helena Ackema e.l., die bekenden ontvangen en op rente genoemen te hebben van vr. *Anna Christina Broersema,* wed. *Alberda,* de somma van 1300 car. gld.

      Hun kinderen waren (volgorde van de oudsten onzeker) :

      a. *Rembt Ackema,* in leven 1664.
      b. *Helena Ackema,* tr. vóór 1664 *Wolfgang Wilhelm Mom.*
      c. *Johannes Horenken ab Ackema,* geb. 1638, ingeschr. als student te Groningen 26 Jan. 1654.
      d. Syzo *Ackema,* ged. Groningen 26 April 1650, jong overl.
      e. *Abele Ackema,* ged. Groningen 14 Maart 1652.
      f. *Siso Ackema,* ged. Groningen 19 Maart 1654.

   2. *Tjaucke Horenken,* geb. 1623, overl. 1690.
   3. *Sicco,* volgt 11.

II. *Sicco Horenken,* op Wyrtsema, jr. en hoofdeling te Zandeweer, Oldenzijl, Oosternieland, Rottum en Elswert [48]), geb. 1627, ingeschr. als student te Groningen 22 Aug. 1646, verkrijgt kleinburgerrecht 1650, overl. 1673, tr. *Magdalena Thyssen.*

Uit dit huwelijk:

Abraham Horenken, ged. Groningen 21 October 1667.

De geboorte- en overlijdensjaren van de drie kinderen van *Johan* en *Abele ten Ham* blijken uit de stadsrekeningen onder het hoofd lijfrenten. De datum staat niet vermeld: er wordt alleen gezegd: Dese persoon verstorven sijnde enz.

Rekening 1685, fol. 186. Susanna Horenken anders Ackema, 69 jaar.

48) Rechterl. arch. IIIx44, fol. 277,

Rekening 1692, fol. 193. Tioucke Hoornken, 69 jr. betaald tot 1690.

Rekening 1673, fol. 189. Sicco Horenken, 45 jr.

In het rechterl. arch. IIb72, fol. 307 verso, vond ik op 15 Oct. 1674 de verkoop door de crediteuren van wijlen jr. *Sicco Horenken's* plaats te Zandeweer.

F.

Onder deze letter zijn samengevoegd de resterende kleine groepen of enkele personen, waar iets meer van bekend is. Met kleine letters zijn zij onderverdeeld.

a. Door het huwelijk van de dochter van *Ludeken Horenken* met *Jasper van Merwijck* is het mogelijk iets meer betreffende hem te dateren.

Bij de aanwinsten van 1904 in het Rijksarchief in Groningen zijn een paar akten van de familie van Merwijck en 4 andere charters van Ludeken Horenken (Versl. R.O.A. 1904, blz. 296-299)' en in de aanwinsten 1905 van het Rijksarchief in Limburg het archief van de heerlijkheid Kessel (Versl. R.O.A. 1905, blz. 380 en vlg.).

Bij de laatstgenoemde komt op blz. 390 een huw.contr. voor van *Jasper van Merwijck*, rechter te Nijmegen en stadhouder der stad en Ommelanden van Groningen, en *Geerfruyf Luyfkens Horenken* d.d. 17 April 1523. Uit de opmerking van Sicke Benninge in zijn kroniek (blz. *362*), waarin hij zegt: „Hij (Jasper) huwde Geertruit, een olde jonffer omtrent viertich jaren oldt, der konde niemant ter mate koomen in de stadt en lande daer se an hylcken wolde", kunnen we concluderen, dat zij ongeveer 1483 geboren is.

In de biographie van Jasper van Marwijck in het Nieuw Ned. biogr. woordenboek dl. 111, kol. 823-'25, wordt de derde vrouw van hem genoemd een dochter van *Welfraw* en van *Zulan* (?). Uit een erfscheiding [49]) d.d. 17 Nov. 1549 tussen *Jasper van Merwijck* en *Margarefa Welschhaes* op het zegel *Welsoy)*, zijn vrouw, ter eenre, en *Johanna van Merwijck*, wed. van *Arnf van Boicholf*, ambtman van Grave en het land van Cuyck, ter andere zijde, als broeder en zuster, door tussenkomst van verwanten, blijkt haar juiste naam.

Ludeken Horenken ging Donderdag vóór St. Petri ad cathedram 1500 met *Johannes Wyck* een scheiding [50]) aan van de nalatenschap van *Johan van Zwolle*, burgemeester van Groningen 1500, '01, '03, '04, '06, onder Karel van Gelre lid van de Hoofdmannenkamer, ontving 5 Maart 1527 van hertog Karel van Gelre de last de dagvaart van hoofdelingen, raadsmannen en richteren der Ommelanden bij te wonen, op welke over hun rechten en privilegien zou worden gehandeld [51]), kort daarna overl., tr. vóór 1483 *Hille* [51]), overl. vóór 1530.

Uit hun huwelijk o.a.?:

Geerfruyf Horenken, geb. ca. 1483, overl. 1537, tr. 1523 (huw.contr. 17 April [51a])) *Jasper van Merwijck*, ambtman van Tieler- en Bommelerwaard 1501-1521, schepen van Nijmegen 1518, richter aldaar 1521—'25, stadhouder van Groningen 1522-1529, gevangen genomen 1530, daarna in dienst van graaf Enno van Oostfriesland, overl. 25 Sept. 1555, zn, van *Willem* en *Margrief van der Donck*, wedr. van *Cornelia van Hemert*. Hij hertr. *Margarefha van. Welsoy* of *Welschhaes*.

Ned. Leeuw 1892. 20 en 21. „*Johan Hoernken Everdesz*, olde Johan *Hoernken, Geridt Hoernken*, meister *Tonnys Wissinck*, Johan *Hilbrandz* ende *Teso tho Osterhusen* myt sampt anderen vrnnden ende msegen saliehe *Ludeken Hoernkes* ende *Hille* synre huesfrowen, wonafftich yn do stadt ende umlanden van Groeninghen" wendden, door tussenkomst van Albert de Vriese, drost op de St. Janspoort te Arnhem, 31 Aug. 1530 bij hertog Karel pogingen aan, om Jasper van Merwyck, die met hun bloedverwant Geertruedt Hoernken gehuwd was, uit de boeien te bevrijden.

b. De Bibliothecaris der Universiteitsbibliotheek te Amsterdam, Mr. H. de la Fontaine Verwey, verschafte mij gegevens over een *Ludovicus Hornken*, een Groninger, boekdrukker eerst te Bazel en Keulen, in 1511 en 1512 te Parijs, waar hij zich associeerde met *Gottfried Hifforp*, en daarna verhuisde naar Leipzig, waar hij met de dochter van de raadsheer *Augusfin Panfzschmann* huwde. Hij overleed 1521. Zijn weduwe hertrouwde te Leipzig *Georg Bucher*. (*Zie* Paul Heitz, Die Kölner Büchermarken. Strassburg 1898, blz. 21, waar ook een afbeelding van zijn huismerk voorkomt, en Ph. Renouard, imprimeurs parisiens. Paris 1898, blz. 185)'. Hij is misschien de *Lodewicus Horneken*, die in 1501 te Rostock als student werd ingeschreven. (zie onder A.)

c. Volgens de beschrijving in het Grafschriftenboek van Stad en Lande bevindt zich in de Martinikerk het volgende grafschrift:

Hir licht salige Jōge Johā Hornikē olde Johan Hornikes sone
In het wapen staat: Ao Dn 1557.
Daaronder de wapens: Horenken en van Berum.

Hieruit volgt, dat *Olde Johan Horenken* gehuwd was met een juffer *van Berum*, die zijn eerste echtgenote geweest moet zijn, want uit de genealogie ter Braeck in Jahrbuch der Gesellsch. für bildende Kunst. .. zu Emden, dl. VII, 1, blz. 152 en vlg. (1886) blijkt, dat hij hertrouwd is met de weduwe van *Everf fer Braeck*, waarbij zijn kinderen uit beide huwelijken vermeld worden.

Daardoor wordt ook verklaarbaar, hoe *Arend ter Brake* verzeild is in verschillende sententies in het stadsordelboek [52]). In 1554 is er een sententie [53]) tussen *Olde Johan Hoernken* van wege zijn kinderen *Luefken* en *Ghese Hoernken* en *Arend ter Brake*, stiefzoon enerzijds en Jeye *fer Brake* enz. anderzijds over de erfenis van zalige *Ghese Hoernken*, echtgenote van *Johan* voornd.

Olde Johan Horenken, afwisselend burgemeester en hoofdman van 1528-1559, overl. vóór Febr. 1563, luidgeld 5 Febr. [54]), tr. 1° ... *van Berum:* tr. 2° *Ghese*, wed. van *Evert ter Braeck* (zn. van *Arend* en *Anna Jarges*), die uit haar eerste huwelijk had *Arend* en *Hinricus fer Braeck. Hinricus 55)* overleed vóór 1554 en had uit zijn huwelijk met *Feye Potter* een zoon *Evert*.

49) Versl. R.O.A. 1905, blz. 390.
60) Reg. Feith, gesehr. verv. 1500, nr. 54.
51) Ned. Leeuw 1892, blz. 20 en 21,
51a) Daarbij waren dedingslieden *Rudolph Coenrades* burgemr. *Evert Horenken* en *Evert van Domseler* rentmr.
52) Reg. Feith 1553 nr. 25, 1554 nr. 26.
53) idem. 1554 nr. 50.
54) Wapenheraut 1913, blz. 212.
55) In de rokeningen 1535/36, door Blok uitgeg. komt op blz. 227 voor *Olde Johan Horenken* mit soen *Hinrick*. Daarmede zal deze stiefzoon bedoeld zijn.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johan Horenken,* overl. 1557, begr. Martinikerk.
2. *Garbrand Horenken. Mogelijk is* hij olderman geweest in 1555, '59 en'60, doch dit kan ook de andere Garbrand zijn geweest (zie onder C, II).
3. *Swane Horenken,* nog in leven 24 Nov. 1579 [56]).

Uit het tweede huwelijk:

4. *Ghese Horenken.*
5. *Luefken Horenken,* in leven 1572, tr. *Gerfruidt Garmens,* dochter van *Reiner Garrnens* (overl. vóór of in 1554) en *Rixte Alma* (overl. 21 Sept. 1569). Het echtpaar was overleden vóór 21 Mei 1595, toen over haar nalatenschap onenigheid ontstond, waarover een oordeel van de Oosterwarf [57]) bestaat, dat als volgt luidt:

> In der scheelinge tusschen den Ernntfesten *Willem Nieulandt,* van wegen *Aleyt Folckersheim* syner huisfrouwen clegeren ther eener, unde den ock Ernntfcsten *Albrecht Jarges,* borgermeisteren unde desse gebroederen unde sustcr, als intercederende voer Tonnys Smecrdes hoeren meijer, beclageden der anderen syde, scheelafftich om soedane gueder, als salige *Gertruidt Garmens,* saligen *Luitgen Hoerenkens* gewesene eefrouwe, up hoeren sterffdage naegelaten, melche gueder bemclter *Nieulandt,* in nhame als voeren, sustinerde, up syncr voergensmpten huisfrouwen *Aleyt Folkersheim* unde dersolven saligen broeder *Reyner Folkersheim, als* wesende der voergeschr. *Gertruidt Garmens* susters *Jeyen* kynder verfdlen thoe wesen, daertegens die voergemelte gebroederen unde sustcr *Jarges* versochten unde sustinerden, diesolve jetz gedachte naegelatene erffpueder, nae lantrechte up hoeren moeder, als wesende salige Gcrtruides moeder suster, unde alsoe vullmoye, mede verfallen toe wesen, undc sie diesolve gueder mede toe genieten hebben solden. Darvan der Erbarer Johan Arendts redger een doem gegeven hefft, dem gemelter Willem Nieuwlandt, als nomine quo, sick beschwaret holdende an uns beroepen hadde, hebben den doem gueth undc die berocpinge quaeth gekandt. Jedoch die beydersegdts upgelocpcne kosten, om erhefflichen orsaeken compenserende.

Tot beter begrip van deze uitspraak geef ik hieronder weer de familierelatie, zoals ik die vond in Navorscher dl. 37, blz. 201.

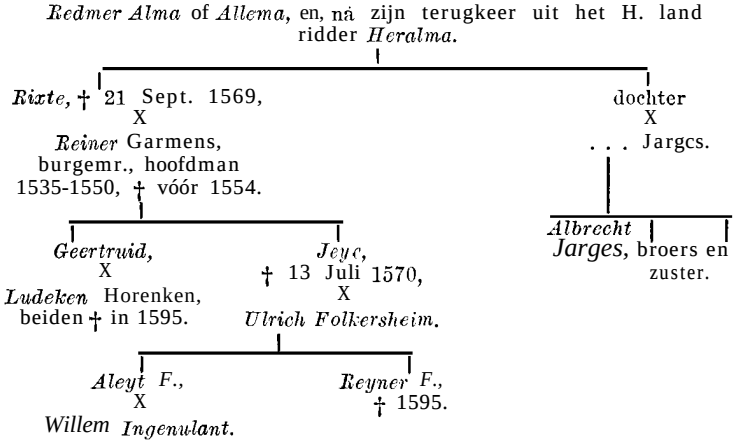

d. *Berend Horenken* verkreeg in 1579 van aartshertog Matthias de proostdij van Loppersum [58]), doch moest na het verraad van Rennenberg deze weer afstaan aan Johan de Mepsche. Na de reductie heeft hij deze blijkbaar teruggegeven, want in de Resolutiën der Prov. Staten komt op 3 Juli 1628 voor: D'erfgenamen van Bern. Horenkens gewesene proost tot Loppersum t halff jaar huire op midsomer 1627 verschenen geaccordeert. In 1589 tekent hij als *Bernharf Hornekens* in het album amicorum van *Hiskia van Harinxma fhoe Slooten* [59]). Vermoedelijk is hij dezelfde als de *Berend,* wiens huwelijksproclamaties op 10 Januari 1601 met *Elysabeth van Ewsum* en op *17* Sept. *1602* met *Jymold van Brunchorst en Bafenborch* (dochter van drost *Dierick Bafenborch)* in het proclamatieboek van Groningen voorkomen.

e. *Agnes Horenken,* in Dec. 1634 met att. uit Emden te Groningen gekomen, reeds weduwe in 1655, nog in leven 13 Nov. 1683, tr. vermoedelijk ca. 1642 *Luirf de Mepsche,* op 1 Oct. 1644 op de voordracht voor luitenant gesteld, overl. vóór 20 Febr. 1655, zn. van *Johan* van Westrup en *Frouke Huynge.*

Uit dit huwelijk (volgens de genealogie de Mepsche van Lonsain):

1. *Johan de Mepsche.*
2. *Agnes Froucke de Mepsche.*
3. *Froucke de Mepsche,* ged. Groningen 9 Juli 1646.
4. *Egbert de Mepsche,* in leven 21 Nov. 1699.

Bovenstaande gegevens uit de N. Drentsche Volksalm. 1899, blz. 165 en vlg.

De volgende akte [60]) kan misschien dienen, om de relatie tot andere *Horenken's* te vinden:

Akte van afstand d.d. 1639 door *Agnes Horenken* van haar recht op de nalatenschap van haar neef *Everhard van den Have,* waarop in dorso de verklaring van *Jan van _Merwen* omtrent zijn verkoop in 1648 van 1/2 in de nalatenschap aan zijn nicht *Catharina van den Have* wed. *Zeller.*

g. *Lodewijk Horenken,* die 3 Nov. 1645 in het album stud. van Groningen werd ingeschreven, komt nog in een akte voor van de inv. Baarlo [61]), waaruit wel blijkt, dat hij moet afstammen van *Lodewijk Horenken* en *Hille Wifringhe,* daar de mededelenden nakomelingen zijn van zusters van laatstgenoemde, maar hoe is mij een raadsel.

> Johan Conders burgemr. oorkondt, dat jr. Johan *Wifringk, Johan Doengha* op Alma tot Bedum en Onderwerum jr. en hoofdcling, raadsheer *Siger* de *Sighers* van Sappema namens de zoons van zijn broeder jr. *Joachim* en *Berent de Sighers,* alsmede namens *Helena Wicheringe,* wed. *Canters, Lodowich Horenken, Berent Gruys* voor zich en zijn broeders en zusters en *Popco de Embda, op* den 12den Jan. 1655 een *scheiding* en deling hebben gemaakt van een perceel land, buiten de Bottringepoort te Groningen en dat hij ieder in het bezit stelt van zijn aangevallen deel. 1656, Januari 9.

h. *Hermanna Horenken* tr. *Lubbert Clant,* raadsheer tussen 1504-1524, olderman 1510, 1514, burgemr. 1517, '18, '20—'24, hoofdman 1525, zn. van *Allardus* en *Margaretha Lewe* van Zandeweer.

Hun kinderen zijn: *Alert, Johannes, Evert* en *Nicolaas,*

56) Reg. Fcith 3579 nr. 14. Brief van Burg. en Raad der stad Emden aan B. en R. van Groningen over een vordering van juff. *Swane Hoernken* tegen *Evert zu Brake. 24 Nov.*

57) H. *0.* Feith. Warfsconstitutien en oordeclen. Verh. Pro Excolendo dl. VII, 1, blz. 179.

58) Gron. volksalm. 1933, blz. 39.

59) de Vrije Fries. dl. 8, blz. 138.

60) Versl. R.O.A. 1920, 11, blz. 314.

61) Regest nr. 124.

maar hierdoor is nog niet uit te maken of haar vader Johan of Evert is.

1. Een grafsteen in Spijk[62]) heeft: Den 20 Marcij 1654 is d'Edele Erentfeste *Willem Ubbena* toe Spick jr. ent hoevelinck in den Heeren ontslapen Wiens Siele verwachtende een salige opperstandinge in Christo Jesu. Amen.

Wapens, rechts: *Ubbena;* links: *Horenken.*

Addenda:

k o 1. 3 0 5 : Bij V kan nog aangevuld worden, dat *Anna Clant van Stedum* geboren is 26 Juli 1597.

k o 1. 3 0 9, 3 1 0, 3 1 4. Na het verschijnen van het eerste gedeelte maakte Ir. F. W. Siertsema te Assen mij er op attent, dat, behalve de door mij reeds in kol. 314 geconstateerde fouten in de wapenborden en kwartierstaten, er nog een fout is, nl. de kwartieren *Hinckaert. (Zie* Bijlage I, kol. 309, 310). Deze dienen gelezen te worden als volgt:

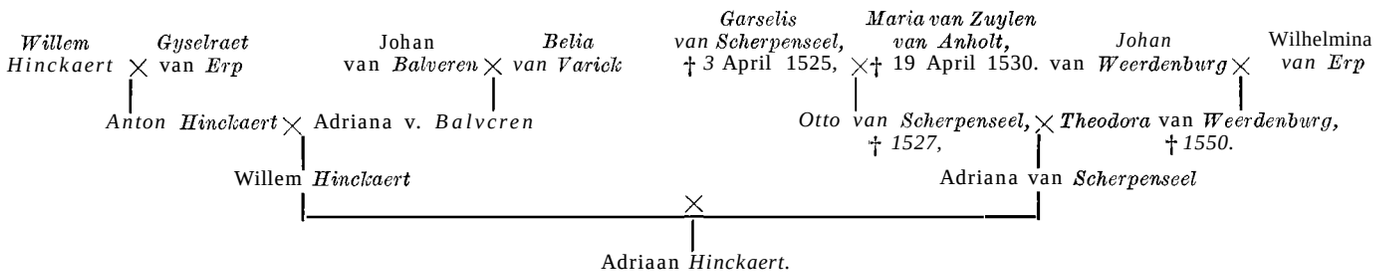

De gegevens hiervoor zijn te vinden in „De Ned. Leeuw" 1938, k. 452; „Gen. en Herald. bladen" 1906, p. 259 en „De Navorscher" 1923, p. 195.

De eerste generatiën van het geslacht 'van Lely veld in Nederland's Patriciaat 1911,

door W. A. VAN RIJN.

De eerste generatiën van het geslacht *van Lelyveld* en *van Lelyveld van Cingelshouck* in Nederland's Patriciaat 1911, worden aldus vermeld:

I. *Paulus van Lelyveld,* geb. omstreeks 1610.
II. *Pieter Paulusz. van Lelyveld,* ged. Rotterdam 25 April 1635, enz.
III. *Paulus van Lelyveld,* enz.

Wanneer wij zien dat in het doopboek van Rotterdam op 25 Aug. 1635 staat aangetekend:

Pouwels Pietersse
Ermtge Aerens
Pieter
(get.) *Trindtge Tijsse*

is het onbegrijpelijk dat het patronymicum van de vader en de naam van de moeder is weggelaten in de stamreeks.

De samensteller der stamreeks, wijlen de Heer M. G. Wildeman, die de doopacte heeft gekend en deze als betrekking hebbende op Pieter Paulusz. van Lelyveld aan de familie heeft medegedeeld, heeft blijkbaar zelf aan de juistheid daarvan getwijfeld.

Om meer dan één reden achtte ik het nodig, dat de afstamming opnieuw werd onderzocht.

Als uitgangspunt voor het onderzoek meende ik dat het best kon dienen de doopacte van *Paulus Pietersz. van Lelyveld* (III), luidende:

(Leiderdorp)

Den 3e dijtto (Nov. 1658) De vader *pieter pouwelssen van Lely velt,*
de moeder *beeldetge Jacops,*
de getuygen *Aert Pauwelssen van Lelyvelt,*
en *Jacop pouwelssen van Lelyvelt,*
en *pietertge pouwelssen van Lelyvelt*
het kint *pouwels*

Het vermoeden lag voor de hand dat *Aert Pouwelsz. van Lelyvelt, Jacob Pouwelsz. van Lelyvelt* en *Pietertge Pouwels van Lelyvelt,* die als doopgetuigen optraden, broeders en zusters moesten zijn van *Pieter Pouwelsz. van Lelyveld.*

In het transportregister van Oudshoorn op 24 Maart 1664 worden vermeld: „*Pieter Paulse van Lelievelt,* seylmaecker, wonende tot leyderdorp, mitsgrs. *Jacob Paulsz. van lelievelt,* gebroeders, mede wonende tot leyden (sic)", en op 2 Jan. 1665 kochten „*Pieter* ende *Jacob van Lelievelt,* gebroeders, ,te saemen een derdepart in een nieuwgeboude ende sonderlinge welgelegen steenplaets", etc., voor ƒ 3550.—.

Aangezien uit de laatste acte bleek dat *Jacob Pouwelsz. van Lelyveld* te Leiden woonde, stelde ik in die plaats een onderzoek in.

Ten aanzien van *Jacob Pouwelsz. van Lelyveld* bleek mij toen dat hij tweemaal gehuwd was geweest en daar stond ingeschreven:

Ondertr. 2 Apr. 1655:

Jacob Pouwelsz. van Lely velt, blockmaecker, Jongman van Rotterdam, wooneñ. op ten Rijn, in de oude voorstadt, verges. met Rogier van Straten, sijn bekende op de Hoygraft, met

Marijtgen Leenderts, Jon. dr. van Hoochmade, wooneñ. aldaer, de bruyt is niet gecompareert, maer behoorlijck attestatie van haer overgebracht.

Ondertr. 4 Mei 1663:

Jacob Paulsz. van Lelievelt, wedr. van *Marijtge Leenderts,* wonende in de oude voorstadt, verges. met Pieter Aelberts Doe, sijn bekende, mede aldaer, met

Engeltje Maurits van Tol, wede. van *Leendert Pietersz. van Leeuwen,* wonende in Outshoorn.

Uit het le huwelijk van *Jacob Pouwelsz. van Lelyveld* werden te Leiden twee kinderen geboren, n.l.:

1. *Catharina,* ged. (Pieterskerk) 27 Sept. 1656, en
2. *Maria,* ged. (Pieterskerk) 24 Apr. 1658.

Uit het transportregister van Oudshoorn blijkt dat op 9 Nov. 1666 „*Jacob Poulsz. Lelyvelt,* woonende tot Rotter-

62) Grafschr. in Stad en Lande, blz. 326.

dam", ,,bekende vercoft te hebben ende bij desen wettelick op te dragen aen *Pieter Pauliss. Lelyvelt,* woonende tot Leijderdorp, sijn broeder, de helfte van een steenplaetse, bestaende int geheel in een oven van negen monden, item de woonhuysinge, de turffschuyr", etc., voor ƒ 500.—.

De verdere gegevens van *Jacob Pouwelsz. van Lelyveld* kunnen onvermeld blijven, omdat ze voor de bewijsvoering van weinig belang zijn.

Het onderzoek te Leiden leverde niet alleen van *Jacob Pouwelsz. van Lelyveld,* doch ook van *Aert Pouwelsz. van Lelyveld* belangrijke gegevens op. Ook hij huwde tweemaal en de acte betreffende het tweede huwelijk luidt:

(Ondertr.) 1 Dec. 1662:

Aernt Poulsz. van Lelyvelt, wedr. van *Jannetge Joris,* wonen. in de groenestech, verges. met *Pieter Paulsz. van Lelyvelt,* zijn broeder tot Leyderdorp, met

Annetge Stevensd., Jongedr. van Gouda, woneñ. op ten oudenrijn, vergcs. met *Elsge Stevens,* haer zuster op te oude Heere graft.

Uit de voorgaande acten is voldoende bewezen dat *Pieter, Jacob* en *Aerf Pouwelsz. van Lelyveld* broeders waren.

De inschrijving van het eerste huwelijk van *Aert Pouwelsz. van Lelyveld* werd te Leiden niet gevonden. Daar van zijn broeders bekend was dat ze van Rotterdam afkomstig waren, meende ik dat hij ten tijde van zijn eerste huwelijk te Rotterdam kon gewoond hebben en de inschrijving van het eerste huwelijk daar gevonden zou kunnen worden. In het trouwboek staat inderdaad aangetekend:

19 Juni 1644:

Aert Paulusz. met

Jannetgen Joris, beijde j.l. van Rotterdam, woon. in de Baenstraet.

attestatie gegeven op Schiedam den 6 Augusti 1644.

Te Rotterdam werden uit dit echtpaar geboren:

1. *Neeltge* (moet zijn *Mefge),* ged. 7 Jan. 1646, en
2. *Barber,* ged. *27* Oct. 1647.

Deze kinderen huwden te Leiden:

(Ondertr.) 1 8 Apr. 1676

Jan de Knoffer, Jongman van Leijden, woonende in de Diefsteegh, verges. met *Wilhem Knoffer,* sijn broeder, woonende bij de Witte Poort, met

Mefge van Lelyvelf, Jon. dr. van Rotterdam, woonende op het Steenschuer, verges. met haer moeder *Annetge Sfevens* op de Middelste gracht.

(Ondertr.) 28 Juli 1689

Johannes Oosterman, lakeb., wedr., *Barbera Korbie,* woon& op de uytterste graft, verges. met Gijsbert Gerritsz., sijn bekende in de Plaetsteeg, met

Mefgen Ariensdr. van Lelievelf, wede. van *Jan de Knoffer,* wooñ. op de Middelstegraft, verges. met *Annetge Steevens,* haer moeder, op de Middelste graft eñ Hester Daniels, haer bekende in de Plaetsteeg.

(Ondertr.) 12 April 1669

Willem Craeyenburch, Laeckenwercker, Jongm. van Leijden, woonende op de Middelwech, verges. met *Lucas Harmensz.,* sijn vader, mede aldaer, met

Barbara Arents Lelievelt, Jongedr. van Rotterdam, woonende in de Corte Groenesteech, verges. met *Annetge Stevens,* haer schoonmoeder, mede aldaer.

Dat de naam van het eerste kind van Aert Pouwelsz. van Lelyveld niet Neeltge, maar Metge moet zijn, blijkt uit het register Klein Bewijs E 267. Voor weesmeesters van Leiden verschenen: ,,*Aert Paulsz. van Lelijveldt,* kuijper, vader over

Mefje oud xvij ende Barbara xv Jaren, of elck daeromtrent, zijne weeskinderen, die hij gewonnen heeft bij *Jannetge Jorisdr.,* zijne huysvrouwe, ter eenre, Item *Gerrit Oliviers* ende *Pieter Pietersz.,* beijde cleermaeckers, gebede vrunden, vervangende *Jannetge Cornelisdr.,* laetst wedue van *Cornelis Jansz.* cleemaecker, grootmoeder.

De vermelding dat *Jannetge Cornelisdr.* de grootmoeder van de voornoemde weeskinderen was, is weer van groot belang. Maar was zij de grootmoeder van vaderszijde of van moederszijde? De oplossing meende ik te kunnen vinden in de doopacte van *Jannetje Jorisdr.,* de eerste vrouw van *Aert Pouwelsz. van Lelyveld. Ze* werd gedoopt te Rotterdam op 14 Oct. 1625 als dochter van *Joris Jansz.* en *Jannegie Claes.* De vadersnaam van haar moeder moet een verschrijving zijn, zoals er zo vele in de oude doop- en trouwboeken van Rotterdam voorkomen. Haar ouders huwden te Rotterdam 22 Nov. 1619 en de desbetreffende acte luidt:

Joris Jansson van Antwerpen, J.g., woont achter de Burse. met

Jannetgen Cornelis, Jongedochter van Rotterdam, woont bij de Delfsche poort.

Wie was nu de moeder der drie gebroeders van Lelyveld?

Het eerste kind van *Aert Pouwelsz. van Lelyveld* werd *Mefpe* genoemd. Dit heette niet naar de grootmoeder van moederszijde, die, zoals we zagen *Jannetgen* genaamd was, Zeer waarschijnlijk werd dit kind dus genoemd naar de grootmoeder van vaderszijde. Werd nu uit een Pouwel die met een Metgen gehuwd was de dopen gevonden van Pieter, Aert en Jacob, dan was het bewijs voldoende geleverd dat dit de ouders waren. In het doopboek van Rotterdam vond ik de volgende inschrijvingen: die weer zeer verschreven zijn:

28 Febr. 1623	vader *Pauwels Pietersz.*
	moeder *Befke Aerfs*
	tkint *Aerf*
	(get.) *Susanneken Aarts*
8 Oct. 1627	*Pouwels Pieterse*
	Neltge Aerts
	Pieter het kindt
10 Jan. 1631	*Pouwel.5 Pietersen*
	Mefgen Aerfs
	het cindt *Maertgen*

De doop van *Jacob* werd niet gevonden. Doch daar de vrouw van Pouwel Pietersz. *Metgen Aertsdr.* heette en *Aert Pouwelsz. van Lelyveld* evident genoemd werd naar zijn grootvader van moederszijde, is m.i. het bewijs voldoende geleverd dat *Pouwel Piefersz.* en *Mefgen Aertsdr.* de ouders zijn geweest van de in de doopacte van 3 Nov. 1658 genoemde personen.

Pouwel Piefersz. (I) overleed te Rotterdam in April 1632. De aantekening van de aangeving van het overlijden in de week van 18-24 April 1632 luidt:

Pouwels Piefersz. over de Duivelsbrug.

Zijn weduwe hertrouwde in het daarop volgende jaar:

(Ondertr. Rotterdam) 23 Oct. 1633

Jan Jacobss, J.g. van Moordrecht

Meftgie Aerfs, we. van *Pouls Pieterss.,* beijde wonende in de Nieuwestraet.

Mefge Aerts kwam Paschen 13 April 1653 met kerkelijke attestatie te Leiderdorp, waar haar zoon *Pieter Pauwelssen van Lelyvelf* reeds op 25 Dec. 1652 als lidmaat werd aangenomen.

De eerste drie generaties kunnen thans luiden:

1. *Pouwel Pietersz.,* geb. omstreeks 1590, woonde bij over-

lijden over de Duivelsbrug (Grote Wijnbrug) te Rotterdam, † Rotterdam (aangegeven 18-24 April 1632), tr. omstreeks 1620 *Metge Aerfsdr.:* zij hertr. (ondertr. Rotterdam 23 Oct. 1633) Jan *Jacobsz.* en kwam Paschen 13 April 1653 met kerkelijke attestatie te Leiderdorp.

11. *Pieter Pouwelsz. van Lelyveld,* ged. Rotterdam 8 Oct. 1627, als lidmaat op belijdenis aangenomen te Leiderdorp 25 Dec. 1652, steenfabrikant en zeilmaker, enz.

111. *Pouwels Pietersz. van Lelyveld,* ged. Leiderdorp 3 Nov. 1658, enz.

BOEKBESPREKING.

The story of heraldry, by L. G. Pine. 2nd Impr. Country Life Ltd. London 1953.

De bewerker van Burke's Peerage en van Burke's Landed Gentry is de schrijver van dit onderhoudende boekje over heraldiek, waarin de ontwikkeling van het wapenwezen in Groot-Brittannië van zijn vroegste begin tot heden op, ook voor de leek, boeiende en tevens zeer deskundige wijze wordt behandeld. Hoewel verscheidene hierin besproken instellingen en gebruiken, zoals b.v. de visitations, in hun wezen typisch Engels zijn, is toch in dit werk zoveel wetenswaardigs vervat, dat niemand, die in de heraldiek en haar evolutie belang stelt, moet nalaten van deze studie kennis te nemen. Vooral moet de aandacht worden gevestigd op de bladz. 145-156, waar Hoofdstuk 18, „What to Read", en een „Glossary", de lezer de weg wijzen in de desbetreffende litteratuur en het heraldische jargon.

Talrijke fraaie houtsneden van de hand van K. F. Rowland sieren deze waardevolle, 160 bladzijden tellende, publicatie.

W. W. VAN **VALKENBURG.**

Kerkgeschiedenis van Loenen en Silven, door G. J. van der Burg t. Brummen 1953.

De hervormde predikant te Loenen en Silven is de schrijver van dit „gedenkboek bij het derde eeuwgetijde der Hervormde gemeente van Loenen op de Veluwe (1653—1953)". Het boekje bevat vele belangwekkende gegevens over de gemeente, waar het feit, dat gedurende de republiek de voornaamste ingezetene ter plaatse, n.l. de heer van Ter Horst, katholiek was, steeds bijzondere moeilijkheden opleverde in verband met het diaconiebeheer en de bezoldiging van de predikant.

Over de verschillende predikanten en kosters ter plaatse worden biografische gegevens verstrekt; de namen en zittingsjaren van de kerkmeesters, ouderlingen en diakenen worden in de Bijlagen 1 tot en met 111 opgegeven: ook de geschiedenis van de R.K. Statie Eerbeek en de Horst wordt in een korte schets in Bijlage IV besproken.

W. **W. VAN VALKENBURG.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van den Abeelen-Middach. 25 Nov. 1650 ondertr. te Leiden (voor schepenen) *François van den Abeelen,* geb. Ipsaert, Camerlingh van de Heer Commandeur van Gemest, wonende te 's-Gravenhage, verges. met Pieter Provoo zijn bekende, met *Josina Middach,* geb. te Steenbergen, wonende op de Haerlemstraat, geass. met *Magdalena van Durgoet,* haar moeder.

Waar ligt 1 p saert? Doop *Josina Middach* te Steenbergen niet gevonden.

Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum. **E. G. MIDDAG.**

van Alphen. (LXVI 322, 439; LXVII 26, 87; LXVIII 91, 190; LXX 187). Als aanvulling op mijn mededelingen in De Ned. Leeuw 1951, kol. 91-92, het volgende:

In hetzelfde „Geslagtboek" *) is o.m. nog te vinden:

11, 1. *Adriaantje Govers van Alphen,* geb. *8* Maart 1574, † 28 Nov. 1635, tr. *Cornelis Igrants.*

IV. *Dingena (Dingetje) Bollaert* (tr. *Adriaan van Alphen)* en IV, a, *Catharina (Catlyna) Bollaert* (tr. *Govert van Alphen)* zijn dochters van *Jacob Bollaert* en *Johanna Elisabeth Feckens. Johanna Elisabeth Feckens* is een dochter van *Henrik Feckens* en *Maria van den Voorbos.* Laatstgenoemde is een zuster van *Catrijn (Cafalyn) Jan Aarts van den Voorbos* (11).

Te Bergen op Zoom worden gevonden:

Jacob Govaerts van Alphen, † *28* Oct. 1630;

Adriaen van Alphen, schepen 1651, '52, '54, '59, '60, '61, '69; rentmeester 1653, '55, '56, '57, '58, '62; burgemeester binnen de bank 1664, '65, '66, '67, '68, '73, '74, '75; weesmeester 1676, bedankt wegens vertrek naar Breda.

Govaert van Alphen, schepen 1657, '58, '59, '61, '63, '65, '67, '69, '74, '76, '77, '78; rentmeester 1660, '64, '73; weesmeester 1662, '66, '68, '70, '75.

Johan(nes) van Alphen, schepen 1662, '63: weesmeester 1664, '65, '66, '70; rentmeester 1667, '68, '69.

Loureys van Alphen, schepen 1714, '15, burgemeester buiten de bank 1722, '23.

Utrecht. **JHR. MR.** *C.* **L. REIGERSMAN.**

Ambten. Gevraagd ouders van *Anna Christina Ambten,* gehuwd met *Joannes Dylius.* Het echtpaar had een dochter *Catharina Elisabeth Dylius,* gehuwd met *Theodorus Waller.*

's-Gravenhage. **MR.** E. l? **BEVERSEN.**

van der .Beeke. In „De Nederlandsche Leeuw" LXXI, 243, wordt gesproken over *Susanna Johanna van der Beeke,* natuurlijke dochter van *Willem van der Beeke.* Zij was gehuwd met *Jan Jacob Vogelaar.* Mr. *Willem van der Beeke* was advocaat, afkomstig uit Veere. Hij werd 12 Mei 1758 fiscaal te Semarang, 30 Juli 1765 resident van Japara, 12 Nov. 1776 opperkoopman, 13 Aug. 1777 secunde in het gouvernement Java, 3 Dec. 1778 resident van Cheribon, 1786 raad-extraordinair, begin 1787 tevens ontvanger-generaal: 4 Jan. 1792 werd hij te Batavia begraven. Zijn testament is aanwezig op het A.R.A. onder nr. 7698 (d.d. 28 Dec. 1791). Gaarne houd Ik mij aanbevolen voor gegevens over de voorouders van Mr. *Willem van der Beeke.*

Zetten (Gld.). DRS. G. FRANSEN.

Biese **(Bise).** Mr. *Willem Henrick Hop,* adv. Hof van Holland, Remonstr. 1682-1772, huwde 's-Gravenhage 16 Sept. 1726 (Nieuwe Kerk)' *Wilhelmina Anthonetfa Bi(e)se,* geb. 1701(?), begr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 10 Dec. 1772. Zij tekent met en zonder „e".

Noch uit de huw.voorw., noch uit andere stukken in de notariële protocollen, dan wel doop, huwelijk, overlijdens-reg. te 's-Gravenhage is te vinden haar vorige woonplaats en namen en data van hare ouders.

Gevraagd herkomst van de familie *Bi(e)se.*

's-Gravenhage. A. C. baron **VAN HEERDT.**

van **Dolre.** Op 11 Sept. 1680 gingen te Rhenen in ondertrouw *Adriaan van Dolre* en *Aletta de Kemp. Adriaan van*

*) De data van na 1715 waren van de hand van Mr. Jacob Reigersman 1699-1762.

Dolre was chirurgijn en later schepen van de stad Rhenen. Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van *Adriaan van Dolre.*

Zetten (Gld.). **Drs. G. Fransen.**

van Egmond van der Nyenburg. Is bekend of het geslacht *van Egmond van der Nyenburg,* al dan niet uit *Willem van Egmond,* heer van IJsselstein, stadh. van Gelre, stamt?

Mij is de literatuur over dit geslacht bekend, echter nimmer kwam mij een duidelijk bewijs, dat voor of tegen een Egmond-afstamming pleitte, onder ogen.

Oegstgeest. **Mr.** E. **Stricker.**

Engelenberg. (LXXI, 326). *Jan Engelenberg,* geboortig van Amsterdam en van de Gereformeerde religie, verkrijgt 1 Maart 1748 de kleine burgerschap van Zwolle, tevens voor zijn zoon *Jan,* oud in zijn vierde jaar. Hij huwde te Zwolle 17 Oct. 1740 (procl. te Hattem 1 Oct.) *Agatha Waterham,* ged. Zwolle 28 Nov. **1714** als dr. van *Arnold Waterham* en *Johanna Graaf,* uit welk huwelijk te Zwolle werden gedoopt op 1 Nov. 1744 *Jan;* 23 Febr. 1749 *Arnoldus;* 4 Maart 1750 *Johanna; 9* Febr. 1752 *Sophia Adriana* en 28 Maart 1756 *Frederikus Adriaan.*

Arnoldus Engelenberg huwde te Zwartsluis 20 Mei 1771 (procl. IJhorst 14 April, Zwolle 5 Mei) *Rolina van de Wetering,* ged. IJhorst 20 Juni 1751 als dr. van Kers *van de Wetering* en *Aaltje Jans.*

Op 16 Maart 1790 werd in de Michaëli-kerk te Zwolle in groeve no. 250 bijgezet de heer *Jan Engelenberg.* Of dit de in 1744 gedoopte *Jan* of diens vader betreft, durf ik niet met zekerheid te zeggen.

Zwolle. **Mr.** A. **Haga.**

Woltman **Elpers.** (LXVII, 192). Over het geslacht *Woltman Elpers* kan men nadere gegevens vinden in „Waar men 4 eeuwen om zeep ging", door M. G. Emeis Jr., Amsterdam 1954, aanwezig in de bibliotheek van het Genootschap.

Redactie.

van Goor-Paets. Op welke wijze stamde *Styntje Paats,* † vóór 20 Jan. 1711, echtgenote van *Steven van Goor,* uit het Leidse regentengeslacht van die naam?

Op haar vererfde het patronaat van de vicarie ter ere der H. Drievuldigheid, in de 14de eeuw door een lid van het geslacht *van Leyden* gesticht in de kapel van de St. Pancras (Hoogl.) kerk te Leiden. Thans is patroon laicaal van deze vicarie de Heer *P. Provó Kluif,* heer van Rhijnsaterswoude, in wiens geslacht de vicarie overging door parentage met het thans uitgestorven geslacht *van Goor.*

Oegstgeest. **Mr. E. Stricker.**

de Graaf(f)-Pals. *Dirk de Graaf,* wonende te Noordeloos, † Maart 1750—Maart 1751, tr. vóór 1743 *Annigje Huiberts Pals,* geb. Neder-Slingeland, † na 25 Dec. 1772, dr. van *Huybert Ariense Pals* en *Lena Ariens.* Voor een kwartierstaat worden nadere gegevens verzocht over de voorouders van dit echtpaar.

Waar en wanneer overleed *Antoine Guillaume de Graaff,* ged. Gorinchem 1 Juni 1802 (als zoon van *Dirk* of *Diederik* en *Jeanette Kruyswijk),* apotheker te Gorinchem, maar ± 1850 verblijvende in Zuid-Afrika (Bloemfontijn?)?

Velp (G.). Mr. W. **de Vries.**

Halder, van Bockum, de la Leijne. (LXXI, 295). *Johannes Bernardus Halder,* wijnkoper te Delft, geb. 28 Mei 1760, is

zoon van *Adrianus,* eigenaar (?) van het krankzinnigengesticht te Delft. en van *Elisabeth van Leeuwen.* Ouders van *Elisabeth van Leeuwen* zijn *Dirk van Leeuwen* en *Maria Braghé.*

Verdere gegevens omtrent het geslacht Halder worden gaarne door mij ingewacht.

Leiden. **Ir.** F. **Stokhuyzen.**

Hamel-de **Beyer.** Mr. *François van Bredehoff van Oosthuysen,* hoogschout en regerend raad der stad Hoorn, was gehuwd in eerste echt met *Johanna Hamel,* wier moeder was *Catharina de Beyer.* Gevraagd voornaam van haar vader en voorts verdere gegevens over de geslachten *Hamel* en *de Beyer.*

's-Gravenhage. **Mr. E. P. Beversen.**

Harderwijk-van Zetten **(van Setten)-Morray.** (LXIX, 31, 94-96, 220, 313, 381; LXX, 126). De op 24 Dec. 1673 gedoopte *Cornelis,* zn. van *Geurt Cornelissen* en *Wendelken Gerrits* (zie Ned. Leeuw LXX, k. 126, noot 2) is inderdaad een *van Setten,* want in transportacten van Rhenen d.d. 28 Mrt. 1671 en 1 Dec. 1668 vond ik dit echtpaar vermeld als *Gerrit Cornelis van Setten* en *Weyndelfie Gerrits.* Blijkens transportacte van 3 Mei 1679 is *Gerrit van Zetten* dan overleden en uit transp.acte van 28 Mei 1681 blijkt *Weyndeltje Gerrits* (wed. van *Gerrit van Setten*) hertrouwd te zijn met *Jan Aernoufs.* In dit verband is vrij zeker van belang een huwelijk van 30 Maart 1656 in het Ger. trouwboek van Rhenen van *Gerrit Cornelis van Setten,* j.m. van Rhenen en *Elfken Huysmans,* j.d. van (Stellem?). Enkele te Rhenen huwende *van Setten*'s worden vermeld als afkomstig van Lienden. Ik vermeld – gezien een andere vraag van Zetten in N.L. 1953, k. 384 – slechts een ondertrouw van Of *Geverts van Setten,* j.m. van Lienden, en *Sfephania van de Wael,* j.d., beide wonende in de Marsch, 28 Nov. 1679, att. naar Amersfoort 14 Dec.

Utrecht. W. A. Wijburg **Jr.**

du Herlin-Middach. 9 Dec. 1653 trouwden in de Grote kerk te 's-Gravenhage (ondertr. 23 Nov. 1653) *Pieter du Herlin* en *Maria Middach.*

Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum. E. G. **Middag.**

Houtwipper. (LXXI, 260). Aangezien de herkomst van *Pieter Houtwipper* te Amsterdam blijkbaar niet te vinden is, kan het nuttig zijn de aandacht te vestigen op zijn naam- en tijdgenoot, die 2 Mei 1709 als geboortig van Utrecht poorter van Rotterdam werd (zie Gens Nostra 1948, bl. 113). Te Utrecht vond ik:

Johannes Holtwipper, wordt poorter als cleermaker 1684/5. Gehuwd voor schepenen 7 Mrt. 1685 *Johannes Houtwipper,* j.m. van den Ham, huwt met *Anneke van der Vecht,* beide wonende in de Merriestraat. Zij laten Luthers dopen *Pieter* 13 Dec. 1685; get. *Jan van der Vecht,* des kinds moeder haer vader en *Jannetje van der Heul; Johannes Valentinus 14* Oct. 1688, get. *Lysbeth Kelder,* die van haar man verlaten is.

Eveneens voor schepenen gehuwd 31 Mei 1732 *Johannes Houtwipper,* goutsmit a.d. Lijnmarkt, j.m. van de Gortsteeg, huwt met *Susanna Catharina Kelderhoff,* j.d. in de Lijsbethstr. Zij laten Luthers dopen 12 Apr. 1733 *Johannes,* get. *Anthon Kellerhoff,* des moeders vader: 19 Nov. 1734 *Anthon,* get. *Anthoni Kelderhof* en *Maria Görs,* huisvr. van *Joh. Houdwipper.*

Aangezien *Kellerhoff*'s voorkwamen te Witten, Heppen en

Soest in Westfalen, is met „den Ham" vermoedelijk bedoeld Hamm (D). Voor gegevens *Kellerhoff* houd ik mij gaarne aanbevolen.

Utrecht. **W. A.** WIJBURG JR.

de Hulter-de **Laet-Bernard.** In het Maandblad „De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1934, kol. 62, wordt vermeld *Johanna de Hulter,* ged. 29 Juli 1648 in de Pieterskerk te Leiden als dochter van *Johan de Hulter* en *Johanna de Laet.* Gevraagd wordt, of deze *Johanna de Hulter* identiek is met de gelijknamige echtgenote van *Daniël* of *Guillaume Bernard,* ouders van *Daniël Bernard,* heer van Nieuw Hellevoet, gehuwd met *Digna Maria Leydecker,* kleindochter van *Jan van Riebeeck,* stichter van de Kaapkolonie. Voorts worden de ouders en grootouders en haar echtgenoot *Daniël* of *Guillaume Bernard* voornoemd, gevraagd.'

's-Gravenhage. MR. E. P. BEVERSEN.

Kaiser-van der Beecke. Gevraagd ouders van Mr. *Nanning Kaiser,* pensionaris en schepen van Hoorn, gehuwd met *Wijnanda van der Beecke.* Zijn grootvader werd in 1650 door Willem 11 gevankelijk naar Loevestein gevoerd. Hoe was de voornaam van deze grootvader en wat was de naam van zijn echtgenote?

's-Gravenhage. MR. E. F? BEVERSEN.

Kimmel (Kymmel). Te Amsterdam overlijdt 20 Juli 1842 *Anna Maria Kimmel (Kymmel),* oud 76 jaar, geboortig van Wezel, echtgenote van *Johannes Adam Kleine.* Gevraagd de 8 kwartieren van *'Anna Maria Kimmel* voornoemd.

Rotterdam. **J. H.** BRAKKE.

de **Cock-Craey.** (LXIX, *348*). *Joost de Cock* was *Janszoon* en zijn vrouw *Lijske Craey* was *Dirksdr.* (zie N.L. 1924, k. 83). Bij de doop van hun dochter *Lijsbeth* te Well 30 Juni 1709 was getuige *Engeltje Dirks Craay* (huwt Well 4 Mei 1704 *Arien Wouferse,* j.m. van Hedel). Zij zal wel een zuster van *Lijske* voornoemd zijn geweest.

Als hun ouders zouden in aanmerking kunnen komen *Dirk Aerdse Kraay* en *Lijntje Melisse.* Hij hertrouwt Well 18 Nov. 1694 *Merike Peterse,* wed. van *Daem Gerritse.*

Utrecht. **W. A.** WIJBURG JR.

Colenbrander, Een aantal takken van dit geslacht stammen bewijsbaar af van *Anfonius Colenbrander Wandersz.,* afkomstig uit Varsseveld, chirurgijn te Dinxperlo, ondertr. aldaar 15 Jan, 1675 met *Derxken ten Brinck,* als weduwe vermeld te Varsseveld in 1706.

Terzelfdertijd komt voor *Hendrick Colenbrander* uit Varsseveld, die 11 Maart 1677 te Zutphen ondertrouwt met *Berentje Tols,* † Oct. 1688, eerder wed. van *Jan van Grevenbroeck.* Hun afstammelingen zijn, voorzover mij bekend, in 1870 uitgestorven met *Aleida Maria Colenbrander,* wed. van *H. D. Tjeenk Willink.*

De *van Hecking Colenbrander's* hebben als stamvader *Derck Colenbrander,* geb. omstreeks 1680, die gehuwd was met *Geertruid Anna Roelvink* en op 17 Febr. 1724 wordt beleend met goederen onder Doetinchem, alwaar zij woonachtig waren (vgl. Ned. Leeuw LXV, 21, 110).

Tenslotte is mij niet bekend op welke wijze de in 1941 uitgestorven *Colenbrander's* op Reuvensweerd te Brummen zijn aan te sluiten. Zij stammen af van *Gerhardus Colenbrander,* niet geboren te Zutphen, † aldaar 1791 of '93, tr. Zutphen 27 Aug. 1750 *Johanna Rothuis,* ged. aldaar 18 Febr. 1731, begr. Zutphen 1 Aug. 1805, dr. van *Michiel* en *Barta van den Berg.*

Voor gegevens, die tot aansluiting van deze vier takken kunnen leiden, houd ik mij aanbevolen.

Aerdenhout. JHR. MR. C. C. **VAN VALKENBURG.**

Kruijswijck, Waar en wanneer huwden *Willem Kruijswijck,* ged. Vreeland (Herv.) 21 Aug. 1740 (zn. van *Jan* en *Jannetje Dikkeboom)* en *Geesje Cornelisse?* Uit hun in of vóór 1771 gesloten huwelijk sproot o.a. een dochter *Jeanette* (of *Jannetje*) *Kruyswijk,* ged. Weesp (Herv.) 18 Oct. 1778, † Gorinchem 13 Nov. 1851, ald. gehuwd 3 Febr. 1802 met *Diederik* (of *Dirk) de Graaff,* ged. Spijk a. d. Linge 25 Dec. 1772, stadsschoolhouder te Gorinchem, † Leiden 24 Juli 1821, zn. van *Teunis* en *Jenneke van der Schoof* *).

Waar en wanneer overleden *Willem Kruijswijck* en *Geesje Cornelisse* (in of na 1778), en wie waren haar voorouders (kwartieren)?

Velp (G.). MR. W. **DE VRIES.**

Middagh. Te 's-Gravenhage overleed 18 Jan. 1723 *Pieter Middagh.* Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum. **E. G. MIDDAG.**

Middach-van Doesbureh. 3 Dec. 1631 trouwden te 's-Gravenhage (Grote Kerk) (ondertr. 16 Nov. 1631) *Hans Maerfenss Middach* en *Jannetje van Doesburch.* Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum. **E. G. MIDDAG.**

Middach-van Creevelt. *Maerten Middach* en *Catharina van Creevelt* (ondertr. 's-Gravenhage 18 Juli 1660) laten in de Grote Kerk aldaar dopen:

22 Juni 1661: *Bartholomeus,* getuigen Ammerentia Hendrikx, Andries Middagh, Hendrick van Krevelt en Marija Mathijsen.

4 Sept. 1663: *Machiel,* getuigen Andries Middagh en Gijsbertje van Kreevelt.

31 Dec. 1670: *Willemienfie,* getuigen Heinderick Harinck en Willemina Jans.

Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum, **E. G. MIDDAG.**

Middach-Mathijssen. *Andries Mijddach,* soldaat onder de Heer Commandeur Tijnen (of Thielen), wonende in de Stooffstraat te 's-Hertogenbosch achter de Rode Hant, en *Maijken Mathijssen (3* Maart 1632 op belijdenis als lidmaat aangenomen in de Herv. Kerk aldaar) laten in de Grote Kerk te 's-Hertogenbosch dopen:

10 Oct. 1632: *Marija,* getuige Jan vand Hamborch.

29 Dec. 1634: *Anneken,* getuigen Jelis dirksen en Margriet van Hamborch.

20 Jan. 1636: *Martien,* getuige Catrina regenboch.

Gevraagd aanvullende gegevens.

Hilversum. **E. G. MIDDAG.**

Mulder. Gevraagd ascendenten van *Judith Mulder,* overleden te Zaandam 28 Januari 1815, oud 70 jaar, dr. van *Jan* en *Zwaantje Meijer.*

Rotterdam. **J. H. BRAKKE.**

*) *Teunis de Graaff* (zn. van *Dirk en Annigje Huiberts Pak),* ged. Noordeloos 7 Febr. 1748, † Gorinchem Mei 1806; tr. Zaltbommel 4 Juli 1771 *Jenneke van* der *Schoot, ged.* Garneren 10 Sept. 1741, † Gorinchem 7 Maart 1819, dr. van Ot *Gerritse* en *Philipske Teunisdr.* van der *Schoot.*

Nieuwenhof. Te Amsterdam wordt gedoopt N. Kerk 20 October 1728 *Geertruy Nieuwenhof*, dr. van *Johannes Nieuwenhof* en *Ida Miltes*. Gevraagd de 8 kwartieren van *Geertruy Nieuwenhof*.

Rotterdam. J. H. BRAKKE.

van **Oy.** (LXXI, 231). Een volledige en betrouwbare genealogie van het geslacht der heren *van Oy* (tegenwoordig Ooy, gem. Ubbergen) is mij niet bekend. Tussen mijn familiepapieren bevindt zich een ms.-genealogie van dit geslacht in waarschijnlijk laat-18de-eeuwse hand, waarvan men het begin — een afstamming tezamen met de graven van Gelre uit de graven van Nassau — veilig kan verwaarlozen. Het vervolg geeft de stamreeksen van drie takken van dit geslacht, t.w. de tak, die op Oy is gebleven, en de takken, der heren van Ubbergen en van Balgoy.

De voornaamste bronnen voor de kennis van de Van Oy's zijn vermeld bij Van Beresteyn onder Van Ooy. Daarnaast dienen o.m. genoemd te worden: Register Leenaktenboeken Gelre en Zutphen, Kwartier van Nijmegen: Van Schilfgaarde, Archief Huis Bergh; Martens van Sevenhoven, Archief Geldersche Rekenkamer; Joosting, Archief Nijmeegsche broederschappen: terwijl men nog allebei aanvullende bijzonderheden kan vinden in de oorkondenboeken van Sloet en Lacomblet, Nijhoff's Gedenkwaardigheden en de verschillende delen acten en leenacten van Van Doorninck.

De gegevens der m.s.-genealogie, beginnende c. 1088, kloppen in het algemeen met wat men in deze bronnen kan vinden en verdienen dus in beginsel wel geloof. Maar houdt men zich alleen aan de volstrekt authentieke gegevens uit deze bronnen, dan is het onmogelijk de geregelde stamreeks hoger op te voeren dan tot ± 1400. De aansluitingen van de takken Ubbergen en Balgoy aan de hoofdstam, zoals het m.s. die geeft, zijn onbewezen. Tenslotte vindt men in een groot aantal oorkonden tal van andere Van Oy's vermeld, vooral te Nijmegen en Millingen, die kennelijk tot het hier besproken geslacht behoren, maar over wie het m.s. zwijgt. Ik heb tot dusverre geen hunner met zekerheid kunnen aansluiten.

Het antwoord op de tweede vraag van Jhr. van Nispen tot Sevenaer — wie waren de ouders van *Gerard* heer *van Oy*, die gehuwd was met *Elisabeth van Renesse?* — vindt men ogenschijnlijk in een genealogie der familie Van Renesse in Annuaire de la noblesse et des familles patriciennes des Pays Bas, 1 (1871), p. 206. *Gerard, zo* heet het daar, was de zoon van *Jan* heer *van Oy*, en *Aleid van Renesse*. En a.w., p. 190, leest men, dat deze *Jan* een zoon was van *Bertold* heer *van Oy*, en *Christina van Neyraedt*,

Maar is deze constructie juist? Mij dunkt van neen. Een *Jan*, heer van Oy, wordt in geen enkele oorkonde vermeld. Gerard wordt op 25 October 1395 met Oy beleend. Van 1379 tot 1395 wordt *Reinald* als heer van Oy genoemd, die vermoedelijk een zoon was van *Bertold*, heer van Oy, vermeld 1360. In dit verband is belangrijk een oorkonde van 26 Jan. 1395, waarin naast *Reinald*, heer van Oy, ridder, bovendien heer *Willem van Oy*, ridder, *Gerrit van Oy* en Gerrit *van Oy Jan szoon* als getuigen optreden.

Zou de constructie van de Annuaire juist zijn, dan zou *Gerard*, heer van Oy, identiek moeten zijn met *Gerrit van Oy Janszoon*. Uit de beleningen met 's Gravenweerd kan men echter zien, dat dit niet het geval is, zodat hij waarschijnlijk met de eerste Gerrit uit de oorkonde van 1395 geïdentificeerd mag worden.

Het ligt dan ook stellig meer voor de hand, dat *Gerard*, heer van Oy, een zoon was van zijn leenvoorganger *Reinald*, zoals het in mijn bezit zijnde m.s. en Van Spaen, Oordeelk. Inleiding IV, vermelden.

Wat men trouwens van de genealogie Renesse in de Annuaire moet denken, is bij vergelijking met de stamreeks der Renesse's in Ned. Adelsboek 1951 maar al te duidelijk. Ook *Christina van Neyraedt* lijkt mij een dubieuze figuur. Ik heb tenminste geen oorkonde gevonden op grond waarvan men haar aan Bertold, heer van Oy, tot vrouw kan geven. Uit een tweetal oorkonden resp. van 2 Oct. en 5 Nov. 1360 blijkt integendeel, dat Bertold toen met *Heylwich van Bylandt* getrouwd was.

En après tout ben ik ook Gerards vrouw, *Elisabeth van Renesse*, in geen enkele oorkonde noch in het m.s. tegengekomen. Behalve in de Annuaire wordt zij genoemd door I. W. des Tombe, Het geslacht Van Renesse van den oorspr. tot 1430. Ik heb dit boek op het ogenblik niet bij de hand en wil het dus buiten beoordeling laten: ik meen echter, dat het bij Elisabeth van Renesse geen bronvermelding geeft.

De conclusie is m.i., dat het bestaan van Elisabeth van Renesse nog niet boven alle twijfel verheven is. Of kan Jhr. van Nispen haar identiteit uit een betere bron bewijzen dan de beide Renesse-genealogieën?

Tenslotte laat ik de stamreeks Oy aan de hand van het in mijn bezit zijnde m.s., maar met de nodige correcties en aanvullingen, hier volgen. Volledige zekerheid omtrent de aansluiting der generaties van de hoofdstam hebben wij eerst te beginnen met generatie XII.

1. *Werenboldus* of *Werenbertus de Oia*, vermeld c. 1088.

11. *Hermannus de Oie*, met zijn broer *Stephanus*, vermeld 1107.

III. *Werenboldus*, in geen oorkonde vermeld gevonden. Mogelijk moet voor hem gelezen worden: *Otto de Oi*, vermeld 1167.

IV. *Stephanus de Oyo*, vermeld c. 1183-1195.

V. *Hermannus de Oye*, nobilis, vermeld 1203.

VI. *Bertoldus de Oye*, nobilis tot 1254, heer van Oy, vermeld 1239-1265 o.a. met zijn broer *Gerardus*. In 1254 wordt Oy, tevoren Rijksleen, leen van Gelre.

VII. *Gerhard van Oy*, heer van Oy, vermeld 1282, 1285. Hij had 2 zoons:

1. *Bertold van Oy*, heer van Oy, burggraaf van Nijmegen, vermeld 1300. Hij zou gesneuveld zijn in de slag bij Walef 1347. Indien dit juist is, moet hij al eerder afstand gedaan hebben van de heerlijkheid ten behoeve van zijn broer Gerhard.

2. *Gerhard*, volgt VIII.

VIII. *Gerhard van Oy*, heer van Oy, als zodanig reeds vermeld 1328-1335.

IX. *Bertold van Oy*, heer van Oy, vermeld 1360, tr. *Heylwich van Bylandt*, vermeld 1360, (en *Christine van Neyraedt?*). Hij had 2 zoons:

1. *Reinald*, volgt X.

2. *Johan*, volgt Xbis.

X. *Reinald van Oy*, heer van Oy, vermeld 1379-1394 (tr. *Aleid* of *Elisabeth van Renesse*, dr. van *Jan* en *Elisabeth van Heukelom?*). Hij had 2 zoons:

1. *Gerhard*, volgt XI.

2. *Herberen*, volgt XIbis.

XI. *Gerhard van Oy*, heer van Oy, vermeld 1395-1401 (tr. *Elisabeth van Renesse*, dr. van *Jan* en *Katherine van Baer?*).

XII. *Reinald van Oy,* heer van Oy, vermeld 1424-1458, tr. *Johanna van Oirsbeek,* vermeld 1430.

X111. *Reinald van Oy, heer van Oy* bij transport van zijn vader 1460, vermeld 1460-1473, tr. *Otte,* vermeld 1469.

XIV. *Gerhard van Oy,* heer van Oy, beleend 1498, vermeld 1485-1526, tr. *Anna van Sfepraedf,* † vóór 1516, dr. van *Gerrif,* heer van Doddendaal en Ewijk, en *Belia van Scheiderich.*

Uit dit huwelijk (de plaatsing van nr. 3 is onzeker):

1. *Offo van Oy,* heer van Oy, beleend 1531, kinderloos † 1531.
2. *Lijffard,* volgt XV.
3. *Margriet van Oy,* tr. 28 April 1526 *Jan van Bronkhorsf fot Oosferhout Johanszoon.*

XV. *Lijffard van Oy,* heer van Oy, beleend 1532, ridder Duitse orde, gedeputeerde kwartier van Nijmegen 1564, † 1573, tr. 1531 *Sophia van Boedberg,* dr. van *Herman* en *Elisabeth van Voorst.*

Uit dit huwelijk (de plaatsing van nr. 3 is onzeker):

1. *Gerhard,* volgt XVI.
2. *Herman van Oy,* heer van Oy, beleend 1593.
3. (waarsch.) *Anna van Oy,* vermeld 1559 en 1577, tr. *Hendrik van Bonenburg van Honstein,* burggraaf van Nijmegen, is dood 1577, zoon van *Herman* en N.N. en kleinzoon van *Hendrik* en *Hillegonde van Oy,* vrouwe van Ubbergen (zie hieronder).

XVI. *Gerhard van Oy,* heer van Oy, beleend 1573, waldgraaf 1573, burggraaf van Nijmegen 1575, † 1588, tr. 1° *Anna van Merode,* † 9 Juni 1575, dr. van *Johan,* heer van Schlossberg, en *Lucia van Haes van Turnich en Konradsheim;* 2° *Anna van Spangen,* geb. 12 Maart 1534, dr. van *Cornelis,* heer van Spangen enz., en *Maria van Lyere gen*^{d} *Immersele,* burggravin van Aalst, vrouwe van Poppenroy, en weduwe van *Johan van Haeften,* heer van Haeften, Hellouw en Herwijnen.

Uit het eerste huwelijk:

XVII. *Otto van Oy,* heer van Oy, geb. 1574, drost van Lobith en Sparenberg, † Sparenberg 12 Febr. 1621, begr. Bielefeld, tr. 26 Nov. 1609 *Dorofhea van Loe,* vrouwe van Palstercamp, † Impel 29 Dec. 1628, begr. Oy, dr. van *Bertram,* heer van Geist en Palstercamp, en *Margriet van Horsf.* Zij hertr. *Johan van der Borch.*

Uit dit huwelijk:

1. *Gerhard Herman van Oy,* heer van Oy en Persingen, ongehuwd † Orleans 27 Jan. 1633 als laatste man van zijn geslacht.
2. *Margriet Judith van Oy,* vrouwe van Oy, Persingen en Palstercamp, geb. 29 Mei 1612, † vóór 1646, tr. *Roeleman* des H.R. Rijksgraaf *van Bylandt,* baron van Rheydt, heer van Spaldorp, zn. van *Roeleman,* heer van Halt en Spaldorp, en *Johanna van Wylich tot Grondsfein.*
3. *Anna Sophia van Oy,* geb. 1615, tr. 1° *Jan Douglas,* majoor, gesneuveld kort na het huwelijk, zn. van *Robert* en *Goswina Spee;* 2° *Everf Jurriën van Oer fof Brueck en Warburg.* Zij leeft nog 1680 en is dan andermaal weduwe.
4. *Dorofhea Elisabefh van Oy,* geb. 1616, † Palstercamp 3 Juni 1634 als bruid van *Everf Jurriën van Oer* voornoemd.
5. *Sybilla Christina van Oy,* geb. 1619, † 14 Oct. 1664, tr. 1649 *Johan Herman* vrijheer van *Diepenbroeck,* heer van Impel, † 1694. Hij hertr. 1667 *Anna Sybilla van Quadf Wickeradf.*

Xbis. *Johan van Oy,* vermeld 1379-1392.

XI. *Gerrif van Oy Janszoon,* vermeld 1395, 1424.

XII. *Johan van Oy,* heer of graaf van Ubbergen, vermeld 1418-1436, ambtman van Buren en Beusichem, tr. *Hille van Ubbergen,* vrouwe of gravin van Ubbergen, vermeld 1409-1420, dr. van *Arend,* heer van Ubbergen.

XIII. *Arend van Oy,* heer of graaf van Ubbergen, vermeld 1440-1494, tr. *Mechfeld van der Donck,* vermeld 1460.

Uit dit huwelijk (de volgorde is onzeker)':

1. *Hillegonde van Oy,* vrouwe of gravin van Ubbergen, vermeld 1500, 1503, tr. *Hendrik van Bonenburg gen*^{d} *van Honsfein,* † tussen 1500 en 1503.
2. *Arend van Oy,* tr. *Mechfeld Conincks,* als wed. vermeld 1529.

XIbis. *Herberen van Oy,* heer van Balgoy, vermeld 1418 en 1436.

XII. *Willem van Oy,* heer van Balgoy en Keent in 1439, † 1479.

X111. *Herberen van Oy,* heer van Balgoy en Keent, † 1489, tr. *Pefra Spierinck,* als weduwe vermeld 1493,

Uit dit huwelijk:

Ulanda van Oy, vrouwe van Balgoy en Keent, tr. *Hendrik van Maschereel,* zn. van *Johan,* heer van Winandsrade, en *Hendrika van Berckel.* Beiden zijn overl. tussen 1548 en 1553.

Verbeteringen en aanvullingen op het bovenstaande zullen mij zeer welkom zijn. Met name zag ik gaarne aansluiting van en nadere genealogische gegevens over:

Willem van Oy, maarschalk van hertog Karel, meermalen vermeld bij Nijhoff, Gedenkwaardigheden VI, in de jaren 1514—1523. Hij is dood in 1523.

Ik hoop, dat de hier gepubliceerde stamreeks anderen zal stimuleren tot het doen van nasporingen naar dit zeer oude Gelderse geslacht. Mijn gegevens, voornamelijk bestaande uit ruim 200 regesten van oorkonden uit de jaren c. 1088-1584, zal ik gaarne ter beschikking stellen.

Arnhem. D. J. G. BUURMAN!

Sprenger-Ruys-Bennik. Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Gerrit Sprenger,* gehuwd met *Hylfje Ruys,* wier zoon Hendrik 30 Augustus 1789 R.K. te Jutphaas werd gedoopt. *Hendrik* huwt, als *Hendrik Prenger,* te Vreeswijk 13 September 1813 met *Johanna Hendrika Bennik,* geb. Vreeswijk 24 Maart 1789 als dochter van *Anthony* en *Cafharina Zonneveld.* Eveneens gevraagd de ascendenten van *Johanna Hendrika Bennik.*

Den Helder. W. ENTERMAN.

Steenoven. *Cornelis Steenoven,* zn. van *Jacob* en *Griefje Hendriks* trouwt Enkhuizen 5 Augustus 1770. Gevraagd geboorte-, overlijdensdatum en -plaats van *Cornelis Sfeenoven* alsmede die zijner ouders.

Rotterdam. J. H. BRAKKE.

Uurglas-Vonk. *Willem Uurglas* trouwt Oost-Zaandam 8 Januari 1741 *Dieuwerfje Vonk.* Waar en wanneer zijn beiden gedoopt en overleden? Welke zijn de namen, geboorte-, overlijdensdata en plaatsen hunner ouders?

Rot ferdam. J. H. BRAKKE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — De praktischc toepassing en het direct maatschappelijk nut van de genealogie en heraldiek. — Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, door Mr. H. L. Hommes (vervolg). — Dc eerste gcneratiën van het geslacht van Lelyveld in Nederland's Patriciaat 1911, door W. A. van Rijn. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad te richten tot, de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 15,— gelieve men steeds vóór 1 Maart te voldoen door storting op postrekening no. 20910 van de Penningmeester.

Correspondentie, bestemd voor het **Bestuur**, gelieve men te richten tot de 8 cc re t a r i s **IR. C.** M. R. DAVIDSON, *Jacob* **de** *Graefflaan 17, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

NO. 12 — LXXIe Jaargang — December 1954

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren J. D. Jordaan, E. J. D. de Munck, W. L. Lunsingh Tonckens en Mr. C. Vervoorn, respectievelijk sedert 1911, 1949, 1914 en 1951 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

MR. G. J. W. KOOLEMANS BEIJNEN . . *Djakarta (Indonesië).*
p/a Tiedeman & van Kerchem, Kebon Sirih 42. Postbus *2026.*

A. H. BUDDINGH . . . . . *Bloemendaal.*
Hooge **Duin en** *Daalseweg* **8.**

G. J. DOZY . . . . . *Dordrecht.*
Postbus 127.

MR. TH. ENKLAAR . . . . . *Enschede.*
Tromplaan **25.**

Lijst der Hoofdelingen en Heren van Ameland,

door J. VISSER.

Inleiding.

Dit jaar was het 250 jaar geleden, dat de heerlijkheid Ameland in het bezit van het huis Oranje-Nassau geraakte, doordat prinses Henrietta Amelia van Anhalt-Dessau, douairière van stadhouder Hendrik Casimir II en voogdes over haar zoon Johan Willem Friso, de heerlijkheid kocht van de familie Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (1704). Dit was aanleiding tot een onderzoek naar de heren en vrouwen van Ameland voor en na dat jaar. Hierbij kon worden uitgegaan van het werk van Houwink, waarvan de gegevens werden aangevuld door archief- en litteratuuronderzoek. Er is bij het opstellen dezer lijst geen rekening gehouden met de aanspraken van diverse pretendenten, zoals van de Egmonds, Zuhm, Aldringa, die door Houwink vrij uitvoerig werden behandeld, temeer daar deze pretendenten vrijwel nimmer een voet aan de grond kregen. Wel zijn vermeld de personen, die als voogd of regent de heerschappij uitoefenden voor minderjarigen of vrouwen. Verder is de annotatie in hoofdzaak beperkt tot genealogische en chronologische gegevens. Ter wille van het overzicht zijn drie genealogische tabellen bijgevoegd.

Deze lijst gaat niet verder dan prins Willem V. De redenen hiervoor waren de volgende. Nadat Willem V zijn gezag hier te lande, ook op Ameland, had verloren en er ook formeel afstand van had gedaan, werd de titel „souverein heer van de vrije erfheerlijkheid Ameland" nooit meer door de Oranjes gevoerd, evenmin als de vele andere titels van binnen- en buitenlandse heerlijkheden, die zij tevoren bezaten. Wel kan men aannemen, dat deze titels begrepen zijn onder de uitdrukking „enz. enz. enz.", die onze koningen en koninginnen aan hun naam toevoegen, maar enige werkelijkheid heeft hieraan ook na het herstel onzer onafhankelijkheid niet meer beantwoord. Zij regeren over Ameland niet als heren dier heerlijkheid, maar als koningen der Nederlanden. De rechten, die sindsdien nog aan bezitters van heerlijkheden toekwamen, zoals het recht van voordracht van leden der gemeentebesturen, zijn, voorzover wij hebben kunnen nagaan, door Willem I en Willem 11 op Ameland niet uitgeoefend, evenmin als dat waarschijnlijk het geval zal zijn geweest in het graafschap Buren, de baronie van Breda, het markiezaat Vere of een der vele andere voormalige bezittingen van hun voorouders. Zodoende was het ons zelfs onmogelijk, met zekerheid uit te maken, of van 1840-1843 koning Willem 1 of zijn opvolger heer van Ameland was en evenmin wie de huidige vrouwe van

Ameland is, H.K.H. prinses Wilhelmina of H.M. de Koningin.

Lijst der Hoofdelingen en Heren van Ameland.

Ritska Jelmera, Hoofdeling op Ameland, geb. te Ternaard 1383, † tussen 17 Januari en 24 Juni 1450, tr. 1° vóór 1430 *Tjemck N.;* tr. 2° *Ael N.*

Ritska Jelmera of *Unia* was hoofdeling op Ameland minstens sinds 1424. Het is niet waarschijnlijk, dat het hoofdelingschap op Ameland veel ouder is, want in verschillende oorkonden betreffende Ameland uit het einde der 14de en het begin der 15de eeuw, tot 1421 toe, is er geen sprake van.

Rum *k a Don ia*, Hoofdeling op Ameland, verbrand ± 11 November 1463, zn. van *Sasker Donia* en *Jeltoca N.*, tr. 1° *Catharina van Adelen;* tr. 2° *Rints Foppinga*, dr. van *Hessel Foppinga* en van *Frouck Eminga*, hertrouwd met *Sipf van Unema.*

Rumka Donia volgde zijn grootvader *Ritska Jelmera* op als Hoofdeling op Ameland tussen 17 Januari en 24 Juni 1450. Zijn vader *Sasker* had de naam *Jelmera* verwisseld voor die van *Donia* en was reeds in 1448 overleden.

De gegevens omtrent de dood van *Rumka* en *Keympa Donia* zijn ontleend aan Pieter van Thabor; vgl. echter Stb. van den Frieschen Adel in voce Harinxma-Donia, le gen., waar de door Pieter vermelde Kempa wordt beschouwd als zoon van *Sierck Donia* uit het geslacht *Harinxma.*

Keympa Donia, Hoofdeling op Ameland, vermoord 16 Januari 1464, zn. van *Sasker Donia* en *Jeltoca N.*

Keympa *Donia* volgde zijn broer *Rumka op* als Hoofdeling op Ameland omstr. 11 November 1463.

Haye 1 *Camminga*, Hoofdeling op Ameland, † 9 Maart 1486, zn. van *Sasker Donia* en *Yde Aylva*, tr. na 14 Juni 1458 *Dode Dekerna*, † na 22 Maart 1499, dr. van *Sjuck Dekema* en *Sjouck Juwsma* en weduwe van *Sicke Cammingha.*

Haye 1 *Donia* volgde *zijn* halfbroer *Keympa* op als Hoofdeling op Ameland 16 Januari 1464. Later nam hij naar de eerste man van zijn moeder de naam *Heringa* aan en tenslotte naar de eerste man van zijn vrouw die van Cammingha.

Uit zijn testament van 9 Maart 1486 valt op te maken, dat hij dezelfde dag is overleden.

Pieter 1 *Camminga*, Heerschap van Ameland, † na 26 Nov. 1521, tr. in 1485 *Fouwel van Eminga*, † in 1518, begraven te Hollum.

Pieter 1 *Camminga* volgde zijn vader *Haye* 1 op als Heerschap van Ameland op 9 Maart 1486.

Wytze 1 *Camminga*, Heer van Ameland, geb. in April 1492, † 10 October 1552, begraven te Ballum.

Wytze 1 *Camminga* volgde zijn vader *Pieter* 1 op als Heer van Ameland na 26 Nov. 1521.

Ha y e 11 *Cam m ing ha*, Heer van Ameland, geb. in 1503, vermoord te Leeuwarden 19 December 1556, begraven te Ballum.

Haye II *Camminga* volgde zijn broer *Wytze* I op als Heer van Ameland op 10 October 1552.

Pieter 11 *van Camminga*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. 16 Juli 1531, † 29 October 1575, begraven te Ballum, zn. van *Sicke van Camminga* en *Kathrina van Herema*, tr. *Frans Minnema*, † *15* October 1574, begraven te Ballum, dr. van *Frans Minnema* en *Wyts Juwinga.*

Pieter II van Camminga volgde zijn oom *Haye* 11 op als Heer van Ameland op 19 December 1556.

Taco van Camminga, geb. 13 October 1536, † 24 Maart 1618, tr. *Rints van Juwinga*, † 16 December 1612, dr. van *Tjaert van Juwinga* en *Catharina van Camminga.*

Na het overlijden van zijn broer *Pieter* 11 voerde *Taco* van Camminga als voogd over diens kinderen het bestuur over Ameland tot ongeveer 1585.

Sicco *van Camminga*, Vrij- en Erfheer van Ameland, † vóór 24 Maart 1624, tr. 5 Augustus 1585 *Catharina van Camminga*, geb. 9 Juli 1562, † na 1623, dr. van *Taco van Camminga* en *Rints van Juwinga.*

Sicco van *Camminga* volgde zijn vader *Pieter* II op als Heer van Ameland op 29 October 1575. Tot ongeveer 1585 stond hij onder voogdij van zijn oom *Taco* wan *Camminga.*

Pieter III *van Camminga*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. 27 Januari 1587, † in Maart 1638, begraven te Ballum, tr. in 1628 *Sjouck van Ockinga*, † *4* April 1638, begraven te Ballum, dr. van *Joost van Ockinga* en van *Saepck van Camminga* en weduwe van *Hessel van Vervou.*

Pieter 111 van. Camminga volgde zijn vader *Sicco* op als Heer van Ameland voor 24 Maart 1624.

Wytze 11 *van Camminga*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. 11 Augustus 1592, † 24 Januari 1641, begraven te Ballum, tr. *Sophia van Vervou*, geb. omstreeks 1613, † Franeker 28 Januari 1671, dr. van *Hessel Raes van Vervou* en van *Sjouck van Ockinga*, hertrouwd met *Jochim van Andreae*, weduwnaar van *Ansck van Burmania.*

Wytze 11 van Camminga volgde zijn broer *Pieter* 111 als Heer van Ameland op in Maart 1638. In zijn testament vermaakte hij zijn vrouw het vruchtgebruik der Heerlijkheid voor een jaar en zes weken, maar zijn erfgenaam *Valerius Francisci van Camminga* nam reeds na enige weken bezit van de Heerlijkheid.

Valerius Francisci van Camminga, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. in 1603, † 19 November 1668, begraven te Tjerkwerd, zn. van *Frans van Camminga* en van *Bieuck van Heerma*, tr. in *1648 Rixt van Donia*, Vrij- en Erfvrouwe van Ameland, geboren in 1620, † 26 Januari 1681, dr. van *Kempo van Donia* en van *Ebel van Haytsma.*

Valerius Francisci van *Camminga* volgde zijn neef *Wytze* 11 *van* Camminga op als Heer van Ameland op 24 Januari 1641. 17 Februari 1641 werd hij door burgemeesters en volmachten erkend. Na zijn overlijden regeerde zijn weduwe tot 1674 Ameland als voogdes over haar zoon, die zij op 11 November 1680 als Vrouwe opvolgde.

Franciscus Duco van Camminga, Vrij- en Erfheer van Ameland, geboren te Tjerkwerd, Waltastate, 6 September 1654, † 11 November 1680, begr. te Tjerkwerd, tr. 14 December 1679 *Lucia van Aylva*, geb. te Ternaard, Herweystate, ged. 5 Augustus 1660, † 25 Mei 1722, begr. te Borculo, dr. van *Ernst Sicco van Aylva* en van *Anna van Camminga*, hertrouwd te Leeuwarden 11 Februari 1683 met *Frederik Willem* des H.R. Rijksgraaf *van Limburg, Bronkhorst en Stirum*, Heer van Wisch, Borculo en Ghemen, baanderheer van Gelre en Zutfen.

Franciscus Duo van Camminga volgde zijn vader *Valerius Francisci* op als Heer van Ameland op 19 November 1668. Tot 1674 stond hij onder voogdij van zijn moeder. Ofschoon geen verlening van venia aetatis aan hem gevonden is, moet hij in dit jaar de regering hebben aanvaard, want voor het volgende jaar benoemde hij zelf burgemeesters en volmachten.

Helena Maria des H.R. Rijksbarones *thoe Schwarfzenberg*, Vrij- en Erfvrouwe van Ameland, geb. 16 September *1646*, † Rinsumageest 25 Augustus *1682*, dr. van *Wilco Holdinga* des H.R. Rijksbaron *thoe Schwartzenberg* en van *Jannette Tjaerda van Starckenborgh*, tr. 1° Grimersum 22 Mei 1662 *Georg Wilco* des H.R. Rijksbaron *thoe Schwarfzenberg en Hohenlansberg*, Heer van Fischhausen en Wiarden, geboren te Anjum, Holdingastate, 14 October 1637, † ald. 15 November 1674, zn. van *Johan Onuphrius* des H.R. Rijksbaron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg* en van *Anna von Böselager;* tr. 2° 19 Maart 1676 *Tjaert van Aylva*, geb. 12 Juli 1647, † 23 Maart 1715, zn. van *Sjoert van Aylva en* van *Juliana van Mauderick.*

Isabella Susanna des H.R. Rijksbarones *fhoe Schwartzenberg*, Vrij- en Erfvrouwe van Ameland, geb. 1 Januari 1640, † Beetgum, h. Groot Terhorne, 23 November 1723, dr. van *Georg Frederick* des H.R. Rijksbaron *thoe Schwartzenberg* en *Gaetske Tjaerda van Starkenborgh*, tr. op Ameland in September 1685 *Gustaaf Carlson*, Graaf *van Börringe*, Heer van Lindholm, geboren te Stockholm 29 Maart 1649, † Beetgum, h. Groot Terhorne, 1 Januari 1708, natuurlijke zoon van *Karel X Gustaaf*, Koning *der Zweden, Goten en Wenden*, enz., en van *Brigitta Allerts.*

Deze beide nichten erfden de Heerlijkheid Ameland 26 Januari 1681 bij het overlijden van hun nicht *Rixt van Donia*. **Voor** Helena Maria trad haar tweede man op. Bij scheiding d.d. 15 Mei 1690 van de nalatenschap van *Rixt van Donia* viel de gehele heerlijkheid toe aan de drie kinderen van *Helena Maria*. Eerst 19 September 1683 legden de drio colleges van twaalf de eed af aan de vier toen gerechtigden tot de Heerlijkheid. Tevoren deed men recht uit naam der Heerlijkheid.

Willem van Haren, geb. Leeuwarden *17* October 1626, † ald. 15 April 1708, begraven te Sint-Annaparochie, zn. van *Willem van Haren* en van *Magdalena van Vierssen*, tr. te Sint-Annaparochie in Augustus 1658 met *Elisabeth van Hemrnema*, geb. Emden 25 November 1635, † 26 December 1688, begr. te Sint-Annaparochie, dr. van *Doeke van Hemmema* en van *Barbara Erntreuter von Hofreit.*

Willem van Haren voerde als voogd over de kinderen van *Georg Wilco* cn Helena *Maria* **thoe** *Schwartzenberg* mede de regering over Ameland van de dood van laatstgenoemde op 25 Augustus 1682 af voor *Anna Dodonea* tot Juni 1686, voor Wilco *Holdinga* tot 22 September 1687, voor *Jannetta Isabella* tot 12 Juni 1692.

Wilco Holdinga des H.R. Rijksbaron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfheer van Ameland, Heer van Fischhausen en Wiarden, geb. Anjum, Holdingastate, in 1664, † 4 Februari 1704, tr. Dongjum 26 April 1686 *Fed Sophia van Goslinga*, geb. in 1666, † 5 April 1727, dr. van *Johan van Goslinga* en *Fed Sophia van Cammingha.*

Anna Dodo n ea des H.R. Rijksbarones *thoe Schwarfzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfvrouwe van Ameland, Vrouwe van Fischhausen en Wiarden, geb. 1668, † 24 Augustus 1714, tr. 1° te Beetgum in Juni 1686 met *Hobbe Esaias van Aylva*, geb. te Anjum, Holdingastate, 1645, † ald. 1 Mei 1692, zn. van *Ulbe van Aylva en* van *Hylck van Lycklama:* tr. 2° vóór 1 Mei 1694 *Idzart van Burmania*, geb. te Ferwerd 25 October 1655, † ald., Juwsmastate, 4 December 1708, zn. van *Jarich van* Burmania en van *His* Maria van Camstra en weduwnaar van *Teth Catharina Roorda van Eysinga.*

Jannetta Isabella des H.R. Rijksbarones *thoe Schwarfzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en

Erfvrouwe van Ameland, Vrouwe van Fischhausen en Wiarden, geboren in 1670, † 25 Januari 1735, tr. Ballum 12 Juni 1692 Sicco *van Goslinga*, geb. te Herbaijum, Sickemastate, in 1664, † Dongjum, Goslingastate, 20 September 1731, zn. van *Johan van Goslinga* en van *Fed Sophia van Cammingha.*

Deze drie Schwartzenbergs erfden de halve Heerlijkheid Ameland van hun moeder *Helena Maria thoe Schwartzenberg* op 25 Augustus **1682.** Bij scheiding met Gravin *Carlson* verkregen zij op 15 Mei 1690 ook **haar** helft.

De voogdij voor hen werd gevoerd door *Willem van Haren:* voor *Wilco Holdinga* tot zijn venia aetatis op 22 September 1687, voor *Anna Dodonea* tot haar eerste huwelijk en voor Jannetta Isabella eveneens tot haar huwelijk. Staande huwelijk traden voor dc beide laatstgenoemden hun mannen op.

Na het overlijden van *Wilco Holdinga* voerdc zijn weduwe de voogdij over haar kinderen. Met haar beide schoonzusters resp. zwagers verkocht zij de Heerlijkheid op 4 Mei 1704 aan de Prinses *van Nassau* en droeg haar over op 28 Mei.

Juliana Johanna des H.R. Rijksbarones *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfvrouwe van Ameland, geb. te Rinsumageest 23 Januari 1689, † Hichtum 29 Augustus 1770, tr. ald. 12 April 1711 *Cornelis van Ayloa*, geb. in 1684, † Hichtum 23 November 1745, zn. van *Tjaard van Aylva* en van *Margaretha van Gendt.*

Georg W 01 fgang des H.R. Rijksbaron *t hoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. te Leeuwarden 28 Juli 1691, † ald. 28 December 1738, begr. te Beetgum, tr. Voorburg (Waalse kerk) 10 April 1729 *Françoise Vulson de Saint-Maurice*, geb. 's-Gravenhage 10 December 1705, † Leeuwarden 3 Juni 1780, dr. van *Jacques Vulson*, Heer van Saint-Maurice, en van *Susanna van Leyden van Leeuwen.*

Johan Sicco des H.R. Rijksbaron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. Leeuwarden 14 November 1693, † Rinsumageest 6 November 1757, tr. ald. 14 Augustus 1729 *Elisabeth Helena van Camstra*, geb. Menaldum, Orxmastate, 25 Mei 1699, † Namen 1 Juli 1752, dr. van *Tjallingh Homme van Camstra* en van *Juliana Agatha* des H.R. Rijksbarones *van Aylva.*

M ic hae l 0 nup h r iu s des H.R. Rijksbaron *t hoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, Vrij- en Erfheer van Ameland, geb. Leeuwarden 26 Juli 1695, † ald. 27 April 1758, tr. Rinsumageest in Juni 1726 *Margarefha Maria van Gendt*, geb. *29* October 1707, † Leeuwarden 26 Januari 1766, dr. van *Frederik Hendrick van Gendt* en van *Helena Veronica van Aylva.*

Deze vier Schwartzenbergs erfden 1/3 in de heerlijkheid Ameland van hun vader *Wilco Holdinga* op 4 Februari 1704. Hun moeder en voogdes verkocht het aan de Prinses van **Nassau** en droeg het over op 28 Mei 1704.

Hen rie t fa Am el ia Prinses *van An half*, enz., geboren te Kleef 16 Augustus 1666, † te Diez, h. Oranienstein, 17 April 1726, dr. van *Johan George* II Vorst *van Anhalt*, enz. en van *Henriëtta Catharina* Prinses *van Oranje-Nassau*, gehuwd te Dessau 16 November 1683 met *Hendrik Casimir* 11 Vorst *van Nassau-Diez*, enz., geb. 's-Gravenhage 18 Jan. 1657, † Leeuwarden 25 Maart 1696, zn. van *Willem Frederik* Vorst *van Nassau-Diez*, enz., en van *Albertina Agnes* Prinses *van Oranje-Nassau.*

Henriëtta Amelia Vorstin-Weduwe *van Nassau*, kocht als voogdes voor haar zoon *Johan Willem Friso* de Heerlijkheid Ameland van de familie *Thoe Schwartzenberg* op 4 Mei 1704. De overdracht vond plaats op 28 Mei 1704. Zij voerde het regentschap tot 24 November 1707.

Johan Willem Friso Prins *van Oranje en Nassau, enz.*, Souverein Heer van de Vrije Erfheerlijkheid Ameland, geb. Dessau 4 Augustus 1687 (o.s.), verdronken in het Hollands Diep bij de Moerdijk 14 Juli 1711, tr. Kassel 26 April 1709 *Maria Louisa* Landgravin *van Hessen-Kassel,* geb. Kassel 7 Februari 1688, † Leeuwarden 9 April 1765, dr. van *Karel* Landgraaf *van Hessen-Kassei,* en van *Maria Amalia* Prinses *van Koerland.*

Prins *Johan Willem* Friso werd Heer van Ameland op 28 Mei 1704, doordat zijn moeder en voogdes de Heerlijkheid kocht van de familie *Thoe Schwartzenberg.* Op 24 November 1707 aanvaardde hij zelf de regering.

Na zijn dood regeerde zijn weduwe Ameland als voogdes over haar zoon tot 1 September 1731.

Willem IV *Karel Hendrik Friso* Prins *van Oranje en Nassau,* enz., Souverein Heer van de Vrije Erfheerlijkheid Ameland, geb. Leeuwarden 1 September 1711, † 's-Gravenhage, h. ten Bosch, 22 October 1751, begraven te Delft, tr. Londen 25 Maart 1734 *Anna* Kroonprinses *van Groot-Brittannië en Ierland,* enz., geb. Herrenhausen 2 November 1709, † 's-Gravenhage 12 Januari 1759, begraven te Delft, dr. van *George* II *Augustus* Koning *van Groot-Brittannië en Ierland,* enz., en van *Wilhelmina Charlotfa* Prinses *van Brandenburg-Ansbach.*

Prins *Willem Karel Hendrik Friso,* die na de dood van zijn vader geboren werd, volgde deze dus bij zijn geboorte op als Heer van Ameland. Zijn moeder voerde het regentschap voor hem tot 1 September 1731.

Na zijn overlijden regeerde zijn weduwe Ameland als voogdes over haar zoon tot haar eigen overlijden.

Lodewijk Ernst Hertog *van Brunswijk-Wolfenbuttel,* geb. Wolfenbuttel 25 September 1718, † op kasteel Vechelde (Brunswijk) 12 Mei 1788, zn. van *Ferdinand Albrecht* II Hertog *van Brunswijk-Wolfenbuffel,* en van *Antoinette Amalia* Hertogin *van Brunswijk- Wolfenbuttel.*

De Hertog *van Brunswijk* voerde als voogd voor Prins *Willem* V de regering over Ameland na het overlijden van diens moeder op 12 Januari 1739 tot de meerderjarigheid van de Prins op 8 Maart 1766.

Willem V *Batavus* Prins *van Oranje en Nassau,* enz., Souverein Heer van de Vrije Erfheerlijkheid Ameland, geb. 's-Gravenhage 8 Maart 1748, † Brunswijk 9 April 1806, tr. Berlijn 4 October 1767 *Frederika Sophia Wilhelmina* Prinses *van Pruisen,* geb. Berlijn 7 Augustus 1751, † Apeldoorn, paleis het Loo, 9 Juni 1820, dr. van *Augustus Willem* Kroonprins *van Pruisen* en van *Louise Amalia* Prinses *van Brunswijk- Wolfenbuttel.*

Prins Willem V volgde op 22 October zijn vader op als Heer van Ameland. Het regentschap werd gevoerd door zijn moeder tot haar overlijden op 12 *Januari 1759 en* door *Lodewijk Ernst* Hertog *van Brunswijk-Wolfenbuttel,* tot 8 Maart 1766.

Op 18 Januari 1795 verliet Prins *Willem* V Nederland. Het gerecht bleef echter nog minstens tot 27 Juli 1795 de Prins als Heer erkennen. Daarna werd recht gesproken uit naam van de Staten-Generaal, zelfs nog nadat dit lichaam reeds ontbonden was, nl. tenminste van 29 September 1795 tot 6 Juli 1796. Ameland werd met Friesland verenigd, maar dit was vooreerst nog zonder effect, want baljuw en gerecht voerden het bestuur op de oude voet.

Wel waren de goederen van de Prins al in 1795 gesequestreerd door een deurwaarder, die ook de inkomsten dier goederen inde, maar de baljuw bleef als rentmeester der Heerlijkheid de gerechtelijke inkomsten innen en beheren tot zijn arrestatie en afzetting kort voor 8 April 1798. Toen eerst werd Ameland een gemeente van het voormalig gewest Friesland, sinds 30 Maart 1799 van het Departement van de Eems en sinds 21 Juli 1802 van het Departement Friesland.

Dit bleef zo, toen op 5 Juni 1806 de Bataafse Republiek plaats maakte voor het Koninkrijk Holland en evenzo na de inlijving van ons land bij het Franse Keizerrijk op 9 Juni 18 10. Toen na de bevrijding van ons land de eerste grondwet op 29 Maart 1814 in werking trad, werd de naam Departement vervangen door die van Provincie, en sinds 22 Juni 1816 was Ameland evenals de overige Friese plattelandsgemeenten een grietenij, tot de Gemeentewet op 5 Juli 1851 en weer een gemeente van maakte.

Op 23 Mei 1802 deed Prins Willem V voor zich, zijn erfgenamen en rechtsopvolgers afstand van al zijn toenmalige domeinen, dus ook van Ameland.

Ook na het herstel onzer onafhankelijkheid en de terugkeer van zijn zoon Prins Willem Frederik, die op 6 Dec. 1813 als Souverein Vorst der Verenigde Nederlanden de regering aanvaardde en op 16 Maart 1815 de titel van Koning der Nederlanden aannam, hebben noch deze vorst noch zijn opvolgers de titel van „Souverein Heer (resp. Souvereine Vrouwe) van de Vrije Erfheerlijkheid Ameland" gevoerd, tenzij implicite in de woorden „enz. enz. enz.", die zij toevoegden aan de feitelijk door hen beklede waardigheden „Koning(in) der Nederlanden (c.q. Groothertog van Luxemburg, Hertog van Limburg) en hun familienaam „Prins(es) van Oranje-Nassau". Ook hebben zij de in 1814 herstelde heerlijke rechten niet meer uitgeoefend. Zij regeerden en regeren over Ameland, niet als Heren en Vrouwen van die Heerlijkheid, maar als Koningen en Koninginnen der Nederlanden. Reden, waarom wij hier onze lijst besluiten.

Voornaamste geraadpleegdc bronnen:

a. Gedrukte werken.

J. Houwink, De staatkundige en rechtsgeschiedenis van Ameland tot deze eeuw (diss. Leiden 1899).

M. de Haan Hettema en A. van Halmael, Stamboek van den Frieschen vroegeren on lateren adel (2 d. 1546).

P. Sipma, Oudfriesche oorkonden (3 d. 1927-1941).

Peter Jacobsz, van Thabor, Historie van Vriesland (1824), blz. 1.9, 21.

Nederland's adelshock, jg. 1943-1948, blz. 365; jg. 1951, blz. 204-206, 214.

Grafschriften tussen Flie en Lauwers, 11 (Het Bildt) (1952), blz. 8-9.

J. M. van de Venne en A. A. M. Stols, Geslachts-register van het vorstenhuis Nassau (1937)

Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek (10 d. 1911-1921).

W. K. Prinz von Isenburg-F. Baron Freytag von Loringhoven, Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten (3 d. 1953-1954).

G. W. Bannier, Grondwetten van Nederland (1936).

b. Archivalia.

Rechterlijk Archief van Ameland.

Archief Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, port. VI. X, XVIII—XX, XXII-XXIV, XXVII; Cammingha I—III; Aylva II.

Archief van het Hof van Friesland. inv. nos CCC 5. EEE 1-2.

Archief Representanten enz., inv. nos. 1 h (dl. 1), 1 i (dl. 3).

c. Handschriften:

Graf schriften Ameland.

Grafschriften Menaldumadeel.

Grafschriften Wonseradecl.

1. Jelmera-Donia-Camminga.

Ritska Jelmera,
** 1383, † 1450,*
X 1" vóór 1430 Tjemck N.;
x 2" Ael N.

Sasker Donia,
† 1448,
X 1" Jeltoca N.
x 2° *Yde Aylvn,*
† *na* 1473

(ex 1°) *Rumka,* † 1463. — *Keympa,* † 1464. — (ex 2°) *Haye* 1 *Camminga,* 1486, *X 1458 Dode Dekema,* † 1499.

Pieter I, † 1521,
X 1485
Fouwel van *Eminga,*
† 1518.

Sicke, * 1490, † vóór 1541, X *Kathrina* van *Herema,* *1507, † 1585.
Wytze 1, * 1492, † 1552.
Haye II, * 1503, † 1556.

Pieter II, * 1531, † 1575, X Flans *Minnema,* † 1574.
Taco, * 1536, † 1618, x *Eints van Juwinga,* † 1612.

Sicco, † 1624, X 1585 *Catharina* van *Camminga,* * 1562, † na 1623.
Frans, † 1608, x vóór *1599 Bieuck van Heerma,* † 1630.

Pieter 111, * 1587, † 1638.
Wytze II, * 1592, † 1641.
Valerius, * 1603, † 1668, X 1648 *Rixt van Donia,* † 1681.

Franciscus Duco, * 1654, † 1680.

3. Oranje-Nassau.

Hendrik Casimir 11 Vorst *van Nassau-Diez,*
* 1657, † 1696,
X 1683 *Henriëtta Amelia* Prinses *van Anhalt,*
* 1666, † 1726.

Johan Willem Friso Prins *van Oranje en Nassau,*
* 1687, † 1711,
X 1709 *Maria Louisa* Landgravin *van Hessen-Kassel*
* 1688, † 1765.

Willem IV,
* 1711, † 1751,
X 1734 *Anna* Kroonprinses *van Groot-Brittannië en Ierland,*
* 1709, † 1759.

Willem V,
* 1748, † 1806.

2. Thoe Schwartzenberg.

Doed Holdinga,
* 1569, † 1646,
X 1° Kempo *van Donia,*
* 1556, † 1593;
X 2" 1596 *Georg Wolfgang* Baron *thoe Schwartzenberg.*
* 1549, † 1633.

(ex 1") *Kempo,* * 1593, † 1658, X 1619 *Ebel van Haytsma,* † *1652.*

Rixt, † 1681, X 1648 Valerius *Francisci van Camminga,* * 1603, † 1668.

Franciscus Duco, * 1654, † 1680.

(ex 2") *Wilco Holainga,* * 1598, † 1668, x *Jnnnette Tjacrda* van *Starkenborgh,* * 1618, † 1660.

Johan Onuphrius, * 1600, † 1653 X 1636 *Anna von Böselager,* * 1612, † 1656.

Georg Frederick, * 1607, † 1679, X 1636 *Gaetske Tjaerda van Starckenborgh,* * 1620, † 1670.

Helena Maria, x 1" 1662 Georg *Wilco,* * *1646,* † 1682, X 2° 1676 *Tjaert van Aylvn,* * 1647, † 1715.
* 1637, † *1674;*

Isabella Susanna, * 1640, † 1723, X 1685 *Gustaaf Carlson,* * 1649, † *1708.*

ex 1": *Wilco Holdinga,* * 1664, † 1704, x 1686 ***Fed*** *Sophia van Goslinga,* * 1666, † 1727.

Anna Dodonea, * 1668, † 1714, X 1" 1686 *Hobbe Esaias van Aylva,* * 1645, † 1692; X 2° *1694 Idzart van Burmania,* * 1655, † 1708.

Jannetta Isabella, * *1670,* † *1735,* x 1692 *Sicco van Goslinga,* * 1664, † 1731.

Juliana Johanna, * 1689, † 1770.
Georg Wolfgang, * 1691, † 1738.
Johan Sicco, * 1693, † 1757.
Michaël Onuphrius, * 1695, † 1758.

Van Liesveld,

door † Dr. P. G. F. Vermast.

In Ned. Leeuw LXIX, kol. 274-284, bespreekt Mr. J. W. Groesbeek het geslacht Van Liesveld en vat uiteindelijk in kol. 285/'86 zijn gegevens samen in een genealogische staat lopend over een 6-tal generaties. Het is te betreuren, dat tegenover de winst van enkele nieuwe vondsten en interessante beschouwingen, die onze inzichten omtrent voornoemd geslacht inderdaad verruimen, helaas — ernstige Schönheitsfehler in de redactie van het betrokken artikel daargelaten — verschillende onbegrijpelijke en onnodige verwarringen zijn ingevoerd, waardoor het inzicht in de onderlinge familieverhoudingen grondig wordt vertroebeld.

Het is ons ten enemale onbegrijpelijk, dat de heer Groesbeek alvorens tot de publicatie van zijn stamreeks over te gaan niet even de veiligheidsmaatregel nam om, op de bekende eenvoudige routine-methode, zijn stamreeks te controleren op mogelijke grove afwijkingen in de duur der gegeven generatie-perioden ten einde bij een ontdekte disproportie eerst opheldering te zoeken voor de gevonden afwijking, òf tot de conclusie te komen, dat de geboden filiaties in de gegeven orde onhoudbaar zijn. Had de schrijver de moeite genomen om (b.v. uitgaande van heer *Jan* van *Arkel* en diens broeder heer *Herbaren van den Berghe,* van welke beide Arkels voldoende vaststaat, dat zij omstreeks 1200/'10 geboren moeten zijn) zijn opgestelde stamreeks na te rekenen, uitgaande van een normale generatieduur van 30 jaren, en had hij vervolgens de aldus verkregen approximatieve geboortejaren aan de kant zijner filiaties geplaatst, dan zou het hem zijn opgevallen, dat alle door hem gegeven generaties wat betreft hun bloeitijdperk, waarin de van hen bekende en in jaartallen vastliggende levensuitingen vallen, goed liggen d.w.z. tot geen absurditeiten leiden, b e h a l v e juist de door de schrijver ter plaatse ondergebrachte jongste generatie nl. die van zijn *Herbaren* IV (in de staat k. 286 per abuis óók als „III" vermeld). Voor dèze generatie komen wij tot een benaderd geboortetijdvak 1350/'60. Wanneer wij nu zien, dat door de heer Groesbeek binnen deze generatie als zusters en broeder geplaatst worden: 1) een dochter, vóór 1363 al overleden; 2) genoemde *Herbaren* IV, in 1356 reeds ridder (derhalve die waardigheid bezittend òf reeds vóór zijn geboorte òf uiterlijk op ongeveer 6-jarige leeftijd!) en ten slotte: 3) *Beatrix,* wier echtgenoot *Henric van der Woert van Eemskercke* reeds vóór 19 Maart 1362 was overleden, haar op ongeveer 2-12 jarige(!) leeftijd als weduwe met kinderen nalatend, dan wordt het — zelfs als men nog een aanmerkelijk grotere speling in de jaartallen zou willen toelaten — alleen al door deze ongerijmdheden overduidelijk, dat er hier iets in de stamreeks-constructie des heren Groesbeek moet zijn scheef gelopen. Het loont dus zeker de moeite deze zaak nog eens nader te bezien. In aansluiting met het voorstaande wijzen de kantjaartallen in onze bijlage uit, dat de schrijver in zijn stamreeks (bijlage: N.L. LXIX, kol. 285/'86) een generatie t e v é é l krijgt en dat uit het tijdvak van 270 jaren, lopend over 10 generaties bij ons zonneklaar blijkt, dat aan schrijver's laatstgenoemde personen (Herbaren en Beatrix) één generatie te laag als plaats in de rij van filiaties wordt toeqekend. Deze ontsporinq in zijn stamreeks is de heer Groesbeek volkomen ontgaan. Wij achten het nuttiq er op te wijzen, dat in het onderhaviqe geval geen sprake is van bijzondere momenten, die aanleiding zouden kunnen geven tot grove, maar niettemin toch nog als normaal te beschouwen afwijkingen in de rekening met 30-jarige generatie-perioden, zoals men bv. een enkele keer kan aantreffen als gevolg van kettinghuwelijken of door het in opvolgende generaties voorkomen van huwelijken met aanzienlijke leeftijdsverschillen tussen de echtgenoten. Trouwens, de afwijking schuilt hier alléén in één, en wel de allerlaatste, door schrijver ingevoerde generatie. Het teveel aan een generatie is nl. te wijten aan zijn uiteenrafeling van *Herbaren* 111 in twee personen, die hij tot v a d e r en z o o n bombardeert. Voor deze opvatting meent schrijver steun te vinden in een lijst, die hij aantrof in een der door hem geraadpleegde delen met afschriften uit de leenkamer Holland, welke lijst hij dateert op 1356, èn in de verklaring van 9 Februari 1363, waarin sprake is van *Herbaren van Liesvelt, le* v i e u x et le jeune, welke lijst èn door zijn jaartal èn daarnaast door het feit, dat er ook nog andere Herberen's waren, niet als aanwijzing kan dienen, dat hier bedoeld worden *Herbaren* 111, *heer Aerntsz.* met een z o o n van hem *Herbaren* IV. In het jaar 1356 (datum van de lijst) kon Heer *Herbaren* III *van Liesvelt, heer Aerntsz.* immers op zijn best nog slechts een zéér jonge zoon hebben gehad, die onmogelijk reeds ridder kon zijn. Heer *Harberen van Liesvelt heeren Harberensz.* van de lijst kan derhalve g é é n zoon zijn geweest van de op de lijst daarnà genoemde heer *Harberen* 111 *van Liesvelt, heer Arentst.* Bovendien is het opmerkelijk, dat, volgens het citaat van de schrijver, heer *Harberen* IV *van Liesvelt, heeren Harberenst.* op de lijst voorkomt vóór heer *Harberen* 111, *heer Aerntsz.,* de zoon-ridder dus vóór de (bejaarde) vaderridder. Op zo'n lijst met heterogene rentmeesterposten is zo iets nu wel niet absoluut onmogelijk, maar men denkt dan toch liever niet in de eerste plaats aan een verhouding van zoon - vader, maar eerder aan een familieverhouding van ongeveer evenoude verwanten, hier dus: oudere neef - jongere neef.

Wenden wij ons thans tot *Beatrix,* de echtgenote van *Henric van der Woert van Emskercke.* Volgens de heer Groesbeek komt zij in een zijner afschrift-bronnen op 10 November 1364 voor als *„heer Herbarens* dochter *van Liesvelt"* en in deze vondst vindt schrijver dan een geijkt motief om — overigens wel een beetje erg onvoorzichtiglijk — tegen ons te fulmineren: „Het is bijna onbegrijpelijk, dat de heer Vermast niet gezien heeft, dat *Beatrix van Liesvelt* geen zuster geweest kan zijn van heer *Herbaren* 111, de zoon van *Arnoud* II *van Liesveld".* Wat meent nu de heer Groesbeek als verbetering van het zo gelaakte in de plaats te moeten stellen? Wel, in de plaats van tot zuster maakt hij *Beatrix* eenvoudig tot de d o c h t e r van heer *Herbaren* 111 *heer Aerntsz.* en ziet helemaal niet, dat hij nu met zijn stamreeks eerst recht in het moeras raakt, Naar haar levensperiode kan immers Beatrix evenmin een do c h t e r qeweest zijn van heer *Herbaren* 111 *heer Aerntsz.* als haar broeder heer *Herbaren* IV een zoon kan zijn van dien ridder. De acten van 19 Maart 1362 [1]) en van 28 Juli 1383 [2]) leren ons, dat *Beatrix van Liesvelt ioncfrou van der Woerde* tevens een „zuster" was van heer *Herbaren* heer *van Liesvelt* (1383). Zetten wij thans de gegevens omtrent Beatrix naast elkaar, dan krijgen wij:

1° Beatrix was een d o c h t e r van een heer Harbaren van Liesvelt (1364) ;

2° Beatrix was ter zelfder tijd een z u s t e r van een heer Harberen van Liesvelt (1362) ;

3° Beatrix kan géén dochter zijn van heer Harbe-

1) R.A.U. Inv. H.S. 357, f° 99, dd. 19 Maart 3362.

3) Ibidem, f° 99vo, dd. 28 Juli 1383.

ren III van Liesvelt, heer Aerntsz., omdat zij beide generatiegenoten waren. (Zie de bijlage).

De vader van Beatrix moet dus een generatiegenoot geweest zijn van *Arnout* II *van Liesvelt* en heette heer *Harberen,* zoals wij weten. Als zodanig kennen wij op het ogenblik alléén heer *Herbaren Herbaren Florekynsz.* [3]), zodat wij er wel toe genoopt worden in hem de vader van Beatrix te zien. Beatrix was dus geen ,,zuster", zoals wij eertijds meenden, en nog veel minder een ,,dochter" zoals de heer Groesbeek nu aanneemt, maar zij was een nicht van heer *Herbaren* 111 heer *Aerntsz.* Haar broeder heer *Herbaren* IV *van Liesvelt* was bijgevolg een neef van heer *Herbaren* 111, *heer Aerntsz.* en géén zo on , zoals de heer Groesbeek ons voorhoudt.

Onze nieuwe opvatting brengt noodzakelijkerwijze andere appreciaties mede van verschillende door de schrijver gegeven data. De gegevens vervat in de uitspraak van Jan van Blois dd. 21 November *1363* (k. *282, 4e* alinea) weerspreken de constructie, die de heer Groesbeek daarop bouwt. Heer *Harberen van Lyesvelt* ,,die oude" is, in tegenstelling met heer *Harberen* ,,die nu is", op te vatten als ,,de vroegere" heer van Liesvelt. Hij is niet overleden tussen *9* Februari *1363* [4]) en *21* November *1363,* zoals de heer Groesbeek stelt, maar hij moet reeds geruime tijd vóór deze data dood zijn geweest. Dit blijkt uit het 6e punt van de arbitrale uitspraak, dat zegt, dat de beide heergewaden (voor de dood van de vroegere (vorige) heer van Liesvelt en van zijn dochter) nu (eindelijk eens) binnen 14 dagen betaald moeten worden. De bedoeling was te kennen te geven, dat bij niet betaling, de leenbank verzuim zou kunnen vaststellen, waarop dan bij latere verheffing een dubbel heergewaad zou moeten betaald worden. Eigenlijk was de tijd voor verzuim (een jaar en *6* weken) reeds verstreken, wat ons de oorkonde [5]) van *23* September *1362* leert, waarin *Lysebet van Bueren,* de vrouw van heer *Herbaren* IV (d.i. de heer ,,die nu is") wordt genoemd ,,Vrouwe van Liesvelt"; haar man moet dus reeds vóór genoemde datum als ,,heer van Liesvelt" *zijn* gesuccedeerd. De tijd voor verzuim was derhalve uiterlijk begin November 1363 reeds aangebroken en heer *Harbaren van Lyesvelt* die oude (vroegere) heer *Aerntsz.* en zijn dochter zullen 1361/begin '62 overleden zijn.

Voor de identiteit van heer *Harbaren van Lyesvelt die oude* en heer *Herbaren* III *van Liesvelt,* de zoon van heer *Aernout* II, vergelijke men diens belening in 1353 van Herbaren van Riede met 3 hoeven in zijn ambacht van Ammers-Graveland (k. 281, 2e alinea) met het 3e punt van de uitspraak van *21 Nov. 1363,* waarbij *Herbaren* van *Lyesvelt* die oude bij zijn overlijden geld blijkt schuldig gebleven te zijn aan de erfgenamen van voornoemde heer Harbaren van Ryede (k. 282 midden). Uit de redactie in het 3e punt, waar gesproken wordt van heer Harbaren van Lvesvelt ,,die oude" (111) tegenover zijn leenvolger heer Herbaren ,,die nu is" (IV) blijkt bovendien voldoende, dat beide heren niet in de familie-verhouding van vader en zoon tot elkaar stonden.

Wij zeiden reeds, dat de acte van 9 Februari 1363 [4]) niet kan dienen voor het vaststellen van de terminus a quo van het overlijden van heer *Herbaren* III *heer Aerntsz.,* gelijk de schrijver doet: wij kunnen daar nog aan toevoegen, dat genoemde acte, waarin gesproken wordt van *Herbaren van*

3) N.L. LXIX, k. 280. Vermeld 22 November 1329.
4) N.L. LXIX, k. 282, le alinea.
5) Arch. d. heren van Culemborg. Reg no. 198. dd. 23 September 1362 geciteerd in N.L. LXIX, k. 283.

Liesvelt, le vieux et le jeune (vader en zoon!) zeker géén betrekking op heer *Herbaren* 111 *heer Aerntsz.* kàn hebben om de eenvoudige reden, dat deze nimmer een zoon *„Herbaren"* (le jeune) heeft gehad, doch slechts de meermalen genoemde, eveneens 1361/'62 overleden, naamloze dochter. Met *Herbaren van Liesvelt,* le vieux et le jeune zijn bedoeld *Herbaren van Liesvelt* 11 (Tulle) en diens zoon *Herbaren* IV. Bovendien moet het toch duidelijk zijn, dat de onbenoemde dochter van heer *Herbaren* 111, heer *van Liesvelt heer Aerntst.* géén zuster kàn geweest zijn van heer *Herbaren* IV en diens zuster *Beatrix,* zoals de heer Groesbeek stelt (k. 283 en 286), immers de omstandigheid, dat heer *Herbaren* heer *van Liesvelt* ,,die nu is" (= Herbaren IV) pas leenoolger blijkt te zijn geworden nà een overleden dochter van heer *Herbaren* III *heer Aerntsz.* maakt, dat beide geen broederenzuster kunnen geweest zijn. Het kan toch waarlijk niet, dat de oudste zoon van de heer van Liesvelt voor zijn erfgoed de leenvolger is van zijn zuster! Ook thans blijkt dus nogmaals, dat na de dood van heer *Herbaren* III *heer Aerntsz.* het goed Liesvelt in een andere linie moet zijn overgeqaan nl. in die van heer *Herbaren* IV, de zoon van heer *Herbaren* II, en neef van de 1361/'62 overleden heer *Herbaren* 111 *heer Aerfnsz.* van Liesvelt.

Het is ons niet bekend aan welke bron de schrijver zijn geqevens van 22 Juni 1319 (k. 279) heeft ontleend, wellicht òòk aan zijn afschriften-serie, maar in elk geval blijkt, dat de heer Groesbeek de acte. die hier de beslissing brengt, niet kent. Het register 10 (EL. 11) van de leenkamer Holland geeft nl. op f° 1vo een acte van des Vridaqhes voer sinte Jans dach te middezomer = 22 Juni 1319, die ons de zo gewenste zekerheid geeft. Allereerst staat rechts boven deze inschrijving in het leenregister, waarin *Harparen Florchiins sone* zijn eigen huis met de werf in Ghelkanesse aan de Graaf opdraagt om het weer in onversterfelijk erfleen terug te ontvangen: ,,dat is t huis te Liesvelt", veel belangrijker is echter, dat achter dèze acte in de jare 1368 werd bijgeschreven: ,,Van Herberen quamt up heren Aernd zinen zoen. Van dien quamt up heren Herper heren Aernts zoen. Van dien voert quamt up zynre dochter ende die starf jongende quam up heren Herper die nu is, Anno 1368". Wij menen hier niets meer aan behoeven toe te voegen, onze hiervoor ontwikkelde voorstelling van leenovergang en opvolging der filiaties in de huize Liesvelt, is daarmede bewezen.

Wij zijn dus tot een geheel andere opstellinq van de stamreeks Liesvelt gekomen dan de heer Groesbeek (zie de resp. bijlagen) en zijn in staat op onze reeks een zekere contrôle uit te oefenen. Wij hebben daartoe de filiaties. mede aan de hand van het door ons reeds vroeger in N.L. LXVII, k. 205 en 206 vermelde, op de bijlage over een tijdperk van omstreeks 270 jaren (10 generaties) aanschouwelijk voorgesteld ten einde duidelijk te doen uitkomen, dat de aan de kant geplaatst approximatieve geboortejaren heel goed met de werkelijkheid overeenkomen aldus als het ware een test vormend op de juistheid van de plaats in de rij, die wij aan *Beatrix* en haar broeder heer *Herbaren* IV *van Liesvelt* hebben gemeend te moeten toekennen.

De heer Groesbeek in k. 283 en 284 het Liesveld-wapen besprekend, zoals dat door de afstammelingen van *Herbaren Yoerkynsz.* werd qevoerd, drukt zich aldus uit: ,,In dit wapen vindt men geen enkele aanwijzing, die op bastaardij wijst, en lat een bastaard gemakkelijk zijn voorvader-

1 ij k wapen ver 1 i e t [6]) is beslist onjuist, de bastaarden uit de Arkel-groep (die bij tientallen te tellen zijn) zijn juist te herkennen door hun vasthouden aan het traditionele Arkel-wapen". Afgezien nog van het feit, dat wij nimmer gezegd hebben „dat een bastaard gemakkelijk zijn voorvaderlijk wapen verliet", welke dwaze woorden de heer Groesbeek ons in de mond gelieft te leggen [7]), wordt hier wel op een uiterst simplistische manier over bastaardij en haar wapenvoering gepraat. Heeft de heer Groesbeek er wel enige voorstelling van, zo dwingt hij ons onszelf af te vragen, hoe het ten deze in het algemeen met de bastaarden van riddermatige families in de middeleeuwen gesteld was? Elders [8]) mochten wij dit uiteenzetten, waarbij' wij er op wezen, dat men oudtijds verschillende soorten bastaarden onderscheidde, zoals o.m. de filii naturales en de spurii, die elk voor zich een geheel verschillende maatschappelijke- en rechtspositie bezaten. Bepalend voor de categorie, waartoe een bastaard rechtens behoorde, was in de allereerste plaats de stand, waartoe de beide ouders behoorden — in de practijk dan veelal die van de moeder —; daarenboven hing hun familie-rechtelijke positie nog af van beschikkingen, die de natuurlijke vader naar eigen believen kon nemen, in reële zin de erkenning met opvolgende wettiging in den goede of in den goede èn bloede, in formele zin enige huiselijke symboliek betreffend, waartoe dan later ook gerekend kan worden o.a. de vergunning tot het voeren van de naam met het ongebroken wapen van de natuurlijke vader en voorts ook minder verdragende gunsten, alles te zien als reminiscenties aan het aloude Germaanse familierecht. Geheel in overeenstemming hiermede vindt men dan ook onder de talrijke Arkel-bastaarden personen, die het ongebroken wapen-Arkel voeren (b.v. Van Arkel, heren van Grevenbroeck), vele andere, die de schuinstreep van bastaardij in dat wapen moesten aanbrengen en al dan niet de naaa „Arkel" mochten voeren (b.v. *Dideric van Arkel,* ridder: *Aernoud van Houzvenin,qhen,* ridder (1343); Heer *Pouwels van Haestrechf,* ridder; *Johan Oem van Bockhoven* etc.) en eindelijk ook personen aan wie het niet vergund was de naam of het Arkel-wapen te voeren en die men dan tegenkomt onder vreemde naam en wapen (b.v. *van Rijnesteyn; van der Burch* etc.). Kortom men kan allerlei overqanqen vinden, die de bastaard dichter bij of verder af van de familie van zijn natuurlijke vader plaatsen. Niet zelden kan men aldus de stand van de bastaard aflezen van het door hem gevoerde wapen en de naam.

Aan dit alles nu dachten wij, toen wij ons destijds hadden te beraden of *Herbaren Florekensz.* al dan niet als een bastaard moest beschouwd worden. Het niet aantreffen van enig teken van bastaardij in het wapen van dit Arkel-familielid geeft op zich zelf geen enkele aanwijzing en deze ouestie moet dan ook voorshands als nog onbeslist beschouwd worden. Onze slechts aarzelend qegeven suggestie betreffende de bastaardij van *Herbaren Florekensz.* — misschien in de toekomst bewijsbaar onjuist blijkend — is voor het heden allerminst „volkomen onhoudbaar" zoals de heer Groesbeek zegt.

Dat *Herbaren Florekensz.* geen „Floreken" tot m o e d er heeft gehad, meent de schrijver te kunnen aantonen door-

6) Cursivering van ons.

7) Wij zeiden (N.L. LXVII, k. 204) : „Waren zij legitieme Arkels, dan zouden zij wel niet hun voorvaderlijk wapen-Arkel hebben verlaten, om een veel minder bekend, misschien moederlijk, wapen over te nemen". Dit is nu toch wel iets geheel anders dan in de paraphrase, die de schrijver hier van geeft, wordt „hineininterpretiert" om dit dan dáárna te gaan weerspreken.

8) Versl. en Meded. Bronnen Oud Vaderl. Recht. 10e deel, no. 3 (1950), p. 325 sqq. en p. 349.

dat hij ook wel een enkele maal als *Herbaren F l oren s z.* wordt aangeduid. Over deze uitlating hebben wij lichtelijk versteld gestaan en wij moeten ons hier weer afvragen, of de schrijver dan zelf nooit gemerkt heeft, dat de middeleeuwers zeer vaak geen onderscheid maken tussen mannen- en vrouwennamen? Het is toch heel gewoon in de archieven uitdrukkingen tegen te komen als: (Jonkvrouw, Joffrouw) Willem, — Henric, — Dirc, ja zelfs Joffrouw Jan Dirc (van Egmonde) etc. en ook de naam Florens had even zo goed in die zin gebruikt kunnen zijn. Neen, het exacte bewijs, dat we hier inderdaad met een man Florens te doen hebben, die de vader was van Herbaren kan men vinden: N.L. LXVII, k. *204,* waar wij aangaven hem in het Cartularium van Oudmunster te hebben aangetroffen als „Herbernus filius F l o r e n t i i", hetgeen de heer Groesbeek, die toch zo herhaaldelijk deze k. 204 blijkt geraadpleegd te hebben voor zijn critiek (Van Liesveld, k. 274, 280 en 283) ditmaal over het hoofd ziet!

In k. 281, 6e alinea, van zijn meermalen genoemd artikel voert de schrijver een zekere *Jan van Liesveld* in en zegt van hem, dat hij een zoon kan zijn van *Herbaren Florekensz* en o.a. voorkomt 28 Dec. 1325. Indien de schrijver de moeite had genomen deze door hem zelf aangehaalde oorkonde [9]) ook te lèzen, dan zou het hem wellicht duidelijk zijn geworden, dat deze Jan van Liesvelt in het geheel niet in zijn genealogie der Hollandse Liesvelts thuis hoort. Deze Jan van Liesvelt behoorde tot de *Lochorst-*familie; hij bezegelt genoemde oorkonde met het volle wapen „Lochorst" (een groot-uitgeschulpt schuinkruis) met randschrift: S' Ian . van . Liesvelt. Hij behoorde thuis onder Amersfoort en was maag zowel van Everaet van Stoutenberch als van de Lochorst'en [10]). Zweder heer van Gaesbeke etc. droeg 25 Maart 1380 op aan de abt van St. Paulus te Utrecht om er zijn schoonzuster Vrouwe Marie van Waelcourt, Vrouwe van Apcoude ende Duerstede mede te belenen, onder meer andere Lochorster leengoederen, „dat goet tot Coelhorst" ende „dat goet tot *Lyesvelt"* [11]). Met dit Lyesvelt, waarop wij reeds in de meermalen genoemde k. 204 van N.L. LXVII, wezen, vermoeden wij dat Jan van Liesvelt heeft te maken. Hij schijnt Henric van Lochorst, die ook wordt aangetroffen als Henricus de Coolhorst, te zijn opgevolgd in de helft van de roggetiend onder Bunschoten, waarover Jan van Liesvelt, ongeveer *1312,* met Cnoip van Benscoip moeilijkheden had [12]). Wij kennen overigens nog twee andere Liesvelden, het ene gelegen ten oosten van Ameide, tussen de Broekse stesq en de oude Zederik en het andere als enige viertelen land in de Laqe Weide bij Utrecht, alwaar ook de Liesvelder wetering bekend was. Het is niet onmogelijk. dat de vele J iesvelts, die wij kennen en die niet in de qenealoqie van hun Hollandse naamqenoten zijn onder te brengen. met deze landen hebben te maken.

Al hetqeen de heer Groesbeek verweeft om de naam van *Constantiin van Liesveld* uit 1272, in k. *275* en *276,* lijkt ons een serie stoute constructies, die wij liever stilzwiiqend voorbij willen gaan. Daarentegen willen wij nog wel een enkel woord zeggen over de door de heer Groesbeek gemaakte opmerking in k. 278, voorlaatste alinea, nl. dat Gelkenesse-en-half-Nieuwpoort in leen werd qehouden van *Gheriit van Voerne heren Stevenszoen van Voirne.* Voor de heer Groes-

9) R.A.U. Arch. d. Biss. Ch. no. 156, dd. 28 Dec. 1325.

10) R.A.U. Arch. Kl. kap. en kl. Inv. no. 505. Leen- en tinsreg. der St. Paulus Abdij. 1380—1521, f° LXXVIvo (f° 147vo).

11) R.A.U. Arch. Kl. kap. en kl. Inv. no. 505. Leen- en tinsreg. der St. Paulus Abdij. 1380—1521, f° CXIIIIvo (f° 186vo).

12) R.A.U. Arch. d. Biss. Inv. no. 206 (Registrum Guidonis, p. 101/2).

Bij lage.

Geboren circa 1200/'10 — Heer *Herbaren van* den. *Berghe*, (Dns. *Harbernus de Monte*, miles), heer van Nyport, 1254 broeder van Heer *Jan heer van Arkel*, × *N.N.*

1230/'40 — dochter? X *Florentius N.*

1260/'70 — *Eerbaren I Florekensz.*, *1317* Heer van Liesvelt en ½ Nypoort; 1317 beleend met Ammers-Gravelant; 1317 visserij in dc Lek van kap. van Oudmunster te Utrecht; 1319 draagt zijn allodiaal huis Liesvelt op aan Graaf van Holland, wordt beleend, † vóór 22 Maart 1322, X N.N.

1290/1300 — Heer *Herbaren II van Liesvelt*, ridder in 1329, 1332 Huis te Tulle, vermeld : 1329—1359, zegelt: 1332 en 1343, 1329 beleend met ambacht in Sliedrecht, *X N.N.*

Arnout 11 van Liesvelt, knape, verm. 1319-1339, ridder in 1339, 1322 beleend met Ammers-Gravclant, 1322 half Nypoort, erft Huis Liesvelt, X *N.N.*

1320/'30 — Heer *Herbaren IV*, heer *van Liesvelt;* verm. 1356-1383, 1356 verm. op rentmeesterlijst, reeds ridder; 1362 was Lyshet van Bueren: Vrouwe van Liesvelt, † ± 1388 kinderloos, X *Lysebet* van *Bueren*, 1388 Liesvelt over op zijn neef Gheryd van Eemskercke. (Heer Herbaren „die nu is" 1363) 1368 Huis Liesvelt.

Beatrix, *heer Herbarensdochter van Liesvelt*, 1364. 1362: zuster van heer Herbaren van Liesvelt, weduwe 1362, X *Henric van der Woert van Emskercke*, *jong* overleden. (Zie: N.L. LXVII, k. 206.)

Heer *Herbaren III*, *heer van Liesvelt*, 1353 ridder geslagen. Bezit ambacht Ammers-Graveland, 1355 Huis Liesvelt in erfleen, 1356 op rentmeesterlijst, 1353 bezit half Nieuwpoort, zegelt: 1353 en 1361, † 1361/'62, X N.N. (Heer Harbaren van Lyesvelt „die oude".)

1350/'60 — *Gheryd van Eemskercke*, heer van Liesvelt, 1388 vorm. als heer van Liesvelt, X 4 Juli 1383 Jonkvr. *Sophia van Hokelem.*

dochter, † jong 1361/'62. (Liesvelt etc. over op Heer Herbaren IV.)

1380/'90 — *Henric* van *Heemskerck*, heer tot Liesvelt 1413, (zijn ambachten van Ammers-Gravelant en Gelkenesse). R.A.U. Inv. H.S. 3581, f° 214vo.

Heer *Gerryt van Heemskerck*, beleend 1421 met Liesvelt, 1423 heer van Liesvelt en half Nypoort.

Alidt, 1425 non te Dordrecht.

1410/'20 — *Henric van Liesvelt*, knape in 1439. 1443 nog verm. Waarsch. jong kinderloos † en in zijn goederen door zijn zuster opgevolgd.

dochter, X dc heer *van Sart.*

1440/'50 — *Jan* heer van *Sart en Liesvelt.*

1470'/80 — dochter. × in 1499.

beek is dit „heren Stevenszoon" een onbegrijpelijke vergissing in het leenregister. Onbegrijpelijk is het alleen dàn als men in Gherijt van Voerne wil zien: Heer Gerard heer van Voorne, burggraaf van Zeeland, over wien wijlen de heer Obreen schreef in N.L. XLVI, k. 298. Deze was de zoon van heer Aelbrecht van Voorne. Maar men zal er toch geen ogenblik ernstig aan willen denken, dat in een leenregister van de Hollandse Graaf over deze zo voorname, vrijwel souvereine macht uitoefenende, Zeeuwse verwant kortweg zou gesproken worden als van „Gherijt van Voerne" met bovendien nog een onjuiste vadersnaam! De zaak ligt hier vermoedelijk zo, dat Gelkenesse een achterleen is van de hofstede van Voorne, die eertijds gelegen was aan de Oude Rijn (Leidse Rijn) onder de Meern en waar de heren van Voirne (Foron), die een d w a r s b a 1 k in hun wapen voerden, op gezeten waren. Wij komen deze Gerard van Voerne ook tegen in een oorkonde van 21 April 1303 [13]), waarin sprake is van een arbitrale uitspraak van de Utrechtse Bisschop c.s. in een geschil van Gerard van Voerne met Alfard van Wulven en de kinderen van diens overleden broeder Ernst van Wulven over enkele lenen, die roerden van de hofstede van Voorn.

Het leen Gelkenesse en half Nieuwpoort zal vermoedelijk door Gerard van Voerne heren Stevenszoon van Voirne in achterleen zijn gehouden van Jan van Arkel en vervolgens weer in achterleen zijn uitgegeven door Voerne aan de heren van den Berghe en van Liesvelt.

In een noot bij Telting [4]) zegt Mr. R. Fruin Th. Azn., sprekend over de ongedateerde notitie — die de heer Groesbeek aanhaalt in zijn artikel Liesveld — dat Herbaren van den Berch aan *Johan van Arkel* opdroeg: „'tgerechte van Gelkenesse mit half de Nyepoirte, hoge ende lege". Op gezag van Mr. Fruin citeerden wij deze passage destijds in N.L. LXVII, k. 173. De heer Groesbeek, de door Fruin gegeven datering in k. 277 en 278 van zijn artikel aan critiek onderwerpend, vindt het goed daarbij tevens op te merken: „Wij zien tot onze grote verbazing, dat in de notitie niets te vinden is van een opdracht van 't gerecht van Gelkenesse en half de Nieuwpoort aan Johan van Arkel. z o a l s d e h e e r V e r m a s t op k. 205 b e w e e r t!" [6]), aldus — onder angstvallige vermijding van de naam van de oorspronkelijke auteur Fruin en voorts onder vermelding van een foutief kolomnummer in de N.L. (205 i.p.v. 173) de lezer de met een uitroepteken nog versterkte suggestie gevend, dat bij ons het vaderschap berust van de door schrijver geïncrimineerde zinsnede door Fruin voor het eerst geuit. Daaraelaten hoe wij tegenover de gezag hebbende mening van wijlen de Algemeen Rijksarchivaris Fruin, ten deze ook nu nog staan, menen wij hier toch een woord van protest te moeten laten horen tegen zulk soort schrijverij, waarin onze naam misbruikt wordt in een onjuist en in hoge mate misleidend citaat.

Wij achten het ten slotte zeer wel mogelijk, dat een voortgezet onderzoek in de registers van de leenkamer Holland (maar dan in de originelen!) nog belangrijke gegevens in zake Liesvelt aan het licht zou kunnen brengen. Voor het ogenblik kunnen wij daar niet verder op in gaan, slechts enkele onzer bedenkingen tegen het artikel van de heer Groesbeek hebben wij gemeend naar voren te moeten brengen om onjuistheden in de litteratuur niet te doen voortleven.

13) R.A.U. Inv. HS. 351, f° 12 (Niet vermeld bij Berkelbnch van der Sprenkel, Reg. Oork. Biss. v. Utrecht 1301—1340.)

KORTE MEDEDELINGEN.

Een merkwaardig zegel; *nog eens* het huwelijk Zuylen van Abcoude-Arkel in het begin der 14de eeuw.

Zowel wijlen Dr. H. G. A. Obreen (N.L. LIII, 347, 348) als Mr. J. W. Groesbeek (N.L. LXXI, 111) vermelden het huwelijk van ***Sweder*** 11 ***(van Zuylen),*** heer ***van Abcoude*** en Wijk bij Duurstede, ridder, † 1347, met ***Mabilia van Arkel,*** vaderszuster van de Utrechtse bisschop *Jan van Arkel*. Een treffende adstructie voor het bestaan van dit huwelijk levert het geheimzegel van heer ***Sweder,*** waarvan — ni fallor — slechts exemplaren uit 1332 en 1333 bekend zijn, het bestbewaarde aan een oorkonde van 23 Juni 1333 in het archief der Gemeente Utrecht, Inv. No. 371, regest No. 182: zie „Lijst van de zegels aan de Middeleeuwsche oorkonden der stad Utrecht, in afgietsels voorhanden bij het Utrechtsche Gemeente-archief", 1898, No. 3. Dit zegel, in (bruin)groene was, heeft een middellijn van 2,6 c.M.

Het geheimzegel vertoont een aan de mythologie ontleende voorstelling van Leda met de zwaan in zeer sierlijke uitvoering, waaromheen het randschrift: [S]ecretu(m) d(omi)ni de Apecoudem(ilitis). Bovenin ziet men een klein schildje met heer *Sweder's* aangeboren wapen: drie zuilen (muurankers). Nauwkeurige beschouwing leert, dat dit wapenschildje met zijn benedenpunt bovenop het zegelveld rust. Men heeft hier ongetwijfeld te doen met een antieke „gesneden steen" (intaglio), zoals ook de Nederlandse sigillographie er verscheidene als zegelstempel kent. Mevrouw Dr. Zadoks-Josephus Jitta, conservator aan het Koninklijk Penningkabinet alhier, schat deze Romeinse steen op: vermoedelijk tweede eeuw na Chr. Het is bekend, dat vele gesneden stenen in het begin der 13de eeuw door kruisvaarders uit Byzantium naar West-Europa zijn meegebracht.

Men kan slechts raden, dat de Lek afvarende kooplieden onder andere koopwaar op het slot te Duurstede deze steen aan heer ***Sweder*** te koop zijn komen aanbieden en dat deze de romantische Leda-figuur heeft geassocieerd met zijn jonge vrouw, de jonkvrouw van *Arkel* uit den huize ***Lede*** (in het toen gebruikelijke Latijn: ***Leda!).*** Het vatten van de gemma in een zilveren of bronzen randje, waarin boven het wapen en rondom het randschrift werden gesneden, was voor een Middeleeuwse stempelsnijder een kleinigheid. Het even overhangen — met enig niveauverschil — van de schildvoet over het zegelveld, bewijst deze gang van zaken.

Heer ***Sweder van Abcoude*** overleed ruim 600 jaren geleden, maar zijn fraaie zegel, een kunstwerk ongeveer ter grootte van een hedendaagse zilveren gulden, schept nog voor de 20ste-eeuwer de mogelijkheid, de ridderlijke gedachte te onderkennen, welke erin is belichaamd.

Elisabeth Prins.

Eijck.

Nog altijd is vergeefs gezocht naar de ouders van de stamvader dezer familie: ***Maurits Jacobsz. Eijck*** (1643—1699), wiens tweede vrouw ***Clara Maria Witt*** de dochter was van ***Hendrik Maertensz.*** en ***Isabella Paulus.***

Nu vind ik in een verzameling kwartierstaten opgesteld door Scheltus van Kampferbeke een staat van Jhr. ***Johan Ortt,*** waar voor de ouders van bovengenoemd echtpaar staan aangegeven *N.N. Eyck* en N.N. ***van Abbenbroeck, N.N. Witt*** en N.N. ***Paulus.*** Mogelijk kan deze naam ***van Abbenbroeck*** verder onderzoek vergemakkelijken.

W. Ph. Veeren.

Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen.

(LXXI, kol. 314-321).

Erratum: in kol. 318, 26ste regel van boven, leze men in plaats van 's-Gravenmoeren: 's-Gravenvoeren.

MR. F. A. HOLLEMAN.

Geslacht Horenken.

(LXXI, kol. 299-314: 338-348).

Naar aanleiding van het artikel van Mr. H. L. Hommes in „De Nederlandsche Leeuw" van October en November jl. meen ik, dat de navolgende aantekening omtrent *„Horenkens"* — hoewel ik de waarde ervan in het midden wil laten — vermelding verdient:

Mr. *Jan van Heurn* schrijft in zijn „Geslagt Register" dd. 1712 over *Otto Heurnius* (1516-1583) ondermeer:

„Tot Utrecht gestabilieert sijnde, is hij naar de gewoonte van die Stadt in plaats van *Otto de Hornes,* genaempt Otto *Heurnius,* gelijck tot Groeningen een ander geslagt meede uijt deese stammen voortgekomen, in plaats van *de Hornes,* genaempt wert *Horenkens."*

Met „deese stammen" wordt gedoeld op het huis der graven *van Horn.*

Dit gegeven is door genoemde Mr. *Jan van Heurn* ontleend aan originele aantekeningen van de Prof. *Otto Heurnius* (1577-1652) in de marge van een exemplaar der van zijn hand zijnde gedrukte levensbeschrijving van zijn vader Prof. *Johannes Heurnius.* Dit evenals de kanttekeningen in het Latijn qestelde stuk is nog onder mijn berusting.

Wellicht is het vorenstaande voor in het geslacht *Horenken* belangstellenden nog van enige waarde.

JHR. N. C. VAN HEURN.

Horenken.

(LXXI, kol. 299-314; 338-348).

Corrigenda en addenda.

Enkele storende fouten zou ik gaarne verbeteren.

kol. 306: noot 17) moet luiden: Idem, 1934, 362. noot 18) moet luiden: Idem, 1938, 452.

kol. 307: VIbis. *Sibilla Horenken* ged. 26 Maart 164 1, i.pl.v. 4 Maart.

kol. 313: V. *Geert* of *Gerhard Horenken* was jr. en hoofdeling te Baflo, Ranum, Maarhuysen, Mensingeweer en in Humsterland blijkens een vidimus van een scheidingsakte d.d. 20 Oct. 1640, waarbij aan hem werd toebedeeld het huis aan de Groote Markt NZ, dat door zijn moeder *Bele te Nansum* bewoond werd. Door zijn kleinzoon *Gerhard* werd dit huis op 20 Juni 1704 verkocht, dat toen ten 0. belend werd door dat van Egbert Clant van Nijenstein en ten W. door dat van burgemr. H. Bothenius. (Versl. R.O.A. XLV, 11 (1922), blz. 670).

kol. 341: Tã laat bemerkte ik, dat in tak D *Albert Horenken* een verkeerde plaats gekregen heeft. Blijkens de kwartieren Horenken-Volens is hij geen zoon, maar een broer van *Reiner.* Er dient dus na 1 ... Uit dit huwelijk gelezen te worden:

1. *Albert Horenken,* enz.
2. *Reiner,* volgt 11.

kol. 345: 8ste regel van boven: 4. *Ghese Horenken* was nog in leven 20 Dec. 1609, op welke datum zij een huis aan het Martinikerkhof kocht van Johannes Aldrinqa. (Akte, vermeld in Versl. R.O.A. XLIII, 11 (1920), blz. 345).

kol. 346: 3e regel van boven: teruggekregen, i.pl.v. teruggegeven.

kol. 346: geheel uitgevallen is tussen de 34ste en 35ste regel van boven:

f. Amelia Horenken, tr. Onno *Unico Lewe,* ged. Groningen 24 Sept. 1675, zonder kinderen overleden, zoon van *Everf* en *Eilsabeth Tamminga.*

Volgens de genealogie Lewe heet zij *Amelia,* doch ik heb geen enkele Amelia aangetroffen. Ook de huwelijksakte heb ik niet gevonden, waaruit zou kunnen blijken of dit de juiste naam is. Ik heb een vermoeden, dat *Emerentiana* bedoeld is, de in 1668 geboren dochter van *Egbert* en *Sibilla Horenken.*

MR. H. L. HOMMES.

Nog eens Van Merlen en Van Merler.

(LXXI, kol. 10-14; 60-68; 75-80).

Naar aanleiding van mijn artikel van Merlen ontving ik een brief van Dr. L. Edel te Quendorf, waarin hij mij er op wees, dat de zwager van *Wesselius Praeforius (zie* Ned. Leeuw LXXI, kol. 62, aldaar foutievelijk genoemd Roesselius Praetorius) was: Ds. *Laurens Nicolai* alias *Claesz.,* daar *Wesselius Praeforius* sedert 1641 gehuwd was met *Josina Claesdr. van Egmonf,* en dat al deze personen uit Leiden afkomstig waren, en waarin hij mij in dit verband wees op Ned. Leeuw 1928, kol. 181.

Aan de hand hiervan heb ik mij met de Leidse archivaris in verbinding gesteld. Het huwelijk van *Govert Hendrickstn. van Maerle* met *Gerritje Gerrifsdr. de Groot* was aldaar echter niet te vinden.

Wel kon met behulp van de door mij in mijn artikel gedeeltelijk geciteerde acte uit het opdracht- en transportregister van Rijswijk de naam van *Gerritje's* moeder worden vastgesteld.

In dat citaat komt nl. voor een voor notaris Brasser te Leiden gepasseerde boedelscheiding. Deze dd. 10 Juli 1657 voor notaris Brasser gepasseerde acte (not. arch. inv. no. 411, acte 182) leverde de volgende qeqevens.

„Op huyden den X^en July XVIe zevenenvyftich compareerde voor mii. . . . . D. *Laurenfius Nicolaï van Eqmonf,* Dienaer des Godlicken woorts tot Harderwijc, ende *Wesselius Pretorius,* Dienaer des Godlicken woorts tot Emmerick, man ende voocht van *Josina Claesdr. van Egmont,* beyde kinderen van *Claes Lourisz. van Egmont,* ter eenre ende *Govert Henrixz. van Maerle* wonende in 's-Gravenhage. getrout met *Gerytge Geryfsdr.,* die een dochter was van *Guyrfge Lourisdr. van Egmont,* ter andere zijde. d'welcke te kennen qaven dat *Claes Lourisz. van Eqmonf* voorsevd mitsgaders *Cornelis Lourisz. van Egmont* ende *Frans Lourisz. van Eqmonf* bij henluden leven elck voor een derde part van eene helft erfgenaam waren in de fideicommis subjecte goederen nagelaten bij *Adrian Mouringzn.*. in sijn leven rentmeester van de abdie Leeuwenhorst, ende dat soo . . . ..."

Uit deze akte blijkt dus de verwantschapsgraad (neven en nicht) tussen *Gerritje van Maerle,* geb. *Gerrifsdr. (de Groot),* maar meer levert hij niet op.

Uit het bovenstaande volgt dus, dat de schoonouders van *Govert Hendricksz. van Maerle* te 's-Gravenhage waren: *Gerit de Groot* en *Guurtje Lourisdr. van Egmont* en dat *Josina Claesdr. van Egmont,* die getrouwd was met Ds. *Wesselius Praetorius (= Wessel Schout)* haar nicht was. Van deze predikant stamt de bekende Transvaalse familie *Preforius* af, waartoe behoorde de president van Trans-

vaal *Marthinus Wesselszn. Pretorius (18 19-1901)* . De stad Pretoria is naar hem genoemd.

In de 17de eeuw woonde een tak van de Leidse *van Egmont's* in Brielle. Mr. *Maerten van Egmont* (begr. Brielle 1638) was aldaar advocaat en zijn zoon *Dirk* († *1686)* burgemeester.

Govert Hendricksz. van Maerle is ook niet te Delft getrouwd, zulks in verband met het feit, dat aldaar de bekende familie *de Groot* woonde.

In Hoofdstuk III in kolom 80 sprak ik over het boekwerk „Nouvelles biographie de Belgique". Dit moet zijn: Biographie nationale de Belgique, 1897, deel XIV, kolommen 507—527.

A. VAN DER MAREL.

Van Merlen (van Maerle).

De organist van de Utrechtse Jacobi- en Domkerk *Hendrick van Maerle* (Navorscher 1871, bl. **408** en **1876,** bl. 515) zal inderdaad een zoon geweest zijn van een nog onbekende broeder van *Govert Hendricks van Maerle* (LXXI, k. 66), want in zijn huwelijkse voorwaarden voor notaris F. Zwaardecroon te Utrecht van **25** Juli 1645 (deel 1635-1651, inv. no. 214c) met *Anna van Diem* wordt zijn moeder *Beatrix Jansdr.* genoemd. Hij huwde te Utrecht (Get.) 10 Aug. 1645 als j.g. van Haarlem met *Anna van Dyem,* j.d. van Woerden, beide wonende in de Viesteeq; procl. ook te Haarlem en 's-Gravenhage. Hij testeert met haar voor dezelfde notaris 7 Apr. 1646 als organist van de St. Jacobskerk en benoemt als voogden zijn o o m *Govert Hendrix van Maerlen* en Prof. *Johannes van Horenbeeck.* Hij bekrachtigt de acte door middel van een stempelafdruk „hendrick van Merlen" (vermoedelijk omdat hij blind was). Uit dit huwelijk een zoon gedoopt te Utrecht (Jacobikerk) 21 Mei 1646 *Theodorus. Anna van Diem* overleed te Utrecht 1 Juni 1646. *Henricus van Maerlen* hertrouwt te Utrecht (Ger.) **15** *Nov.* 1646 *Geertruydt Overschie,* j.d. van Delft, won. Utrecht: zij overleed te Utrecht 16 Maart 1657 nalatende haar man en een kind (zij wordt door de Dom overluid **2** Maart (sic) 1657). Uit dit huwelijk drie kinderen gedoowt te Utrecht: 21 Jan. 1649 *Judith: Maria:* 16 Maart 1651 *Judit* en **8** Mei 1653 *Anna.*

De ontbrekende schakels tussen de fragmenten van Maerle zullen vrij zeker gevonden worden, als te Antwerpen (na kennisneminq van de interessante qeqevens *van Merlen* in deel 14 van de Biographie Nationale de Belgique) eerst qezocht wordt naar de a c h t kinderen uit de beide huwelijken van *Dirk Ottens van Merlen.* Voor zijn zoon *Abraham* (X *Constantia Alewijn,* nicht van een *Snouckaert van Schauburp,* een *Sweerts de Landas en* een *Huygens;* zie N.L. 1893, 60. 66; 1908. 184; 1912, 437; 1915, 220; 1948, 297) zie de qenealoqie *Hoefnagel* in Nav. 1872, bl. 260 e.v., waaruit blijkt dat hij 5 kinderen had.

Voor gegevens betreffende de Bossche *van Merlairs,* die wijlen de heer W. Wijnaendts van Resandt niet in zijn onderzoek behoefde te betrekken, wordt verwezen naar Jhr. van Sasse van Ilsselt's Voorname Bossche Huizen en vooral in diens lste Supplement van de Nieuwe Cat. van Oorkonden v. h. Prov. Nrd. Brab. Genootschap van K. en W. en N.L. 1902. 131 (het voorkomen in deze bronnen van een *Meeus van Merlair,* poorter van Den Bosch in 1442 en dus naam- en tijdgenoot van *Bartholomeus van Merlen* uit de stamreeks Merula (LXIX, kol. 292), alsmede van een *Engelke Hendricksdr. van Merlair* en een *Enpelken Gerardsdr. van Merlair.* welke voornaam ook bij de *Merula's* voorkomt, geeft te denken).. Of de naam *van Meden (van Merlaer)* te Grave

ets te maken heeft met merels is twijfelachtig. De merel als wapenfiguur schijnt voor Grave en omgeving een streekverschijnsel te zijn. Er bestond een huis te Meerlar (zie van Gent's Index op de leenaktenboeken Gelre, bl. 306).

Hopelijk is de Heer van der Mare1 in de gelegenheid door een nader archiefonderzoek nogmaals een bijdrage te leveren ter completering van de genealogie *van Merlen* (Grave-Antwerpen enz.).

Zie voor de naam, *Joostgen van Hoey,* van de moeder van *Judith Buys* (de echtgenote van Prof. *Paulus Merula* (LXIX, kol. 295)) N.L. 1923, kol. 353.

W. **A.** WIJBURG JR.

De afkomst **van het geslacht Quarles.**

(LXVII, kol. 140-154; LXXI, kol. 122-126, 163).

Mr. C. W. Brand, genealoog te Londen, aan wien ik verzocht had, om het thans gerepareerde doop-, trouw- en begraafboek van „St. Swithin's Church London Stone", Londen 1614-1660, geheel te doorzoeken op de naam *Quarles,* heeft daarin het volgende gevonden:

Burial: 1621 11th Oct.

Alese (Alice), the wife of *Edward Quarles* of this parish was buried by night in Friday Street in St. Margaret Moses Church in the quire there in a vault, and paid duties here to the parish for the bell 6/8.

Baptism:

Thomas, son of *Henry Quarles,* was born 9th Jan: 1654/5. (= 9th Jan. 1655.)

(„these are all the Quarles entries in the above Church, Baptisms, Burials and Marriages, in the period stated", deelde Mr. Brand mij hierbij mede.)

Parish Registers of St. Margaret Moses, London: Burial: 1621, 12th Oct: *Alice,* wife of *Edward Quarlys,* Merchant. Extracted from Boyd's London Burials. [Society of Genealogists.]

164 1: *John Quarles,* Cripplegate.

1656: *John Quarles,* St. Andrew, Holborn.

H. MIJNSSEN.

Nogmaals de familie Schaep.

(LXXI, kol. 217-223).

Het college van Regenten en Regentessen van het R.K. Jongensweeshuis te Amsterdam gaf kort geleden haar archief en daarbij het familiearchief Moens in bruikleen aan het Gemeente-Archief van Amsterdam. Bij de ordening van het laatste archief bleek mij, dat de overerving van de bezittingen, afkomstig van de familie Schaep, enigszins anders is geweest dan ik haar in dit tijdschrift, jrg. 1954, kol. 221, beschreef.

Gerbrand graaf *van Moens,* die op **22** December 1759 op Croesbeeck stierf, had tot zijn enige erfgenaam zijn buitenechtelijke, maar gelegitimeerde dochter, *Maria Magdalena* gravin *van Sluypwijk Moens* benoemd, echter met de bepaling, dat na haar dood zijn bezittingen aan *Catharina van der Laan,* zijn andere buitenechtelijke dochter, zo die dan althans nog leefde, zouden komen. Na Gerbrands overlijden brachten twee rechtsgeleerden advies uit over deze bepaling en verklaarden, dat Maria Magdalena $^1/_3$ van haar vaders nalatenschap als legitieme portie in volle eigendom toekwam. Van de nalatenschap werd dus slechts $^2/_3$ voor Catharina van der Laan vastgezet, waaronder echter ook de hofstede Croesbeeck. In 1802, na de dood van Maria Magdalena, werd

Catharina van der Laan dus eigenaresse van de hofstede. Voor zover na te gaan heeft zij Croesbeeck niet verkocht. Dit zal waarschijnlijk zijn geschied door haar zwager en erfgenaam, *Petrus Andreas Pierets,* maire van Mechelen, die na het overlijden van Catharina, dat op 14 October 1811 plaats vond, eigenaar van Croesbeeck werd. Het R.K. Jongensweeshuis kwam toen in het bezit van het gedeelte van de nalatenschap van *Maria Magdalena van Sluypwijk Moens,* dat niet met een fideicommis was belast, maar alleen met een vruchtgebruik ten behoeve van Catharina van der Laan, en kreeg daarbij ook het rijke familiearchief.

Aan de stamboom kan nog worden toegevoegd:

Kol. 221: *Alydt Schaep* begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 24 Dec. 1600. Met Sint Lucas is waarschijnlijk San Lucar in Spanje bedoeld.

Kol. 222: *Dirck van der Burgh* werd in 1643 door de Keizer in de adelstand verheven. Hij was de zoon van *Guilelmus van der Burgh* en ..... *van Gouda van Swindrechf,* waarvan hij de naam Swindrecht overnam. (Archief Moens 126).

Tenslotte deelde Mej. Th. J. van Alff mij mede, dat volgens een aantekening in de fichesverzameling van het Genootschap het archief van het geslacht Schaep (Amsterdam) berust in het archief van de graven *von Westerholt,* Schloss Arenfels bij Hönningen am Rhein. Of dit archief van deze familie *Schaep* afkomstig is en zo ja welk gedeelte van het archief het hier betreft, kan ik niet vaststellen.

1. H. VAN EEGHEN.

Schepel.

(LXXI, 80-89.)

Behalve de door de Heer Merens beschreven predikantsfamilie *Schepel* waren en zijn er nog ten minste twee andere, eveneens uit de provincie Groningen afkomstige, families van deze naam. Enkele, nog onvolledige gegevens hieromtrent volgen hieronder. Ik beperk mij hierbij sterk; verdere gegevens staan natuurlijk ter beschikking van belangstellenden.

Het is mij tot dusverre niet gelukt enig verband tussen deze families onderling en met de predikantsfamilie te vinden. Ook is het mij niet duidelijk, hoe de eerste van de hieronder te noemen families aan de naam Schepel gekomen is. Heeft zij die overgenomen van een andere, niet-verwante, familie Schepel of bestaat er toch een familieverband?

De eerste familie, waaromtrent ik iets kan meedelen, stamt af van landbouwers uit Noordbroeksterhamrik, een gehucht van enkele boerderijen in de gemeente Noordbroek.

Gerrit Berents, † vóór 3 April 1783, tr. *Anje Harms,* † na ..... 1792. Uit dit huwelijk verscheidene kinderen, waaronder *Jan Gerrits,* ged. Noordbroek 13 April 1755, landbouwer te Noordbroeksterhamrik, kocht in 1792 een boerderij aldaar van zijn moeder, tr. 3 April 1783 te Noordbroek *Aaltje Geerts,* ged. 11 Sept. 1763 te Noordbroek, † ald. 28 NOV. 1827, dr. van *Geert Egberfs* en *Elisabeth (Lijsabeth) Bartel(t)s.*

Hier komt de naam *Schepel* te voorschijn, zowel bij *Aaltje Geerts* als bij *Elisabeth Bartels.* De eerste wordt bij haar overlijden Schepel genoemd, doch komt ook reeds als zodanig voor onder de lidmaten der Herv. kerk te Noordbroek op de lste van Zomermaand 1810. *Geert Egberfs* was toen al overleden: mij is niet gebleken, waar en of hij eveneens de naam *Schepel* gevoerd heeft. Wel wordt hij in de overlijdensakte van zijn weduwe *Geert Egberts Schepel* genoemd, maar dit bewijst niets. Ook weet ik wel, dat zijn zoons *Egbert Geerts* en *Bartelt Geerts* zich *Schepel* noemden, de eerste reeds bij zijn huwelijk te Leeuwarden 19 Mei 1793, de tweede als lidmaat te Noordbroek in 1810. Gegevens omtrent *Egbert Geerts Schepel,* koopman in granen te Leeuwarden, en diens dageslacht *Veen* kan men vinden in het boek van de Heer Egbert A. Veen „Een Friesch koopmansgeslacht", Amsterdam 1947, blz. 129.

Geert Egberts was ged. te Groningen 24 Jan. 1726 en † na 3 April 1783. Hij tr. 18 Nov. 1759 te Noordbroek *Elisabeth Bartels* bovengenoemd, ged. 24 Maart 1737 te Noordbroek, † ald. 13 Jan. 1812. Hij wordt „eers. coopman" genoemd, zij bij haar overlijden als *Elisabefh Bartels Schepel* „koopmansche". Zijn ouders waren *Egbert Geerts* en *Jantje Tonnys (Teunis).* Haar ouders heetten *Bartelt Harms* en *Aaltje Alberts.*

Wat de stamvader *Gerrit Berents* betreft is het merkwaardig, dat er een testament bestaat (in de rechterlijke archieven van Noordbroek op het Rijksarchief te Groningen) van 31 Mei 1752, waarin *Berent Gerrits ten Cate* en *Geertruit Gerrits Hondebeek,* Ehl. testeren en waaruit blijkt, dat zij een enige zoon hadden *Gerrit Berents ten Cate.* Was deze nu dezelfde als de bovengenoemde *Gerrit Berends,* die in allerlei stukken zonder achternaam voorkomt? Maar als de familienaam van Gerrit Berents en zijn afstammelingen eigenlijk Ten Cate was, waarom noemde zijn kleinzoon Harm Jans (zie hieronder) zich dan Schepel en niet Ten Cate? De namen Ten Cate en Hondebeek zijn niet Gronings; kwamen zij misschien uit Twente? De Twentse Ten Cate's waren Doopsgezind, de overige hier genoemde personen daarentegen allen Hervormd. Een Gerrit Berents komt in de akten van Noordbroek ook vele malen als getuige voor omstreeks 1745; hij was toen ouderling.

Jan Gerrits en Aaltje Geerts lieten te Noordbroek een aantal kinderen dopen, waaronder *Geert Jans (Schepel)* en *Harm Jans (Schepel),* De eerste, ged. 9 Jan. 1791, was landbouwer te Siddeburen en tr. 1° *Griefje Meertens Bouwman;* 2° *Zwaantje Gerrits Timmer.* Uit het tweede huwelijk werden te Siddeburen o.a. twee zoons geboren, *Gerrit* (27 Juni 1831) en *Harm (2 Nov.* 1834).

Harm Jans (Schepel), ged. 17 Maart 1793, † te Noordbroek in 1876, was landbouwer te Noordbroeksterhamrik op de boerderij, vroeger bewoond door zijn grootouders en zijn ouders. Volgens overlevering zou hij met Napoleon naar Rusland geweest zijn. Hij tr. in 1832 te Noordbroek *Jantje Jacobs Mulder,* geb. 23 Jan. 1807 te Nieuw Beerta, dr .van *Jakob Jans Mulder* en *Aaltjen Elfjes.*

Het echtpaar *Schepel-Mulder* had een dochter, gehuwd met de landbouwer *Klimp* te Siddeburen, en een zoon *Jan Schepel,* geb. Noordbroek 23 Nov. 1833, † Winsum 2 Maart 1909. Hij was eerst landbouwleraar, later burgemeester van Winsum en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hij tr. 1° *Anna de Cock;* 2° *Lamberfine Wierda.* Uit het eerste huwelijk o.a. een zoon Mr. Dr. *Cornelis Jan Herman Schepel,* gehuwd met *Agnita Frederika Sara Kerdijk.* Hij was laatstelijk raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden en president van het Hoog Militair Gerechtshof. Uit hun huwelijk twee zoons, Dr. *Jan Arnold Cornelis Schepel* en Mr. *Arnold Frederik Schepel,* die beiden kinderen hebben.

Een andere familie *Schepel* stamt af van landarbeiders uit Siddeburen. Deze familie noemde zich in 1755 reeds *Schepel. Op* 26 Jan. 1755 werd nl. te Siddeburen gedoopt *Popko,* zn. van *Geert Geerts Schepel en Edzerdina Ewes.* Hij tr. te Siddeburen 9 Juli 1786 *Hinderkje Jans (Duister)* van Schild-

wolde. Hij overleed te Siddeburen 23 Dec. 1827, zij eveneens aldaar 22 Juli 1822. Zij lieten te Siddeburen dopen o.a. de zoons Geert (6 Oct. 1793), *Jan* (24 Jan, 1796), *Jurrien* (12 Febr. 1804) en Jacob (16 Nov. 1806). De laatste overleed aldaar 21 Mei 1827.

Geert Poppes Schepel tr. Siddeburen 10 Dec. 1823 *Kaatje Heikes Woltbeek,* geb. aldaar 14 Febr. 1802, dr. van *Hayke Wolfers Wolfbeek,* landbouwer aldaar, en *Aagtje Jakobs Bakker.* Deze *Geert* was boerenknecht en dagloner, later landbouwer, nog later watermolenaar. Uit zijn huwelijk werden o.a. geboren *Heiko* (1 Juli 1831), *Popko (16* Mei 1834) en *Hendrik (9* Sept. 1838). Vergis ik mij niet, dan stamt van deze Heiko o.a. de fotograaf *H. J. Schepel* te Delfzijl af.

Jurrien Poppes Schepel tr. *Hemmechien Hendriks Mijeur.* Te Siddeburen werden uit hun huwelijk o.a. geboren *Popke (26* Aug. 1839) en *Hendrik (28* Jan. 1842).

Bestaat er wellicht verband tussen de bovengenoemde *Geert Geerfs Schepel* en de *Geert Geerfs,* gehuwd met *Trijntje uit de Breede,* welk echtpaar genoemd wordt in het overzicht van de Heer Merens? Deze *Geert Geerfs,* die waarschijnlijk dezelfde is als *Geert Schepel,* schoolmeester in Den Andel sedert 1664, zou dan misschien de grootvader of de overgrootvader geweest kunnen zijn van de boerenarbeider Geert *Geerfs Schepel,* die in 1755 zijn zoon *Popko* liet dopen. De familie zou dan wel afgezakt zijn. Of hebben *Aijko Schepel* en *Geerfruit Poppens,* die genoemd worden in kolom 84 van het artikel van de Heer Merens, wellicht nog een zoon gehad, die dan geboren moet zijn in 1696 of 1700, van wie de boerenarbeider *Geert Geerts Schepel* een zoon geweest kan zijn? Kan iemand mij hierover of over andere mogelijkheden van verwantschap inlichten?

MR. A. F. SCHEPEL.

BOEKBESPREKING.

Genealogisches Handbuch der adeligen Häuser, Adelige Häuser B, Band 1. Verlag von C. A. Starke, Glücksburg/Ostsee 1954.

Het is moeilijk geen bewondering te hebben voor de snelheid, waarmede de verschillende delen van het Genealogisches Handbuch des Adels elkaar opvolgen, en zulks te meer wanneer men constateert welk een hoeveelheid werk aan elk deel ten koste moet worden gelegd.

Dit deel behandelt de z.g. Alter Adel en Briefadel, hetgeen wil zeggen alle adellijke, onbetitelde geslachten, die niet aan de door de redactie gestelde voorwaarden, gesteld voor de z.g. „Uradel", voldoen. Een aantal der in dit deel opgenomen artikelen betreft families, van welke leden, in Nederland gevestigd zijn of waren, zoals *von (de) Nerée, von (van) Radecke, von Rappard, von Stein.* Tot het eveneens opgenomen geslacht *von Bohlen und Halbach* behoort de overgrootmoeder van Z.K.H. Prins Bernhard: het Baltische geslacht *Wevell von Kriiger* telt in ons land vele afstammelingen uit het huwelijk *Sillem-Hielbig ex* matre *Wevell von Kriiger.*

Wederom opgenomen zijn een aantal artikelen, waarin worden behandeld leden van niet-adellijke geslachten, die na adoptie door een adellijk persoon, „Nichtbeanstandung der Führung des Namen als eines adeligen" door „Beschluss des Ehrenschutzbundes des Deutschen Adels" verkregen hebben: wij noemen hier: *von Meien-Vogeler* en *Wülfing von Marfifz.*

Enkele kleine opmerkingen en aanvullingen laten wij hier volgen:

pag. 117 *e.v.* Burke's Peerage vermeldt in het artikel *Gordon,* marquess of *Hunfly,* dat *John Gordon,* of Strathbogie als „illegitimate son" had: *John Gordon,* of Scudargue, zodat de kop van het artikel *von Gordon en de* eerste twee generaties, zoals in dit Handbuch vermeld, van de door Burke's Peerage verstrekte gegevens afwijken.

pag. 159, 160: Hoewel op pag. 159 in de kop van het artikel *von Heeringen* wordt vermeld, dat de stamvader een natuurlijke zoon was, wekt de stamreeks op pag. 160 de indruk door plaatsing van een „×" vóór de naam van de moeder, dat wel een huwelijk bestaan heeft.

pag. 205: Door het vermelden van *Thomas à Kempis* onder de „erste Namensträger" van het geslacht *von Kempis,* wordt een indruk van verwantschap gewekt, die, naar wij menen, niet door bewezen feiten wordt gesteund.

pag. 299 e. v.: Waarom van het geslacht *von Nerée* ook de Nederlandse takken *de Nerée,* die nimmer tot de Duitse adel hebben behoord, mede zijn opgenomen, is niet recht duidelijk. Boven de in Ned. Patriciaat 1953 genoemde stamvader (Ds. *Richard Jean de Nerée)* worden hier nog zeven generaties opgegeven, tot een stamvader wiens voornaam niet, doch wiens geboortejaar en -plaats wel bekend zijn. In hoeverre het hier een onomstotelijk bewezen stamreeks geldt, onttrekt zich aan onze beoordeling.

pag. 300: *Anna Wijnhoff* wordt blijkens Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Son, deel V, pag. 96, in een in het familie-archief berustende handschrift-genealogie genoemd als dochter van Mr. *Herman Wijnhoff,* raadsheer in het Hof van Utrecht, secretaris van de Raad van State, en *Anna Biese.*

pag. 305: *Lucie Wilhelmine Louise de Nerée* overleed te Banyaluka (Yougoslavië) 15 Maart 1922; haar echtgenoot *Vicfor Ewald Ludwig de Bofh* was geboren te Wisch en † Banyaluka 30 Jan. 1927.

pag. 308: *Y. W. B. Desenfier (Dezenfjé)* lees: *Y. W. B. Dezenfjé.*

A. B. A. M. Baronesse *de Lorne de St. Ange, lees: A. B. A. M. de Lorne de St. Ange.*

pag. 433 1: *Julius Valentin „Stein van Golfenesse"* enz. (de tekst is hier niet duidelijk, waarschijnlijk door misstellingen bij het drukken, daar toch de, in 1669 en 1675 geboren personen sub 1 en 2 genoemd, geen kinderen kunnen zijn van *Bernhard Balfhasar Sfein (1666-1750)*), lees: *Julius Valenfyn Stein van Gollonesse,* geb. Gröl in Zweden 17 Febr. 1691, † Batavia 13 Januari 1755, admiraal en veldoverste der O.I. Comp. 1740, gouverneur en directeur van Ceylon 1742-1751, eerste raad en directeur-generaal van Indië 1751—'55, tr. Batavia (ondertr. ald. 12 Juli 1725) *Cornelia Magdalena van Loon,* geb. Batavia 18 Aug. 1698, † Batavia 14 Juni 1752, weduwe van *Barend Barkhuysen.*

Kinderen:

1. *Magdalena Ursula Stein van Gollonesse,* geb. 31 Maart 1733, † Cochin (Malabar) 3 Mei 1739.

2. *Gusfaaf Willem Stein van Gollonesse,* geb. Cochin 25 Dec. 1737, † ald. 30 Maart 1739.

3. *Anfhonia Dorofhea Stein van Gollonesse,* geb. 17 April 1740, † (verdronken) Zwolle 28 Dec. 1774, tr. 1° Batavia 25 Juli 1755 *Gerard van der Does,* geb. 22 April 1732, koopman der O.I. Comp., schepen van Batavia, † 6 Mei 1757, tr. 2° Batavia 14 Maart 1759 *Herberf Vermeulen,* heer van Oyen sedert 1763, geb. Moordrecht 9 Mei 1738, operkoopman der O.I. Comp., opperhoofd in Japan 1755—'56, '57—'59, † in 1783.

(Zie Wijnaendts van Resandt, De Gezaghebbers der O.I. Comp. etc., p. 74-76, 167.)

De druk en overige aankleding zijn, als steeds, bijzonder verzorgd.

'W. W. VAN VALKENBURG.

Scholen en onderwijs in Nederland gedurende de Middeleeuwen, door Prof. Dr. R. R. Post. Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen. 1954.

De schrijver heeft op grond van diepgaand onderzoek in deze monografie het Noord-Nederlandse, Middeleeuwse onderwijs tot aan de reformatie op uitvoerige wijze behandeld. De rechtspositie der scholen en de verhouding tot kerk, clerus en burgerlijk bestuur, de verschillende schooltypen, de leerstof, docenten, tucht en huisvestingen worden alle, gekleed in levendige en boeiende stijl, besproken.

Een rooster van lesuren van ± 1521 te Gouda, weergegeven op de pag. 104-105, geeft een indruk van de op een zestiende-eeuwse school behandelde leerstof.

Dat leerlingen van Zwolse en Delftse scholen mogelijkerwijze hun vrije middag in het lupanar doorbrachten, werpt een typisch licht op de vrije-tijdbesteding van scholieren in de goede, oude tijd!

De uitgever verzorgde de aankleding van deze belangwekkende uitgave met smaak.

W. W. VAN VALKENBURG.

„De Navorscher". Nederlands Archief voor Genealogie en Heraldiek, Heemkunde en Geschiedenis, Jaargang 95, Afl. 1/2. 1954. Uitg. van Gorcum en Comp. N.V., Assen.

Ter bespreking ontvingen wij de aflevering 1/2 van de 95ste jaargang van de Navorscher. Als altijd bevat dit dubbelnummer een aantal interessante bijdragen, wij noemen hiervan: „Kwartieren Star Lichtenvoort" en „De voormalige buitenplaats Patijnenburg en haar bewoners", beide met aardige illustraties en veel nieuwe gegevens bevattende.

De Heer H. L. Kruimel zette zijn publicatie: „De inbrengregister van de Weeskamer te Amsterdam" voort.

Tevens werd met dit nummer verzonden het Register „Navorscher" 1953. Hierbij valt ons op, dat titelblad en inhoud, zoals voor de jaren 1951 en 1953 verstrekt, thans ontbreken. Hoewel op blz. 74 van de jaargang 1953 in het artikel „Het geslacht Tuning" achter ***Hendrik Tuning,*** ged. Burg, Texel, 7-9-1752, wordt vermeld: (volgt), en op pag. 76 wordt gezegd: *„Hendrik* ***Tuning Hendriksz.*** behandel ik in het volgende hoofdstuk", is dit artikel nimmer voortgezet of afgesloten, hoewel sedertdien, na nog twee afleveringen, de jaargang is gesloten en reeds thans een derde aflevering, als eerste van de nieuwe jaargang, is verschenen.

Uit het feit, dat in bijna vijf jaren slechts drie jaargangen zijn afgesloten en dat van de vierde jaargang zeer onlangs eerst de eerste aflevering verscheen, blijkt wel de zeer onregelmatige verschijning van dit tijdschrift.

Deze door ons hierboven omschreven bezwaren doen echter niet af aan de immer zeer belangwekkende en uitstekend verzorgde inhoud van dit tijdschrift, waarvan de abonnementsprijs f 7,50 (voor vrienden van het Centraal Bureau f 6,50) per jaargang bedraagt.

'W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Vaquette-Brakel. (LXIX 318). *Claude* ***Antoine Wacqueffe,*** j.m., „geboore in 'Champagne", ondertrouwt voor schepenen te Rotterdam op 10 September 1791 met ***Johanna*** *Brakel,* j.d. van Rotterdam. Zij trouwen 29 September d.a.v. Behalve een dochter ***Johanna,*** gedoopt in de Rem. kerk te Rotterdam op 28 Juni 1792, lieten zij op 23 September 1794 een dochter ***Maarfje*** te Amsterdam, eveneens Remonstrants, dopen. In het Register van de Kinderlijken wordt vermeld als aangegeven op 19 Maart 1796: ***Anna Maria,*** dochter van ***Anfoni Wacqueffe,*** Francepad.

Blijkens een acte voorkomende fol. 1811, Rechterl. Archief Amsterdam is het huwelijk tussen *Claude* ***Antoine Wacqueffe*** en ***Johanna Brake2*** bij vonnis van het Committé van Justitie op 8 October 1798 ontbonden.

Op 30 Aug. 1801 hertrouwt ***Johanna*** *Brakel,* gesch. vrouw van *Claude* ***Anfoine Wacqueffe,*** voor schepenen te Rotterdam met ***Chrisfiaan*** *Alers,* weduwnaar van *Klazina* ***Keeman,*** uit welk huwelijk verscheidene kinderen. ***Johanna Brake1*** overlijdt te Hillegersberg 2 September 1836, oud 71 jaar. Zij was 9 Juni 1765 remonstrants gedoopt als *Jannetje,* dochter van ***Johannes Brake1*** en ***Maarfje de Vos.*** Haar kwartieren volgen hieronder.

Naar de herkomst van *Claude* ***Anfoine Vacqueffe*** heb ik tot heden tevergeefs gespeurd. Onder de bijlagen bij de huwelijksacte van zijn dochter ***Johanna Wacqueffe,*** die op 30 October 1816 te Rotterdam trouwt met ***Johannes Hendricus*** *Gravé,* bevindt zich een acte van bekendheid, waarbij Gilles van Leeuwen, Jan van Leeuwen, Hendrik van den Aak en Arnoldus van Bueren verklaren dat zij een wettige dochter is van *Claude* ***Anfoine Wacquetfe,*** welke „reeds sedert 20 jaaren van hier is vertrokken zonder eenig narigt van zig te geeven, zodat men van zijn leven of dood ten eenenmaal onbewust is. .." Er bestond een familie ***Vacquetfe*** in Noord-Frankrijk met verschillende takken ***(V. de Frechencourf, V. de Gribeauval, V. de Lamaronde*** etc.), die echter alle in de Franse revolutie zijn uitgestorven, Er bestaat een genealogie door Henri de la Perrière „Le Lieutenant-général Vacquette de Gribeauval et sa famille", uitgegeven te Parijs in 1911, welke ik nog niet in handen kon krijgen (niet aanwezig bij de Nederlandse bibliotheken). Het Arm. Général van Rietstap en het Supplément daarop van Rolland geven verschillende wapens ***Vacqueffe.***

De kwartieren van (1) ***Johanna Brake1*** zijn de volgende:

Ouders:

2. ***Johannes*** *Brakel,* rem. ged. Delft 6 Dec. 1728, catechiseermeester en ziekentrooster der Rem. Kerk (zie Ned. Biogr. Wdnbk.), overl. Rotterdam 18 Dec. 1800, tr. 1° Rotterdam (schepenen) 30 April 1758

3. ***Maarfje de Vos,*** rem. ged. Rotterdam 12 Oct. 1732, overl. Rotterdam 8 Juli 1770;

(Johannes *Brakel* hertrouwt te Amsterdam 19 April 1772 *Wilhelmina in 't Velt, wed.* van Jac. *Nulland.*)

Grootouders:

4. ***Cornelis*** *Brakel,* ged. Delft (N.K.) 9 Febr. 1690, met vrouw en 3 kinderen geadmitteerd te Rotterdam 6 September 1730. overl. Rotterdam 17 April 1735, tr. Delfshaven 30 Juni ***1720'***

5. Jannefje Landmefer, ged. Delft (O.K.) 18 Juli 1690, overl. Rotterdam 16 Dec. 1736;

6. *Gillis* ***de Vos,*** ged. Rotterdam (rem.) 20 Sept. 1693, overl. ?, tr. Rotterdam 23 Mei 1724

1. Alijda Goetijt, ged. Rotterdam (rem.) 19 Jan. 1698, overl. Rotterdam 28 Febr. 1745.

Overgrootouders:

8. *Joannis Brakel,* plateeldraaier a.d. Gasthuislaan te Delft, met attestatie van Londen te Delft 22 Juli 1703, trouwt te Delft 15 Mei 1689

9. *Cornelia Hooftnagel (Hoefnagel);*

10. *Nicolaas Willemse Landmeter,* „thuynman op de Buitenwatersloot", ondertr. Delft 12 Jan. 1686

11. *Griefje Jans van der Voorn;*

12. *Claes Gilles (de Vos),* zn. van *Gilles Reiniers de Vos* en van *Annetje Jans,* ged. Rotterdam (rem.) 27 Sept. 1661, overl. Rotterdam 17 Maart 1709, tr. Rotterdam (geref.) 28 Jan. 1685;

13, *Maartje van Slooten,* dr. van *Jan Barents van Slooten,* kaashandelaar, en van *Emmefje Gerrifs,* ged. Rotterdam (rem.) 22 Aug. 1660.

14. *Johannes Goetijf,* zn. van *Peye Jacobs Goefijf* en *Abigael Barents,* ged. Rotterdam (rem.) 21 Dec. 1659, in 1682 als bootsgesel met het schip „Het Wapen van Alkmaar" voor de kamer Amsterdam der O.I.C. naar Indië, tr. 1° *Maria Huberfs,* overl. Rotterdam 28 Maart 1694, tr. 2° Rotterdam 16 November 1694

15. *Beatrix van Aller,* dr. van *Adriaan van Aller,* notaris, en diens tweede vrouw *Alida Gerrits Lofrijs* (zie N.L. 1919, k. 203 e.v.), ged. Rotterdam (rem.) 14 Jan. 1661, tr. 1° Rotterdam 4 Nov. 1685 *Cornelis van Camerijck.*

Ondergetekende houdt zich gaarne aanbevolen voor verdere gegevens!

Driebergen. W. **Wijnaendts van Resandt Jr.**

van de Vechte-Egbers. Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Hendrik Jacobs (van de Vechte),* gehuwd met *Fennigjen Egbers,* wier zoon *Jan van de Vechte* 3 Maart 1799 te Hasselt (Ov.) werd gedoopt, waarbij zij werden genoemd woonachtig te zijn onder Mastenbroek.

Den Helder. W. **Enterman.**

Visch. Gevraagd ouders van Ds. *Johannes Visch* (1757—1819). pred. te Amsterdam, gehuwd met *Pefronella Francina Baarfmans.*

's-Gravenhage. **Mr.** E. P. **Beversen.**

Uit het medegedeelde in Nederl. Archief voor genealogie en heraldiek, jrg. IV (1945/'46), pag. 56 en 57 zou men opmaken, dat de ouders van Ds. *J. Visch* waren: *Adam Visch* en *Johanna Elisabeth Adriani Mensinga.* (Zie Ned. Patr. V (1914), p. 418, stamreeks *Visch).*

Redactie.

van Voorst. (LXXI 134-136, 232, 264, 328). Volgens mededeling van de heer Wilhelm Niepoth te Krefeld, mij zeer onlangs pas ter kennis gekomen, is naar het trouwboek van de doopsgez. gemeente te Emmerik vermeldt, het huwelijk van *Leendert van Voorst* met *Derksken (Dirkje) Utzelman* aldaar op 16 Sept. 1685 gesloten, werd hij op Goede Vrijdag 1681 te Emmerik gedoopt, overleed hij te Cleve.... 1702 en was hij leraar van de doopsgez. gemeente te Cleve van 1693—1702.

Assen. **C. J.** Siertsema-Heuvelink.

van Wolfswinkel. In de geref. inteken- en trouwboeken van Amersfoort vond ik de navolgende personen:

a. int. 19 April 1748 *Willem Jacobse van Beek,* j.m., en *Gerritje Hannisse van Wolvswinkel,* j.d. van onder Aschgath, beide won. onder Aschgath, betoon van Leusden ingebracht en alh. (Amersfoort) getr. 17 Mei 1748.
Bij de doopinschrijvingen van kinderen uit dit huwelijk wordt de naam meestal geschreven *van Wolfswinkel* (eens zelfs *Wolleswinkel).*

b. int. 2 Januari 1750 *Gerrit Termafen,* j.m., en *Piefernel* van *Wolfswinkel,* j.d., geb. en woonagtig in Hamersveld, betoon van Leusden ingebragt en alh. (Amersfoort) getr. 18 Januari 1750.
Bij de doopinschrijvingen van kinderen uit het huwelijk komt hij voor met de naam *Termaaf* en zij als *Pefronella Wolfswinkel.*

c. int. 21 Nov. 1755 *Cornelis Hannissen van Wolfswinkel,* j.m. van Hamersveld, en *Maria Maas van Groot Stoutenburg,* betoon van Leusden ingebr. en alh. (Amersfoort) getr. 16 Dec. 1755.
Bij de doopinschrijving van hun zoon *Johannes,* Amersfoort 27 Juni 1756 komt zij eveneens voor met de naam *van Groot Stoutenburgh,* zodat dit blijkbaar haar „van" geen plaatsaanduiding is.

Wie kan mij inlichtingen over deze personen en hun voorgeslacht verschaffen? Het komt mij voor dat a. en c. zuster en broeder zijn.

Enschede. H. **Lourens.**

van Wou. (LXXI *232).* Het huwelijk van jr. *Godefroy van Wou* werd ook te Utrecht ingeschreven en wel in het schepentrouwboek: 10 Aug. 1605 jo. *Godefrou de Woude,* wonende binnen Utrecht, en *Anna van Keppel,* wonende binnen Swoll; att. geg. 10 Augustus. Van zijn kinderen is in de geref. noch in de schepentrouwklappers iets te vinden. Hij werd als heer *Govert van Woude* door de Dom overluid 16 Dec. 1622.

Hij was vermoedelijk reeds eerder gehuwd, want in het protocol van not.J. van Herwaerden te Utrecht wordt in acte van 25 Aug. 1603 jonkvr. *Johanna van der Meer,* wed. *Richard de Hoornes,* schoonmoeder van *Godefroy van Wou* genoemd, In acte van 2 Oct. 1602 verklaart dezelfde *Johanna van der Meer* dat *Johan van Loon* aan haar schoonzoon *Govarf van Wou* een prebende heeft beloofd. In het testament van *Johanna van der Meer* wed. *de Hoornes* wordt *Godefroy van Wou* vermeld als haar zal. mans voorzoon. In een acte van 24 Febr. 1603 zijn getuigen *Willem* en *Govaerf van Wou,* broeders (not. J. van Herwaerden, Utrecht).

Utrecht. W. A. Wijburg **Jr.**

Wybo-d'Avila. Was de echtgenote van Mr. *Adriaan van Bredehoff, Elisabeth Wybo* mogelijk een dochter van *Jacob Wybo,* burgemeester te Hoorn, uit diens huwelijk met *Maria d'Avila,* dr. van Jr. *Gerrif d'Avila?*

Wie kan mij gegevens verschaffen over dit geslacht *Wybo* en over het geslacht *d'Avila?*

's-Gravenhage. **Mr. E.** P. **Beversen.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Lijst der Hoofdelingen en Heren van Ameland, door J. Visser. — Van Liesveld, door † Dr. P. G. F. Vermast. — Korte mededelingen: Een merkwaardig zegel, nog eens het huwelijk Zuylen van Abcoude-Arkel in het begin der 14de eeuw; Eijck; Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen; Geslacht Horenken; Horenken; Nog eens Van Merlen en Van Merler; Van Merlen (van Mnerle) ; De afkomst van het geslacht Quarles; Nogmaals de familie Schaep; Schepel. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1954.

Het **teken *) wil zeggen dat in het artilcel ook aantekeningen van wapenkundigc aard voorkomen.**

A

Aa, Pijnssen van der **148, 149 *).**
Aa, van Renesse van der 319, 320.
Aak, van den 390.
Ralderink 133.
Aalders 83.
Aalst, van **Stavoren** van 26.
Aanholt (Aanhoudt), van 286, 287, 291, 292.
Abbema 172.
Abbenbroeck. van 380.
Abbesteegh, Merula van 11, 12.
Abcoude (en Wijk bij **Duurstede**), heer van 111, 174, 178, 179, 212.
Abeelen, van den 351.
Acchlen, van 143.
Ackema 342.
Acker 142, 143 ***).**
Addinga 310.
Adelen, van 363.
Aebinga van Humalda genaamd van **Sternzee** *) 48.
Aertsen 37.
Ahaus, van 254.
Airebaudouze, d' 185.
Aisingh 86.
Alberda 304. 307. 308. 314, 342.
Albertus 106.
Albinus 158, 159 ***).**
Albinus gen. Weiss von **Weissenlöw** 158.
Alblas, van 108.
Aldenburg-Bentinck, von 164.
Aldenhoven. van 131.
Aldringa 340, 342, 362, 381.
Alemans 325.
Alers 390.
Alewijn 47, 383.
Alfen, van 151.
Al(le)ma 345.
Aller, van 391.
Allerts 365.
Allot 122.
Almelo, van 250-255.
Alphen, van 160 ***),** 352.
Alras (van **Arkel**) 178, 212.
Altena, van 7, 107, 211.
Alting 256.
Alvensleben, von 165.
Ambten 352.
Ameland, heren van **361—370.**
Amerongen, van 176, 212.
Amersfoort, van 295.
Amstenrade, (Huyn) van 339, 340.
Andel, van 248.
André 65.
Andreae 85, **171.**
Andreae, van 364.
Andringa, van 155.
Ange, l' 119, 121, 160, **161 *).**
Anhalt, van 366, 370.
Anholt, van Zuylen van 348.
Annocque (van Nocque) 197.
Anseau 160.
Anxter, van den 219.
Apeltoren (**Apeldoern**), van **51*).**
Appel 166.
Appeldoorn 258, 260, 262.
Arenberg en van der **Marck,** van 126.
Arens 36.
Argent d' 150.
Arkel 171, 196.
Arkel, van 371, 375 ***),** 377, 379, 380.
Arkel, heren van **106—115,** 172-181, 202-217.
Arkel, Alras van 178, 212.
Arkel, Botter van 211.
Arnaud Gerkens, d' 26.
Arnhem. van 319.
Arnsberg, van 255.
Arntzenius 248.
Arripe, d' 150.
(**Asch** van) **Wijck,** van 191, 193, 279, 290.
Asperen, van 211, 212.
Asperen, heren van 107, **174—**177, 179, 206, 209.
Asprcmont, van **Lynden d'** 200.
Ass, Croese van 146.
Assendelft, van 32, 33, 314-321.
Aten 165.
Augustinus 263.
Aulnis, d' 58.
Aumale, d' 17.
Avila, d' 392.
Aylva (, van) 363-366, 370.

B

Baane 38.
Baartmans 391.
Baccart (Baccard) 146, 147.
Bacht 256.
Backer 162, 163 ***),** 220.
Baelde 278, 281, 282, 284, 289.
Baer, van 358.
Ba(e)rcken 168.
Baerda 140.
Baerkens 168.
Baerle, van 93.
Baersenburch. van 66.
Bagelaar (Baguelar) 160.
Baguelar (**Bagelaar**) 160.
Bake, van 59.
Bakker 86, 387.
Balbian **Verster,** de 170.
Balde 318.
Ballemans 229.
Balveren, van 310, 318, 347.
Bank, van der 172.
Bar(e), van 207, 213.
Barends 86.
Barkhuysen 388.
Barlinckhof 85.
Barnaart 116 155, 156 ***).**
Barrier (de' Labouchere) 149, 150.
Barsens, van 305, 309.
Bartijn 65.
Baten, van 278.
Batenborch 346.
Batenburg 93.
Battelle, Towers 245.
Beausire 162.
Bebing 342.
Becker (Bekker) 166. 225., 226.
Beckering(h) 80 *), 81.
Becx (**Bex**) 258.
Bee(c)k, van 149, 188, 263, 264.
Beeck, van der 57.
Beecke, van 197.
Beecke, van der 355.
Beek, van 391.
Beeke, van der 243, 352.
Beer, de 187.
Beest, van ***)** 90.
Beest, van **Heemskerck,** van 247 ***).**
Beillard 245, 246.
Bekker (**Becker**) 166, 225, 226.
Bekkers 36.
Bellaert 64.
Bellinkhave tot Bellinkhof, van 257.
Beman 285.
Bemme 166.
Bemmel, van 103.
Benier 171.
Bennik 360.
Benningbroek 263.
Benninge 305, 309.
Benscoip, van 376.
Bentheim, van 108, 109.
Bentinck 147, 313.
Bentinck, von Aldenburg 164.
Bentz van den Berg 26.
Bérand 150.
Berck 34, 97, 98.
Berck, van 284.
Berckel, van 122, 124, 125, 360.
Berckmans de Weert 191.
Berents 342.
Bere, van 8.
Berg, van den 256, 355.
Berg, **Bentz** van den 26.
Berg en Ravensberg, van 9-10.
Berge, op den (ten) 257.
B e r g e r **139.**
Bergh, graven van den 193.
Bergh genaemt Trips, von 317.
Berghe, van den 371, 377, 379.
Berghe. heer van den 107. **108, 114,** í 7 3 , 2 1 1 .
Berghe van Liesveld. van den **211.**
Berghen, de 255.
Bergier 161, 162 ***).**
Bergman 172.
Bergsma 118, 119, 143 ***).**
Berlo, van 317.
Bermond (, de) 184.
Bernadotte af **Wisborg** 164.
Bernard 355.
Bernardi 342.
Bertelman 226.
Berum, van 344.
Berwaerde 325.
Besoyen, van 315, 318-320.
Beth 99.
Beusichem ***)** 48.
Beusinchem. van 109. 212.
Bevervoorden tot **Oldemeule,** van 165.
Bex (**Becx**) 258.
Beyer 227.
Beyer. de 354.
Beynum, van 170.
Bicker 220.
Bi(e)nema (, van) 117-119, 143 ***).**
Bierman 87.
Bi(e)se 352, 388.
Biesevelde 229.
Biesman 97, 293.
Biestraten, van der 226.
Bilant, van 257.
Bilderdijk 168.
Bilfinger (, von) 241.
Binon 250.
Birclin, van 254.
Bisschop 294.
Bissoi (Brigeois), de 315.
Blaauw 87, 223.
Blaerxhorst (Blarickhorst) , **van 50, 51 *),** 59.
Blanc 88, 184.
Blarickhorst (Blaerxhorst), van 50, **51 *),** 59.
Blasius 97.
Blaupot 86.
Blickersduyn, van 79.
Block 152.
Block(q) 25, 26.
Block, van der 279.
Blockhovius 166.
Blocquery, van de 154.
Bloemenweerde, van 174.
Blom 172, 327.
Blomkolk 167.
Blon, le 47.
Blooteling 79.
Bloijs, graaf van 203.
Bockhoven, Oem van ***)** 375.
Bockum, van 295.
Boecop, van 52-54, **55,** 57, 59.
Boedberg, van 359.
Boekestein 226.
Boelen 218, 221.
Boels 325.
Bogardus 187.
Bogart 227.
Bohlen und **Halbach,** von 387.
Boicholt, van 343.
Bois, du 12, 24.
Boiteux, Le 20.
Bok 172.
Bolea 230.
Bollaert 352.
Bolland 285.
Bollingbroke 247.
Bolomey 93, 94.
Bolwerck *) 48.
Bom 231.
Bombayx, de 130.
Bonenburg genaamd van **Honstem,** van 359, 360.
Bonschaerts 226.
Boogaard, van den 152.
Boomhauer 26.
Boonsa(a)yer 190, 260.
Booy, de 93.
Borch, ter 338, 339.
Borch, van der 177, 212, 359.
Borchgrave 81, 83.
Borchharts 138.
Boreel 15.
Borghorst 156.
Born 162. 163.
Bom en **Sittard,** vrouwe van 205.
Bomius 15.
Borre **van Amerongen** 91.
Borre van Heemstede 213.
Börringe, van 365.
Bors van Waveren 28.
Borselen. van 260.
Borski 231.
Borssele. van 179.
Borssele. (van der Hooghe), van **161 *).**
Borst, van der 285, 290.
Bort 160.
Bosch 121, 160 ***),** 171, 284.
Böselager, von 365, 370.
Bosinchem 171.
Bossche, Sasse van den 159, 160.
Bosset (, de) 117-121, 157 ***).**
Bossey 79.
Bosijn 135.
Bot 178.
Both 212.
Both, de 388.

Bothenius 381.
Botter (van Arkel) 107, 211.
Botter van der Lede 107.
Botter van Loenersloot 107.
Boucot 88.
Bouma 65, 143.
Bouquet 121, 161, 162 *).
Bourgeois 158, 241.
Bourichter 285.
Bouscasse 157.
Bouwens 327.
Bouwensch 57.
Bouwman 386.
Bower *) 223.
Bowier 171.
Bowman, Paget 164.
Boijer *) 223.
Braak 199.
Brabant, van 179.
Bracht, van 39.
Braeck, ter 344.
Braghé 354.
Brake, ter 304, 344.
Brake, Heymericks genaamd ter 53, 59.
Brake, zu 345.
Brakel 390, 391.
Brakel, à 142.
Brakeli, van 147, 161, 321, 322.
Brakell, de Vaijnes van 128 *), 191, 292.
Brandenburg-Ansbach, van 367.
Brandijns gezegd Vierling 160.
Brants 136.
Brantsen 120, 147 *).
Bras(s) 120, 144.
Brat 136.
Brauw. de 31.
Bredehoff, van 392.
Bredehoff van Oosthuysen, van 354.
Bredenbemt, van Pal(l) ant tot 317.
Brederode, van 115, 126, 178,179, 206.
Brederode, heer van 108.
Bree, van 30.
Breede, uit de 387.
Bremerseid (Bijmersijde), van 341.
Brest 78.
Breton van Groll 242.
Brienen, van 53.
Brigeois (Bissoi), de 315.
Brinck, ten 355.
Broeck, van den 132, 160, 224.
Broecke Hoekstra. ten 248.
Broeckhuysen tot 'Averenck, van 257.
Broeder 261.
Broekhuizen, van 294.
Broekhuvsen. van 171.
Broersema 342.
Broich, Limburg 6.
Broich, van 9, 10, 251, 253-255.
Brolsma 119, 141 *).
Bron 99.
Bronkhorst 260, 328.
Bronkhorst, van 200.
Bronkhorst tot Oosterhout, van 359.
Brouwer 142.
Brouwers 263.
Browne 197.
Bruelis 325.
Bruens 139.
Bruggen, ter 53, 54, 60.
Brunchorst en Batenborch, van 346.
Brunia 140.
Brunswijk-Wolfenbuttel, van 367.
Bruyn 228.
Bruyn, de 64, 65, 156 *), 160.
Bruyn Kops, de 93, 116, 117.
Bruyn van Buitenweg, de 222.
Bruyn, van Oosten de 118, 121.
Bruyns 57.
Bruynsweert, van 189.
Bucher 344.
Bucherius 63.
Buckeels 24.
Buckhorst 328.
Bucquay, du 154.
Buddinr 260.
Buddingh 257.
Buender 151.
Bueren, van 373, 378, 390.
Buis (Buys) 98.
Buisson 185.
Buitenweg, de Bruyn van 222.
Bunde, van 317.
Burch, van der *) 375.
Buren, van 204.
Burg, van der 157.
Burgers 134.
Burgh, van der 224 *), 385.
Burg(h), van der (Verburgh) 327.
Burgh van Swindrecht, van der 222.
Burghart 198.
Burine, de 182, 185, 186.
Burine, de Veye de 181, 185.
Burmania, van 339, 364, 365,370.
Busco, de 109.
Bussche, ten 53, 57, 59.
Bussonet. de 57.
Buuren, van 259.
Buwalda 132.
Buys, 132. 384.
Buys (Buis) 98.
Buys Gryphius 12, 13.
Buyser 133.
Bye, de 64, 146.'
Bylandt, van 322 *), 358, 359.
Bijleveld 170.
Bijmersijde (Bremerseid), van 341.

C

Cedil de St. Martin 130, 131.
Cemper 35.
Chaillet (de la Condre) 158 *).
Chappuzeau (, de) 14-27 *).
Charisius 99.
Charles 149.
Chassé 240.
Chavonnes, Pasques de 48.
Christoffers 136.
Chijs, van der 166, 226.

D

Dalem, van 108, 180, 211.
Dallas 165.
Dam, van 102, 260.
Damassche 171.
Damis 198.
Daniël 229.
Daniels 295.
Darthuysen, Pauw van 312, 314.
Dashorst, van 72, 167.
Dassel(a)er 133.
Dasselfels, von 315.
Davies 241.
Deckers 167, 257, 258.
Deckers (de Deckere) 226.
Dedel 121, 153, 154 *), 171.
Dedem. van 147. 148 *).
Dekema 363, 369.
Dekker (, Douwes) 58, 87, 88.
Denckers 226.
Dénis 172.
Denijs 325.
Dermout (de Ramout) 160.
Desentier (Dezentjé) 388.
Dessont 172.
Dessus-Lamare 290.
Deyman 152.
Dezentjé (Desentier) 388.
Diamant 280.
Diem, van 383.
Diemont 30.
Diepenbroeck, van 359.
Diepenbrugge, van 93, 94 *).
Diepenburch 325.
Diest *) 47.
Dieu, de 102.
Dikkeboom 356.
Doe 348.
Doengha 346,
Does, van der 388.
Does de Willebois, van der 193.
Doesborgh, van 166.
Doesburch, van 356.
Doetinchem, van 53, 54.
Döhren, van 136.
Doitsma 120, 143, 144 *).
Dolre, van 352, 353.
Doma 303.
Domela Nieuwenhuis (Nyegaard) 164.
Dommer 223.
Dompselaer, van 133.
Domseler, van 344.
Donc(k), van der 204, 213, 344, 360.
Dongen. van 294.
Donia (, van) 363-365, 369, 370.
Donseler, van 227.
Dopff, van (von) 117-121, 161*).
Dorp, van 319.
Dorrenaal 131.
Dossigny 66.
Doubleth van Groenevelt *) 48.
Douglas 359.
Douwes Dekker 58, 87, 88.
Draex 167.
Drakenburg, van 314.
Dri(e)lenburg (Drielenborch, Drillenburgh), van 166, 196, 197, 227 *), 228.
Drillenburgh (Dri(e)lenburgh), van 166, 196, 197.
Drongelen, van 167.
Drucker 35.
Drullinck 49, 52, 59.
Drusky 121, 151 *).
Dubly 64.
Dueren, van 147.
Duiman (Duimen)*) 224, 225.
Duister 386.
Dumas 24.
Duncker 281.
Dunière, de Montrond de 183.
Duppengiter (de Gietere) 37.
Durgoet, van 351.
Dussen, van der 293.
Duvenvoorde. van 178.
Duyckers (Duykert) 281, 290.
Duykert (Duyckers) 281. 290.
Duyn, van der 34, 98.
Duyn(en) 219, 221.
Duvs 135.
Duysentdaelders 139.
Duyst van Voorhout *) 48.
Duyves(e) 157.
Dylius 352.
Dyserinck 93.

E

Echten (tot Echten), van 147, 148.
Eck, van 58, 117-120, 145, 146*), 187. 188.
Eck van Panthaleon, van 146 *).
Edam 263.
Edes 261.
Eeck 256.
Eede, van *) 47.
Eeden, van den 47.
Eekens 84.
Eeltjes Klein 58.
Eelts 305, 341.
Eem. van der 174. 175. 177, 178.
Eemskerc, van 180.
Eemskercke, (van der Woert) van 371, 372, 378.
Eenschaten, van 228.
Egbers 391.
Egelipg 102.
Egels 155, 156.
Eggena 120, 144 *).
Egmond 164, 362.
Egmond(t), van 148, 214, 216, 382, 383.
Egmond (van der Nyenburg), van 353.
Egmond en IJsselsteyn, heer van 180, 214, 216.
Elama 85.
Elden(s) (Elders) 101.
Elders (Elden(s)) 101.
Eloff 195, 228, 294.
Elpers, Woltman 353.
Elsevier 38, 39.
Eltjes 386.
Embda, de 346.
Emilius 135.
Eminga (, van) 363, 369.
Emraad, von 135.
Ende, van 72.
Enga 140.
Engelen 118, 120, 145, 146 *).
Engel(en)berg(h) 326, 353.
Engels 40.
Enger 140.
Engh,uten 207, 279.
Engh, van (den, der) 167, 228, 229.
Ennema 139, 140 *)
Ensse, van 257.
Entens 303305, 309, 311, 313, 314.
Erkelens 144.
Erkelens, van 293.
Erntreuter von Hofreit 365.
Erp, van 347, 348.
Erpecom, van 326.
Es, van 231.
Eschauzier 248.
Eskes 229, 294, 295.
Essen, van 230.
Esvelt 65.
Everdingen, van 93.
Evertsen 98.
Everwijn 146, 147.
Ewes 386.
Ewsum, van 339, 340, 346.
Exel 198.
Eijck 380.
Eijck, van *) 225.
Eyndholm, van 172.
Eyserman (IJzerman) 259.
Eysinga, Roorda van 365.

F

Fabritius 317.
Faes 226.
Fagel *) 48.
Faget, du (de Faschet) 316, 318, 320.
Fajon 25.
Fannius 159 *).
Faschet, de (du Faget) 316, 318. 320.
Fauconberg, de 148.
Feckens 352.
Fegili 191.
Fercken 229.
Feredon 199.
Fereken 199.
Ferrier 245.
Fibing 151.
Filimonov 131.
Fine, de 72.
Fischer de Monrepos 58.
Flinck 135.
Flisco, de 173.
Florissen 328.
Fockers 223.
Folckersheim 345.
Fontein Verschuir 191.
Fonteynes, van 115, 179.
Foama 140.
Foppinga 363.
Forman 101.
Fortgens 135.

Fournier 288.
Fox, van Keppel 264.
Foyert 145, 146.
Francken-Sierstorpff, van 164.
Franckot (Francott) 229.
François 290, 292.
Frans 229.
Franssen 342.
Freeser(s) (Vre(e)ser) 258, 260.
Freesman 65.
Frentz, Raitz von 316 *).
Frimersheim, van 253.
Frisch, von 164.
Frowein 328.
Fury 67.
Fuyck, van der 100.

G

Gaade 26, 27.
Galen, van 258.376.
Gallandre 158.

Gallyot de la Vilette 249.
Gangel, van 18.
Garmens 345.
Garris(s)on *) 29.
Gartenberg Sadogorska, von 164.
Gasinjet 35.
Gayton 196.
Gebels 81, 84.
Gedilde St. Martin 70, 71.
Geelhoet 36.
Geelvinck 153.
Geer, de 19, 153, 248.
Geerling 65.
Geesteranus (Gisteranus) 327.
Geisterendorff, von *) 191.
Gelder *) 47.
Geldern-Egmond, von 164.
Gelein, van 232.
Gelen 131.
Geleyn, van 135.
Gelre, hertogen van 164.
Gembruck 160.
Gendt, van 366.
Gennep, heer van 178.
Gent, van 259.
Geradts *) 94.
Gerbranda 141.
Gerkens, **d'Arnaud** 26.
Gerling 155.
Gerlings 155.
Gerlsma 119, 140 *).
Gerrits 36.
Gessel, van (Gesselius) 34, 72, 167, 168.
Gesselius (van Gessel) 34, 72, 167, 168.
Gestema 264.
Gevers 226, 285.
Geyn, van 188.
G(h)ysens 312, 340, 341.
Gier, de 39.
Giessen, van 112.
Gietere, de (Duppengiter) 37.
Gils (Gilse, Gilst), van 76, 78.
Glaeser, de 171.

Glaser 280.
Glathair 198.
Glauwe 53.
Glo(c)kman(n), van 34, 35, 101.
Gloeisteen 136.
Gockels 160, 161').
Godart 230.
Goedkoop 245.
Goens, van 117-121, 160 159, *).
Goes, van der 93, 94.

Goldstein, van 151.
Golowkin, von 24.
Goor, Hinlo(o)pen, van 172.

Gordon (, von) 388.

Goslinga, van 365, 366, 369, 370.
Gou, de 296.
Gouche, le 153.
Goudt 296.
Gout 39, 200, 296.
Gouwenraeck, van 166.
Goverts 35, 36.
Goye, **uten** 108, 112, 171, 175.
Goye, heer van 211.
Graaf 353.
Graaf, de 196.
Graaf(f), de 353.
Graaff, de 260, 356.
Graaff, v. d. 290.
Gracht, van der 227 *).
Graff 150.
Grand, le (Grandjean) 84.
Grande, de 77, 152.
Grandjean (le Grand) 84.
Grant 245.
Graswinckel 285.
Gravé 390.
Gravius 142, 328.
Greevinck 65.
Greuls 140.
Greve 135.
Gréve, van **Someren** 172.
Grevenbroe(c)k, van 177, 212, 355.
Grever 88.
Grevinghe 342.
Grimbergen, van 252.
Groenendijk, van 146.
Groenevelt 262.
Groenewout 81, 84.
Groenouwe 258.
Groes 136.
Groll, Breton van 242.
Gronden, van der 263.
Groningen, van 93.
Gronovius 54, 131.
Groot, de 61, 62, 64, 382, 383.
Groot, **Cornets** de 244.
Groot Stoutenburg, Maas van 392.
Grootensteyn, van 195.
Gross von Herff 149.
Grovestins, **Sirtema** van 294.
Gruys 305, 308, 313, 340, 341, 346.
Gruijter, de 178, 206, 212.
Grijns (, de) 258-260.
Grijp 338, 339.
Gryphenstein, van 253, 254.
Gryphius, Buys 12, 13.
Guldewagen 159.
Gulik, van 213.
Gupyn 198.
Guterswyck, van 8-10, 252, 253.
Guttickoven, van 187.
Gijbe 65.
Gysberts 328.
Gijselaar, de 170.

H

Haamstede 325.
Haarsma 143 *).
Haas, de 57, 135.
Haasman 225, 226, 289, 290, 291, 294.

Habrechtsz 79.
Hacken 190.
Hackert 262.
Hackfort 55, 60.
Haeften. van 33, 248, 359.
Haen, de 200.
Haersma van de 203, 213.
Haersolte, Wijkvan 191, 193.
129, 147, 154, 156, **117—120** *).
Haersolte tot Haerst, van *) 128.
Haes van Turnich en **Konradsheim,** van 359.
Haesebert 36.
Haestrecht, van 205, 212, 215, 375 *).
Haestrecht, heer van 110, 178.
Hagen 99.
Hag(h)e, ten 293.
Haig 341.
Haitsma (Haytsma) 117-119, **139, 140 *).**
Haitsma Mulier 115-117, 137-163.
Hajunga 144.
Haksteen 235—237.
Halbertsma 93, 94.
Halder 34, 35, 263, 295, 296, 353, 354.
Halmael, van 134.
Ham, ten 342.
Haman 38.
Hamborch, van (der) 356.
Hamel 354.
Hammin(c)k 86.
Hamminck (Schepel) 58, 80—89 *).
Hanckema, van 308.
Hanekamp van Harinxma 294.
Hangest d'Yvoy, van 194.
Harcan 101.
Harde, de la 156.
Hardenbroek, van **47***), 48.
Hardtkam 133.
Haren, van 365, 366.
Harinck 356.
Haringh 225. 285.
Haringman 36, 37.
Harinxma, **Hanekamp** van 294.
Harinxma thoe Sloot&, van 346.
Hars 236.
Harten, van 166.
Hartich (Hartog, den Hertogh) 261. 262.
Hartigh (Hartogh) 101.
Hartkop 171.
Hartman 171.
Hartog (Hartich, den Hertogh) 261, 262.
Hartogh (Hartigh) 101.
Hartsu(i)ker (Harsu(ec)ker) 133, 260, 295.
Hartzoekers (Hartzuyker(s)) 133, 260, 295.
Hartzuyker(s) (Hartzoekers) 133, 260, 295.
Kasevel(d)t *) 223, 224.
Hasselaar 120, 149 *.)
Hasselt, van 63, 65, 66.
Hatiseren 195.
Hattum 156.
Have, van den 346.
Havsteen 245.
Hayaert 197.
Haytsma, van 364, 369.
Haze, de 154.
Hecking Colenbrander, van 355.
Heeckeren, van 148.
Heeckeren tot **Waliën,** van 59.
Heemskerck, van 118, 121, 158, 159*), 378.
Heemskerck van Beest, van 247*).
Heemstede, (Borre) van 203, **213.**
Heemstra (, van) 195, 196.
Heerdt. van 79.
Heeringen, von 388.
Heerma, van 364, 369.
Hees, van 260 *).
Heiniger d'Eriswyl 164.
Hell, van der 58.
Hellingwerf(f) 263.
Helmich 249.
Hem, van der 30.
Hemert, van 344.
Hemmema, van 365.
Henderson 170.
Hendriks **360.**
Hendring 133.
Uenkes 27.
Hensbergh 229.
Heralma 312, 314, 345.
Heregotinchusen, de 255.
Herema, van 363, 369.
Herff, Gross von 149.
Heringa 363.
Herlaer, **Herlin,** du van 354. 111, 212.

Hermans 37.
Hermite, 1' 280.
Hermsen 256.
Hero 166.
Herreke, van 254.
Herteveld, van 322 *), 323.
Hertogh, den 259.
Hertogh, den (Hartog, Hartich) 261, 262.
Herwerden, van 246.
Herwerden van Teylingen, van 246.
Hessen-Kassei, van 367, 370.
Heukelom, van 112, 211, 326,358.
Heukelom. heren van 107, 109.
Heul, van'der 354.
Heumen *) 47.
Heurn, van (Heurnius) 240, 381.
Heusden, van 107, 211, 212.
Heuten 136.
Heyden, van der 191.
Heymensz 53, 59.
Heymericks genaamd ter Brake 53, 59.
Heynsberge 229.
Heijswijck, van 114.
Heythuysen. van 157.
Hiddingh 172.
Hielbig 387.
Hillebrands 303., 306.
Hilvering 86.
Hinckaert(s) 305, 310, 347, 348.
Hinlópen 172.
Hinlo(o)pen (, van Goor) 172.
Hittorp 344.
Hobroeck 327.
Hochepied, de 159, 171.
Hoeckelum, van 52.
Hoeckgeest 64, 66, 67.
Hoeclem, van 114.
Hoefnagel 383.
Hoefnagel (Hooftnagel) 391.
Hoeksema 86.
Hoekstra, ten Broecke 248.
Hoenderken (Hoenreken) 300.
Hoenreken (Hoenderken) 300.
Hoensbroeck, van 318.
Ho(e)renken (Horneking, Ho(e(rneken) 299-314 *) 338-348, (340*).
Hoerentyen 302.
Ho(e)rneken (Ho(e)renken, **Horneking) 299-314 *), 338-348, (340*).**
Hoesden, van 178.
Hoey, van 384.
Hoff, van 't 93, 94.
Hofland 156.
Hofreiter, Erntreuter von 365.
Hog(h)e, de 203, 205, 213.
Hohenlansberg, Thoe Schwartzenberg en 361-370.
Hohen Limburg 253.
Hohenlimburg, van Limburg- 6, 9.
Holdinga 365, 366, 369, 370.
Holle 227.
Hollebeek 102.
Holtappel 189.
Holte, ten 311. 312, 338, 339, 342.
Holthe. van 54, 60.
Holtwipper (Houtwipper) 260, 354.
Homfeld 144.
Hommens 55, 341.
Hondebeek 386.
Honig(h) 166.
Honrekink 302.
Honstein, van Bonenburg genaamd van 359, 360.
Hooft 135, 152, 153, 232.
Hooftnagel (Hoefnagel) 391.
Hoog. de 196, 205 *).
Hoogen, van der 220.
Ho(o)genhuyze, van 38, 39.

Hoogeveen 48.
Hoogeveen, van 12.
Hooghe, van Borssele van der 161.
Hoogwoude 325.
Hoop, van der 134, 264.
Hoorn en Altena, heer van 204.
Hoorn, ten 85.
Hoorn, van 221.
Hoorne, heer van 202.
Hoornes, de 392.
Hop 352.
Hopfer 101.
Hora Siccama 244.
Horatius 142 *).
Horenbeeck, van 383.
Horenken(s) 381, 382.
Horn, van 132, 381.
Horneking (Ho(e)renken, (Ho(e)rneken) 299-314 *).
Hornes, de 381.
Hornum genaamd Schram 340.
Horst, ter 99, 294.
Horst, van 359.
Houten. van 78. 196.
Houtwipper (Holtwipper) 260, 354.
Houwald, von 164.
Houweninghen, van 114, 375 *).
Houwerda 301. 310.
Hove, ten 200.
Hoveling 142.
Hovenier 295.
Hoymans 100.
Hovtsema 84.
Hubbeldinck 304.
Huddc 154.
Huinga 340.
Hulft 153.
Hulssen, van 278, 280, 290.
Hulst, van 135.
Hulstra 66.
Hulter, de 355.
Humain, de Rossius d' 246.
Humalda genaamd van Sternzee, Aebinga van *) 48.
Huntly 388.
Hustaert 187.
Huybert, de 325.
Huygens 93, 383.
Huyn van Amstenrade 339, 340.
Huynge 311-314, 338, 341, 346.
Huysmans 354.
Huyssen (van Kattendijke) 161.

I

Idsinga 140, 141 *).
Idzarda. van 195, 196.
Igrants 352.
Ilcken 285, 286, 290.
Immenes, van 230.
Immersele, van Lyere genaamd 359.
Ingenhagen 200.
Ingenulant 345.
Isenberg, van 251, 253-255.
Isenberg-Limburg, van 6.
Iseren *) 51.
Isselmuden, van 306.
Ith 158.
Ittersum, van 53, 55, 59.

J

Jacob 196.
Jacob, s' 129.
Jacometti 99.
Jager 263.
Jager, de 166.
Jamin 98.
Jans(en) 261.
Jansen 84.
Janssen 98, 200.
Jarges 303, 307, 308, 344, 345.
Jeissaud. de 184.
Jelgerhuis 293.
Jelles 141 *).
Jelmera 363, 369.
Jeude, van Lith de 57, 146.
Jochems (Jochums) 81, 84.
Joele 236.
Jolle, le 196.
Jom, 't (Tjom, Tromp) 296.
Jon, du 279, 280.
Jonc, du 280.
Jong, de 101.
Jonge (Jongh), de (Junius) 278-292.
Joosten 283.
Jordens 38.
Juncker 54-57. 60.
Junius (de Jonge, de Jongh) 11-13, 278-292.
Juta (, Panthaléon) 164.
Jutfaes, van 173.
Jutting (Jütting) 117-120, 150*).
Juwinga, van 363, 364. 369.
Juwsma 363.

K

Caan 171.
Kaars Sijpesteyn 165.
Kaay, van der 284, 285, 290.
Caeskoper 166.
Kaiser 355.
Calle 204, 213.
Calmeyn 246.
Camerijck, van 391.
Cammingha (, van) 35, 363—366, 369.
Camp 259, 260, 312.
Camp, in den 134, 135.
Camstra, van 365, 366.
Canters 346.
Capelle, van 258, 262.
Capellen, van der 200.
Capelten van den Boedelhoff, van der 120. 148 *).
Cappouns 130.
Capucio, di 173.
Carlson, 365. 366, 370.
Karnebeek, van 164.
Carnin, de 30.
Caron 23.
Carsjens 65.
Carst 261, 262.
Casele, van 156.
Casembroot (, de) 148, 278.
Cassou, de 150.
Castanet, Pellegrin de 185.
Castelfranc, (le Nantonier) de 157, 158 *).
Kastella 284.
Cate, *ten 99*, 386.
Cateau, van Rosevelt 244.
Cateau van Rosevelt 243, 244.
Cater 301.
Kathman 226.
Caupo van Zutphen 173.
Kayerts 131.
Kecken, van 322 *, 323.
Keeman 390.
Kegel 25.
Keimers 138.
Kelder 354.
Kelderhoff (Kellcrhoff) 354, 355.
Kelffken 147.
Kellerhoff (Kelderhoff) 354, 355.
Kemp, de 352.
Kempenaer, de 155 *).
Kempis, à 388.
Kemais. von 388.
Kemps 40.
Keppel, van 148, 392.
Keppel, heer van 111.
Keppel (van de Cluse), van 232.
Keppel Fox, van 264.
Keppell 151.
Kerbrandt 320.
Kerckhoven, van den 15.
Kerdijk 386.
Kervenem, van 203, 204, 213.
Cessel 259, 260.
Ketteler 48.
Keur, de 295.
Kikkert 100. 199.
Kimmel (Kymmel) 355.
Kingma 143.
Kin(t)sch van 72.
Kittelbie 340, 341.
Claer (Clair), de *) 224.
Clampert 79.
Clant 341, 346.
Clant van Menkema 312.
Clant van Nijenstein 381.
Klant (van Stedum) 304—306, 308—313, 348.
Clarcke 156.
Klaveren, van 285.
Kleef, van 40.
Cleeff, van 231.
Klein 87.
Klein, Eeltjes 58.
Kleine 355.
Klerck 189.
Cleve, van 181, 202, 212.
Cleveringa 93, 94 *).
Kley, van der 99.
Kleybert 237.
Kleynhoff 58.
Clignett 149 *).
Klimp 386.
Kloeck 197.
Klomp 132.
Clooster, van den 257.
Clootwijck, van 162, 293.
Cloppenberch, van 54, 60.
Clopper 153.
Cloribus 231.
Kluit, Provó 353.
Cnobbout 203.
Knotter (, de) 349.
Kock (Cock) de 113, 240, 241, 355, 386.
Kockum 198.
Coebereh 79.
Koechlin 289, 291.
Coehoorn, van 171,
Coelen 187.
Koëlla-Leenhoff 288, 289.
Ko(e)nders 308, 313, 341, 342, 346.
Koenen 36.
Coens 54.
Koerland, van 367.
Koetsveld, van 226, 285, 294.
Coeverden, van 148, 200, 257.
Colenbrander (, van Hecking) 355.
Kolff 248.
Kolk, op den 10.
Collen, van 149.
Colijns 154, 324.
Comans. Minor 242.
Commersteyn 154.
Condre, Chaillet de la 158.
Coninck 312.
Koninck, de 187.
Koninckloo, van 76.
Conincks 360.
Koning, de 35.
Konings 294.
Constant 184.
Convents 136.
Cool 259, 261, 328.
Coole, de 171.
Coolhorst, de 376.
Cooper 26.
Koopmans 293.
Koppenay 321.
Coppier van Cuylenburg 147.
Kops 116, 118, 121, 155, 156 *).
Kops, de Bruyn 93, 116, 117.
Corbas 24.
Korbie 349.
Cornelissen 98.
Cornets de Groot 244.
Corput, van den 280.
Corssendonck 198.
Cortenbach 317.
Cortenbach genaamd de S(che)netter, von 315, 316, 318—320.
Cortenbach, de S(ch)netter genaamd 315, 317.
Korver 295.
Koster 86, 195, 261, 262.
Koster., de 36.
Cotzan 199.
Kotzebue 164.
Coulster, van 125.
Cour, de 230.
Couttis 58.
Kox 340.
Craay (Craey) 355.
Kracker 87.
Craen, de 186.
Craenenburch. van 79.
Craeyenburch' 349.
Crafford (Craffurt) Middelaer 199, 229.
Cramers 144.
Cras 197.
Krayenhoff 119, 122, 162 *), 250.
Cre(e)velt, van 356.
Cremers 264.
Kreynck 50, 51 *), 59, 257.
Creyt 262.
Kriekenbeek 239.
Kroef 244.
Croes 200.
Croese van Ass 146.
Kromhout 64, 65.
Crommelin 65, 159, 325.
Cronenburg 325.
Croon 121, 157 *).
Crouzon, de 184-186.
Kruegers 141.
Krüger (Kruger) 228, 294.
Krüger, Wevell von 387.
Kruseman 93.
Krüsemann 93.
Krüsemarck, von 165.
Kruyff, de 172.
Kruyswijk 353, 356.
Krijt 54.
Culemborg, heer van 176, 177.
Kunst 81, 83.
Kup 134.
Cuser (van Oosterwijk) 325.
Cuvelier 326.
Cuijk, van 107.
Kuykhoven, van 135.
Kuyl 86.
Kuyl, van der 231.
Cuijlenborgh, van 91.
Cuylenburg, Coppier van 147.
Kuyper 165.
Cuyper, de 189.
Kuypers 166.
Cuyter 80.
Kijfhoek, van 33.
Kyp *) 47.

L

Laan 165.
Laan, van der 221, 325, 384, 385.
Labbat 138.
Labouchere (, de) 115-120, 137-163.
Labouchere (, Barrier de) 149, 150 *).
Labroue, de 149.
Laer, van 53.
Laer, van de 37, 198, 199.
Laet, de 11, 12, 355.
Laher, von 256.
Lalaing, van 126.
Lamare, Dessus- 290.
Lambergen 142.
Lambers 99.
Lambregts 172.
Landershoff, van 157.
Landmeter 390. 391.
Landsveld 226.
Lange, de 63, 167, 197, 198.

Langen, van 87, 203.
Lange(n), van (of de) 75-79.
Lannoy, de 58, 168.
Lanstra 140.
Latomus 192.
Laurens, de 184.
Lerke, heer van der 180, 209.
Lede 380.
Lede, van de(r) 106-115, 173, 211, 212.
Lede en Schoonhoven, heer van de 211.
Ledenbera., van 149.
Leeffdael, van 72.
Leemput (Lemputten), van 168.
Leenders 135, 261, 264, 328.
Leenhoff (Leenhoeff) 285-289.
Leenhoff. Koëlla 288. 289.
Leeuw 152.
Leeuw, de 104, 171, 259, 201,295.
Leeuwen 146.
Leeuwen, van 64, 296, 354, 390.
Leeuwen, van Leyden van 366.
Le(eu)wenberch, van *) 91.
Leliman 172.
Lelyveld (van Cingelshouck) , van 347-351.
Lelyvelt 229.
Lemke, Schotanus à Steringa 72.
Lemmers 37.
Lemper 35.
Lemputten (Leemput), van 168.
Lenarts 282, 289.
Lennep, van 116121, 134, 152*), 339.
Lentink 81, 84.
Leufkens 130.
Leur, de 171.
Lewe 307, 308, 312, 340, 346, 382.
L(e)ij, de 102.
Leydecker 159, 160 *), 355.
Leydeckers 27.
Leydekkers 162.
Leyden, van 353.
Leyden van Leeuwen, van 366.
Leyen (zu Leyenburg), von der 134, 135.
Leijenberch, van 209.
Leijne, de la 295.
Leijs. de 197.
Lidt 'de Jeude, van 57, 146.
Li(e)laer, van 72, 167, 168.
Liesveld, van 206, 371-379 *).
Liesveld, heren van 107.
Liesveld, van den Berghe van 211.
Limbergen. van 228.
Limburg bijgenaamd Snycke 252-254.
Limburg Broich 6.
Limburg, van 8-10 *), 155, 250-255 *).
Limburg Stirum, van 6—10 *), 250, 254.
Limburg, Bronkhorst en Stirum, van 364.
Limburg-Hohenlimburg, van 6, 9.
Limburg, van Isenberg 6.
Limburg dictus Snycke, van 8.
Linden, van der 101, 285.
Linden van Sprankhuizen, van der 172.
Lindener 54.
Lingen, van d' 190.
Lipjes 133. 229.
Lipkes (Lipjes, Lippies) 229.
Löbenstein, von 165.
Lochorst *) 376.
Lock 81, 83.
Loe, van 359.
Loebenstein 165.
Loeff, van der 38, 93.
Loenersloot, van 211.
Loeringa 83.
Locvenich, van 155.
Lofrijs 391.
Lohman 308.
Loocksma 143.
Loon, van 388, 392.
Loos, de 290.
Lorne de St. Ange, de 388.
Loubayssin 150.
Louet 316, 319, 320.
Louwens 81, 83.
Lucas 170.
Lugers (Luurs, Luyers) 100.
Lulofs 59.
Lunel 247.
Lups 139.
Lutghens 133.
Lutjes 136.
Luurs (Lugers, Luyers) 100.
Luyers (Lugers, Luurs) 100.
Luyken 156.
Luynenborch, van 228.
Luze, de 121, 158 *).
Lycklama, van 365.
Lyere genaamd Immersele, van 359.
Lymburg genaamd van Styerheym, van 9.
Lynden, van 148 *), 149.
Lynden d'Aspremont, van 200.
Lijndrajer 56.
Lyster 190.

M

Ma(a)rel, van der*) 68.
Maas 157.
Maas van Groot Stoutenburg 392.
Madwig 245.
Maerle, van (Merula, van Me(e)rle(n)) 10-14, 60-68, 75-80, 382, 383.
Maerle(n), van 14, 60-68 *), 75-80.
Maes *) 232.
Maet, van der 40.
Maeijere, de 30.
Maire, le 146.
Mairieu, Paternostre de la 38.
Malburg, van 211.
Malsen, van 312.
Man, de 122, 162, 163 *), 328.
Manet 286-289, 291.
Manninga 307, 310, 312, 313.
Mansdale, van 77.
Mansvelt, van 227.
Marckel, van 228.
Marcken, van 104.
Marel, van der *) 68, 75—80.
Mare11 77.
Mareuill, de 193.
Marienburg 53.
Marin 157.
Marinissen 37, 38, 172.
Marle, van 68.
Marssum, van 142.
Martens 303.
Martini, de 133.
Martitz, Wülfing von 387.
Maschereel, van 360.
Massi 185.
Massis 154, 155 *).
Mast, van (der) 38, 39,
Maten 152.
Matthijssen 356.
Mauderiek, van 355.
Mazade 199.
Meder 256.
Medevoort, van 246.
Mee, de 229.
Meeckeren, van 51 *), 59.
Meeder 25.
Meef. de 280.
Meel; van 235, 327.
Meer, van der 88., 284. 286. 295., 392.
Meer van Berendrecht, van der 162.
Meerle, van 67 *), 75-80.
Me(e)rle(n), van (van Maerle, Merula) 10-14, 60-68, 75-80.
Meersch, van der 152.
Meerten, van 133.
Meertens 248.
Meerwvck. van 230.
Meesters 264.
Meien-Vogeler, von 387.
Melisdiick 171.
Melleville (Merrivelt) 258.
Menkema. Clant van 312.
Mensinga'391.
Mepsche, de 303, 310, 314, 346.
Mercker 196.
Merens 88.
Merian 77.
Merlair (Merler, van Merlen) 10—14, 60—68, 75-80.
Merlair, van 383.
Merle *) 68.
Mrrle, de (du) ll.
Merlen, van (Merlair, Merler) 10—14, 382-384.
Merlen, van 10-14, 60—68 *), 75—80.
Mcrler (, van) (Merlair, van Merlen) 10—14, 60—68 *), 75-80.
Merode, van 359.
Merrivelt (Melleville) 258.
Merula (van Maerle, van Me(e)rle(n)) 10-14, 60—68*), 75—80, 383.
Merula van Abbesteegh 11, 12.
Merwede, van der 108. 211., 303.
Merwen, 'van 346.
Merwijck, van 343.
Messems, vun *) 47.
Metsu(e) 98.
Metternich, Wolff 191.
Meurlinck 222.
Mey, de 36, 151, 152 *), 154.
Meij, van der 196.
Meybaum 26.
Meijburch, van *) 224.
Meijer 102, 229, 261, 262, 356.
Meyers 55.
Meylan 239-243.
Meijling 136.
Meyster 221, 222.
Meysters 227.
Mezzara 289, 291, 292.
Middach 295, 351, 354, 356.
Middachten, van 28.
Middelaer 167.
Middelaer (, Craffurt) 199, 229.
Middelhoven, van 104.
Middelkamp 133.
Middelkoop 259, 262.
Middelsten 85.
Mierhop, van de 226.
Mierlo (, van) 259, 262.
Mijeur 387.
Milanen, van 167.
Millinc (Milling(s)) 208, 213.
Miltes 357.
Minnekens 278.
Minnema 119, 139 *), 363, 369.
Minor Comans 242.
Mirandolle 152.
Mist, Uitenhage de 248.
Moens (, van) 221, 222.
Moens, van (Sluypwijk) 384,385.
Moerkerken 136.
Moerloose, de 248.
Moiretman 190.
Mol 167.
Mol, de 156.
Moldreck 102.
Molière 17, 118, 120, 150 *).
Moll 168.
Moll, de 197.
Molijn, Du 285.
Mom 49, 52, 59, 342.
Mommael 284.
Mongers 27.
Monte, de 377.
Montlion. Paternostre du 38.
Montrond, de 184-186.
Montrond de Dunière, de 183.
Morinck 321.
Morus 19.
Motman, van 93, 94 *).
Mouton 230.
Mouwer 175.
Mulder 356, 386.
Mulert 340.
Mulert tot de Leemcule 102.
Mulier 117-119, 137, 138 *).
Mulier, Haitsma 115-117, 137-163.
Muliers, des 138.
Munster, van 257.
Munster, van 254.
Munter 153 *).
Munthe 100.
Muntinge 83.
Musschenbroek, van 172.
Muyssaert 154 *).

N

Nagel, van 257.
Nansum, te 308, 311, 313, 381.
Nantonier de Castelfranc, le 157.
Nassau, van 33, 366.
Nassau-Diez, van 366, 370.
Nassau-Zuylensteyn, van 14.
Nantonier de Casteliranc, de 324.
Nauwincx 103.
Navauge (Navogi) 199.
Navigheer 231.
Navoe i(e)r (Navauge, Navogi) 199, 230, 231.
Naymet, de 149, 150.
Nerée, von (de) 193, 387, 388.
Neufville, de 116, 152 *).
Neuwirth, da- 103.
Neyraedt, van 357, 358.
Nieulandt 345.
Nieuw burgh, van der 103, 134.
Nieuwenhof 357.
Nieuwenhuis 295.
Nieuwenhuis, Domela 164.
Nieuwenhuysen 259.
Nieuwenhuysen, van 230.
Nieveen 87.
Nilo 154.
Nispcn, van 193.
Nittersum (, van) 305, 310.
Nobels 197.
Nocque, van (Annocque) 197.
Noirot 149.
Noordeloos, van 110, 212.
Noordeloos, heer van 108.
Noordhoorn 138,139.
Noordingh 144.
Noorle, van 98.
Ncort. van 188.
Noose 228.
Nulland 390.
Nuyl, te 54.
Nydeggen, Schenck van 322 *), 323.
Nijenaar, van 178.
Nijenhuijsen 133.
Nijenrode, van 181.
Nyensteijn 196.
Nije(n)steijn, van 207, 208, 213.
Nyevelt, van 205.
Nijmegen Schonegevel, van 165.
Nijs 302.

O

Ochten, van 107, 108, 112, 211.
Ockinga, van 364.
Odingen, de 255.
Oem van Bockhoven *) 375.
Oer tot Brueck en Warburg,van 359.
Oetgens van Waveren 28.
Oever, van den 85.
Ogtrop, van 164.
Oidtman, von 266.
Oland 240.
Oldendorp 134.
Oldeneel, van 54, 60.
01s 197.

Oort, van (der) 37.
Oosten, van 156 *).
Oosten de Bruyn, van 118. 121.
Oosterhout, van 180.
Oosterhuysen 314.
Oosterling 97, 98.
Oosterman 349.
Oosterom, van 134.
Oosterwijk, van 112.
Oahoven. van 63.
Oranje-Nassau, van 366, 367, 370.
Orban 246:
Orisandt 30.
Ornia 221.
Orssagen, van 86.
Ortt 380.
Orville, d' 171.
Os, van 142, 285.
Osch, van 227.
Osterhusen, tho 344.
Otley 237.
Ott 132.
Otten 160.
Otter, den 221.
Oudaen 327.
Oudermeulen, van der 93.
Oudersgie (Overschie), van 66.
Oven, von 248.
Overschie 383.
Overschie (Oudersgie), van 66.
Oy, van 231, 357-360.

P

Paardekooper 37.
Paats 353.
Pabst, van 193.
Paeuwe 321.
Paget Bowman 164.
Pálffy von Erdöd 164.
Palis-Praron 183.
Palis(se, de la) 181-186.
Pallandt, van í29.
Pal(l)ant tot Bredenbemt, van 317.
Palm 240.
Pals 353, 356.
Paludanus 100.
Pancras 222.
Panhuys, van 290.
Panthaleon, van Eck van 146 *).
Panthaléon Juta 164.
Pantzschmann 344.
Papaert (Piepaert) 197.
Papenbroeck, van 222.
Pasques de Chavonnes 48.
Paternostre de la Mairieu 38.
Paternostre du Montlion 38.
Patinga 12.
Paulus 380.
Pauw 158.
Pauw van Darthuysen 312. 314.
Pauw van Wieldrecht 164.
Pauw, de 157 *).
Payen 79.
Peer, van 81, 83.
Peiters 72.
Pekelharing 166.
Pelgrom 197.
Pellegrin de Castanet 185.
Pellicorne 154.
Perd(r)iau 185.
Pereboom 263.
Perné 151 *).
Perponcher-Sedlnitsky, von 164.
Perrin 157.
Peters 40, 98.
Petersen 328.
Petit 227.
Petraeus 326.
Petrous 11, 12.
Peyrollet, de 120, 150.
Peys 37, 198.
Pflaumbaum 23.
Piepaert (Papaert) 197.
Pierets 385.
Pieters 197.
Pietersen 37.
Pieterson, van 199.
Pineau 150 *).
Piper 93, 94 *).
Pis0 153.
Plancken 135.
Plançon 160.
Platteel 243.
Plevier 152.
Poel, van de 325.
Pol, van de 72.
Polanen, van 193.
Polder, van de(r) 284, 290.
Poll, van de 117-121, 153 *).
Polman 308.
Pontvlaams 228.
Pool 88.
Popkens 243.
Poppens 81, 84.
Post *) 231.
Posthuma 294 *).
Pot 171.
Pot, van der 171.
Potken 237.
Potter(s) 304, 309, 311, 314, 344.
Poullet 16.
Pr(a)etorius 382, 383.
Praron, Palis- 183.
Prenger (Sprenger) 360.
Pronck 170.
Proot 229.
Prott, van 340, 341.
Provó Kluit 353.
Pruis 144 *).
Pruisen, van 367.
Pruynen 47.
Pückler von Schwichow, von 164.
Pury, de 158.
Putten, van 326, 327.
Pybinga 141, 142 *).
Pijl 258, 260.
Pijnacker 226, 285.
Pijnssen van der Aa 148, 149 *).

Q

Quackernack 198, 199.
Quadt Wickeradt, van 359.
Quail 122.
Quarles 122-126, 163, 384.
Quast 101.
Quay, de 103.
Quesnoy, du 79.
Quevellerius 160. 172.
Quina 153.
Quinchard 328.
Quivers 306.

R

Rabie 246.
Radbodius 141.
Radecke, von (van) 387.
Raesfelt, van 57.
Raguineau 15.
Raitz von Frentz 316 *).
Rammelman 38, 39.
Ramout, de (Dermout) 160.
Ranc, du 182, 184.
Ranc de Joux, du 185.
Ranc de Vibrac, du 185.
Ransdorp, van 195.
Ranst 154.
Rappard 193, 328.
Rappard, von 387.
Rasière, de 136.
Rauws 242, 243.
Ravekes 133.
Ravens 79.
Ravesteyn, van 171, 208, 213.
Rayms 222.
Reael 325.
Rebenscheydt 138 *).
Rechteren, van 192.
Reddingius 119, 142, 143 *).
Redinchaven, van 8.
Reede, van 15, 47 *), 48 *), 165.
Reede (van Renswoude), van 149.
Reefman 133.
Regenboch 356.
Reigersman 352.
Reinalda 250.
Reinbach 100.
Reinbout 40.
Remnits 78.
Renard (Reynaerts) 230.
Rendorp 153.
Renesse, van 231, 357, 358.
Renesse van der Aa, van 319, 320.
Renesse (van Elderen), van 320.
Renesse van Wilp, van 58.
Rengers 307, 310, 312.
Rens 164.
Renseler, van 167.
Renssen 104.
Renswoude, van 174, 177, 212.
Rentmeesters 139.
Reus, de 263.
Reverset, van 281, 290.
Revertera von Salandra 164.
Reyers 134.
Reynaerts (Renard) 230.
Reijnderts 135.
R(e)ijnesteijn, van 173-176. 178.
Reijniersz *) 28.
Reynsdorp 136.
Reijnst 223. 224.
Reijntjes 264.
Rheen(stra) 140 *).
Rhemen, van 171.
Rhone, van der 100.
Richier 23-27.
Ridder, de 104, 159.
Ridderingshoff (Rijdderinck-hoff), van 260.
Ridderinkhof 133, 295.
Rie, de 262.
Riebeeck. van 159. 160. 172. 355.
Riedel 262.
Rietmeyer 239.
Rietveld 34, 64, 262.
Rigt 259, 261.
Rincg 158.
Ringen, van 25, 26.
Rinsum, van 166.
Ripperda 308, 310, 312.
Rive, de la 185.
Rivoire, de 184.
Robijn 100.
Robynsma 140.
Rochat 162.
Rochefort, de 103.
Rodehem, van 8.
Rodenhuis 143.
Roelfs 81.
Roelvink 355.
Roesselius 80.
Roeters 134.
Roever, de 174.
Roldanus 143, 144 *).
Rollema 231, 263.
Ronde, van de 264.
Ronge 65.
Ronstorff 328.
Roode, de 101.
Roorda van Eysinga 365.
Roos 119, 143.
Roos, de 156.
Rooseboom 257.
Root 100.
Rose 171.
Rosegaard 159.
Rosevelt, Cateau van 243, 244.
Rosevelt Cateau, van 244.
Rosselet 157.
Rossius d'Humain, de 246.
Rossum, van 238.
Rostijne. van de 197. 228.
Rothuis 355.
Rouffaer 35.
Rover, de 212.
Ruelo, van 162 *).
Ruempol 242.
Ruhlein 136.
Ruiven, van 151.
Runhart 295.
Rups 165.
Russings 79.
Rutenborch. van den 55.
Ruychaver 103.
Ruys 246, 360.
Ruysch 203. 213.
Ruysch (tot Waeyestein) 279.
Ruijtenbeek (Rutenbeeke), van 133, 199, 200.
Ruvtenborch. van 57.
Ruyter, de 171.
Rijdderinckhoff (Ridderings-hoff), van 260.
Rijn, van den 171.
Rijnensteijn, van 212.
Rijnesteyn, van *) 375.
Rijsenborgh, van Vijanen van *) 91.
Rijsenburch, van 148.
Rijssen, van 77.

S

Saaymans 259.
Sabé 144.
Sadogorska, von Gartenberg 164.
Saenger 25.
St. Ange, de Lorne de 388.
St. Léger, de 150.
St. Martin. Cedil de 130. 131.
St. Martin; Gedilde 70, 71.
Saint-Maurice, Vulson de 366.
Salines, de 150.
Sallaers 327.
Sallant (Zallan(d)t),) van *) 27, 28.
Salteur de la Serra 17.
Samlant 241.
Sandick. van 324.
Sandra 138.
Sante. van 88.
Santvoort 232.
Sappens 341.
Sart (en Liesvelt), van 378.
Sasse van den Bossche 159, 160.
Saumaise, de 29.
Savelkoel 58.
Saverneel *) 28.
Saverneol genaamd Waerseg-gre *) 28.
Saves 195.
Sayn, van 253.
Scenk, den 179.
Schaack 223.
Schaage(n), van * 28.
Schaap 86, 200.
Schaep 217-223, 230, 384, 385.
Schaepen 130.
Schaffer 304-306.
Schagen 28 *), 325.
Schagen, van 62.
Schalk, van der 87.
Schamberch *) 28, 29.
Scharff 155, 305.
Schatter 339, 340.
Schaumbere *) 29.
Schay 83.
Scheers (, van) 167, 228, 229.
Scheiderich, van 359.
Schellarts 28.
Schellebeek, van *) 29.
Scheltinga, van 155, 195.
Scheltus 136.
Schelven, van 36.
Schemetze (Schmetz, Smi(t)s, Smets, Smidts, Schmilzen) 24.
Schenck van Nydeggen 322 *), 323.
S(che)netter, von Cortenbach genaamd 315. 316. 318-320.
Schepel 385-387.
Schepel (, Hamminck) 58, 80-89 *).
Schermbeek 101.
Scherpenzeel, van 310, 348.

Scherping 229.
Scheuren, van der 148.
Schiffbauer 138.
Schik 143*).
Schillemans 72.
Schimmelpenninck 232.
Schimmels 162.
Schipper 263.
Schmaal 81, 86.
Schmetz (**Smi(t)s,** Smets, Smidts, Schmilzen, Schemetze) 24.
Schmidgall 244.
Schmidt 150.
Schmilzen (Schemetze, Schmetz, **Smi(t)s,** Smets, Smidts) 24.
Schmutt 134.
Schnetter, de 317.
S(ch)netter genaamd **Cortenbach,** de 315, 317.
Schoermont 227.
Schok 226.
Scholberch, van 72.
Scholles (Scholis) 340, 341.
Scholten 154.
Scholtz, von 159.
Schönau, von 321-323 (322 *).
Schonegevel, van Nijmegen 165.
Schonenvorst, van 176.
Schoonhoven, van 230.
Schoot, van der 356.
Schot *) 29.
Schotanus (à **Steringa** Lemke) **72.**
Schot(h) 166.
Schout 382.
Schouten 278, 279, 283, 290.
Schouten (van Snrankhuizen) 171, 172.
Schout(t)en 263, 264.
Schram, Hornum genaamd 340.
Schreuders 100.
Schröter 239.
Schukking 264.
Schuller tot Peursum 172.
Schut 134.
Schuttrop (Schuttrup) 34, 35, 100-103.
Schuurman 81, 82.
Schuylenburch. van 158.
Schwartz, van '171.
Schwartzenberg en **Hohenlansberg,** Thoe 361-370.
Schwencke 34, 35.
Schijvelberg 146.
Scrodekijns 178.
Sedlnitsky, von **Perponcher-** 164.
Segbol 282, 289.
Senden, van 256.
Serra, (Salteur) de la 17.
Serris (Serres) 104.
Seters 256.
Setten (Zetten), van 136, 354.
Sevender, van der 175.
Siccama **(Sikma)** 117-120, 145*).
Siccama, **Hora** 244.
Sickama 232.
Sickinghe 305, 307, 312-314.
Siegel 172.
Sierstoraff. von Francken- 164.
Siger **de Sighers** 346.
Sighers, **Siger** de 346.
Sikma (Siccama) 117—120, 145*).
Sillem 387.
Silva-Tarouca, von 164.
Silver 101.
Simon 79.
Simons 34, 97.
Sirtema van Grovestins 294.
Sjolles **139*),** 324.
Sladus 103.
Slaij (Sleij, Slij) 263, 264.
Sl(e)ij (Slaij) 263, 264.
Slicher 159.
Slingeland, van 111.
Slooten, van 391.
Sluypwijk, van 221.
Sluypwijk Moens, van 384, 385.
Smäilegänge 194.
Smets (**Smidts,** Schmilzen, **Schemetze.** Schmetz.. **Smi(t)s)** 24.
Smidts **(Schmilzen, Schemetze,** Schmetz, **Smi(t)s,** Smets) 24.
Smient ll.
Sminia, van 171.
Smissaert 170.
Smissen, van der 36.
Smit 100, 101, 119, 141, 142 *), **166.**
Smi(t)s (Schmetz, Smets, **Smidts,** Schmilzen, Schemetze) 24.
Snecanus 81, 85.
Snel 282, 283, 290.
Snep 152.
Snitsevorg, van 294.
Snouckaert van Schauburg 383.
Snycke 9, 10.
Snycke, (van) Limburg dictus 8, 252-254.
Soelaerse (Sollart, Sollers) 327.
Soeteman 230.
Soetens 282.
Sol(d)t, van 75-79.
Sollart (Sollers, Soelaerse) 327.
Sollers (Sollart, Soelaerse) 327.
Somberg 85.
Someren Gréve, van 172.
Somers 30 *), 98.
Somerschoe 25.
Sommers * 30.
Son, van 88.
Sonnargam, de 282.
Sonoy (, van) 312, 314.
Soudenbalch '177.
Spaendonck, van 93, 94.
Spall, van 248.
Spangen, van 359.
Spar, van der 102.
Speciaal 166.
Spee 359.
Speron (Sp **(or)ron)** 197.
Spiegel *) 30.
Spierinck 360.
Spiesemaer 278.
Sp(or)ron (Speron) 197.
Spranger 153.
Spranghuysen 278.
Sprankhuizen, van der Linden van 172.
Sprankhuizen, (Schouten) van **171, 172.**
Sprenger (Prenger) 360.
Spuel *) 30.
Spijkermans 79.
Staal, van der 191.
Stael 341.
Standaert 38.
Stapele, van 37.
Stapele(n), van 62, 63.
Stapert 264.
Star(c)kenborgh (Sterckenburgh) van 118, **120, 151 *).**
Starckenborgh, Tjaerda van 365, 369, 370.
Stavel(e), van *) 30.
Staverden, van *) 128, 129.
Stavoren van Aalst. van 26.
Steech (Steegh, Steg(h) **e) , van** der **39 *).**
Steelant, van *) 30.
Steen, van den 103, 120, 146 *).
Steen van Wadesteyn, van der 103.
Steenberch (Steenberg(e **van 39.**
Steenberg(en) (Steenberch), van 39.
Steenhoff 119, 138, 139 *).
Steenhuys, van de 39, 200, 296.
Steenhuysen tot Zandhuysen, van 200.
Steenlack 326.
Steenoven 360.
Steenwijk, van 302.
Ste(e)vens 349.
Steg(h)e (Steech, Steegh), van der 39 *).
Stein 388.
Stein van Gollonesse 388.
Stein, von 387.
Steinfurt, van 213.
Steinfurt, heer van 114, 202.
Steng, van der 102.
Stengel 24.
Stepraedt, van 359.
Ster(ckenburg(h) (Star(c)kenborgh), van 118, 120, **151 *),** 176, 212.
Steringa (Lemke), Schotanus à 72.
Sterk 228.
Sternzee. Aebinga van Humalda genaamd van *) 48.
Stevens 82.
Steijne, van 205.
Stieler 158.
Stierheim. van 8., 10.
Stierling í02.
Stirum, van Limburg 6-10 *), **250.** 254.
Stoelman 134.
Stork 248, 341.
Stoutenberch, van 376.
Straten, van der 348.
Strengers (Strengnaerts) 103 *).
Strengh 37.
Strengnaerts (Strengers) 103 *).
Strijcker 218.
Stuers, de 164.
Stuirwolts 85.
Stumphius **(Stump(h))*)** 30, 31.
Styerhe(y)m, van 254.
Styerheym, van Lymburg genaamd van 9.
Stijls *) 31.
Suijsters 130.
Swaen 293.
Swaenswijck, van 154.
Swalmius 281.
Swarte 308, 311, 338, 339.
Sweerdes 345.
Sweermans 136.
Sweerts 48.
Sweerts de **Landas** 383.
Swemer 38.
Swindrecht, van 385.
Swindrecht, van der Burgh van 222.
Sylvius (Silvius) 121, 152 *).
Sijpesteyn, Kaars 165.
Sypesteyn, van 159.

T

Taets van Amerongen 118, 120, 148, 149 *).
Taets(e) 176.
Tamminga 305, 307, **308,** 310, 312, 382.
Tarouca, von **Silva** 164.
'Tartarin 158.
Tasman 263.
Tavernier 19.
Teiler 152.
Teissèdre 121, **161 *).**
Telting 120, 150, **151 *).**
Tempel, van den 215.
Tenbergh 30.
Tengnagel van **Hoesden** 208.
Termaten (Termaat) 392.
Terve 156.
Terwen 171.
Testart 121, **159 *),** 325.
Tewes 85.
Teyckenbeek, van 64.
Teylingen, van 172, 234-250.
Teylingen, van Herwerden van 246.
Teijts 89.
Thedema 304, 309-311.
Theisz 320.
Thielen 130.
T(h)oden 144 *).
Thoden van **Velzen** 1X-120.
Thije, van *) 69.
Thyssen 342.
Tichelaar 117, 119, 140 *).
Tiddinga 341.
Tielmans 293.
Til(l), van 40, 56, 58.
Timmer 386.
Timmerman 132.
Tinsley 340.
Tjaerda van Starckenborgh 365, 369, 370.
Tjeenk **Willink** 355.
Tjom ('t Jom, Tromp) 296.
Tocht. van der 278. 289.
Toffanus 155.
Tol, van 348.
Toll, van 281.
Tols 355.
Tonckens 35.
Tonderen, van 296.
Tongeren, van 56.
Tongerloo, van 78.
Torck 148.
Toulon 291.
Towers Battelle 245.
Triccot (Tric(h)ot, Trucheau) 20, 23.
Tric(h)ot (Triccot, Trucheau) 20, 23.
Trier, van 172.
Trigland 15.
Trip 153 *).
Trips, von Bergh genaemt 317.
Trolle 103.
Tromp ('t Jom, Tjom) 296.
Troy(en) 260.
Troyen, van 85.
Trucheau (Triccot, Tric(h)ot) 20,23
True 119, 139.
Tukker 260, 328.
Tulder, van 258.
Tuning 389.
Twickeloo, van 257.

U

Ubbena 347.
Ubbergen, van 360.
Uchelen, van 197.
Udemans 37, 38.
Uden 118, 120. **144 *).**
Uitenhage de 'Mist 248.
Ulger 303, 304, 309, 311, 338.
Uma 142.
Unema, van 363.
Unia 363.
Urne 103.
Ut(h)erwyck, van 53. 56. 57. 59.
Utzelman 135, 264, 328, 391.
Uulderink 294.
Uurglas 360.
Uijlenbroeck 167.

V

Vacauette de Frechencourt 390.
Vacquette de **Gribeauval** 390.
Vacquette de Lamaronde 390.
Vaerick *) 47.
Vaerle, van 157.
Valck 263.
Val(c)kenborch (Val(c)kenburch)*) 68, 69.
Valckenier 47 *), 118, 121, 154 *).
Valentijn *) 69.
Valkenburg, van 191.
Valle, de *) 69.
Vallee, de *) 70.
Valstar 133.
Vanevelt, van 52.
Vaquette (Wacquette) 390.
Vari(c)k, van **186—190,** 310, 314, 347.
Varick alias **Vonck,** van 189.

Vatebender 168.
Vaijnes van Brakell, de 128 *), 191. 292.
Vecht, van der 354.
Vechte, van de 391.
Veegens 89.
Veleker (Veel(c)ke 328.
Veen 386.
Veen (Venen), van de 39.
Ve(e)ris 103, 134, 232 *).
Vegelin 191.
Velden, van den 191.
Velden, van der 286.
Veleker (Veel(ckers 328.
Velt. in 't 390.
Velthuysen 78.
Velthuysen, van 231.
Venedau 178.
Venen (Veen), van de 39.
Venendael, van 187.
Verbeek 285.
Verbolt 146.
Verboom 197.
Verbrueh *) 70.
Verburg 326, 327.
Verburgh *) 70.
Verburgh '(van der Burg(h)) 327.
Vercamer (e) 134.
Vergeer 188.
Vergoes 35. 36.
Verhagen 70 *), 162, 163.
Verhamme 152, 153 *).
Verheyden 132.
Verheyen 191.
Verhorst 132.
Ver Huell 191.
Verkade 93, 94 *).
Verlaer 258.
Vermaten 97.
Vermeer 193.
Vermees 142.
Vermeulen 133, 388.
Vermuer 168.
Vernatti, de 167.
Véron 120, 150 *).
Verpoorten 324.
Verschoor 133.
Verschuer, van 191, 192.
Verschu(e)ren 125.
Verschuir '93.
Verschuir, Fontein 191.
Versevelt, van 188.
Verseyden 98.
Versluys 191, 192.
Verspyck 58, 191, 192.
Verstegen 146, 147 *).
Verster 240, 241.
Verster, de Balbian 170.
Verstolk 171, 191.
Vervloet 133.
Vervou., van 364.
Vessem, van 191, 192.
Veugen *) 70, 71, 129-131.
Veye, de 181-186.
Veye de Burine, de 181.
Vianen. van 111, 175, 176.
Vianen; heer van 205, 206.
Vibert 289, 291.
Vicq, de 18. 191. 192.
Vierling, Brandijns gezegd 160.
Vierssen, van 365.
Vilette, Gallyot de la 249.
Vilgen (Wilgen) 309, 311.
Villebois 193.
Villeneuve, de 191, 192.
Vinceler, van 57.
Vin(c)k 138, 139.
Vinger 87.
Vink 86.
Virnenburg, van 114, 115, 172, 176, 178, 179, 212.
Viruly 72.
Visboom 187, 189.
Visch 391.
Visquart, van 310.
Vladeracken, van 102.
Vlerike, van 7.
Vleuten, van 189.
Vlieger, de 36.
Vliet, van *) 89.
Vliet, van der 284.
Vloten, van 231.
Voerne *) 89.
Voerne, van 376, 379 *).
Voërst, van 191, 192.
Vogel 34, 35.
Vogelaar 352.
Vogeler, von Meien- 387.
Vogelvanger(s 89.
Voggel *) 89.
Voghel *) 89.
Volck 87.
Völcker 171.
Volckershoven, van 161.
Volens 340 *), 341 *), 381.
Volgersheijm *) 90
Volmestein, van 251, 253, 254.
Vonck 187, 188.
Vonck, van Varick alias 189.
Vonk 360.
Voocht, de 191.
Voorbos, van den 352.
Voorn 167.
Voorn, van der 156, 391.
Voorn(e), van 113, 115, 172, 173, 178, 179. 212.
Voorne, heer van 113, 114.
Voorst, van 90 *), 134-136, 232, 264, 328, 359, 391.
Voorst van Beest, van *) 90.
Voorst tot Voorst, van 191, 192.
Vorm, van der 98, 133.
vos *) 90.
Vos van Leutzenberch *) 90.
Vos van Leuwenberch *) 91.
Vos, de 125, 390, 391.
Vos van Steenwijk, de 165, 191, 192.
Vosch van Avesaet 191.
Voss van Sinderen, van *) 191
Vredenburch, van 191, 192.
Vree (Vrée), de 103, 147 *).
Vre(e)ser (Freeser(s)) 258, 260
Vriends 89.
Vries, de 26, 231, 263.
Vriese, de 344.
Vrijberghe, van 191.
Vrijer, de 71.
Vrij(t)hof(f) 191, 192.
Vulson (de Saint-Maurice) 366.
Vultejus 121, 155 *).
Vijanen (van Rijsenborch), van*) 91.
Vijgh 89 *), 91, 171.

W

Wacht, van der 327.
Wacquette (Vaquette) 390.
Wael, van de 354.
Waelcourt, van 376.
Waerseggre, Saverneol gend. *) 28.
Waesberghe, van 38, 39.
Wa(e)yen, van der 149, 155.
Wagter 264.
Waldeck und Pyrmont, zu 164.
Wale, van den 108.
Walen 11, 93.
Wall, van de 151, 191, 193.
Waller 352.
Walles 231.
Walraven 38.
Wambach tot Wammen, van 316 *).
Warin 191.
Warners 79.
Wassenaar, van 30.
Wassenaer, van 191, 193, 319.
Wassenhoven, van 325.
Waterham 353.
Wateringe, van der 180.
Watteville, de 191, 193.
Waveren, Bors van 28.
Waveren, Oetgens van 28.
Wee, van 193.
We(e)de, van 191, 193.
Weerdenburg, van 314, 348.
Weerdesteyn, Wijkerslooth van 190.
Weert, Berckmans de 191.
Weerts 182.
Wegener 244.
Wegewa(e)rt 195, 328.
Weichs de Wenne, de 190, 191.
Weiler, von 191, 193.
Weiss von Weissenlöw, Albinus gen. 158.
Welderen, van 90, 161, 306.
Weldijk 64, 65.
Welschhaes (of van Welsoy) 343, 344.
Welser 47.
Welsoy, van (of Welschhaes) 343, 344.
Welvelde, van 340.
Wendt, de 118, 119, 142 *), 143.
Wenne, de Weichs de 190, 191.
Wensveen, van 231.
Wentholt 191.
Wesemael, de 215.
Wesselius 80.
Wesselman 191.
Westakker 285, 290.
Westerbaen 64, 66, 67.
Westerholt, van 191.
Westerholt, von 385.
Westerhout 40.
Wester10 91.
Westerman 40.
Westermann 244, 245, 249.
Westerveld 228.
Westreenen van Tiellandt, van 193.
Wcstrenen, van 193.
Wetering, van de 353.
Wettere(n), van 37.
Wevell von Krüger 387.
Wever 87.
Wicheringe 346.
Wichers 191. 193.
Wickede, van 254.
Wickeradt, van Quadt 359.
Wiele, van der 158.
Wierda 386.
Wifringe 304, 305, 309, 313, 346.
Wihe, van 103.
Wilde. de 134. 246.
Wildervanck 83.
Wildt, de 40.
Wilgen (Vilgen) 309, 311.
Wilhelmy 141, 324.
Wilkes 195.
Wilkinson 157.
Willebois, de 191.
Willink, Tjeenk 355.
Wilsoet 289.
Winckelman(n), von 241.
Winnenberg 135.
Winning, von 191.
Winsel. van 210.
Winter; de 191, 193.
Winteroy, van 258.
Wissel (, van) 230.
Wissinck 344.
Wit, de 259.
With, de 117, 119, 139, 167.
With, van Haersma de 191, 193.
Witsen 141, 142.
Witt 380.
Witt, de 160.
Witte 197.
Wit(te), de 258.
Wittert 193.
Wittgenstein, van 8-10.
Woerde, van der 372.
Woerden, heer van 110.
Woert, van der 206.
Woert van Eemskercke, van der 371, 372, 378.
Wolf 108, 211.
Wolferen, van 203, 213.
Wolff Metternich 191.
Wolframsdorff, von 191.
Wolfs 52.
Wolfswinkel (Wolleswinkel), van 392.
Wolleswinkel (Wolfswinkel), van 392.
Woltbeek 387.
Wolters 121, 153 *).
Woltman Elpers 353.
Wormer (, van)*) 91., 92.
Wossum 242.
Wou, van 232, 392.
Woude, de 392.
Wout, van 't 99.
Wouters 193.
Woutersz 237.
Wrangel, von 191, 193.
Wttewaall 191.
Wülfing von Martitz 387.
Wulven, van 379.
Wijbo 195, 392.
Wychering(e) 303-305, 309, 311-313.
Wyck 343.
Wijck, van 188.
Wijck, (van Asch) van 191, 193, 279, 290.
Wijck, van der 191, 193, 194.
Wijckerheld (Bisdom)*) 92.
Wijffliet, van 178, 211.
Wyginck 136.
Wijhe, van 161.
Wijkerslooth, van 60.
Wijkerslooth van Weerdesteyn 190.
Wylach (Wylich), v. 323.
Wylich tot Grondstein, van 359.
Wijnbergen, van 48—60 *), 87, 131. 191. 194.
Wijndelts 87.
Wijngaarden 141.
Wyngen, van 228.
Wijnhoff 388.
Wijnkamp 290.
Wijsse 203.

IJ

Yon, de Saint- 193.
Ypcy 117-119, 141 *).
Yseren 214. 217.
Ysse, van 156.
Ysseldijk, van 240.
Ysselsteyn, van 38.
Yssum, van 322.
Yvoy, van Hangest d' 194.
Yzendoorn, van 175.
Yzerman (Eyserman) 259.

Z

Zaal 133.
Zallan(d)t (Sallant), van *) 27, 28.
Zanen, van 223.
Ze(e)per 136.
Zeeuw, van der 286.
Zeller 346.
Zeller, van 136.
Zetten (Setten), van 136, 354.
Zeyen, van 188.
Zonneveld 360.
Zoudenbalch 171.
Zuhm 362.
Zuurdeeg *) 92.
Zuylen van Abcoude, van 380 *).
Zuylen van Anholt, van 348.
Zuylen van Nievelt, van 191, 194.
Zuylen van Nijevelt, van 191, 194.
Zweeten, van 180.
Zwolle, van 302, 343.
Zygers 339.

MEDEDELINGEN

HERALDISCHE TENTOONSTELLING „HET BLAZOEN"

in het Prinsenhof te Delft van 23 December 1953 tot 14 Februari 1954.

BIJEENKOMST GROEP GELDERLAND.

Zaterdag 9 Januari 1954 te 14,30 uur in Café-restaurant National, Bakkerstraat, Arnhem,
Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht zal spreken over „De ware Jacob in de familie van Braam".

GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST,

Zaterdag 9 Januari 1954 te omstreeks 14,30 uur zal Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins de leden der Sociëteit rondleiden op de heraldische tentoonstelling „Het Blazoen", welke gehouden wordt in bet **Prinsenbof te Delft.**

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND.

Woensdag 13 Januari 1954 te 20 uur in het American-Hôtel te Amsterdam.
De Heer P. W. Modderman houdt een lezing. getiteld „Onze zeehelden" (een historisch-genealogische behandeling).

Nieuwe ledenlijst,

De nieuwe gestencilde ledenlijst zal in de loop van de maand Januari 1954 verschijnen en worden toegezonden ná storting van ƒ 1.— (één gulden) op gironummer 20910 van de Penningmeester van het Genootschap.

BANDEN BIJBLAD.

Het Bijblad 11 is thans afgesloten. Enige aanvullingen en het naamregister zullen U binnenkort bereiken.
Uitsluitend tegen storting van ƒ 1,25 op gironr. 306734 ten name van de redacteur van het Bijblad, de Heer G. C. *Helbers, Costhaven* 69 te Gouda, kunnen bandjes voor Bijblad 11 besteld worden.
Andere wijzen van betaling en bestelling kunnen niet worden uitgevoerd.
Een spoedige storting (met duidelijke vermelding van het adres van de besteller) maakt het mogelijk om een vlotte opdracht voor vervaardiging te geven.

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en *niet voor den handel.*
De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.
Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

AANGEBODEN.

De heer J. C. Hoynck van Papendrecht biedt ter overname aan t.e.a.b.: Ned. Patr. 2e jg. **(1911).**
Te bevragen: *Bureau Kon. Ned. Gen. voor G. en Wapenkunde, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

KALENDER „PRO JUVENTUTE".

H. M. de Koningin lieeft wederom dertien onbekende nieuwe foto's van de vier Prinsessen speciaal bestemd voor de Prinsessenkalender 1954 van „Pro Juventute". Ditmaal zijn het tien foto's uit Particulier Bezit en drie door Cas Oorthuys genomen foto's. Een aantrekkelijke kalender ten bate van een sympathiek werk. „Pro Juventute" biedt immers de helpende hand aan kinderen-in-moeilijkheden van alle gezindten.
Helpt U helpen? U kunt deze kunstdrukkalender bestellen bij alle Verenigingen en Afdelingen van „Pro Juventute".
Waar niet verkrijgbaar, volgt franco toezending per post na ontvangst van ƒ 2,75 per kalender op postgiro 51.74.00 (of per postwissel) van de Kalenderactie „Pro Juventute". Gooiergracht 145, Laren (N.H.).

TE KOOP AANGEBODEN:

Johan E. Elias, De Vroedschap van Amsterdam
1578—1795.

Haarlem 1903-1905. 2 dln. gr. 8°. Perkamenten rug en hoeken. Bijzonder fraai exemplaar. Prijs ƒ 300,—.

Men wende zich tot Jhr. C. Elias, Witte Singel 85, Leiden.

MEDEDELINGEN

De Tentoonstelling Het Blazoen, Museum Het Prinsenhof, té Delft, is verlengd tot 1 Maart 1954.

Zaterdag 13 Februari 1954 te 14,30 uur zal Mr. Elisabeth C. M. Prins de leden van het Genootschap op deze tentoonstelling rondleiden. Introductie toegestaan; en Zondag 7 **Februari 1954 te 13,15 uur** gelijke rondleiding voor de leden van de Groep Gelderland. Introductie toegestaan.

BIJEENKOMST GROEP GELDERLAND.

op Zaterdag 6 Februari 1954 te 14,30 uur in Café-Restaurant „National", Bakkerstraat, Arnhem.

Jhr. F. W. P. M. van Panhuys zal een lezing houden over: „Reisindrukken van het Nassause land, in verband met de geschiedenis van ons Koningshuis".

en **op Zaterdag 6 Maart 1954, terzelfder plaats en tijd.**

Mr. H. H. A. de Graaff zal spreken over enige Gelderse geslachten, en Jhr. Mr. H. R. A. Laman Trip over 't leven van' de schilder Adriaan van der Werff (1659-1722).

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND.

op Woensdag lg Februari 1954 te 20 uur in het Frans Hals Museum te Haarlem.

De heer H. F. Heerkens Thijssen zal spreken over: „De geschiedenis van het Haarlemse Sint Jacobsgilde". De gemeente Haarlem treedt als gastvrouwe op.

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST.

op Zaterdag 13 Februari'1954 te 14,30 uur in Hôtel Figi te Zeist.

Mr. R. C. Schlingemann zal een voordracht houden over: „Het mysterie Hoek". (De tragedie van Mevrouw Bulkley-Becking). Introductie gaarne toegestaan,

BIJEENKOMST GENOOTSCHAP DELFIA BATAVORUM

op Vrijdag 19 Februari 1954 **te 20 uur in Museum Paul Tetar van Elven, Koornmarkt 67, Delft.**

Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht zal spreken over: „De ware Jacob in de familie Van Braam". Belangstellende leden van het Kon. Nederl. Genootschap voor Geslacht en Wapenkunde zijn welkom.

BIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

op Vrijdag 26 Februari 1954 *te* **20 uur in het Gebouw van de Vrijmetselaarsorde, Fluwelen Burgwal 22 te 's-Gravenhage.**

De Heer H. L. Kruimel zal spreken over: „Genealogisch onderzoek in België, speciaal Vlaanderen".

Reeds thans wordt medegedeeld, dat de Zomervergadering van het Genootschap zal worden gehouden **op Zaterdag 26 Juni 1954. 's Ochtends zal met autobussen** uit Arnhem worden vertrokken. De vergadering' zal worden gehouden' in Montfoort; zo mogelijk zullen de autobussen rijden over Babberich, Hoog-Elten en Byvanck. Mr. A. P. van Schilfgaarde zal een inleiding houden over het Huis Bergh te 's-Heerenberg, dat in de namiddag zal worden bezocht.

Wij vestigen de aandacht op het **Vraaggesprek over heraldiek,** dat de Heer J. Bodegraven zal voeren met Mr. Elisabeth C. M. Prins en dat **Woensdagmiddag** 17 Februari 1954 door de N.C.R.V. zal worden uitgezonden in de rubriek Jeugdland. Voor het uur der uitzending raadplege men het radioprogramma.

EMIGRANTEN UIT EN NAAR DE PFALTS.

Dr. Braun te Kaiserslautern zoekt contact met personen of instellingen, geïnteresseerd in een gezamenlijk onderzoek, betreffende:

1. Emigratie van uit de Pfalts over de Nederlanden naar overzeese gebieden:
2. Emigratie uit de Nederlanden naar de Pfalts.

Belangstellenden wordt verzocht zich in verbinding te stellen met de Heer *Karl Egbert Schultze, Papenhuder Strasse* **36,** *Hamburg.*

BANDEN BIJBLAD 2.

Het Bijblad 11 is thans afgesloten. Enige aanvullingen en het naamregister zullen U binnenkort -bereiken.

Uitsluitend tegen storting van *f 1,25* op gironr. 306734 ten name van de redacteur van het Bijblad, de Heer G. *C. Helbers, Oosthaven 69 te Gouda.* kunnen -bandjes voor Bijblad II besteld worden;

Andere wijzen van betaling en bestelling kunnen niet. worden uitgevoerd.

Een spoedige storting (met_ duidelijke vermelding van het adres van de besteller) maakt het mogelijk om een vlotte opdracht voor vervaardiging te geven.

Inlichtingendienst.

Ton behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied rcrstrckt.

Voor dc beantwoording van e 1 k e gcs te 1 d e v r a a g wordt bij de inzending aan het Bureau van het G enootac ha p een bedrag van *f* 2,50 ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste 6 één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd. Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

De jaarlijkse contributie voor de gewone leden bedraagt *f* 15,—. Men gelieve deze te voldoen door storting v ó 6 r 1 M a a r t op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Gcnootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

Na 1 M na r t zal over de rcrschultligde contributie met Verhoging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1 e d en, die in den loop van het jaar tot het Genootschap tbetreclcn, gelieven hunne contributie op dc hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 Dccembcr, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenst te beëindigon.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a bo nn c m e n t s gc 1 d en.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor n i et - 1 e d on van het Genootschap, alsmede voor b i bl i o-th eken cn archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs c n n *f* 15,—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bii het B u r c a u van het Genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Urarcnhnge.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: C o n t r i b u t i e.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De V crzamcling van het Genootschap, inclusief de Bi bl i ot h e e k, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage,* zijn *voor* de leden toegankelijk i e d e r e n M a a n d a g van 9½—12 en van 14-17 uur, i e d e r e n Donderdag van 9½—12 uur.

MEDEDELINGEN

BIJEENKOMST GROEP GELDERLAND.

Zaterdag 6 Maart 1954 te 14,30 uur iu Café-Restaurant „National", Bakkerstraat, Arnhem,

Jhr. Mr. H.' R. A. Laman Trip zal spreken over de biographie van de schilder Adriaan v. d. Werff, en daarna Kol. Mr. H. H. A. de Graaff over enige Gelderse geslachten.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND.

Woensdag 10 Maart 1954 te 20 uur in het Americau-Hotel te Amsterdam.

De bekende „praatavond" zal weer gelegenheid geven tot het doen van mededelingen op genealogisch gebied.

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST.

Zaterdag 13 Maart 1954 te 14,30 uur in Hôtel Pigi te Zeist.

Mr. W. de Vries zal een voordracht houden over het onderwerp: „Romantiek en nuchterheid in de Genealogie".

BIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

Donderdag 18 Maart 1954 te 20 uur in het Gebouw Pulchri Studio, Lange Voorhout te 's-Gravenhage.

De Heer H. F. Heerkens Thijssen zal spreken over: „De geschiedenis van het Haarlemse Sint Jacobsgilde". Introductie toegestaan.

VERBETERDE OPROEP ZOMERVERGADERING.

Reeds thans wordt medegedeeld, dat de **Zomervergadering** van ons Genootschap zal worden gehouden op **Zaterdag 26 Juni 1954. 's Ochtends** zal met autobussen uit Arnhem worden vertrokken. De vergadering zal worden gehouden in Montferland; zo mogelijk zullen de autobussen rijden over Babberich, Hoog-Elten en Byvanck. Mr. A. P. van Schilfgaarde zal een inleiding houden over het Huis Bergh te 's-Heerenberg, dat in de namiddag zal worden bezocht.

Met dit nummer worden verzonden Titelblad, inhoud en register van de jaargang 1953 van het Maandblad en de 'bladzijden **273** t.e.m. 315 (waarin register) met titelblad en inhoud van het Bijblad.

Bij het Bureau van het Genootschap zijn verkrijgbaar blauw-linnen stempelbanden voor het Maandblad tegen de prijs van ƒ 3,— per exemplaar.

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor de handel.***

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

VRAAG.

Ter overname gevraagd: Drossaers: Archieven van de Delftse statenkloosters.
D. G. E. ***Middelburg, Consul-Generaal der Nederlanden, Van Meterenkaai 4, Antwerpen.***

AANGEBODEN.

Aangeboden aan de meestbiedende volg. nrs. en jaarg. v. h. Maandblad: 1925, *'26, '38* (min: nr. **3**), *'39, '40, '41, '42* en *'44,* compleet; van '27: nrs 1, 2, *3, 4, 6. 7. 8, 9, 10:* van *'32:* no. *3* en *12;* van *'35:* nr. *3;* van *'36:* **6-12;** van *'37:* nrs **2-12;** van *'43:* **1/2, 3/4, 5/6, 7/8, 9/10, 11/12, Arkeliana Vetera;** *'45/46:* naamreg. + **1/2, 3/6, 7/10, 11, en** van *'47:* nrs. 2-11.

M. v. d. Hoop van Slochteren, Lunteren.

MEDEDELINGEN

DATUM ZOMERVERGADERING,

Door omstandigheden zal de Zomervergadering van het Genootschap niet, zoals oorspronkelijk aangekondigd, op 26 **Juni a.s. kunnen plaats hebben. De nadere datum zal in het eerstvolgende Mededelingenblad worden bekend gemaakt.**

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST.

Zaterdag 10 **April 1954 te 14,30** uur in Hôtel Pigi te Zeist.

De Heer H. 'F. Heerkens Thijssen zal een voordracht houden over: „De geschiedenis van het Haarlemse St. Jacobsgilde.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND.

Woensdag **14** April 1954 te 20 uur in het American-Hôtel te Amsterdam.

Dr. G. Kalff houdt een lezing getiteld: „Het Baroniale geslacht De Rothschild".

BIJBLAD VAN DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

De Heer G. C. Helbers ziet zich door drukke werkzaamheden genoopt het redacteurschap neer te leggen. Het Genootschap betuigt hem zijn hartelijke dank voor het vele werk, dat hij als redacteur heeft verricht.

Als zijn opvolger heeft het bestuur benoemd de Heer D. van Baalen. Men zende dus in de toekomst bijdragen voor het Bijblad in aan de heer ***D. van Baalen, Goudreinetstraat 107, 's-Gravenhage.***

Medegedeeld wordt, dat de prijs van het tweede deel van het Bijblad ingebonden ƒ 7.50 bedraagt. Losse afleveringen , zijn verkrijgbaar à ƒ 1,—. Bestellingen geve men op aan het Bureau, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Nog* enkele** bandjes voor Bijblad 2 zijn verkrijgbaar, uitsluitend, door storting van **ƒ 1,25** op ***girorekening* No. *306734 van de heer G. C. Helbers te Gouda.

De vijf portretten Goedewagen, verzonden bij Bijblad 2, moeten worden bewaard voor Bijblad 3, waarin een genealogie van dat geslacht zal worden opgenomen.

NIEUWE LEDENLIJST.

De nieuwe gestencilde ledenlijst (afgesloten per 1 Februari 1954) is verschenen en zal worden toegezonden na storting ván ƒ 1,— (één gulden) op *girorekening No. 20910 van de Penningmeester van het Genootschap, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

BETALING CONTRIBUTIE.

Teneinde onnodige inningskosten te vermijden, verzoek ik U Uw contributie of abonnementsgeld over het lopende jaar, bedragende ƒ 15,— (vijftien gulden) te willen storten of overschrijven op *postrekening No. 20920 fen name van de Penningmeester van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.*

DE PENNINGMEESTER .

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en *niet voor de handel.*

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

AANGEBODEN.

Aangeboden: O. Lorenz, Handbuch der gesammten wissenschaftlichen Genealogie.
Drs. A. C. Polvliet, Jan Gijzenkade 3, Haarlem.

VRAAG.

Gevraagd: Nederland's Patriciaat, 12de Jaargang (19211'22).
Drs. A. C. Polvliet, Jan Gijzenkade 3, Haarlem.

MEDEDELINGEN

DEFINITIEVE OPROEP ZOMERVERGADERING.

De Zomervergadering van het Genootschap zal worden gehouden op Zaterdag 3 Juli 1954. 's Ochtends zal met autobussen uit Arnhem worden vertrokken. De vergadering zal worden gehouden in Montferland; zo mogelijk zullen de autobussen rijden over Babberich, Hoog-Elten en Byvanck. Mr. A. P. van Schilfgaarde zal een inleiding houden over het Huis Bergh te 's-Heerenberg, dat in de namiddag zal worden bezocht.

BIJEENKOMST GROEP GELDERLAND

op Zaterdag 1 Mei 1954 te **14,30** uur in **Café-Restaurant** National, Bakkerstraat, Arnhem,
De Heer H. F. Heerkens Thijssen zal een lezing houden over „De geschiedenis van het Haarlemse St. Jacobsgilde".

Tot de leden, die op het behoud van het Bijblad 1 en 11 geen prijs stellen, wordt het vriendelijk verzoek gericht, deze, of een dezer delen aan het Bureau van het Genootschap te willen doen toekomen.
De bandjes Bijblad 11 zijn uitverkocht.

VRAAG EN AANBOD,

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor de handel.***
De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter 'bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

VRAAG.

Gevraagd: J. Verschuere Reynvaan, Mengeldichten in gezangen, op muzijk gebracht, te Middelburg 1774 en te Vlissingen 1781: dezelfde, Muzykaal zakboekje, te Rotterdam en te Vlissingen 1805; dezelfde, titeluitgave idem te Amsterdam 1847; dezelfde, Gezangen der vrije metselaren, te Vlissingen 1799; dezelfde, Gezangen, vertaalt en gevolgt uit en naar de lire maconnique, te Vlissingen 1801: dezelfde, Beurt- en Choorzang bij 's Heilands geboorte, door W. Loghman, op musicq gebracht, te Amsterdam, Middelburg en Vlissingen 1790: dezelfde, Muzykaal Konstwoordenboek, le deel A-E, te Middelburg en Amsterdam 1789; dezelfde, idem 2e deel 1 e stuk F-H, te Amsterdam, Middelburg en Vlissingen 1790.
Mr. H. F. Reynvaan, Houttuinen 42, Dordrecht.

Gevraagd: Ned. Patriciaat 10° Jaargang (A° 1919). Aanbiedingen te richten aan ***Redactie Ned. Leeuw, Backershaegenlaan 70, Wassenaar.***

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.
Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van ƒ 2,50 ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.
Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

De jaarlijkse contributie voor de gewone Leden bedraagt ƒ 15,—. Men gelieve deze te voldoen door storting voor 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhoging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenst te beëindigen.
Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van ƒ 15,-.
Men gelieve zich hiervoor op te geven bij het Bureau van het Genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage.
Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzameling van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te *'s-Gravenhage, zijn* voor de leden toegankelijk iedereen Maandag van 9½—12 en van 14—17 uur, iedereen Donderdag van 9½—12 uur.

MEDEDELINGEN

De Redacteur van het Bijblad, de Heer ***D. van Baalen, Goudreinetstraat 107, 's-Gravenhage, telefoon 325355*** ,stelt zich voor om zeer binnenkort met publicatie van het derde deel van het Bijblad aan te vangen. In verband met het regelmatig doen verschijnen van de afleveringen wordt aan de bezitters van- c o ***p i e v o o r h e t B i j b l a d*** verzocht, ***z o s p o e - dig mogelijk*** deze copie ***aan de r e d a c t e u r*** van het Bijblad ***toe te zenden*** of zich ter zake met hem in verbinding te stellen.

Enkele bandjes voor Bijblad 11 zijn nog verkrijgbaar aan het Bureau van het Genootschap.

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor de handel.***

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

VRAAG

Gevraagd: Heinrich König, Der hl. Vitus und seine Verehrung (Steyl 1939?).
Dr. W. Lampen O.F.M., Wittevrouwensingel 26, Utrecht.

AANGEBODEN:

1. Mr. F. A. Holleman, Dirk van Assendelft ..... geb. ƒ 10,—
2. J. van Toll, Nederl. Sibbekundigen voor 1853, deel 1 ..... geb. ƒ 1,50
3. De Nederl. Leeuw, jaargangen 1950-1953 in afleveringen. Per jaargang .....ƒ 3,—

Exclusief porto.
H. H. Mallinckrodt, Ramen 2, Hoorn.

ALGEMENE VERGADERING EN EXCURSIE OP ZATERDAG 3 JULI 1954.

Oproep tot het bijwonen van de Algemene Vergadering, te houden op Zaterdag 3 Juli a.s. te Montferland (bij Zeddam).

Het programma luidt als volgt:

Na aankomst der treinen van 9.42 uur (uit het N.) en 9.52 (uit het W.) vertrek met! autobussen uit Arnhem vanaf het busstation W.-zijde station. Bezoek aan Huize Babberich, waar Mr F. J. W. M. de Nerée tot Babberich ons zal ontvangen.

12.30 uur Koffiemaaltijd in Montferland.

13.30 uur Algemene Vergadering in Montferland.

15.00 uur Bezoek aan Huis Bergh te 's-Heerenberg, waar de heer en mevrouw Van Heek-Van Wulfften Palthe het gezelschap hopen te ontvangen.

Enkele exemplaren van het boek van Mr. Van Schilfgaarde „Het Huis Bergh" kunnen tegen de gereduceerde prijs van ƒ 10,— bij de Secretaris worden besteld.

Introductie kan niet worden toegestaan. Algemene onkosten: ƒ 1,—.

De plaats van het na afloop te houden diner zal nog nader bekend worden gemaakt.

Agenda van de Algemene Vergadering:

1. O p e n i n g ,
2. Ingekomen stukken,
3. Notulen van de Algemene Vergadering van 21 November 1953,
4. Jaarverslag 1953,
5. Verslag van de Commissie tot nazien van de rekening van de Penningmeester,
6. Bestuursmededelingen,
7. Voorstel van het bestuur de contributie met ingang van 1 Januari 1955 vast te stellen op ƒ 7,50 voor leden tot 21 jaar, op ƒ 10,— voor leden tot 25 jaar en op ƒ 15,— voor leden boven 25 jaar,
8. Bestuursverkiezing. Aftredend is Ir. C. M. R. Davidson, die herkiesbaar is.
9. Rondvraag en sluiting.

Strook vóór 23 Juni 1954 in te zenden aan het Bureau, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.

De ondergetekende (blokletters) .....

wonende: .....

wenst op 3 Juli deel te nemen aan:

a. tocht per autobus (kosten ƒ 2.50 p.p.);
b. koffiemaaltijd in Montferland (kosten ƒ 2.75 incl. bediening);
c. bezoek aan Huis Bergh;
d. diner (door elke deelnemer afzonderlijk af te rekenen).

Hij/zij heeft het hiervoor benodigde bedrag + ƒ 1,— algemene onkosten overgemaakt op girorekening No. 20910 t.n.v. de Penningmeester van het Genootschap.

Handtekening:

MEDEDELINGEN

EXCURSIE GROEP NOORD-HOLLAND.

Zaterdag 10 Juli a.s. brengt een aantal leden van de Groep Noord-Holland een bezoek aan het Slot „Zuylen". Na de lunch, in de Harmonie te Maarssen, wordt per bus van de N.B.M. gereden naar het Slot Loenersloot, dat zal worden bezichtigd. Hier wordt de deelnemers een thee aangeboden.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van ƒ 2,50 ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

De jaarlijkse **contributie voor** de gewone leden bedraagt ƒ 15,—.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

Na 1 Maart **zal** over de verschuldigde contributie met verhoging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande **aan** het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenst te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor **niet-leden van het Genootschap,** alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van ƒ 15,—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij het Bureau **van het** Genootschap, Bleyenburg 5 te **'s-Gravenhage.**

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzameling van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te 's-Gravenhage, zijn **voor** de leden toegankelijk **iederen** Maandag van 9½—12 en van 14—17 **uur,** **iederen** Donderdag van 9½—12 uur.

De Redacteur van het Bijblad, de Heer *D. van Baalen, Goudreinetstraat 107, 's-Gravenhage, telefoon 325355,* stelt zich voor om zeer binnenkort met publicatie van het derde deel van het Bijblad aan te vangen. In verband met het regelmatig doen verschijnen van de afleveringen wordt aan de bezitters van copie ***voor het Bijblad*** verzocht, zo ***spoedig mogelijk*** deze copie ***aan de redacteur*** van het Bijblad toe ***te zenden*** of zich ter zake met hem in verbinding te stellen.

Enkele bandjes voor Bijblad 11 zijn nog verkrijgbaar aan het Bureau van het Genootschap.

MEDEDELINGEN

VOORLOPIGE OPROEP NAJAARSVERGADERING,

De Najaarsvergadering van ons Genootschap zal worden gehouden op Zaterdag **11 December 1954 te 15 uur,** waarschijnlijk in de zaal van het Kon. Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam. Ons lid Dr. R. van Luttervelt, conservator aan het Rijksmuseum, is bereid na afloop der vergadering aan de hand van voorwerpen uit het Rijksmuseum een voordracht te houden over „Kunsthistorie en familiegeschiedenis".

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST

op Zaterdag 2 October 1954 te **14,30** uur in Hôtel Figi te Zeist.
Baron Taets van Amerongen van Renswoude zal een voordracht houden over „Renswoude".

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

op Woensdag **13** October 1954 te 20 uur in het **American-Hôtel** te Amsterdam.
Voor deze avond is geen spreker uitgenodigd. Een z.g. „praatavond" zal wederom gelegenheid bieden tot uitwisseling van gedachten en het doen van mededelingen op genealogisch gebied.

In verband met de werkzaamheden aan de verwarming is **het bureau van 15 October a.s. af tot nader aankondiging gesloten.**

Met dit nummer worden verzonden de blz. 1 t.e.m. 16 van het Bijblad,

De **jaargangen 1904 en 1905 van De Nederlandsche Leeuw zijn uitverkocht** en antiquarisch moeilijk te verkrijgen. Wanneer daarvoor voldoende belangstelling bestaat is het bestuur bereid deze jaargangen volgens het off-set procédé te vermenigvuldigen. Bij voldoende deelneming zullen de kosten daarvan ƒ 50,— voor de jaargangen tezamen bedragen. Het bestuur verzoekt mededeling welke leden deze jaargangen tegen genoemd bedrag wensen aan te schaffen.

VRAAG EN AANBOD.

Deze **rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het** Genootschap en ***niet voor de handel.***
De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van- de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de. kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

VRAAG.

Ter overname gevraagd „Bijblad van „De Nederlandsche Leeuw", dl. II, blz. 25/32.
Bibliotheek van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, 's-Gravenhage.

AANGEBODEN.

Te koop aangeboden: Balen, „Beschrijvinge der stad Dordrecht" ***1677,*** in oorspronkelijke perkamenten band, compleet in uitstekende toestand, alle afbeeldingen aanwezig, en afzonderlijke complete geschreven index op familienamen en patronymica en een index op wapens.
G. ***M. Ledeboer, 28 Avenue de Lavaux, Pully-Lausanne, Zwitserland.***

MEDEDELINGEN

ALGEMENE VERGADERING OP ZATERDAG 11 DECEMBER 1954

Oproep tot het bijwonen van de Algemene Najaarsvergadering op 11 December 1954 te 15 uur, in de zaal van het Kon. Oudheidkundig Genootschap, Rijksmuseum, achterzijde, Amsterdam.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen van de Algemene Vergadering d.d. 3 Juli 1954.
3. Ingelcomen stukken.
4. Bestuursmededelingen.
5. Vaststelling van de Begroting 1955.
6. Verkiezing van een bestuurslid. A. Baron Calkoen ziet zich tot zijn leedwezen genoodzaakt af te treden.
7. Rondvraag.
8. Sluiting.

Na afloop der vergadering' zal ons lid Dr. R. van Luttervelt, conservator aan het Rijksmuseum, aan de hand van voorwerpen uit het Rijksmuseum een voordracht houden over ,,Kunsthistorie en familiegeschiedenis". Tentoongesteld zal worden een kleine keuze uit hetgeen de collecties van het Rijksmuseum op heraldisch gebied omvatten.

Het ligt in de bedoeling dat de deelnemers zich na afloop verenigen aan een diner te Amsterdam. Nadere gegevens zullen worden bekend gemaakt. Degenen, die hieraan wensen deel te nemen, wordt verzocht zich op te geven bij het bureau, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage, vóór 3 December a.s.

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIETEIT ZEIST

Zaterdag 6 November 1954, te **14,30** uur, in **Hôtel Figi te Zeist.**

Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg te Aerdenhout zal een voordracht houden over: ,,De zonderlinge levensloop van een graaf van Ranzow". Introductie gaarne toegestaan.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

Woensdag 10 November 1954, te 20 uur, in het American-Hôtel te Amsterdam.

Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht zal een lezing houden, getiteld: ,,De Hertogin van Chandos, Lydia Catharina van Hattem en haar voorgeslacht".

Met dit nummer worden verzonden de blz. 17 t.e.m. 32 van het Bijblad.

In verband met werkzaamheden aan de centrale verwarming is de Bibliotheek tot nader aankondiging voor bezoekers gesloten. *Aanvragen om uitlening* gelieve men *uitsluitend schriftelijk* aan het Bureau van het Genootschap te richten.

GELDERS ZILVERWERK.

In de zomer van 1955 zal in het **Gemeentemuseum te Arnhem** een tentoonstelling worden gehouden van **Zilverwerken, welke** tot omstreeks het jaar 1800 vervaardigd of gekeurd zijn in *Gelderland.* Hieraan wordt verbonden de uitgave van een documentatie betreffende zilversmeden, die in deze provincie gewerkt hebben.

Er kan worden aangenomen, dat door het wegtrekken van Gelderse families en door vererving, veel Gelders zilver verspreid geraakt is buiten het gewest.

Om te bereiken, dat zoveel mogelijk werkstukken van Gelderse zilversmeedkunst op deze tentoonstelling verzameld zullen zijn, moge hier bij de medewerking worden ingeroepen van allen, die in het bezit zijn van Gelders zilver of beschikken over gegevens aangaande de verblijfplaatsen daarvan.

Hun wordt beleefd verzocht zich hierover in verbinding te stellen met de Directeur van het *Gemeentemuseum* te *Arnhem,* Utrechtseweg 57.

De merken van de in Gelderland gelegen steden vindt men afgebeeld in het boekje „Nederlandse goud- en zilvermerken 1445-1951" van Elias Voet Jr.

In grote trekken' zijn deze merken als volgt:

Arnhem: Een dubbelkoppige adelaar (ongekroond) in een ovaal. Op 18de eeuwse stukken komt daarbij wel eens het woord HOL voor.

Culemborg: Drie zuilen, geplaatst 2 en 1, in een schildje.

Nijmegen: Een dubbelkoppige adelaar (ongekroond) in een schildje, gedekt met een keizerskroon. Daarnaast ook wel een met een keizerskroon gedekte letter N.

Tiel: Een dubbelkoppige adelaar.

Wageningen: Een gekroond rad: ook wel een gekroonde letter W.

Zaltbommel: Een zwaard, vergezeld van 2 rozen, in een ovaal.

Zutphen: Een ankerkruis in een liggend ovaal; ook wel een ankerkruis, waarboven een gaande leeuw, in een liggend ovaal.

Ons lid, de heer F. Renssen, J. M. Molenaerplein 3 te Heemstede, corresponderend lid van het Instituto Genealogico Brasileiro, is gaarne bereid ten behoeve van onze leden als tussenpersoon op te treden bij het stellen van vragen. Het Instituto Genealogico Brasileiro is een der voornaamste genealogische verenigingen uit de Federacao dos institutos genealogicos latinos, welke haar hoofdzetel heeft te Sao Paulo (Brazilië), die welhaast alle „latijnse landen" omvat, dus zowel Italië, Spanje en Portugal als Zuid-Amerika, Midden-Afrika en Mexico.

VRAAG EN **AANBOD.**

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en niet voor *de handel.*

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient *vooreerst* ƒ 0,50 te worden. overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

VRAAG.

Gevraagd: Ned. Leeuw, jg. 1883, 1890, 1891, 1907, 1912 en 1919; Ned. Adelsboek: Hist. ged., dl. 2, 1930 en jg. 1942; Ned. Patriciaat: jg. 20 (1931/32).

Rijksarchieven in Noord-Brabant, Waterstraat 20, 's-Hertogenbosch.

AANGEBODEN.

Voor belangstellenden in beperkte oplage bij Staatsdrukkerij- en Uitgeversbedrijf tegen de prijs van ƒ 7,50 verkrijgbaar *Inventaris van het familiearchief Van Spaen door* S. *van Zanten Jut (1953).*

MEDEDELINGEN

ALGEMENE VERGADERING OP ZATERDAG 11 DECEMBER 1954

Oproep tot het bijwonen van de Algemene Najaarsvergadering op 11 December 1954 te 15 uur, in de zaal van het Kon. Oudheidkundig Genootschap, Rijksmuseum, achterzijde, Amsterdam.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen van de Algemene Vergadering d.d. 3 Juli 1954.
3. Ingekomen stukken.
4. Bestuursmededelingen.
5. Vaststelling van de Begroting 1955.
6. Verkiezing van een bestuurslid. A. Baron Calkoen ziet zich tot zijn leedwezen genoodzaakt af te treden.
7. Rondvraag.
8. Sluiting.

Na afloop der vergadering zal ons lid Dr. R. van Luttervelt, conservator aan het Rijksmuseum, aan de hand van voorwerpen uit het Rijksmuseum een voordracht houden over „Kunsthistorie en familiegeschiedenis". Tentoongesteld zal worden een kleine keuze uit hetgeen de collecties van het Rijksmuseum op heraldisch gebied omvatten.

Het ligt in de bedoeling dat de deelnemers zich na afloop verenigen aan een diner in het American-Hôtel te Amsterdam (menu à ƒ 3,75, dan wel à la carte). Degenen, die hieraan wensen deel te nemen, wordt verzocht zich op te geven bij het bureau, Bleyenburg 5, 's-Gravenhage, vóór 10 December a.s.

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST

Zaterdag 18 December 1954, te 14,30 uur, in Hotel Pigi te Zeist.

De Heer D. Baron Mackay zal een causerie houden over: „Het geslacht Mackay". Introductie gaarne toegestaan.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

Woensdag 8 December 1954, te *20* uur, in het American-Hôtel te Amsterdam.

Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg zal een voordracht houden, getiteld: „De zonderlinge levensloop ván een Graaf van Ranzow".

Met dit nummer worden verzonden de blz. ***33*** t.e.m. ***48*** van het Bijblad.

In verband met werkzaamheden **aan de centrale** verwarming **is de Bibliotheek tot nader aankondiging voor bezoekers gesloten.** ***Aanvragen om uitlening*** **gelieve men** ***uitsluitend schriftelijk*** aan het Bureau van het Genootschap te richten.

PRINSESSENKALENDER 1955 VAN „PRO JUVENTUTE".

H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden hebben dertien exclusieve foto's van de vier Prinsessen bestemd voor de Prinsessenkalender 1955 van „Pro Juventute". De foto's zijn gemaakt door Z.K.H. Prins Bernhard en enkele Zijner vrienden.

De kunstdrukkalender ziet er opvallend aantrekkelijk, uit en dient het sympathieke. werk van „Pro Juventute": ***kinderen-in-moeilijkheden beschermen en steunen.***

Besteld kan deze kalender worden bij alle Verenigingen en Afdelingen „Pro Juventute". Waar niet verkrijgbaar volgt franco toezending na ontvangst van **ƒ 2,75 per kalender op postgiro 51.74.00 (of per postwissel) t.n.v. de Kalender-actie „Pro Juventute", Van Lenneplaan 46 - Soest Zuid.**